

آشکات دانشگاه تهران

٦٧٨

کتابخانه شبانه روزی دانشگاه

فهرست

کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران

مجله دهم

نسخه های خطی شماره های ۲۶۳۰ - ۳۰۶۲

نگارش کتابخانه مرکزی

Central Library
Tehran University

محمد تقی دانش

تهران

۱۳۴۰

عالم المخطوطات
والنشر

R
V4791
ش
26621
.T4C4
V.16
RF

کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
library.ut.ac.ir

بها: ۱۴۰ ریال

۲۶۳۰

تعلیق سده ۱۴ ، عنوان شنگرف ، شعرها هم شنگرف ، در صفحه عنوان رباعی است از محمد
حسینی نوشته خود او در ۱۲۸۴ ، در ۴۷۴ ص.
۱۵×۱۰ - ۱۸۸×۴۱ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج مشکى مقوایى

مجموعه

۱- شرح گلشن راز از حسین بن عبدالحق الهی اردبیلی (۱) که در ۹۰۸ ساخته
است . او متولی مزار شیخ صفی بوده است (دانشمندان آذربایجان ۱۷) .
آغاز: بسمله . افتح علینا ابواب فضلك یا حکیم .
بنام آنکه دل در گلشن راز
هزاران نغمه کرد از عشق آساز
اما بعد چنین گوید ... حسین بن عبدالحق اردبیلی الاهی ... که این ورقی چند
است در شرح عبارات ... گلشن راز .
انجام :

شده تاریخ اتمامش چوروشن
زده عقلش رقم از شرح گلشن (۹۰۸)
خداوندا امیر تست الهی

... که باشد ختم بر سعادت

۲- حاشیه ایست بر این شرح و جسته گریخته در نسخه ماهست درس ۹-۲۲۸ .
آغاز: بسمله . تیمنا و تبر کا بد کره اولاً بپایند دانست که الله را اعتبار
معتبر .

۱- در فهرست مجلس ۳۶۲:۲ از شرح اثبات الواجب دوائی از حسین الهی اردبیلی یاد
گردید .

انجام : بملاحظه وجود .

۲۶۳۱

نسخ سده ۱۳ ، نشانه‌ها شگرف .

۲۱/۵×۱۷ - ۲۲/۵×۱۴۳۲۹ ، کاغذ فرنگی - جلد نیمبند تریاک‌ی ضربی مقوایی درون کیود .

سرور العارفين

از نوروز علی بن محمد باقر بسطامی خادم آستانه در سرگذشت مختار که پس از تحفه حسینیّه خود در مشهد طوس بسال ۱۲۶۵ ساخته است . در آن از شعرهای میرزا هادی نایینی مؤلف سرور المؤمنین و از این کتاب او یاد شده است (مشار ۹۵۸) .
آغاز: بسمله . و به نستعین . نحمدک اللهم یا من جعل سرور العارفين فی لقاء عطیّاته... اما بعد چنین گوید... نوروز علی بن محمد باقر بسطامی .
انجام : وطلب مغفرت یاد نماید و کان الفراغ فی السنة ۱۲۶۵ .

۲۶۳۲

نسخ ۱۲۵۴ ، عنوان و نشان شگرف .

۱۵/۵×۱۴ - ۲۱/۵×۱۴۳۲۹ ، کاغذ فرنگی - جلد نیمبند تریاک‌ی ضربی مقوایی

منبع البکاء

از محمد صالح بن محمد برغانی قزوینی که آن را پس از معدن البکاء عربی خود بفارسی نوشته و این یکی ترجمه گونه ایست از آن در چهارده مجلس . نام کتاب در دیباچه هست .

آغاز: بسمله . حمدله ... چنین گوید ... محمد صالح بن محمد البرغانی ...
 القزوینی ... که چون فارغ شد از تألیف معدن البکاء .
 انجام : قتلت ابن بنت نبیها ، باتمام رسید کتاب منبالبکاء در نهم شهر شوال
 من سنة ۱۲۵۲ ... اولاً و آخراً .

۲۶۳۳

تعلیق سده ۱۴ ، نشان شنغرف ، دریایان مرثیه ایست از محمدعلی .
 ۱۴س ۱۱×۱۷ - ۳۸۲ ۱۷×۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا .

دیوان

از ملا حاجی محمد کریم بن حسن مجنون است و مقدمه ای منشور در دیباچه
 دارد که گویا آشوب نامیده میشود و گویا هم آشوب نام دیوان او باشد .
 او در دردشت (باب الدشت) سپاهان می نشست و در ۱۲۸۵ زنده بوده و این آشوب را
 ساخته است (ص ۱۵ و ۲۷ نسخه ما) دیباچه در ص ۱-۲۳ و دیوان در ص ۲۴ است تا پایان
 نسخه ما .

آغاز: هو الله تعالی . کتاب آشوب محمد کریم الشهیر به ملاحاجی المتخلص
 به مجنون . بسمله . حمد بیحد و ثنای بی عد واحدی را روا است ...

حمد مخصوص ذات اقدس تست

که معر از چشم و گوش استی

انجام :

شتاب عمر تو مجنون اگر که پنهانست

شود ز سرعت و تعجیل آب جو واضح

۲۶۳۴

شکسته نستعلیق سده ۱۱ و ۱۰ ، نشان و شکل شنغری ، ۹۲ شکل هندسی و ۵۴ ص ۱۰۱۸۴ س دارد .

۱۹ س ۱۰/۵ ، ۲۶۸ ک ۱۱/۵ × ۱۷ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج قهوه‌ای مقوایی

توضیح التذکره

شرح نظام‌الدین حسن بن محمد اعرج نیشابوریست بر تذکره نصیری که در ۷۱۱/۱۶۱ ساخته است (ذریعه ۴: ۴۹۲) .

۲۶۳۵

نستعلیق سده ۱۲ ، عنوان و نشان شنغری ، گرد آورده محمد مسیح درب امامی ، ش ۱۰ مورخ ۳ صقر ۱۲۸۵ است .

سطر چلیپا ، ۱۹ × ۸/۵ ، ۸۶ ک ۱۲ × ۲۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاک

جنگ

بمدها ایست به نظم و نثر گرد آورده محمد مسیح بن عبدالحمید سپاهانی درب امامی متخلص بموسوی ساکن تبریز که در ۱۲۸۵ تحصیل میکرده است . چنین است فهرست آن:

۱- شعرهایی از سرایندگان عرب و فارس (ص ۱-۱۸) .

۲- هدایه الاسماء فی بیان کتب العلماء از حسن بن علی یزدی کثنوی که فهرست کتابهای شیعی و سنی است از الف تا لام الف و نام کتاب و مؤلف در آن یاد شده است (۲۰-۲۷) .

آغاز: هدایه الاسماء فی بیان کتب العلماء . بسمله . حمدله . وبعد فیقول . . .

حسن بن علی الیزدی الکتبوی ان هذه رسالة مختصرة في اسامي كتب الشيعة ... مع ذكر بعض كتب العامة .

انجام : طب الائمة لابی عتاب عبدالله بن بسطام .

۳- لامية المعجم طغرائی با شرح لغوی (۳۰ - ۳۳) .

۴- شعرهایی از بحر العلوم و قاضی نظام الدین اصفهانی و دیگران عربی

(۳۴ - ۳۵) .

۵- لامية العرب از ثابت بن جابر شنفری ازدی (۳۶ - ۴۰) .

۶- شعرهایی به ترتیب تهجی که در آنها کلمه نخستین مصرع نخستین هربیت

باقافية آن یکی است (۴۲-۵۴) .

۷- نونیه میرزا نصیر طیب عربی (۵۴ - ۵۶) .

۸- میمیه علی بن عیسی اربلی (۵۶ - ۵۷) .

۹- مرثیه بحر العلوم برای امام حسین (ع) (۵۸-۵۹) .

۱۰- « الرسالة لبحر العلوم » (اندکی از آغاز آن) و قصیده او :

الاعد عن ذكرى بيته او جمل

فما ذكرها عندي يعمرو لا يحلى

و اختصار او از همین قصیده که در رد ابن ابی الحديد است (۶۰-۶۶) .

۱۱- نزهة الارواح امیرحسینی تالیف ۷۱۱ (۶۸ - ۱۲۷) .

۱۲- المطرب و المرقص (۱۲۸ - ۱۴۶) از نورالدین ابوالحسن علی اندلسی

که شعرهای شاعران را در این زمینه گرد آورده است .

آغاز: بسمله . قال رئيس الادباء و عميد الفضلاء نور الدين ابوالحسن على بن

الوزير العالم ابي عمران ... الاندلسي ... اما بعد حمد الله الذي شرف الانسان .

انجام : الخباز البلدي له في المرقص .

دری شجر للطیر فیه تشاجر

کان صنوف النور فیه جواهر

کان القماری والبلا بل حولنا

قیان و اوراق الغصون شعائر

۱۳- شعرهای سرخوش هر وی (۱۴۸ - ۱۵۰) و لغزی از خود نویسنده نسخه
بشر (۱۵۱) و کنیه های جانوران و جز آنها (۱۵۲) و شعرهایی بعر بی (۱۵۳).

۲۹۳۶

نسخ محمد حسین بن علاءالدین درزی مازندرانی که همه شماره ها بخط او است و نام او در
دنبال اثنا عشریه صوم برده شده است ، تاریخ نوشتن او در دنبال اثنا عشریه صلوۃ ۱۱۰۵ است ، رضاعیه
را او در ۱۷ ذی قعدة ۱۱۰۵ نوشته است ، در ص ۱۴ شعرست بفارسی درباره رافضی و جز آن ، در ص
۴۵۱ جدول قاریان است بارمز ، مقدمه جزری در این نسخه با شرح لغوی است میان سطور و برابر است
با ص ۶۰۴ تا ص ۱۴ ص ۶۰۵ و ص ۸ ص ۶۰۸ تا ص ۶۱۱ مجموعه المتن و از میانه افتاده (ص ۴۵۸ و ۴۵۹) و در
پایان دو بیت چایی را ندارد ، در ۴۶۶ دودآره است در تجوید و احوال قمر بشتگری و مشکى ، در ۴۶۷
جدول نجومی است ، طریقه ختم شرف الدین علی شولستان در ۱۴۰ - ۱۴۴ دیده میشود ، در بر ۳های میان
شماره ها و هاشم آنها پراکنده ها است از خم و شعر ، مصطفی بن آخوند ملا سلیمان تقلیسی نسخه را
داشته بود.

۱۴×۸ - ۱۵۳۱۴۴×۱۸ کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تر باکی.

مجموعه

۱- حرز النجاة فی نظم الواجبات از حسن بن سلیمان سلیمی تونی (۲-۹) در
اصول دین و پاکی و نماز تا حج . سراینده این منظومه شیعی امامی است.
آغاز: بسمله . وبه نستعین چنین گوید ... الحسن بن سلیمان التونی المشتهر
بالسلیمی ... که چون جمعی از دوستان ... از فقیر التماس نمودند که شرایط واجبات
نماز و باقی عبارات را در سلك نظم منتظم سازد ... نامش حرز النجاة فی نظم
الواجبات ...

تبارك خالق بيجون تعالى ربنا الاعلى
 حكيم و عالم و عادل قديم و فردى همتا
 سخن از واجبات آمد بنام حق ادا كردم
 كه نام ذات پاك او است مقصود همه اشيا

انجام :

بدین شادیم و شاد چون سلیمی
 بفقر عافیت کرده قناعت

- ۲- الذبیحیة (۱۲) از شیخ بهایی .
 ۳- الخوف والرجاء (۱۴ - ۷۰) از حسن بن عبدالرزاق لاهیجی (مجلس ۳: ۴۷)

در پنج فصل :

- ۱- توحید .
 - ۲- عدل .
 - ۳- نبوت .
 - ۴- امامت در سه مقصد .
 - ۵- معاد در چهار مطلب .
- در دیباچه نامی بر ساله داده نشده است . در نسخه ما حواشی است بر آن بانثانه
 « م ح م » از نویسنده نسخه و بی نشان .
 آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعد بدانکه اصول دین یعنی چیزهایی که بنای دین
 مبین بر آنها است ... و این مجموع را ... رقم قلم شکسته بسته کمترین ... حسن بن
 عبدالرزاق بموافقت براهین عقلی و دلایل نقلی و اخبار اهل بیت اختیار ... در پنج
 فصل مرقوم ... گرداند .
- انجام : و اندوه ندارند اللهم اجعلنا من افضل اهل جنتك و فضلك ... و

الحمد لله رب العالمین (تم الكتاب الخوف والرجا).

۴- تحفه شاهي (۷۲-۱۰۶) از عماد الدین علی شریف قاری استرآبادی بنام ابوالمظفر شاه تهماسب بن حیدر حسینی بهادر خان دریک مقدمه و دوازده باب و خاتمه (دیباچه) .
آغاز: بسمله .

ای کنه تو بر تر از شناسایی ما

وصف تو برون ز حد گویایی ما

... حمدی که قاریان و ان من شيء الا بسبح بحمده بجهر و اخفا در حالت شدت و رخا و بتلاوت آن تفاخر و استعلا نمایند .
انجام : و قران ایشان را لعنت کند.

۵- مختصر در معرفت تقویم (۱۰۶ - ۱۱۵) از عبدالقادر رویانی (حقوق ۶۱).
آغاز: بسمله . الحمد لله العلی و الولی . اما بعد این مختصری است در معرفت تقویم ... مشتمل بر مقدمه و دو باب و خاتمه ... که بنده ... عبدالقادر رویانی ... در قلم آورده .

انجام : بهیچ کاری نشاید والله اعلم بالصواب .

۶- اصول دین (۱۳۵ - ۱۴۵) از محمد مؤمن بن عبدالغفور در پنج فصل.

آغاز: بسمله . الحمد لله و الصلوة علی محمد و آله اما بعد پس چنین گوید محمد بن عبدالغفور الملقب بمؤمن ... که بدانکه اصول دین که بر هر مکلفی واجب است دانستن آن ... پنج است و مجموع مسائل این پنج اصل چهل مسئله است و مجموع این مسائل در پنج فصل شمرده میشود .

فصل اول در توحید و مسائل آن هفت است ...

فصل دوم در عدل و مسائل آن چهار است ...

فصل سیم در نبوت و مسائل آن ده است ...

فصل چهارم در امامت و مسایل آن پنج است .

فصل پنجم و مسایل آن چهارده است .

انجام : و تفصیل این مسائل و دلایل آن در رساله دیگر نوشته خواهد شد

ان شاء الله تعالی و الحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً .

۷- الاثنا عشرية (۱۴۶ - ۱۷۲) در صوم است از شیخ بهایی .

آغاز : بسم الله . الحمد لله الذي جعل الصوم جنة من النار ... اما بعد فيقول . . .

محمد المشتهر ببهاء الدين العاملي ... لما فرغت من تأليف المقالة الاثني عشرية في الصلوة اليومية و اختتمها الاثنا عشرية الحجية التمس مني بعضي الاخلاء ... تأليف اثنا عشرية صومية .

انجام : كثواب ختم القرآن في غيره و الحمد لله رب العالمين .

۸- الاثنا عشرية (۱۷۶ - ۲۲۱) از شیخ بهایی (ف ۱۷۵۹) این نسخه در پایان

تاریخ ندارد .

۹- سرگذشت امامان (۲۲۲ - ۲۲۷ بخط نستعلیق) گویا پاره ایست از کتابی .

آغاز : لمعه ثانی در احوال حضرات ائمة معصومین . . . ذکر امامت علی بن

ابی طالب .

انجام : و ازان وقت غیبت کبری است .

۱۰- رضاءیه محقق کرکی (۲۳۰ - ۲۵۰) (ف ۱۹۰۰) .

۱۱- مقدمه (۲۵۲ - ۲۶۵) از ابن الجوزی در ۱۰۷ بیت که در مجموعه المتون

بچاپ رسیده است .

۲۶۳۷

نسخ و استهلای و شکسته ۳ و یا از خود سرآورنده جنگ ، جدول زرومشکی و لاجورد و شنگرف ، عنوان لاجورد ، برخی جاها چلیپا نوشته شده ، فهرست نام شاعران در آغار هست ، در پایان مهر « درویش محمد ۱۴۹۲ » دیده میشود .

۱۴ اس ۱۴/۵/۱۹۱۳ ، کاغذ فرنگی - جلد آرماج غنایی

تذکره مدایح و معایب

گویا گردآوری شمس المعالی اسحق بن احمد نیریزی که آنچه خود او و دیگران در ستایش شاهزاده مؤیدالدوله ابوالمظفر تهماسب میرزا فرمانفرمای شیراز سروده اند در آن آورده و سرگذشت و روش او را آشکار بداشت (ص ۱-۳۸) بخشی ازین شیرازیه نام دارد (ص ۳۹-۱۸۹) و پس از آن باز شعرهایی است در ستایش از مؤید (۱۹۳-۲۲۷) در خود جنگ نامی بدان داده نشده بلکه در نسخه چنین نامیده شده است.

فهرست عبارات منشور این جنگ

- ۱- عریضة الى الملك الهمام به نشر عربی ۲۸
 - ۲- از محمد بن آدم به شاهزاده به نشر عربی ۳۰
 - ۳- از میرزا اسحق شمس المعالی به شاهزاده به نشر عربی ۳۳
 - ۴- دفتر یکم شیرازیه به نشر فارسی ۳۹
 - ۵- رساله دوم در ستایش او بکنایه به نظم فارسی ۴۷
 - ۶- دفتر سوم به نظم و نشر فارسی و اشاره به حسام السلطنة ۵۹
- فهرست شاعرانی که ستایش کرده اند

- ۱- میرزا اسحاق شمس المعالی نیریزی بشعر عربی ص ۱
- ۲- ابوالقاسم مدرس سپاهانی بشعر عربی ۶
- ۳- مولوی شیرازی بشعر عربی ۹
- ۴- میرزا جعفر نجفی موسوی بشعر عربی ۱۹
- ۵- وقار شیرازی بشعر فارسی ۷۰-۷۶-۱۰۶-۱۰۸-۱۱۳-۱۳۱-۱۸۱
- ۶- میرزا فرج الله طرفه منشی ضیاء الملك ۸۰-۱۶۷

- ۷- صابر مهدی شیرازی ۸۳-۸۴-۸۵-۹۱-۹۲-۱۳۰-۱۸۸
- ۸- آقاسید نصرالله کاشانی ۸۸
- ۹- آقامیرزا علی ۹۳
- ۱۰- پسر مؤیدالدوله ۱۲۷۱، ۹۹
- ۱۱- ذوقی ۱۰۹-۱۱۲
- ۱۲- صنعت ۱۱۴-۱۲۵-۱۴۶-۱۴۸
- ۱۳- میرزا محمد علی شهره ۱۱۶
- ۱۴- اقبال یا مسکین ۱۱۸-۱۲۲
- ۱۵- منعم ۱۲۸-۱۳۳
- ۱۶- الفت ۱۳۴
- ۱۷- نصرالله خان مرودشتی اصطخر ۱۳۷
- ۱۸- تراب ۱۴۰-۱۴۲
- ۱۹- مینایی خراسانی ۱۴۲-۱۵۸-۱۶۴-۱۷۵
- ۲۰- طرب ۱۵۰
- ۲۱- سحاب ۱۵۲
- ۲۲- ملول ۱۶۰
- ۲۳- وحیدابهیجت شیرازی ۱۶۴
- ۲۴- آصف ۱۷۳
- ۲۵- رخشا ۱۷۸-۱۸۱
- ۲۶- داوری ۱۸۳
- ۲۷- حیران ۱۸۵
- ۲۸- عرفان به نظم عربی ۱۹۳

۲۹- میرزا محمود کاشی صدرالشعرا ۲۰۲-۲۰۱

۳۰- میرزا ابراهیم ادیب ۲۱۲

۳۱- سروش شمس الشعرا ۲۱۸

۳۲- میرزا حسن قادر بر و جردی ۲۲۴

همه این شماره ها از ۵ تا ۳۲ بجز شماره ۲۸ به نظم فارسی است

۲۶۳۸

نستعلیق سده ۱۳۱۳ و یا نوشته یکی از شاعران شیروانی ، نشان شغرفی .
۱۷س ۱۴×۱۲ - ۵۵×۲۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی

حاشیه شرح حکمة العین

حاشیه ایست بر شرح بخاری بر حکمة العین کاتبی ، در هاشم نسخه ما
حاشیه ها ایست بر این حاشیه در بیشتر صفحات با نشانه « ملا اسماعیل سلمه الله تعالی ،
ملا اسماعیل اصفهانی دام فیضه ، الاستاد اسماعیل سلمه الله ، عن الاستاد ملا اسماعیل ،
محمد حسینی ، م ن م ن ، منه ، فخر الدین ، محمد بن شروین ، زین ، منه رحمه الله ،
محیی الدین رحمه الله ، عبدالرحمن » و بیشتر اینها از ملا محمد اسماعیل سپاهانی
است .

این حاشیه در فهرست طوس (۸۳: ۴) از ملا میرزا جان باغنوی دانسته شده و در
نسخه ما از شیروانی (نیز سپیه دیده شود)

آغاز: قوله الحکمة استکمال النفس الانسانیة اه الاستکمال مصدر والمصادر
قد يطلق ويراد بها معانيها النسبية الحديثة وقد يطلق ويراد بها الحاصل بالمصدر .
انجام : کونه معدوما مطلقا فیصیر خلاصه .

۲۶۳۹

نسخ سده ۱۳، اصل نسخه مؤلف، عنوان و نشان ششگری، خط و مهر از درص ۵۶۱۹۳۵۲ هـ است.
 ۳۱ س ۱۳ × ۲۱ - ۳۵۶۰ ۴۹ × ۱۸/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی ضربی درون آبی

تَحْقِيقَةُ الْأَوَّلِيَّاتِ

ترجمه و شرحی است بر اصول کافی کلینی از محمد علی بن محمد حسن اردکانی
 که در روز آدینه ۱۲ رجب ۱۲۳۷ بانجام رسانده است چنانکه در این نسخه عارید می شود
 (ف ۱۱۹۷).

۲۶۴۰

نسخ مغرب سده ۱۴م، عنوان درشت تر، از پایان افتاده و میرسد تا بر گذشت زینب بنت علی،
 یادداشت عبدالفاضل میرزا مورخ ۱۲۸۰ در صفحه عنوان است.
 ۳۱ س ۱۷ × ۲۵ ۱۹۴ × ۲۱/۵۴ × ۴۰، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی

کَشَفُ الْغُفَى فِي مَعْرِفَةِ الْأَثَمَةِ

از ابن الفخر بهاء الدین ابوالحسن علی بن ابی الفتح فخر الدین عیسی اربلی (۶۲۵-
 ۶۹۲) است (طوس ۵: ۱۵۶ و ۳۰۶).

۲۶۴۱

نسخ سده ۱۱، نشان و آیات ششگری، صفحه نخستین آراسته، جدول زرد و لاجورد، نسخه
 کامل است.
 ۳۱ س ۱۱ × ۱۷ ۳۷۱ × ۲۶، کاغذ سپاهی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی.

مَوْاهِبُ وَلِيَّهِ

از مولی کمال الدین حسین کاشفی بیهقی است (حقوق ۲۱۱).

۲۶۴۲

تستعلیق روز شنبه ۲۱/۴/۱۳۱۱ (۱۸ کانون یکم ۱۳۰۹ رومی) از خود مؤلف، عنوان ششگری، سواد دستخط ناصرالدین شاه در ستایش این کتاب در پایان هست .
 ۱۳/۵×۱۹ ، ۳۰۶/۵×۱۳/۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای مقوایی .

زبدة الوقایع

از میرزا موسی خان طباطبائی انصاری منشی اول وزارت امور خارجه است در تاریخ و جغرافیای شهر وان در ۵۱ فصل و فهرست در آغاز هست . او این کتاب رازمانی که در وان و حکاری و تبلیس کاربرد از ایران بوده است نوشته و در ۱۳۰۹ آن را پرداخته است کتاب در دیباچه چنین نامیده شده است .

آغاز: بسمله عموم خانزادان دولت و پروردگان خوان احسان نعمت را لازم و واجب است .

انجام : بتاريخ امروز که یوم شنبه بیست و یکم شهر جمادی الثانیه ۱۳۱۱ مطابق ۱۸ کانون اول ۱۳۰۹ رومی است با تمام رساند والسلام .

۲۶۴۳

نسخ و تستعلیق خوش سده ۱۲ ، جدول ششگری ولاجورد ، عنوان و عربیها ششگری و نسخ، ۱۷ برسم آغاز و صالی و اندکی از عبارات رفته است .

۱۹/۵×۲۱ - ۳۴۵۵×۳۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز

ماتمکده

از محمد تقی بن علی محمد نوری مازندرانی متخلص بو حیدر ده انجمن در سوگواری حسین (ع) و روضه به نشر و نظم و جز ماتمکده‌ها ایست که در فهرست مشار

(ص ۱۳۵۴) و طوس (۳۱۱:۵) از آنها یاد شده است. بسیار شیوا و شایسته برای چاپ است
نام مؤلف و کتاب در دیباچه هست.

آغاز: بسمله. و به نستعین ستایش سزای گیهان خدا ایست که هر ذره بر کمال
صنعتش خورشید است.
انجام: باستغفاری گمارند که هذا غایة مامولی و نهایة مسئولی و السلام علی
ثابعی الحق.

۲۶۴۴

تستعلیق محمد حسین بن غلامعلی باجوهر بنفش درشت در ۱۷ ج ۱۴۴۲/۱ ،
۲۹ س ۱۴/۵ × ۲۹ ، ۴۱۰۴ س ۲۲/۵ × ۳۵/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى مقوای

تاریخ جلال الدین خوارزمشاه

اصل از نامق باشدانشمند عثمانی در ۱۶ فصل و مترجم فارسی آن دانسته نشد کیست.
آغاز: هو الفتاح العلیم. بسمله. و به نستعین. الحمد لله رب العالمین ... بهتر
آن است قبل از شروع به تحریر کتاب اسامی سلاطین خارزمی را بقارئین محترم
معرفی نموده.

انجام: جان را بجان آفرین تسلیم نمود فسیحان الذی من لایموت.

۲۶۴۵

تستعلیق پسر مؤلف درج ۱۴۳۸/۴ که در ارومیه میان ده و دوازده روز نوشته است ، یادداشت
۱۴۴۲ و ۱۴۴۴ و ۱۴۴۵ دارد. پسر مؤلف در پایان تاریخ مرگ پدر را می آورد و شرحی درباره کتاب و تصحیح
و اضافاتی که مؤلف کرده و در این نسخه آمده است می نویسد ، در پایان نسخه پاره ایست از سرگذشت
حجاج

۲۳ س ۱۴/۵ × ۲۱/۵ - ۴۴۹۹ س ۲۱ × ۲۳ ، کاغذ فرنگی آبی - جلد تیماج مشکى ضربی مقوایی.

مصائب الابرار و نوائب الاخيار

از الله قلی بن شاه میرزای محزون سلماسی در گذشته روز آدینه ۱۲۳۱/۱ع
در يك مقدمه و چهارده مجلس و يك خاتمه در سوگواری و روضه خوانی است.
آغاز: بسم الله الحمد لله الذي نور صدورنا بنور المعرفة و الايقان ... و بعد چنین
گوید ... ابن شاه میرزا الله قلی المحزون السلماسی .
انجام : برای اهل نظر کافی است والله الموفق .

۲۶۴۶

نسخ محمد طاهر بن علی اکبر تبریزی در شنبه ۱۱۰۴/۴ج ۲۱ ، عنوان و نشان شگرف ، یادداشت
ابوالحسن بن شاه کوثر در ۱۲۱۴ در صفحه عنوان هست ، ابراهیم بن شیخ حسین باغی در سپاهان در
۱۴۰۴ و عبدالله بن محمد رضای شبر و جمال الدین بن عیسی در ۱۲۹۹ نسخه رداشته اند.
۲۶س ۱۲×۴۴ - ۲۸۰ س ۲۱×۴۱ ، کاغذ سپاهانی - جلد روغنی باطل و بوته درون روغنی
فکدار .

الاثنی عشرية فی المراهط العددية

از ابن ام قاسم محمد بن محمد بن محمد بن حسن حسینی عاملی عینائی جزینی
است و دوبار بچاپ رسیده است (طوس ۳:۵) .

۲۶۴۷

نسخ جعفر بن میرزا یحیی مشهدی در ۱۲ محرم ۱۰۷۶ ، جدول زرو لاچورد ، سر لوح بزر آراسته ، حواشی
دارد با نشانه «محمد تقی حسینی ، حسن علی ، م د سلمه الله» بنسخ و نستعلیق .
۲۷س ۱۴×۴۶ ، ۲۹۴ س ۲۵×۴۸ کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی ضربی درون عنابی

الاستبصار فی ما اختلف من الاخبار

از شیخ طوسی است .

۲۶۴۸

نسخ سده ۱۴، عنوان و نشان شنغرف، دربرخی جاها درهامش هم نوشته شده است.
 ۱۹×۱۴س۳۹، ۳۰×۱۹/۵س۶۱، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبزضربى درون غنائی.

دیوان

از سلطان محمد سیف الدوله قاجار متخلص بسلطان پسر فتحعلیشاه و در آن
 غزل است بترتیب تهجی (۱-۴۸) و ترجیع بند و ترکیب بند و قطعه (۴۸-۶۸) و رباعی
 (۶۸-۸۸) و مثنوی بنام سیف الرسائل در سرگذشت خود او و دشمنی حاج میرزا آقاسی
 با او و رفتن او بعراق عرب (۸۸-۱۱۴) و مرثی (۱۱۴-۱۲۱)، او در ۱۲۸۴ از مشهد
 برگشته بود (مجمع الفصحاء ۳۱: ۱- ذریعه ۴۵۹: ۲- سپه ۴۷۷: ۳- مجلس ۱۴۷)
 نسخه‌ای از دیوان او بنوشته ذریعه در آستان قدس هست.

آغاز: غزلیات - بسمله.

خواند کجا بچهر و خط مشک و ماه را

چشمی که فرق کرده سمید و سیاه را

دل ملک خط بفر رخ آمد که پیر ده

حرمت نهد بحشمت سلطان سیاه را

انجام :

چون دامن دولت از دست بشد سلطان را

خوش زمزمه سوکش بسرای بدیوانها

۲۶۴۹

استعلیق روز یکشنبه ۱۸ شعبان ۱۰۸۵، عنوان و نشان شنغرف، نسخه از تفسیر سورة کهف

تا پایان قرآن.

۲۱×۱۴س۴۶- ۳۰×۱۸/۵س۴۴۵، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی درون زرد

ترجمه النواص

از ابی الحسن علی بن حسن زواری است که در ۹۴۷ (فضل الله) ساخته است
(حقوق ۵۲).

۲۶۵۰

تستعلیق ۱۱۳۰، عنوان شنگرف، نسخه کامل است.

۱۷س ۱۰/۵ - ۲۲ - ۳۲۲۳ ۱۸×۴۰، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای گرد مشکي مقوایی درون

نخودی.

زبدۃ التصانیف

از مولی حمید بن محمد خوانساری که در ۱۰۳۸ ساخته است، (ف ۲۶۶۷ - معشار
ص ۸۷۶ - ذریعه ۱۲ : ۲۲).

۲۶۵۱

نسخ سیدعلی اکبر بن سیدعبدالحسین بن محمدصادق حسینی طباطبائی درروز پنجشنبه ۱۴۱۴/۱۶ -

درش ۱ و درشب چهارشنبه ۱۱/۲/۱۴۱۵ درش ۲.

۱۷س ۱۰×۱۷، ۱۳۴ ۱۸×۲۲/۵، کاغذ قرنگی - جلد تیماج مشکي.

درجہ دوم

۱- تحفه حاتمیه یا هفتادباب (۱ - ۵۰) از شیخ بهایی (ادبیات ۸۴).

۲- شرح بیست باب اسطرلاب طوسی (۵۲ - ۲۶۸) از عبدالعلی بیه‌چندی

(مدرس ۲۳۹).

۲۶۵۲

نسخ سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنغرف ولاجورد و زرین و مشکی ، جدول زرو لاجورد ، یادداشت احمد عمری دارنده نسخه مورخ ۱۱۷۵ بهمهراو در صفحه عنوان هست ، در نسخه از دیباچه از فهرست آخر باب ۴۷۴ هست تا باب ۴۳۷ سپس افتاده و مسائلی پس از آن میاید و میرسد بباب ۱ تا پایان سفر ۶ اصل کتاب .

۳۵ س ۱۰/۵ × ۲۰ ، ۳۲۶۰ × ۱۷ × ۲۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی ضربی

الفتوحات المکیة

از ابن عربی است .

۲۶۵۳

نستعلیق ۲۹ رمضان ۱۲۶۴ هجری قمری از خود مؤلف ، نشان شنغرف ، جدول زرو و مشکی ولاجورد .
۱۴ س ۹/۵ × ۱۷ ، ۳۲۷ × ۲۴ ، کاغذ فرنگی - جلد پارچه ای درون مشکی .

الصحف الناصرية في المعرفة الالهية

از نصر الله بن حاج محمد حسین دهاوندی که در سیاست مدنی و بنام ناصر الدین میرزای قاجار ساخته و در دیباچه آن از بدایة المعرفة خود که در یک مقدمه و سه فصل و یک خاتمه است و در زمان خاقان خلد آشیان ساخته است و از تحفة محمدیه خود یاد کرده است . او این کتاب را در پیچی ثیل ۱۲۶۴ هجری قمری که از تهران باذربایجان نزد این شاهزاده رفته بود نگاشته است . در آن نخست بحثی فلسفی آمده و سپس از پادشاهی و عدالت و صفات پادشاه یاد شده است .

آغاز: و ما النصر الا من عند الله العزيز الحكيم والله يؤيد بنصره من يشاء و هو العزيز الرحيم . بسم الله . احمدك يا من بك استعين . . . اما بعد بنده در گاه خداوندی

ابن مرحوم الحاج محمد حسین نصرالله دماوندی بعرض اخلاء روحانی واجلاء ذوقانی
میرساند .

انجام : ومسند نشین باستحقاق گرداناد . تمت الکتاب ... فی بیست ونهم شهر
رمضان المبارک بعد الف ومائین و اربعه [و] ستین ۱۲۶۴ - شکر که این نامه بعنوان
رسید - پیشتر از عمر پایان رسید .

۲۶۵۴

تستعلیق سده ۱۰ ، عنوان شنگرف ، جدول لاجورد ، درمغ و هاشم نوشته شده ، آغاز و انجام
افتاده . این نسخه بدست یکتا سنی خشکی افتاده و درص ۴ عبارتی را تراشیده و نام « چاریار ابوبکر و
عمر و عثمان و علی » بجای آن گذاشته است .

۱۹-۱۴×۱۳ ، ۳۲۸۷ ، ۲۴/۵×۱۳ . کاغذ سپاهانی - حلد تیماج تریاکی صربی مقوایی

کلیات

از ابن همام شیرازی شیعی زنده در ۹۰۴ (س ۱۶۱ و ۲۱۸) و آشنای بعرفان
و کلام و فقه و ادب است در ۱۶۰۰ بیت است و چنین است فهرست آن که آقای
باستانی زاد نوشته است :

۱- دیباچه و مقدمه
ص ۱ تا ص ۱۰

۲- شرح حدیث کمیل : « ما الحقیقه ... »
ص ۱۰ تا ۲۲

۳- حکایت آل عبا ، حکایت حضرت حسین (ع) و شرح حال حضرت صادق و
مطالب عرفانی و شرح کلمات حضرت علی بن ابیطالب و حکایاتی از عرفا و مشایخ از
ابراهیم ادهم و شیخ ذوالنون مصری و شبلی و ابومحمد و یوسفید میهنه ای و مالک دینار
و عبدالله مبارک و شیخ نظامی و یحیی بن معاذ و رابعه عدویه و شرح قسمتی از نهج البلاغه
و حکایت شیخ نصیری و حکایت ملک شاه و ابوالمعالی جوینی و حکایت سلطان حسن و قاضی
حسن که در عهد مؤلف بود (ص ۲۴۲) و واقعه جنگ اکبر احمد بیگ بارستم بیگ پسر عم خود
و سپردن فارس بقاسم بیگ پرناک و آزردن شدن ابراهیم سلطان و غلبه رستم بیگ که

این وقایع در زمان ابن همام در تیس روز اتفاق افتاده (ص ۳۱۴ تا ص ۳۱۷) و وصایای ارسطاطالیس و آداب اجتماع و ترتیب فرزند و سلوک بامریع و آداب غذا خوردن و نشست و برخاست (از ص ۲۲ تا ص ۳۵۸).

۴- تفسیر منظوم سوره یاسین مسمی بنام روضة القلوب که در تاریخ ۹۰۴ تألیف کرده و ۲۰۶ بیت میباشد از ص ۳۵۹ تا ص ۴۷۱.

۵- کتاب هدایة العارفین که چهاراربعین میباشد در شرح احادیث حضرت رسالت مشتمل بر ده باب که بطرز بدیع و نادرست که هر باب بترتیب عدد شامل حدیثی است مطابق با آن عدد مثلاً حدیث پنجم در امر به پنج چیز یا ترک پنج چیز میباشد که احادیث متعددی درین باب نقل نموده و قس علیهذا که در اینکار ابتکاری خرج داده و رنجی برده (از ص ۴۷۲ تا ص ۵۷۴ متن).

۶- منظومه و مثنوی اسرار دل در معارف و تصوف و عرفان مشتمل بر مقالات و مقامات العارفین (از حاشیه ص ۱ تا ص ۹۳).

۷- مثنوی شهادتنامه در کیفیت واقعه کربلا که بتاریخ پنجم ربیع سنه ۹۰۲ انجام یافته و ۱۲۰۰ بیت (از ص ۹۳ تا ص ۱۶۱ در حاشیه).

۸- نسخه نفیس تحفة الملوک فی بیان طریق السلوک در مواعظ و نصایح تاریخ انعام نسخه بیست و هفتم محرم سنه نهصد و سه و شماره ابیات آن دوهزار بیت است که در ص ۲۷۹ اشاره بتاریخ و دیگر مطالب دارد (حاشیه ص ۱۶۳ تا ص ۲۸۵).

۹- کتاب مصابیح الهدی در تفسیر و ترجمه احادیث نبوی مشتمل بر چهاراربعین و ابیات آن هفتصد بیت است (حاشیه ۲۸۶ تا ۳۳۶).

۱۰- کتاب فتح نامه در تفسیر سوره فتح در جمادی الثانیه ۹۰۳ و شماره ابیات یک هزار و سیصد و پنجاه (از ص ۴۷۲ تا ۵۶۷ حاشیه).

۱۱- ترجمه اربعین سید علی که بخواهش یکی از فقرا و دراویش بنام

شیخ شمس الدین محمد (ص ۵۷۱) نظم کرده است (از ص ۵۶۸ تا ۵۷۴ حاشیه).
ابن هماد در لاهیجان بسال ۹۴۹ نوربخش را دیده است (ص ۸۹).

۲۶۵۵

تتملیق سده ۱۳ ، عنوان شنگرف ، فهرست در آغاز هست ، در ۱۳۰۳ از آن کریم بن بهاء الملك بوده است ، در آن آمده که در روز پنجشنبه نوروز ۱۲۴۷/۱ در سپاهان داخل کتابخانه دارایی شده است ، نسخه را در ۱۳۵۹ آقای باستانی داشته است.

۲۱×۱۳/۵ - ۳۲۲۴ - ۳۰×۲۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تمیاج آریاکی مقوایی.

زندگی و شغل

از بیندرا بن داس Bindrāban Dās خوشگو از دودمان Bais (گویا وایشیا) در گذشته میان ۱۱۶۱ و ۱۱۷۰ و شاگرد میرزا محمد افضل سرخوش (۱۰۵۰-۱۱۲۶) که در ۱۱۴۷ (= سفینه خوشگوی) در چهار دفتر بنوشته در ری و سه دفتر بنوشته استوری ساخته است. در شوشتری مؤلف چمن سرور (ش ۲۴۸۲) نسخه‌ای از این کتاب را که پاره‌ای از جلد دوم پنداشته است و از سبیل مجرم ۱۲۲۸ شوشتری بدست آمده بود یافته و نزد سید محمد بن سید عبدالکریم برده و مرتب ساخته و در ۱۲۴۰ دیباچه‌ای با فهرست بنام شاهزاده حشمة الدوله محمد حسین میرزای قاجار و میرزا اسمعیل خان و میرزا احمد خان در آغاز آن گذارده است. در دیباچه از ذی حجه ۱۲۳۶ و محمد علی میرزای دولت‌شاه و محمد صالح خان مکرری بیگلربیگی خوزستان و عربستان و علی قلی خان گروسی که دستور دیباچه و فهرست نوشتن برای آن داده بود یاد شده است. دفتر نخستین این کتاب از رودکی تا کافی و درباره ۳۶۲ شاعر و دومی از جامی تا شگونی و درباره ۸۱۱ شاعر یا تا میرزا احمد بیک و درباره ۵۴۵ شاعر و سومی درباره شعرای جدید و معاصر است. نسخه‌ها مانند نسخه مجلس است و بنوشته در جلد دوم است و سرگذشت ۷۷۰ شاعر دارد.

(مجلس ۲۳۵:۲ - سپه ۴۷۳:۲ - ذریعه ۴۲:۴ - استوری ۱:۸۲۶).

آغاز:

درین زمانه رفیقی که خالی از خلل است
 صراحی می تاب و سفینه غزل است
 کشتی حیات را ناخدا حمد خدا ایست که بنی نوع انسان را از بحر عدم بکناره
 وجود کشانیده .

انجام : یاری شیرازی از ولایت شیراز بود در زمان سلطان حسین میرزای
 بایقرا ظهور یافته ازوست .
 گفتم در آنگوش مرا تشنه جگر کرد
 بشنید ازین گوش و از آن گوش بدر کرد
 چنین است فهرست شاعران در نسخه ما که آقای باستانی راد به ترتیب تهجی
 نوشته و آن را « تذکره آب آورد » خوانده است

حرف الف

ظفر خان احسن ۹	۱ کبر شاه غازی ۸
استغفای کشمیری ۱۱	عنایت خان آشنا ۱۰
اسیری لاهوری ۱۴	اسیر شهرستانی ۱۲
اسیر ورامینی ۱۴	اسیر مازندرانی ۱۴
اوجی نطنزی ۱۵	اسیری شیرازی ۱۵
الف خراسانی ۱۶	اوجی کشمیری ۱۵
الفتی مستوفی ۱۶	الفت هندی ۱۶
قلیچ خان الفتی ۱۷	الفتی ساوجی ۱۶
الفتی مشهدی ۱۷	الفتی یزدی ۱۷

- الفتنی کمره‌ای ۱۷
 امانی کرمائی ۱۸
 امانی اصفهانی ۱۹
 ادهم ترکمان ۲۰
 اشراق میرداماد
 اشرف معین‌الدین ۲۳
 قاضی اسد ۲۳
 اسد تورانی ۲۴
 میراسدالله اصفهانی ۲۴
 اهلی شیرازی ۲۴
 انسی خوارزمی ۲۸
 انسی ذوالقدر ۲۸
 اسمعیل باخرزی ۲۹
 اسمعیل نخشبی ۳۰
 شیخ نجم‌الدین احمد معروف مکرری ۳۰
 خواجه میرزا احمد رازی ۳۱
 قاضی احمد لاغر سیستانی ۳۱
 احمدی ۳۲
 آشوب مازندری ۳۲
 آشوبی ۳۳
 سلطان اویس ۳۴
 ابراهیم هروی ۳۴
 شیخ اللهقی ۳۵
 خواجه نصیرادیب ۳۵
 امانی منجّه هروی ۱۷
 امانی خان‌زمان ۱۸
 ادهم همدانی ۱۹
 ادهم قزوینی ۲۲
 اشرف خان ۲۳
 خلیفه اسد ۲۳
 اسدبیک قزوینی ۲۳
 اسد شوشتری ۲۴
 اهلی نوایی ۲۴
 انیسی کتابدار ۲۶
 انسی قندهاری ۲۸
 ابن نصح تاج‌الدین ۲۹
 کمال اسمعیل اصفهانی ۲۹
 ملک ابو الفتح سیستانی ۳۰
 آشوب همدانی ۳۳
 ابوالحسن فراهانی ۳۳
 امیر ابوالبرکه ۳۴
 ابراهیم اردوبادی ۳۴
 شیخ ابونصر ۳۹
 اسعدالدین اسعد بخارایی ۳۵

اسعدشیرازی ۳۵	اسعداسترآبادی ۳۶
الهی اسدآبادی ۳۶	الهی قمی ۳۸
الهی هندی ۳۸	الهی هراتی ۳۸
آگهی خراسانی ۳۸	اقدسی ۳۸
اصلی ۳۹	اظہری ۳۹
افسر ۳۹	سیدامیرخان ۳۹
آقامیر ۴۰	امیری رازی ۴۰
امیری سیستانی ۴۰	امری اصفہانی ۴۰
اعظم شاملو ۴۰	افصح ۴۱
اعلا ۴۱	انور ۴۱
افکاری ۴۱	احراری ۴۲
الونا بخاری ۴۲	آنی کشمیری ۴۲
ایما ۴۲	امینافراہانی ۴۲
آرام ۴۲	امینی ہندوستانی ۴۵
میرامین قمی ۴۳	آفتی تونی ۴۵
اجری ۴۳	ابوتراب انجدانی ۴۳
ابوتراب رازی ۴۶	ارسلان مشہدی ۴۶
ارشد ۴۶	ایزدی ۴۶
امتی تربتی ۴۶	خواجہ ایوب ۴۷
اختری یزدی ۴۷	امیدی تهرانی ۴۷
آصفی قمی ۴۸	آصف ۴۸
میرزا اصغرطوسی ۴۹	انیرالدین اومانی ۴۹
افضل کرمانی ۴۹	احسان ۴۹

بهاء الدین اندجانی ۷۲	میرزا جان بهائی ۷۲
بهرام بیگ ۷۲	بهرام سقا ۷۲
حاجی بهرام ۷۳	بهووت بانیه ۷۳
بیاضی هندی ۷۳	بیان میرزا مهدی ۷۳
بیانی قزوینی ۷۴	بیکس غزنی ۷۴
بیکسی شوشتری ۷۴	بیخود سبزواری ۷۴
بیخودی ۷۵	بیخودی فراهی ۷۶
بیخبر ۷۶	بیغم ۷۶
بینش ۷۶	پیدا ۷۶
بزمی هندی ۶۹	میرزا برقی ۷۷
بهادرخان ۱۷۶	

حرف تا

تنهای قمی ۷۸	تندروی ابهری ۷۹
تسکین ۸۰	تسلی ۸۰
تجلی ۸۰	تباری ۸۰
تحسین ۸۱	تأثیر ۸۱
تابع ۸۱	تلاش ۸۲
تصنیف ۸۲	تسلیم ۸۰

تنهای شهرستانی ۸۲

حرف ثا

ثنائی مشهدی ۸۲	ثنائی گنابادی ۸۳
ثاقب ۸۳	

حرف جیم

- جهانگیر شاه ۸۴
 میرزا جعفر هراتی ۸۸
 میرزا جعفر قزوینی ۸۹
 جعفر رازی ۸۹
 میرزا جعفر ۸۹
 جعفر شیرازی ۹۰
 جالای نائینی ۹۰
 ملک جمال الدین ۹۱
 جلال فراهانی ۹۱
 سید جلال الدین ۹۲
 جمال الدین خجندی ۹۲
 جمال الدین ابهری ۹۲
 جمالی کنبیو ۹۳
 جنونی بدخشانی ۹۴
 جنتی ۹۵
 جوهری سمرقندی ۹۵
 جوهری زرگر ۹۶
 جوړیا ۹۷
 احمد جامی ۹۸
 جاوید ۹۹
 میرزا جعفر اصفهانی ۸۶
 میرزا جعفر کاشی ۸۸
 سید جعفر نوربخش ۸۹
 جعفر تبریزی ۸۹
 جعفر بیگک ۹۰
 اللهویردیخان جعفر تخلص ۹۰
 جالالی دهلی ۹۱
 جلال الدین جالالی ۹۱
 جلال طبیب ۹۱
 جلیل کاشی ۹۲
 جمال الدین گیلانی ۹۲
 جمال الدین اشک العطنی (ز) ۹۳
 جنون ۹۴
 جنونی کشمیری ۹۵
 جنابی قندهاری ۹۵
 جوهری قندهاری ۹۶
 جودت ۹۶
 ملاحامی ۹۷
 جاروب ساز ۹۸
 جامی ۹۹

جدائی ۱۰۰	جدایی ۱۰۰
جناب اصفهانی ۹۹	جهانخاتون ۱۰۰
حالتی جغتائی ۱۰۱	حسینی همدانی ۱۸۹
حافی ۱۰۱	حالتی گیلانی ۱۰۱
حکیم حاذق ۱۰۱	حامدی ۱۰۱
حافظ شیرازی ۱۰۳	میرزا حاتم بیگ همدانی ۱۰۲
حاتمی هراتی ۱۰۳	میر حامی ۱۰۳
حالی ۱۰۳	حاجی رازی ۱۰۳
ملاحبیب شاه عبدالعظیمی ۱۰۳	حاتم کاشی ۱۰۳
حزینی ۱۰۲	حریف ۱۰۴
میر سیف الله حزنی ۱۰۵	حزنی اصفهانی ۱۰۴
سلطان حسین ۱۰۵	سید حسین حسینی ۱۰۵
حسین صراف ۱۰۵	میرزا حسینی ۱۰۵
خواجه حسین هروی ۱۰۶	قاضی حسن خوانساری ۱۰۵
قاضی حسن قزوینی ۱۰۶	حسین مالامیری ۱۰۶
سلطان حسن خلیفه ۱۰۷	حسن بیگ بروجردی ۱۰۷
حسن بیگ شکر علی ۱۰۸	حسنخان شاملو ۱۰۷
ملاحسنعلی شوشتری ۱۰۸	ملاحسینعلی یزدی ۱۰۸
میرزا حسنعلی ۱۰۹	ملاحسنی خوانساری ۱۰۹
خواجه حسن قندهاری ۱۰۹	حسن بیگ ۱۰۹
حسام ۱۱۰	نجم الدین حسن بن سنجر ۱۰۹
حشمتی خوانساری ۱۱۰	حسابی ۱۱۰
امیر حضوری ۱۱۴	میر حشمتی ۱۱۱

حقى ۱۱۱	حقيرى ۱۱۴
مير حيدر ۱۱۱	حياتى ۱۱۱
حيدرى همدانى ۱۱۲	حيرانى ۱۱۲
حاجى حيدر تبريزى ۱۱۵	حيرتى ۱۱۲
ميرزا حاتم بيگ حاتم تخلص ۱۱۵	مير حسيني كاشى ۱۱۶

حرف خا

خبازي نيشابورى ۱۱۷	امير خسرو دهلوى ۱۱۶
خلقى ۱۱۷	خواجو کرمانى ۱۱۷
خوشى ۱۱۸	خليل خلقى هراتى ۱۱۷
خسروى قهتاني ۱۱۸	خليل بيگ بيان ۱۱۸
خواجه زاده ۱۱۸	ميرزا خنجر چغتائى ۱۱۸
خاوري ۱۱۹	خروشى ۱۱۹
خضابى ۱۲۰	خيالى ۱۱۹
خصمى ۱۲۰	خازن ۱۲۰
خضرى لارى ۱۲۱	خضرى خوانسارى ۱۲۰
	خطيب ۱۲۱

حرف دال

دانشمند ۱۲۵	دارا ۱۲۱
داعى ۱۲۶	درويش دهكى ۱۲۵
دعائى ۱۲۶	دوش باف ۱۲۶

دوائی ۱۲۶	دستور ۱۲۷
دلیری ۱۲۷	درکی ۱۲۷
دخلی ۱۲۸	دوری ۱۲۸
دقایق ۱۲۸	میرزاداد ۱۲۸
دانهی ۱۲۹	دانش جعفری ۱۲۹
میررضی دانش ۱۲۹	

حرف ذال

سید ذوالفقار ۱۳۲	میرزا محسن ذوالقدر ۱۳۲
------------------	------------------------

حرف را

عبدالرحیم خان ۱۳۳	رحمی بخاری ۱۳۶
رفیع قزوینی ۱۳۶	رفیع الدین کاشی ۱۳۷
میرزا رفیع شهرستانی ۱۳۷	رفعتی تبریزی ۱۳۸
رافعی اسفراینی ۱۳۸	رافعی ۱۳۸
رضی ارتمانی ۱۳۸	سید مرتضی رضی ۱۳۹
رضی قزوینی ۱۳۹	ملک رضی الدین ۱۳۹
رضایی کاشی ۱۴۰	رضائی رازی ۱۴۰
ریاضی تربیتی ۱۴۰	ریاضی سمرقندی ۱۴۰
رضوان ۱۴۱	مجدالدین رشید ۱۴۱
سلطان رشید ۱۴۱	رشیدی ۱۴۱
رشیدای کاشی ۱۴۱	رونقی بخاری ۱۴۲
رونقی بلخی ۱۴۲	رونقی همدانی ۱۴۲

روغنی ۱۴۲	رونق ۱۴۲
روسی ابرقو ۱۴۴	روح الامین ۱۴۳
رهائی ۱۴۴	قاضی روح الله ۱۴۴
رشکی همدانی ۱۴۴	رشکی قمی ۱۴۴
رمزی کاشی ۱۴۵	رسمی هروی ۱۴۵
رهی ۱۴۵	شاه رمزی ۱۴۵
میر رکن الدین ۱۴۷	رکن الدین ۱۴۶
شیخ رباعی ۱۴۷	رازی ۱۴۷
رهائی ۱۴۷	رجائی ۱۴۷
	رفیق ۱۴۸

حرف زاء

زنگی ۱۵۱	زلالی خونساری ۱۴۸
زاهد ۱۵۱	زاعی قهوه چی ۱۵۱
ملازمانی یزدی ۱۵۰	زنبیل بیگ ۱۵۰
زین خان ۱۵۱	زلالی هروی ۱۵۱

حرف سین

سرخوش ۱۵۳	سام میرزا ۱۵۲
سوسنی مهتاب خان ۱۵۲	سلیم محمدقلی ۱۵۸
سرمد ۱۵۵	حکیم سعید ۱۵۵
سالک قزوینی ۱۶۲	سالک یزدی ۱۶۰
سلیمان ساوجی ۱۶۵	سالک شیرازی ۱۶۵

سلمان جابری ۱۶۵	محمد هاشم سنجر ۱۶۶
سنجری ۱۶۸	سنجری قمی ۱۶۸
سنجری ترگو ۱۶۸	سیار ۱۶۸
سعدالدین هراتی ۱۶۹	سعد کل ۱۶۹
سعدای اردستانی ۱۶۹	سعیدای گیلانی ۱۷۰
سیاهی تورانی ۱۷۰	میرزا سیاهی ۱۷۰
شیخ ساقی ۱۷۰	ساقی ۱۷۱
سیری رازی ۱۷۱	ملا سیری جریادقانی ۱۷۱
سیری غزنوی ۱۷۲	سهمی ۱۷۲
سهمی بخاری ۱۷۲	سهمی تبریزی ۱۷۳
سگ لوند ۱۷۳	سبب بیگ ۱۷۳
سخن ۱۷۴	سهراب بیگ ۱۷۴
سامع ۱۷۴	سرائی هندی ۱۷۵
سرائی لاهوری ۱۷۵	سخی کرمانی ۱۷۵
سروری ۱۷۵	سپهری ۱۷۶
سلطان خان زمان ۱۷۶	سلطان قندهاری ۱۷۶
سودائی ۱۷۷	سروش ۱۷۷
سراج ۱۷۷	سبقت ۱۷۷
سلوکی ۱۷۹	سپیلی ۱۷۹
سیفی عروضی ۱۸۰	سرودی ۱۸۰
سایر ۱۸۰	سابق ۱۸۱
هوقا ۱۸۱	سپید ۱۸۱

حرف شین

شکیمی ۱۸۷	ملا شاه ۱۸۲
شاه پور ۱۹۱	شکیم ۱۹۱
شاه باقر ۱۹۳	شاه کرم ۱۹۳
شادمان ۱۹۳	شاه مراد خونساری ۱۹۳
شاهی ۱۹۴	شاهکی ۱۹۳
شریف آملی ۱۹۵	شریف تبریزی ۱۹۴
سید شریف کاشی ۱۹۵	خواجه شریف شیرازی ۱۹۵
شرف الدین ترشیزی ۱۹۶	امام شرف الدین ۱۹۶
ملا شوقی ۱۹۷	میرزا شرف جهان ۱۹۶
شوقی اردستانی ۱۹۷	شوقی شوشتری ۱۹۷
شرقی یزدی ۱۹۸	شوقی ساوهای ۱۹۷
شرقی قزوینی ۱۹۹	شایق ۱۹۸
میرزا شمس الدین شهرستانی ۱۹۹	شمس الدین بدخشانی ۱۹۹
مولانا شهیدی قمی ۲۰۰	شمسی یزدی ۱۹۹
	شهید غازی ۲۰۰
میرزا شفیع ۲۰۱	میرزا محمد شفیع مازندری ۲۰۱
شفیع باخرزی ۲۰۱	شفیعا ۲۰۱
شجاع کاشی ۲۰۲	شفیعی بخاری ۲۰۲
شجاعی دماوندی ۲۰۲	ملك شجاع ۲۰۲
حکیم باقر شقایق ۲۰۶	حکیم شنائی ۲۰۳
شعوری مشهدی ۲۰۶	شعوری کاشی ۲۰۶
ملاشکوهی همدانی ۲۰۶	شعوری تبریزی ۲۰۶

شکوئی ۲۰۷ ملک شمال الدین ۲۰۸

شیخ شهاب الدین ۲۰۸ باباشوخی ۲۰۸

شوکتی ۲۰۸ شمخال بیک ۲۰۸

ملاشیری ۲۰۸ شعیب ۲۰۹

شبابی ۲۱۰ شانی تکللو ۲۱۰

شتاب ۲۱۱ ملاشیدا ۱۸۲

میر شریف شیرازی ۱۹۵-۱۹۶

حرف صاد

میرزا صائب ۲۱۱ صیدی ۲۱۶

درویش صادق ۲۱۷ محمدصادق نویسر کانی ۲۱۷

صادقا گاو ۲۱۷ صادق حلوائی ۲۱۸

میرزا صادق ۲۱۸ صادق معالی ۲۱۸

صاحب سیما کاشی ۲۱۸ کاظم صاحب ۲۱۹

میرزا صادق اردوبادی ۲۱۹ میرزا صالح منشی ۲۱۹

میرزا صالح تبریزی ۲۱۹ سید صالح بروجردی ۲۲۰

صالحی ۲۲۱ صالحا ۲۲۰

صفی قلیخان صفی ۲۲۱ صفی قلی بیگ ۲۲۲

صفی قلی بیگ جارچی ۲۲۲ میر صفی ۲۲۲

صفیا ۲۲۳ صفا ۲۲۳

صوفی ۲۲۳ حکیم صوفی ۲۲۳

صیرفی کشمیری ۲۲۴ ملاصوفی کرمانی ۲۲۳

صفیای اصفهانی ۲۲۳ صافی کازرونی ۲۲۳

صیرفی کشمیری ۲۲۴	صیرفی ساوہ ای ۲۲۴
صیرفی ۲۲۴	شیخ صیف الدین ۲۲۴
صقانی ۲۲۴	صبری روزبہان ۲۲۴
صہوری تبریزی ۲۲۴	صبری اردستانی ۲۲۴
صہوری ہمدانی ۲۲۵	صبوحی خوانساری ۲۲۵
صبوحی جغتائی ۲۲۶	میر صبحی مازندرانی ۲۲۶
صاعدی ۲۲۶	صدقی ۲۲۷
شیخ صمد ۲۲۷	صحت ۲۲۷
ص حیفی شیرازی ۲۲۷	میر صیفور ۲۲۷
میر صدرالدین مشہدی ۲۲۴	

حرف صاد

ضمیری اصفہانی ۲۲۸	ضیاء الدین کاشانی ۲۲۹
ضمیر ہمدانی ۲۲۹	ضیاء الدین دہلوی ۲۲۹
ضمیر جلوئی ۲۲۹	ضمیر میہنی ۲۳۰
ضیاء اصفہانی ۲۳۰	ضیاء طہرانی ۲۳۱
ضیائی قزوینی ۲۳۱	ضیاء کاشانی ۲۳۲

حرف ظا

شاہ طاہرہ کنی ۲۳۲	طاہر ۲۳۳
طاہر مازندرانی ۲۳۴	طاہری قاینی ۲۳۵
ملا طغرای مشہدی ۲۳۵	طغرای فریومدی ۲۳۷
میرزا طالب ۲۳۸	حکیم طالب ۲۳۹

طالع سبزواری ۲۳۹	طالع ۲۳۹
طبعی ۲۴۰	طبعی کشمیری ۲۳۹
طابعی ۲۴۰	طبعی قزوینی ۲۴۰
طیبی ۲۴۰	طارمی ۲۴۰
طریقی ۲۴۳	طرزی ۲۴۱
طائف ۲۴۳	طفیلی ۲۴۳
	طوقی ۲۴۴

حرف ظا

ظریقی ۲۴۴	ظہیر ۲۴۴
-----------	----------

حرف عین

نعمت خان عالی ۲۴۹	عرفی ۲۴۵
عاشق ۲۴۹	عادل خان ۲۵۱
عتابی ۲۵۳	عرشی ترک ۲۵۲
ملاعزت شیرازی ۲۵۴	عزتی ۲۵۳
عزیزی ۲۵۴	میرعزی ۲۵۴
عزالدین ۲۵۵	باقرعزت ۲۵۵
عبدالعزیز ۲۵۶	عزیز کو کلتاش ۲۵۶
قاضی عماد ۲۵۶	قاضی عبداللطیف ۲۵۶
قاضی علا ۲۵۶	قاضی عمان ۲۵۶
قاضی عیسی ۲۵۷	قاضی عطا ۲۵۶
عارف ایچی ۲۵۷	قاضی عبدالله ۲۵۷

- ۲۵۸ عارف شیخ
 ۲۵۸ عارفی
 ۲۵۸ امیر عرفی مشهدی
 ۲۵۹ عارف شیرازی
 ۲۵۸ عارف
 ۲۵۹ علی فتحی
 ۲۵۹ امیر سید علی
 ۲۶۰ علی رازی
 ۲۶۰ علی کل
 ۲۶۱ آقا علی کیانی
 ۲۶۱ میرزا علیخان
 ۲۶۱ ملاخواجه علی
 ۲۶۲ عبدی بیگ
 ۲۶۲ عبد رضا
 ۲۶۲ عبدی شیروانی
 ۲۶۳ میر عبدالحق
 ۲۶۳ میر عبدالله
 ۲۶۴ میر عبدالباقی
 ۲۶۴ عبد الصمد
 ۲۶۵ میرزا عنایت
 ۲۶۵ عنایت گیلانی
 ۲۶۵ عشرت گیلانی
 ۲۶۶ عشق
 ۲۵۸ عارفی
 ۲۵۸ عرفی کمانگر
 ۲۵۵ ملامؤمن عزت
 ۲۵۹ عرفان
 ۲۵۹ علی بدخشانی
 ۲۵۹ علی باقی
 ۲۶۰ آقا علی
 ۶۰ ملا علی شهریاری
 ۲۶۱ علیقلی تر کمان
 ۲۶۱ میر علی اصغر
 ۲۶۱ عبدی ابرقویی
 ۳۶۲ عبد علی
 ۲۶۲ عبدی گنابادی
 ۲۶۲ ملا عبدالمحسن
 ۲۶۳ عبد الله قندهاری
 ۲۶۳ میرزا عبد القادر
 ۲۶۴ میرزا عبد الله
 ۲۶۴ عبد القادر هیئتی
 عنایت زر گریز دی
 ۲۶۵ ملا عشرتی یزدی
 ۲۶۵ عشرتی اصفهانی
 ۲۶۶ عشقی خان

خواجه عماد فقیه ۲۶۶	عماد الدین ۲۶۶
آقا عظیم ۲۶۷	میر عماد قزوینی ۲۶۷
شیخ عطار ۲۶۸	عظیمانی شابوری ۲۶۸
خواجه عابد ۲۶۹	عصار ۲۶۹
وزارت خان عالی تخلص ۲۷۰	عباسقلیخان عباس تخلص ۲۷۰
عالمی دارا بجردی ۲۷۰	عقل کل ۲۷۰
علوی ۲۷۱	عریان ۲۷۱
عالی بخارائی ۲۷۱	عامی ۲۷۱
عطا ۲۷۲	عرشی ۲۷۲
علمی ۲۷۲	علمی ۲۷۲
عوفی ۲۷۳	عهدی ۲۷۳
میر عین علی ۲۷۳	عاکفی ۲۷۳
ملاعطای جونپوری ۲۷۴	عروجی ۲۷۳
عاقل ۲۷۴	ملاعصری ۲۷۴
	عبیدزاکانی ۲۷۵

حرف غین

غزالی شهابی ۲۷۷	غزالی ۲۷۶
غنی تفرشی ۲۷۹	غنی کشمیری ۲۷۷
میر غنی یزدی ۲۸۲	غنی بیگ همدانی ۲۸۱
حاجی غیرت ۲۸۲	غیرت همدانی ۲۸۲
غیوری کابلی ۲۸۳	غیرت دهلوی ۲۸۳

غیوری هندی ۲۸۳	غیوری ۲۸۳
قاضی غضنفر ۲۸۳	غضنفر کاهجاری ۲۸۳
غریب ۲۸۴	ملا غریبی ۲۸۴
ملا غیوری ۲۸۴	غیاثی حلوائی ۲۸۵
امر غیاث ۲۸۷	غفوری ۲۸۷
قاضی احمد غفاری ۲۸۷	خواجہ غافل ۲۸۷

حرف فا

فیاض لاهیجی ۲۹۰	فیضی فیاضی ۲۸۹
فائز قمی ۲۹۳	فائز اردبیلی ۲۹۱
میرزا صادق فائز ۲۹۲	فائز ابهری ۲۹۲
فصیحی هروی ۲۹۴	فیضان ۲۹۳
فکری رازی ۲۹۶	سید محمد فکری ۲۹۵
میر فکرت ۲۹۶	فکری اصفهانی ۲۹۶
فنگاری سمرقندی ۲۹۷	فکری سبزواری ۲۹۷
فتحی اردستانی ۲۹۷	فتحی لاری ۲۹۷
فتاحی شیرازی ۲۹۸	فتاحی ۲۹۸
فارغ قمی ۲۹۸	فایح ۲۹۸
محمد ابراهیم فارغ ۲۹۹	میر فارغ ۲۹۹
میر فارغی ۳۰۰	فارغی دیوانه ۳۰۰
فروغی کشمیری ۳۰۰	فصیحی تبریزی ۲۹۵
سید فارغ تبریزی ۳۰۱	فروغی عطار ۳۰۰

بابا افغانی ۳۰۲	فریبی دماوندی ۳۲
فریبی اصفهانی ۳۰۳	فریبی سمنانی ۳۰۳
فانی تبریزی ۳۰۳	فانی کشمیری ۳۰۳
فنائی ۳۰۴	فدائی گیلانی ۳۰۴
فدائی لاهیجی ۳۰۴	فخر الدین سماکی ۳۰۵
میرزا فقیر ۳۰۵	فقیر تبریزی ۳۰۵
میر فهمی ۳۰۵	ملا فهمی ۳۰۹
فهمی کاشی ۳۰۶	فهمی بخاری ۳۰۶
فرصت ۳۰۶	فرصت کشمیری ۳۰۷
ملافاضل ۳۰۷	امیر فضلی ۳۰۷
فضولی بغدادی ۳۰۷	فضولی حربای فانی ۳۰۸
فوجی ۳۰۸	فسونی ۳۱۰
فزوننی ۳۱۱	ملا فریدون ۳۱۱
فرج الله شوشتری ۳۱۲	فارس ۳۱۳
فاجر بهبهانی ۳۱۳	فتوی ۳۱۴
فیروز شاه ۳۱۴	فصیحی تبریزی ۲۹۵
فردی کربلائی ۳۱۴	

حرف قاف

قادری داراشکوه ۳۱۵	قاسم خان ۳۱۶
قاسم دیوانه ۳۱۶	قاسم مازندرانی ۳۱۶
سید قاسم ۳۱۷	قاسمی گنابادی ۳۱۸

قاسمی خافی ۳۱۸	قاسمی اردستانی ۳۱۸
قاضی ۳۱۹	قادر غزنوی ۳۱۹
قابلی ۳۱۹	قانع ۳۱۹
قابل ۳۱۹	قبول ۳۱۹
قبائی ۳۲۰	قبیلان بیک ۳۲۰
حاجی محمدخان قدسی ۳۲۱	قدسی تفرشی ۳۲۳
قدیم ۳۲۳	میر قشری ۳۲۳
قربی ۳۲۳	قراری ۳۲۳
سیدقراری ۳۲۴	قطب الدین ۳۲۴
قطیا ۳۲۴	قمر ۳۲۴
قلندر ۳۲۴	قوام الدین ۳۲۴
قوسی ۳۲۴	قیصر ۳۲۴
قیدی نیشابوری ۳۲۴	قیدی شیرازی ۳۲۵
قیدی کرمانی ۳۲۵	

حرف کاف

کلیم همدانی ۳۲۵	گلشن ۳۲۸
کلامی لاری ۳۲۸	کلامی اصفهانی ۳۲۹
کابل ۳۲۹	کلان ۳۲۹
حکیم کاظم ۳۲۹	کلبعلی مهابادی ۳۲۹
ملا کمال ۳۲۹	میرزا کامران ۳۳۰
کامران بیک ۳۳۰	کاهی سبزواری ۳۳۰

کاشف آقا اسمعیل ۳۳۱	کاشف شریف ۳۳۱
کافی اردبیلی ۳۳۱	حسن بیک گرامی ۳۳۱
گرامی تبرک ۳۳۱	کرمی ۳۳۲
کوثر ۳۳۲	کیمخسروخان ۳۳۲
کااهلی ۳۳۳	کاظم کاشی ۳۳۳
کو کبی ۳۳۴	گویا ۳۳۴
کفری ۳۳۴	کربلائی ۳۳۴
گلخنی ۳۳۴	خواجه گی ۳۳۵
کمال الدین کاشی ۳۳۵	

حرف لام

اسانی شیرازی ۳۳۵	لعل بدخشان ۳۳۵
لطفعلی بیگ ۳۳۶	لطفی کمانگر ۳۳۶
ملا لطفی ۳۳۶	لطفی نیشابوری ۳۳۶
لطیف ۳۳۶	لذت استرآبادی ۳۳۷

حرف میم

مایلی ۳۴۰	میلی ۳۴۱
موالی ۳۴۲	مسیح رکنا ۳۴۲
محمد حسین مسیح ۳۴۴	مسیحا ۳۴۴
شیخ سعد الله مسیحا ۳۴۵	مجد همگر ۳۴۵
مجدالدین خوافی ۳۴۶	مجدالدین مجدی ۳۴۶
مجدالدین یاری ۳۴۶	شیخ مجدالدین ۳۴۶

مجتشم کاشی ۳۴۷	مجتشم خراسانی ۳۴۹
معنی کشمیری ۳۴۹	مسیحای معنی ۳۴۹
معنی استرآبادی ۳۵۰	معنی شیرازی ۳۵۰
معینی ۳۵۰	شهاب‌الدین محمود ۳۵۱
محمود شوشتری ۳۵۲	پهلوان محمود بوریا ۳۵۲
رکن‌الدین محمود ۳۵۲	ملک محمود گجراتی ۳۵۲
میرزا ملک مشرقی ۳۵۲	مجدای منصف ۳۵۴
منصف اصفهانی ۳۵۵	رفیع‌الدین مسعود ۳۵۵
مسعود زرکش ۳۵۵	خواجه مسعود ۳۵۵
مسعود ۳۵۶	مسعود دولتیار ۳۵۶
منجیک ۳۵۶	مقیمای مقصود ۳۵۶
درویش مقصود ۳۵۶	میرک مقصود ۳۵۶
مقصود کاشی ۳۵۷	معصوم ۳۵۷
میرزا معصوم ۳۵۷	منصور برخورداریک ۳۵۷
سراج‌الدین محمد ۳۵۷	محمد بن الحسین ۳۵۷
محمد بکری شهرزوری ۳۵۸	فخرالدین محمد ۳۵۸
سعدالدین محمد حموی ۳۵۸	امیر سید محمد ۳۵۹
شاه قوام‌الدین محمد ۳۵۹	شاه صفی‌الدین محمد ۳۵۹
شمس‌الدین محمد ۳۵۹	میر محمد باقر ۳۵۹
فضل‌الدین محمد ترک ۳۵۹	محمد علی ماهر ۳۶۰
محمد تقی مروارید ۳۶۱	محمد مؤمن ۳۶۱
محمد کاظم ساوجی ۳۶۱	محمد بیگ دافستانی ۳۶۱
محمد جان بیگ ۳۶۱	خواجه محمد طاهر ۳۶۲

محمد قلی قطبشاه ۳۶۲	محمد قاسم تبریزی ۳۶۳
محمد علی شوشتری ۳۶۲	قاضی محمد ۳۶۲
میر محمد قاسم رازی ۳۶۲	حاجی محمد کابلی ۳۶۲
محمد رضای مشهدی ۳۶۳	محمد اکبر ۳۶۳
میرزا محمد حسین کرمانی ۳۶۳	حاجی محمد علی اصفهانی ۳۶۳
سید محمد کر ۳۶۴	شمس الدین محمد سیستانی ۳۶۴
محمد رضا ۳۶۴	میرزا محمد رضای قمشاهی ۳۶۴
میر محمد جان ۳۶۵	محمد رستم‌داری ۳۶۵
میر محمد هاشم محرم ۳۶۵	مست علی ۳۶۵
سید مطلع ۳۶۵	مطلع محمد امین ۳۶۵
مطلع قزوینی ۳۶۶	مشفق قمی ۳۶۶
مشفق بخاری ۳۶۶	میر محنتی ۳۶۶
محنتی عیسی ۳۶۶	میرزا محسن برتری ۳۶۷
ملک قاسم ۳۶۷	آقا ملک معرف ۳۶۸
ملک بیگ ۳۶۸	ناصر کشمیری ۳۶۸
ماهر ۳۶۸	مرتضی قلیخان قورچی ۳۶۸
میرزا مهدی ۳۶۹	سید میرزا مهدی ۳۶۹
سید مهدی طباطبای ۳۶۹	میرزا مهدی قمی ۳۷۰
مریداحول ۳۷۰	میر محمد هاشم محترم قصه خوان ۳۷۸
شمس الدین مذکر ۳۷۰	منطق ۳۷۰
مظفر الدین قوشچی ۳۷۰	مظفر ۳۷۰
مظفر حسین میرزا ۳۷۱	متکلم ۳۷۱
مرتضی قلی شاملو ۳۶۸	میر کرمانی ۳۷۱

- ۳۷۱ مکتبی
 ۳۷۱ میرم شاه
 ۳۷۲ مانی طوسی
 ۳۷۲ مانی شیرازی
 ۳۷۳ مقصدی
 ۳۷۳ موجی
 ۳۷۳ مشهودی
 ۳۷۳ صادق مینا
 ۳۷۴ منظور
 ۳۷۴ مفرد همدانی
 ۳۷۴ مرشد علی بیگ
 ۳۷۴ حاجی مطیعا
 ۳۷۳ مظفر کاشی
 ۳۷۷ میرزا میرک
 ۳۷۷ مخلس رازی
 ۳۷۷ شیخ موزون
 ۳۷۷ مؤمن حسن بزدی
 ۳۷۸ شیخ ابو الفضل مبارک
 ۳۷۹ محشری خونساری
 ۳۸۰ ملامخفی دشتی
 ۳۸۱ مقیمای شیرازی
 ۳۸۱ منشی
 ۳۸۲ ملهمی تبریزی
 ۳۸۳ سلطان مصطفی میرزا
 ۳۸۳ مراد همدان
 ۳۸۳ منطری سمرقندی
 ۳۷۸ مسلمی
 ۳۷۹ مظهری کشمیری
 ۳۷۹ مهی کلان هندی
 ۳۸۱ ملامغتنم
 ۳۸۱ مقیمای کفرانی
 ۳۸۱ مخترع
 ۳۸۲ میرعطای منتهی
 ۳۸۳ مراد فروینی
 ۳۸۳ مکارم
 ۳۸۴ منیر

مشرب اصفهانی ۳۸۶	مشرب همدانی ۳۸۶
محسن‌اشیرازی ۳۶۷	عذاقی ۳۸۶
مرتضی قلی خان ایشیک آقاسی ۳۶۹	حواجه محسن رازی ۳۶۷
	منعم حکاک ۳۸۳

حرف نون

نادرشیرازی ۴۰۹	ناجی شیرازی ۴۰۵
ناظم سبزواری ۳۹۳	نادم گیلانی ۴۰۲
شاه ناصر ۳۹۲	درویش ناصر کاری ۳۹۱
ناصر تبریزی ۴۰۳	مالانصیرای ناصر ۳۹۱
نامی رازی ۴۰۰	ناصر ترک ۴۰۳
ناکام ۴۰۸	محمد معصوم نامی سندی ۴۰۰
نیشابوری ۴۰۷	ناطق ۴۰۸
نجاتی مشهدی ۴۰۴	نجاتی نافعی ۴۰۴
نجیب چرکس ۴۰۵	نجم‌علی‌خان ۴۰۶
شیخ نجم‌الدین رازی ۴۱۰	نجیب شیرازی ۴۰۵
ندائی سمرقندی ۴۰۳	نخشبی ۴۰۶
ندیمی بدخشانی ۴۰۲	ندیم کشمیری ۴۰۲
نراری ۴۰۶	نرگسی ۴۰۶
نسبتی تهاوری ۴۸۸	نرهمی ۴۰۸
محمد صالح نسبت شوشتری ۳۸۹	نسبت فارسی ۳۸۹
نصرتی ۳۹۲	نسیم شاملو ۴۰۸

نصیرای همدانی ۳۹۰	ملا نصیرای تنکا بنی ۳۹۱
نصیبی ۴۰۱	نصیری قاضی اردوباری ۳۹۱
نصیب ۴۰۲	بابا نصیبی ۴۰۱
نظام کلاغ ۳۹۶	نظام دست غیب ۳۹۴
نظمی بهبهانی ۳۹۶	نظر بلخی ۳۹۶
نظمی تبریزی ۳۹۶	ملا نظر ۳۹۶
علیشیر نوایی ۳۸۷	نظیری ۳۹۶
بابا سلطان نوایی قمی ۳۸۸	میر نوایی ۳۸۸
نویدی تربتی ۴۰۱	نویدی شیرازی ۴۰۰
نورالله رازی ۴۰۱	نوری ۴۰۱
نورس ۴۰۸	نوری رامهریزی ۴۰۱
نقی کمره ۳۹۲	نوعی نیشابوری ۴۰۸
نقی ملتانی ۳۹۳	نقی مشهدی ۳۹۳
امیر نیساری بخارانی ۳۹۷	نقیای قبیایه‌ای ۳۹۳
نظام استرآبادی ۳۹۵	ملا نیککی ۴۰۹
نگاهی ۴۰۹	نجاتی شیرازی ۴۰۴
ملا ناظم هراتی ۴۱۰	شاه نظر ۴۰۹

حرف واء

ولی دشت بیاضی ۴۱۳	ولی رام ۴۱۱
ولیعقلی بیگک ۴۱۴	ملا ولی ۴۱۴
والی پردی ۴۱۵	والی ۴۱۵

یوسف واله ۴۱۵	جمالای واله ۴۱۵
اسلامخان واله ۴۱۶	واعظ قزوینی ۴۱۶
محمد شفیع واعظ ۴۱۷	واعظ شیروانی ۴۱۷
واضح پهلوان ۴۱۷	میرزا مبارک واضح ۴۱۸
درویش واله ۴۱۸	واقف خلخالی ۴۲۰
مالعلیقلمی واقف ۴۲۱	واقفی ۴۲۱
واثق ۴۲۱	مالامهدی واثق ۴۲۱
وحشی ۴۲۲	وحشتی ۴۲۳
وحشت ۴۲۳	وقوعی ۴۲۳
شاه واحد ۴۲۳	طاهر وحید ۴۲۴
واحد تبریزی ۴۲۵	وفائی ۴۲۶
وفای کور ۴۲۶	واصلی ۴۲۶
واصل ۴۲۶	وارسته ۴۲۶
وفاری ۴۲۷	وجهی ۴۲۸
واصف ۴۲۷	واهب ۴۲۸
وهمی ۴۲۷	

حرف حا

همایون شاه ۴۲۹	امیر همایون ۴۳۲
همایون همدانی ۴۳۲	میر همام درویش ۴۳۲
خواجه همام ۴۳۲	هاللی ۴۳۳
هلال قزوینی ۴۳۴	هلاکی ۴۳۴

هاشمی ۴۳۴	هاشمی اصفهانی ۴۳۵
هاشمی قندهاری ۴۳۵	همت فرح آبادی ۴۳۵
ملك همت ۴۳۶	ملافضل همتی ۴۳۶
میرزا هادی شهرستانی ۴۳۶	هجری ۴۳۶
میرمحمد هادی ۴۳۷	همدم ۴۳۷
همدمی ۴۳۷	هدایت الله شرف ۴۳۷
هاثقی ۴۳۷	هنر ۴۳۸
لامع ۴۳۸	

حرف با

قاضی یحیی لاهیجانی ۳۳۹	قاضی یحیی گیلانی ۴۴۰
میر یحیی قمی ۴۴۰	یحیی خان ۴۴۱
ابن یحیی ۴۴۱	یمینی سمنانی ۴۴۱
یعقوب چرخي ۴۴۱	یقین ۴۴۱
درویش یوسف کشمیری ۴۴۲	درویش یوسف لاری ۴۴۲
ملا یوسف جریادقانی ۴۴۲	یاری ۴۴۳
یاری یزدی ۴۴۳	

۲۶۵۹

نستعلیق ذی حجه ۱۳۱۵ ، عنوان و نشان شنترف ، جدول شنترف و لاجورد .
 ۱۹س ۲۷×۲۷ - ۳۲۴۷ ۳۲۴۷×۲۲/۵ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج عناهی ضری

ریاض السیاحه

از مست علی شاه حاج زین العابدین بن اسکندر تمکین شیروانی (۱۱۹۴ - ۱۲۵۳) که بنام شاهزاده محمد رضا میرزا پسر فتحعلیشاه فرمانفرمای گیلان در ۱۲۱۷ - ۱۲۴۲ در دو جلد ساخته است .
(مشار ۸۶۷ - استوری ۱ : ۱۱۵۰ - ذریعه ۱۱ : ۳۲۷) .

۲۶۵۷

تستعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شتر عرف ، از آغاز و انجام افتاده و از فهرست هم بابهای ۲۹ تا ۴۰ مانده است .
س ۱۶ / ۱۰ / ۱۹ - ۳۴۶۵ / ۱۷ / ۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد مقوا

اخلاق جرجانی

از فضایل مآبی ضیاء الدین گرگانی (ص ۷) که بنام شاه تهماسب (ص ۲۳) در ۹۳۰ (صفحه عنوان) در ۴۱ باب ساخته است . در فصل ۱ باب ۱ «رسالة مختصر خود در بیان واجبات عقلیه» را که بروش پرشش و پاسخ است گنجانده . میدانیم که ضیاء الدین علی بن سدید الدین داود گرگانی مختصری در واجبات عقلیه دارد (ف ۵۳۶ ش ۳ و ش ۱ / ۳۱۹۰ و ۷ / ۳۳۸۲ - طوس ۵ : ۲۰۶) .

این را هم میدانیم که شیخ علی بن داود خادم استقرار بادی اتساب النواصب نوشته است در ۵۱ باب در ۱۰۷۶ (ذریعه ۲ : ۳۸۸ - طوس ۵ : ۲۹) ولی دانسته نیست که او همانکس باشد . چنین است فهرست بابها :

باب اول در بیان اصول دین در پنج : قتل توحید و عدل و نبوت و امامت معاد ، ذکر پادشاه عالی جاه طهماسب .

باب دوم در فضل علم و عالم و متعلم يك فصل آنهم در سه فصل .

باب سیم در فضیلت نماز که هفت فصل دارد .
 باب چهارم در فضیلت ثواب روزه در يك باب و چهار فصل .
 باب پنجم در بیان فضیلت زکوة در سه فصل .
 باب ششم در بیان صفت دوزخ در سه فصل .
 باب هفتم در بیان خمر خوارگان و قمار و غیره در چهار فصل .
 باب هشتم در بیان زنا کنندگان يك باب و سه فصل .
 باب نهم در بیان عذاب ربا خوارگان و انبیا داران در سه فصل .
 باب دهم در بیان غیبت و بهتان در يك باب و يك فصل .
 باب یازدهم در بیان سخاوت و بخل در دو فصل .
 باب دوازدهم - در بیان شکر باری تعالی که آنهم يك باب دارد مشتمل بر دو فصل .

باب سیزدهم در بیان صبر و شکیبائی در دو فصل .
 باب چهاردهم در توکل بر خدای در دو فصل .
 باب پانزدهم در بیان خیرات .
 باب شانزدهم در بیان توبه و استغفار در يك باب و دو فصل .
 باب هفدهم در اکرام ضیف و مهمان در سه فصل .
 باب هفدهم در بیان حقوق والدین و زوج و زوجه و عید و اقارب در شش قسم .
 باب نوزدهم در بیان امانت و دیانت در دو فصل .
 باب بیستم در بیان صلوات که مشتمل است بر بابی در بیان صلوات و موعظه و دو فصل .

باب بیست و یکم (در متن : دوازدهم) در بیان موت و وفات و باب دیگری در بیان سیرت و موعظه در چهار فصل گویا این یکی بیست و یکم باشد .
 باب بیست و دوم در بیان خوف و ترس الهی .

- باب بیست و سیم در بیان امر بمعروف و نهی از منکر در يك باب .
- باب بیست و چهارم در بیان حکمت باری تعالی در سه فصل .
- باب بیست و پنجم در بیان حیا و عفت در يك باب و سه فصل .
- باب بیست و ششم در بیان فضیلت حلم در سه فصل .
- باب بیست و هفتم در بیان عجب و تکبر در يك باب و دو فصل .
- باب بیست و هشتم در بیان شفقت و صدق در چهار فصل .
- باب سی و نهم در بیان تواضع و نكوهش در يك باب و سه فصل .
- باب سی و ام در بیان علو همت در پنج فصل (در فصل ۵ این باب داستان دُخمة انوشیروان هست)
- باب سی و یکم در بیان رزق و پرستش خدای تعالی در يك باب و سه فصل (این باب در فهرست بجای باب سی و ام آمده است) .
- باب سی و دوم در فضیلت خاموشی و تنهانشستن در يك باب و سه فصل .
- باب سی و سیم در بیان دوستی باری تعالی در دو فصل .
- باب سی و چهارم در بیان عهد و وفاداری در يك باب و يك فصل .
- باب سی و پنجم در بیان عدالت و مشاورت در سه فصل .
- باب سی و ششم در بیان شناختن نقش خود و راه شیطان در يك باب و دو فصل .
- باب سی و هفتم در بیان شناختن دنیا و خرسندی بقضا در يك باب و دو فصل .
- باب سی و هشتم (بی شماره در متن) در دفع اشرار در سه فصل .
- باب سی و نهم در بیان دریغ خوردن بر دنیا و یقین داشتن بخدای تعالی و موعظه در سه فصل .

باب چهارم در بیان محبان و شیعیان خاندان در هشت فصل .

در بیشتر بابها عنوانهای خطبه و تمجید و مناجات و نعت نبی و سید المرسلین و

و منقبت امیر المؤمنین و با بها و فصلها و در پایان موعظه آمده و مطالب از روی اخبار و حکایات ثابت میشوند. کتابی است که برای تبلیغ مذهب و دعوت با خلاق نیکو ساخته شده است.

۲۶۵۸

استعلاق - سده ۱۲

۳۱×۸ - ۱۵ - ۳۱۰۹ - ۲۱×۱۵ کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی درون آبی

مقالات

از شمس تبریزی است

آغاز برابر با آغاز نسخه شماره ۲۱۵۵ قونیه (فیلم شماره ۳۹ دانشگاه -

زندگانی مولوی چاپ دوم ص ۸۹-۲۰۸)

انجام: شفاعت کردندی قبول کردمی دیگری را با خود

۲۶۵۹

نسخ شنبه ۲۹ رمضان ۱۰۲۹، عنوان و نشان شنگرف، جدول زنگار و زرومفکی و شنگرف و لاجورد، در ۴۴۶ ص.

۳۵×۱۱ - ۲۱/۵ - ۳۲۲۴ - ۴۰×۱۹ کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضری

تقسیمات صورتی و صورتی

از مولانا معین الدین مسکین فراهی هر وی در گذشته ۹۰۷ (- طوس ۱: ش ۶۲

تفسیر و ۴۳۸: ۴ و ۴۸۱ - مجلس ۲: ۳ - استوری ۱: ۱۱ و ۱۱۹۴ - روضه الصفا در

سرگذشت سلطان حسین میرزا بایقرا - ذریعه ۳۷: ۳ و ۳۷: ۴ و ۳۷: ۶ (۲۸۵: ۶)

۲۶۶۰

تستعلیق سده ۱۳ ، عنوان ولفان شنگرف ،
 ۱۵ س ۱۲ × ۲۰/۵ ، ۳۱۶۹ س ۱۸/۵ × ۳۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضربی

زینة المدايح

از محمد صادق همای مروزی است و بنام شهریار فتحعلیشاه قاجار که در ۱۲۲۳
 گرد آورده و سرایندگان ستایشهای که از این شاه شده است هم در آن نام برده شده
 است و مانند مدایح معتمدیه تذکره ای میباشد از ستایشگران آن شاه (ذریعه ۹۵:۱۲)
 ادبیات ۳۰۸ - مجلس ۲۳۲:۲ - استوری ۱:۱۸۴)

۲۶۶۱

نسخ سده ۱۸ ، عنوان شنگرف ، شرح ریتر میان خطرها وهامش ، محمدلای در بامداد روز
 پنجشنبه ۹ رمضان ۷۶۴ نسخه را داشعه است (صفحه عنوان) ، مهر کمال الدین محمد بن حسین در آغاز نسخه
 هست ، نسخه وقف شده بانولیت ملا شفیع و آقامحمد زمان ، از مقامه ۱۳۶ افتاده .
 ۱۵ س ۱۱/۵ × ۱۸ ، ۳۶۶ س ۱۶ × ۲۵ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج قهوه ای درون بنفش

المقامات

از حریری است .

۲۶۶۲

تستعلیق زیبای سده ۱۰ ، عنوان شنگرف ، جدول زر و مشک و لاجورد ، یادداشت مورخ ۱۲۵۵
 و ۱۳۵۸ و ۱۳۷۰ دارد ، آغاز و انجام افتاده .
 ۱۵ س ۱۱/۵ × ۱۸ ، ۳۱۸۶ س ۱۶ × ۲۴ ، کاغذ سیاهانی - جلد تیماج مشکی

از امیر خسرو دهلوی بدینگونه :

۱- مطلع الانوار .

۲- شیرین و خسرو .

۳- مجنون و لیلی .

۴- آینه اسکندری .

۵- هشت بهشت .

(ادبیات ۲۲۷)

۲۶۶۳

نسخه ملحق سده ۱۱ ، عنوان ششگونی ، نسخه را محمدحسین بمحمدسعید بخشیده و خط و مهر او مورخ ۱۴۵۱ هـ است .

۱۸س ۱۱/۵ × ۱۶/۵ ، ۴۶ ۱۷/۵ × ۲۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد پارچه ای

انساب السادات

از محمد بن علی بن دیباج که بدرخواست سید نقیب محمد بن محمد علوی حسینی سپاهانی در سپاهان در ۷۱۲ ساخته و سر گذشت علی (ع) تا طالب بن ابی طالب از سادات بنام که برای امامت و پیشوایی برانگیخته و ترشیع شده بودند در آن آورده و در کمتر از یک هفته آن را ساخته است .

آغاز: بسمله وبه نستعین . الحمد لله الذی انبت حب حب هذا الدین فی قلوب المؤمنین فنبت و غره ما نبت ... وبعد فلما اتفق الاجتياز بمجروسة اصفهان ... اقتصی الاتفاق ... التشریف بجذاب السید ... المر تضى النقیب ... جمال الملة والدين ... محمد بن محمد العلوی الحسنی الاصفهانی .

انجام : والله اعلم واحکم ولیکن هذا آخر ما ثبت في هذا المختصر كتبه جامعه
 محمد بن علی بن الحسن بن رمضان بن علی بن عبدالله بن حمزة بن المفرج بن موسی
 يعرف بعمر بن علی بن القاسم بن محمد بن القاسم الرسی بن ابراهیم طباطبا بن اسمعیل
 الديباج بن ابراهیم الغمر بن الحسن بن الحسن بن علی بن ابی طالب (ع) فی ایام من
 ربیع الآخر سنة اثنتی عشرة و سبع مائة حامد الله تعالی ومصلیا علی نبیه نبی الرحمة محمد
 وآله رب اختتم بالخیر .

۲۶۶۴

لسخ سده ۱۱ ، جدول شنگرف ولاجورد ، حواشی دارد
 ۱۹س ۸×۱۶/۵ ، ۳۴۶۲×۱۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکى مقوای

جَنَّةُ الْإِيمَانِ الرَّاقِيَّةِ وَجَنَّةُ الْإِيمَانِ الْبَاقِيَةِ

از تقی الدین ابراهیم بن علی بن حسن کفعمی که در ۸۹۵ ساخته است (منزوی

۹۰۴۱).

۲۶۶۵

نسخ زین العابدین بن شاه نظر طالقانی در ۱۱۱۲ ، جدول مشکى و خاکسبرى ، در ۷۲۲ص ، نسخه
 بنوشته باستانی جلد ۴ است . پس از دیباجه و ترجمه دیباجه مؤلف از بند «الدین یعصم» آغاز و میرسد
 به بند «السلطان الجائر والعالم الفاجر اشد الناس تکایة»
 ۱۴س ۱۱/۵×۲۱ ، ۳۴۶۱×۱۸ ، سپاهانی - جلد تیماج عنایى ضربی مقوای

نظم الفرو و نظم الدور

شرح و ترجمه فارسی غرر الحکم و درر الکلم آمدی است از عبدالکریم بن محمد

یحیی قزوینی که در شصت سالگی بنام شاه سلطان حسین ساخته است .

(سپه ۲ : ۱۰۵ - طوس ۱ : ۱۰۱ اخبار - دیباچه محدث بر شرح غررالحکم
خوانساری ص لا - ما)

آغاز نسخه ما: بسمله . غرر در رحمد و ثنایی که چون حلقه بندگی زینت گوشت
غیب نبیوش مستمعان ملا اعلی را شاید . . . شایسته نثار ساحت عزت حضرت منعمی
است .

انجام : زانم نبود شعل بجزر گفتاری .

۲۶۶۶

تعلیق مده ۱۳ ، عنوان و نشان و جدول شنگرف ، از پایان افتاده
۲۳ س ۱۳ × ۲۰ ، ۶۳ × ۱۷ س ۲۴ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا

تقریم التواریخ

ترجمه فارسی کتاب حاج خلیفه چلبی است و تاو قایع ۱۰۸۵ را هم دارد .

۲۶۶۷

تعلیق مورخ شوال ۱۱۴۴ چنانکه در ع ۳۵۷ دیده میشود ، در ۴۶۷ س .
۱۹ س ۹/۵ × ۲۱ ، ۲۴۴ × ۱۶ س ۲۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنا بی مقوایی ضری

دیوان

از حسرت مشهدی گویا همان سید محمد خادم مشهد رضا در طوس در سده ۱۱ و ۱۲
(ذریعه ۹ : ۲۳۸) دارای ۹۰۰۰ بیت بدیته گونه : غزل بترتیب تهجی (۱ - ۱۴۸) ، تخمیس
اشعار معاصران (۱۵۱ - ۱۷۱) ، رباعی (۱۷۱ - ۱۷۵) ، مثنوی سراپای معشوق با
دیباچه ای به نثر (۱۷۶ - ۱۸۳) ، ماده تاریخ (۱۸۳ - ۱۸۹) ، مرثیه (۱۹۰ - ۲۷۳) ،
قصیده بترتیب تهجی و رباعی در ستایش امامان و شاه تهماسب (۲۷۴ - ۳۵۵) ، قصیده های

شکوی در ستایش شاه تهماسب و شکایت از دشمنان (۳۵۶ - ۳۸۲) ، مثنوی در سقر
 باغتاب قدس (۳۸۳ - ۴۰۸) مثنوی در حکایات و داستانها و سفر بهتد (۴۰۸ - ۴۶۷) .
 آغاز: بسمله .

زهی از شمع اوصاف فروزان بزم دیوانها
 برنگ مردمک روشن زمهرت مهر غوانها
 نظر گر لمحهای یابد زعین التفات تو
 شود از دیده آهو بیابان نر گسستانها
 انجام :

بچینی از ریاض زندگانی
 گل مقصود دل تا میتوانی

۲۶۶۸

سخ روز سه شنبه ۹ محرم ۱۱۰۴ و مقابله شده در روز یکشنبه ۹/۴/۱۱۵۷ ، عنوان و نشان شتغرف ،
 ۴۱/۵ × ۳۱/۵ - ۴۴۲ - ۳ ۴۹/۵ × ۲۰/۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج عناب مقوایی

تسهیل المنافع

فی الطب و الحکمة المحتوی علی شفاء الاجسام و کتاب الرحمة .
 از ابراهیم بن عبدالرحمن بن علی بن ابی بکر ازرق در گذشته شب دوشنبه
 ۹ شعبان ۸۷۷ (پایان نسخه ما) که در روز پنجشنبه ۲۶ محرم ۸۷۲ ساخته در پنج قسم
 و عربی و در پزشکی است (چلبی ۱ : ۲۸۶) شامل دو کتاب شفاء الاجسام جمال الدین
 محمد بن ابی الغیث کمرانی و کتاب الرحمة حکیم مقری مهدی ضبری است .
 آغاز: بسمله . وبه نستعین . الحمد لله المتعالی عن الازداد المقدس عن الاضداد
 اما بعد فان الطب علم عظم نفعه .

انجام: علی صاحبها افضل الصلوة والسلام.

۲۶۶۹

نسخ محمد شریف بن محمد حسین بن حاجی محمد کاظم سرکانی در رجب ۱۱۳۴ هـ. ش. و از شجره
حواشی فیض ودیگران در آن هست بخط نستعلیق، اجازه محمد مهدی موسوی شهرستانی بشیخ محمد
حسین بن محمد بن علی عینانی احصایی بخط ومهرمجیز در آن دیده میشود نیز اجازه مولانا احمد بن حسن
بن محمد بن علی بن خلف بن ابراهیم بن صیف الله دهستانی بشیخ محمد حسین یاد شده مورخ روز ۱۷ صفر ۱۲۰۳
سپس عبارات فقهی از شیخ علی ودیگران.

۱۸×۷/۵ ، ۱۹۱×۱۶×۴۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی

المناجی

از فیض کاشانی است.

۲۶۷۰

نسخ ۱۰۸۸ در متن وهامش، ۳۰۷۰۱۷×۴۵×۳۷ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی مقوایی ،
۲۵ س

مختصره النجاة

از محمد خلیل بن حاجی محمد (۱۰۳۵ - ۲۷ شعبان ۱۰۹۳) که در پنجاه و
سه سالگی در روز شنبه ۲۶ رجب ۱۰۸۸ (پایان نسخه) در دوازده باب ساخته است .
در فضایل امیر المؤمنین علی و امامان شیعی دیگر است و ترجمه بدیست از کتابهای
اخبار شیعی . عنوانهای مفتاح الابواب و صدف و بحر و فصل الخطاب و گوهر دارد . نام
کتاب ومؤلف و تاریخ در پایان آمده است .

آغاز: بسمه . الحمد لله عدد ما خلق الله والحمد لله مثل ما خلق الله . . بسمله و

ما قدروالله حق قدره . . اما بعد روایت کند شیخ بزرگوار راوی مناقب حیدر
کرار .

انجام : انك على كل قدیر وبالإجابة بديد برحمتك يا ارحم الراحمين .

۲۶۷۱

نستعلیق سیدزین العابدین بن سید حیدر در ۱۰ ذی حجه ۱۰۷۲ ، عنوان و نشان شنغری ، یادداشت
۱۲۶۲ در صفحه عنوان هست .
۳۵س ۱۴ × ۲۱ - ۳۲۵۴ ۱۹/۵ × ۲۹ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضریبی مقوایی ،

گزشتہ الفاظ

از محمد بن عبد الخالق بن معروف گیلانی است (حقوق ۱۷۵ - ادبیات ۴۰۰) .

۲۶۷۲

نسخ سده ۱۲ ، عنوان و نشان شنغری ، حواشی ریز تر ، حواشی دارد با نشانه « س ، سید ،
دارالحدیثی »
۳۵س ۱۳ × ۲۲ ، ۳۱۳۹ ۲۱ × ۳۱ ، کاغذ سپاهانی - جلد کالینگور مشکی .

مطالع الانظار فی شرح طوابع الانوار

شرحی است از شمس الدین محمود بن عبدالرحمن سپاهانی بر طوابع الانوار
بیضاوی که بنام اتابك سپهسالار ابوالمعالی محمد بن سیف الدین ابوالفتح قلاون ساخته
است . (مجلس ۵۰ : ۲) .

۲۶۷۳

نستعلیق درشت در متن و شرح و متن زیر خط سرخ ، عنوان شنغری ، فهرست مطلبها با اشاره به شماره
صفحه در آغاز هست ، نسخه اصل و گویا مؤلف آن را برای چاپ آماده کرده است ، حاشیه دارد با نشان احمد
۱۳س ۱۴/۵ × ۱۹ ، ۳۶ × ۲۱ ۳۱۹۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبزی درون کبود

الفرائد الاصفیة فی شرح الفرائد المحمديّة

شرحی است بفارسی از احمد بن محمد رضای شریف رضوی گروسی کبودوندی
بر کتاب شیخ بهایی که بنام محمد امین پسر اللهیار خان برادرزاده خود نوشته و در ۱۳۰۸
آغاز و در ۱۳۱۱ بانجام رسانده است . سر گذشت شارح در دیباچه هست .
آغاز: بسمله . وبه نستعین . بعد الحمد والصلوة چنین گوید ذره بی مقدار ابن
محمد رضا احمد کبودوندی گروسی .
انجام : حرره الافل الجانی احمد الشریف الرضوی ۳۴ .

۲۶۷۴

نسخ سده ۱۱ عنوان و نشان و شکل شغرفی درش ۱ ، ش ۳ مورخ روز شنبه ۱۰۴۷/۴ع
۲۷س ۱۱/۵ ، ۳۱۳۷ ، ۳۰×۴۰ ، کاغذ فرنگی آهار مهره - جلد تیماج مشکی مقوایی

مجموعه

۱- شرح زیچ الغ بیک (۲ پ - ۳۳ پ) از بیرجندی (ف ۹۱۵ - استوری
۷۱:۲) که در ۹۲۹ ساخته است . در نسخه ماحواشی است از ملا مظفر منجم کونابادی
بنام او و برخی بانشان « لمحرره » .

۲- رساله در تصحیح زیچ الغ بیک (۱۳۴ - ۱۳۷ ر) از غیاث الدین منصور شیرازی
در گذشته ۹۴۸ یا ۹۴۹ در دوازده فصل و یک خاتمه . استوری (۸۲۰۲) از این رساله یاد
نموده است .

آغاز: بسمله . حمد و سپاس ملکی را که مصباح و جعلنا سراجا وهاجا فر وخته
حکمت او است ... اما بعد چنین گوید مؤلف این کتاب غیاث الدین منصور شیرازی که

این رساله ایست در تصحیح زیج میرزای شهید و این کتاب مشتمل است بر دوازده فصل و خاتمه .

انجام : ولهَذَا بَيْكُ طَرِيقُ صِحْتٍ دَادَهُ مِيشُودُ وَالسَّلَامُ (تألیف کرده شد این فی یوم السبت غرة شهر ربیع الثانی سنه ۱۰۴۲ ... وخیر الاوصیاء)

۲۶۷۵/۱

نسخ سده ۱۱ ، عنوان و نشان ششگرف ، جدول زر و لاجورد ، دوسر لوح زرین ، نسخه از آغاز است تا سوره بنی اسرائیل (ج ۱ مواهب علیه)

۳۱ س ۱۱/۵ × ۱۸ - ۴۸۹ س ۱۷/۵ × ۳۶ ، کاغذ سپاهانی جلد تیماج مشکي مقوایی

۲۶۷۵/۲

نسخ سده ۱۲ ، عنوان و نشان ششگرف ، جدول زر و لاجورد ، یادداشت ۱۳۶۴ دارد ، نسخه از کشف

است تا پایان (ج ۲) ، بهمان سطر و اندازه درون و بیرون و کاغذ و جلد (۳۴۷۴)

مواهب علیه

از مولی حسین کاشفی است که در روز ۲ شوال ۹۰۲ بانجام رسانده است .

۲۶۷۶

نسخ محمد عظیم بن عبدالله بیشاپوری در بلیخ در ۳۹ ج ۱۱۰۵ ، جدول زر و مشکي ، نسخه درش

از ص ۱۶۵ آغاز میشود تا ص ۹۳ و بر شماری دارد بحروف ، ش ۴ بخط سده ۱۳ است ، در ۹۴ پ تا پایان نسخه

قصیده است منسوب به علی ع و سپس عبارتی است عبری درباره اسم اعظم عبری با جداول و همه اینها بخط نستعلیق زیر نوشته شده است

سطر ۳ و ناسون ۱۲ × ۱۶ - ۳۴۱ س ۱۷ × ۳۱ ، کاغذ سمرقندی و فرنگی - جلد مقوای

۱- خواص و منافع سور و آیات قرآنی (۶۵ ر - ۹۲ پ) .

آغاز: خواص آیات قرآنی بسمله . و لاحول و لا قوة الا بالله ... اللهم بك استفتح
چنین گوید مؤلف این کلمات و محرر این مقالات تمیمی رحمه الله که پیوسته در اطراف
عالم در جستجوی خواص و منافع اشیا و اظهار خفایا و امور ... بودم تا کتاب منافع و
خواص سور قرآن مجید بدست آوردم مروی از امام جعفر صادق (از دیباچه بر میآید
که مؤلف بهند رفته و از فرهنگ هندی بهره برده است) .

انجام : وآية الكرسي را تا بجائی بخواند که وهو العلی العظیم .

۲- قصیده جلجلوتیه (۹۳-۹۴) منسوب بعلی (ع) بادیباجه ای بفارسی و در آن
آمده که این قصیده بلغت عربی و قلم سریانی بوده است و اسراری در آن هست و آداب
خواندنش در این دیباچه یاد شده است .

آغاز قصیده :

بدايت بسم الله روحی به اعتدت

الی کشف اسرار بباطنه انطوت

انجام :

كذا الاول و الاصحاب کلهم

بعد دوام الدهر یا نور جلجلت

۲۹۷۷

نستعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان ششگرف ، در ۷۴۴ ص و نزدیک به ۱۷۰۰۰ بیت از پایان افتاده

است .

۲۴س ۱۳×۱۸ ، ۳۴۶۳ ۱۹/۵×۲۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی مقوایی درون مشکی

خلاصه النجارب

از بهاءالدوله حسن بن قوام الدین قاسم حسینی دیلمی رازی طرشتی نوربخشی
 که در ۹۰۷ ساخته است (ره آورده ۲۸۳ - مشار ۶۱۲ - مطرح الانظار) اوراست شرحی
 بر رساله العون خود او که در منطق است و بعربی و در طرشت «راز» ساخته است و در
 پایان آن دارد «من الف الحمدالی قاف التوفیق تاریخ به تممیم هذا الشرح وقد وقع
 ذلك فی طرشت من قری راز» و نسخه نوشته حیدرعلی بن کمال الدین محمد نور بخشی
 کشمیری درج ۱/ ۹۱۰ از این رساله را آقای باستانی راداشته بود (یادداشت اودر لای نسخه ها).

۲۶۷۸

اسخ سده ۱۰ و ۹ ، در ۳۷۴ ص و نزدیک به ۱۰۰۰۰ بیت .
 ۳۷ س ۱۶ × ۹ ، ۱۷۷ × ۱۴۳ ، کاغذ سمرقندی متن و حاشیه - جلد تیماج نریاکی زرکوب

شرح الشرح

از سعد تفتازانی است (ف ۲۲۹۰) در نسخه ما تاریخ تألیف ۷۷۰ دارد .

۲۶۷۹

تستعلیق حبیب الله که برای ملا محمد تقی کاشانی در روز شنبه ۵ ذی قعدة ۱۲۶۵ نوشته است، عنوان
 و نشان شنگیری ، فهرست در آغاز هست .
 ۳۲ س ۱۶ × ۱۱ ، ۱۶۰ × ۳۱۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضربی

الملل والنحل

از شهرستانی است

۲۶۸۰

شکسته نستعلیق علی اصغر بن علی اکبر طائفانی درج ۱/۱۲۷۴، جدول زرو مشکی و لاجورد، ۲۰ و اشی
ملا اسماعیل دارد، نسخه در ۱۴۳۵ ق از آن معتضدالدوله بوده است.
۱۸ س ۱۶/۵ × ۸/۵، ۳۴۱ × ۱۴، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی

المشاعر

از صدرای شیرازی است.

۲۶۸۱

نسخ محمد صادق بن محمد علی سرکائی در سپاهان در روز سه شنبه ۱۶/۳ ع ۱۰۲۸، جدول مشکی
وزرد، یادداشت تملک عبدالعالی اسماعیل بن شیخ ابراهیم در رجب ۱۱۴۱ به مهر مورخ ۱۰۴۱ و یادداشت
تملک نورالدین علی میسی عاملی حلی مورخ ۱۰۴۰ هست، نیز تملک و یادداشت محمد مؤمن بن شمس الدین
محمد بهارو (ص ۹۶-۵۴ و صفحه عنوان)
۱۲ س ۱۷ × ۹ - ۳۴۹ × ۱۶/۵، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای مقوایی

المفاوضات

نامه صدر الدین قوثوی و پاسخ خواجه طوسی است. (ادبیات ۴۳۳ - طوس
۴ : ۲۴۱ و ۹).

۲۶۸۲

نستعلیق سده ۱۱، عنوان شنغرف.
۱۷ س ۳۰ × ۱۱ - ۳۸ × ۱۹، کاغذ هندی - جلد مقوا

رسالة تفسیر

عنوان «تمهید» دارد و در آن از سید شریف یاد شده و آرای دانشمندان در باره
نفس آمده است.

آغاز: بسمله . اما بعد کلام سید الانام ... که یا علی اذا تقرب الناس الى خالقهم بانواع العمل والبر تقرب انت بانواع العلم ... دلیل است قاطع و برهانی است ساطع بر آنکه وسیله قرب حکیم علام غیر از علم تام امری دیگر نیست .

انجام : از رقم آن باز نموده شد والله المستعان و علیه التوکل و الامان (تمت الكتاب) .

۲۶۸۳

لستعلیق محمد حسین کاتب درخ ۱۳۳۵/۱ در ش ۴ ، نشان شنغری ، ش ۱ ناقص ، همه شماره ها بیک خط است ، در ۹۸ ر - ۱۰۰ ر مثنوی مولوی است ، در پایان خطبه ایست به ربی .

۱۵ س ۸/۵ ، ۱۵۰۲ ، ۲۲×۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد آیماج قهوه ای مقوایی

مجموعه

- ۱- الکلمات المکنونة (۱ پ - ۶۵) از فیض کاشانی (طوس ۴ : ۲۲۶)
- ۲- لوايح (۶۶ پ - ۸۹ ر) از جامی .
- ۳- ارشاد السالکین (۸۹ پ - ۹۵ ر) از شیخ محمد بن فضل الله عارف و در باره عقیده صوفیان است در باره وحدت وجود و این نام در صفحه عنوان آمده است و در آغاز خود این رساله دارد « رساله عقاید صوفیه » مانند ش ۴
- آغاز: بسمله . الحمد لله رب العالمین ... بدان ای عزیز ارشدك كه صوفیان قایل بوحدت وجودند و بذوق و وجدان چنین یافته اند .
- انجام : و اعمل علیه و توصل .
- ۴- رساله عقاید صوفیه (۹۵ ر - ۹۸ ر) از همو ، این رساله هم در وحدت وجود است .
- آغاز: بسمله . حمدله . که موجودی نیست مگروی .

انجام : ومن عند محمد رسول الله عليه الصلوه والسلام .

۲۶۸۴

تستعلیق محمد در ۱۳۴۳ ، عنوان شنگرف ، جدول زر و شنگرف و لاجورد ، سر لوح زرین ، نسخه
تاسرشدشت و مرکب پیامبر را دارد .
۱۹س ۱۴×۲۰ ، ۳۱۸۱×۴۰ ، کاغذ فرنگی - جلد روغنی در زمینه سرخ با گل و بوته درون
ویرون .

خداوند نامه

از فتحعلیخان صبای کاشانی است که در سه سال سروده است (ادبیات ۲۶۱).

۲۶۸۵

تستعلیق نظام دهلوی در محرم ۹۸۵ در ش ۱ و ش ۳ نیز تاریخ ۹۸۵ دارد ، جدول و ستون بندی
بزر و لاجورد و مشکي ، سر لوح زرین ، در متن و هامش نوشته شده است ، در ۱۲۰۰ بیت .
۱۵س ۱۴×۹ - ۴۴۰۴×۲۸/۵ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج تریاکی ضری مقوایی سرد سرخ

مجموعه

۱- دیوان (۱ - ۷۵۳ متن) از انوری ابیوردی است .

۲- دیوان (ص ۱-۷۵۴ هامش و متن و هامش تا ص ۷۹۵) از سلمان ساوجی (مجلس

۱۶۹:۳ و ۳۰۰ - سپه ۶۰۶:۲ - ذریعه ۴۶۲:۹ - مشار ۷۳۷) .

۳- قصیده مصنوع (۷۹۵ - ۸۱۶) از همو که در تبریز در ۷۵۰ بنام غیاث الدین

محمد صاحب دیوان سروده است (مجلس: ۳: ۵۳۳۳ - دستورالوزراء ص ۳۲۶ و ۳۹۹).

۲۶۸۶

تستعلیق ج ۱۳۵۹/۳ در متن و هامش ، ۵۴ تصویر دارد .
۱۸س ۷/۵×۱۷/۵ - ۳۷۶×۴۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی مقوایی درون سرخ

در منطق الطیر

از شیخ فریدالدین عطار نیشابوری است .

۲۶۸۷

نسخه یق خوش میرزا عبدالله بن رمضانی همدانی برای محمد ولی پسر محمد حسین خان در
ع ۱۳۳۶/۱۶ ، عنوان شنگری ، سرلوح زرین ، کنار دو صفحه نخستین برآراسته ، جدول زر و لاجورد *
نسخه جلد نخستین است
۱۷س ۱۱/۵ - ۲۱ × ۱۸/۵ ۳۲۷۴ - کاغذ فرنگی - جلد تیماج حنایی ضربی مقوایی زر کوب

ابواب الجنان

از میرزا رفیعی قزوینی است .

۲۶۸۸

نسخ سده ۱۰۹ ، عنوان درمعن درشت تر و دره امش بشنگری ، فهرست شعرا در آغاز نسخه دیده
میشود ، نسخه جزو یکم است ، در صفحه عنوان آمده : «الاول من المختار من کتاب الاغانی اختیار جمال الدین بن
المکرم» و گویا هم پنداشته اند که بخط خود او است .
یادداشت محمد بن عیسی عجلوای قرشی در پایان هست مورخ ۱۰۰۶ ، مهر فضل الله حسینی و خط او
در صفحه عنوان هست
۱۹س ۱۱ × ۱۸ ، ۳۲۳۵ ۱۷/۵ × ۲۵ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج سبز ضربی عقوایی

در مختار الاغانی فی الاخبار والنهانی

از جمال الدین ابی الفضل محمد بن مکرم انصاری نگارنده لسان العرب در گذشته
۷۱۶ (ص ۸۳ نسخه ما) بترتیب حروف است (چلبی ۱ : ۱۲۶) نام گزیننده در پایان
سر گذشت لبید (۱۸۳ پ) آمده است نسخه ما از سر گذشت ابو العتاهیه است تا اسماعیل
قرطیسی . در آغاز یاد شده از اختصار رشید ابو الحسین احمد بن رشید بن زبیر و اینکه

ابوالفرج اغانی را در پنجاه سال کرد آورده و یکبار بخط خود آن را نوشته و بسیف الدوله ارمغان داده و هزار دینار گرفته است و اینکه صاحب عباد این پول را کم میدانست و میگفت که در کتابخانه ام ۱۱۷۰۰۰ جلد کتاب است و بجز اغانی را نمی پسندم و اینک عضدالدوله در سفر و حضر آن را با خود میداشته است و اینکه اصل مسوده اغانی در بازار وراقان تا چهار هزار درهم بفروش رفته است و نسخه ای از آن هم بده هزار درهم خریده شده بود.

آغاز: بسمله رب اعن بکرمک یا کریم اما بعد حمدالله رب العالمین ... غمّه
ما اخترته من کتاب الاغانی الکبیر لابى الفرح الاصفهانی الکاتب .
انجام: نجز الجزء الاول من مختار الاغانی بحمدالله ... يتلوه ان شاء الله تعالى
فی الجزء الثانی وقعة بدر .

۲۶۸۹

نستعلیق ۱۰ شوال ۱۰۷۵ و عنوان شنغری در ش ۱ ، ۲ ناقص و میرسد بمبحث تب ربع از فصل یکم بهمان خط .

۴۱×۱۴ ، ۱۳۴۵۹×۴۰ ، کاغذ سپاهی - جلد تیماج مشکی

مجموعه

۱- الرسالة لشرفیة (۱- ۱۰۲) از صفی الدین عبدالمؤمن محمدارموی بغدادی که بنام شرف الدین هارون بن شمس الدین محمد جوینی ساخته است در پنج مقاله (دستورالوزرا ص ۲۷۰ - چلبی ۱: ۵۵۶).

آغاز: بسمله . الحمد لله على آلائه واشكر على سوابغ نعمائه ... وبعده رسالة تشتمل على علم النسب التالیفیة على نهج استنبطه القدماء من حکماء اليونان مضافا الى زیادات نافعة لم اجدھا فی شیء من مصنفاتهم ولا فی شیء من کتب المحدثین .

انجام : فلیکن هذا القدر كافيا في علم التالیف .

۲- رساله در شناخت تب (۱۰۳-۱۱۵) دو باب باید داشته باشد و باب یکم در و فصل .

آغاز: بسمله بدان ... که تب حرارتیست عریبه که مشتعل میشود در دل .

انجام افتاده : باسکچین بزوری و ماء الاصول .

۲۶۹۰

نستعلیق ۳ رویا نسخه اصل .

۱۴ س ۱۰ × ۱۶ ، ۳۲۴۸ ، ۲۲ × ۱۶ ، کاغذ فرنگی کیود - جلد تیماج خانایی ضری

تألیفات حکیمه

از ملا ابوالحسن بن محمد کاظم جاجرمی که در اخلاق و سیاست مذهبی است و در هفده فصل و یک خاتمه در سپاهان در ۱۲۴۰ ساخته است . فهرست در آغاز هست . در تهران بسال ۱۳۰۴ ق چاپ سنگی رسیده است (مشار ۱۶۸۶ - دفتر نخستین نشریه کتابخانه مرکز کزی دانشگاه ص ۲۲۶) .

۲۶۹۱

نستعلیق شوال ۱۲۷۰ در ش ۱ ، مورخ ذی قعدة ۱۲۶۹ در ش ۲ .

۱۸ س ۵ × ۱۶ ، ۱۷۳۱۹۷ ، ۲۲ × ۱۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای مشکی

مجموعه ۵۵

۱- حاشیه شوارق الالهام (۲ پ - ۱۲۴ ر) بهربی از میرزا محمد حسین بن محمد

کاظم منشی کرمانی

آغاز: بسمله . اول دفتر بنام ایزدانا ... اما بعد فبقول ... محمد حسین بن محمد

کاظم المنشی الکرمانی ... هذه تعليقات على الشوارق . کتابخانه مرکزی

Central Library
Tehran University

انجام : افعاله الحديث (تم هذه النسخة الشريفة التي صنفتها هادي المظليين ..

ميرزا محمد حسين كرماني .. في شهر شوال سنة ۱۲۷۰)

۲- الرسالة العشقية يا كيمياء السعادة (۱۲۵ پ - ۱۹۷ پ) يعربي از همو

که برای حاج میرزا آقاسی نوشته و در آن بحاشیه شوارق خود اشاره نموده است .

آغاز: بسمله . حمدله . . . فيقول . . . محمد حسين بن محمد كاظم المنشي

الكرماني . . . انه سئلني بعض اخلائي

انجام : بسته شد بکسر نميآيد برون (تمت هذه الرسالة الموسومة بكيميا

السعادة والمعروفة بالعشقية في شهر ذي العقدة ۱۲۶۹)

۲۶۹۲

نستعليق ترغی مصطفی بن داود در ۴۱ رجب ۹۴۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، سر لوح دارد ، نسخا

از آن محمد امين بن عبدالعلي زنجانی بوده است ، نسخه پاکیزه است ،

۱۹ س ۱۱ × ۴۴۶۰۱۷ × ۱۶ ، کاغذ سمر قندی - جلد تيماج قهوه‌ای ضربي ..

گزار الفات

از محمد بن عبد الخالق بن معروف است .

۲۶۹۳

نستعليق ۲۶ ع ۱۲۵۸/۱۶ ، نشان شنگرف . ش ۲ و ۴ هم مورخ ۱۲۵۸ است ..

۱۷ س ۱۰ × ۱۵ - ۲۱ × ۱۵۳۱۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تيماج مشکی

و مجموعه

۱- اصول دين (۱ پ - ۸۰ پ) از سيد محمد كاظم بن محمد قاسم حسيني رشتي

بفارسی در پنج باب (توحيد - عدل - نبوت - امامت - معاد) هر يك چند فصل

(ذریعه ۲: ۱۹۲ - فهرست احسائی ۲: ۱۱۳ - مشار ۱۱۴) .

۲- پرسش و پاسخ (۸۱ پ - ۹۵ ر) درمباحث فلسفی و کلامی است که گویا از سید کاظم رشتی پرسیده اند بفارسی و او به عربی پاسخ داده است در مسائلی مانند سر عصمت و ولایت مطلقه و حدیث تازیانه و جزاینها که رویهم یازده پرسش است .

آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعد فان العبد الفانی الجانی يقدم العذر الیکم من بسط المقال .

انجام : من الاطوار الوجودية فافهم فهمک الله تعالی والسلام خیر ختام (پس ازین تفسیر حدیث ناقوس است) .

۳- اسرار شهادة الحسین (۹۶ ر - ۱۱۵ ر) به عربی گویا از همو که در پاسخ حاج عبدالوهاب قزوینی (فهرست احسائی ۲: ۱۳۵ - ذریعه ۲: ۴۶) گفته است ولی در نسخه ما از پرسنده نامی برده نشده است .

آغاز: اعلم ان الله عزوجل لما وجب ان یکمل صنعه .

انجام : وبهذا القدر کفاية لاهل البدایة وصلی الله علی محمد وآله الطاهرين .

۲۶۹۴

نستعلیق محمد باقر بن شیخ عبدالله جرابری شیرازی در ع ۱۰۴۴/۳ ، عنوان شنگری ۱ ش ۲ ناقص است ، نسخه از آن عبدالمهدی بن حاجی مطلبی سعید اوی بوده است ، مهر محمد علی بن عبدالجواد در آن هست ، شعرا بر ابراهیم جعفری دارد ، اجازه محمد مهدی فتونی عاملی یکی از شاعران در آن دیده میشود ۲۳ ص ۱۷/۵ ، ۴۲۴۸ ۱۳ × ۲۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای ضریقه قوایی

مجموعه

۱- المطالب المظفرية فی شرح الرسالة الجعفرية (۱ پ - ۲۴۷ پ) از میر

محمد بن ابی طالب استر ابادی است (ف ۲۰۴۶) نام کتاب وشاه (سیف الدین مظفر بتکچی) در دیباچه نسخه ما در هاشم افزوده شده است .

۲- تحریر بیان الاخبار التي في اول الاستبصار (۲۴۸ ر و پ) از قطب راوندی که چهار فصل از آن در نسخه ما دیده میشود و بسیار سودمند است.

آغاز: بسملة . تحریر بیان الاخبار التي في اول الاستبصار من جمع مولينا الامام العالم السعيد قطب الدين شيخ الاسلام ابي الحسين سعيد بن هبة الله الراوندي قدس الله روحه العزيز . بسملة . اما بعد حمد الله الذي خلقنا وعلمنا البيان ... فاني اذكر خلاصة ما في الفصل الاول من كتاب الاستبصار ثم شرحها ... على ما هو مذهب في عمله بالاخبار واتبع ذلك ايضا ما اختاره المرتضى وهو خير الاختيار ... فصل اعلم ان الاخبار المتواترة توجب العلم والعمل على الاطلاق .

انجام : فصل والعلوم التي يحصل عند الاخبار المتواترة لكل عاقل مكتسبة عند الشيخ المفيد وذهب المرتضى الى تقسيم ذلك ... واذا صحت هذه الجملة في صفة الخبر الذي لا بد ان يكون المخبر به صائفا (نوشته مانده).

۲۶۹۵

تستعليق مؤلف ، عنوان ونشان شنغرف .

۱۹س ۴۱/۵×۹/۵ ، ۲۴×۱۳۳۸ ، کاغذ هندی موریانه خورده - جلد نیم عاج قهوه ای ضری

مخبر به

از محمد علی بن میرزا محمد خلیل حسینی مرعشی در حیلله های ربا که او منکر آنها است . رساله ایست استدلالی و بسیار سودمند . نام کتاب در دیباچه آمده .

آغاز: بسملة . الحمد لله الذي انزل القرآن بلسان عربي مبين اما بعد چون فقیر حقیر محمد علی بن المرحوم میرزا محمد خلیل الحسینی المرعشی حیلله رب

را مخالف آیات متکثره و اخبار متواتره بامعنی وقانون عقلا وقراین کثیره و اقوال مفسرین واجماع عصر شارع و مثل عمل يوم سبت و ام الفساد شریعت و مجموعه مخاطر عظیمه یافت .

انجام : فاعتبروا یا اولی الابصار و صلی الله علی خیر خلقه محمد سیدالابرار و آله الاطهار و اتباعه الاخیار .

۲۶۹۶

نسخ زیر ۸۴۲، عنوان و نشان و شکل شگرف، حاشیه ها با اشاره «س» ، مالک رمضان بن علی لری
۲۱س ۱۴/۵ - ۲۸×۱۸۳۸۹ ، کاغذ سمرقندی - جلد تهاج سرخ متوالی

نهاية الادراك في دراية الافلاك

از قطب شیرازی که در چهار مقاله (مقدمات - اجرام علوی - هیئت ارض - مقادیر ابعاد و اجرام) بدرخواست اشرف الدین محمد بن عمر بدخشانی ساخته و کتاب تذکره طوسی را در آن گنجانده است (ش ۵۹۶ سپه - نسخه مورخ ۷۴۱ قاهره خدیویه مورخ ۷۴۱ - ف ۹۲۶ - دیباچه دره التاج) .

آغاز: بسمله . رب وفقنی لاتمامه اما بعد حمد الله فاطر السموات فوق الارضین عبرة للتناظرین للمتوسمین ... فانی قد کنت برهة من الزمان عازما علی ان احرر لنفسی ولسایر الاخوان فی علم الهیة ... رسالة مغیبة عن غیرها .

انجام : وانجاز ما وعدته فلنختم الكتاب... ومفاتیح الکلام والحمد لله رب العالمین (تمت الکتاب فی ۸۳۴) .

۲۶۹۷

لستعینق روز دوشنبه ۲۶ محرم ۱۳۰۴ ، ش ۲ مورخ شب یکشنبه ۵ رمضان ۱۳۰۴

۲۱س ۱۵×۴۰ ، ۲۲×۱۷/۵۳۷۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تهاج قهوه ای

مجموعه

۱- تحفه عباسی (۲-۴۱پ) از محمد بن علی مؤذن سبزواری که بنام محمد مؤمن بیک و شاه عباس دوم در ۱۰۷۷ ساخته است .
(ذریعه ۴۵۲:۳ - مشار ۳۶۸) .

۲- مناسک العشاقین (۲۴ پ - ۷۰ پ) بفارسی گویا از میرزا بابا ابوالقاسم بن عبدالنبی حسینی شیرازی شریفی ذهبی متخلص براز (مشار ۱۴۹۸) در هشت باب و یک خاتمه و در آغاز هر یک دیباچه‌ای به نثر عربی و خود رساله بنظم است .
آغاز: هذا کتاب مناسک العشاقین . هو بسمله . هذه جذوات من نارجلال العشق الربانی ...

بنام آنکه ذات او علی شد

جهان از فیض نورش متجلی شد

انجام :

که میری جان بجانان واصل آید

بحق وصل مدامت حاصل آید

۲۶۹۸

نسخ محمد امین بن عبدالوهاب عبدالوهابی در شب شنبه ۱۲ محرم ۱۱۰۴ ، عنوان شنگری ،
نسخه راضاقلی بن حسن شریعت سنگلی در ۲۷ شوال ۱۴۵۵ داشته است .
۲۴×۱۰/۵ ، ۱۷۵×۱۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای کنار زرین

المبدء والمعاد

از صدرای شیرازی است .

۲۶۹۹

تعلیق سده ۱۴ ، عنوان و نشان شناسی ، فهرست در آغاز هست
 ۱۴س ۱۰/۵ × ۱۴/۵ ، ۲۲ × ۱۶/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی

تذکره مدایح معتمدیه

از میرزا محمد علی بهار مذهب سپاهانی است (ادبیات ۱۰۰)

۲۷۵۵

تعلیق سده ۱۴ ، عنوان شناسی ، جدول زر و مشک و لاجورد .
 ۱۰س ۹ × ۱۵ ، ۲۱ × ۱۳/۵ ، کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد تیماج حنایی مقوایی

دیوان

از حاج میرزا احمد نقیب گنجی شیرازی (۱۲۳۸ - ۱۳۰۲) بادیباچه ای به بشر در
 سر گذشت او (مجلس ۴۴:۳).

آغاز دیوان . بسمله فی القوائد و الغزلیات علی ترتیب حروف التهجی حرف
 الالف فی توحید الباری عز اسمه .

سپاس ما نشد شایسته شان تو یار ما

سپاسی خود بشان خویشتن بر خویشتن فرما

انجام :

دوش گفتم از بی تاریخ این غوغا نقیب

هین ز جنگال یمین الدوله پاشید این تفنک

(سده ۱۲۹۰)

تستعلیق سده ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف .
چلیپا س ۱۴×۱۸ ، ۲۴×۱۵/۵۳۴۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای

جنگ

شعرهای فارسی و ترکی است که سلیمان قاضی ترک در ع ۱/۱۱۹۵ گرده آورده است .

فهرست نامهای شاعران در نسخه ما هست :

- ۱- بفارسی: فردوسی ۱ ، صائب ۲-۳۵ فقیه ۳ ، ثنایی ۴ ، شمسی ۶ ، ابن عوفی ۷ ، ملای رومی ۱۱-۲۳ ، سعدی ۱۱ . صافی ۱۲ ، فرشته ۱۳ تا ۲۲ (بترتیب تهجی نزدیک ۱۵۰ بیت) ، شوکت ۱۶ ، جامی ۲۳-۴۰ ، رکن کمال ۲۵ ، خسرو ۲۸ ، جنتی ۳۰ ، احمد جام ۳۰ ، مانی ۳۲ ، فاخری ۳۳ ، عینی ۴۲ ، ناصر خسرو ۴۶ ، امام فخر رازی ۳۳ ، هلالی ۴۶ ، اهلی ۴۶ .
- ۲- بترکی: عزتی ۱ ، راغبی ۱ ، علوی ۲ ، مرادی ۲ . الهی ۹ ، بیانی ۱۰ ، عینی ۲ ، صافی ۲۶ ، عالی ۲۶ ، آتشین ۳۳ ، جوری ۳۴ ، کریمی ۳۹ ، سنائی ۵۱ ، شرحی ۵۳ ، نابی ۵۵ ، مانی ۵۵ ، غوثی ۵۶ ، عندلیبی ۵۶ ، روحی ۵۷ ، اسحاق ۵۸ ، عشقی ۵۸ ، رحمی ۵۸ ، اصولی ۶۰ .

تستعلیق محمد حسین در ۱۴۱۰ ، عنوان و نشان شنگرف در ش ۱ ، جلد یکم ش ۱۴ محمد حسین در ۱۴۱۲/۹/۲۱ ق و جلد ۴ آن را در دو شنبه ۱۴۱۰/۴/۲۴ نوشته است ، اربعینیات مورخ ۱۴ محرم ۱۴۱۰ است ، در ش ۴ فهرست همه رسائل دهگانه آن در صفحه عنوان هست و جز چهار رساله که چهارمین هم ناقص است ندارد .
۲۱×۱۶ ، ۲۴×۱۶ ، ۲۷۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای

- ۱- مفتاح الفلاح فی شرح دعاء الصباح (۲ پ - ۴۸ ر) از مولی محمد اسماعیل بن محمد حسین بن محمد رضا بن علاء الدین محمد مازندرانی سپاهانی خواجویی در گذشته ۱۱ شعبان ۱۱۷۳ نزدیک به ۳۰۰۰ بیت که در جوانی ساخته و در پیری آن را با کنویس کرده است و آن در هاشم زاد المعاد چاپ رحلی بزرگ دیده میشود (ذریعه ۱۳: ۲۵۳) آغاز: بسم الله. نحمدك اللهم يا من اذهب الليل مظلمًا بقدرته... وبعد يقول... محمد بن الحسين بن محمد رضا المشهور باسمعيل... هذا الدعاء الشريف المعروف بدعاء الصباح الموصوف بمفتاح الفلاح ومصباح النجاح.
- انجام: عن جرائهم بمحمد وآله وقائهم.
- ۲- شرح كتاب التوحيد (۴۹ پ - ۳۱۶) از قاضی سعیدای قمی (جلد ۱ و ۳) (ف ۵۸۸).
- ۳- الاربعینیات لکشف الانوار القدسیات (۳۱۷ پ - ۳۳۳ پ) از هموشامل :
- ۱- روح الصلوة.
 - ۲- الاشارة و البشارة.
 - ۳- الفوائد الرضوية.
 - ۴- مرفقات الاسرار.
- (ف ۱۵۹ - ۲۸۸ - ۴۰۷ - ۲۱۲۴ - مجلس ۴ : ۴ و ۲۰۸ تا ۲۱۶ - طوس)
- (۱۳۸ : ۵).
- ۴- شرح حدیث الغمامة (۳۳۴ پ - ۳۷۳ پ) از همو (ف ۴۵۴ - سپه ۱۴: ۲۶۴)

۲۷۰۲

نستعلیق فرج الله جهانشاهی درع ۱۳۶۴/۱ ، درمیانہ و بایان نسخہ شعرهای فارسی است .
 ۱۵×۹ ، ۲۰×۱۵۴۶۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی

مجموعه

- ۱- ترجمه الشریعة (۱ پ - ۱۶ پ) از فیض کاشانی که در ۱۰۵۵ ساخته است (سپه ش ۶۳۹۸/۵) - ذریعه ۱۰۹:۴ - مشار ۶۰۴ - چاپ ۱۲۶۰ ق و ۱۳۲۰ خ) .
- ۲- ترجمه الصلوة (۱۷ پ - ۳۲ ر) از همو که در ۱۰۴۳ ساخته است (سپه ش ۶۳۹۸/۲ - چاپ بهمن کریمی در ۱۳۲۰ خ - ذریعه ۱۱۴:۴ - مشار ۴۰۵) .
- ۳- تحفه سلیمانیة عباسیه در شرح رساله رضویه (۳۳ پ - ۶۰ پ) از محمد نصیر بن قاضی بن کاشف الدین محمد یزدی در شرح ذهبیه منسوب بامام رضا (ش ۲۵۸۳/۱)

۲۷۰۴

تعلیق مؤلف چه در بایان جلد یکم خود او تصریح دارد و نسخه هم حک و اصلاح شده است، مالک علوی طباطبائی در ۱۲۸۴
 ۲۲ س ۱۲ × ۱۸/۵ ، ۴۴۴ × ۱۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای ضربی زرکوب میانه فرنج و مقوایی

تفسیر الانوار من الانعمه

تفسیری است از امیر محمد مؤمن بن شاه قاسم سبزواری بروش اخباریان و نام کتاب تاریخ آنست (۱۰۶۹) (امل الامل - ذریعه ۴ : ۳۱۶) نام مؤلف و کتاب در دیباچه هست چنین است:

- ۱- دیباچه مؤلف در سر گذشت خود او (۷-۱) .
- ۲- مقدمه ای در سه فصل و یک خاتمه (۸-۶۳) .
- ۳- خود تفسیر که تا اندکی از سورة انفال بیش نیست (۶۴ تا پایان) او مجلد یکم (تا پایان اعراف) را در ۱۰ ذی حجه ۱۰۶۹ ساخته است .

آغاز: بسمله . والاستعانة بالله العزيز العليم. الحمد لله الذي شرفنا بعبوديته و
هدانا الى الاعتقاد بربوبية.
انجام : واعلموا ان الله شديد العقاب.

۲۷۰۵

تعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرولاجورد ، باسر لوح زرین ، دو صفحه در
آغاز زرافشان ، فهرست در آغاز هست ، مهر امامقلی بن محمد علی بن فتحعلیشاه و تاریخ ۱۲۳۸ در آغاز دیده
میشود ، در پایان «وصیت حضرت خداوند ۳۰ ر بخت اشرف شان» آمده و باید نقل وصیت مولوی باشد، نسخه
دفتر بنجم و ششم است
۱۴س ۸×۱۹ ، ۳۴۰۰×۱۴×۲۷ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای ضری مقوایی

هفتوی

از مولوی رومی است .

۲۷۰۶

تعلیق سده ۱۲ ، آغاز و انجام افتاده
۲۰س ۱۱×۳۰ ، ۱۷۶×۱۷/۵×۲۷/۵ ، کاغذ هندی - جلد تیماج حنایی ضری درون نخودی

تاریخ اکبری

از خواجه ابوالفضل بن مبارک علامی نا گوری در تاریخ جلال الدین شاه هندی
(ادبیات ۵۶).

۲۷۰۷

تعلیق سده ۱۰ و ۹ ، عنوان زرولاجورد و شنگرف ، جدول و ستون بندی زرولاجورد ، با پنج سر لوح

زرین :
۲۱س ۱۱/۵×۱۷ ، ۴۲۲×۱۷×۴۵ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکی ضری درون نخودی

خمسده

از امیر خسرو دهلوی بدینگونه :

- ۱- مطلع الانوار (ص ۱ - ۸۴).
- ۲- شیرین و خسرو (۸۷ - ۱۸۹).
- ۳- مجنون و لیلی (۱۹۰ - ۲۴۸).
- ۴- آینه اسکندری (۲۵۱ - ۳۵۹).
- ۵- هشت بهشت (۳۶۱ - ۴۴۳).

۲۷۰۸

تستعلیق سده ۱۲ ، عنوان و نشان شنغرف ، حواشی دارد که باید از خود مؤلف باشد ، در هاشم فرهنگي است در لغات مرکب گویا از خود مؤلف (در آغاز نسخه)
 ۲۰ س ۱۲/۵ × ۲۱ ، ۳۸۸ × ۳۰ ، کاغذ - جلد نیمبج حنایی ضربی

تحفة اللغات

فرهنگی فارسی بفارسی و این نام از آقای باستانی راد است .
 دروازه درختك دانا شعر خود مؤلف گواه آمده :
 حدیث مهربان و آن نگار اگر بشنیدی

بود چه مهر درخشان و آن درختك دانا

آغاز: فصل الالف مع الالف ا ب سه معنی دارد اول معروف است .
 انجام : در فصل واو : ویره درختی را گویند ... و بالارود ویره (نافص)

۲۷۰۹

تستعلیق فتح علی سلطان بن محمد جعفر بن محمد عیسی در تهران در ذی حجه ۱۲۱۴ برای حسین قلیخ

در تهران ، جدول شغرفی زرولاجورد ، نقشه‌های رنگین دارد ، در ۸۴۱ ص ، آغاز گمی افتاده است
 ۲۵ س ۱۳/۵ × ۲۴ ، ۴۱۱ × ۲۰ × ۴۰ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج سبز مقوایی

ترجمه جهان‌نما

اصل از کاتب چلبی است که در ۱۰۵۸ بنام سلطان محمد خان عثمانی در یک
 مقدمه و دو بخش و ۶ فصل بترکی ساخته است و ترجمه از محمد چارمحالی و در زمان
 آقامحمدخان قاجار شده است .

(چلبی ۱: ۴۱۴ - مجلس ۲: ۴۳۸ - ذریعه ۴: ۹۵ - استوری ۲: ۱۴۰).

۲۷۱۰

تستعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شغرفی ، یادداشت مورخ ۱۲۸۵ و مهر صدیق الملک رئیس وزارت
 ناله و یادداشت تملک محمود میرزا مورخ ۱۲۴۹ در صفحه عنوان هست ، نسخه بخشی ایمان و کفر است
 ۳۲ س ۱۱/۵ × ۱۹/۵ ، ۴۰۶ × ۱۹ × ۲۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی

صافی

ترجمه و شرح ملاخلیل قزوینی است بر کافی کلینی .

۲۷۱۱

تستعلیق و نسخ جلال‌الدین الجوی بدستور سلطان محمد کاتب سپاهانی (درش ۱) و نوشته خود او در
 خی از شماره‌های دیگر ، چلیپا و راسته ، عنوان و نشان شغرفی ، مورخ صفر ۱۰۹۵ در بندر سورت
 ۱۱۶ س و مورخ روز یکشنبه شعبان ۱۰۹۵ نوشته همو (ص ۲۳۶) ، درص ۳۶۸ آمده : «قال جامع الکتاب»
 بر «محمد ابراهیم بن اسمعیل» دارد ، از پایان افتاده است ، در ۶۴۷ ص .
 ۲۰ س ۱۱/۵ × ۲۰ - ۲۴۴ س ۱۶/۵ × ۳۶ ، کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی

جنگ

گرد آورده سلطان محمد کاتب سپاهانی در مکه و بندر سورت در ۱۹۰۵ بدین گونه

۱- دعوات الاسماء (ص ۱-۵) .

آغاز: شرح چهل اسم شریف بسمله . مختصر من شرح ابو الفتوح شهاب الدین سهروردی المقتول بحلب رحمه الله المسمى بکتاب دعوات الاسماء وهی اربعون اسما... اعلم ان هذا الاسماء رفيعة الشأن ... فلنذكر من خواصها يسيراً من كثير والله ولي التوفيق والتميسير .

انجام : يا عجيب فلاتنطق الانس بكل آلائه و ثنائه . من واطب على قرائته... فلا يتكلم الابخير والحمد لله ... وسلم تسليمًا .

۲- رساله في الصلوة (۸۵-۱۱۶) که بدرخواست سيد فرید الدین فریدون جعفر حسینی نیشابوری ساخته شده و عبری است و در یک مقدمه و چهار باب و یک خاتمه .
آغاز: بسمله . وبه ثقتی . الحمد لله ولی الحمد المبدء المعید الفعال لما یرید ... وبعد فان التماس من اجابته من افضل الطاعات ... ان اکتب رساله موجزة تشتمل على واجبات الصلوات المفروضات وما عساه ینسخ من المندوبات .

انجام : مصروفا فیما یحب و یرضاه (کتبه فی بئدر سورت فی شهر صفر سنة ۱۰۹۵) .

۳- آداب واحکام حج (۱۲۱-۱۳۸) بفارسی .

آغاز: رساله آداب حج واحکام آن . بسمله . الحمد لله رب العالمین ... اما بعد این رساله ایست مختصر در بیان واجبات حج وعمره و برخی از مستحبات هر دو آن مشتمل است بر مقدمه و سه فصل و خاتمه .

انجام : در رساله دیگر ذکر کرده ایم وسایر فروع واحکام نادره در رساله کبیره والدقیق . . . مذکور است هر که خواهد باید بآن رجوع کند و الحمد لله . . . کثیرا کثیرا .

۴- بحر طویل شهادای نیشابوری (۱۵۲ - ۱۵۴) .

آغاز: منشأ نشأ صہبای سخن نام کریمی است کہ در بزم کرم چیدہ بساط طرب.
انجام: ز اقبال شہنشاہی آمین و دعا را .

۵- قصیدہ ملاعلی رضای تجلی (۲۱۶-۲۱۸).

آغاز:

پر شد ز عطر خوشدلی از بسکہ زد نگار

چون عطسہ از دماغ زمین جست نو بہار

انجام:

خصمت چو دانہ در دہن آسیا شود

بادا محب جاہ تو از عیش کامکار

۶- الاعتقادات (۲۲۰-۲۲۷) از ابن بابویہ .

۷- رسالہ در علم حروف بفارسی (۲۳۱ - ۲۳۷) .

آغاز: واللہ المستعان . بسملہ ... اما بعد این رسالہ ایست در علم حروف کہ
اسکندر رومی از حکمای عصر خود طلب نمودہ وجہت او پیدا کردند و این رسالہ را
طالینوقودوس خوانند و ارسطاطالیس پسندیدہ است .

انجام: وضع حمل او بشود و شکل اینست .

۸- رسالہ در عبادات بفارسی (۲۶۱ - ۳۱۷) از عبداللہ بن حسین شوشتری دریک

مقدمہ و چند باب .

آغاز: بسملہ ... بعد از حمد و ستایش پرورد گاری کہ اقبال بالکلیہ بوی موجب
خلاصی از آلام است ... چنین گوید ... عبداللہ بن حسین الشوشتری کہ این رسالہ ایست
در بیان عبادات و افعال نماز و توابع آن .

انجام: و عمل بآن دور از صواب نیست (تم بعون اللہ تعالی فی شہر صفر ۱۰۹۵).

۹- نامہ اوزبگان بدانشمندان شیعی و پاسخ محمد مشکک (۳۱۸-۳۲۶) نوشته

سلطان محمد کاتب اصفہانی در مکہ در روز یکشنبہ شعبان ۱۰۹۵).

۱۰- نامه حسن عسکری (ع) بمردم قم (۳۲۷ - ۳۲۸).

۱۱- رساله در ارتداد و احکام آن (۳۲۸ - ۳۳۰).

آغاز: بسم الله والحمد لله على التوفيق. شیمه زمیمه ارتداد که باتفاق اهل ادیان از اعظم گناهان است.

انجام: وحق امام علیه السلام است (در پایان «شرایط نامه میان اهل اسلام و اهل ذمت» است نزدیک يك صفحه).

درس ۳۳۱ آمده که علامه را پسرش شیخ فخر الدین در خواب دید و از چگونگیش پرسید و او گفت: «یا بنی لولا کتاب الالفین و زیارة الحسین ع لاحترقنا الفتاوی».

درس ۵ طریق تلاوت سوره یس است، و درس ۶-۱۳ ادعیه السراست، درس ۱۳-۱۶

المناجات بالاستخاره... و بطلب الحاجات، در ص ۱۶-۱۸ دعاء المجیر، در ص ۱۸-۲۴

دعاهای قاف و توسل و معراج و امان و تهلیل، در ص ۲۵-۴۲ «الباب الرابع فیما ورد فی

مناقب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه» (کسی روی این عبارت خط کشیده و نوشته:

صلوات الله وسلامه علیه)، در ص ۴۹-۷۷ از باب ۱۶ عیون اخبار الرضا است، در ص

۷۷-۸۵ بندهائی از عدة الداعی و اثبات الواجب دوانی و حکایات الفصحاء و تفسیر

نیشابوری و تحلی الافراح فی شرح تلخیص المفتاح زر کشی است.

درس ۷۷-۸۴ و ۱۱۶-۱۲۰ و ۱۵۴-۱۷۴ دعا و طلسم و ختم و تاریخ و نجوم و

کلام و حکایات و ادب است در ۱۳۸-۱۵۱ از نهج البلاغه و کتابهای دعا و فقه بندهایی

آمده است.

درس ۱۷۷-۲۱۱ از مکارم الاخلاق و کتاب من لایحضره الفقیه و جزاینها بندهایی

آمده.

درس ۲۱۲ شعرهای فارسی چند شاعر است.

درس ۲۱۳ از طاعون سال ۵۶۴ از صفة الصفوة یاد شده است.

درس ۲۱۹ و ۲۳۷ - ۲۶۱ و ۳۳۷ پراکنده‌ها است .

درس ۲۲۷ - ۲۳۰ اسماء حسنی است .

درس ۳۳۱ - ۳۳۲ مسایل چهار گانه فقهی شهید اول است بنقل از ابو طالب

اسماعیل رازقی .

درس ۳۳۵ سرگذشت سلمان است و در بر گهای دیگر هم مطالب پراکنده ای

هست بعربی در ادب و خبر و دعا و ملل و نحل و تاریخ و اخلاق .

۲۷۱۲

تستعلیق سده ۱۱ و شکل و نشان و خط روی متن مشکی و شنگرف درش ۱، ش ۲ نسخ و از آغاز است
تا پایان تصورات ، مهر کریم حسینی ، مورخ ۱۴۰۴ دارد ، مالك محمد خليل بن محمد جعفر طالقانی
۲۴×۱۴/۵ - ۱۸×۱۸/۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تریاکی ضربی بالولا

مجموعه

۱- شرح التذکرة النصیریة (۱ پ - ۲۰۲ ر) از عبدالعلی بیرجندی که در

ع ۹۱۳/۱۶ ساخته است (مدرس ۲۳۰ - ف ۹۰۹ - طلس ص ۲۱۴ ش ۲۹۷۲) .

۲- لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار (۲۰۳ ر - ۲۵۲ ر) از قطب رازی .

۲۷۱۳

تستعلیق اسدالله بدستور محمد کاظم خان در روز پنجشنبه ۱۸ ذی قعدة ۱۴۵۰ ، عنوان و نشان

شنگرف .

۱۵×۱۰ ، ۱۱۷×۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی

شرح نصاب

از عبدالصمد بن کمال الدین بن امیر حاج که بنام ضیاء الدین محمد بن سلطان محمد

استرآبادی ساخته است (فرهنگنامه‌ها ص ۲۰۵) .

۲۷۱۴

نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، حواشی لغوی دارد. یادداشت تملک محمد امین کاشانی در سمنان در رمضان ۱۱۵۹ بامهرش در صفحه عنوان هست، نسخه تا احتجاج سیدمرتضی است و افتاده ۱۹ س ۱۲×۱۷، ۳۲۶۶ ۱۸×۴۴/۵، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج کرباکی مقوایی

الاحتجاج علی اهل اللجاج

از شیخ ابومنصور احمد بن علی بن ابی طالب طبرسی است (طوس ۵:۵)

۲۷۱۵

نسخه سده ۱۴، جدول و ستون بندی زرولاچورد، سر لوح زرین، در ص ۳۴۳۰ و جاهای دیگر خط شاعر هست که در حواشی این صفحات هم شعرهایی افزوده است و نسخه تصحیح شده اوست و نشانه «بلغ» دارد در چند جا، نسخه را سید کریم بن منتظم الدوله فیروزکوهی متخلص بامیر در تهران با پنجاه تومان در آبان ماه ۱۳۱۶ خ خریده بوده. ۱۷ س ۸×۲۰ - ۲۱۳×۴۰، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضری مقوایی بالولا

ذیوان

از مولی رفیع الدین محمد بن مولی فتح الله واعظ فزونی در گذشته ۱۰۸۹ ب. تخلص واعظ است نزدیک ۷۲۰۰ بیت، بدینگونه:

- ۱- غزلها بترتیب تهجی ص ۱-۲۴۵.
 - ۲- رباعیات و مفردات ص ۲۴۶-۲۶۳.
 - ۳- قصاید و قطعات و مثنویها ص ۲۶۳ - ۴۲۲.
- (ذریعه ۹: ۳۸۰).

آغاز:

این قدر طول امل ره میدهی در دل چرا
 مصحف خود را باین خط میکنی باطل چرا
 عیش دنیا احتلام خواب غفلت بیش نیست
 از خیالی این قدر آلود گی ای دل چرا

انجام :

بود تا گفت و گو از نیک و از بد
 الهی نیک خواهش بد نبیند
 بلغ . قائل این پریشان سخنان محمد رفیع واعظ بقدم نظر بر سراسر این نسخه
 عبور نموده ... و خس اغلاط پا کیژه ساخت امید ... وسیله یادآوری گردن (بریده شده
 چند کلمه ای خوانده نمیشود).

۲۷۱۶

نستعلیق ابوالحسن بن عبدالله در ۱۰۶۸، عنوان و نشان شنگرف ، سر لوح زرین ، جدول زر و لاجورد ،
 واهی لغوی دارد ، با فهرست ، مالک امیر نظام گروسی در تاریخ ۱۳۶۵ ، نیز تاریخ ۱۱۷۹ در صفحه عنوان
 است ، نسخه هر پنج جلد را دارد .

۲۵×۲۰ ، ۲۹۰×۱۸۴ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج حنائی - قوایی

تَجَرُّدُ الْأَهْوَاءِ وَ قُرْبُ الْجَنَّةِ الْأَعْلَى

از وصاف الحضرة خواجه شهاب الدین عبدالله شرف شیرازی است (ادبیات ۸۱ -
 تریه کتابخانه مرکزی دانشگاه دفتر نخستین ص ۱۶۷) .

۲۷۱۷

نستعلیق سده ۱۱ ، عنوان شنگرف ، در هاشم پائین صفحه ۱۳۵ تاریخ ۱۱۱۳ دیده میشود ، در ۵۰۸ ،
 ، آغاز و انجام افتاده ، در پایان برخی از قصیده ها افزوده شده و تصحیح گردید پس قویا بخط خود
 عرباشد .

۱۶×۲۰ ، ۲۵۴×۲۵ ، کاغذ هندی رنگارنگ - جلد مقوای اعطف تیماج

دیوان

از حسن کشمیری که قافیه های سخت مانند قافیه ثاء نزدیک به چهل قصیده و یکصد بیت و لغت های دشوار در آن هست و خود اولغتها را ترجمه کرده است .
 قصیده و غزل و رباعی دارد بترتیب تهجی در ۸۰۰ بیت . در آن از شاه قاضی سلطان هند ستایش شده (ص ۴۵۲) و از عرفی و جامی (ص ۱۹۴) یاد گشته است .
 در دنبال هر قصیده ای یک رباعی و یک قطعه و غزلی هست . ماده تاریخی در آن هست بنام شمس علی در ۱۱۱۳ . شاعر بسیار شیفته کشمیر است . یک قصیده رائیه او نام گنج مضامین دارد .

آغاز:

دل و ولای تو دین منست و امانت
 بعشق تو نکنم کف ز دامن تورها
 نثار خاک رهت میکنم کنون دل و جان
 نکرده ام چو در آن روز جان خویش فدا
 باین دوز و زه فانی عمر غره عباس
 که آید اسب اجل هر نفس بجولانی

انجام :

درین حدیقه میارای جسم خویش چو گل
 که دست غیر خودت خوش به خواست گل دانی

۲۷۱۸

شرح مجمع البحرين وملتقى النيرين

متن از ابن ساعاتی و در فروع حنفی است (جلد ۲: ۳۸۳) و شامل مختصر قدوری و منظومه نسفی است و شرح آمیخته با متن و شارح بدست نیامده است که کیست.
آغاز: بسمله ... الحمد لله جاعل العلماء انجما للاهتداء و وصف الله تعالى بذلك لبراعة الاستهلال .

انجام: (بالانفع للمصارف) ای بما يبلغ به نصابا ... لانه ابلغ في معرفة المالية (افتاده در فصل: تركي مال التجارة) .

۲۷۱۹

نسخ عبدالله بن محمد هندی در ذی قعدة ۱۲۱۲ ، عنوان و نشان شنكرى .
۱۹×۱۱ س ۵۰ ، ۲۲×۱۶ ، كاغذ فرنگى - جلد تىماج مشكى مقوايى

المجاهدة لمن يريد حرق الأخرة

رساله ايسست صوفيانه درباره كوششها و مجاهدات و اخلاق و رياضات.
آغاز: بسمله . و به ثقتى و رجائى الحمد لله على كل حال ... فاصغ لكلامى ايها المصدق لى فى القول والحال فانه ما نال من نال من السعادة فى بلوغ الآمال الا بالتذلل و تلقى العلم و العمل عن خيار الرجال .
انجام: و اتباعهم عدد انفس الخلائق اجمعين والحمد لله رب العالمين .

۲۷۲۰

تسعليق چهارشنبه ۱۲۹۶/۴ ، عنوان و نشان شنكرى ، نسخه از آن كريم بن ميرزا على بن لجفلى
شانه تراش بوده است .
۱۶×۱۰/۵ س ۱۸۵ ، ۲۱/۵×۱۶/۵ ، كاغذ فرنگى - جلد تىماج حنايى ضربى مقوايى

صیغ الامه و بهان العماله

از مولی احمد نراقی (۶ ، ۱۱۸۵ - ۵ ، ۱۲۴۴) که در ۱۲۳۳ با انجام رسانده است (۵۸۳ - مشار ۹۹۳) .

۲۷۲۱

نستعلیق خوش سده ۱۱ ، جدول زر و شنغری ، سر لوح زرین ، دو صفحه نخستین زراندوز ، نسخه نزدیک به ۲۶۶۳ بیت و ناقص نوشته مانده است .
 ۱۲ س ۶ × ۱۲ ، ۱۱۲ ۱۳/۵۳ × ۲۲ ، کاغذ متن و حاشیه سپاهانی - جلد دروغنی کلدان در زمینه سبز
 مرد آن صلوات نوشته شده است

کنز الاسماء

از صفی بن ولی قزوینی که در ۱۰۹۰ در شاه جهان آباد ساخته است . در آن از شیخ علیخان زنگنه و میرزا حبیب الله صدر و ملا مظفر یاد شده است (ص ۱۰۴) عنوانها اشاره و تنبیه و سؤال و جواب است .

آغاز: بسم الله . الحمد لله و سلام علی عباده ... حقیر ... صفی بن ولی قزوینی ... عرضه میدارد ... بالتماس عزیزی این رساله موسومه بکنز الاسماء را محتوی بر کشف حقیقت گفتار در اسم و مسمی و تسمیه و بیان معانی اسماء حسنی که نود و نه نام ماثور است و رجوع آنها بیک ذات و هفت صفت است یا زیاده ... در سال هزار و نود ... در شاهجهان آباد بقلم ناقص فقیه تحریر یافت .

انجام : و اسمی برای (ننوشته مانده در : اشاره ، در توقف اسماء الله بر توقیف) .

تستعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شناسی ، از پایان افتاده -
 ۱۸×۱۰ ، ۱۳۳۵/۱۵×۲۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای مقوایی

لوازم الانشا

از ملا میر قاری گیلانی شاعر (۲۳۵ و) و نگارنده اسرار الحکم (در ۱۰۵۳ در
 شش باب) و بنام میرزای عالم و عالمیان میرزا محمد شفیع صدرزمان صفوی و وزیر
 دارالمرز و گیلان در دو فصل: نخستین آداب انشا و لوازم تحریر و شرایط منشی و نام
 پیشه‌وران و هنرمندان، دومی فرهنگی است.

شعر مؤلف هم در آن آمده است (ص ۳۵ و ۳۶).

آغاز: بسمله. صحایف شرایف سیاس و تحایف لطایف محامد معالی اساس زیاده
 از آنکه اندیشه صحیح فلک پیمای دبیران روشن رای و شیرین ادا متصدی و مباشر
 شطری از آن تواند بود ... دیباچه این کتاب مزین است باسم ... میرزا محمد شفیع
 میرزای عالم و عالمیان ... این کتاب مسمی بلوازم الانشا از مؤلفات ... ملا میر قاری
 گیلانی و این کتاب مفصل است بدو فصل.

فصل اول در معنی انشا و آداب طریق این فن زیبا و اسامی الصناعات و المحترفة
 بلسان العرب و ترجمتها بالفارسیة ...

فصل دوم در حل معانی بعضی الفاظ و کلمات عربیه ... بدو طریق.

اول بطریق اجمال که ترتیب حروف تهجی مرعی نباشد.

دویم بسبیل تفصیل که حروف تهجی مرعی اقتد و در ذیل این برخی از لغات و الفاظ

فارسیه قدیمه نیز ذکر پذیر می گردد.

انجام : باب الهاء مع الكاف من المصادر هتک یرده دریدن هتک و هلوک
(افتاده) .

۲۷۲۳

نسخ اسحاق بن عباس انصاری در شعبان ۱۲۹۵ از روی خط مؤلف ، حواشی نستعلیق ، عنوان
شنغرف.

۱۵س ۸×۱۵ ، ۳۱/۵×۱۵۴۱۱ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا

مجمع الرشاد

از علی نقی بن محمد رضای انصاری است در میراث عبری .
آغاز: بسم الله الباعث الوارث رازق العباد بالحرائث فی البرارث .
انجام : وتظهر الفائدة لو ترك أمماهی زوجته .

۲۷۲۴

نستعلیق ۱۱۰۷ ، عنوان شنغرف ، جدول زرولاجورد و شنغرف ، فهرست دارد .
۱۷س ۷×۱۵ ، ۲۴×۱۵/۵۴۴۲ ، کاغذ هندی - جلد تیماج مشکف مقوایی

سلامان واپسال

از جامی است بنظم فارسی (منزوی ۲ : ۳۲۶ - مشار ۹۷۰) .

۲۷۲۵

نستعلیق سده ۱۱ ، ش ۱ ناقص تا سر محمد شمس محمود خوارزمی و ش ۴ از آغاز افتاده است
۱۸س ۵×۱۰/۵ ، ۲۰/۵×۱۶/۵۴۱۳۲ ، کاغذ سپاهانی - جلد مقوا

۱- ترجمه نزهة الارواح (۱ پ - ۴۲ پ) (ف ۶۹۵ ش ۲) .

۲- رساله اخلاقی (۴۳ ر - ۱۱۴ پ) .

در آن عنوان : باب سوم و فصل در بیان سخن چند که در سلوک بادوست و دشمن
بکار آید و تتمه در سخنی چند از هر جا و از هر چه که باشد و باب پنجم در صبر و شکر و باب
ششم در عدل و انصاف و خاتمه در مثل های عرب و حکایات ایشان بایگانگان و فصل در
احوال معلمان و فصل در بیان چیزی چند دیده میشود . پیداست که از مؤلفی شیعی است
و برای یکی از پادشاهان صفوی یا یکی از فرمانروان شیعی هند نوشته شده است .
آغاز افتاده : بان ادب میکند ... باب سیم در معاشرت با مردم و سلوک با اهل
مدینه و منزل آدمی .

انجام :

ملك بدو خرم و معمور باد
چشم بد از مملکتش دور باد

۳- اخلاق پادشاهی (۱۱۵ پ - ۱۳۷ ر) .

آغاز : بسم الله . الحمد لله رب العالمين ... و بعد نوشته میشود که مره آخری مثال
واجب الامثال از محل رایت سعادت ... اعنی پادشاه دین پناه ... ابوالنصر سلطان
گیتی پناه ... رسید که چون ازین غفلت پیشه ... سهوی بظهور رسیده ... و در آن مجموعه
از اهم چیزها ... یعنی بهترین صنفی از اصناف مردم که سروران و پادشاهانند و از عزم
و تدبیر ایشان فصلی مشبع نوشته نشده باشد باید که مختصری مفید درین باب بر همه
ابواب مقدم باشد ... این تتمه را که ... رساله ایست جدا گانه ... بر مقدمه و پنج فصل
و خاتمه گفتار بر آید .

انجام : واز جمله اتفاقات حسنه اینکه روزی که امر عالی بانتخاب تاریخ حکما و دیگر سخنان از کلام اکابر و فضلا شرف صدور یافت کلمه انتخاب (۱۰۵۴) موافق تاریخ کتاب بود چون ثانی الحال مامور شد که آن منتخب را باخلاق و سیر پادشاهان صورت اتمام دهد اخلاق پادشاهی (۱۰۵۵) مطابق آمد اللهم ایده بمزید التایید و ایده بکمال التایید و انصر علی الاعداء و احفظ فی الضراء و الستراء بحمد و آله .

از اینجا بر می آید که مؤلف این سه شماره : اخلاق پادشاهی و رساله اخلاقی و ترجمه نزهة ، یکی است و اینها را در سالهای ۱۰۵۴ و ۱۰۵۵ ساخته است .

۲۷۲۶-

نستعلیق سده ۱۴ و ۱۳ ، عنوان شنغرفی ، نسخه از ص ۱۴۳۱ است تا ۴۸۱۹
۱۹ س ۷/۵ ، ۲۴×۱۸۳۴ ، کاغذ قرنگی - جلد نیمج زرد .

مجموعه

۱- دیوان (ممن) از میرزا محمد مهدی فروغ فرخی پسر میرزا محمد باقر بهجت آتشی سپاهانی (ریحانة الادب ۱ : ۱۸۵ - مجمع الفصحا ۲ : ۳۹۶) او در بیست سالگی شعر سروده است .

در تذکره مدایح معتمدیه (ش ۲۶۹۹ - مجلس ۳ : ۶۸۴ ش ۱۲ - ادبیات ص ۱۰۱ ش ۱۲) از آقا محمد باقر بهجت اصفهانی پدر فروغ یاد شده است (ذریعه ۹ : ۱۴۶) و از میرزا محمد فروغ پسر میرزا محمد حسین منجم یاشی سپاهانی (مجلس ۳ : ۶۸۵ ش ۵۷ - ادبیات ص ۱۰۳ ش ۶۲) نه از این فروغ .
آغاز : در وصف بهار گوید .

اکنون که شد میسر گلشن ریاض خلد
از کف منته صراحی می تا میسر است
خاص این زمان که موتمن طغیان عشق هاست
تأثر گس است غمزه زن و گل ستمبر است

انجام :

ز عشق توبه فروغا چسان توانم کرد
مرا که دل بکمند نگار سیمین است
۲- دیوان (هامش تا ص ۴۶۵) از آقا محمد خیاط عاشق سپاهانی (۱۱۱۰-۱۱۸۱)
است (ذریعه ۶۷۲:۹ - مجلس ۳: ۳۴۵ و ۶۷۶).

آغاز:

بچشم دیگران در صید من منگر نظر بگشا
پریم بر بند و بند از بال مرغان دگر بگشا
شب عید است و گو پیرمغان شکرانه عشرت
خرابات مغان را در بهنگام سحر بگشا

انجام :

صبر بی پایان ندارم ورنه در انجام عشق
مژده صدر حمت از وی خوشتر از آغاز هست
(در هامش ص ۴۶۸ پنج بیتی است از مخلص شیرازی).

۲۷۲۷

لسخ سده ۱۳ است، پایان نوشته مانده.

۴۱/۱۴/۵، ۲۴×۲۰۰۳۸۶، ۴۰/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج ترپاکی ضربی مقوایی - ۱

جامع الثبات فی اجوبة السؤالات

از میرزای قمی که محمدحسن بن محمد صالح حسینی نور بخشی گرد آورده است .

(طوسی ۵ : ۵۵۱ - ذریعه ۵۹:۵) .

۲۷۲۸

نستعلیق عبدالله مقایی مورخ روزدوشنبه ۱۲ شوال ۱۲۹۱ که از روی نسخه ای کهن تصحیح و مقابله کرده است ، عنوان شنغرف و لاجورد ، در ۲۰۷ ص و ۵۲۴ بیت .

۱۷ س ۸ × ۲۱ ، ۳۱۵۴ ، ۲۰ × ۳۰/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای مقوایی

دیوان

از عثمان مختاری غزنوی است (ادبیات ۲۷۰) .

۲۷۲۹

نستعلیق مؤلف ، خط حسین قلی بن دیوان بیگی در ۳۱۷۲ ر هـ ، حواشی دارد از خود مؤلف .
۲۷ س ۱۴ × ۲۱/۵ ، ۳۳۰۰ ، ۳۰/۵ × ۴۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تر یاکی درون قهوه ای

تاریخ ایران

از ملاباشی عبدالرحیم بن حسین علی هروی و نسخه ما جلد یکم و در تاریخ ایران پیش از اسلام بر حسب طبقات و سالهای پس از هبوط آدم و تاریخ اسلام تا عروج پیامبر و او آن را در ۱۲۸۳-۱۲۸۴ (۴۴ ر-۲۰۰ ر) ساخته و در آن از ناسخ التواریخ خرده گیری نموده است . او مؤلف طرائف الحکمه است (ف ۲۹۶ - حقوق ۱۶۱) .

آغاز: بسمله ، ذکر عقیده متقدمین مورخین در امتداد زمان و مدارستارگان

آسمان . مردم عجم که در مملکت ایران زمین ازین پیش سکون داشته اند .
انجام : وقایع بعد از هجرت را در جلد ثانی باختصار نگارش خواهد شد انشاء الله
 تعالی هذا آخر المجلد الاول (قد تمت بید مؤلفه .. ابن حسین علی عبدالرحیم فی حادی
 عشر شهر ربیع الثانی من شهر سنة ۱۲۸۴) .

۲۷۳۰

نسخ سده ۱۳ و ۱۴ بر ۴ ، پایان مورخ ۸/ج/۱۰۵۵ ، عنوان و نشان شنغرف ، نسخه از آن محمد
 حسین شیخ عبدالنبی جرایری شیرازی بوده است ، نسخه چرویکم است تا پایان چهار -
 ۲۸ س ۱۴ × ۱۹ ، ۲۷ × ۱۸ ۱۰۳ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای مقوایی .

تحریر الاحکام الشرعیة علی مذهب الامامية

از علامه حلی است .

۲۷۳۱

نستعلیق محمود بن محمد تقی شیرازی در سده ۱۴ و نشان شنغرف در ۱ که از مجموعه ای جدا شده
 از ۱۷ تا ۴۷ آن ، ۴۲ هم بخط نستعلیق سده ۱۳ است و ناقص .
 مطر ۳ و نا ۹ و ۵/۴۰ ، ۲۸ × ۱۵ ۱۴ ، کاغذ فرنگی کبود و نخودی - جلد تیماج مشکی

در مجموع

۱- معراجنامه (پ - ۱۱ ر) منسوب باین سینا که از عبادی مروزی است (حقوق
 ۱۹۹ - مهردوی ش ۲۲۷) .

۲- معراجنامه (۱۲ پ ۱۴ پ) منسوب باین سینا بانشای دیگر .

آغاز: رسالة للشيخ الرئيس ابي علي بن الحسين عبد الله سينا قدس روحهم (؟)
 سپاس خداوند آسمان و زمین را و ستایش دهنده جان و تن را ... اما بعد وصیت میکنم

که این کلمه چند که در تحقیق شرح میرود از اغیار و نامحرم دریغ دارند که مدتها
از ظهور این کلمات بحکم خطر محترز می‌بودم .

انجام : الایمان یمانی و الحکمة یمانیة و مدد آن قوت از روح قدسی کشند
چنانکه پیغمبر فرمود (افتاده) .

۲۷۳۲

تستعلیق سده ۱۳ ، عنوان و نشان شنکرف .

۱۵×۱۸ ، ۳۹۷×۱۷۳۳۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضریبی

ترجمه کَشکول

فضل الله بن احمد بيك اردلانی کردستانی بدستور امیر امان الله خان فرمانروای
کردستان^(۱) آن را ساخته است . شیخ محمد قسیم عبارت عربی کَشکول بهایی را
ترجمه لفظی کرده و اردلانی آن را بانشای سلیمسی در آورده و در بسیاری از جاها شرح
هم داده است .

(ذریعه ۴: ۱۳۰ - طوس ۲: ۱۵۹ ش ۸) .

آغاز: حمدی که مسیحان ملاء اعلی را در خروش و شکری که ساکنان فضای
قدس را بجوش آورد .

انجام :

ما غررت و رقاء فی دوحه

واضحك الروض بکاء السحاب

۱- این امیر همانکسی است که فخرالدین بن احمد رودباری عرفان الخیول بشام او
نوشته است و او در نزدیکیهای ۱۲۸۰ زنده بوده است

۲۷۳۳

نسخ علی یزدی در ۱۲۴۴ ، عنوان شنگرف ، حواشی ملاعلی نوری و علامحمد اسمعیل نوری دارد ، یکم است .

۲۷ س ۱۸/۵ × ۹/۵ ، ۳۲۹ × ۴۸ × ۱۷/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضری مقوایی

الحكمة المتعالية في الاسرار الاربعة العقلية

از صدرای شیرازی که در ۵۸ سالگی در ۱۰۳۷ بدان میپردازخته است (حقوق

۳۲) .

۲۷۳۴

نسخ سده ۱۳ ، عنوان شنگرف ، جدول شنگرف وزرولاجورد ، سر لوح دارد .

۴۵ س ۴۰/۵ × ۱۱ ، ۴۰ × ۱۸۳۴۰۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضری زرغوب مقوایی

تحفة الأبرار

از محمد باقر شفتی است .

۲۷۳۵

نسخ عبدالله بن ملا ابراهیم تبریزی در پایان ۱۲۸۵/۴ بدستور حاج میرزا محمد کاظم وکیل طبایبی پسر میرزا عبدالوهاب مشهور بمیرزا پاشای وکیل ، شجره نسب این وکیل هم در نسخه هست ، ان شنگرف ، فهرست در آغاز هست ، نیز سند روایت کتاب .

۱۹ س ۱۷/۵ × ۹ ، ۳۱۷۱ × ۲۷ × ۱۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضری مقوایی

مقاتل الطالبيين واخبارهم

از ابی الفرج علی بن الحسین سپاهانی (۲۰۱۴-۳۵۶) است (معجم المطبوعات ص ۳۳۷)

۲۷۳۶

نسخ عبدالرحیم بن ملا عبدالغفور در ۴۴۴/۴ ، عنوان و نشان شنگرف ، حواشی بفارسی
عربی دارد ، در ۴-۳ پ پراکنده هاست یکی از آنها ساعت نامه شیخ بهلولی است ، در دو صفحه آخر
پراکنده هایی دیده میشود ، نسخه در کتابخانه صنایع الدوله بوده است .
۱۱ س ۱۴/۵ × ۱۹ ، ۴۱۴ × ۱۹/۵ - کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد تیماج مشکلی ضربی مقو

الطریقه المحمديه

از محمد بن پیر علی بن محمد علان صدیقی بکری در گذشته ۹۸۱ است در اخلاص
بهری در سه باب هر یک در سه فصل (چلبی ۹۹:۲) .
آغاز: الحمد لله الذی جعلنا امة وسطا خیر الامم . . . وبعد فان العقل و النفا
متطابقان ان الدنيا فانیة .
انجام : بصیر بالعباد اللهم ارحم ... مصنفه ... ووالدیه .

۲۷۳۷

تعلیق و نسخ سده ۱۴ ، نشان شنگرف ، آیتها زیر خط سرخ ، آغاز و انجام افتاده .
۲۱ س ۱۲ × ۲۱ ، ۲۳۶ × ۱۸ - کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکلی مقوایی

خلاصه منهج

از فتح الله بن شکر الله شریف کاشانی است (حقوق ۱۰۲) .

۲۷۳۸

تعلیق عبدالوهاب دهخوارقاری در روز سه شنبه ۱۴ ج ۴۴۸/۴ ، عنوان و نشان شنگرف ، فهرست
در آغاز هست ، جلد ۱ در ۱-۸۷ و جلد ۲ در ۸۸-۲۶۰ .
۲۶ س ۱۴ × ۲۰ ، ۲۶۰ × ۴۰/۵ - کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکلی ضربی

الانوار النعمانية

از سید نعمه الله جزایری شوشتری است که در شب سه شنبه ۲۲ رمضان ۱۰۸۹
تته است . (طوس ۳۰:۵ و ۲۳۲) .

۲۷۳۹

نسخ میرزا محمد باقر بن زین العابدین بن حسین بن علی یزدی حایری ۳ یویدر ۱۲۸۳، عنوان و نشان
رف ، درص ۴۶۹ - ۴۷۰ تقریظی است از همین یزدی بر این کتاب و از آن برمیاید که نسخه از آن خود
بوده است ، فهرست دارد بخط باستانی .
۳۰×۱۱/۵ - ۳۶۱×۱۹/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد نیمجاشمشکی ضربی مقوایی

ملوك الكلام و مشعر الخاص والعام

از سیف الدوله سلطان محمد میرزا پسر فتح محمد شاه که در دیباچه آن از سال
۱۲ یاد میکند (ص ۵) و شامل دوازده رساله است در نسخه ما . فهرست همه آنها را
نمؤلف در آغاز گذارده است باسر گذشتی از خود و از این فهرست برمیاید که رسالهها
هجده تا باشد .

در فهرست سپه (۴۷۸:۲) و مجلس (۱۴۸:۳) از این کتاب همان یاد شده است .
چه کتاب درص ۱-۵ است و سپس رسالهها است بدینگونه :

۱- رساله در خطبه و مقامه و انشاء قصیده و غزل و لغز و معما و قصه و حکایت از
: او و دیگران بهربی (۶-۱۶۱) .

۲- رساله در کیمیا و اکسیر و خواص اشیا و ختمومات و دعا بفارسی در چند باب
ل (۱۶۲-۲۸۱) .

۳- تحقیق القوانین در دستور زبان و صرف و نحو زبان فارسی باشواهد شعری

در دو تقریر (صرف - نحو) بفارسی از روی بحر قلزم و تحفة العجم و چراغ و بحر القضا و برهان قاطع و رساله عبدالواسع (۲۸۳ - ۳۳۱ ناقص و ننوشته مانده در آخر).

۴- رساله ریاضی و حساب (۳۳۳ - ۳۳۹).

۵- رساله در هیئت دریک مقدمه و چند فصل بفارسی (۳۳۹ - ۳۴۸).

۶- رساله در نجوم و تقویم عبری در چند فصل (۳۴۹ - ۳۵۹).

۷- رساله در اعداد و اوقات والواح و تکسیر وجداول آن و جفر بفارسی در ۶ فصل (۳۶۱ - ۳۷۵).

۸- رساله در علم ما سه بندی و خیوط و تعریف دویست و بیست و یک شکل دریک مقدمه و دو باب و خاتمه بفارسی از روی کاشف الغیوب (۳۷۷ - ۴۲۶).

۹- زین الرسائل بفارسی در یک مقدمه و یک باب و نتیجه و خاتمه که در ۶۸ ساخته است در آداب معاشرت و نصایح و سخنان بزرگان و حکایات و وقایعی که بر مؤلف رخ داده است و آنرا بنام دوستی زین العابدین نام ساخته است (۴۲۸ - ۴۵۸).

۱۰- وسیلة النجاة بفارسی در آداب صلوٰة و وضو بطریق شافعی که از شیخ و کردستانی گرفته تا طرز تقیه در برابر مخالفان را بشیعیان پیاموزد (۴۶۱ - ۶۸ - ۱۱- شرح نور الهدایة منسوب ملا جلال دوانی بفارسی و عربی (۴۷۳ - ۴۹۲). هم این کتاب را از دوانی می پندارد و نمیداند که رساله خلق افعال دوانی خاتمه ندارد (ص ۴۸۱).

۱۲- رساله در علم رمل و احکام آن دریک مقدمه و چهارده باب و خاتمه بفار (۴۹۵ - ۵۲۰).

آغاز: بسم الله ... الحمد لله الدائم الیموم و الفرد القیوم . . . و بعد فی عرب صوافی مبانی العقول القویمة ... المدعو بسیف الدولة سلطان محمد ... ابن السلطان فتح علی شاه ... شرح بعض حالاته .

انجام : باتمام رسید آنچه منظور بود از تألیف وترتیب والحمد لله اولوا آخرها
ظاهر و باطنا ۱۲۸۲ .

۲۷۴۰

تستعلیق محمد سید خواجه نسفی بر شاسید خواجه نسفی که برای محمد ابراهیم دیوان بیکی بر سر
مد حکیم القوش بیگی در ج ۳/ ۱۲۴۵ نوشته است ، عنوان و نشان شن گرفت ، در ۵۱۰ ص .
۱۹/ ۵۸/ ۱۸/ ۵۶ ، ۳۲۵۶ ، ۲۰/ ۵۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى ضربى مقوایى

مجموعه الفوائد یا شرح گلشن یا شرح فن

گزیده و گرفته از مفاتیح الاعجاز فی شرح گلشن راز شمس الدین شیخ محمد
ربخشی اسیری لاهیجی در گذشته ۹۱۲ که در ۸۷۷ در شانزده هزار بیت ساخته است
جلس ۳- ۴۹۹ و ۶۷۲ - مشار ۱۴۶۴ - ذریعه ۹ : ۷۶ - سپه ۲ : ۵۵۸) و شارح آن دانسته
ند کیست این شرح ده هزار و دویست بیت است بجز دیباچه و فهرست .
آغاز : بسم الله . حمد بی حد مر واجب الوجود بر آنکه نزال فیض و افضال ریاض
واح و اشباح ارباب معرفت را مخضر ساخت .
انجام : و چپستر موضعی است در هشت فرستگی شهر تبریز و مدفن و مولد
شان ... همانجا است .

نام کتاب در صفحه ۳ آمده و شارح درباره کتاب چنین میگوید : «این مختصر
بن جهت که مبین معانی ابیات گلشن است «شرح گلشن» است و از این رو که در روی تمامت
بطلاحات صوفیه است «شرح فن» است و چون حامل فوائد غریبه است «مجموعه الفوائد»
ت .

شارح در صفحه ۲۴ باز میگوید : «هر چه نقل از کتب صوفیه است در این مختصر آنهمه
بن ضعف است» و در این شرح در چند مورد با ذکر نام و نقل مطالب از کتب صوفیه یاد نموده
به برخی از آنها دیده نشده و در چند جا اعتراضاتی بکلمات لاهیجی شارح گلشن نموده

و موارد نقض ورد را ثابت کرده و در واقع همچو شرحی دیده نشده است .

برای نمودن اهمیت کتاب نام کتب صوفیان و مؤلفان آن یاد میگردد و سپ

موارد اعتراض بر لاهیجی ذکر میشود (یادداشت باستانی) :

- ۱ مقصد اقصی شیخ عزیز نسفی
- ۱ تهمیدات عین القضاة همدانی
- ۵ کتاب مبده و معاد عزیز نسفی
- ۵ مرصاد العباد شیخ نجم الدین رازی
- ۱ کشف المحجوب
- ۱ کتاب فقرات خواجه احرار
- ۱ فرهنگ گلستان
- ۶ شرح فتوحات داود قیصری
- ۱ مکاتیب جامی
- ۳ ده قاعده میر سید علی همدانی
- ۰ شرح رساله حق الیقین
- ۱۳ اصطلاحات عبدالرزاق کاشی
- ۶ شواهد النبوة جامی
- ۸ شرح فارضیه از عبدالرزاق کاشی
- ۳ شرح لمعات جامی
- ۱ رساله وجودیه میر سید شریف
- ۹ شرح عبدالغفور لاری بر رساله شیخ نجم الدین کبری
- ۰ ترجمه العوارف
- ۲ رساله حقائق شیخ محمد فضل الله

- ۳۶۵ رساله حجة الاسلام غزالی
- ۳۷۰ روضة الارواح
- ۳۷۰ کتاب المحققین
- ۴۲۹ رساله شیخ عبدالله بلیانی
- ۳۵۰ رساله قدسیه مولانا یعقوب چرخ
- ۳۵۰ شرح رباعیات شیخ صیرفی
- ۴۳۱ رساله مضنون به علی غیر اهل به از غزالی
- ۴۴۷ رساله تحقیقات خواجه محمد یار سا
- ۴۴۸ رساله شمایل الانتقاء
- ۴۶۵ شرح قصیده عطار

موارد اعتراض بر کلام لاهیجی شارح گلشن راز :

۱- صفحه ۶۶ سطر ۱۵	۲- ص ۶۷ سطر ۱۷
۳- ص ۱۴۸ س ۱۲	۴- ص ۱۷۲ س ۹
۵- ص ۱۷۶ س ۵	۶- ص ۱۹۵ س ۸
۷- ص ۱۹۹ س ۲	۸- ص ۳۶۱ س ۲
۹- ص ۳۸۳ س ۱۲	۱۰- ص ۴۲۴ س ۶
۱۱- ص ۴۲۶ س ۱۷	۱۲- ص ۴۵۴ س ۱۰
۱۳- ص ۴۶۴ س ۳	۱۴- ص ۴۸۱ س ۱۲

نستعلیق سده ۱۴ ، عنوان و نشان شناسی ، آغاز از دیباچه افتاده و از سرگذشت سلطان خواجه علی ، تا مقاله دهم در شکفتگی و تعارفی عالم و طبقات و سایر صفات ، ۲۳×۱۲ ۲۳۸ ۳ ۱۷/۵ ۴۰× ، کاغذ فرنگی - جلد آیماج مشکی مقوایی

عالم آرای عباسی

از اسکندر بیگ منشی است (مجلس ۲: ۱۴۹).

۲۷۴۲

تستعلیق سده ۱۳ ، عنوان و شعر و نشان شنکرف ، آغاز از دیباچه افتاده و در انجام میرسد به گذشت نصر بن ناصر الدین سبکتگین .

۱۷ س ۱۵۶/۱۸/۵×۸ ص ۲۶/۵×۱۵ ، کاغذ فرغی - جلد تیماج آریاکی ضری

قرجه تار یغیعی

از ابوالشرف ناصح بن ظفر بن سعد منشی گلپایگانی (جربادقانی) (جزو ۱) و حبیب الدین محمد گلپایگانی (جزو ۲) است . جزو سوم آن ترجمه ثقة الاسلام علی بن موسی تبریزی است (مشار ۳۹۶ - ادبیات ۵۴۱ - نشریه ۱: ۱۶۷) .

۲۷۴۳

نسخ بسر مؤلف صفی الدین در روز چهارشنبه ۲۰ ج ۱/ ۱۱۳۳ ، عنوان و نشان شنکرف ، حواشی دارد از بسر مؤلف صفی الدین و از صالح خلجالی بسر محمد سعید، در پایان فوایدی است .
۲۷ س ۱۳×۲۲، ۴۴۴ ص ۲۰×۴۲ ، کاغذ - جلد تیماج قهوه ای مقوایی

مجمع البحرین و مطلع النیرین

از فخر الدین طریحی در گذشته ۱۰۷۵ و چنانکه در هامش نسخه ها آمده است .
آن را در روز سه شنبه ۶ رجب ۱۰۷۰ با انجام رسانده است .
(سپه ۲: ۲۷۲ - معارف ۱: ۲۰۰)

۲۷۴۴

نسخ معرب خوش محمد قاسم قاری در ۱۱۴۰ ، جدول زرولاچورد و شنغری
 ۱۲ س ۴۲ ، ۱۸۳۹۵ × ۴۳ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سبزرکوب مقوایی

محمد قاسم قاری که سه قصیده در آن آورده است :

- ۱- از کعب بن زهیر (بانت سعاد) .
- ۲- از ابوعبدالله محمد بوصیری در ستایش پیامبر (برده) .
- ۳- از فرزدق در ستایش علی بن الحسین (ع) .

۲۷۴۵

تعلیق عباسقلی نوری در روز آدینه ذی حجه ۱۲۵۹ ترشقان لیل ، عنوان شنغری ، جدول شنغری
 رومشکی ولاچورد ، ستون بندی سرخ
 ۲۹ س ۲۷ ، ۲۱۵۴۹۷ × ۴۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی

الحروب الحمیمیه

از محمد رضای پروین نوری و در مقتل است
 آغاز:

بسم الله آغاز سازم کلام
 که بخشد بنظم کلام نظام

انجام :

غرض بهر تاریخ کردن سؤال
 «بتاریخ» آمد جواب مقال (۱۲۱۳)

۲۷۴۶

نسخ سده ۱۳، عنوان شنگرف، نسخه در ۱۳۴۰ از آن عبدالحمید قاجار بوده است
 ۴۱ س ۲۷ × ۲۲، ۴۰۴ × ۲۷، کاغذ فرنگی - جلد نیمه جاک آریاکی مقوایی

برهان قاطع

از محمد حسین بن خلف برهان تبریزی که در ۱۰۷۳ (بنوشته عبدالحمید قاجار
 در نسخه ما) ساخته است (ادبیات ۴۷ - سپه ۱۶۱:۲ - مجلس ۸۳:۳) در ذریعه (۱۳۳:۹)
 تاریخ تألیف ۱۰۸۲ آمده است:

۲۷۴۷

نسخ ۷۴۰ (پایان ربع مهلکات)، عنوان و نشان شنگرف، پنج بر ۳ آغاز و یک بر ۳ آخر نو نویسه
 نسخه تا «پیدا کردن احوال مردمان» است
 ۲۱ س ۴۱ × ۱۳، ۲۴۸ × ۱۹، کاغذ سمرقندی - جلد نیمه جاک مشکی مقوایی

گنجینه یای نهجرات

از محمد غزالی است.

۲۷۴۸

نستعلیق عبدالجی قرشی در سورت در ۱۵ محرم ۱۰۰۶ در ۲، عنوان شنگرف، ش ۱ ناطایه
 خوارزمشاهیان را دارد و میرسد به بلغریان، ش ۲ جلیپا در چهارستون و از فصل ۴ باب ۵ «در باب ۲
 مشایخ» از او پس قرنی آغاز و میرسد بعدد اولیا و جزو مجموعه ای بوده و بریده شده است
 ۲۴ س ۲۴ × ۱۳، ۲۲۷ × ۱۶، کاغذ هندی - جلد نیمه جاک مشکی مقوایی

مجموعه

۱- نظام التواریخ (ص ۱-۳۷) از قاضی فخر الدین ابوالحسن علی بیضاوی که در ۱۷۴
 ساخته است.

۲- زبدة التواریخ (۳۸-۵۳) از مولانا محمد بن احمد فروینی و بندی است از آن.

۲۷۴۹

استعالمیق سده ۱۴ ، جدول شنگری و زر و مشکى و لاجورد ، سرلوح زرین ، نسخه جلد یکم
است .
۱۳س ۱۱×۱۹/۵ ، ۴۲۴۲×۱۹/۵ ، کاغذ فرنگی آبی - جلد مخمل مقوایی با تصویر امان الله
در پشت جلد

جنگ در ترکمانیه

گزارش سفر جنگی ژنرال اسکوبلف است از ۱۸۸۰ تا ۱۸۸۱ تألیف «گروود کف»
که امان الله میرزا مترجم زبان روسی بدستور شاه ترجمه به فارسی کرده است.
آغاز: بسمله . جنگ در ترکستان سفر اسکوبلف از سنه ۱۸۸۰ الی سنه ۱۸۸۱
باب اول شرح مختصری از مملکت ماوراء خزر.
انجام : از قرار بیست کپک حساب شود (فهرست در پایان است).

۲۷۵۰

استعالمیق سده ۱۰ و ۹ در متن و هاشم ، عنوان سفید ندارد شده ، جدول سبز و زرین ، سرلوح
دارد ، نسخه کاملی است و نزدیک بده هزار بیت .
۱۴س ۱۲×۱۶/۵ ، ۳۲۹۴×۱۴ ، کاغذ سپاهالی - جلد توماج عنابی زرکوب مقوایی

دیوان

از سیف اسفرتنگ است (ادبیات ۲۵۶).

آغاز:

شب چو بردارد نقاب از هودج اسرار من

حقته گیرد صبح را آه دل بیدار من

انجام :

چون باد كنك مجلس سرد تو فراخ

چون خاك سبك خامهٔ توباه انگيز

۲۷۵۱

تستعليق سدهٔ ۱۴ ، عنوان شنغری ، ۱۰۶ ص

۱۶س ۱۲×۲۱ ، ۳۵۴ ۱۹×۴۰ ، كاغذ فرنگی - جلد تيماج حنايي

هبرت نامه

از ميرزا عبدالرزاق بيك مقتون بن نجفقلی دنبلی كه بدستور شاهزاده عباس
ميرزا نایب السلطنة ترجمه کرده است (ادبیات ۱۲۴ - مجلس ۳ : ۱۷۵) تاریخ شاه
سلطان حسين صفوی و چگونگی پایان نگار صفویان است.

۲۷۵۲

نسخ محمد تقی حسینی در ۱۰۸۸ با اجازه سماع صالح بن عبدالکریم بحرانی در روز ۲۲ ج ۱۱ و ۱
ج ۱۰۸۸ برای سید میرزا سلطان محمودخان در پایان جلد ۱ و ۴ ، عنوان و نشان شنغری ، بلاغ تصحیح
و سماع دارد در چندین جا در صفحهٔ عنوان خط علی رضا بن اسدالله بن حسین حسینی و میر محمد صادق و
پدرش زین العابدین موسوی مورخ ۱۳۶۹ بامهر اینها و محمد علی بن محمد باقر سپاهانی بهیهای و مهر
محمد باقر العلوم هست ، پنجاه جزو و نزدیک به ۵۰۰۰۰ بیت
۳۵س ۱۲×۲۵ ، ۳۸۸ ۱۹/۵×۴۲ . كاغذ فرنگی - جلد تيماج حنايي ضریبی مقوایی درون سبز
پرنده .

تصباح السالكين لفتح البلافة

شرحی است از ابن میثم بحرانی است كه در نیمهٔ شب شنبه ۶ رمضان ۶۷۷ بانجام
رسانده است (حقوق ۲۳۶ - مجلس ۴ : ۲۱ - سپه ۲ : ۴۹).

۲۷۵۳

نسخ روز پنجشنبه ۸ صفر ۱۲۶۲، عنوان و نشان شنغرف.

۲۱ س ۱۱/۵ × ۱۹/۵ ، ۴۷۲ × ۲۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی

حاشیه و قلمرو

از محقق احمد اردبیلی دانسته اند (حقوق ۹۵) در آن (ص ۲۳ چاپ سنگی ۱۲۶۵) از تحفة الابرار که باید همان کتاب محمد طاهر شیرازی در گذشته ۱۰۹۸ باشد یاد شده است و همین هم خود قرینه ایست که آن از اردبیلی نیست.

۲۷۵۴

لستعلیق عنوان درشت تر و شنغرف در متن و در بالای صفحات ؛ نشان شنغرف ، یادداشت ۱۳۱۸

در پایان هست.

۱۶ س ۱۴ × ۲۹ ، ۴۷۴ × ۲۴/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی

نسخه و قلمرو

از ذوالفقار بن رجب مشهدی بخاری است که در روز دوشنبه ۲۹ رجب ۱۳۰۶ در يك دیباچه دارای دو مقدمه و ۷۶ مجلس بشماره شهیدان کربلا بگفته ملا آقای دربندی که می گفته است آنها از ۷۰ بیشتر و از ۸۰ کمتر بوده اند با ملحقات و خاتمه ساخته است . در آغاز آن از ۱۲۹۹ یاد شده که: مؤلف در آن سال ببخارای شریف رفته بود . فهرست هم در آغاز هست . در مقتل حسین بن علی (ع) و روضه خوانی است و پیش از هر مجلس از یکی از مسائل اخلاقی بحث شده است و نام مؤلف و کتاب و تاریخ در آغاز و انجام دیده میشود .

آغاز: بسمله . وبه نستعین . دیباچه کتاب نجات العاصین مشتمل بر دو مقدمه
مقدمه اولی در اقرار و اعتراف نمودن جامع بعجز و نادانی خود . این نجات عاصیان
است ای عزیز .

انجام : حسرت این کتاب را خواهند کشید چه حسرتی .

۲۷۵۵

لسخ محمد رحیم در ج ۱۱۱۰/۴ برای رستم خان ، عنوان شنگرف ، مالک آقاسید میرزا ابوالقاسم
پسر آقاسید علی در ۸ محرم ۱۲۹۱ .

۱۵×۲۹/۵ ، ۴۸×۴۴۳۱۳۸ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوایی

البصائر النصیریة

از قاضی زین الدین امر بن سهلان ساوی است که برای ابن ابی توبه وزیر نوشته
است (دیباچه تبصره ساوی چاپ نگارنده - دستورالوزراء ص ۱۹۹ - تاریخ طبرستان
ابن اسفندیار ص ۱۳۱ - نسائم الاسحار ۶۹ - آثارالوزراء عقیلی ص ۲۵۲ - تجارب السلف
ص ۲۸۲ - تاریخ وزرای اقبال ص ۲۶۳) .

۲۷۵۶

تستعلیق چاشت روز یکشنبه ۱۱۴۹/۱۶۱۷ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زرولاجورد ، سرلوح
زرین ، عنوانها در هامش دیده میشود ، با یادداشت های محمد مهدی عبدالرب آبادی (۱۸۱۳ پ و ۲۴۴۲ و
جزآن) ، همه هفت اقلیم در آن هست .

۲۷×۱۴/۵ ، ۴۵×۴۱/۵۴۲۵۷ ، کاغذ سپاهانی - جلد نیمجاش مشکی ضربی مقوایی

هفت اقلیم

از امین احمد رازی است (ادبیات ۵۲۱) .

نسخ سده ۱۴ ، برای میرزا فرج الله وزیر و صاحب اختیار الکای سنندج و کردستان نوشته شده است ، عنوان و نشان شناسی ، فهرست مطالب در آغاز بخط باستانی رادهست ، مهر «محمد علی الرضوی» و «یا علی اردکئی» دارد .

۲۷ س ۱۱ × ۲۱/۵ ، ۲۸۱ ۱۸۳ × ۲۹/۵ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج مشکی ضریبی مقوایی

از ضمن القصص

از احمد بن ابی الفتح بن ابی جعفر شریف حایری سپاهانی است و از روی تحفة الأبرار علی بن محمد جعفر بن محمد علی بهبهانی و تاریخ دینوری و ابن خلکان و شیخ جزری و ابن اعثم و حافظ ابرو و روضة الصفا و طبری و مطلع السعدین و تواریخ مصر و بغداد و روم و هند و ایران و ترکستان و فرنگ برای میرزا فرج الله اردلان وزیر کردستان و صاحب اختیار الکای سنندج در ۱۲۵۰ و کسری ساخته است . در آن نکاتی در باره تاریخ هند و تسلط انگلیسها بر آن دیده میشود .
(سپه ۳: ۵۵ - طوس ۳: ۷۳)
آغاز: بسمله . و به نستعین .

بیا و بنگرا اگر چشم خورده بین داری

که سنگریزه بطحا عقیق و مرجان است

العبد الراجی احمد بن ابوالفتح الشریف الحائری الاصفهانی معروض میدارد که نظر بشوق بسیار بمطالعه سیر و تواریخ ... طالب کتابی شدم که منتخب و مجموعه کلیات امور و عوارض روزگار ... باشد .

انجام : که دیگر یار ایران زمین نکردند لقد کان فی قصصهم عبرة لاولی

الالباب (در عنوان : عزم و حزم پادشاه در دفع دشمن)

تستعلیق سده ۱۴ ، جدول وستون بندی بز روشنگرف ولاجورد ، روصفحه آغاز میان سطر ها و کنار صفحه بز روشنگرف آراسته وحاشیه سازی شده است ، باشش سر لوح زرین .
 ۱۶س ۱۰×۲۱ ، ۲۹×۱۷۴۱۰۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکي ضربی مقوایی

کلیات

گویا از نشاط اصفهانی عبدالوهاب در گذشته ۱۲۴۴ است . نخست منشأ تی است
 و سپس چند قصیده آنگاه غزلها و رباعیها باز چند انشا و قصیده و قطعه و ترجیع بند و
 خز نسخه مجلس (۶۷۷:۳) است . تخلص «نشاط» در پایان پاره ای از غزلها دیده میشود .
 آغاز نخستین غزل این است :

پیداست سر وحدت از اعیان اماتری

العکس فی المرایا والنفس فی القوی

آغاز : بسمله .

این نه خواب است این نه بیداری

این نه مستی است این نه هشیاری

نه هشیاریم تا گویی نه مستیم

که هم پیمان نه هم پیمان شکستیم

انجام :

جهان بر مراد جهاندار باد

جهان آفریش مدد کار باد

تستعلیق محمدجعفر بن میرزا محمدصادق آشتیانی در ۱۳۵۵ ، نشان شنگرف ، حواشی «منه ره» دارد ،

نسخه هر دو جلد است ، در همان زمانها به پنج تومان خریده شده است (صفحه عنوان)
 ۲۲×۱۰/۵ ، ۳۱×۱۹/۴۷۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی

القوانین المحکمة

از میرزا ابوالقاسم گیلانی قمی که در قم در پایان ع ۱۲۰۵/۲ بانجام رسانده است .

۲۷۶۰

نسخه سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنغرف ، جدول لاجورد و زرین ، با سر لوح زرین و رنگارنگ ،
 نسخه در ۱۱۵۳ از آن محمد صفی حسینی موسوی بوده و خط و مهر او در آن هست ، نسخه تامر است .
 ۲۹×۱۱ ، ۳۰/۵×۱۸/۵۴۴۷۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی ضربی زربکوب مقوایی
 درون عنابی

تهذیب الاحکام

از شیخ طوسی است .

۲۷۶۱

نستعلیق علی حسینی مرغمانی در صفر ۱۲۵۲ برای محمد رضا خان ، عنوان و نشان شنغرف ، در متن و
 حاشیه نوشته شده ، درویش حسین سراج همدانی بسردرویش غلامحسین سراج در آن دو بیت شعر برای
 شیخ عبدالله نوشته است (ص ۸) ، یادداشت ۱۳۴۲ در پایان بوده و درست خوانده نمیشود ، نزدیک به ۱۵۰۰۰
 بیت است ، سرگذشت محمّد از تقی الدین محمد حسینی کاشی در ص ۱-۵۷ هست .
 ۱۵×۱۴ ، ۳۰×۱۸/۵۴۴۵۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی

دیوان

از کمال الدین سید علی بن خواجه میر احمد محمّدش کاشانی (در گذشته ۹۹۶)
 نزدیک به ۱۵۰۰۰ بیت با دیباچه ای از تقی الدین محمد حسینی کاشی شاگرد او .

بنام جامع اللطائف هم خوانده است .
(مجلس ۲: ۲۴۶ - ادبیات ۱۵۰)

۲۷۶۲

نسخ حیدرین عبدالحمید قایمی در ۹۱۰/۱۶۸ ، عنوان و نشان شنگرف ، نسخه از سورة کهف است
تألیفان قرآن ، یادداشت مورخ شوال ۱۲۸ (- ۱۳۰۸) در آغاز هست ، ۵۶۸ برگ شمار کهن دارد .
۲۴×۱۴/۵ ، ۳۵۶۸×۲۴/۵ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکی ضربی متوالی فرسوده

تفسیر زاهد در واجکی

متنی پرارزش بفارسی و شیعی امامی از سده ششم است، در صفحه عنوان نسخه ما
در آغاز فهرست آمده: «فهرست تفسیر عجم جوهر النفیس...»

مؤلف آن سیف الدین فخر الاسلام ابونصر احمد بن حسن بن احمد بن سلیمان
زاهد در واجکی^(۱) یادارانی در گذشته ۵۴۹ است که در ۵۱۹ بفارسی ساخته و تفسیر
سیف الدین (طوس ش ۲۶ مورخ ۲ ع/ ۹۷۷ و کامل ، فیلم ش ۱۰۹۵ دانشگاه) یا تفسیر
زاهدی نیز خوانده میشود (استوری ۶: ۴ و ۱۱۹۰ - نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه
دفتر نخستین ص ۷۶) ولی نام آن گویا همان لطائف التفسیر باشد که در نسخه فاتح
ش ۳۰۳ مورخ ۸۷۷ (سوره ۱-۲۸) آمده است .

در نسخه ما گویا «جوهر النفیس» نامیده میشود . نسخه ای از آن در کتابخانه
ملک هست (ش ۲۱۸ و ۲۱۹ از سده ۸ و ۷ و کامل).

در آن درباره عمر با اینکه چیزی نیامده است نویسنده نسخه ما در گ ۳۹۹ «رضی الله
عنه» افزوده است .

در این تفسیر در آیه اطیعوا الله و اطیعوا الرسول واولی الامر متکم حدیثی از جابر
در باره دوازده امام آمده است (ک ۱۱۸ ر) و از جاهای دیگر هم پیدا است که مؤلف

شیعی دوازده امامی است. مفسر در بسیاری از جاها از امام جعفر صادق نام میبرد و در باره او «علیه الصلوٰه و السلام» میگوید اگر چه سنی خشکی که این نسخه بدست او افتاده آن را برداشته و بجایش «رضی الله عنه» نوشته است (۲۳ پ - ۱۵۹ ر) در گ ۱۱۸ پ از امام زین العابدین و امام محمد بن علی الباقر یاد شده و درباره آنها علیه السلام گفته شد. در چندین جا هم دارد «اصحاب ما» (۱۶۷/۲۱ ر و ۱۸۱ پ س ۱۹ و ۱۸۵ ر س ۴) و نیز طریقه مخالفان (۱۸۱ ص ۱۸ پ) در گ ۲۶۰ ر شعر ابوالاسود دثلی درباره دوستی علی آمده است.

در برخی از جاها آمده: «عرف فارسین است» (۴۶۹/۲۰ پ) و «متداول فارسیان» (۴۰۸/۱۹ ر).

شعرهای عربی در آن دیده میشود از ابوالقاسم بن حبیب (۳۷ پ) و منصور فقیه (۵۵) و دیگران و نیز شعرهای فارسی مانند:

برخیز و درخت را بیفشان
تا شاد شوی کنون بیمار
کان مریم تا درخت بفشانند
خبر ما نقتاد در کنارش

(۲۴ ر)

دهر نگر کنز سر نامردمی
بر حذر است آدمی از آدمی

(۱۶۱ پ)

ای شهره شهر علم را در
شبیّر گرسنه است و شبّر
از گرسنگی رخاں ایشان
اندر زردی شدست چون زر

با اینهمه طعمه کردم ایثار

از بهر ثواب روز محشر

(۴۹۸ ر)

در گ ۴۷۸ ر هم شعر فارسی دیده میشود :

بجان تو که جمله رستگاری

بد نیست و بزهد و ترسکاری

مکن تکیه که من پور فلانم

نسب را کی کند حق خواستاری

به بین تو جایگاه و جای سلمان

مکان بولهب در ذم و خواری

در گ ۴۷۲ در پایان آمده « سید رحمه الله - ابوالقاسم بلخی - ابوعلی جبایی »
و از مفسران کهن و روات هم در آن یاد شده است . نیز در آن بر اشعریان زده شده است
(۱۲۵ پ) .

عبارات فارسی سره فراوان در آن هست :

درود کن بجای نجار (۱۸۶ ر) و ایسیه بجای آسیه (۱۸۶) و قصر و کوشک (۲۳ ر)
و پیرزن روی انجوغ گرفته و پشت کوژ شده و چشم مژه افکن کشته (۱۵/۲ ر) و
بیمارستان (۱۵۸ ر) و دروغ زن (۲۰۵ پ) و بزغ (۱۷۰/۱۹ ر) و کوههای بیخ آور و بلند
(۱۷۹/۲۱ پ) و ایشانان (۱۸۹/۸ پ) و شباروزی (۴۷۹ پ) و دید که نان و بریان میخورند
و نبید در پیش خود نهاده بود (۲۳۹/۹ پ) . و « پس بدرستی که ما موسی را علیه السلام
کتاب تورات فرستادیم » (۱۲۸ پ)

آغاز: سورة الکہف مکیه ... بسمله . قوله تعالى الحمد لله ... کذباً حق سبحانه
و تعالی بندگان خود را تعلیم کرد و بایشان آموخت که چگونه حمد و ثنا گویند او

را بر بزرگوارترین نعمتی که برایشان کرده است و آن قرآن است.
انجام : روایت است که چون قل اعوذ برب الفلق خوانده باشی بگو اعوذ
 برب الفلق و چون قل اعوذ برب الناس بخوانی بگو اعوذ برب الناس و صلی الله علی سیدنا
 محمد و آله اجمعین الطاهرین وسلم تسلیما کثیرا کثیرا .

۲۷۶۳

تعلیق مظفر طاهر سمّانی در ۱۳ صفر ۹۵۷ ، عنوان و نشان لا جورد .
 ۱۶ س ۱۳ × ۱۹/۵ ، ۲۴۰ × ۱۸/۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکینی ضربی مقوایی

تذکرة الشعراء

از دولتشاه سمرقندی است .

۲۷۶۴

تعلیق سده ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، نسخه در ۱۳۱۶ از آن محمد مهدی بن علی طباطبایی
 بوده و خط و مهر او در آن هست .
 ۲۴ س ۱۳ × ۲۲ ، ۳۱۷ × ۱۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج زرد مقوایی بالولا

آینه حق نما

از یکی از شاگردان دلداری علی نقوی است و در آن سرگذشت این استاد و استادان
 و شاگردان او و بسیاری از دانشمندان شیعی معاصر که در لکنه و در زمان او آمده
 بودند هست و برای غازی دین حیدرخان بهادر پادشاه اود Oudh بسال ۱۲۳۱ ساخته
 شده است (ص ۲۲۵) در سه باب است :

- ۱- مدح علمای با عمل و مذمت علمای سوء .
- ۲- معرفت علمای عصر در دو فصل و چند تبصره .

۳- حالات و مکارم اخلاق جماعت دیگر از علما در چند تبصره.

(ذریعه ۱: ۵۲ - استوری ۱: ۱۱۳۲).

آغاز: بسمله . الحمد لله الذی انار الحق و اعلی اعلامه ... اما بعد بر ارباب عقول

صافیه . محتجب نماید .

انجام : مشتمل بر عقیده سامی منزلت عالی.

۲۷۶۵

تستعلیق ۱۰۴۸ ، عنوان و نشان شنگرف ، برگ یکم نو نویسی ، نسخه از آغاز است تا پایان سورة کهن .

۲۵ س ۲۸ × ۱۵/۵ ، ۵۱۶ س ۴۷/۵ × ۲۵ ، کاغذ سیاهانی - جلد تیماج قهوه ای مقوایی درون نقاشی شده و شعرهایی در آن نوشته شده است.

قرجیده الخواص

از حسن بن علی زواری است (حقوق ۵۲).

۲۷۶۶

تستعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، صقحه یکم نو نویسی ،
۲۱ س ۲۲ × ۹/۵ ، ۲۱۸ س ۴۹ × ۱۶ ، کاغذ سیاهانی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی

قرجیده قطب شاهي

از ابن خاتون عاملی است (حقوق ۵۵).

۲۷۶۷

نسخ سده ۷ و ۶ ، عنوان و نشان شنگرف ، نسخه ۲۲۴ برگ بوده است ، از آن صالح بن محمد
صالح بن علی امامی جروری در ۶۸۵ و صدرالدین محمد سعید قاضی قم بامهر او و محمد نامی در ۱۲۱۱ و

خواجه علیشاه طوسی وحسام الدین علی کیا پسر غیاث الدین حسینی وصدر الشریعه محمد در ۱۱۴۸ و کمال
مقری طبیب، نسخه را سی بنکه دوازده گانه کی کم طسوجی خریدده اند، شعری از لجم الدین کبری در صفحه عنوان
هست و شعرهای عرفانی دیگر از ابن ابی الحدید، نسخه از باب الطاء مع الهمزه تا باب الباء مع الهاء است.
س ۲۳×۱۲، ۳۲۲۲×۲۰×۳۱، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج عناین ضریب مقوایی

اتحاشی اللئیم

از زُمخشری است (جلد بی ۱ : ۸۹ - معجم المطمبوعات ۹۷۳).

۲۷۶۸

تسعلیق عبدالکریم ساروی در یکشنبه ۸ شعبان ۱۲۲۲، عنوان و نشان شنغرف.
س ۱۴×۲۴، ۳۲۹۱×۲۴×۴۴، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای مقوایی و مشکی ضریب
مقوایی

نگارستان

از قاضی احمد بن محمد خفاری قزوینی که ۹۵۹ ساخته است (حقوق ۳۲۱ -
ادبیات ۵۱۳ - نشریه ۱۶۶۱ - فهرست انتخابی ص ۱۹۶).

۲۷۶۹

تسعلیق ترکی سده ۱۰، عنوان و جدول شنغرف، مهر محمد حسنی مورخ ۱۲۳۸ در آغاز و انجام
هست.

س ۲۵×۲۴، ۳۲۶۰×۲۱×۴۲، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج قهوه ای مردمشکی

گامل التیمیر

از ابوالفضل حبیش بن ابراهیم بن محمد تفلیسی است (مشار ۱۲۴۵).

۲۷۷۰

نستعلیق محمد علی بن غلام علی بروجردی در ۱۲۴۳، عنوان و نشان شنگرف .
 ۱۹ س ۱۲/۵ × ۳۱۴۲۰، کاغذ فرنگی - جلد روغنی فرسوده درون گلدان

برکات القانم لایقظ القانم

از ابوالحسن بن محمد کاظم جاجرمی است در اخلاق و در ۱۲۳۹ در یک مقدمه
 و دو فصل و یک خاتمه دارای یازده فایده ساخته است . فهرست مطالبها در آغاز هست .
 ۳۰۴ آیه و ۴۵۷ حدیث در آن آمده است (ذریعه ۳: ۸۸) .

آغاز: بسم الله الحمد لله العدل الحکیم الذی لا یرید ظلما . . . اما بعد بنده حقیر
 . . . ابن محمد کاظم ابوالحسن جاجرمی . . . عرضه میدارد .

انجام : از ناظران امید دارم .

۲۷۷۱

نستعلیق ۱۱۷۱، عنوان قال و اقول و نشان شنگرف ، نسخه از آن علی بن فرج الله جرابری و شیخ
 محمود فرج الله درج ۱۲۴۴/۴ بوده است ، از خطبه افتاده است و میرسد بمبحث عام و خاص .
 ۱۶ س ۱۱ × ۱۹ ، ۲۰۷ × ۳۸ ، کاغذ فرنگی - جلد توماج ، مشکي مقوایی

خاتمة الوصول وایضاح السبیل

فی شرح مختصر منتهی السؤل و الامل فی علمی الاصول و الجدل
 از علامه حلی است (ف ۱۷۰۶)

۲۷۷۲

نستعلیق محمد باقر رشیدای ثانی مازندرانی برای شاهزاده در ۱۲۴۸/۴ ، عنوان و نشان و جدول
 شنگرف ، سر لوح زرین .
 سطر گوناگون ۱۰/۵ × ۱۸ ، ۳۲۹ × ۲۷ ، کاغذ فرنگی - جلد توماج سرخ ضریب مقوایی

تاریخ جهانگشای نادری

از میرزا محمد مهدیخان منشی استرآبادی است (حقوق ۱۰۵ - ادبیات ۶۲) .

۲۷۷۳

استعلیق سده ۱۳ و ۱۴ ، عنوان و نشان شنغرف .

۲۰ س ۱۲ × ۲۱ ، ۱۲۸ ص ۱۹ × ۲۹ ، کاغذ فرنگی - جلد روغنی فرسوده درون عنابی

تاریخ بهارستان بهماسی

از عبدالعلی وقایع نگار که پس از جلوس شاه سلطان حسین و پس از سال ۱۱۲۶ و پس از ۱۱۳۵ که محمود سیستانی شوریده بود نوشته و میرسد تا بسر گذشت فرزندان رضاقلی میرزا و ایلچی گری مؤلف در سال ۱۱۶۰ و «خاتمه کار خاقان مغفور و کیفیت قتل او با اولاد اعفاف» .

آغاز: تاریخ بهارستان بهماسی . بسمله . سپاس خداوندی را سزا است که پروردگار جهانست . . . و بعد چنین گوید . . . عبدالعلی وقایع نگار در سنه تنگوزئیل یکهزار و صد و بیست و شش پس از رحلت شهید شاه سعید و جلوس ... شاه سلطان حسین بهادرخان .

انجام : علی شاه تمامی نقود و اسباب (افتاده در دنیا) عنوان : اولاد شاهزاده نصرالله میرزا)

۲۷۷۴

سخ ۱۰ و ۹ ، عنوان و نشان شنغرف ، جدول لاجورد ، یادداشت ۱۴۴۶ دارد ، آغاز افتاده .

۱۹ س ۱۲ × ۱۸ ، ۲۴۴ ص ۱۸ × ۲۵/۵ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج ثریاکی ضربی مقوایی

نظری فاره

از شرف الدین علی یزدی است (ادبیات ۷۴۳ - نشریه ۱ : ۱۸۳) .

نستعلیق خوش سده ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز و انجام افتاده .
 ۱۸س ۹×۱۵ ، ۲۱×۱۴۳۲۰۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاک ضربی درون نخودی

فتح الغوائض والدور

از محمد عیسی بن محمد جعفر فتحی که بنام شاهزاده علیشاه در ۱۲۲۵ ساخته
 است بنظم و نثر و شعرهای خود او هم با تخلص فتحی در آن هست .
 آغاز: بنده احقر محمد عیسی پسر محمد جعفر ... بنابر حکم شهرزاده ... علی
 شاه ... نامه مختصر ... در سیر پیغمبر و عترت ... آن سرور برشته مسطر کشد ... پس
 ترتیب داد او را بیک فتح و یک رشح و دو مدح و دو ازده طرح و در ضمن هر یک چندین
 شرح مقرر و فتح الغوائض (الغوائض) والدور نام نهاد .
 انجام : قصه های رسولان را بیان فرمود پس حضرت فرمود چونکه در شرح
 دوم طرح دوازدهم در امام دوازدهم .

نستعلیق سده ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف .
 ۱۵س ۸×۱۵ ، ۲۲×۱۴/۵۳۶ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا

مجموعه

۱- قصیده طوبی (ص ۱-۱۰) در پاسخ قصیده نصیرالدوله . در ذریعه از چهارشاعر
 طوبی نام یاد شده است (۹ : ۶۵۱) .
 آغاز: در مدح مرحوم نصیرالدوله در وزن و قافیه مطابق قصیده خود ایشان که

در مدح مرحوم میرزا آقاخان صدراعظم گفته‌اند و یزدانی تخلص دارند چنانکه در

گنج شایگان مرحوم و مطلع آن قصیده این است :

از رای تو ای صدر فلک قدر ملک خو

شد ملک شه آراسته چون روضه مینو

و عمده غرض در این قصیده تظلم و دادخواهی از غم اندیشه جفا پیشه ستم

تیشه حاجی علی نقی بوده است . بسمله .

ای ماه من ای مهر و مهتر همچو دوهندو

ای شاه من ای چون دوغلامت کی و منکو

انجام :

طوبی بدعا دست بر آورد و همان به

کز لطف خطاهاش کنی بکسر معفو

بر مسند عزت بودت جای هماره

هان تا اثری هست ازین طارم نه تو

۲- « تحقیق نامه (۲-۱۱) » مختصری که مقدمه ایست از برای نسخه مبارکه

انتظام نامه تجارتنی « بنام نایب السلطنه امیر کبیر در پنج مطلب .

آغاز: بسم الله خیر الاسما . فهرست عرایض دعا گو است که حال تقریباً ده ماه

است در مجلس محترم تجارت عارض شده ام .

انجام : و لوازم دولت خواهی و خدمتگذاری قیام داشته باشیم امر کم مطاع .

۲۷۷۷

تستعلیق روز شنبه صفر ۱۲۵۸ در ش ۴ که نسخه سوم است ، جدول شناسی ، همه شماره ها

بیک خط .

۱۷×۸ ، ۳۱۱۶ ، ۱۴/۵×۴۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاک ضربی درون سرخ

مجموعه

۱- تفسیر آیه « انکم لتکفرون بالذی خلق الارض فی یومین » (۱ - ۶۵) از سید کاظم رشتی که بخواهش سید محمود مفتی بغداد ساخته است (فهرست احسائی ۲ : ۱۳۳) .

۲- السرفی جعل الائمة من ذریة الحسین (ص ۶۶ - ۱۰۹) از همو .

۳- اسرار شهانة الحسین (۱۰۹ - ۱۶۱) از همو گریا در پاسخ حاج عبدالوهاب قزوینی (فهرست احسائی ۲ : ۱۳۵) .

۴- مقصد اقصی (۱۶۲ - ۲۳۱) از عزیز نسفی (حقوق ۲۰۴ - ادبیات ۴۳۸) .

۲۷۷۸

نسخ سده ۱۰ ، جدول شنگرف ، بر گها باحرفی ابجد شماره شده ۱۴ بر ۳ نخستین افتاده و از شماره « یح » آغاز میشود ، در پایان پنج صفحه برانگنده های نظم و نثر است ، در پشت بر ۱۲۲ (قتب) خط علاءالدین محمد بن مصیب اردوبادی مورخ ۲۰ رجب ۹۷۲ هـ .
 ۱۶ × ۸ ، ۱۲۲ × ۲۲ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکى ضربی فرسوده

الكلمات الفصار

سخنان کوتاه پیامبر اسلام است از الف تا یا و در آغاز نسخه ما آمده « کلمات الطریقه » .

آغاز افتاده : الحرام والمسجد الاقصی . ماورد من حکم رسول الله ص فی حرف الالف ایضا : از کر تغنم اکفف تسلم .

انجام : وان عملها فاکتبوها علیه بمثلها . هذا قول سید الاولین . . . محمد و وصلى الله علیه وسلم .

استعلايق مؤلف كه نسخه را در ۱۲۴۳ بنام فرزند خود ميرزا حسن وقف کرده و مهر او هم در

نسخه هست.

۱۵×۱۰س ، ۲۱×۱۵/۵۴۷۳ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا

مجموعه

۱- آينه گيتی نما (۱ - ۵۵) از سالک العارفين در هفت باب و در عرفان است
و او آن را در هفته سوم دهه سوم ماه هم سال ۱۲۴۳ ساخته است .

آغاز: هو تصنيف حقير عاصی کلب آستان امير المؤمنين سالک العارفين در
تطبيق آفاق و انفس موسوم بآينه گيتی نما . انه من سليمان و انه بسمله . و به نستعين .
هذا كتابنا ينطق عليكم بالحق الحمد لله الذي فضانا على كثير من عباده المؤمنين آينه
گيتی نماي حقیقی حمد و ثنای خداوند گار یگانه است .
انجام : فانما ائمه علی الذین یبدلونہ ۱۲۴۳ .

۲- سرمکنون و در مشجون (۵۷ - ۱۴۴) از همو تالیف روز ۳/۳/۱۲۳۸

آغاز: تصنيف عاصی کلب آستان امير المؤمنين سالک العارفين در تطبيق بسمله
موسوم به سرمکنون هو الله تعالى شانه العزيز انه من سليمان و انه بسمله . هذا كتابنا
ينطق عليكم بالحق الحمد لله الذي فضلنا على كثير من عباده وصلى الله خير خلقه محمد و
المخلوق من طينته ... اما بعد حقير ... سالک العارفين مکشوف ضمير ... سالک ...
میدارد .

انجام : من الالف الثاني من سنی هجرة احمد المختار عليه وآله الاطهار سنة

۱۲۳۸ .

تستعلیق سده ۱۴ ، عنوان ورقم شنگری .
 ۱۵س ۱۶×۸ ، ۳۱۰۳ ، ۲۲×۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى ضربى مقوایى

مراة الاصرار

از علی بن اسماعیل منجم است در يك مقدمه و سه مقاله درزایچه و طالع خسرو
 پسر امان الله خان فرمانروای کردستان و نزدیک ۱۲۶۸ ساخته است . نام مؤلف و کتاب
 در آغاز هست .

آغاز: بسملة - درخشنده تر ستاره و فرخنده تر سیاره که از افق مقال اهل
 کمال طالع و لامع گردد حمد حکیمی است .
 انجام : احکام سال را استخراج و عرض مینمایند .

نسخ سده ۱۴ ، نشان شنگری .
 ۱۸س ۱۰×۱۵ ، ۲۹۶ ، ۳۱۵×۲۱/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج حنایى مقوایى

الروضات فی رثاء الطاهرات

در ۱۲۶ روضه است و مقتل مانند و اخلاق شیعی بفراسی و عربی گویا همان
 باشد که در ذریعه (۱۱ : ۲۷۹) یاد شد بنام الروضات فی المآتم الحسینیة از میرزا
 باقر بن زین العابدین یزدی :

آغاز آن : الحمد لله الذی جعل مصیبة الال اعظم المصائب فی النفس و الاهل و
 المال (ذریعه) .

آغاز نسخه ما اقتاده : فصل فی بیان روضه الحمد لله العزیز الغفار .
انجام : و مهجة قلب البتول الالمنة الله علی الظالمین .

۲۷۸۲

تستعلیق سده ۱۲ ، عنوان و نشان شغرفی ، آغاز و انجام اقتاده . باملحقانی از لغت امیر علی شیر
در باره لغات فارسی
۱۶س ۷/۵×۱۲/۵ ، ۴۱۱۵ ، ۲۰/۵×۱۲/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى مقوای

خلاصه هبامی

فرهنگی است ترکی بفارسی از میرزا محمد بن عبدالصبور خویسی و گزیده
سنگلاخ میرزا محمد مهدیخان منشی استرآبادی (دانشمندان آذربایجان ۱۲۲ - سپه
۱۷۳:۲ - منزوی ۲۷۵:۲ - مجلس ۱۱۱:۳ - ذریعه ۲۲۹:۷) .

۲۷۸۳

تستعلیق سده ۱۴ و عنوان و نشان شغرفی درش که بخط باستانی است ، ش ۴ را آقای باستانی دردی
۱۴۲۷ خ در دامغان در خانه شیخ محمد صالح جازری مازندرانی از روی نسخه نوشته شهاب الدین
علی حسینی طباطبایی شولستانی مورخ شب شنبه ۲۷ ذی قعدة ۱۰۱۹ در سپاهان از آن همین شیخ محمد
صالح علامه حایری نوشته است ، ش ۳ نوشته او است از روی نسخه شولستانی مورخ روز آدینه ۸ محرم
۱۰۱۹ ، ش ۴ هم بخط او است ، ش ۵ را هم او از روی نسخه شولستانی مورخ شب شنبه ۱۹ ذی حجة ۱۰۱۹
لوشه ، ش ۶ نیز از او است مورخ ۱۵ دی ۱۴۲۸ خ از روی نسخه حایری ، ش ۷ راهم باستانی نوشته است .
۲۰س ۷/۵×۱۴ ، ۴۴۶ ، ۱۷×۱۰/۵ کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ مقوای

مجموعه

۱- رساله فی سبب ظهور الکواکب لیلا و خفائهنهاراً (۱-۵) از ابی البرکات
بغدادی در پاسخ پرسش شاه از این مسئله .

آغاز: بسمله . و بعد حمدالله و الثناء علیه كما هو اهله و مستحقه فان السلطان الذى به جمع الله تعالى فيما تفرق فى عظماء الملوك ... كان ... تفكر فكر احكاميا فى سبب ظهور الكواكب ليلا و خفائها نهاراً .

انجام : فهذا جواب السؤال و كشف الاشكال عن تمامه .

۲- کلمة التصوف (۱-۳) از شيخ شهيد اشراقى است (ف ۴۸۰) .

۳- طهارة الاعراق (۱-۶) بندى است از كتاب مشکويه رازى .

۴- العهد (۱-۳) از ابن سينا (مهديوى ش ۹۲۸/۱) .

۵- رسالة فى الصلوة على لسان العقلاء (۱-۱۱) همان رساله ابن سينا .

۶- رسالة فى فهرست الكتب ومؤلفيها (۱-۲۹) گويا از سيد عبدالله شبر است

که جامع المعارف و الاحكام و شرح المفاتيح دارد (ف ۱۵۳۲ - كشف الحجب ۳۵۴)
درباره کتابهای شيعى است و در آن آمده « وسياى ائمه . بيان جملة من مؤلفات فى ترجمة اسماء الرجال » .

آغاز: بسمله . ونشير الى جملة من كتب الحديث التى بايدىنا الان وقفنا عليها و جمعنا اخبارها فى كتاب جامع الاخبار فى الحلال و الحرام و كذا فى شرح المفاتيح و انى مالم نقف اليه بخصوصه ولكن نقلنا عنه بواسطة العلامة المجلسى والمحدث الحر العاملى فمنها كتاب الكافى لثقة الاسلام ... الكلينى .

انجام : حتى ان ابا عبدالله جعفر بن محمد الصادق ع كتب (ناقص در نسخه

اصل) .

۷- رسالة فى الانتفاء عما نسب اليه من معارضة القرآن (۱-۳) از ابن سينا که در

پاسخ نامه شيخ ابو عبدالله جوزجاني نوشته است (ف ۲۴۳۶) .

۲۷۸۴

تستعليق على محمد شاهروردى در ۱۴۱۰ ، سوعى چليپا

۱۴/۵×۱۶ ، ۲۲×۱۴۳۲۲۱ ، كاغذ فرنگى - جلد مقوای زر كوب زمينه زرد و مللدار درون

روغنى مللدار .

مجموعه

۱- مصباح العارفين (۱-۵۸۶). از محمد بن محمد بن محمد ابراهیم شریف حسینی کلباسی است در کلام شیخی که در ۱۳۱۰ و کسری در چند باب هریک در چند مصباح هریک چند نور ساخته است ، نسخه ما جلد یکم است .

آغاز: بسملة الحمد لله المحتجب بشعاع نوره عن نواظر خلقه . . . و بعد چنین گوید ... محمد الحسینی الشریف ... نامیدم این کتاب را به مصباح العارفين .

انجام : فی محرم الحرام هزار و سیصد و یازده .

۲- لبالباب (۵۸۹ - ۶۳۸) از همو . نویسنده نسخه از این کتاب در پایان مصباح العارفين (ص ۵۸۷) یاد کرده و در خود این کتاب (ص ۶۱۵) هم از آن یاد شده است . از درس ۲۳ مورخ ۱۹ ج ۱۲۹۹/۲ است تا درس ۲۵ مورخ ج ۱۲۹۹/۲ .

آغاز: درس یوم دوشنبه ۱۹ شهر جمادی الثانیة ۱۹۹ بسملة . بعد از آنکه فارغ شدند از صلوات بر ائمه ... شروع فرمودند .

انجام : بجهت اینکه آن هم مقترن بصفه است .

۳- تفسیر آیه البسملة (۶۳۹ - ۶۴۱) در آن يك مقدمه است .

آغاز: بسملة . رساله فی تفسیر آیه البسملة در تفسیر بسم الله است و قبل از تفسیر مقدمه در کار است .

انجام : : بیش ازین تصریح جایز نیست والله ملهم الصواب وصلى الله على محمد

وآله خیر الانجاب .

نسخ شوال ۹۹۲ از محمد بن ناصر بن علی عنبه هذیلی ، عنوان و نشان شنگرفی ، نویسنده که مالک نسخه هم بوده است باکمک زین الدین علی بن حرز بن احمد ماحوزی آن را در ۶ محرم ۹۹۳ مقابله کرده است ، مالک محمد مهدی بن محمد سعید و سعید حسن حسینی
 ۲۵×۷/۵ ، ۱۹۱×۱۳۴/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج حنايي مقوایی

تسديد القواعد في شرح تجريد العقاید

از شمس الدین محمد و دین ابی القاسم عبدالرحمن بن احمد اصفهانی است که در نسخه‌ها در دیباچه شارح تسدید العقاید فی شرح تجرید القواعد ناهید شده است -

تستعلیق ۱۲۵۹ (ص ۸۰) ، عنوان و نشان شنگرفی ، پس از ش ۱ پراکنده ها است تا ص ۹۷ ، در ص ۱۰۵ تاریخ ۱۲۶۲ دارد ، سپس پراکنده های نجومی و جز آنست ، در ص ۴۹ شعرها است از اخضر بخط خود او بفارسی در ص ۴ شعر است از باقراصفهانی .
 ۲۴×۸ ، ۱۶۴×۱۱/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای مقوایی .

مجموعه

۱- دیوان (۸ - ۸۰) از اخضر فدایی کزازی است که در این دیوان از کزاز (ص ۵۹ س ۲۰) و از ۱۲۴۱ (ص ۷۶) یاد کرده است. در ص ۴۹ آمده که من ۱۵۰ کتاب خوانده ام .

آغاز قصیده :

یارب بضیاء چشم بینش	شایسته تاج و تخت لولاك
آن یکه سوار آسمان کرد	خورشید سپهر آفرینش

انجام :

تخم را در شوره پاشیدن چه سود
آهن سرد است کوبیدن چه سود

(۱۲۵۹)

۲- اختیارات (۹۷ - ۱۰۵) از مجلسی دوم :

آغاز: بسمله . حمدله . این رساله ایست در بیان آنچه از احادیث معتبره

اهل البیت ع معلوم میشود از سعادت و نجو است ایام .

انجام: در نزد اهل فرص اسفندار است (۱۲۶۲) .

۲۷۸۷

تستعلیق و نسخ سده ۱۱ ، نشان شنغری ، نسخه گویا از آن حاجی ملاحادی سبزواری بوده است .

۳۲/۵×۱۲/۵۴۱۹۱ ، کاغذ میاهانی - جلد نیمج - سرخ مقوایی

۵۵

۱- مقاله فی الزمان (۱-۳۲) گویا از صدرای شیرازی .

۲- حاشیه شرح حکمة العین (۳۵ - ۱۱۵) از ملا میرزا باغنوی است (طوس

۸۳:۴) از آغاز کتاب است تا مبحث عدم وحدوث .

۳- حاشیه شرح حکمة العین (۱۱۶ - ۲۱۱) از مسئله سریان مبحث جواهر

و اعراض تا مبحث نفس از ملا میرزا جان باغنوی .

۴- حاشیه شرح حکمة العین (۲۱۳ - ۳۸۲) از مبحث وجود امور عامه تا تقابل

گویا از همو .

نستعلیق سده ۱۳ ، جدول شنگری وزنگاروزرولاجورد ، ش مورخ ۱۳۱۳ .
 ۱۴×۸ ، ۱۸/۵×۱۲۳۱۱۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی

مجموعه

۱- حسنیه (۱-۱۴۰) در نجوم از محمد اسحاق کشمیری بنام خواجه ابوالحسن
 در يك مقدمه و دو خاتمه .

آغاز: بسمله . چندین ارقام سعادت انجام لقد خلقنا الانسانی فی احسن تقویم
 بر رايحه استعداد نوع انسانی ثبت نمود .
 انجام : منكب الحوز المیمنی .

۲- بیست باب در معرفت اسطرلاب (۱۴۳- ۱۷۸) از خواجه طوسی (مدرس
 ۲۳۵ و ۳۰۹) رباعی خواجه در اسطرلاب در دنبال هست .

۳- جدول اختیارات اتصالات القمر بالکواکب و حالاته (۱۸۰-۲۲۶) بیشتر
 جدول است و بفارسی است .

۴- رساله اسطرلاب (۲۲۹- ۲۶۹) .

آغاز: بسمله . اما بعد این مختصر است در صنعت اسطرلاب شمالی و جنوبی
 مشتمل بر بیست باب .

باب اول در مقدمات صناعیه که معرفت آن در صنعت اسطرلاب ضروریست چون
 خواهند که خطی تصنیف کنند .

انجام : و مرجع همه یکی است اگر تعرض بذکر آن طرق شود این مختصر
 بتطویل انجامد پس باینقدر اختصار کنیم والله الموفق بیستم جمیدی الاول با تمام رسید
 سنه ۱۲۱۳ .

نسخ محمد امین بن ابوالقاسم درع ۱۰۳۷/۱، عنوان و نشان شنغری، حواشی دارد با نشانه «لاری»

خبیصی» و دیگران

۲۳/۵×۱۶ ، ۲۴×۱۳۳۱۱۴ ، کاغذ سپاهالی ، جلد نیمباج فیهوهای

الفوائد الضیائیة

از عبدالرحمن جامی است .

لستعلیق مؤلف .

۱۶س ۹/۵×۱۵ ، ۲۲×۱۶/۵ ۳۲۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد نیمباج تریاکی مقوایی

رساله در معاد جسمانی

از احمد مراغه‌ای از شاگردان شیخ مرتضی انصاری که بدستور حاجی میرزا جواد آقای مجتهد تبریزی در ۱۳۴۲ ساخته است . او میگوید که رساله‌ای را که محمد بن محمد کریم بن ابراهیم در شرح گفتار شیخ احمد بحرینی: «الجسد العنصری لایعود» نگاشته است ولی عهد آن را دید و خواند و نزد آن دانشمند تبریزی فرستاد و او بمن فرمود که آن را پاسخ گویم . عبارات متن پس از «قوله» میاید و سپس گفتار خود مراغه‌ایست .

آغاز: بسمله . حمد و ثنای نامعدود حضرت واجب الوجودی را سزااست که

قدرت او عام است بجمعیم ممکنات .

انجام : سنه هزار و سیصد [وچهل] و دوهجری ۱۳۴۲ .

۲۷۹۱

نسخ مؤلف ، نسخه مجلد ۴۱ است ، مهر حسین تهرانی دارد .
 ۱۵×۱۰ س ۲۹۹ ، ۲۴×۱۴/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج ضری مقتوایی

منهج الاجتهاد

شرح شرایع است از ملامحمد تقی بن محمد برغانی قزوینی که در شب ۹ محرم ۱۲۵۴ کتاب قضاء را بانجام رسانده است (طوس ۵: ۵۲۱) .

آغاز: بسمله . حمدله ... قوله کتاب القضاء هولغة لمعان كالحکم .

انجام : فيلزم العزم عليهما فتدبر الفراغ بيد مؤلفه الخاطی ابن محمد محمد
 تقی من هذا المجلد الواحد والعشرين من مجلدات منهج الاجتهاد في ليلة التاسوعا
 من شهر محرم الحرام سنة ۱۲۵۴ ... اللهم وفق لاتمام المجلد الاخر بمحمد وآله .

۲۷۹۲

نسخ ترکی سده ۱۴ ، جدول ششگرف ، در دو صفحه نخستین از فتح العقور بشرح منظومه القصور
 احمدین خلیل سبکی شافعی است که در شرح منظومه «التبیت عند التبییت» جلال الدین سیوطی است بخط
 نازه تری . در پایان هم ۱۲ برص منشآت ترکی است به همین خط تازه .
 ۲۱×۱۴/۵ س ۵۷ ، ۲۰×۱۲/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکي مقتوایی

منشآت

از نابی افندی و پتر کی و بنشر و نظم بادیهماچه ای درس گذشت او از حبشی زاده
 پس از مرگ او .

آغاز: بسمله . ضمائر ارباب عرفانه پوشیده و کلاز که اشعار بلاغت شعار و
 سلامت ده ناده گفتار ... نابی افندی .

انجام : و مجادله لریمی (در اظهار حزن نابی در افتراق باقی پاشاه) .

۲۷۹۳

نستعلیق مؤلف .

۱۷/۵ × ۱۱/۵ ، ۲۴ × ۱۸۳۲۲۶ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى مقوایى

شفاء الصدور

از علی بن محمد علی دولابى تهرانى در وعظ و پند بفارسی و روضه خوانی است .

آغاز: بسمله . الحمد لله الحكيم الغفور الذي فضلنا على سائر الامم . . . فيقول
علی بن محمد علی الدولابی الطهرانی . . . ان لكل فرد من الواعظین و الذاکرین و
الرائثین تذکرة لنفسه و تبصرة لامره ... و رویته من ابصار انوار اخبار المواعظ و اسرار
الشهادات و المصائب و المقاصد و المطالب مجموعة و هذا مجالس مرتبة لی المذهب
فی مواعظ شهر رمضان ... و سمتیه بشفاء الصدور .
انجام : المجلس السابع والعشرين . بسمله .

۲۷۹۴

نسخ سده ۱۴، عنوان و نشان شنغرف .

۱۷۵ × ۸ ، ۲۴ × ۱۶۳۲۴ ، کاغذ فرنگی ، جلد مقوای سرخ

رساله کیمیا

از غازی در منسوبات چهلگانه در چهل باب برخی در چند فصل از روی اسکندر
نامه نظامی و از روی حروف و کلمات و در آن از شیخ صفی الدین ونسیمی و سید فضل

ونعمة الله و شمس تبریزی و جلال الدین رومی و ابوعلی سینا و میرعلی شیرنوایی و شیخ زاهد گیلانی و خواجه نصیرالدین طوسی و منصور حلاج یاد شده و شعرهای شاه نعمه الله و شیخ صفی و سید نسیمی در آن آمده است و نسخه ایست شگفت .

آغاز: بسمله . نقلست که علمایان از حضرت امیر المومنین علی ... پرسیدند .

انجام : وساعت ۲ زیاده کم (در فصل ۵ پس از باب ۱۷) .

۲۷۹۵

تستعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنغرف ، نسخه دفتر دوم است ، از آغاز و انجام افتاده ، از چند سطریش از عنوان « ذکر صورانبیا علی نبینا » پیش از گفتار درمیلاد با اسعادت آن شفیع روزمیهاد : « بتانرا بطلب ... ذکر صورانبیا علی نبینا هشام ابن العاص گوید که مرا بایکی از قریش که برسات پیش هرقل ... فرستاد تا او را باسلام دعوت کنم » آغاز میشود و میرسد به « وضالت ابو موسی چه اعتراض » پس از عنوان « ذکر اجتماع فریقین در دومة الجندل و آنچه واقع شد فیما بین ابو موسی اشعری و عمر عاص از مکه و حیل » در آن از دفتر دوم یاد شده است .

۱۹س ۱۲×۱۸ ، ۴۴۹س ۱۷×۳۴/۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد آیماع تریاکی ضریب مقوایی

روضة الصفا

از میرخواند که برای « امیر عالی مقدار » علی شیرنوایی (ص ۵۰۷) ساخته است (ادبیات ۲۹۹) در نسخه ما که اصل است نه دست برده هدایت از مؤلف روضة الاحباب یاد گردید (ص ۳۹۰) .

۲۷۹۶

نسخ سده ۱۳ و ۱۴ ، مشکى در آیتها ، عنوان و نشان و تفسیر شنغرف ، جدول شنغرف و زرولا جورد ، سرلوح زرین ، شماره آیتها در متن و در هامش با کلمه آخر آیت در نسخه ماهست .

۱۲س ۱۷×۹/۵ ، ۱۸۴س ۱۶×۲۵ ، کاغذ فرنگی آهار مهره - جلد مقوایی

المعین

تفسیری است بر بنی از نور الدین محمد بن مرتضی بن محمد مؤمن بن مرتضی اخباری
کاشانی زنده در ۱۰۷۸ - ۱۱۱۴ است (منزوی ۶۵:۱ - طوس ۴۱۶:۴ ش ۲۷۱ (۱) -
ذریعه ۳۱۵:۴) و در این کتاب (ص ۵) می نویسد «خطر بخاطری الفاتران اکتب تفسیراً
معیناً للقاری فی وضوحه علی فهم الایات و افیا ثلثالی فی ایجازه با کثر المهمات اذ کر فیہ
ما ورد عن اهل البیت ... و صنعت لما کان من الفاظ الائمة ... بعینه هذه العلامة: م، و لما استفدته
من کلماتهم ... و تصرف فیہ من عباراتهم و نقلته بالمعنی هذه العلامة: ع ... و لما نقلته
بعینه او بالمعنی من تفسیر علی بن ابراهیم القمی معالم ینسبه الی الامام و ظاهره انه
مسند الیه هذه العلامة: ی، و لما یبین کلام المعصوم او الایة بعد تمام الخبر هذه العلامة:
ن، و ما لم یصدر بهذه العلامات فهو من قول المفسرین علی تصرف ما فی العبارات و من
اراد الاطلاع علی متون الاخبار و الکتب الماخوذة منها فلیرجع الی التفسیر الصافی
المنسوب الی عمی المحسن الاستاد و من علیه فیما استفدته المعمول و الاستناد و سمیته
بالمؤلف من هذه الاربعة الارقام (م. ن. ع. ی. ن.)

در آغاز ضوابط و در پایان باید خاتمه ای در ادعیه باشد. این نشانه های چهار گانه
در نسخه ما تنها در سورة فاتحه و آغاز بقره (ص ۹ و ۱۰) دیده میشود.
آغاز: بسمله. و به استعین. الحمد لله الذی جعل القرآن وسیلة لنا الی اشرف
منازل الکرامة ... و بعد فبقول ... محمد بن مرتضی المدعو بنور الدین.
انجام نسخه: سورة الذاریات ... قتل الخراصون لعن الاخذون او الذین.

۱- نسخه ش ۱۸۲ طوس گویا از همدو باشد که بفارسی نوشته است، نیز استوری

نسخ علاء بن علاء حاجی حبیب سبزواری استرآبادی در طوس در روز دوشنبه ۷ رجب در ۹۸۴ ،
عنوان شنگرف ، حواشی دارد ، نسخه مجلد یاجرو اول و از آغاز است تا پایان مجلد یکم ، مالک محمد امین ،
تبریزی و محمد سعید .

۲۵ س ۱۱ × ۱۷ ، ۴۱۵۳ ۱۸ × ۴۴/۵ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج عنابی غربی

مجمع البیان للعلوم القرآن

از ابوعلی طبرسی است . تاریخ تألیف روز شنبه یک شب مانده از شعبان ۵۳۰
برای مجلد یکم در آیت : فمن بدله بعد ما سمعه فانما اثمه (۲: ۱۷۷) در پایان نسخه ما
است .

نسخ جلال بن سلمان محمود ، در ۵ ج ۸۴۹/۱ ، ش ۲ ، ۱ بهمین خط ، ش ۴ مورخ شب دوشنبه
۳۶ ج ۸۵۰/۲ از مسعود بن سلمان بن محمود ، شکل ورقم و عنوان و نشان شنگرف ، حواشی دارد در هر سه
شماره .

در صفحه عنوان یادداشتها است و تاریخ بمکه رفتن سید تاج الدین در پنین روز ۲۴ ج ۸۶۵/۱ ، در
پایان دویچی است از داعی نظام الملک جلال قهستانی خراسانی بخط او مورخ ۱۵ ج ۸۵۵/۲ ، تاریخ تولد
جلال بن سلمان در چاشنگاه روز شنبه ۳ رجب ۸۲۶ در شب نخستین چله تابستان در صفحه عنوان ش ۵۴ است
۱۹ س ۸/۵ × ۱۴ ، ۴۱۴۶ ۱۴ × ۱۸ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکی حقوایی درون گلدار

مجموعه

۱- اشکال التاسیس (۲ - پ ۱۲ پ) از شمس الدین محمد بن اشرف حسینی
سمرقندی .

۲- شرح اشکال التاسیس (۱۳ ر ۵۴ ر) از قاضی زاده رومی بر متن سمرقندی در

(ف) ۹۰۳ - طلس ص ۳۲۹ و ۲۱۰ - مجلس ۱۰۷:۲ و ۲۲۴:۴ - استوری ۲: ۷ -
برو کلمن ۴۶۸:۱ و ذیل (۸۴۹:۱).

۳- شرح الملخص (۵۵ پ - ۱۳۶ پ) از سید شریف علی گرگانی در گذشته
۸۱۶ (چلبی در ملخص - طوس ۳۳۸:۳).

انجام: بسمله سبحانه اللهم يا مديرا طباق السموات بالاعمد واوتاد على القطب
والمحور ... و بعد فقد دلت البراهين العقلية والشواهد النقلية على ان اقصى ما يترقى
الانسان ... معرفة الصانع.

انجام: وهذه السنة ناقصة عن السنة الشمسية الحقيقية بعشرة ايام وعشرين
ساعة ونصف ساعة بالتقريب.

۲۷۹۹

تعلیق مؤلف، عنوان و نشان شناسی، آغاز و میان روزهای ۲ و ۳ و جاهای دیگر افتاده است
۱۴/۵ × ۸/۵، ۱۹ × ۱۴، کاغذ رنگی - جلد تیسماج قهوه‌ای

درجہ اولیٰ

از میرزا نصیر بن حاجی معصوم مراغه‌ای متخلص به نصیرا که در سال ۱۱۴۳
(تخافوئیل) بنام شاه تهماسب دوم ساخته است. نام مؤلف و کتاب و شاه و تاریخ در دیباچه
و پایان هست. در ختم چهارم خاتمه طبقات سلاطین ایران است تا شاه تهماسب (در ۱۱۳۴)
شعری از مؤلف در نصایح حکمای متقدمین هست.

فهرست مطالبها

مقدمه گویا در چهار قسم: احادیث قدسی و وحی الهی - کلمات محمدص - کلمات
امامان - نصایح انبیا و رسل

باب اول در نصایح پادشاهان سلف در ۵ فصل: پیشدادیان - کیان - اشکانیان -

ساسانیان - متفرقه .

باب دوم در نصایح حکما در ۴ فصل :

متقدمین - متاخرین - متفرقه - مشایخ .

باب سیم در حصر و احصاء فضایل ایشان که صفات حمیده است و ضد آن در

۳ فصل :

احصای ایشان - قیافه - نقل چندی مشتمل بر نصایح .

خاتمه در تحریر نصایح درویشان و لطیفه ظریفان که بر سبیل نقل بسلاطین و

پادشاهان و غیره گفته اند در چهار ختم .

آغاز: کم گشتگان ظلمت وادی را بمان هدایت دلالت نماید متعشان بادیة

جهالت را بسر چشمه فرات میرساند .

انجام : و فراغ از تألیف این اوراق بتاریخ ۹ شهر رجب المرجب تخافوئیل

سنه ۱۱۴۳ امید و ملتسم آنکه هر گاه این مجموعه نصیحت بر مطالعه کیمیا اثر

صاحب خردان دقایق بین و فیلسوفان حقایق آیین برسد قلم عفو بر جرایم این ذرة

بی مقدار کشیده عیب نادانی را پوشیده دارند باقی والسلام [علی] من اتبع الهدی سنة

۱۱۴۳ .

۲۸۰۰

لستعلیق ۱۵ج ۱۲۰۵ ، عنوان و نشان شنغرف .

آغاز افتاده : « درعاشربودضرب قوی گردد و غرض حاصل آید ، یز: باید که طالع از سعدی خالی

نبود» ناپس از بند «فتیح» میرسد به خاتمه در اختیارات متفرقه (در ۲۰ فصل)

اختیارات نجوم (لواایح القمر)

از مولی حسین کاشفی است (ف ۸۲۳).

تستعلیق مؤلف .

۱۰۷×۱۴ ، ۴۴۰×۱۲/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای مقوایی

تحفة الوزراء و مرآت العرفاء

از محمد علی شریف کرمانشاهی است که در شب ۱۶ محرم ۱۲۹۳ ساخته است .
شعرهایی از او در ستایش ناصرالدین شاه و صدراعظم آقا حسین و دیگران در آن هست
کتاب را در زمان این شاه ساخته و نام شاه و مؤلف و کتاب و صدر اعظم در دیباچه
هست و آن در چهارده مقام و یک مقدمه و در عرفان شیعی است . نام مؤلف و تاریخ تألیف و
تحریر در پایان آمده است .

آغاز: بسم الله الذی نزه قلوب اولیائه عن الالتفات الی ماسواه .

انجام : سمت تحریر پذیرفته والسلام .

تستعلیق محمد رضا بن آقا غلام حسین تاجرهراتی در رجب ۱۳۰۷ (لوی لیل)

۱۴/۵×۱۴ ، ۱۰۱×۱۴/۵×۲۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی مقوایی

حديقة الانصاف

در عرفان و اخلاق است بفارسی از میرزا عبدالکریم خان بن میرزا محمود
متخلص به سرمست و ملقب به روحی که در چهل و نه سالگی ساخته است . آثار سه
شاعر : آخوند ملاعلی ضیایی و میرزا فتح الله جلالی و آقامیرزا شکرالله پسر مسکین
که چهار تقریظ و ماده تاریخی برای انجام یافتن کتاب در ۱۳۰۷ سروده اند در دیباچه
هست . نام مؤلف و کتاب و تاریخ ۱۲۷۹ و ۱۳۰۱ و ۱۳۰۷ و ناصرالدین شاه و ظل السلطان

که مؤلف میگوید بسیاها ان رفتن و از چا کران او شدم و بامور و علم و عمل نظامی در دستگاه او پرداختم در دیباچه هست . رساله ایست در پاسخ پرسشهای سیاح یمنی (ذریعه ۶: ۳۸۰ - مشار ۵۵۶)

۲۸۰۳

تستعلیق ۱۴۱۵ ، عنوان باجوهر آبی
۱۲س ۱۵/۵×۸ ، ۲۴×۱۰۳۶۷ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوای عطف میشن سرخ

حکمة اللغه

اخلاقی و فکاهی است و بسیار شیرین در آن از سهام الدوله امیر مخم فرمانروای بجنورد در قطعه ای از خود مؤلف یاد شده است (ص ۴۴ و ۴۶) در باره نام کتاب آمده « کتاب حکمة اللغه در زشت و زیبا » او پس از هر عنوانی اخلاقی لغاتی را میآورد و مانند عبید زاکان تفسیر میکند .

آغاز: دیباچه چون تحصیل دانش و کمال و تکمیل آداب و هوال هر کسی را در خور حال از فرائض اعمال است .

انجام: الیخچال چو یخچال فروج پیره زال . الیگانه چو فرزانه رفیق فرزانه
یوم چهارشنبه بیست و چهارم شهر ربیع الثانی فی سنة ۱۳۱۵ .

۲۸۰۴

تستعلیق سده ۱۳۱۳ و یا نسخه اصل باشد ، عنوان و نشان شنکرف .
۱۴س ۱۰/۵×۱۴ ، ۲۴×۱۸۳۱۱۹ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج حنایی

جانور نامه

رساله ایست در باره جانوران و داستانهایی در باره آنها

آغاز: بسمله . قال الاصعى كل ذات طوق فهى حمام و المراد بالطوق الحمره
و الخضرة او السواد المحيط بعنق الحمامة ... شافعى مى فرمايد كه ما عب من الماء عيا
وهدر فهو حمام و ماشرب قطرة قطرة فليس بحمام ..
انجام : تلك العروف الخمسة .

۲۸۰۵

نسخ محمد بن حسن تبریزی حکم آبادی در سده ۱۳ ، عنوان و نشان شتغری .
۱۷س ۱۵/۵ ، ۳۱۲۷ ، ۱۵/۵ × ۲۲ ، کاغذ فرنگی - جلد مفتوا

لؤلؤتى البحرين فى الاجازة لقرتى العين

از شيخ يوسف بحراني است .

۲۸۰۶

نسخ دهه سوم ذى حجه ۱۳۰۹ هـ بيا از مؤلف ، نشان شتغری .
۱۶س ۱۴ × ۷ ، ۳۱۸۰ ، ۱۴/۵ × ۲۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تمجاس سبز ضریبى مفتوا

مفتاح الشجون

در منطق است از میرزا محمود خان کنگاوری مدیر و منشی روزنامه فرهنگ
در سپاهان و مترجم شاهزاده ظل السلطان بنام او و ناصر الدین شاه .
در آغاز نسخه تقریظها ایست از دانشمندان تركمانند ملا افندی صالح زاده رشدی
و صبحی بیک افندی و مصطفی عاصم افندی و خیر الله افندی و احمد جودت افندی و
شیروانی زاده محمد رشدی افندی و عبدالکریم افندی از کارکنان مجلس تنظیمات
و عدلیه و وزارت علوم و انجمن دانش و یکی مورخ ۱۳۰۹ است بر این کتاب بعرابی

وفارسی . این رساله ترجمه گونه ایست از متنی کوتاه درسی اروپائی «موافق مسلک جدید» در يك مقدمه و شش مقاله و يك خاتمه و يك لاحقہ (در پنج فصل) و در ۱۳۰۹ ساخته شده و مؤلف بر آن چیزهایی هم افزوده و دیگر گون هم ساخته است . برای تاریخ ترجمه علوم جدید بسیار سودمند است .

آغاز: بسمله . لسان عقل و نقل ناطق و ناطقه عالم و عالمیان مصدق است که برای هر فردی از افراد نوع بنی آدم حمد و ثنای جان بخش جهان آفرین اس الیاس جمیع وظایف مرتبه است .

انجام : و خطا بکلی محفوظ و سالم ماندن امکان ندارد

۲۸۰۷

نسخ مهرب روشن کاظم بن یاسین بن ابراهیم مشهور به صواف درمکه در ۱۷ رجب ۹۹۷ ، عنوان و نشان شنغرف ، حواشی نشان قاهوس و س ، در پایان بندیت ادبی از شیخ زین الدین عاملی ۱۷/۵×۱۶/۵ ، ۲۲×۱۵/۵۴۷۷ ، کاغذ بغدادی - جلد تیماج حنائی ضربی * قوایی

درة النواصی فی اوهام النواصی

از حریری است (سیه ۲: ۱۹) سند روایت کتاب در آغاز چنین است: از ابوطالب عبد الجبار بن محمد معافری بقرائت در ج ۱/ ۵۵۳ از بهاء الشرف ابوالحسن جعفر بن عبد الصمد بن المتوکل علی الله از شیخ رئیس ابی محمد قسم بن علی بن محمد بن عثمان حریری بصری .

۲۸۰۸

تعلیق ۱۲۵۶ در یزد ، عنوان شنغرف . در سه صفحه آخر از جنات الخلود است و در دو صفحه آغاز و آخرین صفحه پراکنده های تاریخی است
سطر ۳۰ و ۳۱/ ۱۷×۹ ، ۲۱×۱۴/ ۵۴۸۶ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج درون حنائی

خلاصه التواریخ

تاریخ ایران بفارسی و بسیاق و فهرست و اراست از پیشدادیان تا قاجار. این نام کتاب در صفحه عنوان آمده است.

آغاز: خلاصه التواریخ پادشاهان ایران از قرار تفصیل است.

انجام: السلطان ابن السلطان مظفر الدین شاه قاجار سنه هزار و سیصد و سیزده هجری در تبریز بر تخت سلطنت جلوس کردند.

۲۸۰۹

نستعلیق سده ۱۳، یادداشت خریداری نسخه درع ۱۳۴۲/۲ دارد.

۱۷س ۱۷/۵ × ۱۲/۵ ، ۱۳۴۷۳ × ۱۷/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا

استخراج زایجه

رساله ایست در استخراج زایجه و طالع تولد عباس میرزا نایب السلطنه در روز چهارشنبه ۴ هلالی و ۵ حسابی ذی حجه ۱۲۰۳ برابر ماه آبهام رومسی ۲۱۰۰ و ۲۰ اسفندماه ۱۱۵۹ یزد گردی و ۱۰ پور(?) ماه جلالی ۷۱۱ ملکشاهی.

آغاز:

بنام خدایی کنم ابتدا که محتاج او بند و شاه و گدا

... حمد و سپاس عالی اساس بی نهایت و شکروثنای بی قیاس دور از نهایت.

انجام جدول است.

۲۸۱۰

نسخ سده ۱۱، متن و عنوان و نشان شنگرف، کتاب در صفحه عنوان از صلاح صفدی دانسته شده است،

مالک سید مصطفی نظیف در ۲۷۸ ص.

۲۳س ۱۴/۵ × ۸/۵ ، ۱۴۰۳ × ۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی مقوایی

تمام المنون فی شرح رساله ابن زیدون

از صلاح الدین صفدی (۶۹۶ - ۷۶۴) و در پایان آن رساله قاضی مجیب الدین بن عبدالله بن عبدالظاهر است برای ناصر الدین حسن بن مشاور کتانی قفیزی ابن النقیب بیروش رساله زیدونیه (چلبی - معجم المطبوعات ۱۲۱۲ - بروکلمن ذیل ۱ : ۴۸۵).
آغاز: بسمله. رب یرس. الحمد لله الذی شرح صدورنا بالاسلام وطرح بالاستغفار
عناء اعباء الاثام.

انجام :

فهب الصبح لاعدمتك مولی

ذات بنان هام و بر عمیم

تمت رساله ابن زیدون بحمد الله وعونه وحسن توفيقه والحمد لله وحده.

۲۸۱۱

نستعلیق سده ۱۳ ، عنوان شننگری ، انجام افتاده ، در نسخه از صفی علی شاه دانسته شده است
دس ۱۵×۷/۵ ، ۱۴۲×۱۴/۵ ، کاغذ قرنگی ، جلد تیماج قهوه ای ضری

بحر الامرار یا السبع المثانی

از میرزا محمد تقی مظفر علی شاه در تفسیر سورة فاتحة الكتاب بنظم (ف
(۲۱۴۵) .

۲۸۱۲

نستعلیق محمد باقر بن محمد تقی حسینی قزوینی در ۱۲۳۴ و ۱۲۳۴ در سپاهان در مدرسه جده ، عنوان و
و نشان شننگری ، ش ۱ حواشی نوری دارد
دس ۱۹×۸/۵ ، ۲۲×۱۵/۵ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج مشکی ضری

مجموعه

- ۱- رساله فی القضاء و القدر (۲ پ - ۴۵) از صدرای شیرازی.
 - ۲- رساله فی حدوث العالم (۴۶ پ - ۷۸ پ) از همو
 - ۳- رساله الحشر یا طرح الکوین (۷۹ ر - ۸۹ پ) از همو .
 - ۴- رساله فی القدر (۹۰ ر - ۹۲ ر) از همو .
 - ۵- رساله فی مقدمة الواجب (۹۳ پ - ۱۳۲ پ) از آقا حسین خوانساری.
 - ۶- رساله در اختیار عباد (۱۳۳ ر - ۱۳۴ پ) بفارسی
- آغاز: بسمله . و به نستعین . سیاس بی پایان لطیفی را که بنای بندگی را بر تنگنای جبر و اضطرار نهاده .
- انجام : و در آتش جهنم کباب خواهد شد عیشها خواهند کرد اینجا شراب آنجا کباب.
- ۷- رساله فی اجتماع الامر والنهی (۱۳۵ پ - ۱۴۱ ر) از میر سید علی طباطبائی چنانکه نویسنده نسخه باونسبت داده است .
- آغاز: بسمله . حمدله . وبعد فهذه اصل يتضمن تحقيق القول باستحالة اجتماع الامر والنهی فی شیء مطلقا .
- انجام : لعدم وضوح الامر به مع ان الاصل عدمه .
- ۸- رساله فی الخطاب الشفاهی (۱۴۱ پ - ۱۵۱ ر) از همو چنانکه نویسنده نسخه میگوید .
- آغاز: بسمله . و به نستعین . اعلم ان الادلة عند الاصحاب اربعة الكتاب والسنة والاجماع والعقل .
- انجام : هذا القيد له مدخلية فی السبب .

- ۹- رسالة في حجية الظن (۱۵۲ پ -) گویا از همو .
 آغاز: لایق قدانعقد الاجتماع علی ظاهر الكتاب والظن المستفاد منه .
 انجام : قوم منعوا من اداء الزكوة .
- ۱۰- الفوائد الحائرية (۱۵۷ پ - ۲۲۴ ر) از آقا محمد باقر بهبهانی در ۳۶ فائده
 که در کربلا نوشته است (حقوق ۳۵۰) .

۲۸۱۳

استعایق سده ۱۳ ، عنوان شنغری ، یادداشت ۱۳۶۲ در آخر هست .
 ۱۳ س ۱۲/۵ × ۱۲/۵ ، ۲۲۴ × ۴۰ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج سرخ ضریبی مقوایی

گلشن انوار

از حاجی محمد کاظم گلبن کازرونی شیرازی در سه مجلد بنظم و نشر در عرفان :
 جلد یکم در بیان عقاید بزرگان (ص ۴ - ۱۱۲) دوم در شناخت سالک و بیان سلوک
 (۱۱۳ - ۳۴۲) سوم در بیان آداب مرید بامراد (۳۴۳ - ۴۳۱) ده هاشم ص ۴۲۰
 رباعیاتی است از او و سرگذشت او در ص ۴۳۶ - ۴۳۸ هست .

آغاز:

بنام نامی حی یگانه
 خداوندی که او بشکافت دانه
 منزله ذاتش از قید صفات است
 صفاتش در حقیقت عین ذات است

انجام:

و گر نه آب صدقش نیست در جام
 بغیر از افتری اضغاث احلام

... میان ما و آن مرد خوش آیین

کند عدل خدایسی حکم آیین

جمعسق وتمت کلمة ربك .

۲۸۱۴

نسخه سده ۱۱ و ۱۱، عنوان شنغرف - نسخه يك صفحه و نیمی بیش از سرگذشت محمد بن الحسن خراسانی
است و میرسد بپایان قسم ۳

۲۷ س ۱۸ × ۹/۵ ، ۴۸۴ × ۱۳ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای ضریبی مقوایی

وَيَمِيزُهُ الدَّهْرُ فِي حَاسِنِ أَهْلِ الْعَصْرِ

از ثعالبی است (ادبیات ۵۲۵) .

۲۸۱۵

نستعلیق میرزا حسن بن محمد صالح حسینی در ۱۱۰۴ - جدول زرومشکی و لاجورد ، سر لوح زرین .
۱۲ س ۱۴ × ۲ ، ۱۰۵ × ۱۲/۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج خنایی ضریبی

حاصل التریومان

ترجمه اعتقادات ابن بابویه است از محمد مهدی رضوی و بنام شاه تهماسب
چنانکه در آغاز نسخه‌ها آمده و نام مترجم و شاه و کتاب در دیباچه آن یاد شده و آغاز
و انجام مانند نسخه کتابخانه ادبیات (س ۲۰۱ فهرست) است .

۲۸۱۶

نسخ روز و شب ۲۹ ج ۱/۱۳۱۰ ، عنوان شنغرف ، جدول شنغرف و زرو لاجورد ، سر لوح زرین

۱۷ س ۱۵ × ۸ ، ۵۲ × ۱۳/۵ ، کاغذ رنگی - جلد تیماج عنا بی ضریبی وایی

آثار المحققین

از محیی الدین میرزا محمد حسین بن میرزا محمد کاظم رونق علی شاه یمی
کرمانی در گذشته ۱۲۲۵ یا ۱۲۳۰ (طوس ۴: ۱۳۴ و ۲۴۰ - ف ۴۹۱ - طرایق ۲: ۹۲)
در چهار باب و خاتمه مانند نسخه ش ۲۸۳۱/۱.

۲۸۱۷

نسخ هدایت الله بن محمد هادی مرووشقی در ۱۴۹۹ نوشته از روی چاپ ۱۴۸۵، جدول شنغرف
وزرومشکی ولاجورد.

۱۹ س ۸ × ۱۶/۵، ۱۴۳۱۱۴ × ۲۲/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز درون بنفش

کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران

از ابن مقفع و بصری است.

۲۸۱۸

شکسته نستعلیق سده ۱۳ در متن و هامش، در صفحه عنوان آمده « دیوان وحید و کلیات آثار
وحید - میرزا محمد طاهر وحید »، در صفحه عنوان چهار بند شعر فارسی است و تا از عالی در ماده تاریخ
مرصع نواب، در پایان دو صفحه شعر فارسی است از شیدا
۱۵ س ۶ × ۱۲/۵، ۱۴۳۱۲۲ × ۱۹، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی مقوایی

زیدون

از میرزا محمد طاهر وحید منشی فزونی مورخ در گذشته نزدیک ۱۱۲۰ است.
تخلص وحید در پایان غزلها هست و آنها را ترتیبی نیست و در پایان چند ترجیع است
و چند رباعی (سپه ۲: ۶۹۹ - مجلس ۳: ۶۱۷).

آغاز:

چو ریگ بادیه درد دلم حساب ندارد
اگر بکوه رسد ناله ام جواب ندارد
هزار جان بدرآید زخانه چون بدرآیی
درآمدی که ترا هست آفتاب ندارد

انجام:

گر مهر علی بود کسی را بسرشت
وانگاه بود همیشه در دیو کنشت
گر زانکه برنش سوی دوزخ بمثل
جا گرم نکردم می برنش بیهشت

۲۸۱۹

استعلیق عبدالصمد بن علی اصغر تبریزی در روز ووشنبه ۱۱/۲/۱۳۱۲ در ش ۱ و هورخ روز یکشنبه
۲۴ صفر ۱۳۱۲ در ش ۲، در متن و هاشم نوشته شده
۱۷/۵/۱۲۰۶، ۱۴۳۱۵۹، ۲۲×۱۴۳۱۵۹، کاغذ فرنگی - جلد تیماج حنائی مقوایی

در چهره ش ۱۵

۱- دیوان (۲ پ - ۶۱ پ) صدر الممالک آقا میرزا نصرالله نصرت علی شاه
اردبیلی نعمة اللهی در گذشته ۶ مجرم ۱۲۷۱ تخلص او هم در آن آمده و بیشتر مرثیه
خاندان پیامبر است و غزل است و رباعی ها در باره فرزند خود و مثنوی در باره خوانی
که میرزا تقی علی آبادی صاحب دیوان دیده است و شانزده بند بروش محتمل
(طرائق الحقائق ۳ : ۱۰۸ - دانشمندان آذربایجان ص ۳۷۵ - مجمع الفصحاء

(۵۰۱ : ۲)

آغاز:

بهاك گلشن از زلفت مگر افشاندۀ ای دلها
 كه شكل دل همی روید بگلشن غنچه از گلها
 بگلشن دل نیا ساید غم از دل هیچ نزد اید
 كه رهرو تا وطن ناید نیا ساید بمنزلها

انجام:

تا بود ناصواب خطا کرد آسمان
 این ظلم بی حساب کجا کرد آسمان
 ۲- دیوان (۶۲ پ- ۳۱۸ پ) مولی حسین دخیل مراغه‌ای (سده ۱۳) که مرثیه حسین
 (ع) و خاندان او است بترکی (ذریعه ۹: ۳۲۰) نخست تعزیت قاسم بن حسن (ع) است در ۱۷
 مجلس و سپس تعزیت حسین بن علی (ع) است و چندین مجلس تخلص او هم در برخی
 از بندها هست.

آغاز:

گلور بو مجلسه بر تشنه لب جوان داماد
 كه آب فرات کیمی کوز ماشین روان داماد

انجام:

روضه حیات جا توه جان دوسته کزیدور
 ترك الله جان ویر نجه بو جان کلامدور

مجموعه

۱- مقامع الفضل (ص ۱ - ۲۸۹) از آقا محمدعلی کرمانشاهی (۱۱۴۴-۱۲۱۶) که در آن از مجلسی دوم و آخند ملا محسن کاشی و محمد باقر سبزواری و میرداماد یاد کرده و مجلسی یکم رانیا و مجلسی دوم رادایی خود میخواند (ص ۳۶ و ۱۴۵ و ۱۴۴) او در آن حدیقه الشیعه را از ارادبیلی میداند (۶۶) و میگوید که آخند ملا محمد باقر قمی در ملاز الاخیار و حر عاملی آن را از او میداند. ارجوزه طبری ابن سینا (ف ۲۴۲۰) در آن هست. (ص ۱۱-۱۷)

در آن از سال ۱۱۱۸ (س ۲۰) و از معتزك الافوال فی احوال الرجال خود او (ص ۹۶) یاد شده است (حقوق ۲۰۳ - مصفی ۳۱۱).

۲- ترجمه فقه النساء (۲۹۲ - ۳۵۲) درباره احکام فقهی زنان است. آغاز: بسملة الحمد لله المتفضل المنان الرحيم الرحمن المنان علی کل خلقه... اما بعد معروض میدارد... که بعضی صلحا... از این قلیل البضاعة التماس نمودند که رساله ای نوشته شود در بعضی احکام زنان. انجام: یارب دبر جان و بر ایمان زند. والحمد لله تعالی... الطاهر بن المعصومین.

۲۸۲۱

نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شناسی .

۱۵×۹، ۴۱۰۰×۲۱، کاغذ فرنگی، جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی.

فرهنگ

از حسین وفایی که در ۹۳۳ سال چهارم پادشاهی تهماسب صفوی از زوی صاحب الفرس محمد هندو شاه منشی و معیار جمالی شمس فخری و فرهنگ شیخ شمس الدین

محمد کشمیری (ادبیات ۳۷۰ ر ۳۷۱) ساخته و در بیشتر جاها شعرهای خود را گواه آورده است. (دیباچه برهان قاطع چاپ معین ص ۷۴- دیباچه جلد فرهنگ نظام ص ید) نزدیک به ۲۴۲۵ واژه در آن هست و ۲۵ باب دارد بترتیب حروف آخر و ۴۵۱ فصل دارد.

آغاز افتاده: کشمیری تسوید کرده بود باز نمود و اکثر این لغات از صحاح اللغة محمد بن فخر الدین هندو شاه است.

انجام نانوشته مانده: فصل سیم حرف پی سی و هشت لغت است پاتله و پاتیله دیک حلوائی را گویند... دلکانه درم سنگ باشد که شیرازیان آن را پاسبنگ ترازو گویند (از باب ۲۳).

۲۸۲۲

تعلیق سده ۱۳.

۱۳۸×۱۴، ۳۲۱۶، ۳۱×۱۴، کاغذ فرنگی - جلد تِمَاج نریاکی

نورالانوار

بفارسی در مرثیه و مقتل حسین بن علی (ع) است از خطایی که میخواست فضایل الانوار در چهارده دفتر سازد و نتوانست و این یکی را نوشته است (دیباچه) شعرهای خود او هم با همین تخلص در آن هست نام مؤلف و کتاب دردِ دِباچه ندیده میشود در آن از حدیقه الشیعه یاد شده است. شاعر شاید همان خطایی باشد که در ذریعه (۲۸۹:۹ ش ۱۷۸۱) آمده است.

آغاز افتاده: این دیواری آبدار در پایه منزلت و اقتدار.

انجام افتاده: که آنچه گفتیم زیاده بر آنست (در حدیث مختار).

نستعلیق سده ۱۲ ، عنوان و نشان و متن شنگرف .
 ۳۳س ۱۰×۱۶ ، ۱۹×۱۴۳۱۷ ، کاغذ فرنگی ، جلد تیماج مشکى عطف قهوه‌ای

شرح السلم المنورق فى علم المنطق

از عبدالرحمن اخضرى جزايرى و شرحى است بر منظومه منطقى كه خود او
 در ۹۴۱ در ۲۱ سالگى سروده است (چاپى ۲ : ۳۰ - معجم المطبوعات ۴۰۶)

نستعلیق حاج شيخ محمد سلطان المتكلمين، نشان شنگرف .
 ۲۴س ۱۳×۱۸ ، ۲۲×۱۷۳۷۵ ، کاغذ فرنگى - جلد پارچه‌ای

گردآورده همین سلطان المتكلمين است و در آن بخشی از ترجمه البلد الامين
 تأليف محمد باقر بن اسماعيل حسيني خاتون آبادى زوارى سپاهانى كه بر اى شاه سلطان
 حسين صفوى ساخته است (ذريعه ۸۴: ۴) و عباراتى درباره پيدائش آيين وهابى و پندى
 از عجائب الاثار جبرتي را آورده و در نيمه دوم آن سرگذشت زينب دختر على (ع) را
 گذارده است .

نسخ و نستعلیق يكشنبه ۱۹ج ۱۲۹۴ از روى نسخه پسر فيض علم الهدى مورخ ۱۲۹۰، عنوان و نشان
 شنگرف .

۱۶س ۸×۱۴ ، ۲۲×۱۴۳۵۳ ، کاغذ فرنگى نخودى - جلد تیماج سرخ ضرابى

۱- الکلمات المضمونة (۱ پ - ۲۷ ر) بعربی و در توحید است و از فیض کاشانی و عنواناتی آن فصل و وصل است و آنرا در ۱۰۹۰ ساخته و نزدیک به ۸۰۰ بیت است (فهرست فیض در محجة البیضاء جلد ۲ ص ۱۱ و ۲۸ و ۴۰) .

آغاز: بسمله . الحمد لله الواحد القهار ... فیقول ... محسن بن مرتضی ... هذه رموز عرفانیة و اشارات فرقانیة الی تحقیق التوحید و مراتبها .
انجام : و تاریخ ختمها ختمی (۱۰۹۰) .

۲- الکلمات المخزونة (۲۸ پ - ۵۳ ر) بعربی و فارسی از همو و گزیده ایست از کلمات مکتونه او که در ۱۰۸۹ ساخته و نزدیک بهزار بیت است (فهرست فیض در دیباچه محجة البیضاء جلد ۲ ص ۱۱ و ۲۸ و ۴۰ - ملی ۱۳۵:۲) :

۲۸۲۶

نسخ عربی سده ۱۲ و ۱۱ ، دو متن و هامش ، عنوان و نشان ششگرف .
س ۲۳ × ۱۵/۵ ، ۱۰۴ × ۱۵/۳ ، کاغذ فرنگی - جلد ۲ تاج حنایی ضربی مقوایی

چنگ

شعرهای عربی است گرت آورده محمد بن صالح هلالی که در ۱۰۶۲ میزیسته است . نخست قصائدی است بقریب تهجی قافیه ها و شعر خود او و حسن بورینی و قیراطی و جمال الدین ابن مطروح و بسیاری از شعرای عربی زبان دیگر از قدیم و جدید . در هامش نسخه عبارات منثور است و از آنها است نامه تیمور بمرقوق بعربی (ص ۸۰) .
آغاز: حرف الهمز .

ابت الوصال مخافة الرقباء
و انتك تحت مدارع الظلماء

انجام افتاده :

و لقد جهدت فلم اجد له شاستی
غير الوصال من الصدود مخلصا

۲۸۲۷

نسخ محمد صادق شیرازی در سده ۱۳ ، عنوان شنگرف ، خط شیخ مرتضی و محمد حسین حسینی (بامهر او) در آغاز کتاب و خط حاجی ملاعلی کنی در آخر کتاب و اجازه باخوند ملاعلی بخط و مهر مؤلف در پایان نسخه دیده میشود ، حواشی دارد از انصاری ، یادداشت مورخ ۲۶ رجب ۱۲۹۴ در صفحه عنوان هست ، نسخه طهارت است تا احکام حیض و استحاضه و نفاس :
۷۱ س ۸ × ۱۵ ، ۱۵۱/۵۴/۱۵ × ۲۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی

نجات العباد فی يوم الحساب

از شیخ محمد حسن بن محمد باقر بیهاگانی ،

۲۸۲۸

نستعلیق سده ۱۳ و ۱۲ ، عنوان و نشان شنگرف -
۱۶ س ۸ × ۱۶ ، ۱۶۹/۵۴/۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج ، مشکی

حرر الايمان من فتن الزمان

از مولی صفی علی بن حسین کاشفی در پنج مقاله هر یکی پنج باب و هر بابی دوازده فصل - نام کتاب و فهرست مقاله ها در آغاز هست (ذریعه ۶ : ۳۹۲) -
آغاز: بسم الله الذي انزل الكتاب مشتملا على غرائب الخواص

حروفه و کلماته... اما بعد چنین گوید... علی بن الحسین الواعظ الکاشفی المشتبه
بالصفی... که این رساله ایست کثیر الفوائد.

انجام افتاده و میرسد بفهرست باب پنجم و هشت برگ پایانی نسخه ماهم گویا
از همین کتاب باشد.

۲۸۲۹

نسخه رجب بن محمد قاضی درزی جلدی یمن در نیمه محرم ۱۰۰۷ عنوان و نشان و رقم و جدول شناسه
درش ۴، ش ۱ هم همین گونه و به همین خط است، یادداشت محمد زمان تیریزی مورخ ۱۰۹۷ که نسخه را در
شاهجهان آباد بجهار رویه خریده و یادداشت سال بن بدر بن سالن سموئی عازی مورخ ۱۰۸۰ در ۴ ۱۱۹
هست.

۲۳×۱۶، ۴۱×۱۵/۵، کاغذ فرنگی نخودی - جلد نیمه چرمی مشکی درون سرخ

هجری ۱۰۹۷

۱- القواعد الاصولية في الاشكال الرملية (۶۵ ر - ۱۱۸ پ) در یک مقدمه و پنج
و یک خاتمه است در رسوم کتاب جدولهای رمل است.

آغاز: الحمد لله رب العالمين وصلواته على نبينا... اما بعد فقد سألني من انشرف
بخدمته... ان اصنع له مختصرا في علم الخط... وسميته القواعد الاصولية في الاشكال
الرملية.

انجام: صفة المسجد.

۲- علم الفلك (۱۱۹ پ - ۱۴۱ پ).

آغاز: بسملة. کتاب فی علم الفلك و هو ستون بابا الباب الاول فی معرفة حساب
الجمال.

انجام: وفي درج العرض.

تعلیق عبدالصمد بن حسین بن محمد شوشتری در ۱۲۷۹ - ۱۲۸۱ - ۱۲۸۹ در سپاهان در مدرسه جده ، نشان شنکرف ، در ص ۹-۱۰ بندیت درباره خوشنویسان و برشمردن آنها ، ص ۴۳ درباره کتابهای جفر است .

در ۲۷۶-۲۷۷ بندیت در تفسیر حدیثی از معانی الاخبار از آقا محمد باقر بهبهانی ، در ص ۴۰۶-۴۱۴ بندیت درباره شعور اشیاء بعربی ، فهرست رساله ها در صفحه عنوان هست و فهرستی هم بخط باستانی راد در آغاز گذارده شده است ، پراکنده های فراوانی در برشهای این نسخه هست .

۱۷ س ۹×۱۴ ، ۱۶۳۲۰۰ - ۲۱/۵ ، کاغذ قرنگی - جلد مقوا

مجموعه

۱- رساله در معرفت و حالات نبض (۷-۱) گویا از عبدالصمد شوشتری نویسنده نسخه ما .

آغاز: فصل در بیان بعضی از حالات نبض بدانکه نبض حرکت شرائین را خوانند .

انجام : خون آورده متعفن گشتی واللہ اعلم بالصواب .

۲- ترتیب الطب (۱۰-۱۱) از ابقرط بعربی (ف ۷۰۲) .

۳- رساله فی الفصد (۱۵-۲۲) از ابوبکر محمد بن زکریاء رازی (مجلس ۴: ۲۵۲)

نسخه ترجمه فارسی آنست .

آغاز: چنین گوید فاضل محمد زکریا الرازی رحمه الله که خواستم تا پیدا کنم

منفعت رگ زدن را که کرا بیشتر باید زدن و کرا کمتر .

انجام : تا آماس نگیرد وریش نشود .

۴- رساله فی الفصد (۲۳-۳۳) از ابوالحسن علی بن محمد گرگانی فصاد ودر

چند فصل است .

آغاز: بسمله. شکر و سپاس خدا را ... که [...] جهان است و آفریننده جانوران ...
چنین گوید ابو الحسن علی بن محمد الجرجانی الفصاد که چون طبیبان و فسادان را
تأمل کردم کارهای ایشان بی ثمر دیدم و کارهای دشوار بردست گرفته بودند ... پس ...
واجب بود این مقاله ساختن ... و مقالتی دیگر هم درین فن بشهری کرده ام آن را
دراز است این از ان مختصر کردم .

انجام: وعلت اندران عضویدید آید که بدو منسوب بود والله اعلم و احکم .
۵- رسالة فی الوقف (۳۵ - ۳۸) گویا از عبدالصمد شوشتری و آداب وقف در
آیتهای قرآن در آن یاد شده است در آن از ادلة القاری نقل شده است .
آغاز: بدانکه س وقف هر دو علامت مسکته اند .

انجام: و طویل خوانند.

۶- رسالة تعیین المخالفین عن امیر المؤمنین (۳۹ - ۴۲) روا بودن لعن و نفرین
بر مخالفان و دشمنان علی در آن روشن شده است و جز نفحات الالهوت کرکی (طوس ۴: ۲۶۵)
و گویا اینهم از کرکی باشد .

آغاز: بسمله . الحمد لله حق حمده والصلوة علی رسوله محمد و آله الطاهرين
قد برز الامر العالی ... بتعیین المخالفین عن امیر المؤمنین ... والاشارة الى شیء من احوال
مخالفیهم .

انجام: و معرفة استحقاقهم الطعن و اللعن علی السنة اهل الايمان الحمد لله
رب العالمین و صلوته علی سیدنا محمد و آله الطاهرين برحمتک یا ارحم الراحمین .
۷- قانونچه (۴۸ - ۱۴۸) از چغمینی (ف ۷۹۷) .

۸- نور الهدایة (۱۴۹ - ۱۶۸) که از ملا جلال الدین محمد دوانی دانسته اند
(ادبیات ۵۱۵) .

۹- شرح « کنت کنز مخفیا » (۱۷۰) از صدرای شیرازی است در رفع اشکال

ابن حدیث - شرحی دیگری بر این حدیث محیی الدین اندلسی دارد (ف ۴۶۹ - طوس ۱۰۶: ۵).

آغاز: قال شیخ محیی الدین رحمه الله اعلم وفقك الله ما يجب ويرضى ان بعض اهل العلم اورد على هذا الحديث القدسي ... اشكالا عظيما .
انجام : سبب للظهور والادراك وهو اعلم بالحقایق (من افادات صدر الحکماء و المتألهین مولانا صدر الدین الشیرازی رحمه الله).

۱۰- تفسیر سورة اخلاص (۱۷۱) افاده ای از خواجه طوسی در تأویل این سوره است بفارسی (منزوی ۴۹: ۱) .

۱۱- التبصرة فی بیان اصطلاحات الصوفیة (۱۷۳ - ۱۸۱) اصطلاحات صوفیانست از عبدالرزاق کاشانی و سپس نکوهش از تصوف و گویا از همان شوشتری باشد .
آغاز: بسملة تدف و دعوات غیر معدود . . . هدیه روح بهتر عالم و عالمیان پیغمبر آخر الزمان و بعد فهذه رسالة فی بیان الالفاظ المطلحة بین الطائفة الصوفیة وقد نص بمضامینها ... مولانا کمال الدین ... شیخ الرزاق الکاشانی .

انجام : ولا تنظروا الى من له عمامة طویل عریض وله من الاثواب اقبية سودو بیض و السلام على من الهدى و سيعلموا الذين ظلواى منقلب ينقلبون انا لله راجعون
۱۲- مرآت المحققین (۱۸۳- ۲۰۶) از شبستری (طوس ۴: ۲۳۹ و ۳۴۹)

۱۳- تورات (۲۰۷ - ۲۱۰) دوازده کلمه است بر گزیده علی (ع) با ترجمه فارسی
۱۴- طب الغبی (۲۱۱- ۲۱۸) بعربی

۱۵- اصطلاحات صوفیه (۲۲۰) بفارسی .

۱۶- قواعد العقاید (۲۲۱ - ۲۵۶) از خواجه طوسی.

۱۷- اجوبة المسائل (۲۵۸ - ۲۶۸) پاسخ سه پرسش است یکی درباره بیستی از

خیام و یکی ادبی و یکی منطقی و سپس پنج پرسشی از خود پرسنده است .

آغاز: ... الحمد لله الذي افاض علينا ذوارف المعارف... ايها الاخ العزيز
قد ارسلت اليك الصحيفة المكتوبة فيها شذمة من المسائل بطريق السؤال ... فخطر
بالي ان نكتب في الجواب .

انجام : هذا ماسمع ... مع تفرق الاحوال و عدم فراغ البال والسلام على من
اتبع الهدى . تمت هذه المؤلفة فدالقتها ... في غرة شهر جمادى الاخير من شهر سنة سبعة
وسبعين بعد المائة والالف ... وانا ... عبدالله بن ميرزا احمد الطهراني . وكتبت لخدمة
السيد ... الصادق عسى ان يكون لها اديه درجة القبول .

١٨- تعريف العلوم الادبية (٢٧٠ - ٢٧٤) د: ياره چهارده علم ادبي است.

١٩- فهرس العلوم ومؤلفها (٢٨٣-٢٩٧) از فيض كاشاني در هفت باب ، (ديباجة
محبّة ١: ٢٠ و ٣٤ و ٤٢)

آغاز: بسم الله و سلام على عيانه الذين اصطفى اما بعد فهذه رسالة في
فهرس العلوم الدينية والدينوية العقلية والنقلية.

انجام : وجوده العميم انه جواد كريم .

٢٠- رسالة في الناسخ والمنسوخ في القرآن (٢٩٩ - ٣٠٣) از على بن شهاب
همداني .

آغاز: بسم الله . الحمد لله حق حمده والصلوة على خير خلقه اما بعد فيقول ... على
شهاب الهمداني ... فهذا ما جمعته من ناسخ القرآن ومنسوخه.

انجام : وسورة قل يا ايها الكافرون منسوخة بآية القتال والله اعلم بالصواب واليه
المرجع والمآب.

٢١- آداب المناظرة (٣٠٣-٣٠٤).

آغاز: بسم الله ... مسألة متعلق بعلم المناظرة و كيفية البحث مع الخصم و الرد
عليه اذا ذكرت قضية فان كان بطريق النقل فلا منع عليك.

انجام : والمعارضة مناقضة على سبيل المعارضة .

۲۲- ملهم نامه (۳۱۴ - ۳۹۵) در بیان احکام آیات ارضی و سماوی در دوازده باب هریکی بیست و پنج فصل .

آغاز: بسمله ... از حضرت امام محمد جواد ع متقول است که چون ماه نو بینی انجام : و توبه عبادان و زاهدان .

۲۳- رساله فی کیفیت علم الواجب (۳۹۶ - ۳۹۸) از محمد شریف کشمیری .
آغاز: بسمله ... ربنا آمنا من لدنك رحمة وهیء لنا من امرنا رشدا ... فیقول ...
محمد شریف کشمیری ... ان فی کیفیت علم الواجب ... یالمعدومات والحوادث تحیر
آراء العلماء ... وقد سالت عن ذلك المولی ... شاه تقی الدین محمد النسابة ... فافاد ...
ان علمه تعالی عین ذاته .

انجام : الحديث فاحفظ هذا التحقیق فانه من نفایس الافادات التي هی بالحفظ
یلیق .

۲۸۲۱

نسخ سده ۱۴۰۱۳ و باید رویهم ۴۵ رساله باشد ولی ۳۱۹۲۸ افتاده و برخی هم ناقص گذاشته شده
و ۴۴ رساله و مقاله در نسخه مانده است .
در پایان بندی از کسکول و شعرهایی از شاه نعمه الله و حکایاتی است بفارسی
۱۸ س ۱۴/۵ × ۳۲۵۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سیر ضریبی متوایی

مجموعه ۱۵

۱- مرآت المحققین (۱-۶۶) از محیی الدین میرزا محمد حسین رونق علی شاه
(ش ۲۸۱۶) .

۲- رساله حسن و عشق (۶۵-۹۶) از شاه نعمه الله کرمانی و رساله های شماره ۳
تا ۱۴ هم از او است .

آغاز: بسمله . سپاس بی قیاس و حمد بی حد مران کنز خفارا باد که چون

روزازل واجیت دم زدن خلوت خانه در بیرون قدم زد.

انجام : صید مکن تانکنی خویش صید ..

- ۳- مکاشفات (۹۸ - ۱۲۶ آغاز افتاده) (ف ۴۴۲ ش ۵ - ریو ۲: ۸۳۳).
- ۴- تعریفات (۱۲۶-۱۴۴).
- ۵- رساله خلوت (۱۴۴).
- ۶- مراتب (۱۴۴-۱۷۰).
- ۷- برزخیه (۱۷۰-۱۸۶).
- ۸- حروف (۱۸۶-۱۸۸).
- ۹- تحقیقات رساله حروف (۱۸۸-۱۹۸). (ف ۴۴۰ ش ۱ - ریو ۲: ۸۳۲).
- ۱۰- تحقیقات (۱۹۸-۲۱۹).
- ۱۱- رساله هاء (۲۱۹-۲۲۶).
- ۱۲- ذوقیات (۲۲۶).
- ۱۳- رساله بشرح سؤال کمیل (۲۲۹-۲۳۵).
- ۱۴- رساله اصول (۲۳۵-۲۴۱-۲۲۹).
- ۱۵- رساله عینیه (۲۴۱-۲۴۴).
- ۱۶- رساله وجود (۲۴۴-۲۴۶).
- ۱۷- نصیحت ناعه سیدخلیل (۲۴۶-۲۵۱).
- ۱۸- نصیحت نامه سید نورالله (۲۵۱-۲۵۴) برای پسر پسر خود.
- ۱۹- نصیحت نامه برای خلیفه (۲۵۴-۴۵۸).
- ۲۰- نسبت خرقة (۲۵۸-۲۶۰).
- ۲۱- صور روحیه (۲۶۰-۲۶۶).

- ۲۲- رساله درتوکل (۲۶۶).
- ۲۳- رساله فی استعمال العلم (۲۶۶-۲۷۰).
- ۲۴- رساله مظهریه (۲۷۰-۲۷۱).
- ۲۵- رساله بیان خورش (۲۷۱-۲۷۶).
- ۲۶- رساله بیان نفس و نکات (۲۷۶-۲۹۰).
- ۲۷- رساله بیان برآزخ (۲۹۰-۳۰۷).
- ۲۸- رساله نکات (۳۰۷-۳۱۹).
- ۲۹- ذوقیات (۳۱۹-۳۲۲).
- ۳۰- فیوضات (۳۲۲-۳۲۸).
- ۳۱- مجمع الاسرار (۳۲۸-۳۳۶).
- ۳۲- مجمع لطایف (۳۳۶-۳۹۳).
- ۳۳- مخزن الاسرار (۳۹۳-۴۰۰).
- ۳۴- رساله الهام (۴۰۰-۴۱۶).
- ۳۵- اسرار حروف (۴۱۶-۴۱۸).
- ۳۶- بیان اقطاب (۴۱۸-۴۲۵).
- ۳۷- انعامات (۴۲۵-۴۴۶).
- ۳۸- رساله هدایه (۴۴۶-۴۵۶).
- ۳۹- رساله فی بیان حقیقه الفقر (۴۵۶-۴۵۸).
- ۴۰- رساله حروف کاینات (۴۵۸-۴۷۳).
- ۴۱- رساله بیان نفس (۴۷۳-۴۷۵).
- ۴۲- تعلیق و ذیل شیخ علی حزین بر رساله وجیزه سید نعمه الله (۴۷۷-۴۹۰).
- نسخ درشت تر) که خاتمه ایست از او بر رساله وجیزه او و بدستور عمده الملك امیر خان

نعمۃ‌اللهی از راجه‌های هفت نوشته است در ۱۱۵۷ (نسخه ما از روی آن نوشته شده است).

آغاز: بسم‌الله الحمد لله وسلامه علی عباده الذین اصطفی وبعد در این اوان یکی از اعظم دوستان ایده‌الله رساله و جیزه ... سید نعمه فارسی کرمانی را ... که بخط مبارک وی بود بنظر رسانیده التماس تصحیح و توضیح آن لفظاً و معنی نمود ... و خاتمه رساله را به مقاله‌ای که بر زبان جاری شد تذیل نمود.

انجام: و این تذیل را بهمین قدر اقتصار نمودیم نفع‌الله به الطالبین وجعلنا وایاهم من الفائزین (نمته بیمنه ... محمدالمشهر بعلی بن ابی طالب بن عبدالله‌اللاهجی الزاهدی ... بمحروسة دهلی عام ۱۱۵۷ و الحمد لله حق حمده وعلی فضله).

۴۳- بیان عقاید متصوفه در وحدت وجود و تشیع آنها (۴۹۰-۴۹۲) که بندی است بفارسی (نستعلیق چلیما).

۲۸۳۲

نستعلیق علی اکبر بن محمد ربیع آشتیانی قمی در روز شنبه ۱۴ محرم ۱۳۵۰
۱۳/۵×۱۲/۵×۱۹/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد نیمه‌جاشکی ضریبی مقوایی

دیوان

از عاشق و غزلها است بترتیب تهجی قافیه (ذریعه ۶۷۳:۹) تخلص شاعر در پایان غزلها هست.

آغاز:

زهی مثالی که چون جمالت

زمانه نقشی بسته زبیا

بخنده شیرین بیدله شکر
بغمزه لیلی بمشوه سلمی

انجام :

کل پریشان نیست غنچه تنگ دل در بوستان
بلبل خوش نغمه یکدم میسرودی کاشکی
ماه که بیمهرش که از وی هست استغنا گذشت (؟)
ناله ای با ناله عاشق می شنودی کاشکی (؟)

۲۸۳۳

نسخ عربی سده ۱۳ و ۱۴، عنوان و نشان شنغرف، باحواشی رضی الدین محمد طبیب، مالک نسخه: اوپزش محمد مؤمن و محمد صالح طبیب اردیلی، نسخه را محمد شفیع حسینی نایب صدارت و شریعت وقف کرده بود ۱۱۰۰ و اندی، یادداشت صدرالاسلام محمد حسینی خاگ خرابات که در ۱۳۴۷ گواهی باین وقف میدهد در آغاز هست، شعری عربی مورخ ۱۰۴۸ در بایان هست نیز شعرهای فارسی آقا محمد جان قدسی و میر صفی تبریزی، نسخه از باب چهارم است
۱۹س ۸×۱۴، ۳۲۷۱، ۱۵×۲۲، کاغذ بغدادی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی

تذکرة اولی الالباب والجامع للتعجب النجاب

از شیخ داود انطاکی است (ف ۶۴۴۷).

۲۸۳۴

نسخ سده ۱۱، متن زیر خط سرخ، عنوان و نشان و شکل شنغرف، نام مؤلف را در دیباچه باک کردند و نوشتند «حبیب الله» در ۸ بر ۳ آخر مقام دوم در حساب اهل تنجیم است گویا از حساب فارسی قوشچی +
۱۷س ۷×۱۵، ۳۴۱۶/۱۱/۲۱، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی

تنقیح المقالة فی توضیح الرسالة

از شاه‌میر هبة الله حسینی شیرازی (حقوق ۶۵).

۲۸۳۵

تستعلیق و نسخ معرب و مقابله شده از سده ۱۰ و ۱۱، عنوان و نشان شنغرف، هفت برص آغاز
نو نویس، مالک ابوالقاسم بن حاجی ملا علی رضا
۱۹س ۱۰×۱۴، ۱۸×۱۴، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج خایبی ضربی مقوایی

غور الحکم و درر الکلم

از عبدالواحد آمدی است (طوس ۱۳۴:۵ - مجلس ۱۹:۴).

۲۸۳۶

نسخ سده ۱۰ و ۹ درش ۱-۵ و سده ۱۴ درش ۶-۱۳، عنوان و نشان شنغرف.
۱۷س ۷/۵×۱۵/۵، ۱۹س ۱۴×۲۱/۵، کاغذ سمرقندی و فرنگی - جلد تیماج تریاکی درون سرخ

مجموعه

۱- رساله فی تدبیر الجبلی (۱-۱۲) از ابوبکر محمد بن زکریای رازی.

آغاز: قال ابوبکر محمد بن زکریای الرازی تدبیر الجبلی ان یوقی جمیع
الاغذیه التي یجمع حرارة و مرارة.

انجام: والمختلف الذي يشبه بعضه بعضا على اوجاع القلب والله تعالى اعلم.

۲- رساله فی معرفة التفسرة والبول (۱۲-۳۶)

آغاز: بسمله. حمدله... قد كنت وعدت عند شرحی ما یحتاج الی معرفته من
الدلائل الموقوف علی حقيقة العلل و طریق علاجاتها فی الكتاب المتقدم بهذا و هو
كتاب ایضاح محجة العلاج عند تعذر شرح البول و النبض فی ذلك المواضع بقصدی

كان فيه من استعمال الاختصار ان افرد بشرحهما مقالة فاستوفى الكلام فى انواعهما فيها .

انجام : واذا قد بينا ما اردنا تبينه من امر البول فيكمل بانه باذن الله و ارادته و ناخذ من شرح النبض ان شاء الله العزيز الحمد لله وسلامه على نبيه محمد المصطفى وآله اجمعين آمين .

٣- رسالة فى معرفة النبض (٣٧-٤٨) .

آغاز: شرح معرفة النبض نبداً بعون الله وتأيمده فى شرح النبض فى هذا الباب.

انجام : فهذا فى معرفة ما يحتاج اليه من امر النبض كاف وبالله الثقة .

٤- رسالة فى حدود الامراض (٤٩-٧٤) از ابو منصور حسن بن نوح قمرى .

آغاز: بسم الله . قال احوج عبد الله الشيخ ابو منصور الحسن بن نوح القمرى انى

لكنه معرفتى بفضل علم الطب على سائر العلوم عدا الالهية ... لا ازال مفكراً فى جمع ما يقرب البعيد ويسهل المتوعر .

انجام : وطبق عليه التطبيق وصارت عنقه فى ذلك التقرير ورأسه خارجاً منه والله

اعلم بالصواب .

فهرست بابها

الباب الاول فى اسامى العلل الحادثة من الفرق الى القدم .

الباب الثانى فى اسامى العلل الحادثة فى سطح البدن .

الباب الثالث فى اسامى الحميات وتوابعها .

الباب الرابع فى اسامى ما فى بدن الانسان .

الباب الخامس فى اسامى الطبائع وما فى معناها من الالفاظ و الحوادث فى بدن

الانسان .

الباب السادس فى الاسامى التى يستعمل فى المعالجات .

الباب السابع فى اسامى الاطعمة والاشربة .

الباب الثامن فى الفاظ القرابادينات .

الباب التاسع فى اسامى الاوزان والمكائيل .

الباب العاشر فى اتخاذ الاشياء التى لابد منها كل يوم .

۵- رسالة فى الموت السريع (۷۴ - ۷۸) از ابقر اطميس وترجمة ابن بطريق همانكه گویند كه جالینوس آن را از گور او یافته است .

آغاز: هذا الكتاب يسمى الموت السريع هذا كتاب ابقر اط الحکیم بالاسنائه الذى وجد فى قبره ترجمة يحيى بن البطريق وهو خمسة وعشرون قضية فى الموت فقال ابقر اط اذا كان وجه المريض ورم لا يوجد له حس ... فاعلم انه يموت الى ثلثة وعشرين يوما .

انجام : ودفعه الى ميثودورس خليله وامينه والله اعلم بالصواب واليه المرجع و العاقب .

۶- زاد المسير فى علاج البواسير (۸۱ - ۱۱۲) از محمد بن محمد بن محمد قوصونى كه بدستور مولانا حسن بن مسلمين حاكم شرعى اقليم منوفيه در چهار فصل ويك خاتمه ساخته است .

آغاز: بسمله . نحمدك يا حافظ الصحة على هذه الابدان ويا مزيل العلل والادواء رحمة ... فيقول ... محمد بن محمد بن محمد القوصونى الطبيب ... هذه رسالة لطيفه محتوية على مباحث شريفة تتعلق بالعلة المعروفة بالبواسير .

انجام : يتوع لتبه يفتح البواسير والله اعلم بالصواب .

۷- مجل العسير فى اقسام و علل البواسير (۱۱۲ - ۱۴۷) از محمد بن غياث الدين شيرازى كه برآى ادریس بن حسن پادشاه مكه درسه فصل و يك خاتمه ساخته است . در بیشتر جاها مانند رسالة پيش است .

آغاز: بسملة . الحمد لله حمدا كثيرا لا يعد ولا يحصى ... فيقول ... محمد بن غياث الدين الشيرازي الطيب... هذه رسالة محتوية على مباحث بما يتعلق بالعلل المعروفة بالبواسير.

انجام : وجعل على البواسير فتح افواه عروقها وسكن الوجع .
 ٨- رسالة الفرض في معرفة النبض (١٤٧-١٦٣) از فرج الله بن محمد طبيب.
 آغاز: بسملة . حملة . وبعد فهذه لطيفة كالفرض في معرفة النبض وصفتها اجابة لبعض الاخوان .

انجام : فنبضهم صغير متفاوت قال المؤلف فرج الله بن محمد ... هدا ما اردت اثباته في هذه الاوراق من احوال النبض .

٩- رسالة الحميات (١٦٣-١٨٠) از ابقراط در عنوان آمده «رسالة حميات من معالجات ابقراط وتصنيف الشيخ ره» .

آغاز: علاج حمى اليوم و علامتها ان كانت علته هذه الحمى من حرارة الشمس يمس جلده .

انجام : و تهرب الى غور البدن و يبرد كذلك ظاهر (تمت بحمد الله . بلغ من المنتسخ الذى لا يخلو من الغلط) .

١٠- اسرار النساء (١٨٠-١٩٩) در عنوان آمده «رسالة موسومة باسرار النساء من تصانيف جالينوس» .

آغاز: سالت فينالاينوس الملكة جالينوس ان يؤلف كتابا في اسرار النساء على ما سالته ويكتب لها غرضها في الكتاب و ان يقسمه لها قسمين ... ذكر الادوية التي تسمى البدن و تربطه وتنعمه وتنميه .

انجام : واثياب سرطان بحرى .

١١- رجوع الشيخ الى صباه في القوة والباه (١٩٩-٢٨٤) در دو قسم و جزو: يكى در سى باب در اسرار رجال دومى در سى باب در اسرار نساء در عنوان آمده كه از شيخ داود

مصری است. فهرست بابها در آغاز هست و آشفته می‌تواند و در خود رساله عنوان «الباب الثامن عشر فی الخواص المعینة علی الباء» دیده می‌شود. رساله‌ای به‌همین نام در دو جزو هر یک سی باب از مولی احمد بن سلیمان (ابن کمال پاشا) در گذشته ۹۴۰ که برای سلطان سلیم عثمانی ساخته است یاد شده که در عنوان بابها بار رساله‌ای یکی نیست ولی در آغاز با آن یکی است (چلیبی ۱: ۵۳۵ - ره آورد ۲۶۶).

آغاز: بسمله . الحمد لله الذی خلق الاشیاء بقدرته و اتقنها بلطیف صنعته

انجام : فینبغی ان یدمنه من (ناقص).

۱۲- رساله الربو وضیق النفس (۲۸۶-۲۹۲) از شیخ داود مصری (عنوان) .

آغاز: فی الربو الربو ثملۃ ای حادثۃ فی الریه .

انجام : وعلاجه علاج تلك الاورام علی ماسیجیۃ ان شاء الله تعالی .

۱۳- الرسالة الشهابیة فی الصناعة الطبیة (۲۹۲-۳۸۸) .

آغاز: بسمله . الحمد لله الذی خلق المخلوقات بقدرته و علم الانسان عالم یعلم

بحکمته ... و بعد فهذه رسالة فی الصناعة الطبیعة الفت برسم الخزانة العالیة المولویة

الاجلیة المحز میه خزانه مولانا و سیدنا شهاب الملة و الدین احمد بن عیسی صاحب

المحرورة ... وهی تشتمل علی نکت و نوادر من امر المعالجات ... وسمیتها بالرسالة

الشهابیة فی الصناعة الطبیة و فهرست ابوابها ثمانین بابا .

انجام : فلیس ینفعنی علمی ولا عملی.

۲۸۲۷

نسخ درشت و نستعلیق زیر خود شاعر در سده ۱۴ در متن و هامش ، عنوان و نشان شنغرف

۱۴س ۱۱/۶ ، ۱۴س ۱۱/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى درون سبز

دیوان

از حیران یزدی و غزل است و ترکیب بند و قصیده و رباعی و مثنوی نزدیک ۳۱۹۰ بیت.

(ذریعه ۲۷۲:۹ - مجلس ۲۶۸:۳).

در آن شعرها ایست درباره درد چشم خود او (۹۷) و مدرسه مصلی صفدرخان (۹۶) و مصباح کفعمی (۹۳) و ستایش هلا کومیرزا (۱۶۴) و طراز یزدی شاعر (۱۸۱) و کتاب و صاف (۱۸۲) و تاریخ تولد پسرش در ۱۲۵۸ (۱۹۶).

۲۸۳۸

نسخ محمود بن حسین گرگین در چاشت روز یکشنبه ۴۳/۱/۸۱۴ درش ۴ که از آغاز ناقص و از نیمه دوم باب ۴ مقاله یکم را دارد، ش ۱ تاریخ ندارد و بهمین خط است، درش ۴ که نیمه دوم کتاب است هم نام او را دارد و تاریخ ۷۱۴ و حاشیه دارد با نشانه «م»، ش ۴ نیز حواشی دارد با نشانه «ه» نسخه از ص ۲۸ است ناص ۱۴۲، درص ۶۲ شعرهای فارسی است، درص ۶۴ و ۶۵ بند نیست در هندسه بهری ۱۶ س ۱۵/۵ × ۶/۵، ۱۴/۵ × ۱۱/۴، کاغذ سمرقندی، جلد تیماج ضربی مقوایی

۱- المختصة المرشدية في القواعد المنطقية (۲۹-۳۱) رسالة كوتاهی است بروش

مناخران.

آغاز: دلالة اللفظ على تمام مسماء مطابقة كدلالة البيت على مجموع الجدار

والسقف.

انجام: لم يلزم كونه في الماء اوليس في الماء (تم المختصر المرشدية في القواعد

المنطقية بحمد الله وحسن توفيقه بمحمد وآله).

۲- الملخص (۳۳-۶۲) از چغمینی.

۳- تلخیص المفتاح (۶۵-۱۲۱) از خطیب.

نسخ محمدحسن بن محمدعلی در خوشان روز دوشنبه ۱۶ رمضان ۱۲۴۱ در ش ۱، ش ۴ مورخ روز سه شنبه ۱ محرم ۱۲۴۰، ش ۶ مورخ ۱۱ محرم ۱۲۴۱، ش ۷ مورخ روز آدینه ۱۴ محرم ۱۲۴۱، ش ۸ مورخ ۱۶ محرم ۱۲۴۱، در ۱۱۴ ر - ۱۱۵ ر خبر است بفارسی، در ۱۱۶ پ - ۱۲۱ ر حدیث است، ش ۱۲ مورخ روز آدینه ۲۸ محرم ۱۲۱۴ و حواشی دارد و شعرهایی دیگر در تجوید در هاشم و پایان آن هست، ش ۱۴ همان دیباچه است، عنوان و نشان سنگرف.

۱۷ س ۱۰ × ۱۶، ۱۴۹ × ۱۶/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی ۴ رد مشکى درون زرد و مقوایی

مجموعه

۱- الاعتقادات (۱ پ - ۲۵ پ) از ابن بابویه -

۲- الفخرية فی معرفة النية (۲۶ ر - ۳۵ پ) از حسن بن مطهر حلی -

۳- اصول دین (۳۶ ر - ۷۶ پ) از مهملی احمد اردبیلی است .

آغاز افتاده : و این قسم را واجب می گویند و عرب آن را الله میگوید و عجم خدای .

انجام : مانند ش ۸/۸۷۸ دانشگاه (ف ۵۷۷) و ش ۳۹ و ۳۵ طوس .

۴- طب النبى (۷۷ ر - ۸۰ پ) .

۵- الذهبية (۸۱ پ - ۸۹ ر) منسوب با امام رضا .

۶- هزار و يك مسئله (۹۰ پ - ۱۰۴ پ) كه حدیثهای نبوی است .

آغاز: بسمله . حمدله ... در خبر است از حضرت سید کائنات محمد مصطفی ...

که روزی در مسجد نشسته بود .

انجام : باین درست باز گشتند .

۷- خواص نادعلی (۱۰۵ پ - ۱۰۷ ر) سی و هشت خاصیت برای آن بر شمرده

شده است .

آغاز: بسمله . وبه نستعين . الحمد لله افاض الارواح من القدم ... اين رساله ايست
مشمول از بعضی خواص و اسرار اين كلمات الثامات .

انجام : از شردشمن ايمن گردد ان شاء الله تعالى .

۸- قصه ادهم درویش (۱۰۷ پ - ۱۱۴ ر) همان داستان ابراهيم ادهم.

آغاز: قصه ادهم درویش با وزير ادهم پادشاه و دختر پادشاه که اسم دختر
مهرافروز است . بسمله . حمدله . اما بعد راويان اخبار و ناقلان آثار آورده اند که در
بلاد خراسان وزيری بود که او را ادهم وزير ميگفتند .

انجام : الحال پادشاهی ابراهيم ادهم در اینجا مشهور است .

۹- تفسير الفاتحة والاخلاص والفدر (۱۱۵ پ - ۱۱۶ پ) يفا رسی از ملا محمد

طاهر .

آغاز: اعوذ بالله ... گویی که پناه می برم بخدا .

انجام : بر اهل جور و ظلم و فاسق و فاجر .

۱۰- رساله نکاح (۱۲۲ پ - ۱۲۵ ر) از فاضل خراسانی (بنوشته باستانی) .

آغاز: بسمله . حمدله ... بدانکه باید دانست که لفظ نکاح و تزویج را متعدی

ميکنیم .

انجام : مجموع شد هفتاد و دو .

۱۱- لؤلؤيه (۱۲۶ ر - ۱۳۰ پ) از سيد ابوالقاسم قاری که در زمان شاه عباس دوم

در تجوید و قرائت بسال ۱۰۶۱ ساخته است . در آن آمده « لؤلؤيه عقد آن نظم لآلی

(= ۱۰۶۱) نام و سال نام ناظم و شاه در آغاز هست .

آغاز:

ای کلام از انتظام نام ذات در نظام

وی ز شهد شکرین شکر ت زبان شیرین بکام

انجام :

یعد از اهدای دعای ازدیاد عمر شاه

روح ناظم را بحمد و سوره ای یاد آرگاه

جامع این رساله و ناظم

خادم قاریان ابوالقاسم

مولدش مشهد امام رضا

برضا نیست در دکن برضا

۱۲- معالم الدین (۱۳۱-۱۳۹) از ابومنصور حسن عاملی .

۲۸۴۵

استعلیق سده ۱۰ ، جدول زر و مشکى و شنگرف و لاجورد با سر لوح ، انجام در رباعیات افتاده .
۱۴س۸×۱۴ ، ۱۹×۱۳۴۳۸۶ ، کاغذ سمرقندی ، متن وحاشیه و رنگارنگ - جلد تیماج مشکى عطف
قهوه ای .

دیوان

از حافظ شیرازی است -

۲۸۴۱

استعلیق شاعر ، جدول مشکى ، تاریخ تولد ۱۲۸۲ و ۱۲۸۶ در صفحه عنوان هست .
۱۵س۷/۵×۱۵ ، ۲۰/۵×۱۴۳۴۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى

بهار و خزان

دیوانی است از منظور احمد بن محمد رضای خوانساری درسو گواری و منقبت
خاندان پیامبر آمیخته با داستان یوسف وزلیخا .

در آغاز نسخه ما آمده «المجلد الثالث من مجلدات تذكرة المصائب في المناقب
والمصائب من آل ابي طالب وهو الموسوم بالفارسية بهار و خزان من مؤلفات والمتملكات
اقل الذرات احمد بن محمد رضا الخونساری المتخلص بمنظور» (بخط ومهر شاعر).

آغاز:

حمد بيجد مر خدا ای را سزا است
کوبیری از صفات ناسزا است
خالقی کز کاف و نون کرده عیان
سطح ارض و طارم هفت آسمان

انجام :

فرس (۹) بود سازم بیان آن داستان
از برای عاشقان صادقان

۲۸۴۲

تستعلیق مدۃ ۱۳ ، درص ۵۸ - ۵۹ شهرها است. بفری از امام زمان بنقل از شیخ احمد احصایی
از پدرش .
۳۳×۱۰/۵ ، ۳۱×۱۵۳۳۰ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا

مجموعه

۱- رساله در رد عقاید صوفیه (۱ - ۴۶) گویا از میرزا محمد اخباری است

بقارسی .

آغاز افتاده : اتحاد است ثانی صیوروت شی است بشیء دیگر بطریق استحاله.

انجام : بانوار الحکمة و الیقین بحق محمد و آله الطاهرین سلام الله علیهم

اجمعین .

۲- رساله در رد وحدت وجود و توجه صوفیان در نماز و دعا بمشرد (۴۷-۴۸) گویا از همو .

آغاز: بسمله . بعد از اتمام رساله عقاید و تزییف آرای متصوفه ملاحظه متفطن شدم که در بعضی السنه و افواه افتاده است که اهل ذکر صورت آن شخص صاحب اجازه را در خیال خود نگاه میدارند .

انجام : تفکر نمایی در هر باب حق بر شما ظاهر میشود والله یهدی . اولاً و آخراً انتهی ما اردنا نقله من کلماته و باین ختم می نمائیم رساله را (تمت ۱۲۳۹) .

۲۸۴۳

نستعلیق بخط محمد یوسف حسینی است در روز آدینه ۲۹ محرم (۲۹ خرداد) ۱۱۶۵ ، آغاز افتاده است .
سطر جلیبا ۱۶×۹ ، ۴۵×۱۳ ، کاغذ رنگی - جلد تیماج مشکی .

۲۸۴۴

شعرها ایست از عندلیب و در آن آمده که در ۱۱۶۰ برای شغل علمداری و صاحب جمعی از طرف نادرشاه خواسته شده و چون کم آورد شاه دستور داد که چشمش را بکنند و او را بشهر ساری بفرستند و او تامرگ نادر در آن شهر میزیسته است (ص ۳) .

نیز شعرهای از مجذوب بنام شاهراه نجات و از کلیم و داستانی درباره موسی .

۲۸۴۵

نستعلیق مؤلف .

۱۲ س ۷×۱۲ ، ۱۲۰×۱۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضریب مقوایی

دیوان

از سید رضای فروغ که میگوید ده هزار بیت قصیده سروده ام (ص) رویهم
نزدیک بسه هزار بیت شامل :

۱- منظومه فضل (۸۶-۱) چنانکه خودش نامیده است (ص ۴ س ۲).

آغاز:

ستایش خداوند معبود را
که از جود آورد موجود را
بقضل حقش فضل نام
که باشد همه ذکر فضل امام

.....

روایت کند ناظم این کتاب
فروغ سخن پرور نکته یاب
که چون از قصاید مراده هزار
بقضل خدا آمد اندر شمار
در ص ۷۷ هم آمده: « فروغ که از بس بعضیان درم ».

انجام:

فروغ آن چنان مایل روی اوست
که عشاق مشتاق دیدار دوست
جمال ازل کیست غیر از علی
شه لم یزل کیست غیر از علی

۲- ساقی نامه (۸۷-۱۹۸).

این دورا گویا او میخواهد « الدرر المنظومة » بنامد.

آغاز:

بیا ساقی ای مونس دوستان

بزن خیمه اندر سرا بوستان

که فصل گل ولاله و عبهر است

ز گل بوستان اخضر و احمر است

انجام :

دل از خواندن شعر من شاد کن

پس از هر گز با رحمتم یاد کن

فروغ نگارا بمهر علی

بکن عیش و بگنزر بمهر ولی

تمام شد ساقی نامه و توفیق نظم مثنوی را از جناب اقدس ولایت مآب... میخواهم

امید که مرا نیز بدوستان بخشند و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد...
المیامین.

۳- مثنوی هفت بزم (۲۰۱-۲۳۸).

آغاز :

آنچه بخشد جان عالم راستا

هست مر معبود را حمد و ثنا

زان سپس باید نمودن ابتدا

هم بنام ابتدای ما سوی

کوز الطاف تو حالی کردم عزیم

داستان راند همی از هفت بزم

انجام :

ای فروغ روی آن ماه تمام

ختم کن این خوش سخن را و السلام

دل دوستان از محن دور باد

سر دشمنان از بدن دور باد

تمت کتاب الدرر المنظومه والمثنوی بید مؤلفها ... سید رضا المتخلص بفروغ

فی اربعة عشر من شهر ربیع الاول سنة ۱۲۹۶ من الهجرة ... الى يوم البقاء .

۲۸۴۵

استمليق سده ۱۳ و ۱۴ . ش ۱ حواشی دارد، در ص ۸۷-۱۱۸ پراکنده های نظم و نثر است و پس

از ش ۲ هم پراکنده ها است و در پایان ترجیع بندها تفاسط .

۱۱ ص ۱۰×۱۰ ، ۳۱۰۲ ۱۵/۱۵×۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیمانج مشکی مقوایی

مجموعه ۴۹

۱ - العروة الوثقى (ص ۱-۸۶) از جلال خادم طیبسى و در سلوك و طریقت است

و شعرهای او هم در آن هست .

آغاز: بسمله . حمدله . صلوة . اما بعد بر ضمیر منیر اهل دانش و ارباب بینش

واضح و لایح باد که مفرق مجرد مقید یعنی قاسم قلندر ... که یکی از تکیه داران فرچق

بند بقا و کمر بستگان صاحب کسوت تکبند و منتشاء و فناست صدای سفیدمهره ارادت

بگوش هوش فقیر بی بضاعت جلال خادم طبسی رسانید و از کجکول معرفت نواله ارشاد و هدایت طلبید ... از هر باب سخنی چند بخیر الکلام مرتب بر چند کلمه یاد داد مسمی بعروۃ الوثقی و بعد از چند سال این کلمات بنظر بی نظیر فرزند سعادت متد ابوالفتح غیاث الدین محمد رسید کلماتی چند با وصلحق نمود . کلمه اول در بیان توبه ... سی و دویم در بیان فنا .

انجام : درین محل که سخن بفناء مطلق رسید ختم کلام واجب آمد ... خداوند سبحانه و تعالی عوام و خواص را ازین مقامات فیضی کامل نصیب گرداناد بحرمة الاقطاب والاولاد .

۲- نان و حلوائی (۱۱۹ - ۱۴۸) از شیخ بهایی .

۲۸۴۶

نسخ عبدالعلی بن محمد صالح مراغی بخواش آقامهدی (سده ۱۴)، عنوان و نشان شنغرف، درص ۴-۲ بخط معین العلماء خویی مورخ ۱۴۰۹ هجری است و در آن از داستان باب یاد شده است .
مطر چلیپا ۱۱×۱۶، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۴۹، کاغذ فرنگی ، جلد تیماج و شکی

زاد المسافرین

در پزشکی است از محمد مهدی بن علی نقی شریف در دو مطلب که بخواش میرزا محمد اسماعیل ساخته و در ۱۰ صفر ۱۱۴۱ بانجام رسانده است (ره آورد ص ۲۳۵ ذریعه ۱۲: ۱۰ - مشار ۸۷۲) .

آغاز: سپاس افزون از قیاس از خواش بیماران و ستایش تجاوز از شوق درد مندان بلقا نثار بارگاه طبیبی است مهربان .
انجام : ورئه سخن بسیار است .

۲۸۴۷

تستعلیق پسر فیض علم الهدی محمد از روی نسخه اصل در ۱۱۰۶ و مهرش «محمد علم الهدی علم الهدی محمد ۱۰۷۲» در صفحه عنوان هست ، عنوان و نشان شنغرف ، مهر ابراهیم بن محمد رضای حسینی مورخ ۱۲۴۱ و محمد رضای محمد صفی حسینی و محمد علی بن محمد باقر مورخ ۱۲۱۳ و محمد رضای طباطبائی در آغاز و پایان نسخه هست.

۱۷ س ۸ × ۱۳ ، ۱۶۴ س ۱۳ × ۲۱ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی

منتخب الاوراد

از فیض کاشانی که بدرخواست پسرش علم الهدی محمد در سپاهان بسال ۱۰۶۶ ساخته است و گزیده ایست از خلاصه الاذکار او (مجموعه ۲: ۱۵ و ۳۱ و ۴۰).

آغاز: بسمله نحمدک اللهم علی ما مننت به علینا من اجابة دعائنا ... فیقول ... محمد بن مرتضی المدعو بمحسن ... قدسالنی ولدی ... محمد الملقب بعلم الهدی ... ان انتخب له ما يعمل به و یواطى علیه مما یتکرر فی الایام واللیالی ... و سمیته بمنتخب الاوراد و رتبته علی ثلثة ابواب.

انجام: وذلك فی ایام اقامتنا باصفهان صیئت عن الجور والطغیان - و کتب الفقیر الی ربه .. محمد یدعی علم الهدی ابن محمد المحسن ... انه لما یشاء فعال .

۲۸۴۸

تستعلیق ۱۷ شعبان ۱۲۴۱ در ش ۱ ، ش ۴ مورخ شوال از محمد اسمعیل ، همه شماره ها بیک خط ، عنوان شنغرف.

۲۱ س ۱۰ × ۱۷ ، ۳۵ س ۱۷ × ۲۱/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج خنایی ضربی

مجموعه ۵

۱ - مناجات نامه (۲ پ - ۹ ر) از خواجه عبدالله انصاری .

آغاز: دلادرحق میکن نظرها که در راه تومی بینم.

انجام :

بنگر که چه روز از کجا آمده ای

میدان که چه میکنی کجا خواهی رفت

۲- اسماء حسنی (۱۰ پ - ۱۷ پ) هزارویک نام خداست و طالع بینی از روی آنها یا شماره آنها .

آغاز: بسم الله . الحمد لله الذي تخصص به الاسماء الحسنی والصفات العلیا... بدان
 وفقك الله تعالى که اسماء حسنی الهی ... هزارویک نام عظام است باتفاق علمای سلف و
 هر طایفه ای از ایشان آن را بنوعی جمع کرده اند ازان جمله سلطان سعید سلطان محمود
 غزنوی در نوبت ثانی که تسخیر نیشابور نموده از علما و پیشوایان آنجا التماس نموده که
 هزارویک نام باری تعالی جمع نمایند ... پس ایشان گفتند که این را زمانی باید و دیگر
 علما را جمع باید کرد باتفاق اسماء عظام را جمع نماییم پس سلطان فرمود از اطراف
 علما را جمع کردند مثل ابو القاسم قشیری وقاضی محمد ناصحی وقاضی صاعد و ابو نصر
 صابونی و خواجه سهل صعلوکی و ابو جعفر نحوی و ابو منصور هرروی و ابو سلیمان خطابی
 و ابو الفضل سرخسی و ابو عبد الله شیرازی و ابو اسحق جمشید و دیگر علما و ائمه دین در
 خطه مجر و سه نیشابور جمع آمدند و سلطان فرمود تا خزینه گشادند و ایشان را عطا و صلّه
 بسیار دادند و هر یک را وظیفه لایق تعیین نمود و ایشان بجمع آن مشغول گشتند و مدت
 یکسال آن را از کتب اسلام بر توافقی الفاظ آن اسماء مترتب ساختند و بعرض سلطان
 رسانیدند ... پس نسخه را بر رسم تحفه پیش خلیفه ابو العباس فرستاد ... و این فقیر از
 آن جمع ایشان و جمله های دیگر هزارویک نام عظام که اعرف و اشهر بود التقاط نمود
 بر توافقی معنی و بر ترتیب اعداد مرتب ساخت .

انجام : راحم الضعفاء ۱۲۳۲ ..

۳- الرفع و الدفع (۱۸ پ - ۲۸ پ) از فیض کاشانی چنانکه در عنوان رساله دیده (میشود) محجة ۱۷:۲ و ۳۳ و ۴۶.

آغاز: بسملة الحمد لله وسلامه على عباده الدين اصطفى. اما بعد این رساله ایست [در] دفع آفات و رفع بلیات از خود و مال خودمان و اطفال بقرآن و دعا و عوذ و ورقی و علاج و دوا منقول از ائمة معصومین و اکابر دین و حکماء پیشین مشتمل بر ده باب. انجام: و مجموع آنچه درین باب مذکور شد از اسحق کندی منقول است که در رساله قلع آثار آورده.

۴- اختیارات (۲۸-۳۵ پ) از محمد باقر مجلسی در سه فصل و یک خاتمه، پس از خاتمه احکام گرفتن آفتاب و ماه است در ماهها.

آغاز: بسملة حمد لله ... اما بعد چنین گوید ... محمد باقر بن محمد تقی ... که این رساله ایست در بیان آنچه از احادیث معتبره اهل بیت ... معلوم میشود از سعادت و نجو است ایام هفته و ماه.

انجام: و مرد فاجر فاسقی دعوی پادشاهی کند.

۲۸۴۹

نستعلیق سده ۱۴

۱۱×۹×۱۴۳۹۲۰۱۴×۲۰/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی ملوایی

دیوان

از سید لاهیجی کیلانی در تغزل و مدح و سوگواری و آن را گویا کوهر مراد (۱ ص) نامیده است و يك قصیده آن ملحق العرفان (۷ ص) و یکی رکن العرفان (۸ ص) و یکی نکات العرفان در چند بند (۱۹-۷۹) و یکی مشکات و یکی مصباح (۱۰۷-۱۰۹) نامیده میشود. درد یباجه منشور آن نام میرزا محمد علی خان لاهیجانی یان شده است.

آغاز:

در عهد دولت قمر برج عز وجاه
 آن حامی شریعت و آن جان دین پناه
 این در معرفت که ز بحر حقیقت است
 وین گوهر مراد که روشن نموده راه

بکنه ذات تو کنه خرد برد کی پی
 شود مسافت گردون بگرد کان کی طی
 حکیم وصف جلال و جمال میگوید
 مگو مگو سخن سر برو بر و هی هی

خمید قامت سروت بدهر یاسید
 گذشت فصل بهار و رسیدم و سم دی
 انجام :

سید چو ز احوال غریبش پرسید
 گفتند غریب این دیار آمد و رفت

۲۸۵۰

نستعلیق سده ۱۱ ، آغاز و انجام افتاده است .
 ۶۴×۱۴ ، ۱۴×۲۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی با جدول سرخ و مفتولایی

دیوان

از کمال الدین اسماعیل اصفهانی سراینده سده ششم و هفتم (مجلس ۳: ۳۸۷- سپه

۶۶۱:۳ - منزهی ۲:۵ (قصیده و قطعه و رباعی دارد و مرتب نیست و نزدیک بدو هزار و پانصد بیت.

۲۸۵۱

نسخ محب علی بن کر بلائی حسینعلی در ۱۳۶/۴۴۵ (۳ و یا ۱۳۶۴) عنوان و نشان و جدول ششگرف.
۱۵/۵×۸/۵، ۳۳×۱۴/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی

در رساله دیکه و دیکه

ترجمه و شرحی است از ابوالقاسم بن محمد کاظم شریف موسوی بر رساله ذهبیه منسوب بامام رضا بنام محمودخان کلانتر تهران پس از سال ۱۲۶۳ که مؤلف بدستور شاه تهران آمده و در خانه کلانتر بوده است دریک مقدمه و بیست و هشت قانون و یک خاتمه و جدولهای بسیاری در آن هست و بنوشته خود شارح شرحی است شگفت و عمل مطالبی که او میپندارد از امام است در آن آمده است. نام مؤلف و کتاب و تاریخ و نام کلانتر در دیباچه و پایان هست. او رساله را در روز دوشنبه ۱۲۶۳/۷/۲۱ در خانه کلانتر بانجام رسانده است.

آغاز: بسمله. حمد غیر محدود و ثناء نامحدود مر حکیمی را سزا است که مشت خاکی را باشاره خلق الانسان ضعيفا خلعت وجود بخشید.

انجام: و کان الافتتاح و الاختتام بهذه الرسالة علی العجالة فی بیت العالی بالجاه الذی سبق ذکره زاد الله فی عزه و عمره و دولته و شوکته و اولاده آمین یا معین.

۲۸۵۲

نستعلیق خوش سده ۱۳ از مؤلف، سر لوح زیبا و صفحات زرافشان با حواشی لغوی
۱۵/۷×۸/۵، ۳۳×۱۴/۵، کاغذ فرنگی - جلد مقوای

هفتاد و نهم

بشتر و نظم از احمد بهشتی کرمانشاهی (ص ۱۴ و ۲۳) عنوان «عریضه مطایبات»
و «صورت گذارش حالی است» در میانه هست.

آغاز: بسمله - درخشان گوهر حمد و سپاس فزون از و هم و قیاس ایثار پیشگاه
لم یزل ولایزالی که ابدیست.

انجام: که جام می بکف کافر مسلمان داد. العبد بهشتی یاهو.

۲۸۵۳

تسلیق میر نجم الدین بن حاجی میر هاشم رشتی در شب یکم شوال ۱۲۹۵ بارس لیل، عنوان
درشت تر.

۱۶/۵×۸ ، ۲۲×۱۵/۵۳۲۷ ، ۱۳ غزل فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی

التهلیقه

حاشیه ایست از آقا محمد باقر بهبهانی بر منهج المقال استر ابادی (حقوق ۳۴۸)
نسخه ما همان پنج فائده مقدمه است.

۲۸۵۴

تسلیق محمود بن لطف الله بن لطف الله در روز پنجم شنبه ۲۷ ذی حجه ۹۸۳ ، نشان شنگرف، خط و
مهر محمد هاشم بن زین العابدین موسوی که دارنده نسخه بوده است در آن هست، در پایان هشت صفحه
در باره احتجاج پیامبر است بهرلی.

۱۹/۱۱×۱۶ ، ۲۱×۱۵/۵۳۱۵۸ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی

مکارم الاخلاق و معانی الآداب

از ابی نصر حسن طبرسی است در دوازده باب (ف ۲۷۹۹).

استمعیق مؤلف که ۴ را در روز شنبه ۱۲۴۴/۱۶۴۸ نوشته است ، حواشی دارد بر همه شماره‌ها که بیک خط است ، ۴ مورخ شب آدینه پایان ج ۱/۱۳۴۰ است .
 ۲۲س ۷/۵×۱۴ ، ۱۸×۱۱۳۱۶۷ ، کاغذ قرنگی کبود - جلدحنایی ضربی مقوایی .

مجموعه

۱- جنگ (۱-۳۶۸) از محمد کاظم رحمت یزدی پسر حاج محمد صادق که در ۱۲۰۵ زاده شده است سرگذشت او در این مجموعه (ص ۳۴۱ و ۳۶۱ و ۳۶۳) هست و میگوید که سی استاد دیدم و ششصد کتاب خواندم و آنها بر می‌شمرد و شاعر هم بوده است او شاگرد مولانا محمد اسماعیل بن محمد سمیع اصفهانی بوده است (ص ۳۸۹) او تقویمی در ۱۲۲۴ استخراج کرده است . مطالب پرآکنده از اخبار و ادب و نظم و نثر عربی و فارسی در آن هست .

در این جنگ از استادش محمد اسماعیل اصفهانی و شعر او (ص ۱۶۵) یاد شده و از این شاعران : سید محمد زواره‌ای مشکین متخلص به سید (۲۵۹ و ۲۲۸) و میرزا محمد علی آزاد کشمیری متخلص بازان (۲۵۸) و آقا محمد طلعت (۲۵۷) و محمد صالح و امق (۲۵۸) و میرزا محمد کوزه کنانی متشی (۲۱۰) و سید نقی قزوینی مؤلف وظائف نفس المناظره و آدابها در پنج بیت عربی (۹۵) و سید حسن کچکویی متخلص بنیاز (۸۱) و سید ابوالقاسم فایینی (۱۲۳) و میرزا هادی نایینی مؤلف لسان الذاکرین (۳۰۹) و میرزا قوام قزوینی (۳۴۰) و میرزا آقاسی (۴۵) .

آغاز: بسمله . حمدله . صلوه . و بعد فیقول ... محمد کاظم بن الحاج محمد صادق

۲- السبع المثانی (۳۶۹-۳۸۲) - دو صفحه باز بنام السبع المثانی بنظم درص

۴۰۸-۴۰۹ هست) او این کتاب را پس از عقد الثریا در ۱۴/ج ۱/۱۲۴۰ سروده است و در باره

امامان است و ستایش از آنها بنظم .

آغاز: بسمله . الحمد لله الذی عظم حلمه فعفا .

انجام : وبعد اوسحقا لاعداء الله .

۳- الجوابات العشرة (۳۸۴ - ۳۹۱) ده پاسخ است پیرامونی که فتح علی شاه

کرده که عمر طبیعی باید هشتاد سال باشد یا صد و بیست سال و چرا این طور نیست .

آغاز: بسمله الحمد لله الذی لا اله الا هو .

انجام : ولكن دلت علی موضعه للمریدين و الحمد لله رب العالمین و السلام

علی محمد و آله اجمعین .

۴- زهرة الجواد (۳۹۳-۴۰۷ و ۴۰۹-۴۳۴) در هیئت بنظم عربی و نام آن در رساله

هست و در پنج باب و یک مقدمه است .

آغاز:

الحمد لله الذی قد انسلک

فی عالم الشهود ما تحت الفلك

انجام :

و الرحمة لنا ولکتاب

الراقمین ذلک الکتاب

۲۸۵۶

نستعلیق خوش آغاز سده ۱۴ ، عنوان شنغرف ، در ۲۰ ص .

۱۸×۲۱ ، ۱۶×۲۴ ، کاغذ فرنگی - جلد مخمل سبز و زردون مشکی

تاریخ و جغرافیای کرمان

از افضل الدوله کرمانی که در ۱۳۲۳ ق ساخته و از اوضاع آن روز کرمان و مرگ

حسن علی خان امیر نظام گروسی و دفن او در ماهان (ص ۱۴) و تأسیس کنسولگری‌های انگلیس در ۱۳۱۲ و روس در ۱۳۲۱ در کرمان (۱۳ و ۱۴) یاد کرده است. میکیلخوما کلای (پیام نوین س ۲۲ ص ۱۷) از این رساله نام برده است. این رساله جز سالایه احمد علی خان کرمانی است (حقوق ۱۳۳) استوری (۱۶۹:۲) از «جغرافیای مملکت کرمان» در چهار تمبیه که در ۱۲۹۶ (۱۸۷۳) در زمان فرمانروایی مرتضی قلی خان تألیف شده است یاد کرد جز نسخه ما.

در پایان «تظام مملکت کرمان بخاکپای شاهنشاه ایران» آمده است و بدبختی آنروزه مردم کرمان ازان پیدا است.

آغاز: (تاریخ و جغرافیای قدیم کرمان است) از تواریخ قدیم و آثار مریم استنباط میشود که مملکت کرمان بزرگ و عظیم بوده.

انجام: استدعا چنین است که مهندس قابلی برای بازدید و ساختن این دوسد از دار الخلافه فرستاده شود شهر صفر ۱۳۲۳ فدوی افضل الدوله کرمانی.

۲۸۵۷

نستملیق سده ۱۴

۱۷-۱۴/۵×۱۸، ۲۲/۵×۱۷۳۲۲۴، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای

بجنگ

از حاجی ملا باقر واعظ کجوری تهرانی (۱۲۵۵-۱۳۱۳) مؤلف جنة النعیم (ذریعه ۱۶۰:۵) از التبر المذاب فی بیاب ترتیب الاصحاب (۱۸۹) والدمعة الساکبة (۱۴۵) و ریاض الجنة (۱۴۴) و اغانی (۱۰۷ و ۱۲۶) و شرح الصلوة علی النبی تألیف ملازمین العابدین گلپایگانی (۱۴۸) و مجموعه شیخ علی زهیری (۱۹۴) و سر الانساب (۱۶۹) و اثبات الوصیة (۱۶۵) و محاضرة الابرار و مسامرة الاخیار یا مسامرات محیی الدین (۱۵۷) و

احوال بعض المجانین از کتاب شیخ عبدالحسین طهرانی (۱۵۴) و قصیده میرزا محمد قاسم وزیر پس از کندن چشمش بفرمان پادشاه در مدح امام رضا و شکایت بشاه نزدیک به ۹۴ بیت در آن دیده میشود (۹۳-۱۰۴).

در آن بندی از نهاییه الانساب محمد بن هرون موسوی نیشابوری که در ۵۵۸ گرد آورده است بنقل از نواب اعتضاد السلطنه در باره داستان شهر بانویه آمده است (ص ۱۴۱).

خط محمد تقی طبرسی مورخ شوال ۱۲۸۷ در نجف در صفحه عنوان هست و در همین صفحه آمده « هذه الرسالة من افصح الفصحاء و ابلغ البلغاء الخطيب الالهي المرحوم الحاج ملا باقر الواعظ الطهراني وفيها مواضع لمن اعطى » نیز « تاریخ تولد نور چشمی شمسیه ثانیه در شب چهارم شهر محرم الحرام فی سنة ۱۲۸۸ » و نیز « خرجت من النجف... يوم الثلاثاء من سادس شهر شوال ۱۲۹۲ ».

۲۸۵۸

استعین سده ۱۰۹۹ در ۲۴۰ ص: آغاز و انجام افتاده.
۱۵/۸/۱۶ ، ۱۲۰/۱۵/۲۴ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج سبز ضربی مقوایی درون سبز و
مصور بشکل يك بالورنگ روغنی

دیوان

از جمال الدین حسین بن حسن خوارزمی کاشانی در گذشته ۸۳۹ و نسخه ما نزدیک به ۳۴۵۰ بیت و مرتب نیست و تخلص «حسین» در آن آمده و قصیده و غزل است (ذریعه ۲۵۱:۹ - منزهی ۱۴۶:۲).

در آن آمده: « سال هشتصد و بیست و هشت از تاریخ - باخر رمضان و باول شوال » (ص ۵۶) و « تاریخ رحلت تو چو خلد النعیم بود » (= ۸۳۵) (ص ۸۸).

ملک جم ده بنیم جرعه حسین
 که ترا ذوق خواجه جامی است
 (ص ۲۱۷)

در آن یاد شده از شاه ابراهیم سلطان وقبه الاسلام خوارزم و شهر خوارزم و فرغان و روح
 پاك شاهى عالى قدروسیدى عالى جناب وسیدى عالى نسب و امیرزاده میر عبداللہ و سلطان
 کیا کی خان خان کشور و خواجه یونس و خواجه محمد شهاب و سید علای دین و سلطان
 عهد ابراهیم و عصام دین عصمت و ابن افضل و خواجه سلیمان حکیم و سید اعظم محمد
 و خواجه ابوالفتح و خواجه بوالوفا و خواجه جامی و شه ملک نویان و خواجه غیاث الدین
 والدنیا و تاریخ مرگ او :

گشت تاریخ وفاتش رحمة الله عليه
 کز وفا داری سزای رحمت الله بود
 (ص ۳۳۱) و شیخ ابوالحسن و مرثیه شهرزاده بایسنغر (ص ۲۳۴).

آغاز:

از کدامین برج یارب تافت این اختر گزو
 پایه بخت و سعادت سعد اکبر یافته
 گلشن آرای قضا بنشانند اندر باغ ملک
 نونهای را کزو آفاق زیور یافته

انجام :

دایما از دفتر و اوراق دراشکنجه ام
 وقت آن آمد که خطی بر سر دفتر کشم

.....

پای همت در نهم بر فرق چرخ چنبری
تا نگوید چون در خاماش در چنبر کشم

۲۸۵۹

استعلاق مؤلف، تاریخ تولد حاجی محمد کریم خان کرمانی در شب پنجشنبه ۱۸ محرم ۱۲۲۵ در مسجده
عنوان هست.

۱۷ س ۱۰/۵ × ۱۶/۵ ، ۲۳ × ۱۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی

ارشاد الدین فی امر الدین

در عرفان و کلام شیعی شیخی عربی و فارسی و برای تاریخ این گروه بسیار
سودمند است و در دهه سوم شوال ۱۳۰۲ در کمتر از چهار ماه ساخته شده است. فهرست
مطلبها در آغاز نسخه جدا گانه هست در دیباچه فهرست آمده که مقالات از سخنان
حاج محمد کریم خان و پسرش آقا محمد خان و بینات از سخنان شیخ احمد و سید کاظم
و تنبیهات از خود مؤلف است. او در خود کتاب درس گذشت خود همین اندازه میگوید
که شاگرد ثقة الاسلام بودم و نام خود را نهان میدارد.

آغاز: بسم الله . اللهم احسب الناس ان يترکوا ان يقولوا آمنا الحمد لله رب العالمین
اما بعد فهذا مختصر مشتمل علی زبدة ما یجب استحضاره لکل احد ... و سمیته بارشاد
المتحیرین فی امر الدین و رتبته علی مقدمة و أربعة عشر مقالات و بینات و تنبیهات و
خاتمه و توصیة .

انجام : مصلیا مستغفرا .

۲۸۶۰

استعلاق سده ۱۴۱۳

۱۰ س ۱۰ × ۱۹ ، ۲۳ × ۱۶ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج زرد ضربی مقوایی

دیوان

مثنوی شیعی است از فارغ گیلانی و در آن آمده :

بمنده در سال نهصد و هشتاد
رو بگیلان نهادم از بغداد
چون رسیدم برودبار از راه
کشت یاری دچار من آنگاه
همدم و همزیان و اهل صلاح
بود نامش محمد مداح . . .
آن چنان در گرفت صحبت ما
که بماندم چهار سال آنجا . . .

آغاز:

لله الملك و لله و مالک
هو باقی غیر هالک
سر این نامه نام آن معبود
که ز نامش دو کون یافتند وجود

انجام :

در رسانید حضرت باری
این سخن را بگوش آن ماهی
ماهی آن حرف (افتاده)

۲۸۶۱

نستعلیق حبیب الله بن اسدالله دنبلی در روز پنجشنبه ۲۴ ج ۱۳۰۶/۱ ، عنوان و نشان شمر ف.
۱۳۷/۵×۱۴/۵ ، ۸۹/۵۴×۱۱/۵ ، کاغذ رنگی - جلد قیماج غنایی ضربی مقوایی

جزا هر الکلا م و مفتاح المرام

از پرویز خان سلماسی در چهارده جمله و يك خاتمه و در ۱۳۰۲ ساخته است با
دباجة حبیب الله دنبلی متخلص به لسان الولاية بخط خود او (مشار ۵۱۶ - ذریعه
۵ : ۲۷۵).

۲۸۶۲

تستلیق سده ۱۱۱۰ ، جدول زر و لاجورد ، سر لوح زرین و آراسته دار ، دو صفحه آغاز
زرافشان (ص ۱-۳۱۰) مالک قربانعلی طبیب ، دریایان در ۳۱۴ - ۳۵۸ قصایدی است که نباید از شاپور
باشد .

۱۳۵/۵ × ۱۳ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی زرکوب
درون عنایی .

دیوان

از شرف الدین شاپور ارجمند فریبی تهرانی رازی زنده در ۹۹۶ در قزوین و در
۱۰۲۵ در لاهور و در ۱۰۲۶ در سپاهان و در ۱۰۲۷ در حجاز و در گذشته ۱۰۲۸ یا نزدیک
۱۰۳۰ (ذریعه ۹ : ۴۹۰) .

غزلهای اوست و مثنوی خسرو و شیرین و رباعی و ترجیع بند او با تخلص شاپور
و فریبی .

آغاز:

ز خط زایل نگردد جان فزای لعل جانان را

ز خاصیت نیندازد غباری آب حیوان را

چه مذهب دارد آن ظالم چه ملت دارد آن کافر

که غارت میکند چشمش دل گیر و مسلمان را

انجام :

بفشینم و خویش را دهم دل
بر دوری دوستی نهم دل

۲۸۶۳

لستعلیق گردآورنده در سده ۱۴ ، جدول شتغری ولاجورد .
۱۳/۵/۸۵ ، ۱۵/۵۴۷۴ ، ۱۹/۵۱۴/۵۳۷۴ ، کاغذ فرنگی کبود - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی .

چنگ

گزیده از شعرهای چندین شاعر از محمد کاظم بن محمد هاشم در ۱۱۸۲ و چنین
است فهرست نام آنها :

سعدی (۳۶-۱) ، جامی (۳۸-۳۴) ، آقامحمد عاشق (۳۸-۳۹ و ۴۶) ، هاتف در
تخمیس غزل عراقی (۴۰-۳۹) ، میرسیداحمد (۴۰) ، محتشم (۴۱-۴۶ و ۱۰۳ و ۱۰۸-۱۲۳
و ۱۲۷-۱۴۱) ، خیام (۵۱-۸۴) ، میرزا عبدالباقی طبیب (۸۵-۸۸) ، دامی (۱۰۰) ، صهبا
(۱۰۷) ، کمال خجند (۱۴۶-۱۴۶) ، شفیع (۱۲۶) ، کلیم (۱۴۲) .

نامه‌ای در آن هست (۴۷-۴۸) از خود گردآورنده که از روستای کوتاه در سفر
کوه گیلویه بن کی خان نوشته هنگامی که او بسیاری از مردم سپاهان را باسیری
برده و آنها را شکنجه میداده است . نیز وصیت نامه او (۸۸-۹۳) و نامه آقا محمد
بیدآبادی استاد و بیکی از دانشمندان بنام حاجی میرزا باقر مورخ صفر ۱۱۸۲ (۹۳-۹۶)
و يك نامه از همان بیدآبادی بگرد آورنده از کربلا و مسوده قبالة نامه از دواج میرزا
آقامیرپسر میرزا محمد مهدی بامهر نساخانم دختر میرزا محمد کاظم مشرف توپخانه
بکابین ۲۵۰ تومان و شش دانگ یکدر خانه در بیدآباد سپاهان بنام خانه محمد شفیع

جوراب دوز ببهای صدیدینار تبریزی مورخ ۱۸ شعبان ۱۱۲۶ (۹۶-۱۰۰) و يك نامه (۱۲۴ و ۱۲۳).

آغاز: ختم نامه . الا الله از روز شنبه تا جمعه موازی هشتاد و یگهزار مرتبه بگوید .

انجام : مالك اشتر را كه بنوك نيزه جان ستان مرد و مر كب را از خيابان مير بايد .

۲۸۶۴

نسخ عربی محمد بن احمد فاضل منوفیه مالك نسخه ، عنوان و نشان شنغرف ، مالك محمد عارف بن نعمان ، از موقوفات رمضانیه ابراهیمیه در ۱۲۴۰ (۹۷ و ۹۶) فهرست رساله ها در آغاز هم بخط نویسنده نسخه و هم بخط باستانی راد هست ، در يك برگ یش از رساله نام پدران پیامبر است از المواهب اللدنیة بالمنح المحمدیة و سخی از ابوالهذیل علاف درباره دوستی
۲۱ س ۸/۱۴ ، ۲۹۶/۱۳ × ۱۹/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج غنایی زرکوب مقوایی

مجموعه

۱- کشف الاسرار عن حکم الطیور و الازهار (۱-۲۲ پ مورخ آدینه ۵ محرم ۱۰۴۲) از شیخ عزالدین احمد بن غانم مقدسی و پندها است بزبان پرندها و گلها .
آغاز: بسم الله . قال الشيخ ... عزالدین احمد بن غانم المقدسی رحمہ الله الحمد لله البعید فی قریه القریب فی بعده المتعالی فی جده عن هزل القول وجده .
انجام : من غیر خصوص ولا خط متقوص تمت احکام کشف الاسرار علی حکم الطیور و الازهار علی التمام والکمال والحمد لله وحده ... اجمعین .

۲- در الذخیر فی مدائح الملك منصور (۲۳-۴۴ پ مورخ شنبه ۱۳ محرم ۱۰۴۲) از صفی الدین حلّی و قصاید او مرتب بحروف در آغاز و انجام بیتها .

آغاز: بسمله و ما توفيقى الا بالله عليه توكلت و اليه ائيب قال الصفي الحلى
يمدح السلطان الملك المتصور طاب ثراه و سماها در النجورفى مدائح الملك المنصور
على عدد الحروف اولا و آخر اكل قصيدة تسعة و عشرين بيتا وهى احسن ادبه ...
حرف الالف :

ابت الوصال مخافة الرقباء
و انتك تحت مدارع الظلما

انجام :

يانع العود واهب القود هامى
الجود هتف العدى و فتح الولى

٣- الذهب المسبوك فى ذكر من حج من الخلفاء والملوك (٤٥-٧١) پ مورخ
١٤ محرم ١٠٤٢) از تقى الدين يا شهاب الدين ابو محمد ابوالعباس احمد بن على بن
عبدالقادر بن محمد بن ابراهيم بن محمد بن تميم مقرئى شافعى .

آغاز: بسمله و هو حسبى و نعم الوكيل الحمد لله و به المستعان على كل ما
عزوهان و صلى الله على نبينا محمد خاتم النبيين ... و بعد فاسأل الله مبتها اليه .

انجام : فكان آخر العهد به قتل حنقا والله اعلم .

٤- الرسالة المعمائية يا التحفة البدنية (٧٢ ر - ٨٧ ر مورخ ١٧ محرم ١٠٤٢)
در معميات است از معين الدين بن احمد شهير به ابن البكاء حنفى بلخى مؤلف كنز الاسماء
فى كشف المعمى در پاين محرم ٩٩٣ (تحفه بديعه) بنام امير محمد درويز درسه باب .

آغاز: بسمله . بنهاية احديناطى الذكر ابتدى و بمجد شق قلبه و انزل عليه حم
اهتدى ... و بعد فيقول ... عبدالمعين بن احمد الشهير بابن البكاء البلخى الحنفى .

انجام : و صلى الله على سيد الاولين ... الى يوم الدين .

٥- الامام باخبار من بارض الحبش من ملوك الاسلام (٨٨ ر - ٩٦ پ مورخ

دوشنبه ۱۹ محرم ۱۰۴۲) از مقریزی در ذی قعدة ۸۴۱ که بچاپ رسیده است (معجم ۱۷۸۰).

آغاز: بسمله . رب یا کریم الحمد لله رب العالمین ... وبعد فهذه جملة من اخبار الطائفة القائمة بالملة الاسلامية ببلاد الحبشة .

انجام: ورضی عن اصحابه .

۶- اغانة الامة بكشف الغمة (۹۷ ر - ۱۳۸ پ مورخ ۴ صفر ۱۰۴۲) از همو در محرم ۸۰۸ در تاریخ قحطها وغالها است .

آغاز: بسمله . وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين الحمد لله مصرف الامور بحكمته .

انجام: و حسبنا الله ونعم الوكيل .

۷- المقاصد السننية لمعرفة الاجسام المعدنية (۱۲۹ ر - ۱۳۶ پ مورخ ۶ صفر ۱۰۴۲ از همو در شوال ۸۴۱)

آغاز: بسمله . وصلى الله على سيدنا محمد ... الحمد لله رب العالمين ... وبعد فهذه مقالة وجيزة في ذكر المعادن .

انجام: احسن الله تقضيها عنا بخير .

۸- المنحة العارضية على الالغاز الفارضية (۱۳۷ ر - ۱۵۶ پ مورخ ۹ صفر ۱۰۴۲) از شيخ حسين حلبی در ۱۰۱۸ و در شرح لغزهای ابن فارض است .

آغاز: بسمله وبه نستعين في كل الامور نحمدك يا من شرح صدور الصدور لحل عقد معاني المعميات والالغاز ... اما بعد فان الالغاز المنسوبة الى ... عمر بن الفارض ... رايه مذاهب المنتحلين فيها غير مهذبة .

انجام: ارخ ومافيه رين الف و ثامن عشر .

۹- نحل عبر النحل (۱۵۷ ر - ۱۸۴ پ مورخ ۱۳ صفر ۱۰۴۲) از مقریزی و بچاپ رسیده است .

۱۰۔ النفود القديمة الاسلامیة (۱۸۵ ر۔ ۱۹۶ پ مورخ ۱۷ صفر ۱۰۴۲ پ)

از مقریزی.

آغاز: بسمله . وهو حسبی و نعم الوکیل الحمد لله رب العالمین ... وبعد فقد برز الامر المطاع ... بتحریر نبذة لطيفة فی امور النفود الاسلامیة .

انجام : الی یوم الحشر والمآب .

۱۱۔ علم القوافی و الاوزان (۱۹۷ ر۔ ۲۰۶ پ مورخ ۲۰ صفر ۱۰۴۲) از

شمس الدین نواجی .

آغاز: بسمله . حسبی الله وحده و کفی قال الشیخ شمس الدین النواجی هذه مقدمة

فی صناعة النظم والنثر .

انجام : من یسئل عن عدد عدوه بل عن مکانه .

۱۲۔ حل القهوة و حرمتها لعلماء الشام (۲۰۷ ر۔ ۲۱۹ پ نوشته سه شنبه ۲۲ صفر

۱۰۴۲) فتاویٰ شیخ موسی حجازی حنبلی و شیخ عبدالله ابو کثیر یمنی شافعی و

قاضی احمد شیشنی مصری حنبلی وقاضی شهاب الدین احمد بن النجار و ابو الفتح محمد بن

عبدالسلام تونسلی مالکی و شیخ حسن بن کثیر و بدر الدین زر کشی و سید محمد بن

عراقی جیللی در آن آمده است .

آغاز: بسمله . صلی الله علی سیدنا محمد وسلم اما بعد حمد الله ... فقد وقع بین

علماء دمشق الشام ... فی سنة ثلث و خمسين و تسعمائة کلام فی القهوة التي نشأت و

حدثت بدمشق وغيرها فی هذا الزمان .

انجام : نجز الكتاب ثانی عشر شهر شوال سنة اثنتين و تسعمائة .

۱۳۔ کنز الملوك فی کیفیة السلوك (۲۲۰ ر۔ ۲۵۴ پ نوشته روز سه شنبه ۲۹ صفر

۱۰۴۲) از شمس الدین یوسف سبط ابی الفرج ابن الجوزی (پس از ۹۳۰) که مانند جوهرة

الزمان فی تذکرة السلطان خود او در پنج باب (تفویض - تاسی - صبر - رضا - زهد)

است و در آن داستانهای درباره شاپور و انوشروان و خشنوازشاه هیتالیان و فیروزپسر
یزدگرد و یزدگرد پسر شاپور و برخی از خلفا هست و بسیار شیرین و تا اندازه ای
دراز.

آغاز: بسمله . رب یسروا عن وصل علی النبی وسلم . الحمد لله الذی ضرب دون
اسرار الافکار حجابا .

انجام : وتعلوا الی عالم الانوار هذا آخر الکتاب واللّٰه اعلم بالصواب... وصحبه
وسلم .

۱۴- الضوء الساری لمعرفة خبر تمیم الداری (۲۵۵-۲۷۰) پ نوشته روز شنبه ۳۰
ع ۱۰۴۲/۱) از مقریزی .

آغاز: بسمله وبه استعین وهونعم المعین . الحمد لله علی نعمائه . . . وبعد فهذه
مقاله وجیزه وتحفة سنّیة عزیزه سمیتها الضوء الساری لمعرفة تمیم الداری .

انجام : بطریق شرعی ام لا والله اعلم .

۱۵- الدر المنظم فی الاسم الاعظم (۲۷۱-۲۷۴) پ نوشته روز یکشنبه ۴/۱۰۴۲
از جلال الدین سیوطی .

آغاز: بسمله . وبه نستعین فهو نعم المعین الحمد لله الذی له الاسماء الحسنی .
وبعد فطال ما سئلت عن الاسم الاعظم وماورد فيه فاردت ان اتبع ماورد فيه من الاحادیث
والآثار و الافوال .

انجام : واللّٰه اعلم وهذا آخر الدر المنظم فی الاسم الاعظم تم وکمل علی التمام
والکمال وحسبنا الله... وسلم تسلیما کثیرا کثیرا .

۱۶- حصول الانعام والمیر بسؤال خاتمة الخیر (۲۷۵-۲۸۰) ر نوشته روز دوشنبه
۴/۱۰۴۲) از مقریزی .

آغاز: بسمله . اللهم انا نسالك التوفيق الحمد لله وحده و صلى الله على نبينا محمد ... اما بعد فنسأل الله المبتدى لنا بنعمه .

انجام : واعوذ بك من سوء الخاتمة عند الموت والله اعلم تم بحمد الله تعالى ... وسلم تسليما كثيرا كثيرا .

۱۷- مفاخرة الفاطمة وعلي (۲۸۰ پ - ۲۸۳ پ) -

آغاز: بسمله روى عن سلمان الفارسي ... انه قال خرج النبي ... ذات يوم الى زيارة ابنته فاطمة .

انجام : وانصرف ... ونعم الوكيل .

۱۸- فى سبب اسلام ابى بكر ممانقل عنه (۲۸۳ پ - ۲۸۴ ر) -

آغاز: بسمله . ومما يروى عن مانقل عن الامام ابى بكر .

انجام : فكان اسلام ابى بكر هذا المنام و صلى الله على نبينا محمد وآله وصحبه ورضى الله عن اصحابه اجمعين آمين .

۱۹- قصة سعيد بن جبیر (۲۸۵ ر - ۲۸۶ ر) و باب فى فضل الصبر (۲۸۶ ر - ۲۸۷ ر) و

اسماء الشهور وحديث ودعاء وحكاية وقصيدة وفائدة و من كتاب سهام الاصابة فى الدعوة المستجابة للسيوطي ومناظرة علي و ابى بكر فى الفضيلة (۲۸۷ پ - ۲۹۲ پ) .

۲۸۶۵

تستعليق اسمعيل بن محمد امين در ۱۹ ذى قعدة (سدة ۱۱) با حواشى خود مؤلف با نشان « منه

مدظله ، منه » در ش ۱ ، ش ۲ بخط مؤلف است و خط خوردگی دارد ، ش ۱ از آغاز افتاده : « كلامه الشريف

طاب لراه ... » مهر « داود بن الحسن الموسوى ۱۳۴۰ » دارد .

۱۱×۶/۵ ، ۱۸×۱۲×۴۵ ، كاغذ سپاهانی - جلد تيجاج تریاکی

۱- رساله رؤیة الهلال (۲- ۱۵ پ) از محمد بن عبدالفتاح سراب تنکابنی (ف ۱۹۲۱).

۲- المفردات الفارقة (۱۶- ۴۵ ر) حاشیه ایست بر شرح شهید دوم بر لمعة شهید یکم و مؤلف آن را چنین نامیده و گویا خود او این نام را میخواست پاك كند و روی آن را سیاه کرده است.

آغاز: بسملة . لله الحمد كما هو اهلـه والشكر كما يوجبـه طوله .. وبعد فبقول...
عبدالقادربن صدرالدين الحسينى المازندراني ... هذه تعليقات وايرادات اتفقت منى...
على شرح اللمعة الدمشقية و الحاشية الجمالية .
انجام : وسلامة العبارة عنهما كما ترى فافهم (درنرج بر)

۲۸۶۶

نستعليق سده نهم ، جدول وزومشكى ولاجورد .
۱۴س ۱۰× ۱۶ ، ۲۰× ۱۲۴۳۹ ، كاغذ سمرقندى - جلد تىماج مشكى ضربى مفوايى

ديوان

از فانی هروی معاصر سلطان حسین میرزای بایقرا شامل قصاید : روح القدس (۱۰-۱) وعین الحیات که شماره بیت‌های آن ۱۰۶ (آب بقا) است (۱۷-۱۰) و منهاج النجاة (۲۵-۱۷) وقوت القلوب (۳۳-۲۵) و يك قصیده دیگر (۳۳-۳۵ ناقص) و سپس غزلهاست بترتیب تهجی در هزار و اندیست (۷۶-۳۷). در آن از ابو الغازی سلطان حسین یاد شده است (ص ۲۳).

آغاز:

زهی بخامه قدرت مصور اشیا
هزار نقش عجب هر زمان ز او پیدا

انجام:

فانیا دیده بیاران ریائی ممکن
بایدت یار حقیقی تو بگو یار کجا است

۲۸۶۷

شکسته نستعلیق «مده ۱۲»، در پایان بند نیست بفارسی با عنوان «در اشاره بنفوس فلکیه و مجردات

عقلیه» بخط ریز آفر ۱۱ س و چاپ ۱۳×۹ ، ۴۰×۱۳/۵۴۸۸ ، کاغذ فرنگی - جلد آیماج مشکی ضربی مقوایی

همه نشان

دستورها و فرمانها و نشانها و نامه‌های دربار و دیوان صفوی و نادری است (ادبیات
۶۹ و ۴۷۷) نامه‌ها در نسخه ما عنوان ندارد.

آغاز: جبهذا این بیاض دل آرا که تذرو رنگین پرو بالی است .
انجام: بعد از تسویه صفوف صفوف واعوان ... (خواننده نشده).

۲۸۶۸

نستعلیق مورخ شوال ۲۸۱ درش ۲ و ش ۱ هم بهمین خط است.

۱۵ س ۸×۱۴ ، ۴۴×۱۵۴۷۷ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوای

همه چیز

۱- دیوان (۲-۱۹) از ساید فارسی شیرازی (محمد سعید آفا جانی) در گذشته ۱۲۲۵

و تخلص او در پایان هست .

(ذریعه ۴۶:۹ - مجلس ۳:۲۹۴).
آغاز افتاده :

با آنکه خاک راه شدیم از جفای خلق
بر خاطر کسی نه نشسته است گرد ما
انجام افتاده :

غیر خاک او که در کنج لبش بگرفته جا
بر لب کوثر کسی کی دیده جا هندوی را
۲- دیوان (۲۰ - ۱۵۴) از شکسته ستایشگر فتح علی شاه (ذریعه ۹:۵۳۵).
آغاز افتاده :

زمرهمد گران زخم کاری تو بود به
بهر که بیغ زنی سخت زن که کار گر آید
انجام :

ذات او باقی خدایش بارود و لیت پایدار
تا حکایت هر شبی از مانی وارژنگ کرد

۲۸۶۹

نسخ شاعردوم در ۲۰ شوال ۱۲۵۵ ، عنوان و نشان شنغری ، جدول رنگاروشنغری .
۱۴-۱۵×۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تپماج مشکلی

بچاپ و نشر

۱- کعبه الیا کین (پ۲-پ۲۳) از محمد مفید شیرازی در چند قطعه بادیباچه ای
بعربی و خوار ، شعرها بفارسی است در ستایش و رنای خاندان پیامبر و بندهایی در آن
هست که بر روش محبتش سروده است .

۲- حجاز اسماعیل (۲۳ پ - ۶۳ پ) از محمد هاشم پسر او بعربی و فارسی در
دو جزو بابتندی در چگونگی خواندن شعر عربی بشتر فارسی در پایان جزو یکم و هر دو
در مدح و رثاء است.

۲۸۷۰

تستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان شتغری.

سطرها ۴۷/۵، ۱۵×۷/۵، ۲۰/۵×۱۱/۵، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج زرد شری

چنگ

از محمد بن محمد شفیع حسینی متخلص به ذره و شعرهای خود او (۱۶، ۱۳، ۶)،
۱۵۰۰، ۱۹۳، ۲۶، ۵۱، ۵۰) و حاجی سید ابوالحسن خوشمزه (ص ۲۸) و ملا علی
یزدی (۱۶۹) و بهایی (۹۷) و جوان (۵۰) و بندهای پراکنده بسیاری به نثر فارسی و
عربی در آن هست و رساله‌ای از شیخ احمد احسائی در پاسخ پرسش سید مال الله پسر
سید محمد خطی درباره «لولاك لما خلقت الافلاک» (فهرست احسائی ۲: ۱۵) مورخ ۱۲۴۰
(۱۶۸ - ۱۷۱).

۲۸۷۱

تستعلیق محمد محسن بن آقامیرزا محمد حسین پسر میرزا عبدالغنی طبیب کرمانی در ۲۶ ذی قعدة
۱۲۴۵ در ۴، همه شماره‌ها بیک خط، ش ۴ ناقص و افتاده در انجام.
۲۰×۱۵، ۲۷×۱۴، ۲۱/۵×۳۱/۵، کاغذ فرنگی کبود و سفید فرنگی - جلد تیماج مشکی فرسوده.

هجره

۱- رساله بقای روح (۲ پ - ۲۵ ر) بفارسی از ملا علی بن جمشید نوری مازندرانی
سپاهانی در گذشته رجب ۱۲۴۶ در نجف و پاسخ چندین پرسش است درباره بقای نفس و

رستاخیز و در هاشم تفسیر سورة الاعلی صدرای شیرازی با کشف الفوائد حلی در ۱۳۰۵
بیچاپ رسیده است .

آغاز: چه می فرمایند علمای امامیه و حکمای الهیه که آیا روح انسانی و سایر
حیوانی مجرداند یا مادی .

انجام : و یکفیک لبیان اوصافه لقبه بالنوری (چهاردهم شهر جمادی الثانی یوم
الاحد سنه ۱۲۴۷)

۲- اصطلاحات صوفیان و عاشقان (۲۵ پ - ۳۹ ر) در شانزده طارقه :

- ۱- خرابات و مصطبه ۲- زنار و ناقوس ۳- نام و ناموس ۴- ورد ۵- قلندری
- ۶- زنار و ترسا بچه ۷- بت و بتخانه ۸- ژلف و خال ۹- عارض و جمال ۱۰- نماز و روزه
- ۱۱- محراب ۱۲- مدرسه و خانقاه و خرابات ۱۳- کعبه و کنشت ۱۴- کفر و اسلام
- ۱۵- ذوق و شوق ۱۶- رود و سرود .

آغاز: بدانکه این رساله ایست در بیان عشق و محبت و اصطلاحات عشاق که
مراد از هر یک چه چر است و مشتمل بر چند طارقه است [طارقه اول] خرابات و مصطبه
عبارت از خراباتی اوصاف نفسانی و عادات حیوانی و تخریب قوه غضبی .

انجام : و گفته اند آنچه ذکر پیماله و جام و مدام بصفای مستی و جوش و خروش
تعلق دارد .

۳- شرح قصیده میرفندرسکی (۳۹ ر - ۵۷ پ) از محمد صالح خلخالی (حقوق
۱۵۲) .

۴- شرح دیوان انوری (۵۸ پ - ۱۳۷ ر) از ابوالحسن فراهانی نسخه مادی با چه
را ندارد و شرح قصاید است .

۲۸۷۲

شکسته نستعلیق مؤلف .

۱۷س ۹×۱۶ ، ۱۸س ۱۴×۱۹/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد پارچه ای

رسالة الوقایع

از عباسقلی منشی و داروغه وزارت امور خارجه است درباره حوادث سیاسی و اجتماعی ایران و جنگ روس و عثمانی مورخ ۱۳ ذی حجه ۱۲۹۴ - ۲۰ ذی حجه ۱۲۹۵ .

آغاز: بسمله . کهتر آفریده آفریدگار و کمتر بنده دربار عدالت آثار ابن لسان الملك مستوفی اول دیوان همایون اعلی عباسقلی منشی مخصوص و داروغه وزارت جلیله خارجه دولت ایران چنین می نگارد .

انجام : هر مملکتی که آغازش این انجامش چنین والعلم عندالله . . . فی ۲۰

شهر ذی حجه ۱۲۹۵ .

۲۸۷۳

نسخ سده ۱۲ ، عنوان و نشان شگرف ، در ۳۰۴ ص .

۱۷س ۸×۱۵/۵ ، ۱۵۳س ۱۴×۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد نیمه جلد مشکی ضربی مقوایی

چهارم حیدری

مثنوی است در ۵۱۰۰ بیت درباره جنگ «جمل وصفین و نهروان» و سرگذشت

علی (ع) از سید ابوطالب حسینی که در آن از شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷ - ۱۱۰۵)

می ستاید (ص ۲) و از خود بنام «ابوطالب» نام می برد (۴۴ ، ۲۸۱ ، ۲۹۲) .

آغاز: جذبهٔ حیدری من قول میرزا ابوطالب . بسمله .
 بنام خدا می‌کنم حمد او
 چه نام بزرگست نام خدا
 جهان‌داوری راستایش سزااست
 کش این هفت لشکر بزرگوار است

انجام :

تویی مصدر هر چه دارد وجود
 تویی مظهر هر چه دارد نمود

۲۸۷۴

استعلاق سدهٔ ۱۴ ، عنوان و نشان شنگری ، از ۴۴ تا ۴۵ پ باره‌ایست از رسالهٔ رمل فارسی و از
 ۴۵ تا ۵۴ پ نیز باره‌ایست از رسالهٔ رمل فارسی دیگر
 ۱۴ س ۸ × ۱۵ ، ۷۰ × ۱۶ ۳/۵ ، کاغذ - جلد تیماج مشکی

مجموعه

۱- جهان الرمل (۲۷ - ۷) از اوحدالدین شاه ملا عبدالله حسینی بلیانی (ف
 . (۹۶۸)

آغاز: انتخاب از کتاب اقلیدی و قواعد و قوانین او مختصر و مربوط تا بر
 طالبان ظاهر باشد و مؤلف عبدالله را بفاتحه یادآوری نماید .

انجام : یعنی آبها تمام شد انتخاب سخنان اقلیدی من کتاب جهان الرمل
 تصنیف کاتب الحروف عبدالله الحسینی المشهور بشاه ملاء منجم غفر الله ذنوبه و حصل
 معرفة الله تعالی .

۲- رسالهٔ رمل (۵۲ پ - ۷۰ پ) -

آغاز: بسمله، حمدله، صلوة، اما بعد مختصری است چند در بیان احکام بیوت
اثنا عشریه و بودن اشکال در آن بیوت .
انجام: جمیع احکام در این مختصر مذکور شد من سرخاب (؟) والسلام.

۲۸۷۵

استعفیای سعدالدین محمد بن حاتم بیک تونی در ۵ رمضان ۱۱۱۵ در ش ۱، ش ۲ را او در همین
ماه رمضان ۱۱۱۵ نوشته است، ش ۳ نیز مورخ ۵ رمضان همین سال است.
۱۴×۸، ۱۹×۱۴/۵۴۷۳، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای

مجموعه ۴۵

۱- رسالۃ فی صلوة الجمعة (۲ پ- ۴۵ پ) بعربی از مولی عبدالله بن محمد بشروی
تونی خراسانی که در ۱۵ شعبان ۱۰۵۸ ساخته است. او نماز آدینه را در زمان غیبت
حرام میدانند (طوس ۴۳۷:۵).

آغاز: بسمله و به ثقتی الحمد لله علی جمیل بالائه وله الشکر علی جزیل نعمائه.
فهنه رسالۃ مختصرة فی بیان نفی الوجوب العینی لصلوة الجمعة فی زمن الغیبة.
انجام: ولیکن هذا آخر ما اوردناه فی هذه الرسالة والحمد لله رب العالمین و
صلی الله علی محمد وآله اجمعین و کتب بیده الفائیة مؤلفه... ابن حاجی محمد البشروی
الخراسانی عبدالله... فی تاریخ منتصف شهر شعبان... سنة ثمان وخمسين بعد الالف...
الف من السلام والتحية.

۲- رسالۃ فی صلوة الجمعة (۴۶ پ - ۶۰ پ) بعربی از ملا محمد سراب تنکابنی
شاگرد محقق سبزواری که در رد رسالۃ بشروی و در ۱۰۶۱ ساخته است (طوس ۴۳۷:۵) او
در این رساله نماز آدینه را واجب عینی میدانند. (نخجوانی ۴۵) نسخه ما باید همان باشد
که در این دو فهرست آمده است.

آغاز: بسمله و به نستعین والصلوة على نبیه محمد وآله اجمعین فالجواب عن الروایة الاولى لفظ الفرض اظهر فی الدلالات على الوجوب الاصطلاحي.

انجام: ما یوجب العینی فی کتابین .

۳- رساله فی صلوة الجمعة (۶۱-۷۳پ) در رساله سراب است از برادرزاده تونی

آغاز: بسمله . الحمد لله الذی اخرج عباده من حیره الضلالة بارسال الرسل الکرام .. و بعد فانی لما رايت الفاظ و عبارات کسر اب بقیعة یحسب الظآن ماءً الاية للمفاضل المشهور بملا محمد السراب علقها على رسالة شریفة موضوعة لنفی الوجوب العینی لصلوة الجمعة لعمی العالم... مولانا عبدالله الشهیر بالتونی اردت ان اکشف قناعها.

انجام: هذا آخر ما خطر ببالی .. فی دفع الایرادات على صاحب الرسالة رحمه الله والحمد لله اولاً و آخراً وظاهراً و باطناً .

۲۸۷۶

نسخ سده ۶۵ ، عنوان و نهای و تصویر شنترف .
 ۱۷س ۹×۱۲ ، ۱۶/۵×۱۴/۳۶ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج عناپی مقوایی

ترجمه کتاب تجارت

مَن از ابو الوفاء محمد بوزجانی در گذشته ۳۸۷ تا ۳۸۸ که برای ملک منصور بهاء الدوله ساخته است این رساله درباره شکل های هندسی است که هنرمندان باید آنها را بشناسند و این ترجمه بفارسی کهن است و در نسخه ما بخطی کهن هم نوشته شده و لغات فارسی سره ای در آن دیده میشود (استوری ۲: ۲- طوس ۳: ۱۱- ۳۷) گویا همانکه محمد باقر یزدی بنام فتوحات غیبیه شرح کرده (طوس ۳: ۴- ۳۴ ش ۱۴۴) و شاید همان رساله دوازده بابی پاریس (ش ۲۲/ ۷۷۲) بلو شده باشد.

آغاز: بسمله و به نستعین . الحمد لله الموفق على السداد فی الاقوال و الرشاد

فی الاعمال و الصلوة علی نبیه المفضل محمد و آله خیر آل این کتاب استاد ابو الوفا
 محمد بن محمد البوزجانی است در آنچه صنایع و محترفه بآن محتاج باشند از اعمال
 هندسیه و این کتاب را کتاب تجارت خوانند و آغازش مترجم از زبان تازی اینست : امتثال
 نمودم فرمان ملک منصور بهاء الدوله اطال الله بقاءه در اثبات معالی بحضرت عالی او
 مذاکرات آن میرفت از اعمال هندسی که صنایع استعمال آن بسیار کنند مجرد گردانیده
 از علت و برهان هر عملی تا اهل صناعات آن را بآسانی فهم توانند کرد و طریق استعمال
 هر یابی بریشان آسان باشد و این کتاب برسیزده باب نهاده ام .

فهرست بابها :

- باب الف در معرفت احوال مسطر و پر کار و گونیا (۲-۷) .
 - باب ب در معرفت اصولی که تقدیم ذکر آن واجبست (۷-۱۹) .
 - باب ج در عمل اشکال متساوی الاضلاع (۱۹-۲۵) .
 - باب د در عمل اشکال در دایره ها (۲۵-۳۱) .
 - باب ه در عمل دایره بر اشکال (۳۱-۳۳) .
 - باب و در عمل دایره در اشکال (۳۳-۳۴) .
 - باب ز در عمل اشکال در اشکال و بر اشکال (۳۴-۴۲) .
 - باب ح در قسمت مثلثات باقسام (۴۲-۴۷) .
 - باب ط در قسمت مربعات باقسام (۴۷) .
 - باب ی در عمل مربعی از مربعات بسیار و عکس آن .
 - باب یا در قسمت اشکال مختلف الاضلاع .
 - باب یب در احوال دایرهایی که متماس شوند .
 - باب یج در قسمت سطح کره با اشکال
- این عنوانها از باب ۱۰ تا ۱۳ در نسخه مادر متن دیده نمیشود و گویا نیمه دوم آن

آشفته است و یا افتادگی دارد و آنچه از بابها که در متن بوده صفحه شماریه‌های آنها را گذارده‌ام (اعلام المهندسين تیمور پاشا ۲۷ - چلبی ۲: ۳۰۷).

انجام: وجهی دیگر چون قطر معلوم بود. اگر خواهیم که کره‌ای بر قطری معلوم ... و آن مخمسات ... دسك (در عنوان قسمت کره بدوازده مخمس متساوی گویا از باب سیزدهم).

۲۸۷۷

نستعلیق سده ۱۴، عنوان شنغری،
۱۵س ۸×۱۴، ۴۱×۱۴۵۷، کاغذ فرنگی - جلد مقوا

دیوان

از صدرالشعرا محمدعلی مفلح منشی‌باشی تهرانی (سده ۱۳) نزدیک به ۱۵۰۰ ماده تاریخ دارد مانند ماده تاریخ چشمه علی و حوادث فتح خبوشان و وبای شهرری و در ب بقعه خاقان و حمام میرزا علی اصغر و آب انبار حسینعلی خان و قنات میرزا محمد علی خان وزیر و بهاریه و هجو میرزا علی اصغر کرمانه دار. در آن از منوچهر خان معتمدالدوله و میرمهدی امام جمعه و عباس میرزا و فتح‌علی‌شاه و آصف‌الدوله‌الله‌یارخان و آقای حاجی (میرزا آقاسی) و ظل سلطان و شاهزاده محمد میرزا و خسروخان و ایلخانی الله‌قلی میرزا و ابراهیم خان ناظر و محمد شاه غازی ستایش شده است.

درس ۴۹ آمده «این قصیده از من نیست» در آن قطعه‌ها ایست بعنوان «از زبان سیاه و هفت سین و عاشق و معشوق و پنجه‌ومانی»

آغاز: دیوان صدرالشعرا میرزا محمد علی طهرانی منشی قصیده در مدح معتمدالدوله منوچهر خان. بسمله.

شاه کهن شد مقیم کاخ جنان را
گاه کیان شد مقام شاه جوان را

انجام :

شاه جهان فرمان گرش نه چنین پیر
در گسلد صولتش زمام زمان را

۲۸۷۸

تستعلیق .

۲۳س ۱۷/۵ × ۹/۵ ، ۲۳ × ۱۴/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا

چهره گشان

در این رساله وقایع سیاسی زمان محمدشاه و ستمگر بهای دربار و دستگاه روحانی
باد شده است و بساخت نمایش نامه ایست و زمان مانند در شانزده فصل چنین است فهرست
فصلهای چنانکه آقای باستانی نوشته است:

- فصل اول - حرکت محمدشاه برای بیلاق و بر گشتن از میان راه بشهر و گفته گوی
- ۱ شاطر سلیم بار فیتش ابراهیم و شرح سر گذشت خود
- ۶ فصل دوم - حمله مردم بمحله یهودیها بتحریرك امام جمعه
- فصل سوم - پناهنده شدن منجمباشی به اصطبل و پیر مرد یهودی و دختر جوانش
- ۱۱ که سیدی او را دیده و ر بوده و بخانه خود سپرده
- فصل چهارم - نهار شاهانه با حضور شاهزادگان و حاج میرزا آقاسی صدراعظم
- ۱۶ فصل پنجم - مذاکرات حاجی میرزا آقاسی با مشیر المملک پیشکار و راپرت
- ملاقات و مذاکرات بهمن میرزا با مترجم سفیر روس و هدایائی که بصدر اعظم میرسد
- ۲۷ فصل ششم - احضار صدر اعظم بحضور شاه و مسخرگی ملا قاسم حسن الممالک و

اظهارات حاج میرزا آقاسی در خیانت بهمن میرزا بشاه و دادن پنجاه هزار باجاقلو که پیشکار بهمن میرزا برای فرمانفرمایی آذربایجان بصدر اعظم داده . و چوب خوردن بیگلربیگی در حضور شاه و دادن انگشتی خود را بجای آقاسی برای نشانه

کود کردن بهمن میرزا ۳۵

فصل هفتم - ماه رمضان طهران در آن زمان و تحریک و عاظم مردم را بتاراج محله یهودیه و ملاقات شاطر سلیم با مجبویه و نامزد سابق خود لیلا خانم و وقایع خانه بیگلربیگی و دریافت هدایا و پیشکشها ۴۵

فصل هشتم - منزل بهمن میرزا و میهمانی شاهزاده ها با فطار و خبر آوردن کنیزک فرمان محمد شاه را برای کور کردن او و فرار بهمن میرزا بسفارت روس ۵۵

فصل نهم - مأموریت شاطر سلیم و ابراهیم برای مراقبت خانه بهمن میرزا و ورود میر غضبها برای اجراء امر و دستگیری گماشتگان او و وقایع دیگر ۶۳

فصل دهم ورود شاطر سلیم بمحله یهودیه و اجتماع جهودها در کنیسه برای مذاکره در باب خلاصی یستیر و سابق و مذاکره خاخام و غیره ۶۹

فصل یازدهم - حمام رفته محمد شاه و رفتن حاج میرزا آقاسی باندرون و ملاقات باخواجه باشی و مشاهده جسد سلیم خان که با یکی از زنان حرم موسوم بعایشه خانم رابطه نامشروع داشته و هر دو را باسک و گریه ها در جوال کرده و بمجازات رسانیده بودند و مذاکره اتحاد صدر اعظم باخواجه باشی و وقایع دختر جهود و خانه امام جمعه ۷۶

فصل دوازدهم - ماه رمضان طهران و ملاقات شاطر سلیم با لیلا خانم در مسجد و وعظ امام جمعه علیه بهمن میرزا و انگیزختن سیدمردم را علیه جهودها و قتل عام آنها

که زن او را ربوده اند (نامزد یستیر) و بست نشستن جهودان در خانه امام و آگاه شدن سید و مطالبه زن خود را و میل حضرت امام بتصرف آن زن ۸۷

فصل ۱۳ - گرانی و نایابی نان در اثر احتکار مالکین و احجاف خبازان و شکایت

مردم و معزول شدن حاکم و برقراری اکبر میرزا بجای او ۹۳

فصل ۱۴ - هجوم عموم بمحله کلبه میان و فرار دادن یاسمن دختر جهود در اوجریان اندرون و آگاهی زن امام جمعه از میل امام و همراهی و دلسوزی بادختر جهود و غیره ۱۰۲
فصل ۱۵ بالا گرفتن کارنان و غوغای مردم و مجازات نمودن اکبر میرزای حکمران یکنفر از نانوهار ابرزنده در تنور گذاردن و امر بغارت ارباب یکی از محتکرین و فراوان شدن نان و آرام نمودن شهر و رفتن نزد بیگلربیگی و استنطاق از محبوسین و مجازات بابی ها و مقصرین برای مرعوب کردن مردم و تماشا رفتن اهالی درسبزمیدان و رأی و فتوای امام جمعه بر بیحقی سید در ادعای زوجیت دختر جهود و کینه گرفتن سید از امام جمعه و تدبیرات شاطر سلیم برای انتقام و غیره ۱۱۷

فصل ۱۶ طمع امام بهمسری بادختر جهود و رام و آرام شدن او بدستور زن امام جمعه و ورود و پنهان شدن سید بدستگیری شاطر سلیم در خانه امام و کشته شدن امام بدست سید و فراریستیر و نامزدش و متهم شدن جهود ها بقتل و محله مردم به محله برای جهود کشان و دیگر وقایع و پایان داستان ۱۴۵
آغاز: فصل اول . شاهنشاه عالمیان پناه محمد شاه قاجار طاب الله ثراه هر ساله علمی الرسم اوایل تابستان عزیمت ییلاقات دماوند فرموده که دفع گرمای سوزان رادر خیام گل رنگ و آغوش خانمهای شوخ و شنگ بگذرانند .

انجام :

پس از مرگ جوانان گل هماناد

پس از گل در چمن بلبل هخواناد

تمت الفصل ۱۶ ، تمام شد کتاب جهود کشان ... بتاریخ شهر جمادی الاول از سال

خجسته فال قوی ئیل ۱۳۲۵

۲۸۷۹

نستعلیق سده ۱۱ ، عنوان شنغرف ، جدول زر و مشکى ولاجورد ، آغاز و انجام ناقص .
 ۱۹س ۱۵×۱۷ ، ۱۷۴۵/۵×۲۱ ، کاغذ سپاهانی متن و حاشیه - جلد آیماج قهوه ای ضربی مقوایی

تاریخ مکاتبات علامی

منشآت شیخ ابوالفضل مورخ است (ادبیات: ۸۰) نسخه ما از آغاز دفتر یکم اندکی ندارد و بر ابر است با ص ۱۳ س ۱ نسخه ۱۱۸ ج کتابخانه دانشکده ادبیات و بیشتر از این نسخه دارد و ۱۲ برگ از دفتر سوم هم در آن هست و در ترتیب نامه ها هم با آن نسخه یکی نیست.

۲۸۸۰

نستعلیق مؤلف ، عنوان شنغرف .
 ۳۱س ۱۵/۵×۲۱ ، ۱۱۴۳/۱۴×۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد روغنی زر کوب درون سرخ

مصباح النجاة فی النشأتین فی حیر الاصفیاء بین السجده تین

بفارسی از شیخ حسین همدانی که در زمان محمد شاه قاجار در ۱۲۵۲ در پنج مقدمه و چند فصل و خاتمه در سپاهان ساخته و بر روش فلسفی و عرفان شیعی است (ص ۱ و ۴ و ۸ و ۹ و ۲۲) و این کتابی بنام مبکی در روضه خوانی و شعرهایی از آن را در این کتاب آورده است (ص ۱۳۹) و نمونه ای از شعرهای دیگر او هم در آن هست (ص ۵۸ و ۶۰ و ۸۱ و ۹۶ و ۲۲۲ و جاهای دیگر).

آغاز: بسم الله . الحمد لله الذی جعل الصلوة عمود الدین و معراج المؤمنین ...
 فبعد يقول عبد مولاة الحسين فهنا يا اخواني سر الاستغفار بين السجده تين بالتماس جمعى از برادران روحانی ... بیان شد

انجام : پس گفتم السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته قد فرغ من تسویده و تصنیفه
مصنفه الفقیر ببلدة اصفهان بشهور [۲] ۱۲۵ و کنت یومئذ تقریباً ابن ثلاثین ارحمنی یا
ارحم الراحمین .

ای خداوند هفت سیاره

نیست ما را بجز گنه چاره

شکنم توبه گر دمی صدبار

عفو فرمایم دو صد باره

لمحرره الجانی راجی عفوره و کتبت هذه القطعة فی بلدة ری فی ربیع المولود
۱۲۷۴ اسئل الله العاقبة بالسعادة وان ینفع بها الطالبون فی يوم لا ینفع مال ولا بنون ان الله
وانا الیه راجعون .

۲۸۸۱

نسخ ۱۲۵۸ (۲)

۲۱ س ۵/۹ × ۱۵ × ۳۹۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنا بی ضربی مقوایی

استیعاب الایام

از سید کاظم رشتی است که در کربلا ساخته و به بیست پریش که از سپاهان
رسیده پاسخ داده است (فهرست احسابی ۲: ۱۵۹) ،
آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعد فیقول العبد ... کاظم بن قاسم الحسینی الرشتی
ان بعض الدیانین ... قد عرض علی مسائل .
انجام : بلاغتار و صلی الله علی محمد وآله الاطهار .

۲۸۸۲

تستعلیق مؤلف ، عنوان و متن شناسی ، جدول شناسی و لاجورد
۱۵ س ۷/۵ × ۱۵ × ۳۹۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنا بی ضربی

فهرست روایات طوابعیه در شرح خطبه رضویه

در شرح خطبه امام رضا « اول عبادة الله معرفته واصل معرفته الله توحیده ». که نزد مأمون خوانده است بنقل از عیون الاخبار صدوق و امالی طوسی بروش فلسفی شیعی از محمد باقر بن مرتضی طباطبائی یزدی که پس از بازگشت از خراسان و هنگام رفتن به تبریز در تهران بنام ناصرالدین شاه در ۱۲۹۰-۱۲۹۳ ساخته و از شاه خواسته که آن را دوبار بخواند. او نام شاه را بروش لغزشیخ بهایی در آغاز بر من آورده است. نیمه نخستین کتاب شرح عهد اشتر است و متن عنوان اصل و شرح او عنوان شرح دارد.

آغاز: بسم الله الذی احتجب بشعاع نوره عن نواطره مصنوعات... و بعد چنین گوید... این مرتضی الطباطبائی محمد باقر الیزدی... که در عهد میمون.

انجام: پس در اینجا ختم مینمایم کلام خود را اللهم اجعل خاتمه امور ناخیر...
الطیبین وقد فرغ من تسویده کاتبه الفقیر الی الله الغنی فی شهر صفر المظفر سنة ۱۲۹۳

۲۸۸۳

تستعلیق شفیع بن حاجی میرزا حسین قلی فراهازی در ۱۳۱۴، عنوان شنگرف.

۱۴/۵×۸ ، ۲۴×۱۶/۵۴۲۴۸ ، کاغذ فرنگی - جلد نیمه جلد سبزی مقوایی

در البلاء

دیوانی است آمیخته بامثنوی مولوی در مناقب حسین ع باپند و اندرز از حسن علی بن یعقوب انجذانی سلطان آبادی در ۱۳۱۱ - ۱۳۱۳ در صد مجلس با دیباچه های منشور و در پایان قصیده ای است درباره تیر خوردن ناصرالدین شاه و ستایش میرزا علی اصغر خان اتابک. نام کتاب و مؤلف و تاریخ و شاه در آغاز و انجام هست.

آغاز:

نیست ممکن را چو جز فقر و فنا
خوش بود گفتن که لا احصى ثنا
در پس هر حمد حمدی مختفی است
داند این راهر که راجائی صفی است

انجام :

صدر را باشد صدارت مستدام
لطف عامش شامل هر خاص و عام

۲۸۸۴

نستعلیق سده ۱۱ و ۱۰ ، عنوان و جدول مشکی وزیرین و شنگرفی
۱۷×۸ ، ۱۲/۵۴۱۵۲ ، کاغذ سپاهانی - جلد قیماچ مشکی مقوایی

روضه‌الصفوا

از میرخواند که بنام امیرعلی شیرنوازی در ۸۹۹-۹۰۰ ساخته است (ادبیات
۲۰۳ و ۲۹۹- استوری ۲: ۱۳۴) نسخه‌ما اختتام یا جلد ششم این کتاب و در جغرافیا است
او در وصف خوارزم می‌نویسد « و درین تاریخ که سنه تسعمائه هجری است يك محله از
محلات خوارزم باقی است » در پایان آن از تاریخ قدیم هرات تالیف جامی و از کوی
خداایگان (پادشاهان) یاعید گاه و مصلی خلایق شهر هرات و داستان امام رازی با
محمد بن علی ذکره السلام و فرستادن فدایی برای کشتن او که در جامع التواریخ
بخش اسمعلیان دیده میشود یاد کرده و از امیر علی شیر می‌ستاید . نکات تاریخی
فراوان دارد .

آغاز: بررای ارباب خبرت و اصحاب بصیرت پوشیده نماند که بعضی علمای
تاریخ چنین گفته که حضرت باری ... از بعضی اقسام نوره حمد ... جوهری بیافرید .

انجام : اورا با صدیقان و ارباب یقین محشور گردان (تمت الکتاب بعون الملک الوهاب).

۲۸۸۵

نسخ ۱۲۶۴ در سپاهان ، عنوان و نشان شنترف .
 ۲۵س ۸×۱۵/۵ ، ۲۲۵×۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی

تعبیر فیه

در دیباچه این کتاب نام «شیخ ابو الفضل حسین بن ابراهیم بن محمد النفیسی» آمده و گویا تحریری از نام ابو الفضل حبیبش بن ابراهیم تفلیسی مؤلف کامل التعبیر (مشار ۱۲۴۵) باشد و جای نام کتاب هم در نسخهء ماسقید است و از صفحهء دوم آن درست مانند تعبیر سلطانی ابرقوهی (ف ۲۰۲) است و در آن از همان خواجه قوام الدین یاد شده و منابع همان کتاب آمده و در دو جا از کامل التعبیر یاد شده است (س ۳ و ۴) مقدمه ای دارای بیست نکته دارد مانند تعبیر سلطانی ولی از ستایش شاهزادگان: «اویس ، شبلسی ، جهانگیر ، زین العابدین» در پایان آن نشانی نیست . گویا کسی دانسته یا ندانسته دو کتاب تفلیسی و ابرقوهی را درهم آمیخته و باین ساخت در آورده است . در دیباچه از شرح مقتضای قطب الدین شیرازی یاد شده است .

آغاز: هذا کتاب تعبیر نامه - بسمله . سپاس خدایی را که واحد و صمد قادر است .

انجام : خاتمه در بیان تعبیر خوابها ای که در شبهای ماه دیده شود ... شب سی ام خواب صحیح است والله اعلم بالصواب .

شکسته نستعلیق خوش سده ۱۳ ، جدول شنگرف ، از آغاز و انجام در میانۀ افتادگی دارد .
سطرها ۳۰ و ۸ ، ۱۴/۵ × ۳۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد مرقطه نوبنی

چنگ

شعرهای نجات اصفهانی در هاشم (۱-۲۰) و متن و هاشم (۲۱-۳۲) و شعرهای:
رضائی (۴) وصفی قلیخان (۶) و صائب (۹) و سید مبارکخان عرب (۶) و عبدالغنی
غنی تخلص (سلمه الله تعالی) (۱۰) و کمال اسمعیل (۱۰) و قانع (۱۶) و قیمتی (۱۸) و
گنجی (۱۹) و صادق (۲۱) و محمدقلی سلیم (۴۹ ، ۵۲ ، ۶۱) : خر خریدن مرد سادۀ دل
و دزدیدن خیلۀ گری آن را و شهر آشوب حاتم طایی و قضا قدر (و ساکت (۵۴) و حنین
(۵۶) و نظیری (۵۶) و حکیم رکنا (۵۷) و محتشم کاشی (۷۰) و عبدالله انصاری (۵۵)
و فرمان برای کلبه علی خان زیاد اوغلی قاجار بیگ بیگی قرانغ و حاکم کاخ (۵)
و شیر و شکر شیخ بهایی (۳۳ و ۳۴) و نان و حلوائی او (۳۵-۴۸) و چند نامه دیگر در آن
هست .

آغاز: نقل است که سلطان حسین میرزای بایقرا را چهل خاصه بود.

انجام : سلطان حسین میرزا.

بسنک رخنه شد از بس گریستم بی تو

ز سنک سخت ترم من که زیستم بی تو

نستعلیق ابراهیم بن میرزا علی اکبرخان آجودانباشی توپخانه در روز سه شنبه ۱۸ محرم ۱۴۱۴ از
روی چاپ ۱۲۹۹ هند و اوسر گذشت را در شب سه شنبه ۲۵ محرم پیچی نیل ۱۴۱۴ نوشته است .
۱۳-۱۶/۵ × ۳۱/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضرابی مقوایی

مختصر نامه

از ناصر خسرو قبادیانی است (ادبیات ۳۱۴) سر گذشت او هم در دیباچه نسخه ما آمده است بخامنه مولوی خواجه محمد الطاف حسین دهلوی متخلص بحالی (ص ۱- ۵۷) خود سفر نامه از ص ۱ است تا ص ۱۹۸ .

نسخ درشت و عنوان و نشان شنگرف با حاشیه مؤلف و مورخ روز چهارشنبه ۱۶ج ۱۰۲۰/۱ نوشته حسین بن شمس الدین حلی با «بلغ قبالا» در ش ۱ ، ش ۲ بخط نستعلیق و ریز تر گویا از همو ، ش ۳ بنسخ ریز بقلم دیگر با نشان شنگرف ، ش ۴ بنسخ درشت تر بقلم دیگر با عنوان و نشان شنگرف ، ش ۵ بخط نستعلیق با عنوان و نشان شنگرف ، ش ۶ بنسخ دیگر با عنوان و نشان شنگرف و با حواشی ، خط در همه باید از سده ۱۱ باشد ، در پایان بندیت از طریق النجاة .

۱۴س ۱۴ × ۱۳ ، ۱۳۵۸ × ۱۹/۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تریاکی ضربی

مجموعه

۱- رسالة فی جوان السجود علی التربة الحسینیه (۱ - ۲۲) از شیخ علی بن

عبدالعالی کرکی مورخ ۱۱ ع ۹۳۳/۲

آغاز: بسم الله . الحمد لله حمدا کثیرا کما هو اهله و الصلوة و السلام علی نبیه محمد و آله الطاهرين و بعد فلما شاع و اشتهر ان فی هذا العصر من اظهر القول بمنع السجود فی الصلوة علی التربة المقدسة الحسینیه اذا شویت بالنار و تمادی فی ذلك .

آغاز: والله تعالی اعلم بحقائق احکامه وله الحمد اولا و آخر و الصلوة و السلام علی رسوله محمد و آله الطاهرين فرغ من کتابتها مؤلفها ... علی بن عبدالعالی بالمشهد المقدس الغروی ... فی حادی عشر شهر ربیع الآخر سنة ثلث و ثلثین و تسعمائة احسن الله خاتمتها .

- ۲- رساله فی تحقیق الخيار بشرط البيع (۲۳-۵۶) از همو (صفحه عنوان).
 آغاز: بسمله : الحمد لله والصلوة على محمد وآله اللهم اهدنا لما اختلف فيه من الحق باذنك قد تقرر ان البيع بشرط الخيار على ثلاثة انواع .
انجام : وههنا نجس عنان اليراعة حامدين لله مصلين على رسول الله محمد وآله الطاهرين والحمد لله رب العالمين (تمت الخيارية بحمد الله وحسن توفيقه صلى الله على محمد وآله بلغ قبالا).
- ۳- مسألة التياسر (۵۷) پاسخ محقق حلي است پيرشش خواجه طوسي (ف ۸۶۹ ذريعه ۵ : ۱۹۱) .
- ۴- خلاصة الايجاز (۵۹- ۸۷) در متعه است از همان کر کی و در عنوان آمده « خلاصة الايجاز فی المتعة اختصار رسالة المفيد ره مع زيادات يسيرة للشيخ الاجل على بن عبد العالي الكر کی رحمه الله تعالى » .
 آغاز: بسمله . اما بعد حمد الله الذي متعنا بانهامه وحبانا بجزيل اكرامه ... فهذه الاوراق خلاصة الايجاز فی المتعة لشيخنا الامام ابي عبدالله محمد بن محمد النعمان ... مع زيادات يسيرة ... وقد رتبته على ثلاثة ابواب وخاتمة : الاول فی مشروعيتهما والثاني فی فضيلتهما والثالث فی كيفيتهما واحكامهما والخاتمة فی اشياء متفرقة .
انجام : فلا حجة للطاعن و الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد وآله الطاهرين .
- ۵- رساله فی معرفة الكبار (۸۹ - ۹۴) همان رساله فی العدالة ش ۳۹/۲۱۴۴ (ص ۸۲۸) .
- ۶- اصول الدين (۹۱-۱۱۳) اصول مذهبي شيعي اثنا عشری است بادليل در پنج فصل وسپس مختصری از فروع و تنها طهارت و صلوة را دارد . گویا از کر کی باشد .
 آغاز: بسمله و به ثقتی الحمد لله والصلوة على رسوله محمد و آله الاطهار يجب

علی کل مکلف حرو عبد ذکر و انشی ان يعرف الاصول الخمسة التي هي ارکان الايمان
وهي التوحيد والعدل والنبوة والمعاد بالدليل لا بالتقليد.
انجام : ومن اخل بشي منه استحق العقاب والحمد لله رب العالمين وصلى الله
على محمد وآله .

۲۸۸۹

نستعليق سليمان بن عثمان بن عثمان در ۱۰ رمضان ۱۲۵۸ برای خودش در مدرسه تریزوی
۱۷ س ۸ × ۱۳ ، ۱۰۲ ۳۱۱/۵ × ۱۸/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضری مقوایی

سجده تبارک

شرحی است بقرکی بر پند نامه عطار نیشابوری (مجلس ۳: ۵۸۳) از عمر بن حسین
نوا که در زمان سلطان مراد خان و بنام خواجه زيرك آغا (ص ۲ و ۳ و ۴) ساخته است.
آغاز: هذا شرح پندی عطار . بسمله . شکر و سپاس بی قیاس شول قادر و
قیومه .

انجام : اول مک چوق اوقویه .

۲۸۹۰

نستعليق جهانگیر میرزای قاجار پسر سیف الله میرزا ، جدول زرومشکی و لاجورد ، ش ۱ مورخ
رجب ۱۲۷۴ در دولت آباد ، ش ۴ مورخ ذی قعدة ۱۲۷۴ ، ش ۴ مورخ ۱۲۷۴ .
۱۶ س ۸ × ۱۶ ، ۵۱ ۳۱۱/۵ × ۲۱/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج حنایی ضری

و جمع و ده

۱- کثر الرموز (۱- ۲۳) از امیر حسینی (مجلس ۳: ۲۵۵ و ۶۲۴ - ادبیات ۳۹۸) .

۲- گزیده ای از منطق الطیر عطار (۴۵- ۸۸) .

آغاز: اختیار از شیخ عطار ، بسمله .

حمد پاک ان جان پاک پاک را
کو خلافت داد مشتی خاک را

انجام :

آفریدن رایگانم چون رواست
رایگانم گریبخشی هم سزا است
۳- ترجیع بند قاسم انوار (۹۱-۱۰۰) (سیه ۲: ۶۵۳) .
آغاز: ترجیع بند قاسم انوار ...

بیا ای عاشق عالم سوز بی غم
قدم بر چشم من نه خیر مقدم

انجام :

تویی اصل همه پنهان و پیدا
بافعال و صفات و ذات و اسما

۲۸۹۱

نسخ ابابکر بن علاء الدین در ۹۹۵ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زر و مشکى ، نام نویسنده در
پایان کتاب و تاریخ در پایان مجلد سوم دیده میشود ، حواشی دارد بخط نستعلیق ریز ناز ، مالک محمد جمفر
موسوی در ۱۲۶۴ و با خط و مهر مورخ ۱۰۵۳ از محمد علی موسوی
۳۰/۵/۱۴۰۶ ، ۳۴۷۷ ، ۲۰/۵/۱۲ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکى ضربی زر کوب مقوایی
درون عنابی

المختار فی الطب یا الجامع

از ابن هبل ابوالحسن مهنّب الدین علی بن احمد بن علی بن هبل تبریزی بغدادی
موصلی (۲۳ ذی قعدة ۵۱۵ - ۱۳ محرم ۶۱۰) که در ۵۶۰ ساخته است در سه کتاب :

نخستین اصول کلی طب و دومی ادویه مفرد و مرکب و سومی که جلد سوم و چهارم است
علاج امراض است از سر تا پا و جلد چهارم از سدن کبد است تا پایان کتاب. او الطیب
الجمالی هم دارد که برای جمال الدین جواد محمد وزیر نگاشته است (خرجی ۱: ۳۰۴ -
چلبی ۲: ۳۹۷ - برو کلمن ۱: ۴۹۰ و ذیل ۱: ۸۹۵ - مجلس ۴: ۲۸۹).

آغاز: بسمله و به ثقتی. الحمد لله الواحد القهار الملك الجبار مدبر الفلك الدوار
و مرسل الشعاع من الاجرام ذوات الانوار الى سطح الارض من ذوات القرار.
انجام: فیه دلائل ردیه و ماعدا ذلك فهو بعيد.

۲۸۹۲

نسخ سده ۱۴ هجری تصحیح شده از خود ناظم باشد، عنوان شنغرفی .
۱۵/۵ × ۱۴/۵ ، ۱۵۴/۵ × ۴۰/۵ ، کاغذ قرنگی - جلد نیمج قهوه ای ضربی

تخمیس الهاشمیات والعلویات

سلا عباس زیوری زواری بغدادی هاشمیات کمیت (ص ۱-۱۲۴) و سبع
علویات ابن ابی الحدید (۱۲۵-۲۹۶) را تخمیس کرده است در پایان نسخه (ص ۲۹۶ -
۳۰۲) هائیه زیوری است و تشطیر او شعر کمیت را که او برای امام محمد باقر خوانده
است در ۱۲ محرم ۱۳۰۶ (۳۰۳-۳۰۷) (ادبیات ۹۱).

۲۸۹۳

نستعلیق عباسعلی بن مشهدی زین العابدین صدقیانی در روز شنبه ۱۴۴۲/۲ در ش ۱، ش ۲ مورخ
روزیکشنبه ۱۴۴۲ ، ش ۳ مورخ ۱۴ شعبان ۱۴۴۲، عنوان و نشان شنغرفی ، نام نویسنده نسخه را در
ش ۳۹۱ یاد کرده اند ، تاریخ روز چهارشنبه ذی قعدة ۱۴۴۲ در میان رساله ۳ پیش از جدولها دیده میشود ،
تاریخ تولد ۱۲۴۸ در صفحه عنوان هست .

۱۲/۵ × ۱۴ ، ۱۴۱/۵ × ۲۱ ، کاغذ قرنگی - جلد نیمج قهوه ای درون آبی

۱- دستورالوزراء (۱-۱۶۹) از اختیار بن غیاث حسینی که یکبار اخلاق همایون بنام سلطان ظهیرالدین محمد بابر (۹۷۳م) نوشته و دوم بار همین را بنام دستورالوزراء بنام میرزا شاه حسین و سلطان سلیم خان یکم ساخته و در ۷ محرم ۹۲۶ آن را بانجام رسانده است (پاریس ۷۶۷ و ۷۶۸). نام مؤلف و کتاب و شعر او در آن آمده است (ص ۱۳ و ۱۹ و ۲۵ و ۳۱ و ۳۲ و ۱۴۵) در آن از قانون السیاسة عبارتی آمده است (۱۴۵) در آن از منابع این رساله: کتاب الطهارة ابی علی مشکویه و اخلاق ناصری و قانون السیاسة و میزان الحکم و قسطاس و اساس، یاد شده و آمده که این رساله «مشمول است بر قوانین سلطنت و ریاست و تهذیب اخلاق» باسلووی خاص.

در کتاب پس از دیباچه يك فصل است در تعريف خلق و سه قانون: نخستین در تهذیب اخلاق و فرهنگ در دو قاعده، دوم در علم کتخدایی و تدبیر اموال در دو قاعده، سوم در علم مملکت داری و سیاست مدن و تقویم رعایا در دو قاعده.

آغاز: بسمله. طغرای سعادت خسروان عالی شان دارالملک سخن طرازی و منشور کرامت شهسواران میدان بلاغت پردازی جولان دادن سمندخوش خرام خامه نیز کامست در میدان محامد پادشاهی که عسا کر فیروزی مآثر اعیان ممکنات از سرحد اقلیم عدم بشهرستان وجود فرستاد.

انجام: و از اتفاقات حسنه این ایام فرخنده فرجام است که روز و ماه تاریخ اتمام بلسان عدد مفضح است، بنشان دادن سال اختتام چنانچه مضمون این ابیات دلپذیر به بیان واضح البرهان مشیر است...

شد مرتب نسخه ای که اندر جهان معلوم نیست

که اتفاق افتاده باشد هیچکس را زین سیاق

روز و ماه و سال اتمامش ز تاریخ عرب

«سابع شهر محرم» (۹۲۶) شد بحسن اتفاق

۲- خواص آیات و حروف و اعداد (۱۷۱-۲۳۳) از مظفر بن محمد بن رکن الدین جوینی شاگرد مولانا جلال الدین ابوعلی بن مولانا بدرالدین محمد استرآبادی (ص ۱۹۳) و مولانا نظام الدین عودی مؤلف کنوز الجفر (۲۱۷ و ۲۱۸ و ۲۳۱) مقاله یکم آن در دانستن خواص آیات یزدانی چه در باب محبت و چه در باب عداوت و در سه نوع است سوم در باب آیات آسمانی چهارم در باب مریعات در اسم کسر ششم در باب مثلثات هشتم در مثلث هندی و نهم در مریعات و دهم در حروفات است مقاله های دوم و هفتم در نسخه دیده نشده است.

آغاز: بسمله. اما بیشتر از مقالات شرط آن بود که هر چه علمای این فن بمبتدیان گفته باشند وصیت همچنان نقل ینقل هر کس درین علم شروع کند همان وصیت را بدو کند محافظت و مواظبت سخن استادان کرده باشند.

انجام: همان خواص دهد که گفته شد والله اعلم.

۳- رساله بهداشت (۲۳۴-۲۸۳) در حفظ صحت و بهداشت و خواص خوردنیها و نیمه دوم رساله در نسخه ها که خاتمه است و در بیان طبیعت و منفعت و مضرت و دفع مضرت از طعامها و شرابها و بویها و لباسها و آنچه بدان محتاج است در جدول است و بسیار لطیف.

آغاز افتاده: در موضعی معین حرارت زیاد شود که هوا کند یا مخالف مزاج فصل بود.

انجام: قولنج آرد... بعسل خورند.

۲۸۹۴

نسخ سده ۱۴، نشان شنترف، در پایان تعریف عداوت است بعلی (۱۶۴-۱۶۸) و شهر مؤلف در ۱۶۹
۱۴/۵ × ۸/۵، ۳۸۵ × ۱۴/۵، ۲۱/۵، کاغذ رنگی کبود، جلد تیماج مشکى

رساله کوه و کتل

از محمد بن محمد صالح دماوندی روح افزایی عبرت از کتاب سبع مثانی خود او
بروش عرفان شیعی .

او مؤلف رسائل چهل قلم است (ص ۱) و اسرار الاشرار (۵۱) و اسرار قرآنی (۳۲ و ۵۲)
و مجلد شهریار که دومین از مجلدات پنجگانه اقلیم یکم سبع المثانی او است (۳۱) .
شعرهای او هم در این رساله آمده است (۱، ۵۳، ۶۸، ۱۰۰، ۱۱۸، ۱۲۶، ۱۲۹، ۱۴۸،
۱۵۵، ۱۶۱)

در صفحه عنوان و آغاز رساله آمده : لمؤلفه روح الله روحه .

زین کوه و کتل کین همه عرفان پیدا است

با این همه آن ره است و عرفان پیدا است

هر کس که قدم زند باین کوه و کتل

اول قدم اوواله و آخرشیدا است

آغاز: رساله کوه و کتل بسم الله الحمد لله الذی خلق الانسان بین ین و بعث
فیهم رسولا لاصلاح ذات البین ... و بعد رساله ششم از رسائل چهل قلم از کتاب سبع المثانی
بنده طالع محمد بن محمد صالح دماوندی روح افزایی ... در حل حدیث امر بین امرین
موسوم در اول امر به امریه و در آخر به کوه و کتل راه علم و عمل باید دانست ... شرح و
بیان و تفسیر و تأویل این حدیث بمقدمه و یک باب و خاتمه میشود.

انجام : بسعادت ختم شد رساله ششم از رسائل اربعین والسلام علر محمد خاتم
الرساله فی الاربعین و آله خیر السلاله و آدم بین الماء و الطین چون ختم شد رساله در دولت
کریمه دورد (۴) مؤلف و گفت : «فی دولة کریمه» .

۲۸۹۵

نسخ مؤلف، نشان شنغرف، یادداشتی از مؤلف مورخ روز شنبه ۱۸ ذی حجه ۱۳۵۵ در ص ۴
نسخه ۵۵۲.

۱۹س ۹/۵×۲۵۸۱۵ ک ۱۷/۵×۲۲/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنای ضری مقوایی

مؤلف: محمد حسین

از محمد حسن بن علی بن عبد الله بن محمد بن محمد بن الله بن محمد جعفر علی یاری
تبریزی درپند و اندرز و سوغواری در ۴۲ مجلس که در آغاز آنها چند آیتی از قرآن تفسیر
میشود. دردباجه (۱-۲۷) از استادان او و اجازاتی که باو داده اند و درص ۲۸ فهرست
بیست و یک اثر او که تا سال ۱۳۵۳ نگاشته است یاد گردید. کتاب عبری و فارسی و مورخ
روز ۲۷ ج ۱/۱۳۴۲ است.

آغاز: بسم الله و به نستعين الحمد لله الذي انعم على العباد بالعلوم الكافية في السداد
والمحتاج اليها في الرشاد.

انجام: التحف والتجديد ۱۳۴۲

۲۸۹۶

تستعلیق و جدول زر و مشکى و شنغرف از احمد بن محمد طاهر که در ص ۱۶۶ و ۱۶۵ و ۱۷۷
نامش دیده میشود و در برخی از اینها آمده که او در شهر خوی محبوس بوده است و تاریخ روز
سه شنبه ۱۰ رجب ۱۲۱۳ و روز ۲۹ قلعه گیری ثانی جعفر قلیخان در روز یکشنبه ۱۹ ع ۱۲۱۳/۱ (پایان ابتهاج
العاشقین) و روز نوروز ننگوزیل ۱۴۱۷ در همین شهر و روز یکشنبه ۲ محرم ۱۴۱۸ (پایان ترجمه الصلوة)
و ۵ ج ۱۴۱۸ در همین شهر (پایان ترجمه العقاید) در این جاها دیده میشود نیز، تاریخ روز چهارشنبه «ثانی یوم
جندیده ننگوزیل» ۱۴۱۷ (۲۷ ذی قعدة) در ص ۱۵۴ (پایان ترجمه خطبة البیان) و روز یکشنبه ۴ ج ۱۴۱۸/۲
در پایان اربعون عاملی و روز آدینه ۲ شوال ۱۴۱۷ در هاشم ص ۴ و ۱ ج ۱۴۱۰/۲ در پایان مرآة المحققین
(ص ۹۶) و ذی حجه ۱۴۱۰ در پایان شرح خطبة البیان و روز یکشنبه ۲۰ ج ۱۴۱۸/۲ در پایان مغلطات بدیعی
۳۱س ۸×۱۶، ک ۱۱۷ ک ۱۴/۵×۲۴، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى ضری مقوایی

۱- جنگ شعراى بدیعى (الف و نشر ص ۱) وولى دشت بیاضى و جامى و رضاى
(۱۴۷-۱۵۱) وخواجۀ انصارى (۱۴۶) و با با طاهر (۷۵) و طالع هراتى (۲۱۱) و ابوتراب
بيك (۱۵۱) و نهاریات سعدى و معما بنام على قلى (۱۵۰) و كسوف نامه درویش حاجى
محمد جعفر مفرد و ارادت او بمير اشرف اختيارى و تبديل كسوت مفردى بكسوت
اختيارى بفارسى (۷۳-۷۲) و قطعه معماى سه لام و سلام و شرح آن از مولانا محمد باقر
(۲۱۶) و ويهم هفت بيت و حل صيغ مشكله بفارسى (۶۵ - ۶۷) و دوازده امام خواجۀ
طوسى (۲۱۲ متن) نيز پرا كنده هاى ديگر از خبر و دعا و ادب فارسى و عربى در سراسر
دفتر . نيز دعا اى كه شيخ بهايى براى شاه عباس هنگام رفتن بقندهار نوشته است
(۸۵) .

۲- شرح اسماء الله الحسنى (۳-۳۵ متن و هامن) درباره نودونه نام خدا يعربى و
آغاز رساله گويا در نسخه مانيسه و درص ۳ و ۴ بنديست درباره اسم الله بفارسى . دران از
شمس المعارف و از هروى و برسى و طبهرسى و صدوق و سيد داماد و كفعمى ياد شده
است .

آغاز: الامر الثانى فى بيان الاسماء الحسنى على ماورد فى الروايات فاقول الاسماء
الحسنى على ما رواه الصدوق باسناده فى التوحيد ... تسع وتسعون اسما .
انجام : فى شرح الاسم التاسع و التسعين الذى هو الشافى . . . و تشقيت من
غيظى .

۳- روضة العرفاء و دوحه الكبراء (العلماء) (۴۲-۴۷) در شرح اسماء حسنى است
از علاء الدين محمد گلستانه سپاهانى در گذشته ۲۷ شوال ۱۱۱۰ (ذريعه ۱۱ : ۲۹۹)
نسخه ما بنديست از آن درباره معانى حروف تهجى .

۴- رساله جفر (متن ۵۷ و ۵۸) درس ۷۱ و ۷۲-۸۶ نیز پاره ای از جفر و علم حروف بفارسی هست.

آغاز: بسمله. این مختصر بیست در بیان وضع جفر بدانکه جفر در لغت پوست بزغاله است و در اصطلاح علمای این فن دانستن استخراج امور احوال عالم و آدم بتدریج زمان و طاقت انسان است و وضع در لغت نهادن بود و در اصطلاح علمای جفر عبارت است از ترتیب ابجد هوز تا آخرش که ۲۸ حرف است و هر حرفی بیست و هشت صفحه است و هر صفحه ۲۸ سطر است و هر سطری بیست و هشت خانه است و هر خانه ای چهار حرف بروجهی که چهار ابجد هوز بود از اخلاص و اقطار و مجموع صفحات چون هفتصد و هشتاد و چهار است ۴۸۷ بدانکه ایشان اقلیم را گویند و یک حرف خواهند از حروف ابجد که مجموع بیست و هشت اقلیم باشد و شهر گویند و صفحه خواهند از صفحات و محله گویند و یک سطر طلبند و خانه گویند و یک خانه خواهند از خانه های یک سطر و در خانه اولین چهار الف باشد و خانه آخرین چهار غین و در ثبت حروف احتیاط تمام باید کرد که غلط نشود که اگر مقدم یا مؤخر فراموش کند تمامی صفحه غلط شود و فایده مذهب و مقصود حاصل نشود و قاعده حقیر اینست: ۱۱۱، ۱۱۱، ب، ۱۱۱، ج، ۱۱۱، د، ۱۱۱، ه، ۱۱۱، و، ۱۱۱، ز، ۱۱۱، ح، ۱۱۱، ط.

باب اول در بیان دانستن احوال و بیرون آوردن مقصود کلی و جزوی از وضع جفر.

باب دوم در دانستن آنچه استخراج احوال را مهم است.

انجام: من الصفحه السادسة عشر من الجزء الثالث فقس علی هذا.

۵- مرآت المحققین (۸۹-۹۶ متن و هاشم) از شبستری.

۶- ترجمه چهل سوره تورات (۹۷-۱۰۷ متن و هاشم) گویا از احمد بن محمد طاهر

از ترجمه علی ع بدستور محمد ص از عبرانی.

آغاز: بسمله . بررأی خورشید آرای ... اخوان مؤمنین پوشیده نمائد که چهل
سوره از کتاب تورات موسی.

انجام : ورستگاری تمام و کامل ای فرزندان آدم .

۷- شرح صرف میر (۱۰۹-۱۳۲ متن وهامش) بفارسی گویا از احمد بن محمد طاهر
باهمان مباحث به پیوده ای که طلاب قدیم در آغاز تحصیل بدان دچار بوده اند .
آغاز: بسمله . بسم یعنی ابتدا میکنم بنام خدای .

انجام : این فعل مشتبه میشود بامر قاصر العین یایی .

۸- ابتهال العاشقین (۱۳۹-۱۴۶ متن وهامش) از فدایی که در ۱۱۸۳ ساخته و
نام کتاب تاریخ تألیف آنست . در آن تخلص «فدایی» در چند جا دیده میشود.

آغاز:

دل همان سرگرم داغ افروزش

یاده در آهنگ عالم سوزیش

چرخ در بسته بروی مهر و ماه

یوا بمرگ صبح پوشیده سیاه

انجام :

چون پذیرفت انتظامش اختتام

ابتهال العاشقین اش گشت نام

سال نظمش راست تاریخی گزین

ابتهال العاشقین الکاملین

(۱۱۸۳)

ای فدایی خط نومیدی مخوان

هست دریا های رحمت بی کران

از پی عضو گنه بر گریه کوش

قطره ای این بحر را آرد بجوش

ای خدای بحر بخشش قطره بین

لا تردن ابتهال العاشقین

۹- شرح خطبة البیان (۱۵۲-۱۵۷ متن و هامش) از این شرح در ذریعه (۱۳: ۲۱۰)

یاد شده است. در آن پس از دیباچه ترجمه این خطبه است.

آغاز: بسمله. حمدنا محدود و نامحصور نثار ذات علی عظیمی است که خطبه

بیان معانی بدیع حکمت او بر منابع وجود هر موجودی بنهج بلاغت متذکر می باشد.

انجام: که بلند است و بزرگ است و صلی الله علی محمد و آله اجمعین و صلوات

بر محمد و آل و بر همه ایشان.

۱۰- ترجمه الصلوة (۱۵۸-۱۶۵ متن و هامش) از فیض کاشانی.

۱۱- ترجمه العقائد (۱۶۵-۱۷۷ متن و هامش) از همو.

۱۲- صرف میر (۱۷۹-۱۸۶ متن و هامش).

۱۳- الاربعون حدیثا (۱۸۷-۱۹۰ متن و هامش).

آغاز: در وقتی که حضرت امام رضا ... به نیشابور رسید با استدعای محدثان آن

زمان چون امام محمد حریب و موسی بن اشعث و شیخ محمد بن مختار و غیر هم این چهل

حدیث را نوشت و صحیفه الرضا نام نهاد. بسمله. روی عن الرضا ... عن النبی ... قال

اربعة انا لهم شفیع.

انجام: فمن ولد الجنیه.

۱۴- الاربعون حدیثا (۱۹۰-۱۹۶) از عز الدین حسین بن عبدالصمد حارثی

عاملی (ذریعه ۱: ۴۱۴ - طوس ۵: ۱۳).

آغاز: کتاب اربعین بسمله. الحمد لله علی نعمته الغزار ... فیقول ... حسین بن

عبدالصمد الحارثی.

انجام : من الهول عند فضول القول .

۱۵- زاد السالك (۱۹۷ - ۱۹۹) از فیض کاشانی که میان ۱۰۳۰ و ۱۰۴۰ ساخته و در آن از منازل السائرین (گویا : السالکین) یاد کرده است (محبجة ۲: ۱۸ و ۳۳ و ۴۲ - ذریعه ۱۲: ۲ - مشار ۸۷۳) .

آغاز: بسمله . الحمد لله وسلامه على عبائه الذين اصطفى وبعد از کیفیت سلوک راه حق پرسیده بودند بدان ایدک الله بروح منه همچنانکه سفر صوری را مبدأ و منتها و مسافتی [وسیر] وزادی و راحله ای و رفیقی و رهنمایی میباشد همچنین سفر معنوی را که سفر روحی است بجانب حق تعالی هم هست مبدأ .

انجام :

از غرور این هوس گر جان دهم

به که دل در خانه و دکان نهم

والتوفيق من الله العزيز العليم والحمد لله رب العالمين (تمت رسالة السلوك من افادات ... ملامحسن کاشی در یوم جمعه هفدهم شهر جمادی الثاني سنة ۱۲۱۸) .

۱۶- مثلثات بدیعی (۱۹۹ - ۲۰۲ متن وهامش) (فرهنگنامه ها ۲۰۹) .

۱۷- مقاله در صبر (۲۰۰ - ۲۰۳ هامش) حدیث و خبر است، عبرتی و فارسی .

آغاز: الصبر نصف الايمان یعنی صبر نیمه ایمانست .

انجام : کس رفتار خواهند شد (من تفسیر در یوم الاربعاء خامس شهر صفر

المظفر ۱۳۱۹) .

۱۸- رساله جبر و قدر (۲۰۴ - ۲۰۷ متن وهامش و نیمه کتاب است) از خواجه

طوسی بفارسی در ده فصل .

۱۹- دوازده امام (۲۱۲ - ۲۱۵ متن وهامش) از طوسی بادیباچه ای بفارسی درباره

استناد آن بطوسی که افسانه مانند است .

۲۰- ترجمه دعاء کمیل (۲۲۲ - ۲۲۵ متن وهامش) بامتن آن و با دیباچه ای
بعربی در باره سند آن .

۲۸۹۷

تستعلیق سده ۱۱۹۱۰ ، عنوان شنگرف ، جدول زرومشکی ، باسرع لوح زرین ، مالک رضی الدین
محمد بن محمد باقر طیب ، در پایان آمده «لحقه العمار فی سنة ۱۰۷۲» و گویا ساختگی است ، نسخه در تهران
پسال ۱۳۸۵ خریده شده است ، یادداشت ۱۱۴۶ در پایان دارد و یادداشت ۱۳۹۶ در صفحه عنوان و در آن
آمده که نسخه را عمار حسنی نوشته است ، نسخه پاکیزه ایست .
۱۶س۸×۱۶ ، ۲۴/۵×۱۴۳۲۲۰ ، کاغذ میاهانی جلد تیماج سرخ ضریبی مقوایی کنار زرین .

اخلاق ناصری

از خواجه طوسی است .

۲۸۹۸

تستعلیق ۳۳ ذی حجه ۹۱۳ (۲) جدول شنگرف وزر و مشکی و لاچورد ، سرلوح زرین .
۱۰س۸/۵×۱۴/۵ ، ۲۳×۱۴۳۱۰۸ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج سبز مقوایی

مرصد الاقبال السلطانیة و مقصد الآمال الخاقانیة

مزارات هرات است از عبدالله بن عبدالرحمن حسینی اصیل واعظ گویا همان
امیر سید اصیل الدین ابوالمفاخر عبدالله بن عبدالرحمن حسینی شیرازی دشتکی مؤلف
درج الدرر فی احوال عیالاد سید البشر در گذشته ۱۷ع ۸۸۳ یا ۸۸۴ و بنام ابوسعید
کورکان در ۸۶۰ و اندی در سه باب و سرگذشت ۲۰۹ تن از عارفان و مشایخ در آن
آمده است . (استوری: ۱۸۴ و ۳۵۶ و ۱۲۹۶ - ذریعه ۵۸:۸ - مشار ۱۴۳۲) .

۲۸۹۹

تستعلیق ترکی سده ۱۰ و ۱۱ ، عنوان و نشان شنغرف .
 ۱۲۸/۵ ، ۱۲۸/۵ ، ۱۸۰/۱۲/۵۴۹۳ - کاغذ سمرقندی - جلد مقوای

اشعاع اللغات

شرحی است از جامی بر لغات عراقی مورخ ۸۸۶ (مشار ۱۰۷) .

۲۹۰۰

تستعلیق حسین ابن حاجی محمد مسکنانی در روز دوشنبه ج ۱۲۵۲/۲ ، عنوان شنغرف ، یادداشت ۱۲۵۵
 در پایان هست ، سه صفحه آغاز و صائی شده و پاره ای از نو نوشته شده است .
 ۱۶۰/۶ ، ۱۶۰/۶ ، ۲۰۰/۱۳۴۱۴۲ ، کاغذ فرنگی - جلد قیماج قهوه ای ضریبی مقوایی

مجلس افروز

در باره زاده شدن پیامبر و زناشویی او با خدیجه از فضل کاشانی نزدیک به ۶۰۰۰
 بیت . او چون ده فرزند را در ۸۰ سالگی از دست داده بود بدستور دوستی دانشمند
 بنام محمد برای دلجویی خویش این مثنوی را سروده و خود او آن را چنین ناعیده است:
 « مسمی چه بر مجلس افروز شد » (ص ۷) نامش در آن بدینگونه آمده : « که از فضل
 ماند سخن یادگار » (۲۸۰) .

آغاز:

بنام خداوند گیتی افروز

که روز آورد شب شب آرد بروز

کند نیل بر طاق ابروی شب

زند شانه بر عنبرین موی شب

الهی برآید ازان دوره دود

که نام محمد برد بی درد

۲۹۰۱

استعلاقی مرد آورنده درازد روزدوشنبه ۳۵ رجب ۱۲۸۳ ، عنوان شنگرف وزنگار
 ۱۴س ۷/۵×۱۳ ، ۴۹۲ ۱۳×۱۹/۵ ، فرنگی - جلد تیماج سرخ ضریبی

جنگ

از محمد حسین بن حاج محمد جعفر کاشانی در ۱۲۸۳ که قصیده‌های فتح‌علی‌خان
 صبای کاشانی (۱-۱۰۴) و انوری (۱۰۵-۱۸۲) را در آن آورده است ، او برخی از اشعار
 صبارا مانند و مثنوی در نصیحت و تنبیه و هجو حاج محمد حسین خان اصفهانی صدر اعظم
 خاقان را که نخستین آنها تحفة العرافین و عبرت نامه خوانده میشود نیز آورده است.
 (۹۸ - ۱۰۴ و ۶۷-۹۸)

۲۹۰۲

سخ سده ۱۴ و ۱۳ ، عنوان شنگرف
 ۱۴س ۸/۵×۱۴ ، ۴۲×۱۵۴۲۵۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای ضریبی زر کوب مقوایی

صحیفه قاضی

بنظم فارسی از قاصر کرمانی در پنج مقصد در مقتل و سوگواری بر حسین بن علی
 (ع) مقصد یکم در سرگذشت خود او است و بر فردوسی می‌تازد که چرا شاهنامه سروده و از
 پادشاهان ستوده و از بزرگان دین مایاد ننموده است؟! فهرست مقاصد در آغاز کتاب
 هست بشمار .

آغاز:

بنام خداوند پست و بلند

مغزه ز هر نقص و از چون چند

انجام:

نمایی بر این خلق خود کی پسند

که بینند از کوری خود کنند

۲۹۰۳

نستعلیق سده ۱۳ ، نشان شنگرف . در آن آمده «در سعدآباد شمران قلمی شد» و «محرر مجموعه در اشتیاق دومعنوی بعد از مفارقت در محل وداع هفته» و در اینجا در آخر بیتها تخلص واله دیده میشود (ص ۱۸-۱۹) .

سطر ۳ و ناون ۸/۵ ، ۲۱×۱۳×۲۳ ، کاغذ فرنگی کبود - جلد مقوا

تذکره

از آقا میرزا محمد کاظم واله سپاهانی در گذشته ۱۲۲۹ (سپه ۲ : ۶۹۶) که شعری بر گزیده و در آن گنجانده و در برخی جاها هم سر گذشتی از شاعر آورده و چنین است فهرست شاعران آن آنچه در نسخه مامانده است : مطربه کاشغری (۱) یوسف کوسه فرا باغی (۱) میرزا محمد بیگ نصیری کرمانی (۱) صهبای قمی محمد تقی (۱) جلال جعفر فراهانی (۲) قسمی افشار (۳) خضری قزوینی (۳) خواجه مرشد شیرازی (۳۱، ۳) میرزا برقی عجائب المخلوقات (۴، ۲۷) هاتف اصفهانی (۴، ۹، ۱۰، ۱۴) وحشی کرمانی (۵) رجائی اصفهانی خواجه سیف الدین محمود (۶) سائل طهرانی (۶) خواجه محمد امین کوسج کاشانی (۷) واهب اصفهانی (۳۸) آگهی اسدابادی همدانی (۷) اسدی طوسی (۸) حافظ شیرازی (۸) رفیق اصفهانی (۱۰، ۱۵) طبیب (۱۳، ۲۶)

میرزا محمد شیرازی (۱۵) ادائی یزدی (۱۵) سوزی اصفهانی (۱۶) قاسمی کازرونی
 (۱۶) ناطق اصفهانی (۱۶) مخفی رشتی (۱۶ ، ۳۹) مختاری غزنوی (۱۶) آقا محمد
 صادق پیرشان فروشانی (۱۷ ، ۴۰) واله مؤلف تذکره (۱۸-۱۹) انیسی شاملویولقلی
 بیگ (۳۹) آذر (۳۶) اوحدی مراغی (۱۹) درویش مقصود شیخ رباعی (۲۰) محتمش
 کاشی (۲۲) آقا حسین خوانساری (۲۴) سراج الدین حکاک اصفهانی (۲۴) بابا ظاهر
 (۲۷) امیر علی شیرفنائی (۲۹) باقر خورده کاشی (۲۹) کسوتی یزدی (۲۹) سید حسن
 خجندی (۳۰) اثیر اخسیکتی (۳۰) شاه شجاع (۳۰) صدر کاشی (۳۱) کمال الدین
 مسعود خجندی (۳۲) سعدی (۳۳) ..

۲۹۰۴

نسخ عبداللہ بن محمد علی سبجانی در روز پنجشنبه ۴ رجب ۱۰۵۶ و تصحیح و مقابله محمد علی بن
 محمد رضا در ۱۰ رجب ۱۰۹۶ ، عنوان و نشان شنکرف ، جدول زر و مشکى ، سر لوح زرین .
 انجام : اردعای خیر محرم و ممیزی نقرمانند تم ترجمه الکتاب بعون الله الملك الوهاب
 ۲۱س۱۱×۲۱/۵ ، ۴۵۴×۱۹۴/۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج فہوہ ای ضربی

ترجمہ نیک بختیہ یا ہی نسی العابدین

ترجمہ ایست از مصباح کفعمی از محمود بن میرزا علی برای آقانیگ بختا (منزوی
 ۱ : ۲۳۹) ..

۲۹۰۵

استملیق سده ۱۰۹۹ ، عنوان و جدول شنکرف ، نسخه در روز آدینه ۱۸ محرم ۱۰۹۴ در سلطانیہ
 خریداری شده است .
 ۱۲س۱۱×۱۸ ، ۴۶۰×۱۸/۵ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی

دیوان

از جمال‌الدین ابواسحق شیرازی (م ۸۱۸) است، در عنوان نسخه ما آمده «هذا
 دیوان ابواسحق بواسطه شیرازی علیه الرحمة» .
 (ذریعه ۹ : ۱۳۵ - مشار ۷۱۶) ،
 آغاز: آغازنامه ،

بنام روان بخش روزی رسان
 که رزق آفریده است پیش از روان
 مرتب کن قوت قبل از وجود
 پیای ده لقمه از خوان بود

انجام :

هر چه بر خان شریعت در کلام پخته است
 زان بشیمانم کنون استغفرالله العظیم
 (۶۱-۶۱) آنگاه آمده (۷۹-۶۱) :

آغاز: رساله جمعیت مباحثه طعامها که از جواب اتفاق میکنند و بهم میرسند.
 بر ضمیر منیر و رای وقار هر بصیر از صغیر و کبیر و غنی و فقیر پوشیده نماند که از زمان
 آدم تا انقراض عالم شعرای نیک نام و امرای فصیح کلام بسیار و بی شمار است .

انجام :

خاله بی بی چو ترا میل طبیعت باشد
 عمه خاتون بنهد بهر توطشتی بر بار
 این رساله منشور در نه باب است و بسیار لطیف و نام بسیاری از خوراکیها در
 آن دیده میشود .

تستعلیق سده ۱۱ ، عنوان درشت ، نشان شنگرف .

۱۶س ۹×۱۹ ، ۲۲۷×۱۵۴/۴ ، کاغذ هندی - جلد تیماج قهوه‌ای مقوایی

شرفنامه منیری

فرهنگی است از ابراهیم قوام فاروقی که برای ابوالمظفر یاریک پادشاه بنگال (۸۳۲-۸۴۹) و بنام شرف‌الدین احمد منیری (۶۶۲-۷۸۲) در ۸۷۸ (؟) ساخته و فرهنگ ابراهیمی نیز خوانده میشود نام کتاب و مؤلف در دیباچه نسخه ماهست . چند فصل در آغاز هست در دستور زبان فارسی (دیباچه برهان قاطع چاپ دکنتر معین ص ۷۳- دیباچه ج ۵ فرهنگ نظام ص ی - سپه ۲: ۱۸۹).

آغاز:

بنام خداوند هستی بهست

سر آغاز نامه‌ای را که هست

خداوند انس و خداوند جان

خداوند جسم و خداوند جان

انجام : ارش مثل يك گز ... يك بدست عاقبت بالی بادالله اعلم .

تستعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، آغاز و انجام افتاده است .

۱۵س ۵×۱۷ ، ۱۸۰×۱۴/۵ ، کاغذ هندی - جلد تیماج سرخ ضربی زرکوب مقوایی درون

سرخ بالولا

تاریخ عهد پادشاهی

از سید نظام الدین محمد معصوم حسینی صفای نامی ترمذی بکری (۱۰۱۹-۹۴۴) که نزدیک ۱۰۰۹ ساخته است. تاریخ پادشاهان سنداست از پیش از اسلام تا زمان سلطان محمودخان پادشاه سند و سرگذشت دانشمندان وقاضیان و مشایخ و شعرای مهم در آن است و کتاب در چهار جزء در بمبئی بسال ۱۹۳۸ م با دیباچه ای در سرگذشت او بی چاپ رسیده است (مشار ۳۴۱).

۲۹۰۸

نسخ ۱۲۱۱ ، عنوان ولشان تنگرف ، جدول زرو لاجورد ،
 ۱۹ س ۱۷ × ۱۴/۵۳۲۰۱ ، کاغذ سپاهانی متن حاشیه - جلد تیماج قهوه ای مقوایی عطف
 مشکى .

مرآة المرآة

بفارسی و عربی و بر روش تاویل صوفیان بر سر اسرار قرآن با ختصار و شعرهای مثنوی در آن آمده است . نام کتاب در دیباچه دیده میشود . چنین است فهرست کتبی که از آنها در این تفسیر یاد شده است :

عرائس ۴	تفسیر سلمی ۴
عین الحقائق ۶ و ۲۹۵	تفسیر دیلمی ۱۰
در منشور ۹	مثنوی ملای روم ۱۴
لباب التاویل ۱۸	مرصاد العباد ۲۴
نفحات الانس جامی ۳۴	احیاء العلوم ۱۱۱
عوارف ۱۱۵	دیوان حکیم سنایی ۳۱۱
فتوحات مکیه ۳۱۴	غوثیه ۵۲

تکمله ۵۲ و ۱۶۳	غتمه ۵۶
ملفوظ شریف ۵۶	انوار الاسرار ۵۸
منازل السائرين ۶۰	جامع صغير ۶۵
جواهر القرآن ۶۹	تفسير رحمانی ۷۴
معالم التنزيل ۸۴	البدور السافرة ۹۱
مصباح الشريعة ۲۹۵	مکتوب شریف ۳۲۸
غرر الحکم ۳۶۲	حکم ابن عطاء ۱۱۷
فتوح الغیب ۱۳۸	دیوان مولوی ۱۶۴
تفسیر امام غزالی ۱۶۵	مشکوة الانوار ۱۷۰
شرح عقائد نسفی ۱۸۸	ملقط ۱۸۸
مرآة العارفين مسعود بیک ۲۱۰	
شرح الصدور ۲۲۴	کشف اللغات ۲۳۹
دعائے سید علی ہمدانی ۲۶۹	فوائد الفوائد ۲۷۰
صواعق محرقة ۲۹۰	اخبار الاخيار ۳۵۸
وصیت نامه ۳۶۵	تفسیر شیخ نظام الدین ۳۸۲
حاشیہ عوارف ۳۹۰	سمط المجید ۷۶
تذکرۃ الاولیاء ۷۸	ترجمہ مشکوة ۸۵
کتاب الابناء ۲۷۵	ترجمہ ملفوظ شریف ۲۹۶
قصیدہ محبوب سبحانی عبدالکریم جیلی ۳۳۰	

دیوان شیخ ابوسعید ابوالخیر ۳۸۶

این کتابها در بسیاری از صفحات یاد شده و برای نمونه شماره برخی از آنها در اینجا آمده است .

آغاز: بسم الله . الحمد لله رب العالمين والصلوة على رسوله الامين... قال النبي ص
 طلب العلم فريضة على كل مسلم ومسلمة حصول علم از سه طريق است.
 انجام : وحديث ديگر مكرر است ويل للجاهل مرة وللعالم سبع مرات.

۲۹۰۹

تعلیق در همه شماره ها و بیک خط و مورخ ۱۲۶۲-۱۲۶۴ ، عنوان و نشان شناسی ، ش ۱ و ۲ از انجام
 افتاده ، ش ۳ مورخ ۱۲۶۲/۳ ع ۶ ، ش ۵ مورخ ۱۲۶۲ ، ش ۷ مورخ ۲ رجب ۱۲۶۷ در زمان فرمانروایی علی
 اشرفی خان درخمس ، ش ۹ مورخ شب دوشنبه ۱۷ ذی قعدة ۱۲۶۴ هنگام فرمانروایی نواب اشرف والا
 عبدالله از طرف ناصرالدین شاه درخمس و در ۲۲ این ماه شاه بخت نشسته بود ، پراکنده هایی نیز در برخی
 از برگها هست .

مجموعه

- ۱- جواهر الاسرار (۱-۱۵۷) از شیخ نورالدین علی حمزة بن علی ملک آذری
 اسفراینی (۷۸۴ - ۸۶۶) در چهار باب هر یک چند فصل که در رجب ۸۴۰ ساخته و
 گزیده ایست از مفتاح الاسرار خون او (ص ۴) .
 (مشار ص ۵۱۳ - ذریعه ۵: ۲۶۰ - مجلس ۲: ۴۷۸) .
- ۲- شرح قصیده میرفندرسکی (۱۵۹ - ۱۸۲) از محمد صالح خلخالی (حقوق
 ۱۵۲) .
- ۳- تفسیر سورة اعلی (۱۸۳-۱۸۸) از ابن سینا (ف ۲۳۹۶) .
- ۴- شرح دیوان حافظ (۱۸۹-۲۲۴) در آن پاره ای از شعرهای او شرح عرفانی
 شده است .

آغاز: افراد چندی که از غیب املاي قلم لسان الغیب خواجه حافظ شیرازی
 گردیده : دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیرما ... بدانکه می باصلاح اهل شهود

وفلاح عبارت است از کیفیت و حالت که از تجلی محبوب حقیقی بر سالک راه عشق رخ می نماید .

انجام : ساقی حدیث سرو و گل لاله میرود - این بحث با ثلاثه غساله میرود . بدانکه جمعی که دل خود را بمصقله لاله الا الله صیقل می نمایند ... وسیعه یو عیه که در وقت معین میخورند .

۵- لمعات (۲۲۵-۲۵۱) از عراقی .

۶- رساله سلوک (۲۵۲-۲۶۱) از شاه نعمه الله ولی (ف. ۴۴۰) .

۷- آغاز و انجام (۲۶۱-۲۸۶) از خواجه طوسی .

۸- اثبات الائمه (۲۸۹-۲۹۶) استخراج نامهای معصومان است بطریق زیر و بینات از آیات قرآن در باب یکم که در نسخه ماحست درست مانند مضمینی الایمان خوانساری ش ۱/۱۹۶ (ف ۲۳۵۱) و تا اندازه ای هم مانند رساله عربی محمد بن منصور بن صدر حسنی حسینی (ش ۲/۲۱۴۵ ص ۳۷ ج ۹) .

آغاز: بسمله . باب اول در ایراد آیات قرآنی که بقاعده زیر و بیته دلالت بر امامت اثنی عشر ... دارد اولاً قوله تعالی : بسمله . اقول و من بیناته بعد از اسقاط المکررات استخراج اسم علی .

انجام : الثامن عشر قوله تعالی فی سورة المائدة اليوم اکملت لکم دینکم ... اقول روی الخاصة والعامة ان هذه الآية نزلت فی غدیر خم ... ووصی نبی الله علی الحبیب ابن ابی طالب و آله و اولاده .

۹- شرح حدیث دأعرفوا الله بالله و الرسول بالرسالة و اولى الامر بالمعروف و العدل و الاحسان (۳۰۳-۳۰۷) از یکی از شاگردان ملا محمد حسن فیض کاشانی در زمان خود او بر روش فلسفی شیعی و شاید بخشی از کتاب او باشد و عربی است و در آن آمده «قال استادنا فی العلوم الحقیقیة دام فیضه العالی فی جامعہ الکافی الوافی» .

نسخ حسین بن قاضی محمد در روز پنجشنبه ۸۷۷/۴ع در بندر جیوال ، آیات درشت تر ،
مالک بابا صالح بن بابایعقوب ، نسخه یک سطر پیش از تفسیر «عم یسألون» است تا پایان قرآن .
۱۶س ۱۵×۹ ، ۱۵۷×۴۴ ، کاغذ سمرقندی موربانه خورده - جلد تیماج قهوه ای ضری
مقوایی .

ولایتی

تفسیری است خبری و ادبی بفارسی از دانشمندی سنی (۹۹/۷ و ۲۷۸/۸) و در
آن از کافی (ص ۲۷۸) و تاج المصادر (۲۱) و کشاف (۳۸ و ۶۹ و ۱۱۹) و شرح طیبی بر آن
(۳۸) و مشارق الانوار (۸۹) و صحیح مسلم (۸۹) و صحیحین (۱۲۳) و تفسیر مغنی
(۷ و ۱۳۶ و ۲۲۹) و تفسیر امام زاهدی (۳۸ و ۹۳ و ۲۲۰ و ۲۳۸ و ۲۵۵) یاد شده است شعر
سعدی .

«تواضع ز گردن فرزان نکو است

گدا گر تواضع کند خوی او است»

در آن دیده میشود (۴۲) در آن از امام مجاهد (۴) و ابن عباس (۸ و ۱۱۹) و ابن
کثیر (۸۴) و امام کلبی (۱۹۷) و امام قتاده (۲۱۰ و ۱۱۹) و اخفش نحوی (۸۰ و ۱۳۴) و
امام حسن وضحاك دو مفسر (۲۰۴ و ۱۱۹) و امام ابویوسف (۱۱۶) و امام اعظم ابوحنیفه
(۸۳ و ۲۲۶) و امام عطاء خراسانی (۸۸) و امام شافعی (۱۱۷) و ابوالحسن اشعری (۱۳۰)
و ابوهریره (۲۳۵) و انس بن مالک (۴۶) و امام حسن بصری (۱۸۴ و ۱۱۹) و کعب الاحبار
(۱۳۸) و خواجه سنایی (۵۰) و امیر المؤمنین علی (۵۳ و ۹۳) و امیر المؤمنین عمر (۶۰)
و امام محمد مفسر (۱۱۶) و معاویه (۱۳۸) و علی بن موسی الرضا (۲۰۳) و نظام معتزلی
(۳۰۰) و معتزله (۱۹۸ و ۲۴۲) و بسر (۵) شاعر (۲۰۱) و ابی بن کعب و مصحف او (۲۶۸) و اهل
سنت و جماعت (۹۹) یاد شده است .

در آن در برابر «سنیان» بدمذهبان آمده و معتزله و حنابله (۵).

مؤلف در این تفسیر از سال ۴۲۹ یاد میکند (۱۰ و ۲۶۶). چون در این تفسیر شعر سعدی (م ۶۹۱) آمده و از شرح کشف طبیبی (م ۷۴۶) یاد شده و نسخه ما هم در ۸۷۷ نوشته شده است پس مؤلف باید میان سالهای ۷۴۶ و ۸۷۷ زیسته باشد. مشارق الانوار هم که از آن در این تفسیر یاد شد باید از صفائی (م ۶۵۰) باشد و المغنی فی التفسیر از ابوالفرج عبدالرحمن بن الجوزی (م ۵۹۷) است (چلبی).
در فهرست آستان رضوی هم از تفسیر فارسی که در آن شعر سعدی آمده یاد گردید (ش ۴۳) آیا آنها هم جزئی از همین است؟

شعرهایی که درین تفسیر آمده است:

فرعون که شده آبی آبش ره آتش شد

پس خاک بسر بادش زین سر کشی و طغیان

(۲۶)

از هیبت آن دو راه خون شد دل من

تا خود بگذازم ره بود منزل من

.....

ملك ابدست در میانه

هشداشته نرد عشق میبخت

(۳۲)

خاکساران جهان را بحقارت منگر

توجه دانی که درین کرد سواری باشد

(۴۱)

تواضع ز گردن فرازان نکوست

گدا که تواضع خوی اوست

(۴۲) (از سعدی)

گر تن من زبان شود هر موی

یا شکر تو از هزار نتوان گفت

خواجه سنائی میگوید:

هر که ترا زاد رفت و آنکه تو را زاد مرد

زان نه بما جز خیال زین نه بما جز خله

(۵۰)

ای منور بتو نجوم جلال

وای مقرب بتو رسوم کمال

(۶۵)

قالوا اقترح شیاً نجد لك طبخه

قلت اطبخوا لی جبة وقميصا

(۱۰۷)

گفتند گو چه چیز بپذیریم از برای تو

گفتم برای بنده یکی پیرهن بپذیر

(۱۰۸)

معبود لم یزل متعالی ز ابتداست

موجود لایزال منزله ز انتهاست

ذاتش بهیچ وجه تنائی پذیر نیست

ذاتی بری ز صورت و پاک از جهان و چاست

ذاتی که لایح است صفات کمال او
با اینچنین صفات سزاوار کبریا است
(۱۱۰)

حاصل دنیا ز کهن تا بنو
چون گذرنده است نیرزد بجو
(۲۵۳ و ۱۱۸)

مصراع: «عجب حالی عجائب روزگاری»

قطعه:

خانه آتشین فرین دشمن
دیو هم خانه مقری نه
خوش و آب ازضریع و حمیم
تا ابد غیر آن مقری نه
(۱۱۲)

اولین شر در ره آدم
بود نای گلو و طبل و شکم
آب چندی مخور تو ریک ندای
تا گلو پر مشو تو دیک نه ای
گر خوری بیش پیل باشی تو
کم خوری جبرئیل باشی تو
(۱۴۴-۱۴۵)

ای که دستت میرسد کاری بکن
بیش از آن کر تو نیابد هیچ کار

این دم که دمی داری بکن کاری

این فرصت یکدم را عمر ابدی گردان

(۱۴۷) (از سعدی)

نه ایم آمده از پی خوشدلی

بلی از پی رنج و سختی کشی

(۱۵۲)

چون طینت ز محنت و حسرت سرشته اند

(۱۵۳)

صلاح راه فلاح است و جاء هر دو جهان است

فجور موجب خواری و سیلت خسران است

(۱۶۶)

گر روز نیایش ز غوغای جهان

شب محرم عاشقانست شبهاش طلب

(۱۷۴)

صفی حضرت اگر در وجود سابق بود

حبیب در گه حق سبق اصطفا دارد

(ص ۱۹۰ - ۱۹۱ در ۱۹ بیت در ستایش پیامبر) .

بلی غناست چو دریا ز موج از که رهد

که سود در سر سودای آن رجاء دارد

نه هوشیار ز نند دست بر لب افعی

اگر چه دست بر افسون و بر دوا دارد

تباع را مخالط شود خرد مندی
 اگر چه در تن و بازو بسی قوادارد
 ز فقر دیو مسلمان شود چو دیو نبی
 غنی است گر چه ولی مال در بلادارد
 (۱۹۴)

یتیم از بگرید که نازش خرد
 و گر خشم گیرد که بازش خرد
 (۲۰۱) و شاعر گفته :

إذا اشتدت بك العسری ففكر فی الم نشرح
 فعسر بین یسرین اذا املتها فافرح
 چو زور آرد بتو عسری الم نشرح ز جان بر خوان
 دو یسر افتاده بایک عسر دل بگمارشودان
 (۲۰۱-۲۰۲)

کیست درین دایره لاجورد
 دست گهی یافت که پا گم نکرد
 (۲۱۲)

چه آدمی که مطیع است با دواعی نفس
 به از ملك كه بطبعش ره هدی آرد
 بقدر رنج بود گنج و این بسی رنج است
 كه بها دواعی طغیان كس اتقا آرد
 (۲۳۵)

آن كودك خاكبیز غریبیل بدست
 میزد بدو دست روی خود را می خست

می گفت بها بهای کافسوس [و] دریغ

دانگسی بنیا فتم غریبل شکست

(۲۵۸-۲۵۷)

کلید فتح ز اقلیم در خزانه اوست

کسی بقوت بازوی خویش نگشاده است

نظر بفیض فضل تو است فتح و ظفر تو میدهی

هست بهانه دروغایت خطا قدمح خط (؟)

(۲۸۹)

عداوت میان دو کس آتش است

سخن چین بدبخت هیزم کش است

(۲۹۶) (از سعدی)

در این تفسیر در هر سوره‌ای ترجمه است شیوا از آیتها و گاهی هم با شرح آنها و گاهی با آوردن شرح داستانهای قرآن و در پارهای جاها نقل سخنان مفسران است و در بسیاری از جاها برونش پرسش و پاسخ مطالب علمی آنها بطرز روشن دیده میشود. چون نسخه ما بیش از ۱۵۰ برگ دارد و تفسیر يك جزو (۳۰) قرآن است پس همه این تفسیر بایستی نزدیک ۴۵۰۰ برگ باشد.

در آن کلمات و عبارتها فارسی شیوا بسیار آمده و درباره پیامبران «مہتر» گفته شده مانند: مہتر موسی، مہتر صالح (ص ۱۳۹) و مہتر یعقوب (ص ۴۵/۶).

این است نمونه‌ای از فارسیهای این تفسیر:

«امی پندارد» (ص ۱۵۵ س ۴۷) در برابر «ایحسب» و «وانیا فریده ایم» (ص ۱۵۶ س ۵) در برابر «الم نجعل» و «انیا فته بود ترا» (ص ۱۸۹ س ۶) در برابر «الم بجدك» و «اگشاده نکر دانی دیدم برای تو را» (ص ۱۹۶ س ۱۳) در برابر «الم نشرح لك صدرك» نیز «اگشاده نکر ده ایم سینۀ ترا» (ص ۱۹۷ س ۱) و «ادیده‌ای کسی را که باز دارد»

(ص ۲۱۵ س ۲) در برابر «ارایت» و «امیدانی انسانرا» (ص ۲۱۶ س ۱۱) در برابر «ارایت» و «انه گردانید» (ص ۲۷۷ س ۲) در برابر «الم يجعل» و «انه دانسته ای ای محمد» (ص ۲۶۶ س ۱۶) در برابر «الم تر» و «ادانسته ای ای محمد» (ص ۲۷۱ س ۳) در برابر «ارایت» با آوردن همزه استفهام در همه اینجاها. مانند این همزه در لسان التنزیل و ترجمه احياء غزالی دیده میشود (راهنمای کتاب س ۳ ش ۲ ص ۱۷۷).

نیز در آن آمده: و در مصحف ابی بن کعب این هردو را يك سورت آورده فصل به بسم الله نکرده (۲۶۸/۸).

همچو دانه کرم خورده یا همچو کشت خاییده و خورده برای الفت گیرانیدن (۲۶۸/۱۳).

مدار معیش ایشان است (۲۶۹/۲).

مردارها و استخوانها میخورند (۲۶۹/۱۵).

خلاش (۲۷۶/۶).

کتمانیدن (۶/۱۶).

آوندها (۲۷۶/۸).

ازین اثر تصریح بسنیت نهادن دست راست بردست چپ معلوم شد (۲۷۸/۸).

صدگان کرت میگفت (۲۹۰/۲).

گفت مگری (۲۹۱/۹).

شمانرا (بجای شماها را) (۶۴/۵ و ۱۵/۳).

درخانه خدیجه برورقه بن نوفل که درزاده او بود انجیل میخواند (۲۰۸/۹).

بيك رطل زربوزن دیار ما دوسیر باشد بها خرید (۱۷۳/۱۴).

چفسیده (۱۵۵/۱۳) چفسانیده (۱۶۰/۱).

تا از بی فرمانی بازمانده و پرهیزکاری اختیار کند (۱۵۷/۴) بفسق و بی فرمانی

خدای فرومایه و خوار گردانیدن پیش حضرت حق و پیش نظرمات (۱۶۶/۸)

چمانستی که (۱۵۹/۱).

و چه دریا باند ترا یعنی چه دانی (در برابر : وما ادریک) (۱۵۹/۴) .
فقییر مذبون (۱۶۰/۲) .

غلهها بخت دهد جامها خشك كند (۱۶۳/۷) .

چون روشن كند تاریکی را یازمین را یاد دنیا را (۱۶۴/۶) .

بالا ذكر تاریکی وزمین و دنیا نگذشته (۱۶۴/۷) .

اگشاده نگر دانیدیم (در برابر : الم نشرح) (۱۹۶/۱۳) .

پس هر چون که باشد چیزی یتیم را بده قهر مکن (۱۹۵/۲) .

پیغامبر را از میان کودگان ربودند و دستان غلطانیدند و سینه پیغامبر را شکافتند

(۱۹۷/۱۳) .

روزی پشتواده خاربر گرفت پشتواره غلطیدرسن در گلوی او افتاده خفه شد جان

داد، ستان افتاد باد امانش بالا کرد (۲۹۵/۱۲) .

استخوانها درین حال که بوسیده و ریزیده باشد (۳/۱) .

پس رنج بین در عبادت (۲۰۲/۳) .

میوه بهشتی بی خسته است (۲۰۲/۱۶) .

دو رخ (۳۲/۲ و ۳۳/۴ و ۱۰/۱۴۸ و ۶/۶۴) .

افسانه پیشینیان است چنانچ بالا گذشته (۵/۴) .

پیغامبر بانك پنج نماز فریضه شده دو گان ركعت میگزارد (۲۰۹/۴) .

اظهار تقدیر سالینه درین شب است (۲۲۳/۴) .

با گاهاند ترا ای محمد (در برابر وما ادریک) (۲۲۳/۱۱) .

راهها را اورا فراخ کردند و نگاه داشت بود (۲۲۵/۱۵) .

پیغامبر فرمود گرد سنب اسب غازی و آتش دوزخ در يك تن جمع نشود

(۲۴۴/۱۵) .

کم دهی کردن و تمام شدن (بجای کم فروشی) (۷۰/۴)

یاقوت وام (بجای یاقوت فام) (۷۷/۱۰).

سیاه رنگ خشك شده سیاه وام شود (۱۱۴/۴۵).

فرمود تابر سر کوجها گو بزرگ، بکاوند کافتند (۹۳/۵).

بردر شهر گوها کافتند بنفت وهیزم پر کردند (۹۳/۱۴).

هنگام که ایشان بر سر آن گوها یعنی نزدیک آن نشست می بودند (۹۵/۱۵).

رهمنونی کرد بسوی آن (۱۱۲/۱۰).

بالستی (بجای یایستی) (۱۱۱/۱۳).

اشنا کردن در آب (بجای شنا) (۱۱۲/۱۲).

زود باشد که بخوانانیم تراقرآن (در برابر : سنقرئك) (۱۱۴/۹).

سوار شدن شتر است بنشانند بروی بنشینند پس باز بایستایند (۱۲۴/۱۵).

چون بنشانند بر زمین بچفسد بآسانی باز کنند بایستایند بایار ایستاده شود بلند گردد (۱۲۵/۱۴).

وردهء مبارک خود فرود آورده و بگسترانید و او را بدان شاند (گسترانید بلاء

آن شاند بیش او گسترانید و او را شاند) (۳۷/۹ و ۴۲/۱۳ و ۴۳/۶).

چون دست کش داشت از افتادن می ترسید (بجای عصا) (۴۰/۱).

چنانچ مال کسی یکان درم بشمارند مال دیگری صد کان بشمارند (۱۳/۸).

بیش او گسترانید و او را شاند باز آورده کرد (۴۳/۷).

و چون دانستی که فردا خواهی دانست که چه کرده و چه گفته ای (ماغرک بربك

الکریم) (۶۰/۵).

آوردن «است» چندین بار (۶۰/۱).

فریخته ، فریشتگان (۶۳/۱۴ و ۶۴/۵ و ۱۳۱/۸ - ۱۴۶/۴).

چنانستی که در حال کاین است (۶۴/۱۲).

فرمان دار آن روزمر خدا را است و دیگری را امری و فرمایشی نیست
(۶۶/۹).

همچند ذره باشد (۲۴۲/۷).

نستاند - استدن (۷۰/۲ و ۶۸/۱۲).

بیران کفم (۲۶۳/۷).

چون باز گردانیدی پیویه رفتی (۲۶۳/۱۵).

گله گله مرغ دید ازفراشنگ خوردتروازملخ بزرگتر (۲۶۴/۳).

چنانچ در بخارا سال وبامشهور بود اهل بخارا بدانند که درسنة تسع و اربعین
واربعماثة يكروزسه چهار هزار چنانچه و زیادت از آن همه از شهر بخارا بیرون آمدی این
سال چگونه مشهور نباشد (۲۶۶/۱۰).

اورسن استده در خارستان رفتی خار مغیلان چندی بشتواره بسته آوردی
(۲۹۵/۸).

قاضی در مسجد برای حکم شسته (۴۵/۹).

نزیک پیغامبر ع شست گفت (۳۶/۲).

کاوندگان آن کوهها را اصحاب اخدود گویند (۹۳/۱۰).

تختی نهاد شست بتی عظیم همچند بیللی آوردند (۹۳/۱۶).

برشتن بر کوهها آتشین (۱۲۰/۱۱).

راست شستن میان دوسجده (۲۷۸/۲).

بروی شنید فرو شود (۱۲۴/۱۳).

و کوزها بی دستة نهاده شده (واکواب موضوعة) (۱۲۴/۱۵).

شستن او و سوار شدن او باسانی (۱۲۶/۱۵).

ر شاید که نظر نکنند بسوی کوهها که چگونه نصب کرده شد بلند با چشمهای
روان و شسته گاههای رفیع همچو تختها و گلپای رنگین همچو ستارهها و سنگها

هموار همچو بساطها و رستهای سنگها همچو رستهای بالشها (۱۲۸/۱).
 و مفتی شسته بیش نهادن پای و بستر آوردن پای دیگر (۱۴۱/۹).
 بر سر بالین اوشستی (۱۴۵/۷).
 آن خارتا استخوان شستی (۱۷۲/۲).
 فرود آوردن شانده (۲۰۸/۱۵).
 راست شستن (۲۷۸/۲).
 که خارهای او چون ناخنان گربه و گرگ باشند (۱۲۱/۱۳).
 هفده را تنها من بسنده ام تمام عرب دورا بسنده نخواهد شد (۱۵۴/۱۴).
 ایسمه (بجای آسیه) (۱۳۹/۱۲).

آغاز نسخه: آن جبّاری که جمشید کردن کثر زاییای مورانداخته و بر کائسه
 عم یثسالون مکی است یعنی در مکه نازل شده است چهل آیت صد و هفتاد و دو کلمه
 هفصد و هفتاد حرف است ربط او با سورت مرسلات از جهت آنست که هر دو سورت مکی اند
 و در هر دو توحید خدای عز و جل و ذکر قیامت و وعده راست داد گمان و وعید دروغ
 بگذارند گمان قیامت است.

انجام : سؤال الناس چرا تکرار کرد بضمیر چرا بسنده نکرد؟ جواب در مقام
 بیان اظهار مناسب تر است. سؤال ختم قرآن با استعاذه کرد چیست؟ جواب چون نعمت
 تمام شود و کمال گیرد جز خوف حسد و کید دشمن نماند محل استعاذه باشد.

۲۹۱۱

نستعلیق میرزا عبدالله ابن حاجی آقاخان خوشنویس سپاهانی درج ۱۱۵۹/۲ در متن و هامش جدول
 و هجده سرفوح زین ، عنوان شنگرفی .

۱۷ س ۱۴/۵ ، ۲۹۹ س ۱۶×۲۷ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای ضربی

کلیات

از سعدی شیرازی است و آثار منشور و منظوم او

۲۹۱۲

شکسته نستعلیق سده ۱۴ ، عنوان و نشان شناسی .
 ۱۵-۲۰×۲۰/۵۴۹۷ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا

دیوان

غزلهای میرزا جعفر ساغر کنگاوری قصر شیرینی از شاعران زمان قاجار است
 نزدیک به ۲۹۰۰ بیت : غزل بترتیب تهجی (۱-۱۸۸) و رباعی (۱۸۹-۱۹۴) (ذریعه ۹: ۱۵۰)
 - مجلس ۳: ۶۸۶ - ادبیات ۹۹-۱۰۲) .

آغاز:

ای نام تو زیب داستانه
 رونق ده دفتر بیانها

انجام:

یاز آی که در هجر تو دوانه شدم
 از زلف کجت سلاسل من باز آی

۲۹۱۳

نسخ محمدتقی در روز یکشنبه ۱۳۶۴/۱۴۷
 ۲۳-۲۴×۱۴/۵۴۱۸۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضریبی متوایی

دیوان

از امیر معزی محمد بن عبدالملک برهانی نیشابوری است نزدیک ۸۵۰۰ بیت

۲۹۱۴

نسخ آقامحمد نسرین ساوجبلاغی در ۷ محرم ۱۲۷۳
 آغاز افتاده : ما آخر همزه او الف وهوا نواع النوع الاول ما اوله همزه اباملة ایکم ابراهیم
 انجام : وقری و سلام علی آل یس ای علی آل محمد صلی الله علیه وسلم
 ۲۴س ۱۱×۲۰ ، ۱۶۳۹۰×۲۵/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوای

فرهنگ الخطر و هتاج المسافر

از فخرالدین طریحی است (منزوی ۱: ۳۳۰).

۲۹۱۵

استمعیق ۱۲۴۱ ، عنوان درشت‌تر
 ۱۹س ۲۴×۴۱ ، ۱۹۳۱۱۹×۴۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی حاشیه تریاکی

هجده

۱- فرهنگ عربی و فارسی (۱-۸ پ).

آغاز: حمد و ثنای مبدع بی مثال و آلت و مخترع بی غرض و علت را . . . این
 لفظ چندبست از مفردات و مرکبات و از زبانهای متداولیست در زبانها پارسی و تازی...
 افتتاح و مفاتحت آغاز کردن ختم و اختتام بیایان بردن کار.

انجام : اشرف الاولاد بزرگ فرزندان اشرف الاخوات.

۲- فرهنگ فارسی و فارسی (۹-۲۲ پ) که برای سنگلاخ میرزا مهدی
 خان استر ابادی (مجلس ۳: ۹۹) ساخته شده است.

آغاز: در بیان لغات فارسی و عربی و کنایات سنگلاخ. الف: آب آتش رنگ
 کنایه است از شراب.

انجام : مسموم زهر ناك وزهر داده شده :

۳- زبدة المعارف (۲۳ پ - ۶۸ پ) در يك مقدمه وسى مطلب و خاتمه و بنام شاه عباس دوم ساخته شده و بفارسی است و در آن از صفات خداند و نبوت و امامت و معاد بروش شیعی گفتگو شده و در آن از علامه حلی و دانشنامه ملا محمد امین استرآبادی یاد شده است .

(ذریعه ۱۲: ۳۲-۳۳) .

آغاز: بسمله و به نستعین . حمد معتكفان فلك اعلا و ساكنان ربع مسكون غيرا مخصوص ذات مقدسست كه بوجوب وجود ذاتى مستجمع جميع كمالست .

انجام : از برای توفیق او و میان آیه اول ولیکن هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذا الكتاب والحمد لله رب العالمین و به نستعین (بتاریخ ۱۲۳۱ تحریر شد)

۴- فرهنگ عربی بفارسی (۶۹ پ ۱۱۹ پ) .

آغاز: انی وانی دریافتن و هنگام شدن و بنهایت رسیدن گرما .

انجام : تمشیت در رفتن در کاری و در آوردن در کاری کسی را و کار گذاری

کردن .

۲۹۱۶

تعلیق سده ۱۴ در متن و هامش ، در صفحه عنوان شعرهای از منشی حضور برادر امین الملك با تخلص عیقری هست ، در ص ۳۰۲ سواد رقعۀ ایست از نصیرای همدانی بدو منشی .
۱۶س ۲۱× ، ۲۴×۲۰ ، کاغذ فرنگی آبی - جلد نیمه اج سبز ضربی منوایی

دیوان

از فدا که در زمان فتحعلیشاه میزیسته و منشی و مستوفی و آموزگار دربار بوده و بیشتر در آذربایجان و بویژه خوی بسر میبرد و با سنگلاخ دوستی داشته و تخلص فرهنگ از او گرفته که در این دیوان دیده نمیشود (ص ۳۵ و ۲۱) قصیده و قطعه ها ایست در ستایش

مذهبی و درباری و نامه های منظوم بدرباریان ، مانند ستایش دوازده امام و حاجی سید
 باقر و ملاعلی و شاه و شاهزادگان مانند فتحعلی شاه و بهرام میرزا و ضیاءالدوله محمد
 رحیم میرزا و سیف الملوك میرزا و شیخ الاسلام عبدالاحد آقا و مظفرالدین میرزای ولی عهد
 و لله باشی و میرزا سنگلاخ و جعفرقلیخان نصرت الملک و معین الملک و آجودان باشی
 و بیگلربیگی آذربایجان و حاجی میرزا علی نائب الوزاره و حسینقلی خان خمسه ای
 و فتح علی خان بیگلربیگی و ابراهیم خلیل خان و مستوفی نظام مشیر و امین لشکر
 و امیر کبیر اتابک اعظم میرزا تقی خان فراهانی و میرزا حسن وزیر نظام ، نیز هجو
 حاجی لله باشی و نظامی درباره جشن عروسی ناصرالدین شاه و تاریخ مرگ آخوند ملاحسین
 علی خوبی و ملا محمد ممقانی و سیل روستای خاکمران و تولد سرکار بهادرخان
 و فضلعلیخان نواده سردار و مرگ میرزا علی اشرف خوبی ، تخلص فدا در سن ۴۷
 آمده است . ماده تاریخهایی در این دیوان تا سال ۱۲۸۴ آمده که سودمند است .

آغاز:

بنام خداوند بی مثل و همتا
 حکیم جهان آفرین حی و دانا
 برارنده آسمان بی اساطین
 نگارنده در وی بسی نقش زیبا

انجام افتاده :

دام بغضب از او ستانده
 خلاق جهان بروز محشر

۲۹۱۷

تستعاق سده ۱۴

۱۵-۱۰/۱۶ ، ۴۰۴۱۵×۲۳ ، کاغذ فرنگی نخودی - جلد تیماج سبز ضربی مقوایی

دیوان

از شکسته گویا حسنعلی ستایشگر فتحعلیشاه (ذریعه ۱۲: ۵۳۵).

آغاز:

لب آب و می تاب و در ناپست امشب

بخت بیدار بداندیش بخواب است امشب

.....

ساقیا جام شرابی بشکسته برسان

تشنه سیراب نمودن چه ثواب است امشب

انجام :

غیر آن سلطان نیکویان شکسته

هیچ شاهی ملک بی شکر گرفته

۲۹۱۸

نستعلیق حبیب الله بن علی اکبر حسینی در سده ۱۳ ، آغاز افتاده ، یادداشت ۱۲۹۰ دارد در پایان .
 ۱۵س ۱۰/۵ × ۱۴ ، ۲۴۹ × ۱۶/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ مقوایی

در بدن البکاه

از محمد صالح برغانی قزوینی (ف ۲۳۵۲).

۲۹۱۹

نستعلیق گویا از خود مؤلف ، عنوان و نشان شاعر و زنگار ، طغرای نام محمود بررنجی در آغاز
 هست (ص ۴)؛ فهرست مطالب در ص ۴-۱۱، فهرست سوره قرآن بنظم محمد سمیع در ۱۴-۱۳، کتاب در ص ۱۴ تا پایان نسخه
 ۱۷س ۱۱/۵ × ۱۹ ، ۲۵۹ × ۱۷/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج آریاکی ضربی عطف قهوه ای

ترشیح البیان فی توضیح آیات القرآن

در کشف آیات قرآن از محمد سمیع بن شیخ اردلانی درهرودی و برادرش عبدالله از خاندان خالد بن ابن الولید است. حافظ محمود افندی مفتی شهر وارد پیش از این کتاب «ترتیب زیبا» بترکی در ذی حجه ۱۱۵۵ نوشته و برای خالد پاشا فرمانروای اردبیل فرستاده، سپس این محمد سمیع و برادرش عبدالله آن را در ذی قعدة ۱۱۶۵ بفارسی دری ترجمه کردند و بنام سلیمان پاشا فرمانروای کوی و بیان ساختند. محمد سمیع بهربی و فارسی شعر میسروده و تخلص «سمیعاً» داشته و بندی درباره نام سوره های قرآن بفارسی سروده و از سلیمان میرمیران در آن یاد کرده است (۱۲-۱۳) فهرست مطلبها در آغاز نسخه ماهست. بترتیب حروف است و در هر حرفی آیات میاید و نشان داده میشود که در آغاز یا میان یا پایان چه سوره ایست با نشان دادن شماره جزو. نام این سه مؤلف و پادشاه و امیر و کتاب و تاریخها در آغاز و انجام هست.

آغاز: کتاب ترشیح البیان فی توضیح آیات القرآن. بسمله. حمد بیحد خالق را سرا است که مرآت ضمیمه منیر انسان را در توضیح و ترشیح حفظ آیات بینات کلام مجید ربانی و توضیح و تصریح کلمات مشکلات معجز نظام قرانی بفروع نور معرفت و پر تواسعات مشعل هدایت صیقل و جلاداده.

انجام: یونس یهدیهم... یهیمون... اگرز کلشن لطفش وزد نسیم قبول. وانا

الداعی... ابن الشیخ... الاردلانی درهرودی محمد سمیع غفر الله له و لوالدیه آمین.

۲۹۲۰

نسخ درشت درمخت و نستعلیق در ترجمه از محمود بن مرآض حسینی در آغاز ۸۴۳/۱ در ش ۱۱
نستعلیق و نسخ محمود بن محمد حسینی و عنوان و نشان شنگری در ش ۳۷۲ تا ۳۷۹ مورخ ۸۷۱ است و در
هرات نوشته شده است، ش ۱۰ مورخ روز دوشنبه شعبان ۸۷۱ و ش ۴۰ مورخ ۸۹۸ در هرات ۴۱۰ مورخ

۸۶۸، خط نظام الدین عبداللہ بن قوام الدین لباسانی در ۹۰۸ در ص ۱۰۶ دیده میشود ، در ص ۱۵۴ آمده : « لکاتیه همام » ، در هاشم ص ۲۱۹ آمده « هو الظفر این بنده ... مرتضی قلی » سپس سه بیت شعر است . شعرهای جلال بن حسن بخط خود او در ص ۲۴۳ و ۲۴۴ و ترانه کهن بزبان بومی هرات در هاشم ص ۹۴ و ۹۵ است و در ص ۱۳۸ نقشه قلعه خیبر ، در ص ۱ که بحساب نیامده ، پراکنده های عرفانی و حدیث است بهمان خط کهن ، نیز در جاهای دیگر مانند ۱۷۹-۱۸۰ که در آنجا سخنی است از شیخ رکن الدین علاء الدوله بفارسی و خبرهای نبوی در ۱۹۱-۱۹۴ ، بر شماری کهن هم دارد و بحساب آن بسیاری از این مجموعه افتاده است . ۲۳ ۱۰/۵ × ۱۹ ، ۱۶۳ × ۲۴ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی

مجموعه

۱- الاحادیث القدسیة (۱-۲۶) با ترجمه فارسی آن .

آغاز: بسمله . قال رسول الله ... يقول الله تعالى انا عند ظن عبدي بي فليظن بي ماشاء (که من نزد اعتقاد و گمان بنده خودم پس اعتقاد و گمان کند بمن هر چه میخواهد) .

انجام : وانا الى لقاءهم اشد شوقا (و من بملاقات ایشان مشتاق ترم) تمت الاحادیث القدسیة بحمد الله وحسن توفيقه والصلوة والسلام على خير خلقه محمد ... فی اوائل ربيع الاول سنة ثلاث واربعين وثمانمئة الهجرية ... کتبه ... محمود بن المرتضی الحسيني عفی عنه .

۲- جنگ (۲۸-۴۵) عبارات عرفانی و دعا و شعر جامی و دیگران و حدیث و دوائر

فلکی .

۳- نسبت سیادت (۶۱) برای سید نعمه الله بنظم و نشر .

۴- نسبت خرقه (۴۷-۴۹) برای سید نعمه الله .

۵- رساله چاروبیه (۴۹-۵۰) از سید نعمه الله کرمانی .

۶- رساله ایجادیه (۵۱-۵۴) از همو .

۷- رساله فقریه (۵۵-۵۶) از همو .

۸- بیان آداب درویشی (۵۶-۵۹) پرسش و پاسخ است گویا از همو .

۹- شرح فصوص (۶۱-۹۰) از همو.

آغاز: بسمله .. و به ثقتی الحمد لله رب العالمین ... قال شیخ المحققین و امام
الموحدین ابو عبدالله محمد بن علی الطائی الاندلسی المشهور بشیخ محیی الدین العربی
قدس سره فی اول کتاب فصوص الحکم فص حکمة الہیة فی کلمة آدمیة ، بیت : سخن
عارفانه میگوید، یاری از اهل ذوق میجوید . فص عرشی خلاصه وزبدۀ اواست و انگشتی
زیب انگشت است و نگین زیب انگشتی و محل نقش و کتابت اسم مالک که خزانه
بدان مهر میکنند .

انجام :

بندہ سید را کجا داند تمام

قدر او حق می شناسد و السلام

ثم و الحمد لله و المنة صادف الفراغ من تحريره ضحوة يوم الاربعاء شهر ...
ربیع الثانی ... فی ... احدى وسبعین و ثمانمائة ... بدار السلطنة هراة ... کتبه ...
محمود بن محمد الحسینی ... العالمین .

این صفحه که بود صاف چون نقره خام

در هشتصد و هفتاد و یکم گشت تمام

۱۰- مکاشفات (۹۱-۱۰۵) از همو .

۱۱- رموزات (۱۰۷-۱۲۷) از همو .

۱۲- معارف (۱۰۷-۱۱۸ هاشم) از همو .

۱۳- رسالۀ عرفانی (۱۱۹-۱۲۸ هاشم بخط تازه تر) گویا از میرزا کاظم ظفر

کرمانی پسر میرزا محمد تقی مظفر علی شاه (ذریعه ۶۵۵:۹) .

آغاز: هو بدانکه يك حس از حسهای آدهی فکر است .

انجام :

ممد مهدي صاحب دوران

جان او هم شود زمن شادان (۴)

۱۴- نسبت نامه (۱۲۷-۱۳۰) از سيد نعمة الله .

۱۵- معرفت روح (۱۳۰-۱۳۳) از همو.

۱۶- تكميل اسماء (۱۳۳-۱۳۷) از همو.

۱۷- جام جهان نما (۱۳۹-۱۵۲) از شيخ محمد شيرين مغربي است (طوس

۵۸:۴ - مجلس ۲: ۲۲۷ و ۳۶۸).

۱۸- حورائيه (۱۵۳) گویا از سيد نعمة الله (ف ۴۳۴) ش ۱۰۱۵ كه بنام حورائيه

توريه خوانده شده است).

۱۹- راز نامه (۱۵۵-۱۷۸) از عين القضاة همداني.

” آغازه: رساله عين القضاة. بسملة. سلام الله و... كاته على المجلس الاسمي المنعمى
الاقضوى الرضى الكفوى الجمالى الشوقى... قال الله تعالى ان هذه تذكرة لمن شاء
اتخذ الى ربه سبيلا... واكرنه آنستى كه سینه آن خلاصه عصر... بتأيد ربانى منشرح
است واستماع مواظ و رامتج و جواذب هم را بدل قابل و بجان مستقبل... اين تصديق
ندادى و اين راز نامه نگشادى .

انجام : و نعوذ بالله من دعاء لا يسمع و قلب لا يخشع و بطن لا يشبع و علم لا ينفع
والحمد لله رب العالمين آمين رب العالمين (تمت يوم الاحد ۱۸ رمضان).

۲۰- ده قاعده (۱۸۱-۱۸۹) از سيد على همداني، در نسخه ما عنوان «ده اصل شيخ

كبير» دارد (ف ۴۳۷).

آغازه: كتاب ده اصل شيخ كبير رحمه الله . بسملة . حمد و ثنای نامتناهى
پرورد گارى را كه استحکام قواعد اسلام را منجاً طالبان سعادت ملكوتى گردانيد...

اما بعد بدان ای عزیز ده راعیه‌ای طالبان حق بجناب بارگاه احدیت بیشتر از آن است که آن را حصص توان کرد.

انجام: و از لذت حالات عیوه حکمت و ولایت محروم مانده جعلنا الله وایا کم

ممن سعد بطاعته و فایز بمحبته انه قریب مجیب.

۲۱- نصیحت نامه (۱۹۰) از سید نعمه الله.

۲۲- سؤال و جواب امیر قاسم (۱۹۵ - ۲۰۱) چهارده پرسش و پاسخ و عرفانی

است.

آغاز: بسمله. و به نستعین. اول نصیحتی که سلامت دین و گشاد راه و رشد

و سلامت از آفت بدان منوط است را ابتدای این مکتوب ثبت شده.

انجام: قال تصاده صفة الجمال وصفة الجلال فقولہ منہما الروح واحد [والله]

اعلم بالصواب والیہ يرجع المآب.

۲۳- رساله عرفانی (۲۰۱-۲۱۳) گویا از سید نعمه الله دو عنوان «بسمله» دارد و در

آن آمده «در تاریخ سنه تسع و سبعین و سبعمائتہ که در شهر هرات ... در خانقاه جدیدی

در جوار مولانا ظہیر الدین خلوتی ... ساکن بودند بر سائہ حورائیه و باید

همه از کرمائی باشد.

۲۴- حورائیه (۲۱۳-۲۱۶) از همو در شرح رباعی ابوسعید (ف ۴۳۳).

آغاز: بسمله سپاس بی قیاس حضرت حق را جلالت عظمتہ و علت کلمتہ کہ

خورشید ازل از مشرق لم یزل بر قلوب قابل و نفوس دوستان خود فایض و لامع گردانید.

انجام: کہ آن قابلیت همه معانی و ترقی و تنزل و کمال و نقصان دارد در زقنا الله

وایا کم حالات الذکر والفکر ووقفنا الله واکم طلب التحقیق انه خیر صاحب ورفیق.

۲۵- حورائیه (۲۱۷-۲۱۹) از همو.

آغاز: بسمله و بد نستعین و علیہ تنوکل الحمد لله رب العالمین ... حورا بنظره

نگارم صف رد ... حورا عبارت است از ارواح که مستعد شهود جمال حضرت جلال
حقند .

انجام : و در مقام خدمت مشغول گردد و الله اعلم .

۲۶- حورائیه (۲۲۰) از همو بنظم .

آغاز: هذه شرح رباعية الحورائيه من كلام قطب المحققين امير سيد نعمه الله الولي
حورا بنظارة نگارم صف رد ... چون رسول خدا پامر خدا .

انجام : تابيايی مراد خود و سلام .

در دنبال این یکی در نسخه شعرها ایست از همو .

۲۷- حق اليقين في معرفة رب العالمين (۲۲۱-۲۵۷) از شبستری (طوس ۴: ۹۴ -

مشار ۵۶۹) .

۲۸- تفسیر سورة حمد بفارسی گویا از سید نعمه الله .

۲۹- رساله حرف (۲۵۹-۲۷۱) از همو .

۳۰- ده اصل (۲۷۲ - ۲۸۲) که ترجمه مانندیست از الاصول العشرة خيوقی

گویا از همو .

آغاز: بسملة الحمد لله علي صفاته العلى ... قال مظهر الحقايق ... الطريق الى الله

بعده انقاس الخلائق يعنى راه طالبان و سبيل سالكان بحضور حقيقه الحقائق بعدد
نفوس خلايق است .

انجام : خامشی خوشتر است از آن صدفبار (تمت الرسالة ... في مدينة هراة سنة

۸۹۸) .

۳۱- تفسیر سورة توحيد (۲۸۳-۲۸۴) از همو (نوشتۀ ۸۶۸) .

۳۲- رساله حروف (۲۸۵) از همو .

۳۳- المعجم في معايير اشعار المعجم (۲۸۵-۳۲۵) از شمس قیس رازی .

آغاز: باب اول در معنی عروض و شرح ارکان آن و ذکر اسامی و القابی که مصطلح اهل این علم است بدانکه عروض میزان کلام منظوم است همچنانکه نحو میزان کلام منثور است (ص ۲۸ چاپ ۱۳۳۸ تهران).

انجام: و او اشمام ضمه اماواو (افتاده ص ۹۷ چاپی).

۳۴- رساله ایمان (۳۲۶-۳۲۹) چهار عنوان «فصل» دارد و در آن از امامیه هم یاد شده ولی رساله از دانشمندی سنی باید باشد و گویا از سید نعمه الله.

آغاز: رساله ایمان. ایها الاخ المؤمن ارشدك الله وایانا الی تحقیق الایمان اعلم ان الایمان واجب علی العاقل البالغ فرض عین یجب علی کل مکلف و الایمان اول واجب بالذات لذاته وبالغیر لغیره...

تصدیق خدا و مصطفی ایمانست

مؤمن باشد چو اعتقادش آنست

انجام: والمراد لا یكون الامم دوما والسلام (تمت الرسالة والحمد لله وحده).

۳۵- رساله بلوغ (۳۲۹-۳۳۰) از همو.

۳۶- رساله در بیان سجدهات قرآنی (۳۳۱-۳۳۳) از همو.

۳۷- مفتاح الفرائض (۳۳۴ - ۳۳۷) از جلال بن محمد بن عبید الله قایمی. نسخه

از میانه افتاده (میان ص ۳۳۵ و ۳۳۶) و دو عنوان فصل ۱ و ۲ در آن دیده میشود. در آن از

تبصرة شیخ ابوالمعین و امام ابوحنیفه و علمای هرات یاد شده است.

آغاز: رساله مفتاح الفرائض بسمله. وبه تستعین. الحمد لله علی نواله... اما بعد

چنین گوید بنده ضعیف جلال ابن محمد بن عبید الله القایمی که این رساله ایست در بیان

آنچه فرض و واجب بر مکلفان و بر سبیل ایجاز در قلم آمده و چون فرض و واجب عین بر

مکلفان پنج قسم بود قسمی از قبیل اعتقادات (فصل ۱ در ۸ مسئله) و قسمی از قبیل

اعمال (فصل ۲ در سه قسم) و قسمی از قبیل اخلاق و مکارم شریعت و قسمی از مخالفتها

وقسمی علم باینها این رساله بر مقدمه و پنج فصل ترتیب داده شد و مفتاح الفرایض نام نهاده شد.

انجام : و چون سر دهند ویرا میان کوسفندان از همه بلندتر باشد.

۲۹۲۱

نسخ معین بن عبدالله حسینی کبود رآهنگی در سده ۱۴ ، عنوان و نشان شفقرف .
 ۲۰×۱۴ ، ۱۳۵۹×۲۱ ، کاغذ فرنگی ، جلد تیماج سبزرخی مقوایی .

حیات القلوب

شرح قصیده ایست از احمد بن محمد حسن از خود او .

آغاز: بسمله . الحمد لله سابع النعم ودافع النقم ومولج الأنوار فی الظلم والعالم
 بما تخبیه الصدور من الهم ... فيقول ... احمد بن محمد محسن .. هذه تعليقات علی
 قصیدتی المسماة بحیوة القلوب التي انشدتها فی شأن الائمة المعصومین .
انجام : والاسم الارخة بالضم و بالخیر عمت و الحمد لله وحده و صلى الله علی
 محمد وآله .

آغاز قصیده :

بك فی البداية یسملو بك فی النهاية حمدلوا

بك فی الكفاية حسبلوا و سهود غرك سجلوا

انجام :

و زوی و تطال فبطهره فتطهروا

ولارخها فتذکروا بمدیحهم فتوسلوا وبه المقاصد حصلوا

در این قصیده که پر است از لغات دشوار عربی آمده است:

لمعات وجهك ابرقت شرقات حسنك اشرقت

حرقات نورك احرقت حدق القلوب فارعلوا

مانند شعرهای قره‌المین (ص ۳).

پیداست که مؤلف از دانشمند شیعی اخیر است.

۲۹۲۲

استعلیق رویا از خورد شاعر، فهرست فسیده‌ها در آغاز هست (۱-۲۵) دیوان درص ۲۷-۱۶۷ است.

۱۳×۹، ۱۳۴×۱۳/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج حنائی ضربی مقوایی

دیوان

فسیده و قطعه‌ها است از قابل شیرازی شاعر و ذا کر و زمان فتح علی شاه نزدیک

به ۴۰۰۰ بیت در ستایش دانشمندان و درباریان آن زمان و دران نام بسیاری از آنها

آمده و ماده تاریخی‌هایی دارد و برای تاریخ عصر قاجار سودمند است تاریخ ۱۳۲۳ در

آن دیده میشود.

آغاز: در مدح و ستایش قبله عالم ... مظفرالدین شاه قاجار:

بعهد پادشاهان معظم چو اکنون می‌نشدا یران منظم

انجام:

نکرده ترک مداحیت قابل آیا آنکه بود زین کار تارک

۲۹۲۳

اسخ سده ۸ و عنوان و نشان شنغرف، نسخه جلد دوم و از عقود است ناوریه، چهارده برص

دریایان نو نویس سده ۱۳ است، یادداشت تملک خواجه حاجی شمس الدین محمد ابوعلی در ۸۸۴ و

عبدالحسین بن عبدالعزیز رازی در ۸۶۸ و کسی دیگر در ۱۰۴۳ و احمد بن علی خوانساری در ۱۳۲۱ و علی بن

محمد باقر موسوی وسید حسن موسوی در صفحه عنوان است، در ۱۹ نوشته شده بخط کهنی «جلد ثانی

تحریر علامه رحمه الله و فهرستی دارد در اینجا و از آن برمی آید که نسخه باید تا وصیت را داشته باشد ،
در پایان بخط تازه آمده « قد وجدنا الاجراء القديمة من خط مؤلفه حسن بن مطهر الحلبي رحمه الله واسكنه
فرادیس الجنان بمحمد وآله » ، حواشی دارد بخط کهن و ریتر و برخی هم با نشانه « دروس ، عد »
۱۳۱۲ × ۱۸ ، ۱۶۳۱۶۰ × ۲۵ ، کاغذ سمرقندی و صالی شده - جلد تیماج مشکی مقوایی

تحریر الاحکام الشریعة علی مذهب الامة

از علامه حلی است (طوس ۳۷۴:۵).

۲۹۲۴

تستعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنغرف ، آغاز و انجام الدکی افتاده است .
۱۳۱۳ × ۵/۵ × ۱۲/۵ ، ۱۰۷/۵ × ۲۰ ، کاغذ قرلغی - جلد تیماج سرخ ضریبی

شرح الاخلاق النبویة

شرحی است آمیخته با اخبار و آثار و اشعار بر رساله «سلطان العلماء عضدالحق
والدین رکن الاسلام و عماد المسلمین» ایجی در گذشته ۷۵۶ (ف ۶۴۸) که بنام جلال الدین
توران شاه وزیر پس از مرگ ایجی ساخته شده است . چلبی (اخلاق عضدالدین) از
سه شرح : شمس الدین محمد بن یوسف کرمانی در گذشته ۷۸۶ شاگرد ایجی (بقول)
گویا همین نسخه ما و طاشکیری زاده ابوالخیر احمد بن مصطفی و احمد بن لطف الله
رئیس المنجمین رومی در گذشته ۱۱۱۳ یاد کرده است .

آغاز افتاده: لما فيه من القوى الروحانية و شبهة بالبهيمة لما فيه من القوى
الحيوانية (دیباچه) .

انجام : (والعیادات) قال صلعم اذا عاد المسلم اخاه ... ان يضع احد كم يده علی

۲۹۲۵

تستعلیق خوش سده ۱۴ ، جدول زرین ولاجورد .
 ۱۹س ۱۶×۷/۵ ، ۳۱۰۰×۱۶ : کاغذ سپاهانی آهارمهره - جلد تیماج تریاکی تیره مقوایی
 عطف مشکلی .

جنگ

شعرهایست از سرایندگان فارسی بیک قافیه از الف تا یا و نام شاعران در دو طرف
 صفحه نسخه ما آمده است و بسیار جنگ سودمند است .
 آغاز افتاده :

دودی که از مطبخ جود تو بر آرد
 آماده تر از ایر بود زادن تم را
 انجام افتاده .
 هرگز نرسد از تو دل من بنوازش
 یا عادت خوبان نبود بنده نوازی

۲۹۲۶

نسخ محمد بن حسین رضوی در ۱۲۳۴ ، جدول زر و مشکلی ولاجورد ، صفحات ۱۳ آراسته ، سر اوج
 زرین .
 ۱۹س ۱۹×۹/۵ ، ۴۴×۱۴/۵۳۴۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکلی زر کوب مقوایی .

مفتاح الاحکام

از احمد بن محمد مهدی بن ابی ذر نراقی که در شب پنجشنبه ۱۸ ع ۱۲۲۸/۱
 ساخته است (ف ۱۷۲۴) در فهرست مجلس (۴: ۱۱۷) از مقایح الاصول سید مجاهد یاد

شده است. در پایان این نسخه ما آمده «قد وقع الفراغ من تأليفه ليلة الخميس الثامن عشر من ربيع المولود سنة الف ومائتين وثمانية وعشرون من الهجرة»

۲۹۲۷

استعلاقی سده ۱۴، نشان و جدول شنغرفی، حاشیه دارد.
۱۸ص ۷×۱۶×۲۲×۴۴/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز ضربی مقوایی

چنگ

شعرها ایست گردآورده علی عطار تهرانی در ۱۲۹۷ زایچه ابن سینا هم در این نسخه نوشته شده است (ص ۱۳۴) تاریخ ۱۳۰۶ درص ۱۴۰ دیده میشود.

فهرست نام شعر او شعر آنها

- ۱ قصیده خاقانی در متن و حاشیه اول
- ۸ قصیده لوائی
- همجو سیدابون از یغمای چندقی، شعر عباس بن نصیر بیک کرد مافی مؤمن تخلص
- ۹-۱۰ بخط خود شاعر، شعر حاجی علی عطار صاحب و کاتب مجموعه
- ۱۱-۱۰ شعر مشتاق اصفهانی، نورعلیشاه، شمس تبریزی
- ۱۳-۳۷ قصایدی از سلمان ساوجی در متن و حاشیه اول
- ۳۷-۴۵ قصاید از ظهیر فاریابی در متن و حاشیه اول صفحات
- ۳۹-۴۰ شعر امیدی سپاهانی هندی معاصر صفویان، یغمای چندقی
- قصاید مولانا امیدی تهرانی در ستایش امیر نجم و جز آن نزدیک ۳۵۰ بیت
- ۴۵-۵۵ در متن و حاشیه اول
- اشعار میرزا عباسخان هزاری جنیبی مازندرانی متخلص به نشاطی خان در متن
- ۵۶-۵۸ و حاشیه اول

- شعر محمد علی میرزای دولت ، سرخعلیشاه ، ابن سینا ، خیام ، فصیحی ،
 نورعلیشاه ، ادیب گلپایگانی ، باباطاهر ، پریشان ۶۰-۵۹
- شعر جابر ، فیاض ، شرق هندی ، حزین ، امیر خسرو (در متن کتاب وحاشیه آن) ،
 عبدالصانع نیشابوری سیلی تخلص ، ثابت ، صادق ، فتحعلیشاه قاجار ، حاج سید تقی
 قزوینی ، میرزا قوام‌الدین مازندرانی ، صافی ، فردوسی ، برقی ، بابا فغانی ، میرزا تقیخان
 کلاه‌دوز اصفهانی متخلص به تشنه ، کفاش اصفهانی ۶۴-۶۲
- مناظره تشنه که هجواهل اصفهان نموده با کفاش که دفاع کرده ۷۱
- شعر سوزنی سمرقندی وفدائی (غزل قصیده) در متن و حواشی اول صفحات ۷۷-۷۶
- شعر محمدخان دشتی ، دوازده امام شیخ شهید ، دوازده بند در مرثیه ازدشتی ۸۵-۷۸
- تخمیس صافی مرثیه مشهور محتشم را ، مرثیه ازالفت ۸۶-۹۴
- شعر خاوری ، خیام ، تشنه ، شیخ بهائی ، انوری ، وحشی ۱۰۱-۱۱۲
- شعر سلطان طغرل ، امامقلیخان غارت ، سلطان رکن‌الدین ، ابو عمرو ،
 خیام ، یغما ۱۱۴-۱۱۳
- شعر حاجی علی عطار محرز و صاحب مجموعه ۱۱۵
- شعر فتحعلیخان صبای کاشی ۱۱۸
- شعر سید نعمه الله ۱۲۷ و هامش ۳
- هجو حاجی زین‌العابدین ملک التجار رشتی ۱۲۲
- شعر حکیم مصاحب در پاسخ قصیده سوزنی در هامش ۱۲۹
- رباعی سام میرزا در وصف تمثالی که مهدعلیا از علی (ع) ساخته ۱۳۱
- شعر جامی ۱۳۱ موجی ۱۳۲ سنایی و سلمان ساوجی و طریقه و آزاد (مخمس غزل
 شمس تبریز) ۱۳۳-۱۳۱
- شعر امیر محمد زرگر ۱۳۴ ، آقامیرزا کوچک وصال شیرازی ۱۳۵ ، سرگذشت

برمکیان ۱۳۶ - ۱۴۰ ، رباعیات صفی ۱۴۳ ، دره‌امش ص ۵۸-۱۲۵ اخبار شیعی است
بقارسی .

۲۹۲۸

نسخ ۱۰۳۴ ، عنوان شنگرف ، يك برگ (ص ۱۰۵ و ۱۰۶) باره شده و نیمی از عبارات رفته است .
۱۸س ۷×۱۵ ، ۲۰×۱۱ ۳۵۳ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکي ضریبی مقوایی

دیوان

از فوق‌الدین احمد یزدی نزديك به ۳۰۰ بیت . بنديست در آن به نشر فارسی و نام
« غیاث‌الدین منصور » در آن دیده میشود (ص ۱۰۱-۱۰۴) و يك بند دیگر به نشر هم
پس از آن هست .

آغاز افتاده : پایه این مرتبه بغایت بلند ... که مخزن جواهر سخن است (به نشر)
هو العزیز .

لیش ماچین و زلفش چین و ناز و غمزه تر کستان
بدن شهر صفاهان خالش حبش رخساره چون ایران

انجام :

فوقی از دل سال مولودش چو جستم در زمان
گفت فرزندم سعادت مند باد و با ادب

۲۹۲۹

نسخ مؤلف ، عنوان و نشان شنگرف ، مهر حاج مصطفی صدقی و خط عبداللّه بن منصور و عبدالفتاح
طباطبایی که در شوال ۱۲۵۸ آن را خریده و لطفعلی دانش تبریزی در ۱۴۱۶ و کسی دیگر که در ۱۰۸۰ آن را خریده
است در آغاز دیده میشود ، بهای آن يك لیره نوشته شده است ، نیز مهر محمد نامی مورخ ۱۳۶۷ که آن را
در تیراز در ۴۴ ذی حجه ۱۳۹۶ خریده است .

۱۴س ۷×۱۳ ، ۲۰×۱۳ ۲۳۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج لوه‌ای ضریبی مقوایی

الابیات الحسان المجردة من وفیات الاعیان

شعرهای دانشمندانی است که در کتاب وفیات الاعیان ابن خلیکان آمده است
(سپه ۴۵۶:۲) و بنام مصطفی آغا بن قاسم آغا در ۱۶ ج ۱۰۷۹/۲ ساخته شده است .
آغاز: بسمله . حمدالمن شرح لمن تحلی بالمبالغة صدرا ومنح اهل الفصاحة عزرا
واعلاهم قدرا ونشر لبراعتهم علی هام السما کین والمجرة فخرآ ... وبعد فقد امرنی من
امرہ مطاع . . حضرة مصطفی آغا بن ... قاسم آغا . . ان اجمع ما اورده . . بن خلیکان
فی تاریخہ المسمی بوفیات الاعیان من الابیات .

انجام :

ما حک جلدک مثل ظفرک فتول انت جمیع امرک
و اذا قصدت الحاجة فاقصد لمعترف بقدرک
والله سبحانه وتعالی اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب . تمت الابیات المجردة
من وفیات الاعیان المنسوب تالیفه للقاضی شمس الدین احمد بن خلیکان ... برسم من
ذکر اسمه الکریم فی اوایله ... وذلک فی ۱۶ جمادی جمادی الثانی لستة ۱۰۷۹ .
تم المرام بعون الله ذی المنن فی غفلة قد خلستناها من الزمن
فان يجد احد فی موضع خطئا فلیبدل السیء بالمعقوت بالحسن

۲۹۳۰

تستعینق خواجه نجیب عجمی ثروی ابن میرزاخان رستم داری صالحانی در روز پنجشنبه ۱۶۸۸/۱۰۵۸ ،
نشان و جدول شنغرف ، نام نویسنده در پایان با حروف آمده و هر یکی جدا از هم است ، در ۲۷۹ ص .
۱۶ س ۵×۱۴ ، ۱۸×۹۳۱۴۰ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج عنابی ضربی بالولا

وصف الیمان وفتح التبیان

از محمود پسیخانسی کیلانی (در گذشته ۸۳۱) است در عقاید

نقطویان^(۱) در ۶۷ بیان و در آن این عبارتها دیده میشود :

- و بعضی از ایشان اهل کلمه اند مثل فرقه متصوفه قابل خیال و اهل باطن ...
 صاحب شرك و تقلیداند و از جمله حروفی نگشتند ص ۱۰۶
 صورت نقطویه ۱۴۶
 خط نسخ و رقاع و تعلیق و غبار ۷۶
 و آن چشم بدور که بنفس و محمود یافته میشود خود او است ۱۴۵
 شهاب الدین در نقطه هائیه است ۱۵۸
 تا مقرر گردد تا بخلاف تصور متقدمین ... که تصور کرده اند که دور کاتب وقتی
 که حشر اجساد گردد ... ازین عالم ختم میشود حاشی الله ۳۱
 هر چه ال ال است مر کبست ... ۳۳
 پس دور کاتب را آغاز و انجام نباشد ۳۶
 که عبارت از هیز ترابی تواند بود ۵۴
 و خود را بمحمودیت بکلیت نفس خویش بخود نموده ام و این خبر من نداده ام
 که شیخ شهاب مقتول داده است که بسم الله است ۶۴
 و آنکه بجز صادق فرمود که خدا را بصوت امر دیدم ۷۰
 و آنچه در رمل دانیال و کتب انبیاء نموده شد ۱۰۱
 پس فرقه ناحیه از امت احمد و اصحاب او که برانند که محمد هست حروفی
 باشند ۱۰۸
 هر چه طلوع محمود است بمرج عقب است که برج تواند بود ۱۳۰
 و آنکه دانیال سی رمل ظاهر کرد ۱۳۱

۱- در نقطویان یا پسیخانیان دکتر صادق کیا ش ۱۳ ایران کوده ص ۵۵ در لغت نامه
 (درویان) از این کتاب یاد نشده است .

- دائرة مطلع محمودی برج عقرب باظهار نقطوی ۱۳۹
- ظهور صاحب آخر زمان عبارت از ظهور ... محمود است ۱۴۵
- داستان موسی و فرعون و آتش و خرما ۱۵۵
- مثل جنید که نقطه قرایه است ۱۵۸
- ظاهر گاه که نفس محمد لا اله الا الله گوید نفس محمود لا الله مر کب مبین گوید ۲۷۴
- که نفس محمود بی احصاء مکررات .. نفس الله است ۱۷۷
- هر چه فرقت میان طلوع من که عبارت از مدت حیات من است و میان غروب من که عبارت از بقاء کتاب من است بعد از نوبت شخص من ۲۰۲
- کنایه از فتنه دجال ... هر یکی خود را مجتهدی نام نهاده و هوای نفس خویش که بهیچوجه کتاب محمد راست نیاید ... ناطق گشته و عالم را بر از فتنه و فساد و اختلاف کردند ۲۱۳
- تا ازان خبر که صدر صفة در حق مسیح الدجال داد ۲۱۷
- که در عهد محمود که صاحب عهد آخر است ۲۲۲
- اما وقتی که آن دائرة نقطویه که صورت اول و آخر و ظاهر و باطن است ۱۳
- بچندین صور متخلق محمود ظهور کرد ۲۵
- هر که آنچنانکه از سر حساب (حساب) من آمدم و بی تفتیش ... بمقام حرفیت اقامه کردم و بدو دیده نقطوی ... استخراج کردم بکند ۲۱۴
- بیان هر چه لفظ و نطق و صوت و تکلم است یکی نطق و یکی نطق حیوان دیگر نطق نبات ۲۵۰

فهرست بیانهها :

بیان ۱ ص ۱ بیان ۲ ص ۱۵ بیان ۳ ص ۲۰ بیان ۴ ص ۲۰ بیان ۵ ص ۲۰ بیان ۶

ص ۲۱ بیان ۷ ص ۲۲ بیان ۸ ص ۲۲ بیان ۹ ص ۲۴ بیان ۱۰ ص ۳۲ بیان ۱۱ ص ۳۳ بیان
 ۱۲ ص ۳۶ بیان ۱۳ ص ۳۶ بیان ۱۴ ص ۳۷ بیان ۱۵ ص ۳۸ بیان ۱۶ ص ۳۹ بیان ۱۷
 ص ۴۵ بیان ۱۸ ص ۵۱ بیان ۱۹ ص ۵۲ بیان ۲۰ ص ۵۲ بیان ۲۱ ص ۶۵ بیان ۲۲ ص ۶۸
 بیان ۲۳ ص ۷۴ بیان ۲۴ ص ۸۵ بیان ۲۵ ص ۸۹ بیان ۲۶ ص ۹۵ بیان ۲۷ ص ۱۰۵ بیان
 ۲۸ ص ۱۰۹ بیان ۲۹ ص ۱۱۲ بیان ۳۰ ص ۱۲۱ بیان ۳۱ ص ۱۳۰ بیان ۳۲ ص ۱۴۲ بیان
 ۳۳ ص ۱۴۹ بیان ۳۴ ص ۱۶۲ بیان ۳۵ ص ۱۶۵ بیان ۳۶ ص ۱۷۰ بیان ۳۷ ص ۱۷۰
 بیان ۳۸ ص ۱۷۱ بیان ۳۹ ص ۱۷۲ بیان ۴۰ ص ۱۷۲ بیان ۴۱ ص ۱۷۵ بیان ۴۲ ص ۱۸۲
 بیان ۴۳ ص ۱۸۳ بیان ۴۴ ص ۱۸۵ بیان ۴۵ ص ۱۸۹ بیان ۴۶ ص ۱۹۱ بیان ۴۷ ص ۱۹۳
 بیان ۴۸ ص ۱۹۶ بیان ۴۹ ص ۱۹۸ بیان ۵۰ ص ۲۰۲ بیان ۵۱ ص ۲۰۳ بیان ۵۲ ص ۲۰۵
 بیان ۵۳ ص ۲۰۵ بیان ۵۴ ص ۲۰۶ بیان ۵۵ ص ۲۰۸ بیان ۵۶ ص ۲۰۸ بیان ۵۷ ص ۲۰۹
 بیان ۵۸ ص ۲۰۹ بیان ۵۹ ص ۲۱۱ بیان ۶۰ ص ۲۲۹ بیان ۶۱ ص ۲۳۷ بیان ۶۲ ص ۲۴۰
 بیان ۶۳ ص ۲۵۰ بیان ۶۴ ص ۲۵۸ بیان ۶۵ ص ۲۶۳ بیان ۶۶ ص ۲۶۸ بیان ۶۷ ص ۲۷۱
 آغاز: بسمله. استعین بنفسک الذی لا اله الا: الحمد لله الذی انزل علی عبده الکتاب:
 لیكون للعالمین بشیرا. وموهبتہ جزایلا. وسراجا منیرا... اقراء کتابکم... فی رسخ البیان
 وفتح التبیان عن ید الکاتب المعروف بالشیخان حکم مطلق. وبرهان موجه: ومراتب
 مکرر: وظهور مکمل: وبیان مفصل.
 انجام: بسر وعده خود آمد کماترا ال له م ح و م ح ت د سبجازه عما
 یشر کون تم بتوفیق.

تعلیق گرد آورنده محمود بن میرزا ابوالقاسم خویی در رجب ۱۲۴۴، نشان شنغرف، نام اوو تاریخ
 در بیان تفسیر سوره های واقعه و الم نشرح آمده است (ص ۱۱۶ و ۱۲۵)، ش ۵ تاریخ بامداد روز شنبه ۳ رمضان
 ۱۲۴۴ دارد.

مجموعه

۱- جنگ شعری های فارسی : وحشی (۱ متن) حسین ثنائی (۶) مجیر بیلقانی (۱۱)
 ظهیر فاریابی (۱۳) قاضی نور اصفهانی (۱۴) ملک قمی (۱۶) نفیس (۱۷) عصمت بخارایی
 (۹) بنایی هروی (۱۷ و ۲۰) شیخ نظامی (۲۲) تموزیه میرزا قلی میلی (۲۳) غیرتی
 شیرازی (۲۴) عرفی و نثاری (۲۵) سلمان ساوجی (۲۷ و ۱۰) عرفی شیرازی (۲۸ و ۱۶) محتشم
 کاشی (۳۱ و ۶) فتحعلیخان صبا (۳۲) سید محمد شعله (۳۳) خرد (۳۴) جامی (۳۵ و ۳)
 میرزا رضی دانش (۳۶) شیخ بهایی (۳۶ و ۵) خادم (۲ سرصفحه) هاتف (۳) کمال (۷)
 مجمر (۱۴) بابا فغانی شیرازی (۱۷ و ۴۷) لسانی (۱۷ و ۴۷) مسیح کاشی (۱۷ و ۴۷)
 شهید (۱۷ و ۴۷) قاضی احمد فگاری (۱۸) امیر خسرو (۱۹) عنصری (۲۰) شهرری
 نیشابوری (۲۱) ابن سینا (۲۸) مغربی عربی و فارسی (۳۲) مشتاق (۴۳) کل سیستانی
 (۴۸) شکیمی (۴۸) رضی همدانی (۴۸) ادهم (۴۹ و ۵۶) امیر معصوم (۴۹) میر محسن
 سیستانی (۴۹) اوجی نطنزی (۴۹) آقا رضی اصفهانی (۵۰ و ۵۶) بهشتی هراتی (۵۰)
 میر برهان ابرقویی (۵۰) رونقی همدانی (۵۶) اسمعیل بیگ انسی (۵۶) محوی اردبیلی
 (۵۷) لطیفای اردبیلی (۵۷) اوحدی اصفهانی (۵۷) کلیم (۵۸) نصرت (۵۸ و ۶۱) ابو الفرج
 (۶۰) کمال خجندی (۶۰) مشتقی بخاری (۶۱) شریف تبریز (۶۲) خان احمد گیلانی
 (۶۴) سلطان حسین میرزا (۶۴) تکش خان (۶۴) مجدالدین ابوسنجر (۶۵) فخرالدین
 (۶۵) ظهیرالدین اصفهانی و شیخ ابوسعید ابوالخیر (۶۵) حافظ مجیب علی در باره
 عشق باقی خان اوزبک ، احمد جامی (۶۶) مسعود سعد (۶۷) فتحعلیخان صبا در پاسخ
 لغزی بنام خربزه (۶۹۱) خیام (۱۲۷ - ۱۲۸) شعرهای دیگر هم در آن هست ، نیز
 سه بند به نشر .

- ۱- رقم سرخای خان لگزی (۳۷) از دربار عثمانی مورخ صفر ۱۲۲۱ بهری .
 - ۲- رقم محمد علی پاشا والی مصر بهری (۳۷) .
 - ۳- نامه ظریفی گویا همین محمود بن ابی القاسم خوبی بمحمد علی پاشا (۳۸) .
 - ۲- تفسیر آیه النور (۷۰-۹۴) از صدرای شیرازی .
 - ۳- تفسیر سورة الواقعة (۹۴-۱۱۶) از همو .
 - ۴- تفسیر سورة والضحی (۱۱۷-۱۱۹) از محمد دهمدار بفارسی .
- آغاز: حمد و سپاس و ستایش بی قیاس حضرت خداوندی راست که از نقطه حب ذاتی جوهر انسان را بیافرید . . . اما بعد چنین گوید . . . محمد بن محمد الملک بدهدار .
- انجام : و این طرز ابلغ است با سیاق وحی و دعوت والله اعلم بحقائق الامور .
- ۵- تفسیر سورة الم نشرح (۱۱۹-۱۲۵) از همو . در خود رساله نامی از او نیست ولی در عنوان رساله پیش آمده « تفسیر والضحی و الم نشرح من مؤلفات ملا محمد دهمدار غفر الله له » .
- آغاز: بسمله ابتدا کرده میشود کتاب وجود و سور نشات در دیستان انشا و ابداع باسم اعظم الهی .
- انجام : وعین قدرت تو . وصل اللهم علی نورک الطاهر بک محمد وآله و صحبه اجمعین .

نستعلیق گویا تصحیح شده بدست خود شاعر (۱۳۰، ۹۴، ۱۳۰، ۲۶۴، ۴۵۰، ۶۴۷) چنانکه کسی در هامش ص ۶۴۷ گواهی داده است ، عنوان شنگرف ، جدول زر و مشکى ، باد و سر اوج زر و سبز و لمی و سرخ و سفید آب و مشکى ، نسخه بسیار پاکیزه ایست ، در ۶۵۶ ص ، یادداشت ۲۲ صفر ۱۱۴۴ و ۱۸ صفر ۱۰۸۰ و ۱۲۵۲ در صفحه عنوان هست ، نیز تاریخ تملک ۱۳۳۵ ، در روی برگ یکم آمده « دیوان صائب اصفهانی در دار السلطنة اصفهان سنه ۱۱۷ » ، بهای نسخه و هزینه کاغذ و جدول سازی و جلد در ۲۵ رهست .

۱۷ ص ۷/۵ × ۱۱/۵ ، ۲۴ × ۱۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تریاکى برکوب متوایى

مرآت الجمال

دیوان شعر محمد علی صائب سپاهانی تبریزی (۱۰۸۱-۱۰۱۶) است و نزدیک
 ۱۱۱۵۲ بیت با فهرست بر حسب لغاتی که در هر بیت غزلها مکرر آمده در آغاز دفتر
 (مجلس ۳: ۳۲۶ - سپه ۲: ۶۲۲ - ذریعه ۹: ۵۶۹).

آغاز:

خرد دانست آنکه جرم خویش را بیچاره شد (۴)
 آدم از جنت برای گندمی آواره شد

انجام:

ترا از حرف لب بستن چنان است
 که یوسف را بزدان کرده باشی

۲۹۳۳

استمعیق سده ۱۰ و ۱۱، عنوان زر و شمشیر، جدول زر و مشک و لاجورد، آغاز و انجام هر دو
 شماره افتاده است.

۱۹س ۶، ۱۵۷/۱۳/۲۳، کاغذ سپاهانی - جلد نیمه جلد تریاکی مقوایی بالولا

مجموعه

۱- مهر و مشتری (۱-۹۷پ) از عصار تبریزی محمد بن احمد که در ۵۱۲ بیت
 است و در ۷۷۸ سروده است

آغاز در شش بیت پیش از «سبب نظم کتاب»:

چو محرم شد محمد بی محمد در آن خلوت سرای فضل سرمد

انجام :

رسید این نامه نامی با تمام کشید آغازین دفتر با انجام
 بروز و او دال از ماه شوال ز هجرت رفته حاو عین با ذال
 (مجلس ۳: ۶۹۱ - ذریعه ۹: ۷۲۴).

۲- جمشید و خورشید بنام سلطان اویس در ۷۶۳ (۹۸-۱۵۷ پ) از سلمان ساوجی
 (ذریعه ۵: ۱۳۳ و ۹: ۴۶۲ - مجلس ۳: ۱۶۸ و ۱۹۱)

آغاز:

بعونش ربع بسکون را امان ده سکون فتنه آخر زمان ده
 در محتاجات

بنام آنکه این دریای دایر ز عین عقل اول کرد ظاهر

انجام : غزل

آفتابی از شکاف ابر ایما میکنند
 عاشقان را در هوا چون ذره شیدا می کنند

چو بستمید از شکر زینبمان خطابی

بهار افروز دادش خوش جوایی

غزل بهار افروز

۲۹۳۴

استعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شمنگرف ، درص ۷۰ و ۴۰۵ شعرها خط خورده است و از جاهای
 دیگر هم پیدا شده که خود شاعر این نسخه را دیده و تصحیح کرده است ، در ص ۱۴۸ یادداشت مورخ آدینه
 ع ۱۱۲/۴ (۱۰۱۲) هست ، در ص ۲۹۲ یادداشت ۱۱۶۲ دارد و در ص ۱۱۵ شعرهایی با تاریخ ۲۵ صفر ۱۱۶۱ ،
 در ص ۲۴۶ هاشم زیر سه بیت شعر رقم محمد مهدی دامغانی مورخ ۱۱۶۴ دیده میشود ، در هاشم ص ۳۵۷
 شعرهایی آمده با رقم «ابن فلعلی ابراهیم رضا - شهر ربیع الاول سنه ۱۱۶۱» ، در هاشم ص ۲۸۵ دویتی

است با تاریخ « ۵ شهر ربیع الآخر مرقوم گردید ۱۱۶۱ » بهمان خط ، افتادگیهای نسخه در میان صفحات ۹۰ و ۸۹ ، ۱۱۶ و ۱۱۵ ، ۱۲۴ و ۱۲۳ ، ۱۵۴ و ۱۵۳ ، ۲۰۶ و ۲۰۵ ، ۲۹۱ و ۲۹۰ ، ۲۹۸ و ۲۹۷ ، ۳۶۱ و ۳۶۲ ، ۳۷۱ و ۳۷۲ و ۴۰۳ و ۴۰۴ است ، درص ۹۸ شعر ۱۱ شعری آمده که درص ۹۹ س ۱۰ مانند آن هست و در برابر آن نوشته: « مکرر شده - عوض » و یک شعر دیگر زیر این عنوان در هاشم (ص ۹۸) هست ، در صفحه عنوان شعرهای آصفی و حضوری و هما دیده میشود و تاریخ ۱۲۴۶ و ۱۲۵۹ .

۱۹ س ۹ و ۱۵/۱۹ ، ۲۷×۱۶۴۲۰۳ ، کاغذ سپاهانی موریانه خورده - جلد تیماج درون و بیرون مشکی مقوایی حاشیه سرخ .

دیوان

اسماعیل کاشف سپاهانی فرزند حیدر معمار شاعر غزلسرا و هجو کوی آزاده که داستان عشق بازیهای خود را بی پرده در این دیوان آورده (ص ۳۷۴) و از محفل شعرا و قهوه خانه ها و ربودن شاه عباس دوم معشوقه او را از دستش (۳۷۵) یاد کرده و چندان ستایشگر و چاپلوس نبوده است . او در این داستان از میر محمد مهدی قزوینی و الحاد او و رساله محمود (پسیخانی) یاد نموده است (۳۸۰) . او در ۱۰۴۵ در سفر بوده است .

پدر او در ۱۰۲۶ مرده و او در ۱۰۸۰ هشتاد و یک ساله بوده پس باید در ۹۹۹ زاده شده باشد (ص ۳۲۰) .

او در ۱۰۴۵ از نجف بسپاهان و در ۱۰۷۷ بهمازندران رفته بود . تحفه الاقالیم را او در ۱۰۷۰ پایان رسانده است . ماده تاریخها یکی که او در این دیوان میآورد از سال ۱۰۵۷ است تا ۱۰۸۲ و در این دیوان او از پیری خود یاد میکند .

چنین است فهرست این دیوان

- ۱- قصائد و مقطعات و ماده تاریخها در متن و هامش ۱۰۰-۱
- ۲- مثنوی و ساقی نامه ۱۱۵-۱۰۱
- ۳- دیباجه مثنوی تحفه الاقالیم و خود تحفه الاقالیم ۲۰۴-۱۱۶
- ۴- غزلیها بترتیب تهجی ۲۹۱-۲۰۶

عنوانها در آن «وله» است و در چهارجا عنوان «از زبان مخدوم زاده نواب صدر گفته شد» (۳۵۹) و «در بیان بی‌طمعی این دوربای گفته شد» (ص ۳۶۱ که افتادگی دارد) و «تعریف خط مرجان» و «تعریف خط خواجه مرجان» (۳۷۱) دیده می‌شود.

فهرست عنوانها:

۱- در مدح السلطان الاعظم ابوالمظفر شاه عباس الثانی خلد الله ملكه (ص ۱ متن).

۲- منه در حمایت میرزا شیخ حسن گفته (ص ۱-۶ هامش).

۳- در بیان حیای معشوق ایضا فی مدحه خلد الله ملكه و سلطانه (۴).

۴- ... (بریده شده) و تاریخ تولد نورچشمی آ میرزا رحیم (۷-۱۷ هامش).

۵- تاریخ حوض آب جلال ایضا (۸).

۶- فی مدح عالی حضرت وزارت و اقبال پناه محمد بیک اعتمادالدوله (۹).

۷- در تعریف و تاریخ عمارت نواب اسلام و اسلامیان ملاذ صدارت پناه سلمه الله

تعالی (۱۳).

۸- در مدح محمد قلی خان بیگلربیگی ایران گفته شد (۱۵).

۹- در میرابی محمد خان مذکور گفته شد (۱۸).

۱۰- در گله از معشوق (۱۸-۲۱ هامش).

۱۱- در مفارقت همان نامی گفته شد (۲۰- در آن درهمه بیتها دو کلمه «هما واستخوان»

آمده است).

۱۲- منه [در مدح میرزا الکسندر] (۲۲-۲۴ هامش) در پایان آمده:

رواکنان خدا همچو سال تاریخش

همیشه کام دل میرزا الکسندر

۱۰۷۸

- ۱۳- تاریخ فوت میرزا سیدعلی مخدوم زاده نواب (۲۵-۲۶ هاشم).
- ۱۴- [قصیده ایست-رحماتیه و خویشتن ستایی از او] (۲۵-۲۷).
- ۱۵- منته [در گله از یار و نکوهش رفتاروی] (۷-۳۰ هاشم).
- ۱۶- درالتماس معالجه چشم عزیزری که قابل بود گفته شد (۲۸).
- ۱۷- منته [قصیده نونیه ایست] (۳۱-۳۴ هاشم).
- ۱۸- در تاریخ عمارت حسب الالتماس عزیزری گفته شد (۳۱).
- ۱۹- درالتماس دشنام در مدح شکر فروش قنادی گفته شد (۳۳).
- ۲۰- ایضا [قصیده یائیه ایست] (۳۵-۳۶ هاشم).
- ۲۱- حسب الالتماس نورچشمی محمد رضی حكاك گفته شد (۳۵).
- ۲۲- تاریخ تولد محمد باقر ابن افادت پناه مولانا عبدالحی حسب الالتماس گفته شد (۳۶).
- ۲۳- تاریخ تولد میرزا منیر ابن میرزا شاه صالح [حسب] الالتماس گفته شد (۳۸).
- ۲۴- در تعریف زمانای ناطق بنابر مصلحتها گفته شد (۴۰).
- ۲۵- منته بشرح ایضا (۴۲).
- ۲۶- حسب الالتماس حیدرقلی بیك افشار گفته شد (۴۵).
- ۲۷- در طلب سرمه بحکیمی نوشته شد (۴۷).
- ۲۸- در تعریف اسماعیل مقری گفته شد (۴۸) در اینجا نام نواها و آهنگها آمده است.

- ۲۹- در کله معشوق ستمکاری گفته شد (۵۰).
- ۳۰- حسب التضرع بابایی یورقچی گفته شد (۵۴).
- ۳۱- وله بشرح ایضا (۵۶).
- ۳۲- در بیان آنکه ... (پاک شده) در مدت عمر ممنون مهربانی هیچ فردی از انسان نبوده ام (۵۹).
- ۳۳- تاریخ فوت مرحمت پناه ابوی ام [در ۱۰۲۶] (۶۱ هـ امش).
- ۳۴- [تاریخ وزارت میرزا جعفر در ۱۰۷۸ با عبارت: کردید وزارت صفهان] (۶۱).
- ۳۵- [ماده تاریخ عروسی در ۱۰۸۰] (۶۱).
- ۳۶- [ماده تاریخ دیگر در ۱۰۸۰] (۶۱).
- ۳۷- [در مرگ میرزای خاصه مستوفی و وزیر اصفهان و دادن منصبش به پسر او در ۱۰۷۹].
- ۳۸- تاریخ وزارت آقائی آقازمان [در ۱۰۷۸] (۶۳ هـ امش).
- ۳۹- مرثیه سیادت و نجابت پناه میرزا جلال شهرستانی (۶۷).
- ۴۰- تاریخ تولد روح الامین (۶۹ هـ امش).
- ۴۱- [ماده تاریخ عمارت در ۱۰۷۱] (۷۰).
- ۴۲- تاریخ بیع غلام میرزا حسین [در ۱۰۷۱] (۷۰).
- ۴۳- تاریخ پسر سعیدا [در ۱۰۷۶] (۷۱-۷۲ هـ امش).
- ۴۴- در تعریف حوضی که حسب الامر اعلی [شاه عباس] گل بر روی آب نقشبندی شده بود (۷۱).
- ۴۵- تاریخ فوت نصیرای قنادی [در ۱۰۷۱] (۷۱).
- ۴۶- تاریخ فوت میرزا شفیع [در ۱۰۷۱] (۷۲).
- ۴۷- [ماده تاریخی در ۱۰۸۲] (۷۲ هـ امش).

۴۸- [ماده تاریخی در ۱۰۲۵] (۷۳ هـ امش).

۴۹- [ماده تاریخ فرستاد ابن حسین تعویذ دوستی برای اودر ۱۰۷۰] (۷۳).

۵۰- [ماده تاریخ ۱۰۶۷] (۷۴).

۵۱- بیافاسم نقیب نوشته شده (۷۴) [با آوردن الفاظ: علامت، کشتی، جریده،

معرفت، برگ، کوچکان، شاخ نفیر، رنگ، خدنگ، چله نشین، خلوتسرا، قندیل، پنبه].

۵۲- [وصف کار شفیعا] (۷۴ هـ امش).

۵۳- [مرثیه وماده تاریخ مرگ حاتم بیک در ۱۰۶۳] (۷۵).

۵۴- تاریخ نزول داراشکوه [در ۱۰۶۷] (۷۵).

۵۵- [روان شد آب در راه دشت کربلا در ۱۰۶۹] (۷۶).

۵۶- در مدح محمد بیک اعتماد الدوله بجهت التماس میرزا صالح منشی (۷۶).

۵۷- در معذرت به گفته (۷۶-۷۷ هـ امش).

۵۸- [بر کشت زمان از کعبه در ۱۰۶۵] (۷۸).

۵۹- تاریخ فوت صبیح میرزا محمد شفیع [در ۱۰۷۵] و تولد پسرش [در ۱۰۷۶]

گفته (۷۸-۸۱ هـ امش)

۶۰- [تاریخ دیباچه دیوان خاقانی در ۱۰۶۲] (۷۹).

۶۱- [تاریخ حدیقه امینا در ۱۰۶۲] (۷۹).

۶۲- در طلب گل شیر از گفته شد (۸۱).

۶۳- [تاریخ مرگ حسن معمار باشی و تولد پسر او در ۱۰۷۷] (۸۱ هـ امش).

۶۴- در پیشمانی از طلب گل شیر از (۸۲).

۶۵- تاریخ [مرگ] حاجی غدیرا [در ۱۰۷۶] (۸۲ هـ امش).

۶۶- ایضا از زبان مخدوم زاده صدر گفته شد [در طلب شاهنامه] (۸۳ هـ امش).

۶۷- تاریخ میرزا هاند کار [در ۱۰۶۴] (۸۳).

- ۶۸- تاریخ تولد پسر میرزا سعید [در ۱۰۶۷] (۸۳).
- ۶۹- تاریخ تولد دیگر در ۱۰۶۶ [۷۴].
- ۷۰- تاریخ تولد زین العابدین پسر میرزا صادق در ۱۰۷۳ [۸۴].
- ۷۱- تاریخ تولد پسر بلقیس در ۱۰۷۰ [۸۴ هاشم].
- ۷۲- تاریخ تولد [در ۱۰۷۶] (۸۵ هاشم).
- ۷۳- در بیان شرطی که فیما بین صباغان کرده شده گفته شد [قانون حاجی بدیع در ۱۰۷۲] (۸۵).
- ۷۴- تاریخ تولدی در ۱۰۷۳ [۸۵].
- ۷۵- تاریخ حبس جان عمری محمد قاسم [در ۱۰۷۵] (۸۶ هاشم).
- ۷۶- تاریخ بر که حاجی محمد حسین [در ۱۰۷۲] (۸۶).
- ۷۷- تاریخ مخدوم زاده میرزا سعید [در ۱۰۷۳] (۸۷).
- ۷۸- تاریخ تولد میر محمد حسین پسر میر علی نقی [در ۱۰۷۳] (۸۷).
- ۷۹- تعریف سکاک (۸۷-۸۸ هاشم).
- ۸۰- وله ایضافی الترحیع (۹۳).
- ۸۱- ساقی نامه (۱۰۱).
- ۸۲- [دیباچه بر مثنوی تحفة الاقالیم به نشر] (۱۱۶ - ۱۲۳) در آن آمده :
- « سخنوری که امروز در میدان نکته سنجی گوی سبقت از همگان ربوده در منصفه وصال دست خیالش زیور برودوش شاهد سخنتست معنی پناه الفاظ دستگاه زبده المتقدمین واسوة المتأخرین صاف می‌کند ایتلاف مرکز دایره انصاف کاشف رموز سخنوری واقف اسرار بیان گستری مورد عواطف السبحانی حضرت مجد الانامیست که از تباشیر طفولیت تا حال که غره ماه کهولت ایشانست همچو سروی که از چمن خلد برین سر کشد آهی ناموزون از دل نکشیده اند و در هر فنی از فنون نظم و نثر سر آمد آفاق گردیده در قصیده و قطعه و مثنوی و غزل و رباعی و سایر فنون سخن گزاری بین الامثال علم امتیاز و افتخار

افراشته‌اند ... عتقوان جوانی و عهد شباب را که خلاصه عمر عبارت از آنست در نجف اشرف شاه ولایت پناه ... بخدمت گزاری تعمیر روضه مقدسه منوره ... صرف نموده قصاید غرای متعدده متظافره در مدح آن ممدوح خدا و رسول و منقبت آل خجسته احوالش انشا نموده اند . آوازه سخنوریش در عراق عرب چون عراق عجم آویزه گوش هوش بزرگ و کوچک گردیده ساغر شط از خط بغداد زنا بسته رشك اشعار آبدار اوست بعد از فراغ آن شغل شریف تاحال که شاهد عمر ایشان سیار سرو آستان عشر ششم است در دار السلطنه اصفهان رویت جرعه بعباب الاحسان که موطن اصلی و مسکن مالوف ایشانست توطن دارند و از نهایت نجابت فطرت و علوهمت کام اندیشه را مرارت آلود مدح ملوک نفرموده دامن پاك همت را از لوث طمع و دنس توقع ازین گروه ندامت پژوه مزکی داشته‌اند ... کمتر با اهل روزگار محشور می باشند ... با آنکه کهنه قباله اصفهانست بعزالت قسم که قدم از گوشه انزوا بیرون نگذاشته ... آری اگر گاهی قطعه‌ای در مدح ملوک فرموده‌اند حسب التکلیف عزیزی بوده ... در هرفنی از فنون ... داد لفظ و معنی داده‌اند سیما در قصیده سرایی ... از جمله قصیده لازم هما و استخوان (ش ۱۱) و دیگر قصاید غامضه ایشان مثل قصیده قلب و تصحیف و امثال آن ... شاید تاحال هفتاد هزار گوهر بکر معنی سوای آنچه بحضرات بی تکلف تکلف شده بمثقب اندیشه بسط تدوین کشیده باشند از شور قصاید مدحش نهایت محبتش بآل ظاهر است ... از شیوه غزل سرایش که بوستان مکتب خانه عشق و عاشقی است میتوان یافت که مدّة العمر از شور عشق نوجوانان که نمک مایه زند گيست خالی نبود داغ دل را پیوسته چون چاک سینه صبح از مهر خورشید لقای ناسور داشته‌اند ... از تاب میان موری بیتاب تر از شاهین دلربای نگاه شوخ چشمان موریان گردیده ... بمؤدای کلام الولد سراییه نشاء آدمیتش راغب بحسن جوانان گندم گونست . چون هر سخنوری رانصیبی از بلاد هند می باشد ایشان بهره خود را از آن نصیب بحسن سبز جوانان ایرانی که من تشبه بقوم فهو منهم صلح نموده‌اند .

باز در آن آمده : « حالی شیرازه بند مجموعه پریشان حالی در [د] مند لایالی
عبدالعالی که پریشان نویسیش زیاده بر پریشان گویست آشفته فقره ای چند بدستکاری
قلم شکسته رقم انشانموده برسم دیباچه زلف پریشان عارض این شاهد خجسته لقا که
موسوم است به تحفة الاقالیم نماید » .

این دیباچه « عبدالعالی » که گویا نویسنده نسخه ما است افسوس که از پایان
افتاده است . از آن برمیاید که کاشف هنگام نوشتن این دیباچه در دهه ششم عمر خود
بسر میبرده و در سپاهان گوشه گزیده بود .

۸۳- مثنوی موسوم به تحفة الاقالیم (۱۲۵-۲۰۴) که در آن توحید خداوند است
وستایش پیامبر در چندین بیت که حروف آغاز بیتها بسرخی جدا گانه در پهلوی آنها
نوشته شده و رویهم میشود :

« تا زیوان وصال مطلع تشدان تخاب مطلع خورشید پناه نماند در گرد
حجاب » . (۹)

سپس ستایش علی ، صفت دوپسر پیر ، عشق ، عاشق شدن پسر بزرگ ، ترتیب
اسباب عروسی ، رفتن مردم داماد بجانب خلوت دختر ، مناجات با خدا ، رفتن داماد
بجمله گاه عروس ، تعریف و تمجید و نشاط ، تعریف سراپای معشوق (مانند سراپای
مهری عرب) تعریف قناعت ، مذمت خست و شرح احوال رئیس ، صفت سخا ، نامه رسانیدن
قاصد بیار ، مذمت صبح ، مذمت زر و نگوشت زردوست ، تعریف آفتاب ، تعریف خاک
نجف و برگشت از آنجا ، بیان شدت فصل زمستان ، مذمت همصحبیت نادان ، مذمت
تصدیق بلا تصور ، تعریف عصمت ، شرح بی طمعی ، توبه از هجو ، مدح امامزاده هارون
ولایت ، مذمت نمامی و غمازی ، مذمت ریا و شیادان متشرع ، ستایش از شعر از فردوسی
تارشدی ، ستایش مولانا رشدی رستم داری شیعی ، التماس از میرزا مهدیخان ، خاتمه
در ستایش اعتمادالدوله . در آن آمده :

درختم کتاب و مدح نواب	مفتاح قلم کشاید ابواب
ماننده فرقدان دو تاریخ	چون شاخ کشید سرزیک بیخ
بیخی که زد این دو شاخ از و سر	ذوالقرنین است چون سکندر
اول ز افق سرای دولت	طالع گردید صبح عشرت
توام چو شدند هر دو موجود	تاریخ دویم بعشرت افزود

(۱۰۷۰)

۸۴- غزلیات با تخلص کاشف یا کاشف اسمعیل (۲۰۶-۲۹۱) بترتیب تهجی از الف تا میم و از آغاز و انجام افتاده است.

۸۵- دیباچه‌ای که بدستور خود شاعر «مجدا اسماعیلا» نوشته شده و شاید از همان عبدالعالی باشد و نیمه نخستین دیباچه تحفة الاقالیم که چون نسخه ما آشفته است در اینجا گذارده شده است (۲۹۳-۲۹۷).

۸۶- رباعیات (۲۹۹-۳۷۱) و درص ۳۲۰ هاشم رباعی ترکی است.

۸۷- سرگذشت کاشف بخامه شیوای خود او به نثر (۳۷۳-۳۷۶) و می نویسد که در دهسالگی بمکتب خانه رفت و شیفته توجوانی از سادات اصفهان شد و نزدیک پسه سال بآن گرفتار بود. در همان هنگام در پی سرودن شعر بوده و مطلع نخستین غزلی که سروده است اینست:

از دیده ام باین دل مسکین چه‌ها رسید

هر جور کو رسید بما هم ز ما رسید

در اینجا او از اقطاعی که با و داده شده و از شاه عباس (نورالله مرقد) یاد میکند و میگوید که او معشوق مرا بر بود و این دردمند را با سایر عشاق بینوا کرد و سه‌سالی آزار کشیدم تا در سالی که این شاه در گذشت (۱۰۷۷) من بعاذران رفته بودم. در این جا از میر محمد امین معمار و جنتی قمی یاد کرده است.

۸۸- فصلی در عاشقی قهوه خانه (۳۷۶-۳۸۵) در اینجا از مسافرت کاشف از نجف که در آنجا شیفتهٔ عرب بجهای شده بود و از آنجا در ۱۰۴۵ سپاهان آمده و از چندن از دوستان خود او یاد شده مانند میر محمد مقیم تبریزی که دربارهٔ او میگوید.
یوسف که ز چهل منکر معبود است

نمروود صفت بشرع دین مردود است
بتوان ز خط زرد بنا گوشش خواند

هر رمز که در رسالهٔ محمود است
نیز: محمد شفیع بزاز مهابادی، میرزا امین صراف، محمدتقی بزاز سپاهانی، پیر خرابات حاجی باقر بسمه چی، رئیس ابوالحسن دولت آبادی، حاجی محمد شریف، محمد صادق، مسعود صوفی، سمسار تبریزی عاشق تنبا کو فروش معرکه یار بابا، مولا جمال اعرج.

کاشف از همه اینها بهزل و تمسخر وصف میکند.

۸۹- دیباچهٔ رمل سالیانه که بالتماس محمد قاسم بجهت ناظر بیوتات مسوده شد (۳۸۵-۳۹۰) در تعریف علم رمل و لغز نام صفی قلی بیگ از محمد قاسم کاشانی.

۹۰- لغز فارسی مانند لغز بهایی (۳۹۲-۳۹۳) مورخ ۲۴ محرم ۱۰۵۹.

۹۱- مسودهٔ کتابتی که از زبان استاد علی اکبر معمار بیگی از خویشانش نوشته شد (۳۹۳-۳۹۶) در آن از بنگ و بوزه و نوازش نامه و مسجد و مدرسه و خانقاه و حمام و کتابخانه و کتابهای علمی و ادبی ضمن عبارات یاد شده است.

۹۲- سواد رقعه‌ای که بسیادت پناه میر علی نقی نوشته شده (۳۹۶-۳۹۷).

۹۳- سواد کتابتی که بمیرزا احمد بیگ و میرزا اشرف نوشته و رعایت سفید و سیاهی کرده (۳۹۷-۳۹۸).

۹۴- در سفارش عزیزی بنورا محمدا نوشته شده (۳۹۸).

۹۵- در نصیحت بیکی از مصاحبان قلمی شده (۳۹۹-۳۹۸) در آن از جعفریه و میخانه یاد شده است .

۹۶- سواد کتابتی که بمیرزا صالح نوشته شده (۴۰۱-۳۹۹) در آن یاد شده از صحبت قهوه خانه و از میرزا محمد مجلس آرا و احمد بیگ و میرزا نظام و میرزا محمد مهدی .
۹۷- از زبان شاعری ببرزگی نوشته شده (۴۰۲-۴۰۱) .

۹۸- کتابتی که بمیرزا محمد اشرف قلمی شده (۴۰۳-۴۰۲) در آن از شعسا میرزا محمد علیا و احمد بیگ یاد شده است .

۹۹- در طلب کلید حجره بمیرزا بهاء الدین مشهدی مسوده شد (۴۰۳) .

۱۰۰- در جواب رقعۀ میرزا کمال در طلب گنجفۀ نوشته شد (۴۰۴-۴۰۵) .

۱۰۱- بملاقۀ سی عرب در نجف اشرف قلمی شد (۴۰۵) .

همۀ اینها از ش ۸۸ تا ش ۱۰۱ به نشر است و شعرهایی نیز در میان آنها است .
پاره ای از شعرهای کاشف :

شد از پرتو نور فیض خدا ز عباس ثانی جهان با صفا
چو عباس ثانی بر و شد رقم نیست از تبسم لب خویش را

(ص ۶)

.....

نشد کاشف بعمر خویش مایل بزن جز شکل آن شیرین شمایل
اگر خواهی شوی زین قصه واقف بگو در پرده اش معشوق کاشف

(ص ۱۴۲)

این تخته را سزد اگر امروز در جهان

با سطح آسمان کندش عقل اشتباه

از بوستان دولت و جاهش بریده‌اند
 زانرو کشیده‌اند درو طرح بزم شاه
 عباس ثانی آن گهر بحر معدلات
 شاه فلک‌جناب فلک قدردین پناه
 از نور تخته بر سر خورشید میزنند
 گر بگذرد خیال وی اندر ضمیر آه
 هر خانه اش که حجله بکر هنر بود
 از بهر حسن سعی حسن شد گریز گاه
 (۷۸)

مرا طبع صائب گرامت کن از لطف
 مکن دزد معنیم چون طبع صائب
 (ص ۲۲۸)

تا پیراهن آن گل گلزار امید
 تاریخ تولدش درین فصل بهار
 در باغ وجود [پرده] از چهره کشید
 نوباوه بستان سیادت کردید
 ۱۰۵۸ (ص ۳۴۷)

صائب که زقبلة رضا پاک آمد
 چون مسند تاریخ مزین گردید
 سیمرغ سخن بسته بفتراک آمد
 تاج سراهل طبع و ادراک آمد
 ۱۰۵۷ (ص ۳۴۷)

میرزا صفی آنکه مهر ازوی ضویافت
 تا آب ز چشمه سار تاریخش یرد
 خورشید ز موج بر که اش یافت
 دریاچه ساوه آبرو از نو یافت
 ۱۰۵۹ (ص ۳۴۸)

زاهد دل ما آینه صنع خدا است
 روشن بود از آینه تاریخش
 این آینه را هر دو جهان روی نماست
 آینه مهر عکس آینه ما است
 ۱۰۶۸ (ص ۳۴۸)

افکنند چو از عدم برین منزل ظل گردید از و محفل دل عالم کل
تاریخ نزول آفتاب قدمش صبح صادق دمیدم از مشرق دل

(۱۰۷۵) (۲۹۹)

تاریخ تولد من بی مقدار بعد از هشتاد سال از بعد هزار
نهد شد اندر برار باب شعور با آنکه گریته گرفتست قرار

(ص ۳۲۰ هامش که روی هر یکی از آنها خط کشیده شده است).

تاریخ تولدم بچندین آزار شد در سینه هزار و هشتاد...

نه ده گردید گرچه ... یکبار دگر همان ...

(ص ۳۲۰ هامش که کلماتی پاک شده است).

زر باف فلک ز اطلس زرکش تست

دلها همه وقف طره سرکش تست

این سینه کاشف است کز پیرو نگاه

در کیش وفا بجعبه ترکش تست

(۳۲۰ هامش)

در آتش دل شرار پیری گشتم بر چهره دل غبار پیری گشتم

از بسکه غم جوانیم کرد ضعیف در راه فنا سوار پیری گشتم

(۳۵۳)

میخواست چو او شود درین هشت بهشت

سر داد دو تاریخ درین هشت بهشت

چون گشت بنا خلوت دل کردش نام

در سال دگر مقام فیض بنوشت

(خلوت دل ، مقام فیض = ۱۰۷۰) (۳۶۹).

تاریخ سعید

آن روز که کرد لطف حق موجودت شد سال تولد ز رهی مقصودت

گفتم که هزار شکر کامروز بود
اقبال سعید و مقدم مسعودت
۱۰۴۸ (۳۶۹ هـ مثنی).

این رباعی با خلاق المعانی توارده شده.

در باغ جنون اگر بهارست منم
در ساعر عیش اگر خمار است منم
از درد دل من اگر قرار است تویی
در خاطر تو اگر غبار است منم
(۳۷۰)

« پوشیده نماند که در آن اوقات از اقسام فکر شعر منتخب خیال رباعی بود رباعی

اول فقیر در صفت او اینست ، رباعی :

ای از نفست مسیح را خون در دل
موسایی و گشته طور حسنت منزل
از رنگ تو داغ بردی یوسف مصر
از لحن خوش تو گشته داود خجل
(ص ۳۷۵)

بنگرید به : نصر آبادی ص ۳۶۰ - صبح گلشن ص ۲۳۶ - تذکره حسینی ص ۲۸۱ -

ذریعه درد دیوان در حرف کاف

آغاز: بسمله . در مدح السلطان الاعظم ابوالمظفر شاه عباس الثانی خلد الله ملکه .

افتاده است عکس جمالت بر آینه
یا گشته آفتاب ترا خاور آینه

آیات حسن جمله برو میکند نزول
روی تو هست مصحف و پیغمبر آینه

از عکس ناوڪ مرثه جان شکار تو
از بیخودی بسینه زند خنجر آینه

یابد ز پر تو رخ چون آفتاب تو
هر دم حیات تازه چونیا و فر آینه

انجام : بملا اقدسی عرب در نجف اشرف قلمی شد خلف سلسله زنجیر و چراغ

دودمان مخزن (؟) مولانا اقدسی را مشتاقیم مخفی مباد که بعد از تر خنده های شاعرانه

و تمسخر های ستمظریفانه مزخرفات ایشان مسموع شد نمیدانم بآب و رنگ کدام لفظ

و معنی تحسین معنی و لفظ او کنم حقا که شیرینی الفاظش طعم خنطل بذایقه سخن سنجان

بزم استعداد چشاندیم و عرایس معانیش چون فراقتش (؟) خبر مرگ بمستمعان

مجلس کمال رسانیده (افتاده) .

۲۹۳۵

تستعلیق سده ۱۱ ، جدول زر لاجورد ، چهارمجلس تصویرزیا دارد درص ۴۹ و ۳۳۶ و ۴۳۸ ، در ۴۵۴ ص.

۱۴×۷×۱۶ ، ۲۴×۱۳۴×۱۷۸ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی

دیوان

از محمد رضای مشتاق کشمیری در ستایش پیامبر و دوازده امام (۱-۴۸) با غزلها بترتیب تهجی با تخلص مشتاق (۵۱-۳۲۶) و رباعیها (۳۲۷-۳۳۸) و مثنوی (۳۳۹-۳۵۴) رویم نزدیک ۵۳۰۰ بیت ، سر گذشت اودر صبح گلشن هست .
آغاز:

خنده صبح بهار چمن تر گجقا که کرم تو بویی گل پیغام وفا
مر کز دایره گردش چشم تو فریب جنبش گوشه ابروی تو ایما می بلا
انجام :

بصد حسرت بسوی آشیان باز تویی چنگال بر کردار شهپاز

۲۹۳۶

تستعلیق سلطان محمودین علی طبسی نویسنده نسخه ای از خلاصه الاقوال حلی در اج ۱/۱۰۵۶ ، ش ۴۳ و ۱۰۸۰/۲ در سپاهان نوشته است ، ش ۸ مورخ ۱۴ ذی قعدة ۱۰۸۱ است ، فهرست کهنی از رسالات مجموعه در صفحه عنوان و فهرستی تازه ای بخانه باستانی در آغاز نسخه هست ، در آن آمده « ۳۷ جرو جلد بیاض » و « قیمت پنج تومان و هزار دینار » .

۱۵×۸/۵ ، ۱۹×۱۳۴×۱۸۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای حاشیه دار مقوایی

مجموعه

۱- جنگ که در آن بندعایی از المزار (۱) و مهج الدعوات ابن طاوس (۲-۱۰)

والمصباح الكبير (۱۱-۱۲) و خطبة نکاح ودعا وملل ونحل (۱۴-۴۱) وبندهایی از المحاسن برقی (۴۲-۶۳) و تفسیر قرآن بروایات سنی و شیعی و اثبات امامت علی با آوردن عباراتی از نویسندگان سنت و جماعت (۶۳-۹۰) و بندی از الاختصاص از کتاب سعید بن جناح و شرح لغوی آن (۹۱-۹۵) و از جواهر القرآن غزالی (۲۰۷) و از شرح ابن ابی الحدید از سخنان نقیب علوی بصری (۲۰۷) و شعر فارسی (۲۱۱) نیز سخن همین نقیب از همین شرح (۲۱۲-۲۲۷) در لعن بر صحابه .

۲- الاعتقادات (۱ - ۲) از خواجه طوسی که در پایان آن قواعد العقائد او یاد

شده است .

۳- دیوان علی (۹۶-۱۴۹) با عنوانهای فارسی .

۴- الفوز الاصغر (۱۵۰-۱۹۶) از مشکویه رازی .

۵- پاسخ ابن سینا بمیهنی درباره تعلق نفس بم بدن (۱۹۶-۲۰۱) .

۶- پاسخ ابن سینا بمیهنی درباره قیاس (۲۰۲-۲۰۴) .

۷- اقسام النفوس (۲۰۵-۲۰۶) بندبست فلسفی و شاید از یکی از قدما باشد .

آغاز: هذا الفصل نقل من کتاب تاریخ النصرانی المشهور فی الدهور بالعلم و العمل . النفس الانسانية کالمادة المجردة عن الصور ولها کمال و نقصان و کمالها علمی و عملی .

انجام : القول فی الادراکات اعنی المعارف العلویة الانسانية (تمت اقسام

النفوس المذكورة والحمد لله اولوا و آخر) .

۸- عقد الجمان فی حوادث الزمان (۲۳۰-۲۶۴) از قلیح بن حسین صیمری گرفته

از تاریخ یافعی در وقایع و وفیات سال ۶۵۶-۶۵۷ (این نسخه گزیده ایست از آن) چلبی (۲: ۱۲۳)

از عقد الجمان فی تاریخ اهل الزمان از بدرالدین محمود بن احمد عینی (م ۸۵۵) در ۱۹

جلد یاد کرده است .

آغاز: منتخب عقد الجمان . بسمله . حمدله . فيقول ... مفلح بن حسين الصيمري
اني نظرت تاريخ الياقعي الموسوم بمرآة الجنان و عبرة اليقظان في معرفة حوادث
الزمان ... فاحببت ان اثبت الفوائد واحذف الزوائد وهو مرتب على سنين الهجرة ... و
سميت كتابي هذا عقد الجمان في حوادث الزمان .

انجام : و كان مقامهم بمصر (هذا آخر ما اردنا انتخابه من كتاب عقد الجمان في
خبر الزمان) .

۹- خطبة البيان (۲۶۶-۲۹۶)

۱۰- رساله في المناظرة والشبهات (۲۹۷-۳۰۲) رساله لطيفي است بعربي و در حل
پاره ای از مغالطات منطقی است و نیمه ای از مغالطه ۸ را دارد تا ۱۸ و چنین است انجام
آن : « الثامن عشرة الطلاق موقوف على النكاح والنكاح على رضا الطرفين ... وهو
غير لازم فتأمل جدا ولنختتم الكلام مستعينا بالمفيض العلام .

۱۱- خطبة الاقاليم (۳۰۴-۳۲۷)

۱۲- خطبة البيان (۳۲۷-۳۳۰) بر روایت دیگر از مالک اشتر که علی در روز
چهارشنبه ۵ صفر ۳۳ در نیمه روز در بصره خوانده است .

۱۳- اجوبة على للسائل (۳۳۱-۳۳۳) پاسخهای شگفتی است .

۱۴- وصية النبی لعلي بن ابی طالب (۳۳۳-۳۳۸) بر روایت علی بن احمد مشهدی
غروی معین بن قاشانی از ابو الفضل محمد بن شیخ قطب الدین راوندی با اجازه قرائت
با و در مدرسه شهرری در کوی باب المصالح در ۵۹۰ از پدرش در ۵۴۲ از ابو عبد الله جعفر بن
محمد بن احمد بن العباس دورستی در مسجدش بغزنه در ۴۳۳ (گویا ۵۳۳) از استادش
جعفر بن علی موسی قمی از مشایخ اواز انس بن مالک و ابوسعید خدری .

۱۵- تقسیم العلوم و احوال مصنفیه (۳۴۱-۳۶۰) نخست اقسام علوم و سپس
طبقات مؤلفان با تاریخ هر گک آنها و بسیار سودمند است و سال ۸۳۸ مرگ شاه نعمه الله
در آن یاد شده است .

آغاز: بسمله الحمد لمن جعل ارواحنا الواح المعارف ... هذه رسالة بهية ومقالة
شهية فيها ما اشتهر من العلوم والعلماء .

انجام: وعلاءالدین علی بن ابی الحزم القرشی الدمشقی الطیب بمصر توفی سنة
سبع وثمانین وستمائه ولنختم بالخیر والحمد لله رب العالمین والصلوة علی محمد وعترته
واهل بیته اجمعین آمین .

۱۶ - گفتاری در خمس بفارسی (۳۶۲) .

۱۷ - گفتاری درزکوة غلات بفارسی (۳۶۴ - ۳۶۵) .

۱۸ - الاعتقادات (۳۶۶ - ۳۶۷) مانند ش ۲۰۸۹/۲ (ف ۵۳۶) .

۲۹۳۷

نستعلیق ۱۳۳۶ ، جدول شنغرف .

۱۳ س ۷۳۱۴/۵ × ۳ ۱۳ س ۲۰/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا

کلیات

از ملتجی ابراهیم بن میرزا عبدالکریم خان فارسی بویراحمدی نویسنده منشی
ایلخان قشقائی زنده نزدیک ۱۳۲۶ و دوستار محصد علی شاه و دستگاه پادشاهی ، غزل
است و ترکیب بند و رباعی نزدیک ۱۷۰۰ بیت ..

آغاز: در شرح حال اهل فارس

برجای عدل ظلم گر انمایه باب شد

در پارس تا که مجلس شرط انتخاب شد ..

اول ازین شد آنکه درین ملک رونهاد

وان را عدو بقتنه گری در غیاب شد

خرسی بره گذشت و فقیهی بدورسید

بر خرس و خرسبان چه گران بیکتاب شد

..۹۰۰۰۰۰

بر ملتجی نگر که ز مسکیتی او بدهر

یا مال عنکبوت چقا چون ذباب شد

انجام :

تا ملتجی از میدان قاسم بجلال آمد

پس دیده عروس . . . ملال آمد

چون صبح شب هجرش بیرون زلال آمد

حافظ شب هجران شد کو صبح وصال آمد

شادیت مبارک باد ای عاشق شیدایی.

۲۹۳۸

تستعلیق خود شاعر و تصحیح شده و افزوده سیاهان دارد در هامش.

۱۱ س ۸ × ۱۴ ، ۲۲ × ۱۴/۵۳۲۴۹ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج ضربی عنابی مقوایی

دیوان

از محمد رضای وصالی سازوی مازندرانی طبری حکیمباشی سفارت کبری و حافظ المصحه که سر گذشت خود را تا سال ۱۳۰۹ نوشته است (ص ۱-۲۰) از گفته طاهر منش سیاهانی در گنج شایگان. این دیباچه نیز برای تاریخ قاجار سودمند است. از این دیوان بر می آید که او افیونی بوده (۳۸۴) و در مدرسه دارالفنون درس خوانده و نشان مس و زر همایونی گرفته (۶) و در هیئت سفارت ایران در عثمانی عضو بوده (۷) و در باره فتح خوارزم بدست حسام السلطنه در وقعه سالار اشارتی کرده (۶۰) و نکات تاریخی فراوانی از آن بدست می آید.

آغاز سر گذشت : بسمله . عزت و عظمت مرعزیزی ... را سزد که ستایشش موجب آسایش و نیایشش مورث آرامش است .

آغاز دیوان : قافیه حرف الف از قصائد وله ایضا.

نوبت رسید مو کب نیشان را
حشمت شکست دولت آبان را
اردی بهشت ماه فراز آمد
آراست چون بهشت گلستان را

انجام :

ماشب گله از پر طاوسی تو کردیم
خورشید و مه از پر توفانوسی تو کردیم
از کعبه و بیتخانه و در دیرو کلیسا
نکمیل زیارات بپا بوسی تو کردیم

۲۹۳۹

بسمعلیق سده ۱۱ ، نشان شنگری ، جدول شنگری وزر و مشکى ولاجورد ، از آغاز و انجام افتاده
است ، نزدیک هزار و اندیست .
۱۴×۷س۱۴ ، ۲۱/۵×۱۴/۵س۳۸ ، کاغذ سپاهانی متن آبی حاشیه نخودی - جلد تیماج مشکى
ضربى مقوایى .

دیوان

گویا از ولی دشت بیاضی گشته شده ۱۵۰۱۵ ، نسخه ما غزلها است نه بترتیب
تهجی و رباعی و مشنوی هم در میانه دارد ، از شعرها پیداست که سراینده آن شیعی است
در آن آمده :

چو شد سرشته بمهر آب و خاک ولی
روا بود که رساند با و ضرر آتش
(ص ۵)

نیز :

از روستای بودن زُند حسودم طعن
مرا چه جرم که از روستا است مولد من
(۴۹)

(سپه ۲: ۷۰۲)

آغاز:

گر در سر راه وصال ترا بپای شوق ازان
عرش دارد صد شرف از خاک پاک جبریل

ای دل و جان درد و غمت را وطن
هر دو فدای تو چه جان و چه تن
انجام :

فلک مرا بتو همراه و آشنا نگذاشت
فتاد طرح جدایی ولی جدا نگذاشت
خیال مهر و وفا بسود در دلم دایم
ولی چسود که ایام بی وفا نگذاشت

۲۹۴۵

استعلیق حاجی علی خطار تهرانی در روز سه شنبه ۲۸ صفر ۱۳۹۷ نوشقان نیل بنخواهش حاجی محمد
حسن معمار (ص ۴۶)، در ۶۹ ص

۱۸×۷×۱۶×۲۵، کاغذ فرنگی - جلد نیم عاج سبز ضربی مقوایی

دیوان

از اسماعیل مقبیل مدهوش تهرانی شاعر آزاده امی بی سواد بلور فروش علاقه بند
بوریا باف زردوز بر تریب تهجی نزدیک ۲۲۰۰ بیت . شعرهای او بسیار شیوا و بلیتداست .
شاعر گویا در سده ۱۳ میزیسته است .

فهرست مطالبها

۱ متن و هامش	دباجه در سر گذشت مدهوش از نویسنده نسخه
ص ۲-۵	حرف الف در ۱۰۳ بیت
ص ۶-۷	حرف با در ۵۱ بیت
ص ۸-۱۶	حرف تا در ۲۵۷ بیت
ص ۱۶-۱۷	حرف ثا و جیم و حا و خا در ۲۸ بیت

- حرف دال در ۲۷۰ بیت
 حرف ذال و را و زا و سین در ۱۰۲ بیت
 حرف شین و صاد و ضاد و طاء در ۲۸۰ بیت
 حرف عین و غین و فا و قاف در ۷۳ بیت
 حرف کاف و لام و میم و نون در ۳۷۰ بیت
 حرف واو و هاء و یا در ۱۹۰ بیت
 قصاید و مطائبات پراکنده و هزلیات و ترجیع بند در ۴۰۰ بیت
 آغاز دیباچه: بسمله . مدهوش صهبای فنا و پیمانه نوش خمخانه بقاره‌ی عارف
 امی که زبان بیانش کلید خزینه علوم لدنی ... در دست پرازباده کهن جام بلور است .
 آغاز دیوان: قافیه حرف الف .
 اگر م‌سرب‌رود عشق تو از سر ما را مختصر می‌نمود و برود سر ما را
 در خرابات نهادم بدر میکده سر تا بخوانند مگر خادم آندر ما را
 دست نرا عطای تو گشادار ندهد مانند این مهره چو مدهوش بششدر ما را
 انجام :
 يك حرف زنگنه‌ای بست مدهوش این نكته بگو و باهل اسرار
 پیدا نبود کسی بجز دوست بر هر چه نظر كنم نه جز اوست

۲۹۴۱

تتمعيق دهه سوم رجب ۱۲۵۸ ، عنوان و نشان شتغری ،
 ۱۶ س ۱۷ × ۸ ، ۴۴۵ × ۲۶ ، کاغذ فرنگی - جلد توماج قهوه‌ای ضربی مقوایی

چهار مقاله

از نظامی عروضی است .

ستعلیق روز سه شنبه ۲ شوال ۱۲۹۴ ، جدول ششگری وزر ولاجورد و مشکی.
 ۱۳×۱۰ ، ۳۹×۱۵/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ مقوایی درون مشکی

دیوان

از محمد حسین خان بن محمد باقر خان بن عیسی خان قاجار بیگلربیگی شعاعی
 تهرانی در پایان سده ۱۳ و قصیده و غزل است و نزدیک ۱۸۹ بیت .

آغاز:

ای که افکندی بگردن ازدوزلف خود دوما
 آن دوما از جان من جانا برآوردی دمار
 من کفاره از جهان کیرم چو تو آیی بـرم
 باز می بینم جهان آمد مرا اندر کنار
 (قصیده ایست در ستایش از وزیر مؤتمن الملك صاحب اختیار)

....

مختصر عرض شعاعی را جوابی باز گو
 کافتاب از ذره پروردن ندارم عیب و عار
 انجام :

تیغ ابرو تیز و مژگان تیز و تیر غمزه تیز
 خون عاشق کی روا باشد بریزی با ستیز

.....

پند نگر فتنی شعاعی تا که افتادی ببند
 بسته شد راه فرار و خسته شد پای گریز

۲۹۴۳

نستعلیق سده ۱۴ و ۱۳ ، نشان شنغرف ، در ۲۶ ص .
 سطر جلیبیا ۱۳ × ۲۰ ، ۴۱۴ ۱۸ × ۴۸/۵ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی

خلد برین

از وحشی بافقی کرمانی و بوزن مخزن الاسرار نظامی و نزدیک ۵۳۰ بیت
 (مجلس ۳: ۶۱۰ - سیه ۲: ۶۹۷ - مشار ۶۱۶ - ذریعه ۷: ۲۴۰) .

۲۹۴۴

نستعلیق سده ۱۱ ، جدول لاچورد در ۶۷۵ ص .
 ۱۶ س ۱۷۷۷/۵ ، ۴۳۳۸ ۱۴ × ۴۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سبز مقوایی کنار و عطف تریاکی .

گلیات

دیوان و منشآت جلالای طباطبایی زوارهای اردستانی (جلال‌الدین محمد شاعر
 شاه جهان پادشاه دوم) است (ذریعه ۱۱: ۱۹۸) نام او در ص ۶۵ «محمد ملقب به
 جلال‌الدین طباطبائی زواری اردستانی» آمده است . سرگذشت حکیم شرف‌الدین حسن
 شفائی پسر حکیم خواجه ملا دردیباچه میرزا جلالا بردیوان او (۵۶-۷۹) آمده و در
 آن از شاه صفی و سال ۱۰۳۹ و شیخ محمد حسن (ص ۶۲ و ۶۳ و ۶۶) و پدر شفائی شاگرد
 شاه تقی‌الدین محمد نسابة شیرازی یاد شده و دارد که شفائی در ۷۰ سالگی در پنجم
 رمضان ۱۰۳۷ درگذشت و جسدش را بکربلا برده‌اند ، جلالا شعری درماده تاریخ
 مرگ او می‌آورد (ص ۷۴ و ۷۵) در اینجا دارد که سروده‌های او بیش از سی هزار بیت
 است و مثنویات او بنام «خاقان سعید» و صاحب قران مرحوم عرش آستان پادشاه
 والاحاج . . شاه عباس است .

چنین است فهرست این جنگ

- (۱) ۱- نامه‌ای در باره بیماری
- (۷) ۲- نامه دوستانه
- (۸) ۳- در مرتبه کبوتران
- ۴- در پاسخ نامه دوستی که از کسی درخواست ازدواج داشته است
- (۱۰) او را پرسیده است
- (۱۲) ۵- در پاسخ کسی در باره تهمت غصب زمینی
- (۱۲) ۶- در شکایت درد دوری
- (۱۴) ۷- در خواهش مر کب از دوستی
- (۱۴) ۸- در اظهار اشتیاق و شرح بیماری و رسیدن انار و شفا یافتن
- (۱۷) ۹- نامه‌ای در قبول یارچه بیک هندی
- (۱۸) ۱۰- پاسخ انتقادی که از انشای او کرده شد
- (۲۴) ۱۱- دیباچه ساقی نامه ظهوری از اجالا
- (۳۱) ۱۲- دیباچه دیوان محمد مؤمن حسینی ادائی
- (۳۵) ۱۳- دیباچه مثنوی قدسی و کلیم در تعریف کشمیر
- (۴۷) ۱۴- دیباچه مثنوی حاجی محمدخان قدسی از میرزا اجالای طباطبای
- (۵۶) ۱۵- دیباچه دیوان حکیم شفائی و سر گذشت او
- (۷۹) ۱۶- درخواست کولی فتوح و ستایش افیون
- (۸۱) ۱۷- پاسخ نامه حکیمی در باره افطار ماه رمضان
- (۸۳) ۱۸- نامه در تنبیه کسی که در نامه های خود ادب بکار نبرده است
- (۸۵) ۱۹- در اظهار انتظار نامه
- (۸۸) ۲۰- در شکوه ستم ظریفان اسلامخان

۲۱- در سپاسگزاری از رسیدن نامه میرزا بوسعید

۲۲- تذکره جلالا طباطبا (۹۲-۱۲۲) در سرگذشت دانشمندان زمان خود :

۱- سید محمد بخاری رضوی (۹۸۹-۱۰۲۵) (۹۲)

۲- سید جلال رضا جوی زاده ۱۰۰۳ (۹۵)

۳- شیخ میر محمد شهیر به میان میرپسر قاضی در گذشته ۱۰۴۰ (۹۸)

۴- بالادل قادری در گذشته ۱۰۴۶ (۱۰۲)

۵- ملا محجب علی پسر صدرالدین محمد پسر میرزا علی بیك (۱۰۳)

۶- ملا شاه بدخشی (۱۰۸)

۷- شیخ ناظر (۱۱۳)

۸- میر حسام الدین (۱۱۷)

۹- شیخ حبیب (۱۱۸)

۱۰- ملا خواجه بهاری (۱۱۹)

۱۱- شیخ محمد صادق برهانپوری (۱۲۰)

۱۲- شیخ پیر (۱۲۰)

۱۳- خواجه خاوند محمود (۱۲۱)

۲۳- دیباچه شاهجهان نامه از میرزا جلالا (۱۲۲)

۲۴- نخستین گفتار در سبب انشای این کتاب از جلالا (۱۶۲)

۲۵- دیباچه بردیوان ظفر خان از جلالا (۱۶۹)

۲۶- کتابت سلطان المشایخ بامیر خسرو دهلوی (۱۷۹)

۲۷- نامه های عاشقانه (۱۷۹)

۲۸- نامه ملا صالح بجمعقر خان (۱۸۶)

(شعر صالح در ۱۸۸ و ۱۸۹ و ۱۹۱ هـ است)

۲۹- نامه بمخلص خان از همو (۱۹۳)

- ۳۰- نامه بجعفر خان از همو
(۱۹۸)
- ۳۱- دیباچه میرزا معز بر بیاض خود
(۲۰۳)
- ۳۲- نامه شاه عباس بشاه جهان
(۲۰۶)
- ۳۳- نامه شیخ عبدالصمد بیکی از یاران
(۲۰۸)
- (شعرهای او در ص ۲۰۹ و ۲۱۰ هست)
- ۳۴- داورى منیر میان دو قصیده قدسی و شیدا بنظم
(۲۲۴-۲۱۰)
- ۳۵- نامه منیر برادر خود فیض
(۲۲۴)
- ۳۶- نامه بنواب سعدالله خان
(۲۲۸)
- ۳۷- بندی از تاریخ معجم
(۲۳۱)
- ۳۸- رقعات حکیم ابوالفتح گیلانی
(۲۴۰)
- ۳۹- دیباچه ملا فرج الله شوشتری بر دیوان ملای روم و سرگذشت ملا
(شعرش در ۲۴۵ هست)
- (۲۴۱)
- ۴۰- داستانی از خواجه نظام الملک درباره جمال الدین جندی
(۲۵۵)
- ۴۱- کتاب فی بیان اهل التصوف (۲۵۷-۲۶۲) از نجم الدین عمر نسفی در آن از گروههای:
حبیبیه و اولیائیه و شعرخیه و اباحتیه و حلولیه و حوریه و واقفیه و متجاهلیه و متکاسله
و الهامیه یاد شده است (حقوق ۲۰۱)
- آغاز: بسمله . هذا کتاب فی بیان اهل التصوف من تصنیف الشیخ الامام الاجل
نجم الملة والدين عمر نسفی رحمه الله علیه ببايد دانستن که تصوف چیست و اهل تصوف
کیست و ایشان چند گروه اند .
- انجام : تا بوعده صاحب شریعت برسی که فرموده است من اهان صاحب بدعة
آمنه الله تعالى يوم القيامة من الفرع الاکبر وفقنا الله تعالى و صلی الله علی محمد
و آله الطیبین الطاهرین اجمعین .
- ۴۲- رقعه میرزا فصیحی باصف خان
(۲۶۱)

۴۳- منشآت وداستانی از محمد سلیم تونی ودر آن از « ادب نامه»

(۲۶۴) میرزا جلالیاد شده است

(۲۶۵) ۴۴- نامه شیدا بجلالا

(۲۶۶) ۴۵- نامه جلالا بشیخ حسین درباره پیشکشی اسب

(۲۶۸) ۴۶- نامه ای بیرادر خود ملک حسین

(۲۷۲) ۴۷- انشائی از ماهر ا میرزا محمد کاظم منشی عالم گیر نامه

۴۸- منشآت ابو مسلم عثمانی متخلص بجوانی بنام «رقعات جوانی به پیری»

(۲۷۳) که ماده تاریخ «۱۰۷۰» هم هست

(۳۰۶) ۴۹- نامه حضرت امیر شیخ محمد بن سلطان خان

(۳۱۶) ۵۰- نامه به عبدالحق جوانی

(۳۲۲) ۵۱- نامه جلالا بمیرزاغازی

(۳۲۳) ۵۲- نامه بملازمان سلطنت شعاری

(۳۲۴) ۵۳- نامه بشاهجهان

(۳۲۵) ۵۴- از کتاب وصاف الحضرة ومکاتیب قطب محیی

۵۵- سروده های : فانی وطالب آملی (۳۲۸) وقوسی (۳۲۹) ونصیرا (۳۳۰) وباقرخان

(۳۳۱) و سپاهی وخاقانی (۳۳۲) وسحابی وصائب (۳۳۳ و ۳۴۶) وغنی رخواجه عبدالله

انصاری ۳۳۴ و ۳۳۵ و ضمیر و کلیم (۳۳۶ و ۳۶۲) وظهوری (۳۳۷) وعنايت خان (۳۳۹)

وبهرام سقا (۳۴۱) و ملک قمی (۳۴۲) وملاضیاء جونپوری (۳۴۳ و ۳۶۳) ومیرزا محمود

سبزواری وبهلولد یوانه (۳۴۴) ویزمی (۳۴۵) وقاضی حسین میبدی وحافظ (۳۵۷-۳۵۹)

ومؤمن حسین یزدی وسید محمد گیسودراز و ابراهیم ادهم (۳۵۸) وجامی (۳۶۰) ومیرزا

(۳۶۱) محمد تقی فانی

۵۶- از سراج الملوك وشرح قانونچه (۳۶۴) وربیع الابرار (۳۶۵ و ۳۶۶) وتاریخ ابن

خلکان و شرح مشکوة قاری (۳۶۹) و کتاب قیصری و سروده های علی و علی بن الحسین ع
(۳۷۰) وزهرة الرياض

(۳۷۳)

۵۷- نامه داراشکوه بشیخ محب الله و شانزده پرسش او

(۳۷۶)

۵۸- پاسخ او باین شانزده پرسش

(۳۷۷)

۵۹- نامه دیگر داراشکوه بشیخ

(۳۸۰)

۶۰- از رساله شطحیات محمد داراشکوه که در آن از سکنه الاولیاء

اویاد شده است

(۳۸۱)

۶۱- ستایش ملامنیر از خان پاك اعتقاد اعتقاد خان

(۳۸۴)

۶۲- سرگذشت شیدا بخامه منیر و لطایف او و در آن آمده که شیدانوشته های

ناصر خسرو باباافضل را دیده و از نیروی ملحدش خوانده اند و از مثنوی

دولت بیدار او یاد شده و بندی در هجوز او مورخ ۱۰۴۷ در آن دیده میشود

(۳۹۷)

۶۳- منشآت جلال در باره نشاء و مناظره ای میان مکلفات (مخدرات) از او

(۳۹۷)

۶۴- نامه حکیم حاذق بجعفر خان

(۴۰۳)

۶۵- پاسخ نامه سلطان بمیرزا رستم قندهاری ساخته جلالا

(۴۰۵)

۶۶- بشیخ عبدالعزیز جونپوری

(۴۰۸)

۶۷- باخوند ملا محمد یوسف قرا باغی

(۴۰۹)

۶۸- نامه بقاسم خان

(۴۱۰)

۶۹- نامه باسلام خان

(۴۱۱)

۷۰- نامه بخواجه حسن جویباری

(۴۱۵)

۷۱- نامه بعبدالرحمان خان خانان

(۴۲۲ و ۴۱۶)

۷۲- نامه بملا عبداللطیف

(۴۱۸)

۷۳- نامه بحکیم ابوالفتح

(۴۲۱)

- ۷۴- نامه حکیم حاذق بمیرالهی ومیرزا روشن ضمیر ومیرزا عبدالرحمن (۴۲۴)
- ۷۵- نامه ای از جلالا (۴۲۴)
- ۷۶- خاتمه دیوان حکیم حاذق (۴۲۶)
- ۷۷- خطبه مرقع از جلالا (۴۲۷)
- ۷۸- دیباچه جلالا بر بیاض خودش (۴۳۰)
- ۷۹- نامه بنواب افضلخان (۴۳۷)
- ۸۰- در سپاسگزاری نوروز بهمو (۴۴۲)
- ۸۱- پاسخ نامه همو (۴۴۵)
- ۸۲- پاسخ بشیخ محمد (۴۵۵)
- ۸۳- نامه بمیرزا محمدحسین (۴۶۲ و ۴۵۸)
- ۸۴- نامه بضیاء الاسلام (۴۵۹)
- ۸۵- نامه بشاه طالب کلیم (۴۶۱)
- ۸۶- نامه بمیرزا محمد حسین (۴۶۲)
- ۸۷- نامه بمیرزا بنده رضا (۴۶۳)
- ۸۸- نامه بمحمدحسین کرمانی (۴۶۵)
- ۸۹- نامه بمیرزا محمد حسین (۴۶۶ و ۴۷۹)
- ۹۰- درخواست دستک (۴۶۶)
- ۹۱- نامه بمیرزا عبدالله نجم ثانی (۴۶۸)
- ۹۲- نامه بضیاءالدین پسر ملاجانی تبریزی (۴۶۹)
- ۹۳- نامه جلال بمیرزا امینا (۴۷۹)
- ۹۴- نامه میرزا سعید بجلال و پاسخ او (۴۷۶)
- ۹۵- حال نامه میر محمد باقر شیرازی (۴۸۴)
- ۹۶- پاسخ میر محمد باقر بجلالا (۴۸۸)

- ۹۷- در نکوهش از «خراب درونان برون آرای»
(۴۹۱)
- ۹۸- نامه شاه عباس بعدالله خان چنگیزی
(۴۹۴)
- ۹۹- درخواست عینک از حسینیخان کرمانی
(۴۹۷)
- ۱۰۰- نامه بمیر ادایی
(۴۹۹)
- ۱۰۱- نامه جلایا بشاه عبدالله
(۵۰۲)
- ۱۰۲- وصف چشمه سار ویرناك کشمیر
(۵۰۳)
- ۱۰۳- منشآت دیگر
(۵۰۶)
- ۱۰۴- دیباچه میرزا جلالا بردیوان ملامنیر
(۵۱۱)
- ۱۰۵- وصف نوروز و تخت مبارک
(۵۱۴)
- ۱۰۶- در پند و اندرز
(۵۲۰)
- ۱۰۷- وصف جلوس و تخت نشینی شاه جهان
(۵۲۳)
- ۱۰۸- طغیان سر کرده «سورجمل» پسر «راجہ یاسوء» و شکست او
(۵۲۸)
- ۱۰۹- نامه های جلالا بمولانا محمد نصیر لاهوری
(۵۳۶)
- ۱۱۰- نامه بمولانا صالح بجعفر خان درباره شیدا
(۵۳۸)
- ۱۱۱- گفتگوی شیخ فیروز با شیدا و در آن از چند شاعر مانند انور لاهوری و عطای جونپوری و ملامخترع و طفلی فتحپوری یاد شده است
(۵۴۰)
- ۱۱۲- نوشته ظهوری بشیخ فیض
(۵۴۳)
- ۱۱۳- نوشته مولانا عرفی بکسی
(۵۴۸)
- ۱۱۴- سرگذشت نواب سعدالله خان از میرزا نورالله
(۵۵۰)
- ۱۱۵- نامه میرزا کاظم پسر امینا بشیخ عنایت با چند شعری از کاظم
(۶۶۶ و ۵۵۶)
- ۱۱۶- دیباچه مجموعه ای که محمد کاظم بن محمد امین (کاظم) برای پسر خود میرزا عبدالله نوشته است
(۵۵۶)

- ۱۱۷- دیباچه مجموعه خودش و شعر او (۵۶۶)
- ۱۱۸- دیباچه جنگی از کاظم (۵۷۱)
- ۱۱۹- نامه ملاطفر با بجلالای اردستانی (۵۷۵)
- ۱۲۰- سواد نامه بقاضی قندهار (۵۷۷)
- ۱۲۱- نامه ای که بدوستی نوشته (۵۷۷)
- ۱۲۲- نامه داراشکوه بشیخ محسن فانی (۵۷۸)
- ۱۲۳- پاسخ شیخ محسن باو (۵۷۹)
- ۱۲۴- نامه میر باقر علوی بصایبا و درخواست حب (۵۸۰)
- ۱۲۵- نامه ملک الکلام شاه طالبای کلیم بظفر خان (۵۸۱)
- ۱۲۶- نامه ظفر خان به حیاتی گیلانی (۵۸۳)
- ۱۲۷- نوشته حکیم هماد در مرگ حکیم ابوالفتح (۵۸۳)
- ۱۲۸- نامه هماد بشیخ فیضی فیاضی از توران زمین (۵۸۴)
- ۱۲۹- نامه جعفر خان بحضرت میان شیخ (۵۸۴)
- ۱۳۰- دیباچه کلیات اولی از منیر (۵۸۵-۶۰۱) در آن سرگذشت او آمده بخامه خود او که پدرش مظهر نامیده میشده و خود او در ۱۰۴۵ از لاهور با کبر آباد رفته بود. و یاد شده در آن از میر رفیعی لاهوری و جلای دهلوی و میرزا خلیل الله و از خواجه محمد صادق هروی و محمد حکیم مفتی.
- فهرست این کلیات در سه دائره درص ۶۰۰ دیده میشود.
- ۱۳۱- دیباچه مجموعه مثنویات (۶۰۱-۶۱۷) منیر که در آن چهار شاعر قدسی و کلیم والهی و شیدا راطراز اول میداند (۶۰۳) و یاد کرده از جوهری زرگر و میرزا جلالای اردستانی و صالحای شیرازی و سند مؤلف رساله توحید و بهار سخن.
- ۱۳۲- دیباچه «سهنس رس» از منیر و سرگذشت «نایک» نوازنده و خنیاگر هندی و «تان سین» ابهرن بانی پلاس، «ولعل خان» شاگرد او (۶۱۷-۶۳۱).

۱۳۳- دیباچه مرفع داراشکوه

(۶۳۲-۶۲۹)

۱۳۴- دیباچه گلشن عنایت میان عنایت الله که ملامنیر نوشته

(۶۳۲)

۱۳۵- دیباچه بهار سخن محمد صالح از منیر

(۶۴۵)

۱۳۶- دیباچه منیر بر اشعار ضمیر در ۱۰۵۲

(۶۴۷)

۱۳۷- دیباچه رساله توحید سند در ریاضی

(۶۴۹)

۱۳۸- دیباچه نشات حالی از منیر

(۶۵۳)

۱۳۹- دیباچه کلدسته از منیر

(۶۵۴)

۱۴۰- دیباچه دستنبو

(۶۵۶)

۱۴۱- خطبه نوباد

(۶۵۸)

۱۴۲- دیباچه هفت اختر

(۶۵۹)

۱۴۳- دیباچه اتمام

(۶۶۰)

۱۴۴- دیباچه هزلیات

(۶۶۲)

۱۴۵- دیباچه مجموعه اشعار

(۶۶۳)

۱۴۶- خاتمه و کارنامه

(۶۶۴)

۱۴۷- شکوه از کاتب غلط نویسنده

(۶۶۷)

۱۴۸- در نکوهش یکی از ارباب دعوی در نکوهش یکی از ارباب معنی (۶۶۹-۶۷۱)

درس ۶۷۱ آمده : «تمام شد منشآت مولانا منیر لاهوری»

۱۴۹- ستایش منیر از جلالا

(۶۷۵-۶۷۲)

آغاز: [عنوان مطلب بشنگرف ویاك شده]

ابدا تحن اليكم الارواح ووصالكم ريحاننا والراح

وقلوب اهل و داد كم تشاقكم والى لذيد لقائكم تراح

بحیر تم که بچه عنوان ابلاغ مبلغ اشتیاق نمایم.

انجام :

او کز دل و از دماغ دارد درجیب و عمامه کان و دریا
یادست تهی حقش بدستست گر سر نارد فرو بدنیا

۲۹۴۵

نسخ حاجی محمد بن احمد شریف سپاهانی در ش ۱ و مورخ روز پنجشنبه ۶ شوال ۹۹۴ در لجنه و مقابله شده با نسخه‌های درستی مانند نسخه مقابله شده با نسخه علی بن منصور خازن و شهید که در تاریخ ۱۵ رمضان ۹۵۴ مقابله کرده بود ، ش ۳ را علی بن شاه محمد طبسی نجفی در ۹۹۴ نوشته و در نیمه‌های ۹۹۴/۴ مقابله نمود ، ش ۳ را همان اصفهانی در ۳۶ شعبان ۹۹۴ نوشته و با نسخه مقابله شده با نسخه شهید که در ۹۵۴ مقابله کرده بود در ۹۹۴/۴ مقابله نمود ، ش ۴ در روز آدینه ۸ رمضان ۹۹۴ در نجف نوشته شده گویا از همین اصفهانی .

۳۳ س ۱۰ × ۱۵/۵ ، ۱۸۴ × ۱۶۳/۵ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج قهوه‌ای مقوایی کنارمشکی .

مجموعه

- ۱- الفهرست (۱-۹۰) از شیخ طوسی .
- ۲- الابواب (۹۳-۲۱۰) رجال اوست .
- ۳- الرجال (۲۱۲-۳۳۰) از ابن داود که در نجف در ذی حجه ۷۰۷ ساخته است .
- (پایان) .
- ۴- ایضاح الاشتباه فی اسماء الرواة (۳۳۱-۳۶۷) از علامه حلی مورخ روز ۱۹ ذی قعدة ۷۰۷ (پایان) .

۲۹۴۶

نسخ این شاه مولانا نورالدین در روز پنجشنبه ۱۷ ع ۱۰۷۰/۴ ، عنوان و نشان شنگرف .
۳۳ س ۷ × ۱۹/۵ ، ۲۸۰ × ۱۴/۳۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای مقوایی

هین الیقین فی اصول الدین یا الانوار والامرار

از فیض کاشانی است .

لستعلیق سده ۱۱، عنوان شغرف، هفت برگ آغاز نو نویسی است.
 ۱۹س ۹×۱۹ ، ۲۸×۱۴/۵۳۲۹۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی

اسکندر نامه

سر گذشت اسکندر بنام پسر داراب پسر اردشیر و برادر پوراندخت دختر دارا است از ابوطاهر طرطوسی که در نسخه ما چندین جا از او یاد شده است. در این دفتر اسکندر پادشاهی دانسته شده نپیامبر، دران از «خاورنامه ابن حسام» (۱۷ر) و عنصری و سراج بلخی یاد شده است. کتاب باید ساخته سده ۱۰ و ۱۱ باشد نه مانند اسکندرنامه نسخه کهن نفیسی که از سده ۵ و ۶ است و دراز آن از محمود غزنوی یاد شده است (در داستان سی نام خدا که ابوسعید خرقشی آنها نسخه کرده بدستور او و هزار دینار زر مغربی از او گرفت و محمود آنها را زر گرفت و بر «بارق» بست - ک ۷۹ پ - همانکه در آغاز نسخه ش ۲۸۴۸/۲ مامی بینیم).

اسکندرنامه دیگری تازه تر از نسخه ما گویا از سده ۱۱ و ۱۲ در کتابخانه دانشکده معقول (ش ۱۵ پ) هست و عنوانهای مطالب دارد اما نامی از طرطوسی در آن ندیده‌ام.

نسخه‌ای بعربی از اسکندر نامه بنام «سیره اسکندر» در کتابخانه آستان قدس (۳: ۹۰ ش ۵۴ تاریخ مورخ ۱۹ شوال ۹۹۳) هست که اسکندر در آن نیمه پیامبر پنداشته شده است نیز بنگرید به: هزاره فردوسی ص ۲۰ - دیباچه بر مختارالحکم ابن فاتک ص ۱۲ - فرهنگ ایران زمین دوره ۷ گفتار نگارنده درباره فهرست تواریخ حکما - حماسه سرایی در ایران فهرست نامها - گفتار محبوب درباره داستانهای عامیانه در مجله سخن.

باری این نسخه اسکندرنامه ما بسیار تازه تر از نسخه نفیسی است ولی تا اندازه‌ای

با آن پیوستگی دارد. این نسخه از داستان «تولد اسکندر از مادر ناهید نام و پدری بنام داراب ارده شیر و اینک که فیروز شاه میخواست او را بآب بیاندازد ولی او ازین آسیب رهید و سرانجام فیروز شاه را بکیفر رساند» آغاز میشود و میرسد بداستان رفتن اسکندر به بیت المقدس. در بسیاری از جاها دارد «اما مؤلف اخبار (و گذارنده اسرار) ابوطاهر طرسوسی چنین روایت میکند» و در آن جزاین عنوان دیگری نیست بر خلاف نسخه نفیسی که عنوانهای مطالب را در جای خود دارد.

آغاز افتاده: و هر کجا که میرسیدند منادی میکردند که هر که ظلم میکرده باشد در زیر پای پیل اندازند.

انجام افتاده: و در کار من نگرید که تمام تمام از من بوده و خزاین و عساکر را قیاس نبود.

۲۹۴۸

نسخ محسن متولی بدستور امیر سید محمد ا در روز آدینه ۷ رجب ۱۰۷۰ (میان نسخه و پایان آن) ، نشان شنغرف ، در ۱۲۴۰ نسخه از آن فتحعلی بن محمد کریمخان زند بوده است و خط مورخ شب شنبه ۱۰ رمضان ۱۲۴۷ هم در صفحه عنوان هست.
 ۲۴س ۸×۱۷/۵ ، ۳۴۴۳ ۱۴×۲۵ ، کاغذ سپاهی - جلد تیماج مشکی مقوایی.

کمال الدین و تمام النعمه فی اثبات النبیه و کشف الحیره

از ابن بابویه است (ف ۱۵۰۷).

۲۹۴۹

نسخه ملحق محمد طاهر بن محمد صالح حسینی مازندرانی در ۱۲۵۴ در سمنان در ش ۱ و ۶ و ۵ و ۶ ، نشان و عنوان شنغرف ، ش ۹ مورخ پنجشنبه ذی قعدة ، ش ۴ روز آدینه ذی قعدة ، ش ۴ در نبات هرار جریب در ج ۲ ، ش ۴ از آغاز و انجام افتاده ، ش ۶ در روز سه شنبه ۱۲ محرم همه اینها در همان سال.
 ۳۰س ۱۰×۲۰/۵ ، ۳۱۴۲ ۱۶×۲۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی.

۱- اصول دین (۱ - ۱۱ ر) در آن از مقدس اردبیلی یاد شده .

آغاز: بسمله . و به نستعین . بر ضمایر ارباب عقول و بصایر مخفی نماناد که هیچ فردی از افراد بنی نوع انسان ... بخودی خود موجود نشده ... بالتماس جماعتی از برادران ایمانی و اخلاقی روحانی چند کلمه‌ای در باب اصول دین و اصول مذهب بادلۀ اجمالیۀ آنها بحسب فهم عوام و طاقت ایشان نوشته میشود ... و این رساله مشتمل است بر يك مقدمه و پنج باب .

انجام : وقول بمعاد روحانی که منسوب است بحکمای یونان چون مخالف ضروری دین است کفر است و الحمد لله لاولنا و آخرنا و صلی الله علی نبینا . . . و وصیه خیر الوصیین .

۲- آداب نماز (۱۲-۳۰ پ) بفارسی گویا از مؤلف رسالۀ پیش .

آغاز: بسمله به نستعین . اما بعد از اصول دین عمده مقاصد در میان سائر واجبات نماز است ... رساله‌ای درین یاد شد و مرتب شد بر يك مقدمه و چهار باب و يك خاتمه .

انجام : و نماز کردن بر دو جنازه با هم .

۳- قاطعة اللجاج فی تحقیق حل الخراج (۳۱-۳۸ پ) از محقق کرکی .

۴- الزام النواصب (۳۹-۴۲ پ) (ف ۵۳۸) .

۵- الحقائق (۴۳-۱۰۸ ر) از فیض کاشانی درشش مقاله .

۶- منهاج النجاة (۱۰۸ پ - ۱۳۲ ر) از همو .

۲۹۵۰

۲۶۷ میاید و نسخه پس ازین آشفته و پس و پیش است در شماره صفحات و جاهای دیگر افتادگی هم دارد .
سطر ۳۰ تا ۱۱ × ۲۲، ۲۷۴، ۵۴۳ × ۱۵/۵، ۲۶/۵ کاغذ سپاهانی - جلد تیماج حنائی ضربی مقوایی درون آبی .

جنگ

از صدرالدین محمد گنابادی (جنابذی) است و خط محمد مؤمن و دیگران و
تاریخهایی از ۱۰۴۹ تا ۱۱۳۶ در آن آمده چنانکه اینک می بینیم .

فهرست مطالبها

۱- دیباچه ای از حاجی عنایت الله قلعه ای غزنوی در ۱۱۳۶ که میگوید از معمای
مولانا میر حسین و مولانا جامی در حاشیه این بیاض نوشتیم همچنین چند معما از محمد نصر الله
و جز او آوردیم (ص ۱-۲) .

۲- تعبیر خواب همان دوازده فصل فن چهارم نفایس الفنون آملی و دیباچه ای
بر آن هست و در آن از خط ملا احمد اردبیلی نقلی شده است . در پایان فصل ۷ آن
از خوابی که آملی در ۷۳۷ دیده است یاد شده (ص ۱۵) که در چاپ ۱۳۱۶ نیامده است
(ص ۳-۲۸) .

۳- استخراج شاه نعمه الله بنظم همان پیش گوئیهای دروغ که در آن از سالهای
۱۰۹۰ و ۱۱۵۰ و ۱۱۵۶ یاد شده بخط معین الدین علی بن شمس الدین علی حسینی در نیمه
شوال ۱۱۳۶ (۲۹) .

۴- نسخه خواجه نصیر (۳۰) یازده بیتی است بفارسی در پیشگویی

۵- استخراج شاه نعمه الله از جفر بنظم فارسی که در آن از سال ۹۰۹ یاد شده است

(ص ۳۰) .

۶- شعرهایی از میرزا جلال و میرزا حسن واهب و دوازده از قصیده مصنوع اهل
شیرازی مورخ ۱۱۳۶ (ص ۳۳) در اینجا خط صدرالدین محمد الجنابذی «مورخ ۲۱ شوال

۱۰۶۴ هست .

۷- دیباچه همین سفینه یا مجموعه فارسی و دیالای صفحه‌ها شعر محمود تونی و عبارتی به نثر و نظم در باره تولد فرزند بنام علی رضا مورخ ۱۱۱۹ و شعر میرزا محمد قاسم تونی هست (۳۵-۳۶).

۸- مقامات العشاق (۳۷-۴۲) به نثر و نظم و بسیار شیوا با عنوانهای «من منظومات، ایضاله، زیدالخیل، ومنه سلمه الله، اویس، ایضامنه، ایضا من مثنویات، رباعی منه، ایضا مثنوی، من مثنویات، رباعی، منه، بر تافتن عاشق روی دلرا از حصه معشوق بجانب سلطان عشق، ومنه سلمه الله ایمانهم، آمدن معشوق بر سر عاشق، من غزلیات، تشبیه کردن عشق را با آتش و تاثیر آن، وله ایضا، سوختن عاشق خرمن هستی خود را در طلب نسبت عشق و رسیدن معشوق بر وقت او و در آن حالت خود را پروانه آن شمع محفل عشق کردن و بوصول ابدی رسیدن، وله مثنویات» (همه اینها بشنگرف).

آغاز: من تألیفات حسان العجم مولانا کو کبی سلمه الله المسمى بمقامات العشاق حکایت اویس طائی و عاشق شدن او بر سلمی بنت عبدالله بن خلف خزاعی و انجام او به عشق محبوب حقیقی (بشنگرف نوشته شده) یکی از دوستان حکایت کرد که در ایام قدیم در قبیله طی اویس نامی جوانی بود که بخدمت توکل صحرای هستی را طی کرده بود و به تیغ آتش فشان عشق مطایای هوی و هوس را پی کرده.

انجام : رباعی له :

آنانکه غم تو بر گزیدند همه در کوی شهادت آرמידند همه
در معر که دو کون فتح از عشقست (۹) با آنکه سپاه او شهیدند همه

و كان ذلك في شهر سنة خمس واربعين وستمائة ٦٤٥ تاريخ به صحت پیوسته
که برهان الدین بعد از قتل شمس الدین چهل روز زنده بود و از رفقای او تا مدت یکسال
يك تن نماند (بتاریخ پنجشنبه ۹ شهر جمیع الاول سنه ۱۰۴۹ تمت تحریر یافت).

۹- افسانه درخت سقمونیا (هامش ۴۲).

- ۱۰- صورت کتابت که سادات بیادشاهان نویسند (۴۳) .
- ۱۱- افسانه عقل (پادشاه یونان) و فرزندش بنام «دل» و عشق (۴۴-۵۱) شعرهای میرزا قلی و میرزاجانی و دیگران در بالای صفحات هست.
- آغاز رساله : بسمله . مخترع این حکایت و مبتدع این روایت میکنند که در شهر یونان پادشاهی بود عقل نام و تمام دیار مغرب مسخر احکام او .
- انجام : و دل را نصیحتی چند کرد بعد از آن با خلاق شعار نیکو ورزیده نام نیکو در عرصه گیتی یادگار گذاشت و این داستان از ویادگار ماند والله اعلم بالصواب.
- ۱۲- رقعۀ خان خانان در پرشش بیماری (۵۲ - ۵۳) نیز شعر شیخ علی نقی در بالای صفحه .
- ۱۳- صحت و مرض فضولی بغدادی (۵۴-۶۳ مورخ ۲ ذی حجه ۱۰۷۶) با شعر میرزارستم.
- ۱۴- سرایای میرزا سیدعلی مهری رحمه الله (۶۴-۶۶) با شعر سبجانی نیز شعر شعاعی درص ۶۷ .
- ۱۵- صورت رمل استخراجی که بتاريخ غرة شهر ربیع الثانی ۱۱۴۱ مطابق پیچی ثیل مستخرج شده است (۶۸-۶۹) با شعر اوجی و فتحی یزدی و عبدالحسین وخسرو و «خوانبی که حاجی محمد صالح شیرازی جهت نواب اشرف دیده» بایک بیت شعر.
- ۱۶- هزلیات عبید (۷۱) بنشر باشعر شاه عباس و پاسخ آن .
- ۱۷- قصیده شیخ نظامی (۷۲) .
- ۱۸- ترجمه الشوق عرفی شیرازی (۷۳-۷۵) .
- ۱۹- معراج الخیال میرزا نظام استرآبادی (۷۶-۷۸) .
- ۲۰- شعر ظهوری ترشیزی (۷۹-۸۰) .
- ۲۱- قصیده ملک قمی (۸۱-۸۲) .
- ۲۲- قصیده مجیبی (۸۳) .

۲۳- قصیده خلاق المعانی (۸۴-۸۶) با شعر سحابی و در پایان آمده: «این چند قصیده حسب الفرموده... سمی گوهر فیاض در ساحت دشت بیاض نوشته شد بتاریخ شهر ربیع الاول ۱۰۵۴ نبشته محمد مؤمن».

۲۴- نامه‌ای منشور بفارسی خطاب به «فرزند ارجمند محمد محسن» که محمد اسماعیل حسینی کاشی درشوال ۱۱۳۶ بخواهنش محمد رضاییک نوشته است (۸۷).

۲۵- رساله عرفانی (۸۸-۹۴) گویا از سید قاسم انوار و دران آمده: «در تاریخ سنه تسع و سبعین و سبعمائیه بود که در شهر هرات... در خانقاه جدیدی در جوار مولانا ظهیر الدین خلوتی... ساکن بودیم».

آغاز: بسمله. سبحانك لا علم لنا الا ما علمتنا انك انت العليم الحكيم اصل اول در اسباب وصول بناء این اصل بر محبت و مناسبت است و مناسبت بر چهار نوع است: مناسبتی ذاتی که رابطه اتحاد جوهریست.

انجام: آنچه میان عموم مثل است که خدا خلعت بارزانی دهد یعنی لمعات انوار قدس بقا بالان دهد متعه الله تعالی بها و بامثالها نصیحت درویشانه آنکه غنیمت دانند فرصت را که سالها باید بیستان طریقت نهالی بدین سرسبزی و بهجت و استعمدادی بدین قابلیت و لطافت پیدا شود و وظیفه دعا آنکه جهانان یکام و فلك یارباد جهان آفرینت یکام تو بادا همه خداوند گیتی (تمة الکلام) شعر تقی و چند شعر دیگر هم در هاشم و بالای صفحات هست.

۲۶- رساله عرفانی (۹۴) شاید از همو (در ۱۱ سطر نیمه صفحه).

آغاز: بسمله. فتح باب جود و جراسباب وجود بر خلاف ماضی در حال و استقبال وقتی ظاهر گردد که اعلام نصرت و خیام دولت از خلوت خانه عزت... بفضای صحرای فاحشیت ان اعرف مرفوع و منصوب... گردد.

انجام: صورت و معنی ازممکن فرض بمعرض عرض وارد شد (تمت الکتاب بعون الملك الوهاب).

پس ازین «نسبت سیادت حضرت سیدالاحرار قاسم الانوار قدس الله سره العزیز»
و «سند خرقه آن حضرت نور الله مرقده» هست (در ۷ سطر نیمه صفحه).

۲۷- جنگ شعرهای میرعقل همدانی و زلالی خانساری و لطف الله نیشابوری

(۹۵).

۲۸- ساقی نامه ظهوری (۹۶-۱۰۵) با سه بیت شعر امیرشاهی.

۲۹- قصیده فردی (۱۰۶-۱۰۸) در ستایش محمدتقی و دران از قهستان یاد
شده است و تخلص او «فردی» است و در عنوان آمده «مولانا فردی اوقهی ستیانی»
با شعرهای جامی و فیضی هندی و ابن یمین و فلکی شیروانی (۱۰۹).

۳۰- قصیده مولانا محمد صوفی (۱۰۹-۱۱۰) با شعرهای آصفی و کمال اسماعیل.

۳۱- گزیده پنج گنج نظامی (۱۱۱-۱۳۵) نوشته در سرخه سمنان در نیمه‌های
ع ۱۰۵۸/۲ (۱۰۵۸/۲) بادباجه‌ای به نشر از صوفی شیرازی که می‌نویسد که سی‌چهل سالست از
شعرهای خوب بر می‌گزینم و اینک از خمسة شیخ نظامی ۱۴۰۰ بیت برگزیدم. با شعرهای
وقوعی و حاجی وقیصر و زمانی و نوروزعلی بیگ و شیدا و زمانا و ذوقی و محمد قاسم
نقاش و کمال اسماعیل و ظهوری و عرفی و شیخ علی تقی و هاتقی.

۳۲- شعرهای امیر خسرو (۱۳۶-۱۳۷) نوشته صدر الدین الجنابدی در ۱۲

رجب ۲۷۶).

۳۳- شعرهای مقبل (۱۳۸) با شعرر کنا (۱۳۹) و سبجانی و طالب آملی (۱۴۰)
و ناجی اصفهانی و طالب و سلیمای طهرانی و حکیم رکنا (۱۴۱) و وحشی (۱۴۲) و طالب
آملی (۱۴۳-۱۴۲) و سبجانی (۱۴۴) و صایبا (۱۴۵).

۳۴- قصیده طالب آملی در ستایش دیانت خان (۱۴۶-۱۴۷).

۳۵- مثنوی میرزا ملک مشرفی (۱۴۸-۱۵۳ مورخ ۱۰۷۶) با شعرهای رکنا
(۱۴۸) و حمزه خان (۱۴۹) و فتحی یزدی (۱۵۰) و میرزا جلالا (۱۵۱) و شیدای
لاهوری (۱۵۲) و ملک قمی و آفاشاپور و صایب (۱۵۳) و واهبا و کمال اسماعیل و نواب

میرزا جلالا (سلمه الله تعالى) وسید سبحانی و پاسبخ صایب باووشیخ مغربی و نافلاهراتی
(۱۵۴ مورخ ۲۳ شوال ۱۰۷۴) و صایب و محمدقلی و سلیمان و عرفی شیرازی و طغرای
مشهدی (سلمه الله تعالى) و جلالا و محب علی میبدی و میررضی و سبحانی (۱۵۵ مورخ
شوال ۱۰۶۴).

شعر سلیمای طهرانی و شیدای لاهوری و ظهوری در صفت اسب و فیل و مولوی و
حمید بیگ علوی و میرزا جلالا و میررضی و سلطان علی بیگ و طالب (۱۵۶ مورخ شوال
نوشتۀ همو).

۳۶- مجلس داشتن اسکندر با کیقوی چین از امیر خسرو دهلوی (۱۵۷-۱۶۰)
با شعر عرفی (۱۶۱) و محمدقلی سلیم در تعریف کوه و میرزا معز (۱۶۲) و میرزا جلالا
(۱۶۳) و محمدقلی سلیم (۱۶۴) و مولانا محمد تقی (۱۶۷).

۳۷- قصیده شیخ فیضی هندی (۱۷۲-۱۷۴).

۳۸- رباعیهای سبحانی نجفی (۱۷۵-۱۷۶).

۳۹- قصیده آفاشاپور (۱۷۷-۱۷۹).

۴۰- قصیده سلمان ساوجی (۱۸۰-۱۸۱).

۴۱- قصیده میرزا نظام دست غیب (۱۸۲) در پایان آمده: «نمقه میرک حسین

جنابدی».

۴۲- غزل شیخ بهایی و شعر میرزا ابراهیم (۱۸۳) و سلیم و صایب (۱۸۴) و

حکیم قطران که گویا از او نباشد و شعر میرزا محراب (۱۸۵) و میرزا ملک (۱۸۶) و

قدسی و دستور (۱۸۷) و شانی تکللو و داعی (۱۸۸) و محمد باقر مهجور و کمال اسماعیل

(۱۸۹) و انیسی شاملو (۱۹۰) و قدسی (۱۹۱) و ترکیب قدسی (۱۹۲) و شعر میرزا

محمد مؤمن حیدر آبادی گلکنده ای (۱۹۳) و میرزا محمد معصوم کاشی (۱۹۴).

۴۳- قصیده میرزا نظام دست غیب (۱۹۴-۱۹۵ مورخ ۲۱ ذی قعدة ۱۰۶۴) یا

شعر آشوب (۱۹۵) و انیس شاملو (۱۹۶).

- ۴۴- قصیده ادیب صابر (۱۹۸-۱۹۹) و شعر نوروز عیسی بیک و فیضی .
- ۴۵- ترجیع بند نعمت الله (۲۰۰-۲۰۱) با معما بنام عباس میرزا .
- ۴۶- شعرهای طالب کلیم (۲۰۲- ۲۰۴ مورخ ۱۰ ذی قعدة ۱۰۶۴) با شعر مولانا انیسی (۲۰۴) .
- ۴۷- شعرهای طالب آملی (۱۰۶) .
- ۴۸- محمود و ایاز انیسی شاملو (۲۰۸-۲۰۹) .
- ۴۹- مثنوی سالک نیشابوری (۲۱۰-۲۱۶) با شعرا بو تراب بیک و والہ و طالب و صایب و سنجر و میرزا طاهر واقعه نویس و ظهوری .
- ۵۰- ساقی نامه فضولی (۲۱۸-۲۲۲ مورخ ذی قعدة ۱۰۶۴) .
- ۵۱- مشهد انوار مولانا عراقی (۲۲۳-۲۲۶) با شعر وحشی نیزغزالی (۲۲۷) و طبیعی و طالب آملی و صایب و حکیم شنائی (۲۲۸) و انوری و رضی و حشمتی (۲۲۹) و کاتبی (۲۳۰) و میرزا رضی ارتمانی و طغرای مشهدی و شیدای هندی و ناظمای هراتی (۲۳۱) و واهب همدانی و مؤمن حسین پردی و میر سبحانی نجفی و میر مغیث محوی (۲۳۲) مورخ پایان ج ۲/ ۱۰۵۵ نوشته درویش سنجر برای نواب سیادت و اقبال پناه عالی جاهی صاحبی قبله گاهی شهر یاری .
- ۵۲- مثنوی حاجی محمدخان در تعریف کشمیر (۲۶۷-۲۳۷) .
- ۵۳- مخمس شفایی (۲۳۹) با شعر واصف و چند معما و شعر جامی (۲۴۲) .
- ۵۴- قصیده شاه طاهر دکنی (۲۴۵- ۲۴۹) با دوبیت « مرتضی برادر امام فخر رازی » (۲۴۵) .
- ۵۵- قصیده شائنی نکاو (۲۴۸-۲۵۱) .
- ۵۶- قصیده شاه اکبر (ص ۲۵۲) با شعر شمیخ بهایی (۲۵۳) .
- ۵۷- هفت بند حسن کاشی (۲۵۴-۲۵۶) .
- ۵۸- هفت بند قدسی (۲۵۷-۲۵۹) با شعر جامی (۲۶۰) .

- ۵۹- فرهاد و شیرین عرفی (۲۶۱ - ۲۶۶) یادداشت ۲۳ع ۱۱۰۶/۲ ابوالقاسم نامی زیریک بیت مجید اصفهانی و پهلوی بیٹی دیگر هست و او اینها را نوشته است (۲۶۷) نیز شعر جامی (۲۷۲) و محمد قلی سلیم و صایب و طالب و این بیت (۲۷۳):
نی قلیان مرا از بوسه اوداد خرسندی به نی شکر کسی کم دیده شفتالوی پیوندی
۶۰- قضا و قدر محمد قلی سلیم (۲۸۲-۲۸۴) با رباعی شوکت (۲۷۴).
۶۱- نان و حلوائی بهایی (۲۸۲ - ۲۸۸) و شعرهای پراکنده او (۲۸۹ - ۲۹۲) نوشته صدرالدین محمد ۱ محرم ۱۰۷۶) باشعر میرزا نظام دست غیب و فتحی و عرفی و امیرفروزی (۲۹۳) و پند رضا (ع) بهامون بفارسی (۲۹۴) و شعر قاری و نظری (۲۹۵) و نامه ای در طلب نهال به «دستوری نظاما میرزا احمد» (۲۹۶) و شعر احسن و جامی و نظام و نامه شاه طاهر دکنی (۲۹۹) و میرزا فصیحی (۳۰۰).
۶۲- قصیده ظهیر فاریابی (۲۹۷ - ۲۹۸) باشعر سجابی و «سواد کتابت میرزا محمود» (۲۹۸) و بندی به نثر فارسی (۳۰۱) و شعر میرزا ملک مشرقی و پاسخ میرزا فصیحی (۳۰۲-۳۰۳) و «کتابت میرا سیری که میرزا بیک نوشته» (۳۰۳).
۶۳- بحر طویل شاهدا (۳۰۴-۳۰۶).
۶۴- قصیده میرزا رضی و شعرهای او (۳۰۸-۳۱۴).
۶۵- نل و دمن شیخ فیضی (۳۱۵-۳۲۱).
۶۶- شعر غزالی و پاسخ زنگنه شکوه (۳۲۲ و ۳۱۷) باشعر صائب (۳۱۸) و شاه قاسم انوار و قدسی و عرفی شیرازی و صایب (۳۱۹) و بهاری (۳۲۳) و مرتضی قلی سلطان (۳۲۴) نوشته محمد حسین بهخواش میرزا صدرا در خوی در ۱ ذی قعدة ۱۰۵۹) نیز شعر جامی (۳۲۵).
۶۷- قصیده سیف اسفرتنگ (۳۲۶-۳۳۲).
۶۸- قصیده رشید و طواط (۳۳۳-۳۳۷).
۶۹- شعرهای حاج سراجا میرزا قاسما و مؤمن برای یکدیگر (۳۳۸-۳۳۹).

۷۰- قصیده سلمان ساوجی (۳۲۸) نیز شعرهائی که در آن از شاه شجاع

یاد شده (۳۴۵ - ۳۵۸).

۷۱- مثنوی مولانا عبدی گنابادی (۳۵۹-۳۶۰) با يك مخمس (۳۴۰).

۷۲- «شهر اشوب شفیع من بینات مجموعه کمالات میرزا محمد» به نشر (۳۴۰).

۳۸۰ متن و هاشم) باشعراهای نزاری و شریفا و شانی تکللو در بالای صفحات هست.

در این رساله از شاهزاده هندوستان که در سایه کنگره قصر دولت آمده بود و از شیخ پشم الدین در گزینی و ملا قزوینی و شاه سلطان حسین و اعتماد الدوله و میرزا محمد صالح رضوی و رستم خان سپه سالار و ازربافت و قبا و کمر زرین و مندی و شمشیر و خنجر و نافه و شتر و حلقه کمان و چارچوب دست و سردان و بسته های تنباکوی چانکی و مومیایی و جوارش و سفوف و شالیهای کار کشمیر و لنگ و آینه و قلمدانهای کار بهرام و مانی و کاغذهای خطایی و کشمیری و عنبر (با وصف اینها) و از آقا سجنجل عطار کوی نوقان و واعظ قزوینی یاد شده و نکات تاریخی و مذهبی لطیفی دارد.

آغاز: هو شهر اشوب من بینات مجموعه کمالات میرزا محمد شفیع. عرضه داشت ملازمان پادشاهزاده هندوستان بموقف عرض علمای اعلام دین مبین و فضایی دارالاسلام ایران زمین که برفرس فراموش و توسن فهم و کیاست سوار شده علم افتخار اعتقاد ائمه اطهار و لوای تشیع اولاد سید المرسلین در میدان شرایع ارشاد و معرکه جوامع اجتهاد برافراخته ... میروسانند.

انجام: ولعن این گمراهان مخذول که بمدلول آیه اللعنة الله علی الظالمین ظلم ایشان از کفر ابلیس مشهورتر است اوراد خمسۀ خود نموده نیستی و نگونساری ایشان را از درگاه ارحم الراحمین مسئلت نموده و مینماییم امید که به هدف اجابت مقرون باد بمحمد و آله الامجاد بمقتضای المأمور معذور بتضمیم اوراق مبادرت نمود (حرر العبد الاقل محمد امین بن محمد مؤمن تونی ۱۱۴۷).

۷۳- شعرهای وحشی و خضری و سعدی و امیر خسرو دهلوی و مولانا رومی و شاپور

وقدسی مشهدی وشکر طبسی (درستایش شاه عباس) و ثنائی و انوری و میر ملک و میر
مغیث محوی و ناجی (۳۸۲-۳۹۴) و جدول اختیارات برای سفر (۳۹۵) و شعر های
صایب و محمدقلی سلیم و عرفی و میرزا ابراهیم ارتیمانی و طلسم برای پیدا کردن دزد
(۴۰۰) و عبارتی هزلی و بسیار شیرین مورخ ۱۱۳۶ (۴۰۱) و عریضه محمدشفیع لوطی
بیرجندی بمیرزا رضی قایمی (۴۰۲) و «جدول المؤامرة فی الاختیارات علی کون
القمر فی البروج الاثنی عشر» (۴۰۶-۴۱۰) و جدول اختیارات بودن خالی السیر و ساعات
بست و سیر رجال الغیب در جهات و سیر سکزیلدوز و اختیارات ساعات ایام و لیالی و رویت
اهله و سهم الحوادث و اختیارات اتصال قمر بکواکب و چندین جدول نجومی دیگر
(۴۳۱).

۷۴- رساله در تقویم (۴۳۲-۴۳۹) از اسحق بن یوسف گیلانی.

آغاز: بسمله. حمدی حدو درود بی عد واحدی را سزد که صفایح افلاک را بخامه
نقش انازینا السماء الدنيا بزینة الکواکب از ثواب و سیارزین و زینت داده ... اما بعد
این رساله ایست در دانستن تقویم مرتب بر مقدمه و سه باب و خاتمه فقیر ... اسحق
منجم ابن یوسف الطیب گیلانی بنا بخاطر عنیزی در قلم آورد.

انجام: از نحس منصرف بود هیچ کاری نشاید کردن (تمت).

۷۵- اختیارات (۴۳۹-۴۴۰).

آغاز: بسمله. بدانکه این روزنامه ایست بتقویم نزدیک از تحویل ماه و سال
چیزی نقصان پذیرد و منسوخ گردد و یانه پرسیدن چیزها حاجت نباشد چکار را شاید
چکار را شاید از اول روز تا آخر روز از سه هفته تا سه هفته روزنامه است.

انجام: زهره وقت نماز عطار (تمت الرسالة ... بتاریخ یوم الخمیس من رجب

المرجب سنة ۱۱۳۶).

۷۶- اختیارات (۴۴۱-۴۴۴) درباره اختیارات سفر و درآمدن بشهر و تعلیم و تعلم و

عقد و نکاح و خریدن و فروختن و جامه نو بپوشیدن و پوشیدن و مانند اینها .
آغاز: بسمله . فایده در اختیارات خواص کلی و احوال که بطریق اشارت
 گفته شد .

انجام: خداوند طالع را همه کار نیک بود والله اعلم (تمت) .

۷۷- اختیارات (۴۴۴-۴۴۶) از ابوالقاسم بن حکیم یزدی .

آغاز: بسمله . چنین گوید ابوالقاسم بن حکیم یزدی ... که خدای تعالی مرا
 دویست و پنجاه سال عمر داده بود و در این مدت تجربه بسیار حاصل کردم از علم نجوم
 و غیره .

انجام: و اگر در آن سال خبر بزه وارزن و جاورس بکارند نیک باشد و خوب

شود والله اعلم .

۷۸- فصل دوم در نکته چند از اعمال نجوم از کتاب سفینه تألیف الحکیم

الکامل الشریف نصیرالدین محمد الطوسی (۴۴۶-۴۴۷) .

۷۹- رساله در تشخیص اوزان (۴۴۸-۴۵۰) .

آغاز: بسمله . تشخیص اوزان و آن مشتمل است بر سه فصل .

فصل اول در اوزان صغار .

فصل دوم در اوزان کبار .

فصل سوم در تحویل بعضی از اوزان ببعضی دیگر .

انجام: و آن چهار دانگ و نیم و درهم است (ثم بعون الله تعالی) .

۸۰- اختیارات (۴۵۱-۴۶۰) نوشته میرعلی بقایی از مجلسی دوم در سه فصل و

یک خاتمه (سپه ۷۲:۳) .

آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعد چنین گوید ... محمد باقر بن محمد تقی ... که

رساله ایست در بیان آنچه از احادیث معتبره اهل بیت رسالت ... معلوم میشود از سعادت

و نحوست ایام هفته و ماه بجهت ارتکاب اشغال و اعمال .

انجام : و مرد فاسقی دعوی پادشاهی کند .

۸۱- در طریق استخاره و وهم و دم و فال نامه و جدول ارسال قاصد و نامه و دایره فال که امام رضا برای مأمون ساخته و علی احمد بسری (؟) آن را از عربی بفارسی برگرداند (۴۷۶) .

۸۲- پرسش و پاسخ بفارسی درباره ۲۴ منزل ماه (۴۷۷-۴۸۱) برای هرمنزلی پنج سطر در ده بند که بند یکم سطر یکم «سؤال کردی ... بشمار» است و آغاز دیگر بندها « نیست کردی » .

آغاز: شرطین .

سؤال کردی از برآمدن کار بدان عدد صفحات و سطور بشمار نیست کردی از جای بجای نقل کردن بشارت باد که مبارکست .

انجام : نیست کردی از بهر شرکت عاقبت خیر و خوبی یابی .

۸۳- « جدول اسماء چهارده معصوم و کنیت و لقب و باقی حالات ایشان » بفارسی (۴۸۳-۴۸۶) و فالنامه پیامبر (۴۸۴-۴۸۵) و جدول شکایات نماز بفارسی که شیخ علی بن عبدالعالی نوشته (۴۸۶) و احکام اختلاج بفارسی (۴۸۲) و علم فراست (گویا از نفایس الفنون) (۴۸۳-۴۹۲) .

۸۴- مضماریانش (۴۹۳-۵۳۴) از نظام الدین احمد که بنام شاه عباس دوم ساخته است نام شاه و مؤلف و کتاب در دیباچه هست . يك مقدمه دارد در ذکر آغاز آفرینش اسب و باعث رام شدن او و سه مرحله « که بمنزله قلب و جناحین و خاتمه باشد » نخستین و دومی هر دو در سه باب و سومی در سه باب و چندین فصل و سپس يك خاتمه دارد که در آن اسبها و ایلخیهای سر کار خاصه شریقه موافق عرض یوننتیل و دفتر ارباب تحویل و نوشته مشرف اصطبل در رجب ۱۰۶۷ (تخافوی ئیل ترکی ۱۶۱ شاه صفوی) بر شمرده شده است (ش/۱/۳۰۶۵-مجلس ۳۷۹:۲ ش/۲۰/۶۲۱) .

آغاز: هوفرس نامه. بسمله. حمد و ستایش مر خدا بر ا که ابلق لیل و نهار چندان
که خیابان ازل و اید را در نوردد از ساحت عزتش نشان نیابد و پیر خمیده پشت درین
سال سپهر هر چند گردا گرد عالم بر آید در ادای معرفتش چون کره نو آموز سر اسیمه
حیرت باشد.

انجام افتاده: و بماعوذ به شمعون الصفافرسه الصماح وبما.

۸۵- اللغز (۵۳۸-۵۳۹) از امیر شمس الدین سید محمد حسینی خاتون آبادی
ملاباشی که بدرخواست دوستی ساخته است.

آغاز: بسمله. من نتایج افکار عالی جناب... شمس الملة والدين امير سيد محمد
الحسيني الخاتون آبادي ملاباشي دام اقباله لما كان بعض السلف من اهل الفضل والشرف
عن المهرة في هذا الفن شغلوا احيانا بذلك النوع من العمل.

انجام: رزقنا الله وایاکم افراد اکاملة منه في الآخرة والاولی والسلام

۸۶- اللغز (۵۳۹-۵۴۲) از همو. ایندو بر بی است.

آغاز: ایضاً من نتایج افکار عالی جناب معزی الیه دام عزه و افادته بسمله.
وبه نستعین. الحمد لله مالک الملک مجری الفلك مسخر الريح... ایها المتاملون فی
الالفاظ الرقيقة.

انجام: کی یشر بوا من رحيقها والحمد لله اولاً و آخراً وظاهر او باطنا.

۸۷- نامه عبدال مؤمن خان بشاه عباس (۵۴۳-۵۴۴).

۸۸- پاسخ این نامه (۵۴۴-۵۴۶) افتاده از پایان.

۲۹۵۱

تعمليق سنة ۱۲۷۱، عنوان زر و شنغرف، بسيار نسخه پايزه ایست، يادداشت تملك عباسعلی

حسینی مورخ ۱۲۹۵ در پایان در دو جا هست بامهر و خط او.

۲۷×۱۴، ۳۶×۲۴، ۳۱۶، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تریاکی مقوایی.

خلاصه لطائف الخيال

از صدر الممالك ميرزا محمد صالح رضوی ناظر بیوتات پسر میرزا محسن نواب
 وزنده در ۱۰۸۶ (ص ۲۷-۳۳۶) بادیباچه ای از محمد نصیر بن محمد جعفر بصری متخلص
 به نصرت (ص ۱-۲۶) و بنام تذکره نصرت هم خوانده میشود نزدیک بدو هزار بیت -
 (مجلس ۳ : ۶۳۴ - سیمه ۲ : ۴۷۹ - ذریعه ۷ : ۲۳۲ - استوری ۱ : ۸۱۷) اصل
 لطائف الخيال از شیخ مفید شاه محمد بن محمد شیرازی دارابی شاگرد شیخ بهایی است
 و در ۱۰۷۶ ساخته و نزدیک به ۲۶۰۰ بیت است و مؤلف خلاصه سرگذشت شاعران را از
 آن برداشت (صفحه عنوان و پایان نسخه ما).

آغاز: بسمله . لمؤلفه .

ای از تو بلند تارک و تاج سخن گوهر ز تو یافت بحر مواج سخن
 ... بلند خیالان محفل دانش و آگاه دلان فسحت کده بیهوش .

انجام :

غنچه را لعل لب منقار بلبل میکند

سرو اگر بپند ترا از خرمی گل میکند

۲۹۵۲

نسخ درشت و نستعلیق ریزمده ۱۴ و ۱۱ ، عنوان و نشان شنغرف ، جدول زر و مشکى ولاجورد
 و شنغرف ، دو برگ آغاز بریده و وصالی شده و بسیاری از عبارتها رفته است ، مالک عبدالباقی قاجار در
 ۱۲۷۴ ، مهر حاجی نجم الدوله و خط و مهر محمد جعفر بن حسین دارد ، با یادداشت مورخ ۱۲۸۴/۱۲۲۸ درص
 ۳۳۵ که کسی شهرهایی از تنوخی بربری آورده و می نویسد که در خانه مقرب الخافان حاجی مصطفی الیخان
 هستم و سخت پریشانم ، در ۵۲۴ ص .

۱۵×۲۱/۵ ، ۲۹×۱۶۳۲۶۳ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج حنایی ضربی متوایی

- ۱- گزیده حیات الحیوان (۱-۳۲۴) از دمیتری (۷۴۲-۸۰۸) که اصل آن در ۷۷۳
بنگارش در آمده و در ۸۰۵ پاکنویس شده است .
آغاز: بسمله . [رب تمم] بالخیر ویسر اختتامه بالیسر و صلی الله ... وآله و ...
الاسد من السباع معروف وله اسماء كثيرة قال ابن خالویه .
انجام : و ابتدی بملك الوحش الذی منه الشجاعة تقتمی و حسبنا الله تعالی
و کفی .
- ۲- المنتخب من المنتخب من ربيع الابرار (۳۲۷-۳۸۳) در آغاز و انجام درست
مانند نسخه کتابخانه دانشکده حقوق و در پایان دارد تمت اختیارات نکات المنتخب
من منتخب ربيع الابرار و در آن (ص ۳۷۲) عنوان « الباب الرابع والتسعون فی الوحوش
من السباع و غیرها » دیده میشود (حقوق ۲۴۲ - ادبیات ۱۶۳ و ۲۹۷) .
- ۳- نزهة القلوب (۳۸۷-۴۱۹) از حمد الله مستوفی در گذشته ۷۵۰ در ۷۴۰ در
بارۀ تواریخ اسلامی عربی و اسکندری سریانی و ایغوری ترکی و جلالی ملکی و فارسی
یزد گردی و جاهلی عربی و خطایی و خارزمی و رومی و سغدی و قبطی بخت نصری و
معتضدی و هندی و یهودی بنی اسرائیل . در تاریخ اسلامی حوادث آن از سال یکم تا ۷۴۰
آمده است . تا پنج تاریخ بر شمرده شده و دیگر تاریخها بعنوان بابت دوم تواریخی که در ایران
بر آن عملی نیست آمده است . او در آن (نسخه ما) میگوید « و در کتاب گزیده مشروح
کرده ام » (۳۸۹/۶) و از وضع زمان مینالد (۴۰۷) در آغاز آمده : « و اکنون شمار سالهاش
گفته شد که در هفتصد و چهل است » نیز : « و امسال که سنۀ اربعین و سبعمائۀ است »
(۴۰۷) در آن از « کتاب المجدودات » موسی بن میمون یاد گردید (۴۱۸) نیز : « در سنۀ
عشرین و اربعمائۀ شیخ رئیس ابوعلی سینا صورت عقد حساب نهاد و محاسبان را از

مهره شماری و دیگر منصوبها چون تخته فرنگی و امثال آن خلاص داد (۴۰۲) نسخه
ما برابر است با ص ۳۲-۵۲ چاپ ۱۳۱۱ بمبئی (ادبیات ۵۰۹)

آغاز: هو تواریخ که در ایران بدان عمل میکنند و آن شش تاریخ است الاسلامیه
العربیة ماه و سال اسلامی عربی قمر است و گردان یگر دشی نیز
انجام : و تاهبوط آدم ۶۶۸۵ سال .

۴- عیون الفصوص (۴۲۷-۴۲۱) گزیده ایست از کتاب محیی الدین اندلسی از
خود او چنانکه در پایان آن آمده است .

آغاز: رساله عیون الفصوص شیخ الکامل المحقق محیی الدین عربی قدس سره .
بسمله . فص حکمة الہیة فی کلمة آدمیة اعلم ان الاسماء الالہیة الحسنی یطلب بذواتها
وجود العالم .

انجام : فهو صاحب عدی و بیان فی اثبات الحیرة (تمت الرسالة الموسومة بعیون
الفصوص انتخابها منشی الفصوص منها لنفسه وهو الشیخ الکامل المکمل محیی الدین
العربی قدس سره) .

۵- جنگ (۴۲۷-۴۴۸) شامل مطاب فلسفی و کلامی بفارسی از قدس یونسی
محیی الدین و معالم التنزیل و شرح کلشن راز و از امام غزالی و اخبار نبوی و از فتوحات
مکیه .

۶- نقایس الفنون (۴۴۹-۵۱۱) بندها ایست از علم خط (۴۴۹-۵۱۱) و علم لغت
(۴۵۷-۵۱۱) و استیفا (۴۶۹-۴۷۲) و تفسیر (۴۷۲-۴۷۲) و دعوات (۴۷۲-۴۷۸) و
اشتقاق (۴۷۸-۴۸۰) و نحو (۴۸۰-۴۸۲) و علوم سیمیا و احکام نجوم و بیطره و اکتاف
و اختلاجات و دم و وهم و شطرنج و نرد و استخراج ضمایر (۴۸۲-۵۱۱) .

۷- جنگ (۵۱۳-۵۲۴) که پراکنده های ادبی و تاریخی و خبر است و از آنهاست
سر گذشت سلطان محمد نور شاگرد مولانا اظهر شاگرد مولانا جعفر شاگرد مولانا

غلامعلی غلام خواجه میر علی تیریزی استاد خط تعلیق و شطرنج که در زمان تیمور
کورکان بامولانا سعد الدین تفتازانی شطرنج باخته و بر او چیره شده (نقل از خط
مولانا قاسم).

۲۹۵۳

تعلیق مورخ ۳ محرم ۱۰۳۶/۱۱۶۱۳ ، جدول شنگرف و لاجورد و زنگار و زر و مشک ، با پنج
سر لوح آراسته وزرین ، کنار و میان دو صفحه آغاز هر گنجی حاشیه سازی و آراسته بر راست ، چندین
مجلس و تصویر زیبا دارد .
۲۱×۲۲ ، ۳۰×۱۸/۵۳۲۲۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد روغنی آراسته با گل و بوته رنگارنگ
وزرین درون و بیرون .

پنج گنج

از نظامی گنجوی است (ادبیات ۵۲) .

۲۹۵۴

تعلیق سده ۹۰۸ ، عنوان و نشان شنگرف ، نسخه از آن رستم بن احمد بن محمود شیر والی و میرزا
احمد زلفی علی آبادی بوده (آغاز) یادداشت ۳ شعبان ۱۰۱۱ و تملک حمزه بن ابراهیم ایلچی و چندیتی در
پایان هست ، نسخه تاباب چهارم اندر داروهای علاج اندر مچری (۹) وردادی بکار آید و علاج آن .

الأفراض الطبییه والمباحث العلاقیه

از سید اسماعیل گرگانی است (ش ۱۳۴۲ - ره آورد ۳۱) .

۲۹۵۵

تعلیق شهریار بن الوداد فراهانی در اسفند ۱۰۷۷ ، نشان شنگرف ، در ۴۵۴ ص ، نسخه را محمد بن
عبدالکریم کردستانی توسط ملا عبدالصمد محلاتی کتابفروش بیکتوعان در سپاهان خریده است با مهر
مورخ ۱۲۹۴ (آغاز)

۲۵×۱۸ ، ۲۷×۱۷/۳۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تریاکی مقوایی با برگردان

اساس الاقياس

از خواجه طوسی است .

۲۹۵۶

لستعليق همان نویسنده شماره ۲ در ۱۲۵۲ در ش ۱ درسمنان ، عنوان و نشان شنگرف ، ش ۳ نیمه دوم کتاب است و مورخ ۱۲۵۲ از سید حسن هزارجریبی سمنانی ، ش ۴ نوشته سید محمد طاهر بن محمد صالح حسینی مورخ روز چهارشنبه ۱ شعبان ۱۲۵۲ درسمنان ، در ۱۳۶ پ - ۱۴۶ ر بندیت بفارسی با عنوان « فی بیان القصص » در تفسیر پاره‌ای از آیات قرآن و در پایان دارد « کذا وجدت فی تفسیر ابوالیس » در ۱۴۷ ر - ۱۵۴ پ نیز چنین بندی هست .
 ۲۹ س ۱۰/۵ × ۴۰ ، ۱۵۳۱۹۵ × ۲۷ ، کاغذ فرنگی - جلد متوا .

مجموعه

۱- مصباح الانوار (۱-۱۳۶ ر) عنوانها در آن فصل است و پنجاه و سه فصل دارد و در پند و اندرز مذهبی است .

آغاز: بسمله و به نستعین ، تشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له ... فصل اول روی عن النبی ص قال خمس من کن فیہ اسکن اسکنه الله الجنة ... مناجات خداوند و ضمیر ما را از رب و شبیه خالی گردان مر کز دل ما را از فجور و طغیان صافی دار .

انجام : پس بلیقیس مسلمان شد و گفت بار خدایا من مسلمان شدم با سلیمان و احکام مسلمانی بگردن نهادیم و بعضی گفته اند که این معامله را آصف بن برخیا کرده بود و خدا را بدین نام میخواند که یا حی یا قیوم از برکت این دو اسم که خواند تخت بلیقیس حاضر شد (تمام شد کتاب مصابیح القلوب بتاریخ سته هزار و دوست و پنجاه و دو در شهر سمنان در ماه ذی قعدة الحرام اللهم اغفر لکاتبه و ناظره بحق محمد و آله . . . المظلومین) .

۲- جواهر الاسرار یا اخلاق محسنی (۱۵۵ ر - ۱۸۱ پ) از کاشفی (ف ۵۶۸) .

۳- التفسیر (۱۸۱ پ - ۲۰۳ پ) از محمد بن ابراهیم نعمانی که در بخار (۹۵:۱۹- ۱۱۹ باب ۱۲۸) آمده است و نسخه‌ها دیباچه تفسیر نعمانی را ندارد و پس از پایان تفسیر که درست همان است که در بخار (ص ۱۱۹) می‌بینیم روایتی از تفسیر محمد بن عباس سلمی از ابی عبدالله و از بصائر الدرجات و از طب الاثمة با چند روایتی دیگر افزوده دارد.

(معالم ش ۷۵۹ - نجاشی ص ۲۷۱ - خلاصه ۷۹ - منهج المقال ۲۷۳ - ف ۱۲۳۰ - کشف الحجب ۱۳۰ - ذریعه ۴: ۳۱۸).

آغاز: بسمله . وبه تستعین روی ابو عبدالله محمد بن ابراهیم بن جعفر النعمانی فی کتابه بعد الحمد و الثناء و ذکر شیء فی القرآن قال قال ابو عبدالله محمد بن ابراهیم بن جعفر النعمانی رضی الله عنه فی کتابه فی تفسیر القرآن احمد بن محمد بن سعید بن عقده قال حدثنا احمد بن یوسف بن یعقوب الجعفی عن اسمعیل بن مهران عن الحسن بن علی ابی حمزة عن ابیه عن اسمعیل بن جابر قال سمعت ابا عبدالله جعفر بن محمد الصادق ع يقول ان الله تبارک و تعالی بعث محمداً فختم الانبیا فلا نبی بعده وانزل علیه کتاباً فختم به الکتاب فلا کتاب بعده.

انجام: وعده اسحق بن یوسف الملکی قال حدثنا فضالة عن ابان بن عثمان عن زرارة بن اعین قال سالت ابا جعفر الباقر ع عن المریض هل تعلق علیه تعویذ او شیء من القرآن فقال نعم لا بأس به ان قوارع القرآن ینفع فاستعملوها .

۲۹۵۷

سیخ اسمعیل در ساعت ۷ روز چهارشنبه دهه سوم ماه یکم ۱۰۹۸ برای مولانا عبدالفتاح بن مولانا محمد فاضل مصعبی ، عنوان و نشان شنترف ، یادداشت تولد فرزند در ۱۴۰۰/۱ ج ۳ در صفحه عنوان دارد ، نسخه جلدیکم است .

۱۹ س ۱۱/۵ ، ۱۷۷ ۴۳×۲۵ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج مشکی ضریبی و قوایی

أبراب الجنان

از محمد رفیع واعظ قزوینی است .

۲۹۵۸

تستعلیق سده ۱۰ از ش ۱ تا ش ۱۱ ، ش ۲ انجام افتاده ، ش ۳ مورخ شوال ۹۹۷ در احمد نگر ، ش ۵ هم در احمد نگر نوشته شده ، ش ۱۳ بخط رهدار باید باشد ، عنوان و نشان شنگری ، ش ۱۱ (لمعات) مورخ پایان ذی قعدة ۹۹۷ ، در ص ۲۳۸ بندبست درباره استعداد و استحقاق از ایقاعات سید داماد بهمان خط ش ۱۴ ، در ص ۳۱۵ پایان رساله ایست بعرابی بخط «ابن محمد محمود رهدار» ، ش ۱۴ هم بخط اوست ، فهرست رساله های نسخه از شرح رباعیات تا شرح گلشن راز (خلاصه) در ص ۱۰۱ هست ، مالک محمد علی و جمال بن عیسی تبریزی در ۱۲۹۹ (ص ۱۰۰) ، یادداشت مورخ دلو ۳۱۵ در ص ۱۰۰ هست .
 ۳۱×۹/۵ ، ۱۱۴×۱۷×۳۵ ، کاغذ - جلد تیماج سبز ضربی مقوایی درون سرخ

مجموعه

۱- ایجاز مفاتیح الأعجاز (۱-۱۰۰) از رهدار عیانی شیرازی در شرح گلشن راز (مجلس ۲ : ۴۳ - دانشمندان آذربایجان ص ۳۳۴) .

آغاز: بسملة الحمد لمن له الحمد فى الاولى والاخرة والصلوة على شمس فلک الرسالة بنوره القاهرة محمد وآله ... اما بعد چنین گوید ... محمد بن محمود الملقب بر رهدار که چون تعطش و تشوق بزال فیض ارباب حقایق و معارف غالب بود و سخنان این طایفه علیه را ... بجان طالب و از جمله نفایس کتب که درین فن مشهور است کتاب مفاتیح الاعجاز فی شرح گلشن راز بود تالیف .. محمد بن بحیی اللاهیجی النور بخشى ... و این عاطل را ... مجال است کتاب مجموع آن نه لهذا رای قاصر بدان قرار داد که انتقادی از آن دیوان حقایق و سفینه دقایق بنماید که حل ابیات گلشن را کافی و از تکرار صافی باشد و الزام نمود که عبارت شریف شارح را بعینه مذکور سازد بی شایبه تصرفی مگر بطریق ندور استعجال باعث اندک تقدیم و تاخیری شده باشد ... این منتقد

را که مسمی است به «ایجاز مفاتیح الاعجاز» شرحی علیحده شماره‌اند و منسوب به غیر از شارح ... ندارد.

انجام: چپستر موضعی است در هشت فرسنگی شهر تبریز و مولد و مدفن ایشان ... همانجا است و الحمد لله الذی وقفنا لایجاز مفاتیح الاعجاز فی شرح گلشن راز حمدا یوافی نعمه و یکافی کرمه برحمتک یارب.

۲- شرح رباعیات (۱۰۱-۱۱۶) از جلال‌الدین محمد دوانی بر رباعیهای خود او (ف ۶۴) .

۳- شرح رباعیات (۱۱۸-۱۵۴) از جامی بر رباعیهای خود و او گفتاری از سعدالدین کاشغری در پایان گذارده است (ش ۳۰۸۸/۲-جامی حکمت ص ۱۵۲ و ۱۶۱ و ۲۰۴)

آغاز:

حمدالاله هو بالحمد حقیق در بحر نوالش همه ذرات غریق

نا کرده فضل محض توفیق رفیق نسپرده طریق شکر او هیچ غریق

پا کا یگانهای که کثرت ثنویت صفت و موصوف را گرد سر آورده عزت و وحدتش راه نیست ... اما بعد نموده میشود که پیش از انشای این نامه نامی و افشای این صحیفه گرامی رباعی چند در اثبات وحدت وجود و بیان تنزلاتش [به] مراتب شهود با تنبیه بر کیفیت یافتن آن علی سبیل الکشف و العرفان و رسیدن بآن بطریق الذوق والوجدان سمت اتمام گرفته بود و صورت انتظام پذیرفته اما چون ترجمان زبان را بواسطه رعایت قافیه میدان عبارت تنگ بود و ره نورد بیان را بجهت محافظت بر وزن پای اشارت لنگ ... لاجرم در ذیل آن رباعیات ... کلمه‌ای چند منشور از سخنان کبرای دین و عرفای اهل یقین مرقوم و مسطور میگردد.

انجام: و حضرت مخدومی ... در ذیل ... این دوبیت مثنوی که موافق حال و مطابق قال کمیّه است نوشته اند:

حرف درویشان بدزد مردودون تا بخواند بر سلیمی آن فسون
کار مردان روشنی و گرمی است کار دوان حمله و بی شرمی است
رباعی :

جامی که نه مرد خائفا هست و نه دیر

نی باخبر از وقفه نه آگاه ز سیر

هم فاتحه هم خاتمه اش جمله نوشت

فا فتح بالخیر رب و اختم بالخیر

(صورت اتمام رساله در ایام ابتلای خراسانیان در احمد نگر صورت ترقیم یافت
در شهر شوال ۹۹۷ و الله اعلم بالصواب) .

۴- رساله بلوغ و حریت (۱۵۵-۱۵۸) از عزیز نسفی .

آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعد چنین گوید ... عزیز محمد نسفی که جماعت
درویشان ... ازین بیچاره درخواست کردند که می باید در بلوغ و حریت رساله ای
جمع کنی که بلوغ و حریت چیست .

انجام : وما تیز در جایهای دیگر ذکر کرده ایم تکرار نکردیم تا بتطویل
[نیا انجامد] والحمد لله رب العالمین .

۵- رساله در بیان عالم کبیر و عالم صغیر (۱۵۹-۱۶۴) از همو .

آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعد چنین گوید ... عزیز محمد نسفی که جماعت
درویشان ... ازین بیچاره درخواست کردند که می باید که رساله ای جمع کنید که عالم
صغیر نمودار عالم کبیر است چونست .

انجام : چنانکه خیام مشکین که من درین صحرای کافوری زده ام ای درویش
(این رساله را در شهر احمد نکر نوشته شد والحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و
آله اجمعین) .

۶- رساله ملك وملكوت و جبروت (۱۶۵-۱۷۰) از همو.

آغاز: بسمله . حمدله . . . چنین گوید . . . عزیز بن محمد تسفی که جماعت درویشان . . . ازین ضعیف درخواست کردند که در بیان ملك و ملكوت و جبروت رساله ای جمع باید کرد .

انجام : زنهار که این سخن را تجربه کن والله اعلم والحمدلله رب العالمین .

۷- رساله ملك وملكوت و جبروت (۱۷۰-۱۷۴) از همو.

آغاز: بسمله . حمدله ... ای درویش باشد که درین رساله بحث ملك وملكوت و جبروت تمام شود چنانکه مراد درویشانست و بشرح نوشته اند فصل بدانکه ملك عالم شهادتست و ملكوت عالم غیب است و جبروت عالم غیب الغیب .

انجام : واگر دولت داری اعتماد بران مکن که معلوم نیست که ساعتی دیگر چون باشد واگر محنت داری همچنین (والحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی محمد وآله اجمعین) .

۸- در ملك وملكوت و جبروت (۱۷۴-۱۷۶) از همو.

آغاز: بسمله . حمدله ... ای درویش باشد که درین رساله بحث ملك وملكوت و جبروت تمام شود بدانکه ملك عالم اصداد است و ملكوت عالم ترتب و جبروت عالم وحدت .

انجام : که واجب شد طبیعت را مکافات (والحمدلله رب العالمین والسلام علی محمد وآله واصحابه اجمعین) .

۹- نی نامه (۱۷۷-۱۸۲) از جامی (ف ۱۵۴) .

۱۰- ده قاعده (۱۸۳-۱۸۷) از میر سید علی همدانی (ف ۴۳۶) .

۱۱- لمعات (۱۸۸-۲۱۴) از شیخ عراقی (ف ۴۸۵) .

۱۲- التحصین فی صفات العارفین (۲۱۶-۲۲۷) از ابن فهد حلی (ف ۶۵۵) .

تستعلیق سده ۱۹، عنوان و نشان شنگرف، خط عبدالعلی مورخ ۱۱۷۸ و تاریخ ۲۶ رجب ۱۱۷۸ درص ۴۴۶ دیده میشود، مالک محمدعلی بن محمد هادی طیب قزوینی (ص ۱۰)، بایاراشت «... دوازده هزار است به هژده محمودی در تاریخ بیست و ششم شهرزی القعه خریده شده قیمت هزار و صد و بیستار» درص ۹، درص ۲۴۶، آغاز افتاده.

سطر چلیپا ۲۱×۱۴، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج عنابی ضربی

مجموعه العجائب

شعرها و بندهای منشور بر گزیده است از سرایندگان و نویسندگان ایرانی و در ص ۱۲ بدین گونه نامیده شده و دیباچه ای دارد که در آغاز نسخه در ص ۱۰ دیده میشود و این نسخه در ۵ رجب ۱۰۴۴ هـ در احمد آباد هند نوشته شده است (ص ۱۹۰).
فهرستی کهن در ص ۱۰-۱۲ هست و در آن این جنگ «مجموعه العجائب» نامیده شده و از آن بر می آید که در این جنگ نخست ترجیع بندها و سپس ترکیب بندها و قصاید و شعر و دیوان و باز قصاید و رباعیات و مثنوی و نثریات و مرثی و مقطعات و هجوایات و نسخه جلاب و کیفیات هم باید باشد و نام شعر اهرم در این فهرست هست ولی همه محتویات آن اکنون در آن دیده نمیشود و آقای باستانی فهرست تازه ای بخط خود برای آن نوشته که نگارنده بار جوع بخود نسخه تا اندازه ای آن را کامل ساختم و اینک آنرا می بینم:

فهرست نام شاعران

- ۱- محمد سلیم نقیب سبزواری
- ۲- محمد حسین ۱
- ۳- عبدالواسع بن جمال الدین سهروردی ۲
- ۴- علی بیگ تبریزی ۳
- ۵- نباتی ۳

- ۶- باباطالب ۳
۷- کاهی ۵
۸- عرفی ۵
۹- میررکن الدین ۵
۱۰- میرزا محمود ۵
۱۱- فغانی ۶
۱۲- کاتبی ۶
۱۳- سلطانه حسین میرزا ۷
۱۴- خواجه افضل تر که ۷
۱۵- شکیبی ۷
۱۶- نواب کامیاب ۸
۱۷- نصیرای همدانی ۱۴
۱۸- میرزای عالمیان ۱۴
۱۹- دیباچه نصیرای همدانی ۱۵
۲۰- دیباچه میرزای عالمیان برای میرزا شفیع ۱۶
۲۱- قطعه میرزا قاضی زاده در پاسخ نواب بدیع الزمان ۱۷
۲۲- رقعہ میر صدرالدین محمد بیگی ازارباب نغمه ۱۷
۲۳- رقعہ میرعلیشیر در اجازه سفر مکه ۱۸
۲۴- میرداماد در شرح شعر سیف اسفرتنگ ۱۹
۲۵- قضا و قدر سفره چی شاعر که در سنه ۱۰۴۱ نوشته ۲۱ و تتمه آن در ۱۵
۲۶- قدسی ۲۳
۲۷- محمدقلی سلیم ۳۱۹ و ۲۳۷
۲۸- سید مازندرانی ۲۹
۲۹- ملهم قزوینی ۲۹
۳۰- وحشی (فرهادوشیرین) ۳۱
۳۱- رشیدای تبریزی ۹۷
۳۲- حسن گلو سوز ۸۳ و ۹۷
۳۳- مثنوی عبید ۸۵
۳۴- ترکیب بند علینقی کمره ای ۸۷
۳۵- صائب ۸۸ و ۹۶
۳۶- بستان خیال بتاریخ «گل نظم» ۸۹
۳۷- منظومه فضولی ۹۷
۳۸- جلای شیرازی مثنوی ۹۸
۳۹- میروالهی ۹۹

- ۴۰- ضمیری اصفهانی ۱۰۱ ۴۱- قانع قزوینی ۱۰۳ و ۱۱۴
 ۴۲- فرهاد و شیرین وجدی همدانی ۱۰۵
 ۴۳- داعی ۱۰۶ ۴۴- آقارضی اصفهانی ۱۰۷
 ۴۵- میرزا رضی صدر ۱۰۷ ۴۶- ملا محمد وجدی شیرازی ۱۰۶
 ۴۷- ظهوری اصفهانی ۱۰۷ ۴۸- کلیم ۱۰۷ و ۱۱۶
 ۴۹- ندائی ۱۰۸ ۵۰- زمانای مشهور تخلص ۱۰۹
 ۵۱- شاهد نیشابوری ۱۱۰ ۵۲- صیرفی قمی ۱۱۲
 ۵۳- غیاثای حلوانی ۱۱۲ ۵۴- قانع (مقطعات) ۱۱۴
 ۵۵- مؤمنان ۱۱۵ ۵۶- ملک قمی ۲۸۹ و ۱۱۶
 ۵۷- طرزی لاهیجی ۱۱۶ ۵۸- وحدت ۱۱۶
 ۵۹- ملا غروری ۱۱۷ ۶۰- حیدر ۱۱۷
 ۶۱- شهرتی شیرازی ۱۱۷ ۶۲- نیکی ۱۱۸
 ۶۳- احمد (سده) ۱۱۴ ۶۴- نوعی اصفهانی ۱۱۹
 ۶۵- اوجی نطنزی ۱۱۸ ۶۶- خضری خضرانام ۱۱۹ و ۱۱۴
 ۶۷- میرزا فصیحی ۱۲۲ ۶۸- میرزا ملک مشرفی ۱۲۴
 ۶۹- ولی دشت بیاضی ۲۱۷ و ۲۲۵ ۷۰- حکیم رکنا ۲۱۵ و ۲۰۰ و ۱۲۷
 ۷۱- نظام دست غیب ۱۲۸
 ۷۲- امیر والهی قمی در هجو مرتضی مستوفی نطنزی ۱۲۸
 ۷۳- شیخ شاه نظر قمشه‌ای ۳۱۵ و ۱۲۹
 ۷۴- ملک فطرت قمی ۱۳۲ ۷۵- سنجر کاشی ۱۳۳
 ۷۶- سعیدا ۱۳۵ ۷۷- شیخ ابوالقاسم کازرونی ۱۳۸
 ۷۸- فغفور گیلانی ۱۳۹ ۷۹- دانا ملا ابوالحسن ۱۳۹

- ۸۰- رافع (تقرین نامه) ۱۴۱ ۸۱- اثر ۱۴۲
- ۸۲- امیر خسرو دهلوی ۱۴۴ ۸۳- واعظ قزوینی ۱۴۴
- ۸۴- میرزا خصمی ۱۴۶ ۸۵- میر سعید ۱۴۶
- ۸۶- میر مشتاق ۱۴۶ ۸۷- ابن یمین فریومدی ۱۴۷
- ۸۸- شاه شجاع ۱۵۱ ۸۹- حکیم حاذق ۱۵۱
- ۹۰- سالکای طبیب ۱۵۱ ۹۱- شاه سنجان ۱۵۱
- ۹۲- صبوری تبریزی ۱۵۱ ۹۳- واصل (شعر مورخ ۱۰۲۰) ۱۵۲
- ۹۴- تفکر ۱۵۲ ۹۵- شانی تکلو ۱۵۳ و ۳۲۳
- ۹۶- نوعی خبوشانی ۱۶۳ ۹۷- ملا محمد صوفی ۱۷۷
- ۹۸- عارف ۲۰۰ ۹۹- امانی دهلوی ۲۰۲
- ۱۰۰- محمد زمان راغب ۲۰۲ ۱۰۱- شکر ۲۰۳
- ۱۰۲- افجنکی ۲۰۴ ۱۰۳- صایب ۲۰۶ و ۲۳۹
- ۱۰۴- آقاشاپور طهرانی ۲۰۸ ۱۰۵- مجذوب تبریزی ۲۱۹
- ۱۰۶- قانع (خسرو شیرین) ۲۴۰ و ۱۵۷
- ۱۰۷- عبدالواسع حبلی ۲۴۲ ۱۰۸- قیدی ۲۴۲
- ۱۰۹- امینی ۲۴۲ ۱۱۰- انوری ۲۴۲
- ۱۱۱- ملای رومی ۲۴۳ ۱۱۲- خواجوی کرمانی ۲۴۸
- ۱۱۳- ناصر بخاری ۲۵۱ ۱۱۴- سخا ۲۵۳
- ۱۱۵- حافظ ۲۵۴ ۱۱۶- عمید زاکانی ۲۵۸
- ۱۱۷- قصاب گیلانی ۲۵۸ ۱۱۸- محمود بیگ سالم ۲۶۰
- ۱۱۹- سعدی ۲۶۲ ۱۲۰- خیام ۲۶۷
- ۱۲۱- زکی همدانی ۲۶۹ ۱۲۲- ممتاز ۲۷۱
- ۱۲۳- شیخ فخرالدین عراقی ۲۷۸ ۱۲۴- انیسی ۲۷۲

- ۱۲۵- سلمان ساوجی ۲۸۲ ۱۲۶- مسرور ۲۸۸
 ۱۲۷- غزالی مشهدی ۲۸۴ ۱۲۸- وحشی ۲۹۴
 ۱۲۹- سنائی ۲۹۵ ۱۳۰- ملاطبعی ۳۱۰
 ۱۳۱- فیضی دکنی ۳۱۱ ۱۳۲- مجیبی ۳۱۲
 ۱۳۳- میرزارضا ارتیمانی ۳۱۲ ۱۳۴- شفائی ۳۱۸
 ۱۳۵- محمدقلی سلیم ۳۱۹ ۱۳۶- شانی تکلو ۳۲۳
 ۱۳۷- کاتبی نیشابوری ۳۳۱ ۱۳۸- لسانی ۳۳۱-۳۳۴
 ۱۳۹- قلندر ۳۳۵

شعر برخی از شعر امانند محمد سلیم ملقب به سبزواری متخلص به نقیب (ص ۱ و ۹ و ۱۱)
 و امانی دهلوی (۲۰۲) و عبدالواسع بن جمال الدین سهرودی ص ۲ و ... ص ۲۸۱ و ممتاز
 (۲۷۱) و تفکر شاعر (۱۵۲) و محمد یوسف نقیبی (۱۲۷) بخط خود آنها در این نسخه
 هست.

آغاز نثر: بسمله.

سز حمد و ثنا او را که مشئت خاک را بخشد

گزیند دین و اسلام و دهد تشریف نطق ارزان

حمد و ثنا قیومی را که واردات او از شائبه اعراض مصفاست ... (میان ص ۱۰

و ۱۱ افتاده و دیباچه کامل نیست) رقعه ای که خدام افاصت دستگاه نصیرای همدانی در

طلب آب یاسمن زار بوزارت پناه میر معین وزیر اصفهان نوشته (آغاز ص ۱۱).

تستعلیق مورخ شب دوشنبه ۱۲۶۴/۴ع ۲۵ و عنوان و نشان شنگری در شماره ۱، تستعلیق و نسخ
 معرب با عنوان شنگری در شماره ۲ و هر دو باید از یک نویسنده باشد، درص ۲۰۷ و ۲۰۸ خط مورخ ۱۲۶۴ با
 مهر مورخ ۱۲۵۸ محمد باقر هست و عبری و می نویسد که من این را برای خودم نوشتم.
 ۱۳ ص ۱۴، ۱۲۹، ۱۱۵×۱۷/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی

۱- سرالادب فی مجاری کلام العرب (۶-۲۰۵) از ثعالبی است (مجلس ۲: ۲۷۴).

۲- المقالات (۲۰۷ - ۲۵۷) در ۹۸ مقاله است و نزدیک باطواق الذهب و اطباق

الذهب و درپند و اندرز است.

آغاز: بسمله: اللهم انی احمدک علی ما ازللت الی من نعمتک و علی ما ازلت من نعمتک علی ربی لم اکن اهلا للاولی و کنت بالثانیة اولی ... وان تفیض علی هذ المقالات من البرکة و القبول.

انجام: فکیف رضیت لدینک بالفدی، المؤمن لایرضی بذل. الحمد لله رب العالمین...

کثیرا کثرا.

استعلیق شارح در دهه سوم صفر ۱۱۱۱، عنوان و نشان شنغری، خط خورده ۳۵۳ هجری دارد.

۲۰×۱۳، ۱۳۱×۱۲×۱۸/۵، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای

کشف الخلاصة

شرحی است بفارسی و ترجمه مانند و بی استدلال از ابوالبرکات بن اسماعیل خادم مشهدی بر خلاصة الحساب شیخ بهایی نام شارح و کتاب در دیباچه هست و سبک فارسی نویسی آن چندان خوب نیست.

آغاز: سپاس افزون از حساب و عداد و ستایش بیرون از شماره و تعداد احدی الذاتی را سزا است که هندسه قدرت کامله اش ارقام سموات تسعه و اجرام سیارات سبعة را بقلم قضا مرقوم.

انجام: تاحق تعالی، نگاهداری تو نمابد تاریخ تمام شرح تألیف شیخ بیست و یکم شهر رجب ... سال هزار و صد و نه واقع شد فراغ از تسوید این کتاب بردست شارح ابوالبرکات در عشر آخر شهر صفر از شهر هزار و صد و یازده.

۲۹۶۲

استعلیق سده ۱۶، جدول زرومشکی و شنگرف و لاجورد، سراوح زرین و دو صفحه نخستین در کنار و میان سطرها زرافشان و حاشیه سازی شده .
 ۱۵س ۶×۱۴، ۸۴×۱۰/۵، ۱۷/۵، کاغذ سپاهانی - جلد روغنی با ۳ ل و بوبه زمینه زرد درون سبز

منبع الفیوض

شرحی است بر حدیث « اهللیجه » از عبدالله بن حکیم اسماعیل لاهیجی مورخ ۱۰۸۹ = « منبع الفیوض » در دیباچه از مولانا حسن علی یاد شده که می گفت در حدیثی آمده که در سفرها باید حدیث اهللیجه و مفضل را همراه داشت . این رساله را او پس از شرح عربی که بر همین حدیث بنام « منبع الفیض » (= ۱۰۸۳) نوشته است بدرخواست دوستان بفارسی شیرینی ساخته است او میگوید که حدیث اهللیجه چون منکر توحید را برآه راست میکشاند بهتر است از توحید مفضل که مخاطب آن مفضل موحد است (دیباچه) در پایان هم از منبع الفیض یاد شده است .

آغاز: بسمله . و به نستعین . سیاست و ستایش بی قیاس محمود بالاستحقاق و موجود علی الاطلاق را سزا است که هر جزئی از اجزاء حقیقه رشیده خوش عنوان عالم امکان بتمنهایی شاهدیست بر یکتایی گوهر والای عظیم الالای او که از کمال اعتماد و وثوق زیاده بر هزار شاهد عادل معادل تواند بود .

انجام : و این مطلب عظیمی بود که حضرت استاد مولانا عبدالرزاق لاهیجی فیاض که افتخار زمین و زمان بوجود شریف عدیم البدل او بود و در زمان وجود عاقبت محمود که رایارای آن بود (افتاده) .

۲۹۶۳

نسخ محمد بن قانون از لوی اکردری در شهر صاروین در ۷۸۰، نشان شنگرفی، با حواشی با نشانه « ه ، اصباح »، مالك حسن بن عبدالکریم بحرانی کرزکانی در شعبان ۱۰۴۳ .
 ۱۱س ۷×۱۱، ۱۵۴×۱۴/۵، ۱۷/۵، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج قهوه ای

الضوء

شرح مصباح مطرزی است از اسفراینی (ف ۲۵۹۳ - حقوق ۳۹۹) در صفحه
عنوان نسخه مادر یکجا آمده که این کتاب از مولانا رضی الدین است و از کتاب
الاقلیلید در شرح مفصل زمخشری گرفته است .

آغاز: بسملة . ان احق ما یتوشح بذکره صدور الکتب و الدفاتر و یتوفر علی
نشره السنة البادی والحاضر حمد الله سبحانه وتعالى علی زواهر ابادیه .

انجام : و هذا باب الاطناب فیه مجال لکنه یفضی الی الاملال فاقتصرت علی
هذا القدر فلیس الری عن التشاف والله اعلم بالصواب .

۲۹۶۴

نسخ ۱۲۵۹ ، نشان شنغرف .

۱۶س ۷×۱۲/۵ ، ۸۱×۱۱۴/۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضرابی .

مجموعه

۱- رساله سعد و نجس (۱پ- ۲۱ر) از محمد باقر سنز واری که برای شاه سلیمان
صفوی ساخته است . در آن یاد شده از ابوریحان بیرونی و عقد جواهر الالفاظ باخبار مدینه
الفسطاط و ابوالفرج زنجانی و « بعضی رسایل که بعضی افاضل اطبا در زمان نواب
رضوان آشیان طهما [سب] الحسینی الصفوی در احوال نوروز نوشته »

آغاز: بسملة . حمد بی حد و قیاس و ثنای رفیع تر از اندازه و خراس سزاوار مبدعی
است که چهره ماه و مهر و بنای رفیع بنیان سپهر افر و خت و افر اخته مهر و عنایت او است . .
اما بعد چون خاطر قدسی . . . شاهنشاه ظل الله . . . شاه سلیمان الحسینی الموسوی . .
بنیل حقایق و ادرک دقایق . . . مصروف و معطوف است امر اعلی عز و صدور و شرف و رده یافت که

کمترین دعا گویند محمد باقر سبزواری رساله [ای در] تحقیق ایام و روزهای مبارک و مسعود و منحوس از ایام و شهر و اسلامیه [که] از احادیث شریفه ظاهر میشود و از روایات منقوله از اصحاب عصمت و طهارت مفهوم و مستفاد میگردد مرتب دارد لاجرم امتثال الامر الاعلی درین باب شروع نموده امور مذکور بر سبیل ایجاز و اختصار ایراد می نماید ... و این رساله مرتب بر مقدمه و دو باب و خاتمه [است] مقدمه در بیان روز و شب و ماه و سال و اختلاف تواریخ امم ... باب اول در بیان تاریخ هجری و شهر و قمری و ایام معینه که در شهر عربیه بحسب خوبی و بدی امتیاز دارند و ذکر بعضی از آنچه در باب ایام هفته وارد شده و در این باب چند فصل است ... (دو فصل دارد و میان بر گهای ۸ و ۹ افتاده و باب دوم در نسخه نیست) مطلب سیوم در تسمیه روز و نوروز ... و در این دو مقاله است مقاله اولی در سبب تسمیه روز و نوروز ... مقاله ثانیه در احکام و وقوع روز و نوروز در ایام هفته ... خاتمه در بعضی احکام که از احادیث مستفاد میشود .

انجام : چون پرتوی از اشعه النفات خاطر شاهنشاهی ظل اللهی متوجه ترتیب این رساله شد امید آنست که به نحوی باشد که در نظر اعلی ... مستحسن نماید و در نظر جمهور انام مقبول افتد امیدواری ... چنانست که سایه معدلت پیرایه پادشاه ... بر مفارق ایام مخلص و مستدام بوده همیشه آفتاب سپهر دانش بر اطراف شرق و غرب این جهان تافته بر اوج بروج عظمت طالع و لامع باد بمحمد و آله الامجاد حسبی الله و کفی بالله شهیدا (سنه ۱۲۵۹) .

۲- اختیارات (۲۱ - ۷۳ پ) از مجلسی دوم در ۲۶ فصل .

آغاز: بسمله . حمدله . اما بعد چنین گویند ... محمد باقر بن محمد تقی المجلسی ... که این رساله ایست در بیان آنچه از احادیث اهل البیت ... ظاهر میشود از بعضی امور و آنچه از کتب معتبره علمای سلف استخراج میشود در باب بعضی ضروریات و بجهت ارتکاب اشغال ... تا آنکه جمعی از خواص شیعیان ... [به] این رساله رجوع

تموده باختیار ساعات نجومیه که بحسب شرع مدموم است محتاج نباشند .
انجام : روز جمعه اگر بعد ازظهر بانك كند دولت است و رفع نكبت و پیش
 ازظهر اندك نقصانی دارد (فصل بیست و ششم در بانك کردن مرغ خانگی) .
 ۳- کامل التعبير (۷۴ ر - ۸۱ ر) .

آغاز: بسمله . حمدله . . . بدانکه چهارده استاد که در علم تعبیر نادرالعصر
 بوده اند هر کدام بنوعی کتابی دراین فن پرداخته اند و اختلاف در آنها واقع میشود و
 چون این کتاب اختلاف ندارد و اثر آن ازخیر و شر بظهور میآید لهذا به « کامل التعبير »
 مسمی گردید ... شش نفر ازین استادان فرید دهر بوده اند اول دانیال دوم امام جعفر
 صادق سیم محمد بن سیرین چهارم جابر مغربی پنجم ابراهیم کرمانی ششم اسمعیل
 ابی شعب ... و این کتاب به پنج [ه] باب مرتب گردانده شد .
انجام : اگر کسی در خواب گر گ بیند امیران (اقتاده) .

۲۹۶۵

تتمت علیق ترکی سده ۱۱ ، عنوان و نشان شعری ، در صفحه عنوان شعری ترکی با تاریخ ۱۰۳۹ دارد

و شعر خسرو هروی .

۱۹ س ۹ × ۱۷ ، ۱۴۸ ۱۱/۵ × ۲۰ ، کاغذ فرنگی -- جلد نیمه جایی ضربی

مجموعه

۱- دیوان (۲ پ- ۳۵ پ) از یحیی ترک شاعر عثمانی و همزمان سلطان عثمان خان

در غزل و قصیده بترکی .

آغاز:

بنام خداوند افلاک و خاک	برازنده گوی چو گان تارک
نگارنده قبه آبگون	حباب آور ساغر سرنگون

جلال بخش آینه جان و دل لطافت ده طیمت آب و گل

ازین پس تر کی است، پس ازین تا ۳۸ پ شعرهای تر کی عطایی و جلایی است و يك بیت از گل صدبرك نوعی افندی بتر کی (۳۹ ر). پس ازین بندیست به نثر تر کی و شعرهای تر کی یحیی و ساقی نامه قسمی بفارسی و شعر تر کی فهیما و نفعی تا ۷۲ پ .
 ۲- اخلاق (۷۳ ر - ۱۴۷ پ) بتر کی گویند اخلاق علائی تألیف ابن الحنائی در گذشته ۹۷۹ در شام در ۹۷۲ (وین ۱۸۷۹ - نشریه ۲۱۳:۱) از آغاز و انجام افتاده و در آن از خواجه طوسی و سلطان سلیمان و خواجه احرار عبدالله سمرقندی و مولوی و امیر معین الدین پروانه یاد شده و سه مقام و يك خاتمه و نه باب در آن (نسخه ما) آمده و شعرهای فارسی دارد .
 چنین است فهرست بابها :

باب اول خلقك اقسامنه تقسیمى بیاننده .

باب ثانی اجتناس فضایل .

باب ثالث اقسام فضایلك اضدادی اولان اقسام ردایل .

باب رابع فضایله مشتبیه ردائلك .

باب خامس فضیلت عدالت بیاننده در .

باب سادس اقسام فضیلتك بیاننده در .

باب سابع تحصیل فضایل و اکتساب سعادت ایتمه نك طریق موصلى .

باب ثامن حفظ الصحة نفس .

باب تاسع امراض نفسانیه نك فردا فرداء اهملری بیاننده در .

۲۹۶۶

نستعلیق سید هاشم بن سید محمد علی موسوی یزدی در صفر سال ۱۳۵۵ د ر ش ۱ و نسخ ۱۳۵۴ د ر ش ۳ و نسخ زیر تر ابراهیم بن محمد موسوی د ز فولی در دارالمنافقین د ز فول در پسن روز پنجشنبه ۶ رجب ۱۳۵۴ د ر ش ۴ ، عنوان و نشان شنغرف .

۱۲ س ۱۴/۵ × ۷/۵ ، ۱۶۱ ص ، ۴۱/۵ × ۱۵/۵ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج مشکی

- ۱- الاسامی فی الاسامی (۲ پ - ۹۵ پ) از میدانی نیشابوری در گذشته ۵۱۸ که در ۱۴ رمضان ۴۹۷ ساخته است (فرهنگامه ها ص ۳۱) .
- ۲- الرعاية فی دراية الحديث (۹۶ پ - ۱۴۸ ر) شرحی است از شهید ثانی بر رساله خودش (ف ۱۶۶۰) .
- ۳- لب اللباب (۱۴۹ پ - ۱۶۱ ر) از محمد جعفر استرآبادی (ف ۱۷۱۸) انجام مانند ش ۹۹۴/۴ .

۲۹۶۷

نسخ زین العابدین حسینی حسینی کاشانی در روز دوشنبه ۱۳۸۹/۳/۱۴ (پایان) در صفحه عنوان آمده که من علی بن محمد بن علی محمد بن علی اصغر لوری آنرا نوشته ام و درست نمی نماید .
 ۱۵ س ۱۳ × ۶ ، ۱۰۲ × ۱۲ ، ۱۹/۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج خنایی مقوایی

سمر الاثر اریا السیاسة فی تدبیر الی ریا حه

ب عربی همان کتابی که بدروغ از ارسطو دانسته اند و ترجمه یحیی بن بطریق است از یونانی در نسخه ما و دیباچه ای دارد در وصف کتاب از دانشمندی (حقوق ۵۲) .
 آغاز: بحمد الله الذی حرك السماء علی الامهات الاضداد .
 انجام : کمل حساب النیم بعون الله ومنه .

۲۹۶۸

نستعلیق ۱۶ ج ۱۲۹۰/۳ (پیچی نیل) برای آقامیر خلیل .
 ۱۴ س ۱۶ × ۷ ، ۸۴ × ۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوایی

مرآة الجمال

ازادریس بدلیسی در ادب و بفارسی که بنام سلطان با یزید بن سلطان محمد بن سلطان مراد خان عثمانی ساخته است (ص ۱۷-۲۱ و ۲۳) در آن آمده : سیاق این رساله تمثیلی است از داستان خلافت آن سلطان خلفاء آفاق و انشاء این مقاله وسیله تخیلی است در مناقب آن امام سلطان دین بحق و استحقاق (۱۳).

آغاز:

صبحا العشق اشرق من جمیل
بدامن وجهه نور الجمال
... این چه وجه جمیل است مرآت جمال
هر کمال و چه حسن بی عدیل است مطلع
مهر بی زوال.

انجام : ولاف فرمانروائی میزد.

لشکر کشم ز اشک و بر آرم علم ز آه

گیرم تمام روی زمین را بدین سپاه

والسلام

۲۹۶۹

تستعلیق مؤلف ، خط خورده و اصلاح شده ، عنوان شناسی ، جدول زرومشکی ، سر لوح زرین و آراسته ، انجام افتاده ، در ۵۵۵ ص
۱۲ س ۱۱/۵ ، ۲۷۹/۱۸×۲۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج نریاکی ضربی مقوایی

مدایح حسینیة یا امینیة یافتہ گریہ باقی

سر گذشت و شعرهای هفتاد و اند شاعرست از باقی سپاهانی مورخ ۱۲۲۲ که بنام فتحعلی شاه و امین الدولة السلطانی حاجی محمد حسین خان (۵) در دو باب : نخستین در تاریخ روضات عرش درجات و امینیة متبر که در دو فصل ، دوم در قصاید و قطعات و مثنویات

شعراى ایرانى در ستایش امین الدوله در دو فصل، نام کتاب و تاریخ در دیباچه هست
(ص ۱۰ و ۹) و تخلص باقى در ص ۱ و ۱۳۸ و ۱۴۶ و ۱۵۱ آمده و شعرهاى خود او در ص ۱۳۱ و
۱۵۱ دیده میشوند.

فهرست نامهای شاعران

آتش سید محمد فریدنى ۱۶۴
اختر احمد بیگك ۳۸
اخگر میرزا ابراهیم اصفهانی ۱۸۸
الف محمد قلی اصفهانی ۱۷۸
اکبر علی اکبر اصفهانی ۴۱
انور علی اکبر ۱۹۱

حرف با

باقی مؤلف تذکره ۱۳۱

حرف تا

تسلیم ۲۰۳

حرف پ

پروانه صادق تفرشی ۵۱ - ۱۹۴
پیریشان صادق اصفهانی ۱۹۵
پیمان علی اکبر ماربینی ۲۰۰

حرف حا

حریف ابوالحسن زواره‌ای ۲۱۴
حسرت محمد علی بروجردى

حرف خا

خاوری حاج میرزا معصوم ۲۳۸
خرم سید محمد هاشم ۲۲۲

حرف دال

دانش محمد علی اصفهانی ۵۳ - ۲۸۶

حرف را

رشد محمد باقر ۵۴۸

رهی محمد ابراهیم اصفهانی ۶۷ - ۲۹۰

رضوان شیرازی ۳۲۶

رفیع خراسانی ۳۲۴

رفیعی محمد علی اصفهانی ۷۷ - ۳۲۷

حرف سین

سائل آقا جانی شیرازی ۳۳۴

سحاب میرزا سید محمد ۲۴

سرحدی ملاحیدر علی ۳۲۹

حرف شین

شائق هادی بیگ ۳۶۱

شائق علی عسکری شیرازی ۳۳۸

شاگرد و پیش زمان اصفهانی ۳۶۵

شفیق محمد کوزه کنانی ۳۴۲

حرف صاد

صافی میرزا محمد جعفر ۱۴

صبا فتحعلیخان کاشی ۱۰

حرف طا

طرب نایینی میرزا جعفر ۱۶۱ - ۳۷۶

طرب شیرازی محمد رفیع ۳۶۸

طلعت آقا محمد اصفهانی ۸۱

حرف عین

عارض آقا بابا ۳۸۴	عارف ملا محمد تقی ۳۹۰
عالی محمد کریم اصفهانی ۸۳	
عامی محمد باقر ۸۶	عندلیب ابوطالب کاشی

حرف غین

غمگین خراسانی میرزا ابوالقاسم ۳۹۴	
غمگین شیرازی کلاهدوز ۳۹۶	

حرف فا

فدامیرزا میرزا سعیداردستانی ۳۹۷	فدائی محمد باقر کاشانی ۴۰۰
فرخ حسنعلی بیگ زنگنه ۴۱۰	فطرت محمد امین بیگ ۴۰۶
فکاری ملا عبدالله ترک ۴۰۲	

حرف کاف

کامی آقا اسمعیل همدانی ۹۰	گلشن میرزا محمدعلی شیرازی ۴۱۲
---------------------------	-------------------------------

حرف میم

مایل شیخ رحیم اصفهانی ۲۹۷-۴۳	مجید لنگجانی ۴۷۷
محمدعلی عرب ۱۵۴	مخلص محمدنبی ۱۱۰-۴۴۵
مطبوع ملاجعفر شیرازی ۴۷۰	موزون شیرازی ۴۷۲
موسوی شیرازی ۴۷۶	منتخب ملاحسنعلی یزدی ۱۱۲-۴۵۲

حرف نون

ناطق محمد صادق شیرازی ۱۲۱ ناظم ملا عبدالله شیرازی ۵۰۸
 نجومی میرزا محمد اصفهانی ۴۸۸ نشاطی محمد باقر بیگ ۴۸۲
 نشوی محمد ابراهیم ۵۰۴ نویدی اصفهانی ۵۰۰
 نیاز میر سید حسین ۴۹۸

حرف واو

وافی پسر غیرت ۵۳۲ وامق محمد صالح کاشی ۱۲۴-۵۲۸
 وصال میرزا محمد شفیع شیرازی ۵۱۰ وصالی میرزا محمد شیرازی ۵۱۷
 وفا زواره‌ای ۵۲۳

حرف ها

هادی سید هادی اصفهانی ۱۲۹ هاشمی میرزا محمد علی اصفهانی ۵۴۰
 هما میرزا محمد صادق ۳۱ همایون شیخ عبدالعال ۵۳۴
 آغاز: بسمله . وبه نستعین . حمد بی حد و ثنای بی عد فرمان روایی رارواست که
 نظم عالم امکان و نظام کون و مکنان بید قدرت اوست.
 انجام :

ترا از فیض الطاف الهی سعادت یار باد اقبال یاور

۲۹۷۰

نسخ سده ۹۰۸ ، عنوان و نشان شغرفی ، این نسخه بامکاتیب منیری (ش ۲۹۱۷) در یک جلد بوده و
 گویا آقای باستانی آن دو را از هم جدا کرده است و هر دو نسخه باید نوشته یک نویسنده باشد و یک
 خط است.

۲۵/۷×۱۶ ، ۴۲۵/۱۵×۲۶ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکى متوايى

معین المعانی

رساله‌ایست عرفانی در دو جلد از شرف‌الدین احمد بن یحیی منیری (سده ۸) گرد آورده شاگردش زین بن بدر غزنی گرت آورنده مکاتیب همین منیری (ش ۲۶۱۷ - ذریعه ۹: ۵۱۶ - اسماء المؤلفین ۱: ۶۲۰ - سپه ۲: ۱۹۰) از عنوان «بندگی مخدوم» برمیآید که شاگرد او سخنانش را در این کتاب گرد آورده است. در صفحه عنوان آمده: «معین المعانی شیخ شرف» و در دیباچه جلد دوم آمده: «تمام جلد اول هم از ملفوظ بندگی مخدوم که نامش معین المعانی شده است از پانزدهم ماه شعبان سنه تسع و اربعین و سبعمائه تا آخر ماه شوال سنه احدی و خمسين و سبعمائه در سمع قاصر و فهم کامل رسید».

کتاب در دو جلد است و در دومی آن آمده که کتاب از ۷۴۹ تا ۷۵۱ در دو سال ساخته شده (س ۴۰۰ ص ۶) و مصرعی در آنجا آمده بدینگونه «زین مسکین را بسست گر ریزه‌ای بخشد از آن» فهرست جلد یکم در ص ۱-۳ و خود آن که ۶۳ باب دارد در ص ۴-۳۹۸ و جلد دوم که ۴۶ مجلس دارد در ص ۴۰۰-۵۱۰ است.

آغاز: باب ۱ در ذکر اثبات وجود حق تعالی و وحدانیت او ... باب شست و سیوم (فهرست) در ذکر وعد و وعید و لعنت بر شیطان. باب اول در ذکر اثبات وجود حق تعالی و وحدانیت او جل جلاله و عم نواله. ذکر ی در وجود و هستی حق افتاد بندگی مخدوم ... فرمود که هر ذره‌ای از ذرات عالم گواهی میدهد بر چهار چیز.

انجام: فرمود که اول باری برین عبارت از کسی نقل نیست و اگر باشد (تم) (از مجلس ۴۶).

فهرست مجلد اول از کتاب معین المعانی

- باب ۲ در ذکر ایمان و شرك و كفر ۱۰
- باب ۳ در معرفت ذات و صفات باریتعالی ۱۷
- باب ۴ در ذکر متشابهاً که مضاف بحق تعالی است ۲۱
- باب ۵ در ذکر علم شریعت و طریقت و آنچه مناسب آنست ۲۴
- باب ۶ در ذکر تفسیر قرآن و حفظ آن ۳۵
- باب ۷ در ذکر احادیث رسول (ص) و بیان بعضی ازان بر طریق محققان و تأویل بعضی کلمات مشایخ ۵۰
- باب ۸ در ذکر موت و ذکر رسول علیه السلام و معراج او و هجرت و زیارت مبارک او و شمه‌ای در فضل صحابه بر جمیع مؤمنان و فضل این امت بر جمیع امم ۶۰
- باب ۹ در ذکر هجرت رسول صلی الله علیه و اعمام و اصحاب صفه ۶۸
- باب ۱۰ در ذکر فضل صحابه بر جمیع مؤمنان رضی الله عنهم و فضل این امت بر جمیع امم و ذکر کبری در مناقب ام المؤمنین عایشه و عمارت روضه مبارکه ۷۳
- باب ۱۱ در طهارت ۸۱
- باب ۱۲ در ذکر فضیلت صلوٰۃ ۸۷
- باب ۱۳ در ذکر صوم ۱۰۵
- باب ۱۴ در ذکر حج و جهاد ۱۱۱
- باب ۱۵ در ذکر اوراد و ادعیه و صلوات ۱۱۷
- باب ۱۶ در ذکر خدای تعالی ۱۲۷
- باب ۱۷ در ذکر پیری و مریدی و آنچه مناسب آنست ۱۳۳
- باب ۱۸ در راست کردن مرید ۱۳۶
- باب ۱۹ در ذکر خلق و قصر و فرق و ارسال و آنچه مناسب آنست ۱۴۲

- باب ۲۰ در ذکر اولیاء حق ۱۵۰
- باب ۲۱ در ذکر نظر باطن بر رگان ۱۶۱
- باب ۲۲ در ذکر شجرهٔ پیران و شفیع آوردن ایشان در حاجات خود ۱۶۸
- باب ۲۳ در ذکر مجاهدت و ریاضت ۱۶۹
- باب ۲۴ در بیزاری نمودن از نفس و تلبیات وی و ذکر در حجاب ۱۷۷
- باب ۲۵ در ذکر بریدن از خلق و از خود آنچه مناسب آنست ۱۸۸
- باب ۲۶ در زهد و تقوی ۱۹۴
- باب ۲۷ در خوف ورجا ۱۹۹
- باب ۲۸ در مراقبت و تفکر ۲۰۳
- باب ۲۹ در ذکر بنده بودن و بندگی کردن و آداب آن ۲۱۰
- باب ۳۰ در ذکر حریت ۲۱۳
- باب ۳۱ در ذکر یقین ۲۹۱
- باب ۳۲ در ذکر محبت ۲۲۳
- باب ۳۳ در عشق و غیرت و حال و مقام و وقت ۲۲۷
- باب ۳۴ در ذکر رؤیت و مشاهدت و تجلیات ۲۴۴
- باب ۳۵ در ذکر شطحیات و طامات و تعریض صادره از صوفیان ۲۴۹
- باب ۳۶ در ذکر حقیقت انسانیت و روح دل و نفس و تکریم بشر ۲۵۵
- باب ۳۷ در ذکر قضا و قدر ۲۶۵
- باب ۳۸ در ذکر سعادت و شقاوت و علت و سبب آن ۲۷۰
- باب ۳۹ در ذکر قناعت ۲۷۷
- باب ۴۰ در ذکر معصیت و جنایت بشر ۲۸۳
- باب ۴۱ در ذکر امرانی و طبیبان ظاهر و باطن ۲۸۹
- باب ۴۲ در ذکر حیل و حرام و مباح آن ۲۹۵

- باب ۴۳ در رزق و آنچه مناسب آنست ۳۰۰
- باب ۴۴ در سؤال فاضی معین الدین حاکم بهار در باب رد سؤال و خلاف آیه مبارکه و نص «اما السائل فلا تنهر» و جواب آن ۳۰۵
- باب ۴۵ در ذکر تواضع و آداب آن ۳۱۰
- باب ۴۶ در ذکر رسوم خلق و مزاج و طبیعت ۳۱۹
- باب ۴۷ در ذکر نقص لبس ۳۲۲
- باب ۴۸ در ذکر صحبت ۳۲۵
- باب ۴۹ در ذکر تذکیر و وعظ ۳۲۹
- باب ۵۰ در ذکر امر بمعروف و نهی از منکر ۳۳۶
- باب ۵۱ در ذکر خواب و تعبیر خواب ۳۴۱
- باب ۵۲ در ذکر بخل و سخاوت ۳۵۱
- باب ۵۳ در ذکر مناسبت بین ائمه و استعمال اشیاء مخصوصه اشخاص ۳۵۵
- باب ۵۴ در ذکر مسافرت و فوائد و منافع آن ۳۵۹
- باب ۵۵ در ذکر زیارت قبور و آداب آن ۳۶۲
- باب ۵۶ در ذکر حیات و ممات ۳۶۵
- باب ۵۷ در ذکر سوء خاتمت و عقبات مرگ، و تمنای آن که مباح یا مکروه است ۳۶۷
- باب ۵۸ در ذکر عمارت کعبه معظمه و بانی آن ۳۷۱
- باب ۵۹ در ذکر ولادت مولود و آداب و سنن آن ۳۷۱
- باب ۶۰ در سماع صوفیان ۳۷۲
- باب ۶۱ در بیان معنی و جمل ابیات یاروزلف و خال و جز آن ۳۸۰
- باب ۶۲ در ذکر آداب و حق مشایخ و تعظیم ایشان ۳۹۰
- باب ۶۳ در ذکر وعده و وعید و لعن بر شیطان ۳۹۴

فهرست مندرجات مجلد دوم از کتاب معدن المعانی للشیخ شرف الدین
مئیری مشتمل بر چهل و شش مجلس

- مجلس ۱- درذ کر چگونگی تب و کسانیکه پیش از قیامت در تهمت میباشند ۴۰۰
- مجلس ۲- درذ کر عطسه و عبارتیکه معمولاً گفته میشود ۴۰۴
- مجلس ۳- درذ کر نماز معکوسه حضرت رسالت و بعضی سنن و بدعت ۴۰۵
- مجلس ۴- درذ کر حرمت خوردن و خواب در مسجد و جلوس در آن ۴۰۹
- مجلس ۵- درذ کر کلام درویشی که در حال طواف خانه کعبه
هفتاد فقر آن ختم کرده ۴۰۶
- مجلس ۶- در مصال گستریدن در مسجد ۴۰۹
- مجلس ۷- در باب وحی و کلمات دیگر حضرت رسالت ۴۴۱
- مجلس ۸- درذ کر آنکه دولت از قابل نگذرند و بنامستعد نرسد ۴۱۹
- مجلس ۹- در معنی حدیث من زنی امرأه ثم نکحها فهم از انیان ابداء ۴۲۳
- مجلس ۱۰- در تبرک کردن مزارها و اطعام ۴۲۵
- مجلس ۱۱- در ایشار کردن ابا بکر اموال و اسباب خود را ۴۲۶
- مجلس ۱۲- در ربط روح و بدن در حیات و پس از مردن ۴۲۹
- مجلس ۱۳- در تحقیق و جواب سئوالی که این زمان که من تن کار میکند
بفرمان روح است و جز آن ۴۲۹
- مجلس ۱۴- در خواب و تعبیر خواب کسی ۴۳۲
- مجلس ۱۵- درذ کر آنکه نکیر و منکر در گور چه میپرسند ۴۳۳
- مجلس ۱۶- در سبب فضل تفکر بر عبادت دیگر ۴۳۶
- مجلس ۱۷- در اشتراك حیوانات با انسان در بعضی چیزها ۴۳۸

مجلس ۱۸ و ۱۹ - در ذکر آنکه شبهای جمعه درهای بهشت گشوده
است و عذاب و راحت قبر

۴۴۳

مجلس ۲۰ و ۲۱ - در نزول قرآن و آنکه قضاء القاضی بنفسه
ظاهر و باطنا

۴۵۱ و ۴۵۲

۴۵۳

مجلس ۲۲ - در گناه کبیره برادران یوسف و توبت آنان

مجلس ۲۳ و ۲۴ - در تفسیر حدیث «اگر موا اولادی» و در مشیت و اراده

۴۵۴ و ۴۵۷

۴۵۹

مجلس ۲۵ - در تکلیف عملی که شرایط قبول در آن موجود نیست

مجلس ۲۶ - در فضیلت پیغمبرها بر سایر انبیاء و تفسیر «اللهم صل علی
محمد و کما صلیت علی ابراهیم»

۴۶۱

مجلس ۲۷ و ۲۸ - در کسانی که چون اهل بیت علمی حاصل کردند
خود نیک کنند - و در ولایت اولیا

۴۶۳

مجلس ۲۹ - در آنکه اگر کسی معتکف شود و حرمتی دارد مشغول
شغل برای ترتیب معاش مباح است یا نه

۴۶۷

مجلس ۳۰ و ۳۱ - در فضل تفکر بر سایر عبادات - و اینکه چون
نام حضرت رسول شنیده میشود بعضی دست بردیده نهند

۴۶۹

مجلس ۳۲ و ۳۳ - در آنکه رجوع از هبه میان زوجین جایز است یا نه

۴۷۰

- و در رحمت و ماهیت عذاب

مجلس ۳۴ - دختران بکر که فردا نقل میکنند قیامت

تکلیفشان چیست

۴۷۱

مجلس ۳۵ - در آنکه یکی کار بر قول مجتهدی میکند و مجتهد
دیگر را قول بر خلاف اوست و علت تسمیت روز استفتاح

۴۷۳

مجلس ۳۶ - در معنی این کلمه که در ویشی میگویند من ترا بخدا رساندم

۴۷۷

مجلس ۳۷ - در تبرک و کلاه دادن مولانا با و لادان قاضی منهاج

۴۸۲

- مجلس ۳۸ و ۳۹ - حاضری ایستاده یاد میگرد و نظر اولیا - و خلق عالم
 بمدت شش روز و تفسیر امامزاهد ۴۸۶/۴۸۲
- مجلس ۴۰ و ۴۱ - در تفسیر «حرکت زیادت دنیا نقصان آخرت است»
 و آنکه بیعت در غیبت جایز است یانه ۴۹۷ و ۴۹۱
- مجلس ۴۲ - در چگونگی طیرانی که جو کیانرا حاصل
 میشود و از جایی بجایی نقل میکنند ۵۰۱
- مجلس ۴۳ - آنکه رمضان که اگر ماه در ۲۹ به بینند عید
 در پنجشنبه افتد و اگر در سی به بینند عید در جمعه افتد ۵۰۳
- مجلس ۴۴ - در جواب تعبیر خواب قاضی اشرف الدین ۵۰۵
- مجلس ۴۵ - در جواب سؤال مولانا لطیف الدین که در ریاحین آورده
 که روز عید بر در خانه هر مؤمنی دو فرشته میباشد ۵۰۶
- مجلس ۴۶ - در اینکلام که اگر کسی گوید من بهشت نخواهم
 دیدار تو خواهم آیا کافر میشود ۵۰۹

۲۹۷۱

تعلیق ۱۶ ج ۱۲۳۸/۴، جدول مشکى و شنگرف، در ۵۶۷ ص.
 ۱۴ س ۸×۱۸، ۲۸۴×۱۹، ۲۹×۱۹، آغاز فرنگی - جلد تیماج فیه ای ضربی مقوالی

دیوان

از مونس میرزا محمد رضا پسر میرزا بابای هازندری بار فروشی منشی است. تخلص
 او: «مونس» و تاریخ ۱۲۹۴ در ص ۵۳۹ و ۵۴۲ دیده میشود و او در ص ۵۳۹ از تاریخ
 هر گز پدر خود یاد میکند. این دیوان نزدیک ۸۰۰ بیت دارد از قصیده و مثنوی و قطعه و
 رباعی و ترکیب و جز آن، او بر ریاضی آشنا بوده (ص ۴۲۴ و ۵۳۹) و پدران او دارندۀ

فضیلت بوده اند (۵۴۰ و ۵۳۸) و او بیشتر در ساری بوده و شاهزاده محمدقلی میرزای والی
و دیگر در باریان قاجار رامیستوده است.

آغاز:

سبحان صانعى كه نخستین ز کبریا ذاتش بصنع جوهر كل كرد اقتضا
تا نبودش دویی متصور ز نفس كل داد این دورا ظهور زيك مایه ابتدا

انجام:

من چا کر آنم که چوار باب یقین اندر بدعشمان و عمر شك نکنند
(بتاریخ ۱۶ شهر جمیدى الثانیه ۱۲۳۸ از تحریر این کتاب فراغت حاصل شد -
این دیوان از غفران مآب آقامیرزا یونس شاطر طاب الله ثراه است) .

۲۹۷۲

تستعلیق ۱۰۷۷ ، عنوان و نشان شناسی ، در ۴۷۴ ص ، در سه صفحه آخر بندها ایست بهربى درباره
فماز اسقسقا از ملاشمس الدین محمد و آخوند ملا فخر الدین و شرح مختصره لا ابوالمکارم .
۲۰ ص ۱۶/۵ ، ۳۳۷ ۱۶/۵ ، کاغذ سیاهانی - جلد تیماج آریاکی ضربی مقوایی کنار سرخ .

گزین العباد فی شرح الاوراد

شرحی است بقول و بفارسی از علی بن احمد غوری کزهای بر اوراد سهرودی و از
کتابهای فتوی و واقعات گرفته است (چلبی) در آن عبارتهای فارسی تفسیر زاهدی و
ترجمه اعیاء و مرصاد و جزاینها آمده و از کتابهای بسیاری در آن یاد شده است .
آغاز: بسمله . اعظم المحامد لله العظيم و اکرم الصلوات علی رسولہ الکریم اما
بعد فان هذا شرح اوراد الشیخ الاجل . . . حجة الحق علی الخلق بهاء الحق و الشرع
والدین ... الفه ... علی بن احمد الغوری الساکن بخطة کزه ... من الکتب المعتمده و
الافاویل المعتمده فی بیان معان اللغات والاحکام التی هی من الواقعات وشیء من وجوه

الاعراب . وسميته بكنز العباد في شرح الاوزان .
انجام : في كفاية السعي ثم الصلوات ليس تاخذ المرتبة بالاماكن .. واشرف
 المقامات في الاخلاص واحضار القلب .

۲۹۷۳

نستعليق روز چهارشنبه ۲۵ ع ۱۱۱ (سده ۱۱) ، نشان شنگرف ، مالك محمد بن محمد صالح نائلي
 در ج ۱۴۱۵/۴ و محمد حسن بير جندی در ۱۳۳۱
 ۱۷ س ۱۰ × ۱۹/۵ ، ۳۶ × ۱۵۳۴۲۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تيماج قهوه ای ضریبی مقوای عطف مشکی

فرهنگ و شیدی

از عید الرشید بن عبدالغفور تتوی است (ادبیات ۳۶۸).

۲۹۷۴

نستعليق محمد خوشنویس خوانساری در شعبان ۱۲۶۵ برای حسین علی خان گروسی ، جدول زرو
 مشکی ولاجورد ، نسخه در شب چهارشنبه ۲۵ ذی قعدة بسرکار صاحب اختیار عباسقلینخان پیشکش شد .
 ۱۵ س ۸ × ۲۰ ، ۲۷/۵ × ۱۷۴۱۶۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تيماج تریاکی ضریبی مقوایی

دیوان

از حکیم قطران تبریزی است (حقوق ۱۱۲ - مشار ۷۵۱ - مجلس ۳ : ۳۸۴ -
 سپه ۲ : ۶۵۷) .

۲۹۷۵

نستعليق سده ۱۳۱۱ ، آیات شنگرف ، جدول مشکی ولاجورد ، برص یکم بریده ووصالی شده
 و عبارات بسیاری رفته است .
 ۱۴ س ۱۰ × ۱۷/۵ ، ۴۳۱۴ ، ۲۵/۵ × ۱۵/۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تيماج مشکی ضریبی

کشف الارواح

از پیر جمال اردستانی جمال الدین محمد در گذشته ۸۷۹ در تفسیر سوره یوسف
بمنظم و نثر و «یوسف نامه» هم خوانده میشود. (ذریعه ۹ : ۱۶۱ - مجلس ۳ : ۵۴۱-۵۴۸).
آغاز افتاده :

... اندران دشت و بیابان
... ددانت می بدرند
پلنگانند و خوکانتند و گرگان
که از جوع آن دهان کورند و کورند

انجام :

همه کامست جای باده در جام
نکنج دس کلام اینجا و بیغام
(... الكتاب المسمى بكشف الارواح...)

۲۹۷۶

نسخ سده ۱۲ ، نشان شنگری ، جدول زر و مشکى و لاجورد ، دو صفحه نخستین زرافشان ، آقای
باستانی گویا چون دیده که در ص ۵۵ از پایین آمده « این کتاب را تحفه مجلس بهشت آیین آن شاه دانش
پناه سازد » در صفحه عنوان آن را « تحفه بهشت آیین » نامیده است .
۲۵ ص ۱۴ × ۲۲/۵ ، ۲۷۲ × ۲۰/۵ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج سرخ مقوایی

کاشف الخرق

از معز الدین اردستانی در اثبات امامت که در ۱۰۵۸ ساخته است (ف ۶۰۰).

۲۹۷۷

اسمعلیق مؤلف ، خط خوردگی هم دارد ، عنوان و نشان شنگری ، جدول زر و مشکى و لاجورد و
شنگری ، در ۲۱۷ ص.

۱۳ ص ۹ × ۱۵ ، ۱۰۹ × ۱۴/۵ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی

نخارهستانی

از علی اکبر بن علی بن ابوالقاسم بن عیسی بن حسن حسینی فراهانی گویند مؤلف دستور الاعقاب (ش ۲۶۱۲ - حقوق ۱۰۶) بنام فاضل الدین شاه مظفر الدین ولی عهد در چهار فصل (فضایل پادشاهان - فضایل درویشان - محامد اخلاق و عوائد حکمت - لوازم صحبت و لوازم تربیت) که در ۷ ج ۱۳۰۰ آغاز و در پایان ج ۲/۱۳۰۵ با انجام رسانده است و آن مانند گلستان سعدی است و نظم و نثر آن همه از خود اوست (ص ۱۳ و ۱۴ و ۱۶ و ۲۱۶ و ۲۱۷). نسخه ش ۲۵۲۴ ما از همین کتاب مانا بنام «بهارستان» خوانده میشود (ص ۱۲) و ده سطر افتاده است و مسوده نخستین کتاب میباشد.

آغاز افتاده: بمزید امعان و شرط تأنق نظری باید که حق سبحانه و تعالی بحسن صنع و بمن قدرت بساط افلاک بر آورد (دیباچه).

انجام: که بر فتمیم ماچه آن گفتیم. والحمد لله اولاً و آخراً... کتبه مصنفه...
 علی اکبر الحسینی الفراهانی... بیمناه... فی آخر یوم جمادی الآخر سنة ۳۰۵ تمت
 بالخیر.

۲۹۷۸

تعلیق و نسخ سده ۱۱ در متن و هامش، عنوان و نشان شنغرف، جدول زرومشکی، یادداشت
 ۱۲ رجب ۱۲۳۹ درص ۱۶۹ و ۲۷ رجب ۱۲۳۹ و ۱۲۳۸/۲۴۲۰ و ۲۸ محرم ۱۲۵۵ (مورخ ۱۲۶۵) درص ۱۷۲ هست.
 ۱۸ س ۷/۵×۱۵، ۱۰۶×۲۴/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای مقوایی

چنگ

از رفیع حسینی که خود او دیباچه ای بر آن نوشته (۲-۶) و درباره آن گفته:
 «پس بنا برین رفیقی بی غش و شفیقی دلکش که انیس دل حزین و جلیس خاطر غمین بوده
 باشد چنین مجموعه ایست که هر ورقش از اثمار حدائق انائق نکته سنجان تفت رنگینی
 ست و هر فردش از چیدن گلهای الوان گلزار افکار خورده گیران دامن کلچینی...»

باید که چنین بحری و رکنی وثیق و یاری صادق و رفیقی موافق و گنجی شایگان را
که در ظاهر و رقی چند است مفت و رایگان از دست نگذارند و در همه اوقات در آغوش چون
عمر عزیز بدارند و در مجالس مجالس خویش دانند و اگر توانند بر مستمعان بخوانند ...
چه کتاب و سخن را در هر انجمن قدر بسیار و قیمت بیشمار است.

رفیقی که هرگز نورزد نفاق کتاب است در زیر این نه رواق
زهر نظم آید بگوش این خطاب که باشد در گنج معنی کتاب
گرت کس نباشد مکن اضطراب غم بی کسی شوید از دل کتاب
نگوید سخن با همه قال و قیل خموشی بود بر کمالش دلیل
نمای طرب میزند الفتش کدورت ز دل میبرد صحبتش
سخن چیست پیرایه نفع و ضرر که هم محض خیر است و هم محض شر
که بخشد بجز خالق جان و تن سخن را زبان و زبان را سخن
سخن بهر جسم زبانست جان سخن بس گرامی ترست از زبان
سخن کرد احیای جان در بدن که گوید ز جان گر نباشد سخن
سخن را همین بس بود اعتبار که ناشی شد اول ز پروردگار
ملتسم از اخوان صفا و خالان وفا آنکه درین رقیمه خطا شیمه بنظر اصلاح
نگرند و اگر بر عشره ای مطلع شوند از جرایم مسودش رفیع الحسینی در گذرنده
چنین است آغاز این دیباچه : بسمله

ای نام خوشت مطلع دیوان سخن

حمد تو کتابه ای بر ایوان سخن

افروخت ز نور تو چو تنور دل ما

غم نیست گر گه پخته شد نان سخن

لطایف کلماتی که دیباچه اوراق کتاب حسن قبول افعال ما بر باد فنا داد بگان افراد

روز و شب دفتر زندگانی تواند بود ... حمد صانعی است.

چنین است فهرست مطلبهای آن

- ۱- دیباچه نصیرای همدانی (ص ۱ شماره نشده)
- ۲- دیباچه‌ای که او بر اشعار خود نوشته (ص ۱-۲ شماره نشده)
- ۳- شعر جامع اصفهانی و صائب (ص ۱)
- ۴- دیباچه رفیع حسینی بر همین جنگ (ص ۲-۶)
- ۵- دیباچه میرزا معزالدین محمد بن محمد محسن اصفهانی بر تقویم گویا استادنگارنده التمهیل (ش ۱۷۸۱) و همانکه فیض در شهاب ثاقب از او نام برده است (مجموعه ۲: ۳۱)
- ۶- شعر آقارضی (ص ۱۱)
- ۷- عرض لشکر شاه سلیمان صفوی از میرزا محمد محسن (ص ۱۲-۲۹)
- ۸- شعر واعظ (ص ۲۹ و ۳۲)
- ۹- نامه صایبا بیک از حکام به نشر (ص ۳۰-۳۲)
- ۱۰- شعر سنجر (۳۵-۳۶) و همایون (۳۶) و یک رقعه و شعر جامی (۳۷ و ۳۸)
- ۱۱- رساله دلگشای عیدزاکانی (ادبیات ۳۹۶) (ص ۴۰-۴۹)
- ۱۲- شعر عبدی نیشابوری (۴۹) و چند بندی بنثر فارسی از گزیده و جز آن و شعر غازی (ص ۴۹-۵۵)
- ۱۳- رقعه نواب جلال الدین عبدالؤمن خان اوزبک بنو اب شاه عباس حسینی بهادر خان (۵۵-۵۶) و شعر شعیب (ص ۵۶)
- ۱۴- نامه شاه عباس بعد المؤمن (ص ۵۷-۶۰)
- ۱۵- گفتار حکما و از مصابیح الملوك بفارسی و شعر فضولی (ص ۶۱)
- ۱۶- رقعه مفارقت و شعر فریبی و بندی بنثر فارسی (ص ۶۱-۶۵)
- ۱۷- مناقب ائمه از بهشتی (ص ۶۵-۱۰۵)

آغاز: حدیث و حکایات از کتاب معتبر در شان حضرات ائمه معصومین بهجت
محبان خاندان انتخاب و نوشته شد. بسمله. روایت است از سید رسل و نسیم روضه
سپیل.

انجام: بهشتی نصرت آل پیمبر بدین معنی نه از اهل بهشتی
(تم الكتاب بعون الملك الوهاب).

۱۸- اختیارات بفارسی (۱۰۶-۱۰۹)

۱۹- تحفة الملوك در چهل باب هر يك چهار نصیحت بفارسی (۱۱۰-۱۱۲).

۲۰- موعظه (۱۱۳-۱۱۴) و مثنوی ملاوحشی (۱۱۵-۱۱۶)

۲۱- رسائل و خطب مولانا واعظ قزوینی (۱۱۷-۱۵۴)

(۱۵۵-۱۶۰) و شعرهای واعظ

۲۱- شعر کمال غیاث (۱۶۲-۱۶۴) و بدیع شیرازی و فرصت

توپچی و محسن و حکیم قطب و قاسم بیگ جالهی و عرفی و نظری (۱۶۴-۱۶۸)

۲۲- مجمع الحکایات اخی سپیم القانونی بفارسی (۱۶۸-۱۶۹)

۲۳- شعرهای سروری و میرزا معصوم و سید شفیع حسینی

و میرزا ابراهیم (۱۷۰-۱۷۱)

۲۴- قصه حاتم بشعر فارسی از فتوئی (۱۷۳-۱۷۹)

۲۵- شعرشانی تکلو (۱۸۰-۱۸۹)

۲۶- قصیده امیدی و بو[ا] سحق و حاجی ابراهیم صبور برای

ملك محمد (۱۹۰-۱۹۳)

۲۷- مناجات (۱۹۴-۲۰۰) از خواجه عبدالله انصاری.

آغاز: ای حکیمی که بخشنده عطایی و خالق که پوشنده خطایی.

انجام: و سر در سر کار مرافت کرده روزگار عمرش سپری شود والله اعلم

بالصواب..

۲۸- حکم کدخدایی خروس (۲۰۰) بساخت فرمان و نشان درباری بشوخی و
هزل و بسیار شیرین و نام جاتوران و پرنده گان با القاب احترام انسانی در
آن برده شده است .

آغاز: جناب سنقارخان و قرچقای خان و بهری سلطان و اوتلکوبیک و قرفو
میرزا و بیقو قرداش و طرمطای آق و فصاحت شعاری طوطی میرزا و بلاغت آثار خواجه
بلبل عشقبار .

انجام: و ایشان جملگی از کرسنگی هلاک شوند تحریرا فی قرقوسنه
سرناو کوس و کرنا.

۲۹- شعرهای محمدرضا با نشانه «لمخرره» و سیدعلی مهری و پراکنده های
دیگر (۲۰۴-۲۰۱)

۳۰- بحر طویل خالصا بهزل (۲۰۵)

۳۱- محمود وایازانیسی شاملو (۲۱۰-۲۰۶)

۳۲- انشائی بهزل با تخلص هزلی و واصل (۲۱۱)

نام سرایندگانی که در هامش نسخه شعرهای آنها دیده میشود

صائب ۱-۶ و ۶۶ و ۷۵ و ۱۱۷ و ۱۴۸ صفی قلی بیگ پسر قزاقخان ۷-۲۸ و ۱۰۵-۱۰۶

میرزا مهدی همدانی ۲۹-۳۰ میرزا داود ۳۱ و ۱۵۴

میرنجات ۳۱ نوعی ۳۲ و ۱۵۳

نظامی ۳۲ سابق ۳۲ و ۶۲ و ۶۹ و ۱۴۹-۱۵۰

سالک قزوینی ۳۳-۴۶ و ۶۲-۶۴ طبعی ۴۷ و ۱۱۲-۱۱۴

طالب ۴۷-۵۰ عزتی ۵۱

مجوی ۵۹-۶۱ و ۶۵-۶۶ غضنفر ۵۲

عطار (الهی نامه) ۵۳-۵۵ مشربی ۵۶ و ۱۱۱

شجاع ۵۶	ملك قمی ۵۷-۵۸
ابوتراب بيك ۵۹-۶۱	ابوسعید ابوالخیر ۶۵
میرزا ذبیح طباطبائی بخط خود اودر ۷۰ و ۷۷-۷۹ و مثنوی صدر برك عشاق او ۷۹-۸۰	
عرفی ۷۱ و ۱۱۱	اوحدی ۷۱
خلاق المعانی ۷۱	میرزا محمد سعید حكیم ۷۱
خواجه حسین نیشابوری ۷۲	جامی ۷۳ و ۱۰۶
شعری بانسانه «لرافعه» ۷۳	شیخ بهائی ۷۴
كمال اسماعیل ۷۶	نظام استرآبادی ۸۱-۸۵
ظہیر فاریابی ۱۰۹-۱۱۱	انیسی (محمود وایاز) ۱۱۵-۱۱۶
میلی ۱۶۱	میرشد بروجردي (ساقی نامه) ۱۱۶
مقیمای مقصود مشہدی ۱۵۲	مرتضی قلی خان قورچی باشی ۱۵۳
ملك مشرقی ۱۵۲-۱۵۳	مجدد ۱۵۳
فکری ۱۵۳	حفظی (حکایتی بنظم فارسی) ۱۵۵-۱۶۱

۲۹۷۹

تسعلیق سده ۹۰۸ ، عنوان نسخ درشت ، جدول زرین ، پس از نام جامی « طول الله عمره » و « دام بقائه » دارد (ص ۱۱۴ و ۱۱۴۴) .
 ۱۲ س ۷/۵ × ۱۱/۵ ، ۱۶۷ × ۱۷/۵ ، کاغذ - جلد تیغاج سبز ضربی زرکوب مقوایی

چنگ

شعرهای نزدیک هفتاد سرایندۀ فارسی است و چنین است فهرستی که آقای باستانی برای آنها نوشته است :

حرف الف ۶ نفر

ابن یمن ۱-۵-۹-۱۰-۸۱-۱۳۲-۱۷۱-۱۸۹-۲۰۷-۲۱۳-۲۲۱-۲۲۵-۲۲۹-۲۵۵-۲۶۷-

۳۰۳/۲۸۷

۳۳۱-۳۳-۱۷۳۰-۱۶۳-۱۶۲-۱۱۳-۸۰

اختیار (اختیارالدین سمرقندی)

۳۱۷-۲۷۹-۲۶۲-۲۵۶-۲۲۷-۲۱۷-۲۰۶-۲۰۰-۱۱۵

شیخ آذری

۲۶۲-۲۶۱-۱۱۹-۱۱۸-۱۱۷

اشرف

۲۲۱-۱۶۱-۹۲-۵۴

امیر کرمانی

۱۵۷

امین الدین داد

حرف با يك نفر

۲۲۹-۱۶۷

بساطی سمرقندی

حرف جیم پنج نفر

۱۸۱-۱۸۰-۱۷۹-۱۴۱-۱۱۳-۱۱۲-۱۰۶-۹۵-۶۷-۶۵-۴۴-۴۱-۱۷

جامی

جلال‌ال‌عزیز ۳-۴۳-۴۷-۲۰۹-۲۳۷

۱۹ تا ۲۸ تا ۷۲ تا ۸۰ تا ۱۲۱ تا ۱۲۸ تا ۱۵۵ تا ۲۶۶ تا ۲۶۳

جلال‌الدین رومی

۱۰۶

جنید شیرازی

۱۵۳

جهان (جهان ملک خاتون)

حرف حا ۵ نفر

حافظ ۱۱-۱۳۶-۱۴۲-۲۰۴-۲۴۱-۲۴۹-۲۵۲-۲۸۲-۲۸۸-۲۹۵-۳۰۳-۳۱۸-۳۱۹-۳۲۰-

حافظ سعد خراسانی ۲۹-۳۸-۶۰-۱۰۸-۱۸۹-۱۹۶-۲۱۲-۲۱۹-۲۴۱-۲۸۸-۲۹۱-

۳۰۷-۳۰۶-۳۰۵-۳۰۱-۳۰۰

۳۱۰-۳۰۹-۲۶۸-۲۴۷-۱۹-۱۵-۶۷-۶۱

۱۱۴

۱۰۵

حسن دهلوی

حسینی (حسین ارضستانی)

حیرانی

حرف خا ۳ نفر

خسرو دهلوی ۱۲-۳۳-۴۱-۵۷-۶۸-۷۰-۷۷-۱۰۲-۱۰۳-۱۳۵-۱۴۹-۲۰۴-۲۸۱-۲۸۹

خواجوی کرمانی ۳-۱۴-۴۷-۶۵-۱۱۱-۱۴۴-۲۳۱-۲۳۶-۲۵۷-۲۵۸-۲۶۹-۲۷۵

۳۰۷-۳۰۶-۲۳۷-۱۲۹-۱۲۰-۱۱۹

خیالی

حرف رایک نفر

۱۰۸-۲۹

روحی

حرف سین ۴ نفر

۹۳

۱۶-۸

سلمان ساوجی ۳-۵۰-۱۰۵-۱۱۶-۱۳۶-۱۵۸-۱۶۰-۲۱۶-۲۳۵-۲۳۶-۲۹۱-۲۹۸

۳۳۲-۳۲۱

۲۶۰-۲۵۹

ساجدی

سعدی

سیف‌الدین سیفی

حرف شین ۵ نفر

۳۰۸-۳۴

۲۶۰-۲۵۹-۴۷-۳۵

امیرشاهی

شرف‌الدین علی یزدی

شهاب‌الدین آملی

۳۰۸-۲۲۸-۲۱۰-۱۹۲-۵۱

شهاب‌الدین حویزه

۴۵

شیدائی

۲۴۹-۱۴۷

حرف طا ۱ نفر

طالب شیرازی

۲۴۹

حرف ظا ۱ نفر

ظریفی

۵۶

حرف عین ۱۲ نفر

عارف

۱۷۵

عبید زاکانی

۳۰۴-۲۸۰-۶

عراقی

۳۱۲-۲۵۳-۲۵۰-۲۰۷-۲۰۳-۲۰۲-۱۹۵-۱۹۴-۱۹۳-۱۸۳-۹۰-۸۹

عصمت بخارایی

۳۲۹-۲۸۴-۲۸۳-۲۶۷-۲۴۷-۲۴۶-۲۴۲-۱۲۱-۱۲۰-۴۶

عصار تبریزی

۲۳۳-۲۳۲-۵۲

عقیقی

۲۳۴-۱۲۰

علی کاغذی

۹۳-۵۳

علاءالدوله سمنانی

۱۸۹-۱۷۴-۱۰۰-۹۹-۹۸

عماد فقیه

۳۱۲-۲۹۹-۲۷۱-۲۷۰-۲۲۰-۲۱۵-۲۱۴-۱۱۱-۱۰۷-۹۷-۴۹

علائی (امیر سید علی همدانی)

۳۱۱-۱۳۰

عیانی (سعد الله)

۳۶

عوض کرمانی

۱۱۴

حرف فا ۳ نفر

فتاحی

۸۹

فتح الله مستوفی فتح تخلص

۹۱

درویش فرهاد کنگر

۲۳۱-۱۷

حرف قاف ۳ نقر

۱۸-۳۱-۳۸ و ۱۷ صفحه دیگر

قاسم انوار

۵۱-۳۴

قبایی (محمد)

۱۱۶-۴۲-۴۰

قدیمی

حرف کاف ۶ نقر

۶-۱۲-۱۰۷-۱۰۹ و ده صفحه دیگر

کاتبی (محمد)

۶۶-۱۴۷-۱۶۷-۱۷۳-۱۹۵-۲۱۴-۲۵۳-۲۷۱-۳۰۷

کافی

۱۱۵

کریم الدین

۳۰۳-۳۰۴-۳۰۵

کمال اسمعیل

۱۷۵-۱۷۶-۱۷۷

کمال غیاث

۱۰-۱۷-۳۰-۳۲-۳۳ و سه صفحه دیگر

کمال خجندی

حرف میم ۲ نقر

۳۹-۵۲-۱۱۶-۱۵۳-۱۵۴

مغربی (محمد شیرین)

۱۱۵

محبی هراتی

حرف نون ۶ نقر

۱۳-۵۸-۱۳۷-۱۳۸-۲۲۳-۲۹۵-۳۲۲

ناصر بخاری

۱۵۶

ندیمی (امیر تاج الدین حسن بن محمود شاه)

۷۱-۱۱۰

حکیم نزاری

۷-۱۵-۳۰-۳۷-۱۳۹-۱۴۰-۲۰۵-۲۲۶-۲۷۲-۲۹۰

۳۱۴

نسیمی (امیر سید عماد الدین)

۱۵۹

نصوح (محمود)

۱۰۰-۱۳۱-۱۴۶-۱۴۸

شاه نعمه الله ولی

حرف واو ۲ نفر

۱۱۱-۱۱۸-۱۵۹-۲۴۰

وحید تبریزی

۱۵۶

وصالی (فخرالدین گیوشاه)

حرف ها ۲ نفر

۱۱۷

هاشم (سید کمال)

۱۶۳-۱۷۰-۱۷۸-۱۸۳-۲۸۶

همام تبریزی

آغاز افتاده : من کلام ابن یمن علیه الرحمة والغفران .

بر وصالش يك نفس گر دست رس باشد مرا

حاصل عمر عزیزم آن يك نفس باشد مرا

انجام : من کلام مولانا همام الدین تبریزی نورقبره .

منتظر باشند شبها عاشقان نا کرده خواب

تا برآید بامداد از شرق کویت آفتاب

.....

زانتظار وعده حسنت بجان آمد همام

هم نگفتی این سخن گر عمر نهمودی شتاب

۲۹۸۰

تسعلیق ، عنوان و نشان شناسی ، حواشی دارد با نشان «منه ، هومن» ، مالک محمد نعیم عرفی

طالقانی ، انجام نوشته مانده .

۳۰۳×۷/۵ ، ۲۲×۱۴۰۳۱۴۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج فیهوای ضربی مقوایی

حاشیه‌المطول

از چلبی است بر شرح مطول تفتازانی بر تلخیص مقتباح خطیب قزوینی (سپه
۲: ۴۰۲).

۲۹۸۱

استعلیق سیدحسین شیرازی درروز شنبه ۳۰/۱۲۴۳، عنوان و نشان شنگرف، در ۳۷۶ ص آغاز
افتاده: «محمدعلی بن محمد باقر اصفهانی مشهور به بهبهانی» انجام: قامت بدخواه توماند دال
۲۸ س ۱۳/۵ × ۲۰/۵، ۱۸۹۳/۱۹ × ۴۰، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى ضربى مقوایی

خیمی آئیک

بفارسی و در خرده گیری از تصوف است از آقامحمدعلی کرمانشاهی در گذشته
۱۲۱۶ و دشمن صوفیان که در ۱۲۱۱ (= خیرات) - ۱۲۱۴ ساخته است و نکات
تاریخی فراوان دارد. (ذریعه ۶: ۲۸۶ - دیباجه نسخه ما) -

۲۹۸۲

لسخ ۱۲۴۱/۱۲۸۰ در ۱۴۱ نسخ مؤلف در ۲، ش ۷ نستعلیق، همه از یک نویسنده است -
۲۰ س ۵/۹ × ۱۷/۵، ۲۲۸/۴۱/۵ × ۳۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى ضربى مقوایی

و جعفر

۱- منبع الکرامه (۱-۵۲۲ متن) تفسیر سورة يوسف است از ابوالحسن علی بن
میرزا محمد حسن بن عبدالرسول حسینی خویی زنوزی فانی که پس از مرگ فرزند
خود میرزا حسن ساخته است.

آغاز: بسمله. خداوندی را استایش میکنم که داننده نهان است و دارنده جهان
کل از گل آورد و مهر از دل بی سزا بخشد و سزا هم او بخشد.

انجام : سمیت هذا الكتاب ... بمنبع الكرامة ... وبالأجایة جدید -

۲- سر گذشت مظفر علی شاه میرزا محمد تقی (۵۲۲ - ۵۲۴) از حبیب الدین محمد بن علی اصغر گلپایگانی (جربادقانی) که در ۱۲۶۵ بدستور آقامیرزا سید علی پسر همان زنوری ساخته است .

آغاز: بسمله . در شهر ربیع الاول سنه ۱۲۶۵ در بلده گلپایگان شرف صحبت .
انجام : بجوار عزت خرامیدان الله ... راجعون کتبه ... المترجم فی شهر ربیع الثانی سنه ۱۲۶۵ .

۳- شان نزول قرآن (۵۲۵ - ۵۴۱) از همان زنوزی که در سپاهان بخواش یکی از شاهزادگان ساخته است .

آغاز: بسم الله وبحمده . . چنین گوید علی ... الزنوزی .

انجام : والله ذو الفضل العظیم .

۴- تحفه جهان (۵۴۲ - ۶۲۷) از همو در تفسیر سوره فاتحه است بخواش یکی

از شاهزادگان و نام کتاب ومؤلف در دیباچه هست .

آغاز : بسمله الحمد لله العزیز العظیم ... بنده جانی ... علی ... الزنوزی . . .

حسب الاشارة یکی از نتایج سلاطین .

انجام : فان العلم نقطة کثرها الجاهلون .

۵- رساله حکمیه (۶۲۷ - ۶۳۴) در بیان علت موجد و علت مبعیه از همو بعربی .

آغاز: بسمله حمدله ... فیقول علی ... الزنوزی ان الحكماء اختلفوا فی ان الممكن حادث

انجام : وامثاله واعراضه المتجددة فلا فافهم وقفك الله .

۶- لمعه نورانیة وبرقه رحمانیه (۶۳۴ - ۶۴۵) از همو در فلسفه الهی بعربی و

فارسی هم دارد

آغاز: بسمله . الحمد لله علی افضاله والسلام علی محمد و آله فیقول علی ... الخوئی هذه

قطرة من بحر الحکمة سمیتها لمعة نورانیة وبرقة رحمانیة .

انجام : وفي الباب احادیث كثيرة طويلة .

۷- رساله درباره دین (۶۴۶ - ۶۵۶) از همو و سر گذشت او هم در آغاز آن هست

و میگوید که دین را نیازی بفرسقه نیست و در آن باید بقاعده تسلیم تمسک کرد.

آغاز: بسمله . خداوندی را ستایش که ما را بتکالیف واقعیه امتحان و آزمایش فرمود ... و بعد چنین گوید علی ... الخوئی از عهد طفولیت و خردسالی .

انجام: فهو الامر ... فی العالم البشری .

۸- بلا وابتلا (۱-۲۳۹ هـ) از همان روزی درباره واقعه کر بلا و حکمت آن .

آغاز: بسمله . الحمد لله و سلام علی عباده ... چنین گوید علی ... الخوئی مختصری است در معرفت بلاد [و] فواید بلاد و بیان محل بلاد و شرح احوال زمین کر بلا و اهل بلاد و ذکر درجات ایشان .

انجام: والله یهدی الی الصراط المستقیم .

۲۹۸۲

استعلاق روز ۱۰ رجب ۱۲۹۹ ، جدول زر و مشک و لاجورد ، سر لوح زرین و آراسته ، در ۵۶۴ ص ۲۱ س ۲۲ ، ۲۸۳/۵۳۱۸×۴۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضریبی مقوایی

تاریخ مسعودی

از ابوالفضل محمد بن حسین بیهقی سبزواری در گذشته ۴۷۰ که تاریخ ناصری هم خوانده میشده است (یادداشتهای قزوینی ۲: ۲۳ - مجلس ۲: ۱۲۷ - مشار ۶: ۳۰) نسخه ما سر گذشت مسعودی است از ۴۲۱ تا ۴۳۲ .

۲۹۸۳

نستعلیق سده ۱۴ ، جدول شنغرف .
۱۴ س ۱۰/۱۹ ، ۱۰۹/۴۱۸×۲۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج آبی مقوایی

مجموعه

۱- در کیه (۲ پ - ۷۰ پ) که هزلیات و مطایبات و کیل لشکر است به نثر .

پس از این قصاید و قطعات و ترجیعات کبکیه و پشمیه آنگاه نشر است باز هزل و گفتگوی خانم و شیخ و کربلایی ننه بنظم و دو صفحه جفر و یک صفحه سیاق. آغاز: در شهر استرآباد در هنگامی که از کجروی آسمان کج نهاد دلی مرده داشتم و حاشی افسرده نامه رسان قاصدی در آمدم.

۲- داستان گفتگوی جناب شیخ و میرزا خلیل (۷۱ ر - ۱۰۹ پ) بساخت نمایشنامه و انتقاد اجتماعی خوبی است. آغاز: میرزا خلیل: مولانا عرضی است که بیان آن فرض است ... شیخ: شما در هرباب و مورد ماذون و مختارید.

انجام: میرزا خلیل ترتیب سانی که بیان فرمودید بسیار صحیح و خوش آیند و یصح السکوت... شیخ: بسیار خوب ... فلنشرع فی المقصود.

نسخ درشت و ریز سده ۱۳ ، عنوان و نشان شنترف و لا جورد.

۱۷/۵/۱۹ ، ۲۹×۲۲/۵۳۶۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی و مشکلی ضریبی

مجموعه ۵۹

۱- نصاب صبیان (۱ - ۸۳ متن) از ابونصر فراهی است .

۲- شرح نصاب صبیان (۲ - ۸۳ هامش) .

۳- کنز اللغات (هامش نیمه پایین ص ۲ - ۸۳ و متن و هامش ص ۸۴ - ۱۲۶) از

محمد بن عبد الخالق بن معروف .

استمليق سده ۱۴۹۱۲ ، عنوان و نشان شنكرى ، جدول زنگاروشنكرى و منشى .
 ۳۰ س ۱۱/۵ × ۲۵/۵ ، ۴۴ × ۲۱۳۴۴ ، كاغذ قرنگى - جلد تىماچ قهوه اى فرسوده

يادِ بى خمار

از محمود ميرزاى قاجار پسر فتحعلي شاه ، در فهرست مجلس (۳ : ۱۵۰) از اين
 كتاب ياد نگريد . او اين كتاب را در ۱۲۴۷ ساخته و در پايان آن جدولى گذارده
 و مقامات ميخوارگى را نشان داده است با فرهنگى از نامهاى گوناگون شراب (در
 پنج صفحه) .

تقریظاتی که شعرای مشهور دربار دربارۀ این کتاب سروده اند در آغاز دیده میشود:

قصیده میرزا محمد تقی منشی الممالک علی آبادی
 ص ۱ تا ص ۳

قصیده میرزا محمد تقی نوائی پسر میرزا رضاقلی منشی الممالک
 ص ۴ تا ص ۵

دو قصیده محمود خان دنبلی خاور تخلص
 ص ۵ تا ص ۷

ترکیب بند عندلیب کاشی
 ص ۷ تا ص ۹

قطعه میرزا فضل الله خاوری شیرازی
 ص ۹ تا ص ۱۰

قطعه میرزا محمد علی طهرانی
 ص ۱۰

قصیده فاآنی
 ص ۱۰ تا ص ۱۲

قطعه سپهر کاشانی
 ص ۱۲ تا ص ۱۴

قصیده سلطان حسین طالش نصرت تخلص
 ص ۱۴ تا ص ۱۵

قطعه میر سید علی طهرانی شباهنگ تخلص
 ص ۱۵ تا ص ۱۶

قصیده میرزا محمد تقی ادب تخلص کرمانشاهانی
 ص ۱۷ تا ص ۱۸

آغاز نسخه : نظر بخواش قائل و فرمایش شهریار باذل جناب ستوده خصال ...

میرزا محمد تقی منشی الممالک علی آبادی در تعریف کتاب باده بی خمار و حضرت صاحبقران روحی فداه قصیده را گفته :

اختر مسعود اگر خواهی به بزم شهریار

جام محمودی طلب کت باده بخشد بی خمار

آغاز کتاب :

ببزم غیر دانم بساده خوردی شب نمیدانم

که بیرون رفتی از آن بزم یارفتی بخواب آنجا

انجام :

از آمده و رفته دگر یاد ممکن خوش باش که از وجود مقصود آنست

(پس ازین پنج صفحه است به نثر درباره تاریخ کتاب که در ۱۲۴۷/۲ بپایان رسیده

و فهرست عنوانهای کتاب با جدول مقامات میخوار کی و فرهنگ لغات عربی و فارسی آن و فهرست شاعران درباری).

۲۹۸۷

نسخ و نستعلیق و سیاق سده ۱۳ و ۱۴ ، حواشی بخط نسخ ریز و نستعلیق ، ۳۱×۲۱ ، ۳۱×۲۱ ، ۳۱×۲۱ ، کاغذ قرنگی موریانه خورده از پایین - جلد تیماج حنایی

مقوایی.

و تذهیب‌های آستان قدس رضوی

سواد و رونوشتی است از وقفنامه‌ها و قبایله‌ها و اسناد املاک آستان رضوی در مشهد طوس که از روی طومارها و فردها و دفترهای دیوانی نوشته شده و کهن‌ترین این اسناد تاریخ ۹۳۱ (ش ۱۰) و ۹۵۷ (ش ۳) و ۹۹۷ (ش ۲۰ و ۷۵) دارد و تازه تر آنها مورخ ۱۲۸۵ (ش ۱۵ و ۲۴ و ۵۶ و ۵۷ و ۵۸) است . در بسیاری از جاها در نسخه ما سفید گذارده شده و میخوانسته‌اند از نواز روی طومارها و فردها و بنچاقها بنویسند یا اینکه اصل این

اسناد ناقص بوده است. این کتاب از رهگذر تاریخی و جغرافیایی و شهر شناسی و کشاورزی و شناختن جامعه ایرانی آنروزها بسیار سودمند و اصطلاحات اداری مذهبی آستان قدس رضوی در آن بسیار آمده است.

کتابی بنام آثار الرضویه من منتخبات الصدیقه در ۱۳۱۷ ق در ۳۷۲ ص بیچاپ سنگی رسیده (مشار ۱۳) و در آن گزیده و خلاصه ۱۷۰ وقف نامه و قبالة آمده است. تدوین این کتاب بدینگونه بود که صدیق الدوله میرزا محمد رضا که در ۱۷ شوال ۱۳۱۶ متولی آستان قدس رضوی شده بود در صفر ۱۳۱۷ به معتمد السلطان میرزا اسماعیل خان بن حاجی میرزا حبیب الله همدانی مستوفی دیوان خاصه دستور داده بود که از روی طومار های کتابخانه آستان قدس گزین کند و گزیده ای از وقف نامه ها و قبالة های موقوفات آستان قدس را بیچاپ برساند. او در ۱۳۱۷/۱۶۱ (تنگوزئیل) گردآوری آنها را آغاز و با همراهی آقا میرزا عبدالعلی مصحح کتابخانه بی پایان رسانده است نسخه ای از آن را با فهرست، میرزا طاهر طبیب مشهدی خادم کشیک ثالث آستانه در دهه نخستین ذی حجه ۱۳۱۷ نوشته است اگرچه در پایان فهرست «سنة سبع عشر و مائین بعد الالف» دارد. در دیباچه کتاب از مظفر الدین شاه و میرزا علی اصغر خان امین السلطان صدراعظم و در پایان آن از رکن الدوله فرمانفرمای خراسان و سیستان و منتخب الدوله پسر صدیق الدوله یاد شده است. در چاپ کتاب بهاء التولیه داود حسینی مدرس هم کمک نموده و کار چاپ با شیخ محمد بن محمد رضای طهرانی بوده است.

در این چاپ نخست طومار علی شاه مورخ رمضان ۱۱۶۰ هست (ص ۷-۶۷) و سپس طومار جمع موقوفات عضد الملک (ش ۱ و ۲) و این دو مجموعه خطی و چاپی مکمل یکدیگرند و اگر چاپ دیگری بخواهند باید بکنند بهر دو بنگرند.

در فهرست مجلس (۲: ۴۸۷ ش ۷۷۷) از «کتابچه موقوفات» آستان قدس رضوی که در زمان تولیت مجد الملک بسال ۱۲۸۵ نگارش یافته است یاد گردید.

نیز بنگرید به: حقوق ۱۶۷ - مطلع الشمس ۴: ۴۶۹ - ۵۰۰ - فردوس التواریخ
بسطامی - ص ۲۷ نخستین دیباچه ف ..

چنین است گزیده‌ای از این اسناد وقف:

- ۱- وقف نامه شاه عباس درباره عمارات آستانه مقدسه در تاریخ ۱۰۱۱ (۸-۴).
- ۲- وقف نامه شاه عباس درباره چشمه گل و زمین دنیا بنیه مشهد با تولیت سید میرزا الخ مشهدی بی تاریخ (۹-۱۰).
- ۳- وقف نامه با تولیت شاه تهماسب مورخ ۹۵۷/۲ع (۱۲-۳۱).
- ۴- وقفنامه نادرقلی خان والی خراسان و فرمانروای ایران مورخ ۱۱۴۵
(۳۳- ۴۴) در ص ۳۵- ۳۷ سفید گذارده شده و در هامش نوشته شده: «تفصیل از
روی وقف نامه باید نوشته شود» در ص ۱۵۹-۱۶۲ چاپی ش ۲۴ «نادرعلی خان» آمده است.
- ۵- وقف شاه رخ شاه املاکی را برای مزار شاه تهماسب (۴۴-۴۶).
- ۶- وقفنامه مورخ ذی قعدة ۱۱۶۱ برای موقوفات قدیمی صفوی و جدیدی
علیشاهی و نه زوج کشتزار دنجان (۴۷-۴۹).
- ۷- سواد طومارعلیشاهی مورخ رمضان ۱۱۶۰ (۴۹-۱۰۰) حاشیه ای در ص ۴۹
مورخ رمضان ۱۱۶۰ هست (ص ۷-۶۷ چاپی ش ۱).
- ۸- وقف شاه عباس دوعشر کلات را برای يك نفر طالب علم و خرج شماعخانه
مورخ رجب ۱۰۲۴ (۱۰۱-۱۰۳).
- ۹- فرمان شاه تهماسب برای میرزا علی نقی نصیری خادم آستانه در باره وقف
نیای او خواجه عتیق علی منشی الممالک چهارده رقبه واقع در مشهد را با تولیت خود و
فرزندان خود (۱۰۳-۱۰۶ هامش).
- ۱۰- وقفنامه عتیق علی منشی بن احمد بن ملک اسمعیل نصیری طوسی اردوبادی
مورخ ج ۲/ ۹۳۱ (۱۰۳-۱۰۷).

- ۱۱- وقف نامه امیرالامرا کلبعلیخان سر بیگلر بیگی مشهد و قورچی باشی در زمان شاه تهماسب مورخ ع ۱۰۹۷/۲ برای کاروانسرا و گرمابه (۱۰۸-۱۱۱)
- ۱۲- وقف نامه قمر نساء خانم دختر میرزا بدیع فندرسکی بامشورت میرزا محمد ابوصالحا پسر میرزا ابوطالب برای روستای سورمن فندرسک در ۱ شوال ۱۱۱۲ (۱۱۲-۱۱۷)
- ۱۳- «وقفنامه مدرسه فاضلخان» از شمس میرزا محمد کاظمای کرمانی مشهدی املاکی را برو کلاء نواب فرنگیس بیگم دختر نواب خلیفه سلطان وسا کنان مدرسه فاضلخان در خیابان علیای مشهد در پایان ج/ ۱۰۸۴ (۱۱۸-۱۲۳).
- ۱۴- وقفنامه محمدعلی حسینی برای کشتزار سیسباد بلوک تباد کان مورخ ذی حجه ۱۲۲۴ (۱۱۹ هاشم).
- ۱۵- حکم حاجی میرزا حسن رضوی بوقف بودن شوراب تباد کان برای مدرسه فاضلخان بادعای حاجی محمد تقی پیش نماز پسر ملا محمد قاینی متولی آن مدرسه مورخ ۹۱۲۸۵۱۲ (۱۲۳-۱۲۶) در هاشم ص ۱۲۳ آمده که ملا محمد تقی متولی نبوده و در وقف نامه صحیح آستانه نام شوراب نیست و شاید این بتدلیس گذشته است.
- ۱۶- سواد وقفنامه کشتزار سه گوشه مشهور به محمد آباد بلوک تباد کان دارای حر مسرا و مهمانخانه و یخدان و گرمابه و داشخانه و کشتزار کوشک درخت همین بلوک که خواجه ملا میر عبدالله تونی بمیر علاءالدین محمد حسینی کاشانی بهای هزار تومان عراقی در ۵ شوال ۱۰۸۲ فروخته و او وقف مدرسه فاضلخان نموده و تولیت را بکاشف الدوله محمد داده است در محرم ۱۱۰۰ با چهار سند دیگر مربوط بهمین وقف مورخ ۱۰۹۹ و ۱۱۰۸ در هاشم (۱۲۷-۱۳۰).
- ۱۷- سواد وقفنامه میرزا ابوالحسن صاحب نسق پسر حاجی محمد باقر صاحب نسق برای کشتزار علیا باد مشهور بقیض آباد در مشهد در ۴ رجب ۱۱۲۹ (۱۳۲-۱۳۹).
- ۱۸- وقف آقا بشارت غلام سر کار خاصه شش دانگ سعادت آباد از بلوک کنار

شهر ولایت ترشیز و کشتزارهای دهنوك (نجف آباد) و ابوسعیدی (بافر آباد) و فیروزی و باغ شفیع آباد را بتولیت آقا امام قلی ریش سفید حرم محترم و نظارت میرزا عبدالحسین ایشیک آقاسی باشی حرم محترم مورخ رمضان ۱۱۲۶ (۱۳۹-۱۵۲) .

۱۹- وقف صفی قلیخان غلام دودمان صفوی پسر رستم خان سپهسالار ایران شش دانگ کشتزار کوچکی تباد کان با آبی زار و دیمچه زار و اولنگ و مرغزار و دهکده و قنات قراجهق و باغ و طاحونه و هفده دره کان و یک قهوه خانه و دو در خانه جلو چهار باغ شهره رادر پایان دهه دوم ماه یکم سال ۱۰۸۶ (۱۵۳-۱۵۵) .

۲۰- وقف بیک آغا خانم دختر ارشدی بیک ذوالقدر سلیمان آبادفران فروین را در ۹۹۷/۱ (۱۵۶-۱۷۲) نیز ۲۹۴-۳۱۲ ش ۷۶) .

۲۱- وقفنامه گنجعلیخان زننگ فرمانروای کرمان برای پاره ای از املاک شهر کرمان در چهار فصل در زمان شاه عباس مورخ رجب ۱۰۲۴ (۱۷۳-۱۸۱) در آثار الرضویه (ص ۲۵۷) از وقف مورخ ۱۰۰۸ یاد شده است . در باره این موقوفات اختلافی رخ داده و حکمی در این زمینه حجة الاسلام حاجی سید محمد باقر شفتی داده است و سپس درباره حکم او پرسشها از فقیهان کرده و پاسخ گرفته اند و بهمین سبب چندین سند و سجل نوشته شده است که در شماره های ۲۱-۳۸ نسخه ما اشاراتی باین نکات شده و در شماره های دیگر هم می بینیم .

۲۲- درباره تعمیر وقف گنجعلیخان مورخ ۱۲۷۴ (۱۸۲) .

۲۳- درباره وقف گنجعلیخان مورخ ۱۲۵۸ (۱۸۲-۱۸۳) .

۲۴- درباره همین املاک وقفی کرمان مورخ ۱۲۸۵ (۱۸۳-۱۸۴) .

۲۵- درباره وقف گنجعلیخان و حکم حاجی سید محمد باقر مورخ رجب ۱۲۷۲

(۱۸۵-۱۸۶) .

۲۶- نیز درباره همین وقف و حکم همو مورخ ۱۲۷۸ (۱۸۶-۱۸۷) .

۲۷- نیز درباره همین وقف مورخ ۱۲۵۸-۱۲۵۹ (۱۸۷-۱۹۱) .

۲۸- پرسشی در باره حکم همان سید محمد باقر (۱۹۱).

۲۹- دو حکم در همین باره مورخ ذی حجه ۱۲۶۸ و ۱۲۵۹ بامهر آخندمالعلی (۱۹۲-۱۹۴).

۳۰- پرسشی در همین باره بی تاریخ (۱۹۴).

۳۱- حکم شیخ محمد رحیم در پاسخ آن مورخ ۱۲۶۷ (۱۹۴-۱۹۵).

۳۲- سند دیگر مورخ ذی قعدة ۱۲۷۳ (۱۹۵-۱۹۸).

۳۳- صورت تعمیر حمام ود کاکین مورخ ذی حجه ۱۲۷۳ (۱۹۹).

۳۴- فرمان شاهزاده مؤیدالدوله در اجرای حکم حجة الاسلام و صورت جمع و خرج آقا میرزا یوسف مباشر موقوفات مورخ ۸ محرم ۱۲۷۳ (۱۹۹-۲۰۲).

۳۵- فرمان شاهانه خطاب به محمد اسمعیل خان وزیر کرمان در باره استرداد موقوفات از وراثت گنجعلیخان مورخ ج ۱/ ۱۲۸۱ (۲۰۳-۲۰۴).

۳۶- شکایت میرزا یوسف از جناب عضدالملک متولی باشی بدیوان عدلیه در باب املاک گنجعلیخان مورخ روز دوشنبه رمضان پیمچی ثیل ۱۲۷۶ (۲۰۳-۲۰۶).

۳۷- پرسشی در باره اینکه بیست تومان تبریزی زمان شاه عباس (۲۶۰ سال پیش) به پول این زمان که قرار در ۲۶ نخود است چند میشود مورخ ج ۲/ ۱۲۸۰ (۲۰۶-۲۰۷).

۳۸- تسلیم محمد حسین شریف یکدانگ و نیم حسین آباد وقف آستانه را بمیرزا یوسف و آقا محمد صادق مورخ ج ۱/ ۱۲۶۹ (۲۰۸).

۳۹- درخواست حاجی ملا حسین مامور آستانه در مورد موقوفات کرمان بخشودگی مالیات کشت زاردره کز در کپیایه ماهان را و حکم این بخشودگی مورخ شوال ۱۲۷۳ (۲۰۸-۲۰۹).

۴۰- فرمان شاهانه در باره بخشودگی مالیات طایفه اعراب خراسانی مشهور بامیرشاهی بدرخواست میرزا یوسف کرمانی و دستور به محمد اسمعیل خان پیشکار.

کرمان که سالانه همان سی تومان را بآستان قدس بپردازند مورخ شوال ۱۲۷۷ (۲۰۹-۲۱۱).

۴۱- تعهد ریش سفیدان طایفه امیرشاهی و اعراب بیچاره که سی تومان بمیرزا یوسف و آقا محمد صادق و کماشته گان متولی آستانه بپردازند مورخ ۲۷ شعبان ۱۲۶۹ (۲۱۱-۲۱۲).
 ۴۲- تعهد فرج الله امیرشاهی بپرداخت سی تومان مورخ رجب ۱۲۷۰ (۲۱۲-۲۱۳).

۴۳- دستور وصول مالیات طایفه خراسانی و اعراب ملقب به بیچاره (۲۱۳-۲۱۴).

۴۴- دستور پرداخت پنج تومان تبریزی بنام سیورغال بابت موقوفه جویبار کرمان بمتولیان آستانه مورخ ۱/ج ۱۲۶۹ (۲۱۴-۲۱۵).
 ۴۵- وقف کشتزار حسین انصاری و حسین آقای باقری در ۲۰ شعبان ۱۲۶۹ (۲۱۶-۲۱۷).

۴۶- وقفنامه نورجهان خانم دختر زین العابدین خان کرمانی وزن حسنعلی بیک پسر شاهرخ خان افشار کرمانی درباره کشتزار شاه آباد کرمان برای روشنائی نجف و مشهد مورخ ۲۱ شعبان ۱۲۱۸ در تهران و ۱۲ رجب ۱۲۲۲ در مشهد (۲۱۷-۲۲۰).
 ۴۷- تعلیقه بنیچه دره گز ماهان کرمان و درخواست بخشودگی مالیات کشتزار دره گز وقف امیرتومان فرمانروای کرمان برای آستان قدس مورخ ذی حجه ۱۲۸۴ با حکم اجرای آن (۲۲۰-۲۲۱).

۴۸- فرمان بخشودگی هزار و دویست دینار بنیچه دره گز ماهان کرمان وقف آستان قدس مورخ ۱۲۸۴ (۲۲۱-۲۲۲).
 ۴۹- تعلیقه در باب باغ ناصریه بعالیچاه کلانتر مورخ رجب ۱۲۸۱ (۲۲۲-۲۲۳).

۵۰- تعلیقه در باب باغ ناصریه بعالیجاه فراشباشی مورخ رجب ۱۲۸۱ (۲۲۳).

۵۱- سیاهه املاک که سرکار محمد اسماعیل خان و کیل الملک در عهد میرزا حسنعلی بیگ گذارده مورخ ج ۱/ ۱۲۸۴ (۲۲۳-۲۲۵).

۵۲- طومار ابواب جمعی کربلایی محمدعلی فراش آستانه در کرمان از موقوفات (۲۲۵-۲۲۸).

۵۳- سواد موقوفات گنجعلی خان بشرح آخر مفصلا حساب هفت ساله در طی کتابچه مفصل ممهور بمهر میرزا عبدالرحیم و میرزا حسین متولیان و مهر آقا میرزا یوسف مباشر و میرزا یزرگ مستوفی کرمان و خادم آستانه و آقا محمد صادق فراش آستانه که آقا میرزا حسین متولی این موقوفات تمکین اجرای حکم حجة الاسلام کرده است مورخ ۲۳ ذی حجة ۱۲۶۸ (۲۲۸-۲۳۰).

۵۴- دستور پرداخت مخارج آقا میرزا حسین متولی موقوفات گنجعلیخان در ۱۲۶۸ (۲۳۰-۲۳۲).

۵۵- در باب یستانتکاری آقا میرزا حسین در ذی حجة ۱۲۶۸ (۲۳۲).

۵۶- رسید ۱۲۵ تومان با و مورخ صفر ۱۲۶۹ (۲۳۲-۲۳۳).

۵۷- رفتن حاجی سید ابوالحسن خان امین دل آستانه برای نظم موقوفات گنجعلیخان بکرمان و اجرای حکم حجة الاسلام حاج سید محمد باقر مورخ ۱۹ ع ۱۲۸۵/۱ (۲۳۳-۲۳۵).

۵۸- و کالت آقا میرزا حسین و میرزا حسن و میرزا تقی آقا و میرزا عبدالرؤف در اجرای صیغه در این باب در همان تاریخ (۲۳۵-۲۳۶).

۵۹- دستور بمیرزا یوسف خادم آستانه در لوی ثیل ۱۲۸۵ در اجرای حکم قراردادنامه آقای حاجی سید محمد جواد مجتهد ممهور بمهر علمای کرمان در باره موقوفات گنجعلیخان مورخ ع ۲/ ۱۲۸۵ (۲۳۶-۲۳۹).

۶۰- وقف نامه میرزا فضل الله وزیر نظام دولت ایران مورخ ۱۰ ذی حجه ۱۲۸۶

(۲۳۹-۲۴۶).

۶۱- وقف نامه دیگر همو مورخ رجب ۱۲۷۱ (۲۴۷-۲۵۲).

در آثار رضویه چهار فقره در این باره آمده است (ص ۱۳۶-۱۳۹).

۶۲- وقف نامه مهدی قلی بیگ میر آخور باشی درباره کشت زار جانی تباد کان

مورخ ۱۵/۲/۱۰۱۱ (۲۵۳-۲۵۶).

۶۳- وقف نامه سید عضد الملک درباره کاریز چهارطاق و کشت زار حسین آباد

مورخ ج ۱/۱۲۷۶ (۲۵۶-۲۶۰).

۶۴- قبالة فروش خواجه محمدا کبر پسر خواجه مظفر حسین نیشابوری کشت زار

بیرام آباد بلوک درب حاجی (قاضی) نیشابور را بهای ۱۵۰ تومان بمیرزا شاه تقی الدین

محمد رضوی متولی آستانه در ۲/۱۰۹۲ (۲۵۳-۲۶۳).

۶۵- وقف همین بیرام آباد در ۲۶/۱۲۷۰ (۲۶۳).

۶۶- قبالة فروش گوهر شاد بیگم همسر آقامیرزا عبدالوهاب خادم باشی کشیک

رابع و آغ بیگم همسر عبدالعلی کشیک نویس آستانه دو دختر میرزا محمد تقی متولی

آستانه یکدرد کان را بهای نود تومان بمادر شاهزاده جلال الدوله فرمانروای خراسان

در ۱۲/۱/۱۲۸۴ (۲۶۳-۲۶۵).

۶۷- وقف آقامیرزا محمد کاظم خان لاله باشی شاهزاده و آقامیرزا یوسف بو کالت

از مادر همان شاهزاده جلال الدوله همان د کان را در ۱۸/۱/۱۲۸۴ (۲۶۵).

۶۸- اعتراف بانو آهوخان مادر حاجی میرزا ادهم حسینی شیرنکی بوقفیت

آب روستای عمید آباد سبزوار باهشت جریب زمین به خرید و حیات کوشک و بی حق

بودن او در املاک میرزا محمد سمیع قاضی حسینی شیرنگی در ۱/۱۰۹۳ (۲۶۶-۲۶۷)

(۲۶۷) (ص ۲۲۷ ش ۷۱ چاپی).

۶۹- وقف محمد آقا بیک جوله این مسکى (؟) کشت زار خرق بلوک در زاب رادر
 ۱۲۷۶/۱ع (۲۶۷-۲۶۸) در چاپى (ص ۲۸۱ ش ۱۲۱) آمده « محمد بیک جوله مى انبکى »
 (بى نقطه).

۷۰- وقف نامه چة حاجى عبدالله در باره کشت زار یسکن تپا تکان و مهر آباد بلوک شهر و
 بهوس سرجام و باغ نکاج بلوک شهر و تیمچه قیصریه با نیابت تولیت حاج میر
 فیض الله موسوی فرایشی سر کار فیض آثار پسر میرزا سنجر مورخ ج ۱/ ۲۶۸ (۲۶۹-
 ۲۷۳)

۷۱- وقف نامه مهدیقلی بیک امیر آخور باشی خاصه شریفه برای روستای پس پشته
 بلوک در زاب و روستای گازر گاه تباد کان و گرمابه سر سنگ و باغ کرج ساوج بالاغ در
 رجب ۱۰۲۷ (۲۷۳-۲۷۹).

۷۲- وقف نامه محمد علی بیک پسر حاجی صفی خان قرقلو برای کشت زار سران
 بلوک طوس در شوال ۱۲۱۸ (۲۷۹-۲۸۲).

۷۳- وقف نامه حاجی سید میرزای صراف پسر آقا سید علی و حاجی کلبعلی
 تحویل دار شمع خانه پسر کر بلائی رضا در نبار باشی سر کار فیض آثار مورخ ۱۲
 ۱۲۷۸/۱ع (۲۸۲-۲۹۱).

۷۴- وقف نامه حاجی سید میرزای صراف بى تاریخ (۲۹۱).

۷۵- وقف نامه محمد حسن خان سالار برای یکدرب گرمابه نوساز خود در کوچه
 کنار خیابان بالای مشهد بازمینهای بارانداز در همان کوچه با تولیت میرزا محمد رحیم
 مستوفی سر کار فیض آثار و نظارت مادر یزدان بخش میرزا فرزند خود مورخ شعبان
 ۱۲۶۳ (۲۹۲-۲۹۴).

۷۶- وقف نامه بیک آغا خانم دختر ارشدی بیک ذوالقدر در باره سلیمان آباء
 قران قروین در ع ۱/ ۹۹۷ (۲۹۴- ۳۱۲ نیز ۱۵۶- ۱۷۲ ش ۲۰).

- ۷۷- وقف وزیر خراسان مورخ ۱۲/۲/۱۰۹۳ (۳۱۳-۳۲۳)
- ۷۸- وقف میرزا علی حسن پسر کربلایی محمد شریف باغ و کشتزار روستای عنبران را در ۱۶۲/۱۱۹۶ (۳۲۳-۳۲۴).
- ۷۹- وقف میرزا محمد مهدی پسر امیر سید رضای حسینی علوی مشهدی یکدرخانه کوچه عسلگاه و یکدرخانه پهلوی مسجد جامع مشهد و کشتزار مهرآباد بلوک فرهادچه خراسان و کشتزار پشت رود فرهادچه را مورخ روز چهارشنبه ۱۱ رجب ۱۰۸۰ (۳۲۴-۳۳۲).
- ۸۰- وقف نامه حاج معتمدالدوله محمود بیکاناظر بیوتات سرکار خاصه شریقه شاه سلطان حسین درباره خیرآباد مجرای بخانی بلوک تبادکان بنام محمود آباد و کارین درویش بیک بیرون دروازه نوغان و کشتزار بیرون همین دروازه باتولیت همین شاه مورخ شب ۲۳ رمضان ۱۱۱۲ (۳۳۲-۳۴۱) در چاپی (ص ۱۸۸-۱۹۰ ش ۴۰) تاریخ ۲۰ رمضان ۱۱۲۰ دارد.
- ۸۱- وقف نامه جعفر خان بیک پسر محمد باقر بیک مختاری بیات برای دو کشتزار ادک مشهور به باباقطاری و چندگرک باتولیت محمد باقر خان پسر بزرگتر خود و نظارت میرزا محمد رضی کلیدری ناظر مسجد جامع بزرگ مشهد در روز چهارشنبه ۱۱/۲/۱۱۷۲ (۳۴۱-۳۴۴) (ص ۲۲۹-۲۳۰ ش ۷۴ چاپی).
- ۸۲- وقف نامه میرزا علاءالدین محمد پسر میرزا جلال الدین محمد کشمیری مشهدی درباره رطاحونه نهر طرقریزر باطشاهی باتولیت آقامحمد حسین خطیب سرکار فیض آثار نرد ملامحمد حسن مجتهد در رمضان ۱۰۱۳ (۳۴۴-۳۴۷) (ص ۱۸۴-۱۸۵ ش ۳۶ چاپی).
- ۸۳- وقف نامه حاجیه شهر بانو بیگم دختر میرزا محمد اسماعیل برای دوزوجه مظفر باتولیت مصطفی میرزا در ۱/رمضان ۱۲۲۹ (۳۴۷-۳۴۸) (ص ۱۰۱-۱۹۲ چاپی ش ۴۲).
- ۸۴- وقف نامه حاج خادم آستانه برای کشتزار کورتیان بلوک اردمه مشهد مورخ

۲۷/۲/۱۰۲۵ نوشته محمد مهدی حسینی (۳۵۹-۳۴۸).

۸۵- وقف نامه باغهای روستای درود بلوک زیر خان نیشابور مورخ ج ۱/۱۱۲

(۳۶۷-۳۵۹).

۸۶- وقف نامه حاجی علی اکبر پسر حاجی ملک محمد اصفهانی مشهدی برای چندین

کشتزار بلوک طوس و رادکان و شاندیز مشهد در ۱۰ ذی قعدة ۱۰۱۴ (۳۶۷-۳۷۷).

۸۷- وقف کشتزار سمتجان جرجرام و حسن آباد پهلوی آن در ۲۰ شعبان

۱۰۸۸ نام واقف نیامده و همان اوصاف او یاد شده و همین اندازه پیداست که هاشمی

است (۴۷۷-۳۸۱).

۸۸- وقف میرزا سید حسینی پسر میرزا ابوالقاسم جامی يك درب حوالی محله

سراب مشهد در كوچه باغ عنبردارای مهمانخانه و خرمسرا را با چند کتاب با تولیت

میرزا نورالدین محمد جبل عاملی در ۴ ذی قعدة ۱۰۱۷ (۳۸۱-۳۸۵).

۸۹- فروش میرمیران پسر میرزا یحیی موسوی مشهدی و میرزا فضل الله پسر

میرزا شکرالله باستان قدس رضوی کشتزار موسی آباد بلوک میانولایت مشهد را بدو تومان

عراقی در ۲۲ شوال ۱۰۷۵ بارسید بها بفروشتند گان (۳۸۵-۳۸۹).

۹۰- وقف نامه محمد اشرف بيك برای خرق تبادکان در ۱۰ ع ۱۱۷۶/۱ (۳۸۹ -

۳۹۰).

۹۱- وقف عبدالمجیدخان هفت جوبه میم انگورستان فیض آباد و آب ریوند

شامات نیشابور را با تولیت حاجی ملا محمد کتابدار سرکار فیض آثار در ۲۲ محرم ۱۲۱۲

(۳۹۱-۳۹۲).

۹۲- وقف حاجی غلام محمد صدیقی یکدرب تیمچه محتسب مشهد و کلیکاب

خانه کوی گود حسام الدین مشهد را با تولیت میرزا شاه تقی الدین محمد رضویا در

۱۰۸۷/۲/۷ (۳۹۲-۳۹۸).

۹۳- وقف نامه کلبعلیخان پسر گوهرشاد بیگم خانم دختر یوسف علی خان جلایر

- بسفارش مادرش درباره آب و زمین کشتزار سیس آباد در ۱۲ رمضان ۱۲۱۰ (۳۹۸-۴۰۲).
- ۹۴- وقفنامه آ میرزا شاه تقی الدین محمدای رضوی پسر میرزا محمد باقرای رضوی متولی درباره تیمچه عید گاه پهلوی تیمچه چیت گران در مشهد در ۲۳ صفر ۱۰۸۸ و سه دکان دیگر در شعبان ۱۰۸۸ (۴۰۲-۴۰۴).
- ۹۵- وقف حواجم ویردی آقا و علم ویردی آقا و محمدقلی و علیقلی و دیگران مورخ ۱۰ ذی قعدة ۱۰۹۶ (۴۰۵-۴۰۸).
- ۹۶- وقف میرزا ابوالقاسم بن میرزا عزیزالله حسینی گنابادی و میرزا ابوطالب بن میرزا محمد مؤمن حسینی گنابادی کاربزدولاب گناباد را باتولیت میرزا ابوطالب در ۱ شوال ۱۰۹۲ (۴۰۸-۴۱۰).
- ۹۷- وقف آقا رجبعلی و عباسقلی بك پسران جعفرقلی بك شاطر سرکار شاهنشاه نادرشاه زمین سراب رادر ۱ رمضان ۱۰۶۱ (۴۱۰-۴۱۱).
- ۹۸- وقف میرزا محمد زمانا پسر اعیر بهاء الدین حسینی آل براق مبارک آباد (حبیب آباد) تبادکان را در ۹ شوال ۱۰۸۳ (۴۱۱-۴۱۳).
- ۹۹- وقف حاجی مرتضی قلی بیك بازده در دکان بازارچه راه میدان پیوسته بخیا بان پایین پای رادر ۱۷ ع ۱۰۸۲/۱ (۴۱۴-۴۱۷).
- ۱۰۰- سند وقفیت سبزیکار آقا جمالی قزوین در زمان محمد شاه قاجار مورخ ۱۴ صفر ۱۲۵۶ (۴۱۷-۴۲۱).
- ۱۰۱- وقف معصومه خانم همسر محمد بوشکی کوهسرخ و خاتون ائمه دختر او آب کشتزار عباس آباد رینوش را باتولیت ملاعلی اصغر نورچکی در ۲۲ شوال ۱۲۵۲ (۴۲۱-۴۲۲) (س ۲۸۴ ش ۱۲۷ چاپی).
- ۱۰۲- وقف محمد حسین بیك پسر امیرخان بیك قرقلو کشتزار شریف آباد جنابد کاو کش رادر ۱۰ ع ۱۱۸۷/۱ (۴۲۲-۴۲۴).
- ۱۰۳- فروش محمدعلی بیك پسر لاجین بیك پسر زمان بیك املاك ارثی خود را

بآستان قدس رضوی به ۱۲۰ تومان در دهه سوم رمضان ۱۰۹۵ (۴۲۴-۴۲۷).

۱۰۴- وقف میرزا محمد اسمعیل پسر میرزا محمد ابراهیم خبوشانی کاریز روستای ازال سرولایت چناران را در ۱/۱۲۰ (۴۲۷-۴۳۰).

۱۰۵- وقف محمد بیگ دیوان بیگی کشتزار ابست در بلوک مایوان خبوشان و آب آن را در شعبان ۱۰۹۲، همانکه در چاپی (ص ۲۸۷ ش ۱۳۰) دیده میشود (۴۳۰-۴۳۱).

۱۰۶- فروش استاد بیگ محمد جاهجوباشی سر کار فیض آثار پسر استاد شاه حسن کشتزار چهار دیوارک بلوک تبادکان را به ۶۰ تومان در ذی قعدة ۱۰۹۲ (۴۳۲-۴۳۳).

۱۰۷- وقف علیخان آقا پسر الله یار خان قلیجی دوشبانه روز آب کاریز احمد آباد جوین میان محمد آباد و بحر آباد را باز مینهای آن در شعبان ۱۲۱۲ (۴۳۳-۴۳۶).

۱۰۸- وقف میرزا محمد حسین پسر میرزا جعفر جوینی کروزدهی یکروز آب رودبار شاواج پایین را در ۱۲ شوال ۱۲۲۹ (۴۳۶-۴۳۸).

۱۰۹- وقف آقامحمد اسماعیل پسر نادر بختیاری طاحونه میان کاهون و خرمنه در سربشک باغهای کاهون را در ۲۳ شوال ۱۲۲۴ (۴۳۸-۴۳۹).

۱۱۰- وقف محمد سعید پسر خواجه افضل خافی آب رودخانه سنجال خواب را در محرم ۱۱۷۶ (۴۳۹-۴۴۰).

۱۱۱- وقف حاجی میرزا علی رضا پسر حاجی ابراهیم وزیر شیرازی روستای حصار اولیا را در رابعین طهران در رمضان ۱۲۵۷ و عریضه او (۴۴۰-۴۴۳).

۱۱۲- وقف محمد محسن بن عباس علی آقای سرخسی قرایی کشتزار قاتوی بالا نرخ نیشابور را در شعبان ۱۲۲۴ (۴۴۳-۴۴۴).

۱۱۳- وقف عباسقلی بیگ مورخ ۲۵ صفر ۱۱۱۸ (۴۴۵ آغازش نیست).

۱۱۴- وقف نامه مکرمت خان محمد صالح بن خواجه حسین کرمانی درباره پاره ای از کشتزار کنوجرد تبادکان مورخ ج ۲/۱۰۹۶ (۴۴۶-۴۴۷).

۱۱۵- وقف امام قلی پسر شمس نیک قرقلو پاره ای دیگر از کشت زار کنوچره آباد کان را (۴۴۷-۴۴۸).

۱۱۶- فرمان ناصر الدین شاه درباره طومار سید عضدالملک قزوینی مورخ ۱۲۷۵ (۴۵۰) (ص ۶۸ چاپی ش ۲) سجل علماء ومجتهدان و اولیای آستان و صاحب - منصبان که در ص ۶۹-۷۴ چاپی می بینم در اینجا نیامده است.

۱۱۷- طومار موقوفات که بدستور سید عضدالملک میرزا محمدحسین بن فضل الله حسینی قزوینی که بحکم ناصر الدین شاه متولی آستان قدس شده بود گردآوری شده و در کتابخانه آستانه گذارده شده است مورخ رجب ۱۲۷۳ ثیلان ثیل (۴۵۱-۴۹۶) همانکه در چاپی (ص ۷۵-۱۳۱ ش ۲) دیده میشود و چند کلمه ای کم دارد. این دومین طومار است و طومار نخستین که از عادلشاه است مورخ ۱۱۶۰ (ص با فهرست طوس ج ۴) در چاپی آمده (ص ۶۷-۶۸ ش ۱) و در اینجا نیست. این قزوینی در ۱۲۷۲ - ۱۲۷۷ و ۱۲۸۲ و ۱۲۸۵ متولی آنجا بوده است.

۲۹۸۸

تستعلیق خود شاعر در متن و هاشم مورخ رمضان ۱۲۴۸ در بابان با اینکه در ص ۲۷۰ می نویسد

که در روز آدینه ۱۲۴۸/۴ شرح دیوان حافظ نوشته ام.

۳۰ ص ۱۸، ۲۷×۱۵/۵۳، ۱۸۸، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضریبی مقوایی.

کلیات

از شوقی تبریزی عبدالحسین بن خداوردی بن عبدالرسول وزیر دنبلی تبریزی مستوفی زمان فتح علی شاه و محمد شاه قاجار مؤلف واعظ العرفاء و شرح غزل حافظ مورخ ۱۲۴۸ (ص ۲۷۰ و ۲۷۱ و ۳۱۸) مثنوی است (۱-۱۴) و غزل بترتیب تهجی (۱۵-۱۸) و رباعی (۸۹-۹۲) و مضحکات به نشر (۹۲-۱۱۱) و منشآت به نظم و نشر و

حکایات و مطالب اخلاقی و عرفانی (۳۷۶-۱۱۳) و عبرة العاشقین اوهم در این کلیات هست (ص ۳۰۶-۳۱۸) و آن در هفت باب است . ترهة الارواح امیرحسینی هم در آن هست (۳۱۸-۳۸۷) در پایان رقعة میرزا عبدالوهاب است .

آغاز: کلیات :

شبی خفته بودم در آغوش بار سراسوده از زحمت روز کار

انجام : امت را در آن قیام نمایند هی حتی مطلع الفجر .

آغاز: عبرة العاشقین : چنین گوید ... عبدالحسین ابن مرحوم خداویدی این

عبدالرسول بنا بر کثرت مشقت .

انجام : قطع بیابان می نموده .

۲۹۸۹

تستعلیق سده ۱۱ ، مهر لطفعلی دارد در پایان و او باید همان لطفعلی جهانشاهی باشد که خط او مورخ ۱۲۲۴ در ص ۱۸۸ دیده میشود ، یادداشت ۱۱۵۱ و ۱۱۵۴ و ۱۱۵۶ و ۱۱۵۸ و ۱۱۶۱ و ۱۱۶۳ و ۱۱۶۵ در پایان هست .

سطر ۳ و ۴ و ۵ و ۱۰ و ۱۵/۱۹ - ۱۱۰ و ۱۵/۲۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد و روغنی فرسوده

جنگ

در این جنگ شعرهای این سراینندگان است :

۱- دیوان سحاب (۱۳-۵۹) بادیباچه‌ای به نشر بنام عروه الوثقی در چهار فصل

(۱۳ - ۱)

(۶۰ - ۶۱ و ۱۳۹ - ۱۴۱)

(۶۲ - ۶۹)

(۷۰ - ۱۱۵)

(۱۱۵ - ۱۱۹)

۲- صائب

۳- شوکت

۴- ابوطالب کلیم

۵- نظیری

- ۶- عرفی (۱۲۰-۱۵۶ و ۱۳۹-۱۷۰)
 ۷- اثر (۱۴۲-۱۵۵)
 ۸- میر صیدی (۱۷۱-۱۸۲)
 ۹- میر نجات (۱۸۳-۱۸۷)
 ۱۰- حاجی محمد متخلص بحاجی (۱۸۹-۲۰۰)
 ۱۱- مخلصای کاشی (۲۰۱-۲۱۸)

۲۹۹۰

تستعلیق علی رضای شریف موسوی خویی در سده ۱۳ و ۱۴ ، زمان شنگری ، نسخه رامیرزا فضل الله
 علوی فاطمی قزوینی با تواتر ملامحمد علی مراغی وقف نموده که از نجف بیرون نبرند (بامهریجی).
 ۲۴س ۱۴×۲۱ ، ۳۲۱۶×۲۰/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیباج تریاکی ضریب مقوایی

مجموعه

- ۱- زلال العیون (۲ پ - ۶۱ ر) شرحی است بفارسی برعیون اخبار الرضا از
 محمد شفیع بن بهاء الدین محمد بن میرزا محمد شفیع شیخ الاسلام حسینی که در زمان
 کریمخان و کیل از پادشاهان خاندان زند میزیسته و آن را در ۱۱۷۲ بیابان رسانده
 است . او شاعر بود و شعرهایش در این کتاب دیده میشود و در آن از مثنوی گهر بار خود
 که درباره داستان سالمان و ابسال بوعلی سروده است یاد میکند (۵ و ۶ رو ۱۸ ر) .
 اودران از ستمهای نادر و چگونگی پاره ای از شهرها مانند سپاهان و قزوین یاد
 می نماید (۶۰ ر و پ) و در پایان از مرآت الحقائق و مجلی الدقائق میرغیاث الدین منصور
 و در دیباچه (۵ ر) از جلاء العیون و بحار و عین الحیوة مجلسی و کتابهای دیگر نام
 می برد . نسخه ما تا شرح گفتگوی امام رضا یاهر بذاکبر را دارد و او در پایان (۶۰ پ)
 میگوید که میر سید حسین نگذارد است که اسرار این حدیث شریف (داستان هر بد) را
 بفارسی بنویسم و بهمین اندازه بس کردم .

آغاز: بسمله . وبه نستعین . زلال سرچشمه سار ستایش بی منتها که از عین دل جوشیده از آبشار زبان فروریزد و سلال جویبار زیبایش ... که از عین منبع قلب جاری گردد از فواره لسان بآب و تاب خیزد ریاض جلال و حدایق کمال حضرت فیاض لایزال را سزاوار است که طرح گلستان امکان را بمحض حکمت کامله و مشیت شامله باشجار موجودات و ازهار مکونات لاهوتی ریخته و صرح نگارستان وجود انسان را بنقش و نگار انا خلقنا کم فی احسن تقویم زینت افروز نفس ناطقه مجرد نژاد را با بدن مادی نهاد انجام : بشرط حیات لوای وضوحش افراخت والحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله ... الطاهرین .

۲- شعشعه ذوالفقار (۶۳-۲۱۶ پ) درباره جنگهای علی (ع) است از همو . در دیباچه از کریمخان و کیل ستایش شده است . در دیباچه و پایان از نام کتاب و مؤلف یاد شده و شعرهای او در این کتاب نیز هست .

آغاز: غزوات امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب بسمله . شعشعه افزای میدان پر جولان مقال و لامعه پیرای بی پایان اقوال پرتو افروز مضمار وسعت اثر نامه ذوالفقار دوسرخامه با آنکه آراستگی لشکر سخن اوست گوشه ای از صفوف محامد ایند سبجان را نمی تواند گشود .

انجام : و از این دو نام نیک بر اعدا مظفرم والسلام علی محمد وعلی آله الطاهرین .

۲۹۹۱

تعلیق احمد بن خطبة الدین بن عمر بن محمد بن خطبة الدین شلمینی در روستای دوکالی در روز دوشنبه ذی قعدة ۹۷۵ ، عنوان درشت نر .

۲۴۲۳×۱۶/۵ ، ۲۴۲۳×۱۹/۳ ، کاغذ - جلد تیماج سبز تیره ضری مقوایی

ترجمه الانوار لاعمال الابرار

از فتح الله بن ابی زید است بر متن کتاب جمال الدین بوسفارد بیللی شافعی (ف ۱۸۲۵)

که در شب چهارشنبه ۸۸۳/۲ بپایان رسانده است.

آغاز: حمد و سپاس بی قیاس نوری را که کشف انوار شرعش بر ازار روضه قلوب

صغیر و کبیر محرر و شرح لباب حاوی کرمش .

انجام : لیلة الاربعاء الرابع من جمادى الآخرة سنة ثلث و ثمانین و ثمانمائة .

۲۹۹۲

نسخ مجید که شرح خطب را در شعبان ۱۲۷۹ نوشته است در ش ۱ ، ش ۴ آریخ ندارد ، عنوان

درشت و نشان شگرفی در هر دو که بیک خط است .

۳۰ س ۲۳ × ۱۱ ، ۳۶۴ ، ۲۲ × ۲۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز ضربی مقوایی

مجموعه

۱- تنبیه الغافلین و تذکرة العارفين (۱ پ - ۳۵۸) ترجمه و شرح نهج البلاغه

است از فتح الله کاشانی (سیه ۲ : ۱۶ و ۱۳۰ - مشار ۴۹۹) در نسخه ماحواشی است از علی بن

عبد الوهاب مورخ ۱۲۹۵ که بدستور احمدخان نوشته است (پایان کتب) .

۲- صحیفه الرضا (۳۵۸ پ - ۴۶۴) .

۲۹۹۳

استعلیق سده ۱۴۱۴

۱۶ س ۲۰ × ۱۲ ، ۲۹۵ × ۲۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی

دیوان

از شهاب ترشیزی بفارسی ، قصیده و غزل دارد و هجویات بسیار و شعرهای لطیف و

مدح و ماده تاریخ و نزدیک به نه هزار و سیصد بیت است و تخلص « شهاب » در آن دیده

میشود ، اواز آشنایی خود بنقاشی و ستاره شناسی و خط و شعر یاد میکند (ص ۵۰ و ۲۵۱)

و (۳۷۶) واز نوشته‌های خود: بهرام‌نامه، یوسف وزلیخا، خسرو شیرین در بحر هفت
پیکر نظامی، عقد گهر در نجوم، تاریخ زند، تذکره شعرایی پیروی از آتشکده آذر، داستان
حاجی رحیم، ملحد نامه، درع ۱۷۴۱ واز ترشیز یاد نموده است.

آغاز:

ای بسته بنجیر فلک پای جهان را
وز پرده تقدیر بر آورد زمان را

انجام:

تیر اردزد سن ۵۴ تصحیف
چون از پی قلب شیر دزد

۲۹۹۴

تستعلیق خوش سده ۱۱ و مقابله شده نزدیک بهمان خط ش ۲۹۹۵، عنوان و نشان شغرف،
جدول زر و لاجورد، باهفت سر لوح زرین، نسخه هفت کتاب است از صافی قزوینی از اطعمه تا عتق و
تدبیر و مکاتبه، بسیار نسخه پایزه است.

۲۹ س ۲۴، ۳۴۷، ۱۸×۳۰، کاغذ سیاهالی زرد - جلد نیمه جلد مشکی ضریب مقوایی

۲۹۹۵

معن نسخ و شرح تستعلیق خوش تقی بن حسین مذهب قزوینی در روز یکشنبه ۱۰۹۱/۴ ج ۳، عنوان
و نشان شغرف، جدول و زر و لاجورد، با چند سر لوح زرین، نسخه ۴۲ کتاب باید باشد از عقل تا قضا یا و
احکام (فهرست کهن صفحه عنوان) ولی از آغاز هست تا پایان جزو دوم و پس از آن باید کتاب ایمان و
کفر بیاید، تاریخ مقابله روز یکشنبه ۱۰۹۱/۴ ج ۱۳.

۲۳ س ۴۱، ۳۶۷، ۱۸/۵×۳۰، کاغذ سیاهالی - جلد نیمه جلد مشکی ضریب مقوایی درون

قهوه‌ای.

عیافی

شرح فارسی خلیل قزوینی است بر کافی کلینی.

۲۹۹۶

نسخ سده ۱۱ ، عنوان و نشان دانشگاه ، در ۱۴۴ ص ، نام سوره ها و شماره صفحات را سید محمدباقر موسوی بدستور میرزا احمدخان شیپایی نوشته است ، وقف ۱۲۷۸ ، مهر محمدحسن طباطبایی دارد و او بخط خود مورخ ج ۱۳۴۸/۴ می نویسد که این تفسیر ملافتح الله را بهمان شیپایی داده ام و او نمی داند که این تفسیر از جرجانی است باینکه در پایان آمده «تمت جلد الثانی من تفسیر کلام ملک علام الشهیر بالکازر» ، نسخه از آغاز اندکی افتاده و از میان تفسیر استعازه است و برابر است با ۸ ص ۸ ج ۱ چاپ محدث تابایان ربع یا مجلد دوم در پایان سوره کهف ، چندبرس آغاز نسخه وصال شده است .
 ۱۹ ص ۱۳ × ۲۰ ، ۷۳ ص ۲۴ × ۳۱ ، کاغذ سپاهی - جلد تیماج مشکینی ضری مقوایی درون سرخ

جلوه الاذهان و جلوه الاخوان فی تفسیر القرآن

از ابی المحاسن حسین بن حسن کرگانی گازراست (حقوق ۷۱) .

۲۹۹۷

نسخ و استعلیق محمدحسن مواج بابل کناری که سرگذشت را در روز آدینه ۱۸ ذی حجه ۱۳۲۴ نوشته است ، از پایان افتاده و صفحه آخر دیوان عجیب هم از پایان بریده شده ، و آخرین عنوان آن «وله ایضا فی الرباعیات فی رثاء خامس اصحاب الکساء حضرت ابی عبدالله ارواحنا فداه» است ، در دو صفحه آخر شعرها است از عطایی و دیگری .
 ۱۴ ص ۱۲ × ۲۴ ، ۱۳۷ ص ۱۸ × ۲۹ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضری مقوایی

دیوان

از عجیب میرزا محمد خلیل بن محمد حسین بار فروشی مازندرانی همزمان با محمدشاه قاجار و ناصرالدین شاه و در گذشته پیش از ۱۳۲۴ بادیباچه ای در سرگذشت او بخامنه محمدحسن مواج پسر ملا آقارضای بابل کناری بارفروشی که دیوان او را گرد آورده است . غزلها است بترتیب تهجی و قصاید و رباعیات و ترجیع و ترکیب و ستایشها و مرثیه های امامان نزدیک بخش هزاربیت ، او در آن از ملا فضل الله

سالك بارق روشی پسر خاله خود (۶۱) یاد کرده و از حاجی ملا محمد اشرفی (۶۲) و از آنها ستوده است و از آقای حاجی میرزا باقر امام جمعه تبریزی (۸۱ و ۸۵ و ۸۶ و ۸۷ و ۸۸ و ۸۹) .
 دران از عوام (ص ۱۵) و قنذران (۱۸) و زاهدان خشك (۲۲۷) نكوهش شده و دران یاد شده از حاجی مصطفی خان سورتیج و عین الملك وزیر و ناصر الدین شاه و ملك آرا سلطان حسین میرزا و امین الملك و مشتاقعلی شاه و مظفر الدین شاه و میرزا مهدی خان مستوفی و محمد شاه و الله قلی خان ارباب و معتمد الدوله منوچهر خان و محمد قاسم میرزا و اردشیر میرزا فرمانروای آذربایجان و عباسقلی خان فرمانروای مازندران و محمد قلی میرزای حسام الدوله و میرزا آقاخان صدراعظم و ظل سلطان و آقامیرزا محمد صادق رئیس الدیوان .

سر گذشت او از این دیوان هم بر میآید و بیارهای از حوادث مازندران و ایران نیز در آن اشارتی شده است. (ذریعه ۹ : ۷۰۸)

آغاز دیباچه: بسم الله . الحمد لله الذي جعل قلوب العارفين معادن اسرار الزاهرة الاحدية ... اما بعد از حمد و ثنای حضرت کیمیا ... چنین گوید ... محمد حسن المتخلص بمواج .

آغاز دیوان : بسم الله . وبه نستعين . فی المناجات .
 يا صاحب المن الجسيم على الوری
 اشكو اليك الضر في البلوا

.....

یارب تو رحمت آری بحال تباه ما
 بر عفو بر کرم بنما تا تکیه گاه ما

۲۹۹۸

تستعليق سده ۱۳ ، عنوان شغری ، جدول شغری و زر و لاجورد ، سر لوح زرین و آراسته رنگارنگ ، دو صفحه نخستین حاشیه سازی و آراسته است ، در ۲۴۴ ص .
 ۱۱×۱۵ ، ۱۱۸×۱۴/۵ ، ۲۰/۵ ، کاغذ قرنگی نخوری - جلد روغنی باطل و بوته بسیار زیبا و درون سرخ .

از سعدی شیرازی است .

۲۹۹۹

نسخ علی میرزا پسر علی جان فتح آبادی در ۱۲۴۸ در ش ۴ و همه شماره ها بیک خط است و ش ۶ مورخ ۱۲۴۸/۱ است ، عنوان و نشان شنترف ، خط مؤلف مورخ ج ۱۲۴۸/۲ که فهرست رساله های مجموعه را داده است در صفحه عنوان دیده میشود .
۱۷/۵×۱۳/۵×۲۰/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی درون نخودی .

مجموعه

۱- تذکره دلگشا (۱ - ۳۶۱) از حاج میرزا علی اکبر نواب منجم شیرازی
متخلص به بسمل پسر آقا علی بن محمد اسماعیل بن محمد مهدی (۱۱۸۷ - ۱۲۶۳)
از سر گذشت سعدی تا خود او و در آن از مرگ فرزندان (ص ۳۵۶) و از زلزله ۱۲۳۹
کازرون (ص ۳۵۳) یاد شده است . او کتاب را برای حسین علی میرزا در ۱۲۳۷ در
یک گلزار و دویوستان و یک خاتمه آغاز کرده است . (ذریعه ۱ : ۱۰۵ : ۹ و ۱۳۷ : ۴ و ۳۲ : ۴ - استوری ۱ : ۸۸۸) .

فهرست مطالب کتاب در فهرست بر این (۶۶۷) و ملی (۲۸ : ۲) آمده است .
نامها ای که آقای باستانی نوشته و در نسخه گذارده است می بینیم :

شاعران خاندان قاجار

فرمانفرما حسینعلی میرزا ۱۲۶۱	خاقان فتحعلیشاه قاجار ۱۲۶۱
دولت محمد علی میرزا ۱۲۸۱	خسروی محمدقلی میرزا ۱۲۷۱
ظل السلطان علیشاه ۱۳۲۱	شوکت محمد تقی میرزا ۱۳۰۱
دارا عبدالله میرزا ۱۳۳۱	شاپور شیخ علی میرزا ۱۳۲۱

امام وردی میرزا ۱۳۵	محمود میرزا ۱۳۶
افسر محمد رضامیرزا ۱۳۸	خاور حیدر قلیمیرزا ۱۳۹
حشمت همایون میرزا ۱۳۹	طغرل ابراهیم خان ۱۴۰
شوکت محمد قاسمخان ۱۴۰	عزت سلیمانخان ۱۴۱
حاجب اللهیارخان ۱۴۲	

حرف الف

بیتوا میرزا داود اصفهانی ۱۴۲	شیدا میرزا ابوالحسن یزدی ۱۴۳
شیدا آقا محمد علی ۱۴۳	صبا فتحعلیخان ۱۴۴
فدا میرزا سید اردستانی ۱۵۳	صفا آقا محمد اصفهانی ۱۵۳
نوا ۱۵۳	نوا منت علی بیگ ۱۵۳
وفا میرزا محمد حسین فراهانی ۱۵۴	وفا میرزا محمد علی زواره ای ۱۵۴
هما میرزا صادق مروی ۱۵۵	یغما میرزا ابوالحسن جندقی ۱۵۸

حرف با

سحاب میرزا سید محمد ۱۵۸	شهاب میرزا عبدالله ترشیزی ۱۷۱
صاحب میرزا محمد تقی علی آبادی ۱۷۳	طرب محمد رفیع خان ۱۷۴
عندلیب محمد حسینخان ۱۷۵	کو کب میرزا عبدالعلی یزدی ۱۷۹
کو کب آقا محمد صادق شیرازی ۱۸۱	محبوب میرزا مرتضی ۱۸۲

حرف تا

الف میرزا محمد قلی ۱۸۴	الف محمودخان ۱۸۵
حسرت ملا محمد تقی ۱۸۶	حسرت علیخان بیگ ۱۸۶
صحبیت ملا محمد باقر لاری ۱۸۷	طلعت آقا محمد اصفهانی ۱۸۸
عفت بانوی شاعر ۱۸۹	عشرت ازبانوان شیراز ۱۹۰

فطرت محمد امین بیگک ۱۹۰	فطرت چراغعلیخان توائی ۱۹۱
فکرت سیدنعمه الله مازندری ۱۹۲	نصرت عباسعلیخان دکنی ۱۹۲
نصرت سلطان بیگک طالشی ۱۹۱	نصرت میرزا حسین شیرازی ۱۹۴
هدایت رضاقلیخان ۱۹۴	فرخ محمد حسینخان ۱۹۶

حرف دال

آزاد میر غضنفر علی کشمیری ۱۹۷	احمد نراقی صفائی تخلص ۱۹۷
امید میرزا محمدخان اصفهانی ۱۹۷	امید میرزا ابوالحسن نهاوندی ۱۹۷
جواد میرزا جواد ۱۹۸	عابد میرزا عابد اصفهانی ۱۹۸
احمد میرزا احمد احمدآبادی ۱۹۹	محمد آقا محمد شیرازی ۱۹۹

حرف را

اختر احمد بیگک گرجی ۲۰۰	اکبر میرزا علی اکبر نظری ۲۰۲
انور ابراهیمخان ۲۰۲	بهار میرزا محمد علی دارا بجر دی ۲۰۳
بیمار آقا حسین شیرازی ۲۰۴	خاور محمود آذربایجانی ۲۰۴
ساغر حاج شیخ محمد شیرازی ۲۰۶	سفیر محمد نبی خان ۲۰۷
شرربن آذر حسینعلی بیگک ۲۰۸	صابر میرزا علینقی ۲۰۹
صبور میرزا احمد کاشی ۲۰۹	صابر حسینعلیخان شیرازی ۲۱۱
فگار آقا لطفعلی برادر مؤلف ۲۱۴	مجمهر سید حسین ۲۱۵
منصور میرزا رضا ۲۲۲	منظور آقا محمد ابراهیم ۲۲۳
مظهر میرزا محمد ۲۲۳	نظیر امان الله زنکنه ۲۲۳

حرف زا

نیاز سید حسین ۲۲۵

نیاز میرزا سید علی ۲۲۴

حرف سین

انیس آقا محمد صادق ۲۲۵

انیس میرزا یوسف نهاوندی ۲۲۵

مونس میرزا محمد اصفهانی ۲۲۷

فردوس میرزا ابوالحسن ۲۲۵

حرف شین

دانش میرزا عبدالرحیم دشتکی ۲۲۸

دانش محمد علی اصفهانی ۲۲۷

درویش درویشعلی قائنی ۲۲۹

حرف صاد

مخلص میرزا محمد نبی ۲۲۹

حرف ضاد

عارض آقا بابا ۲۳۰

حرف ط

محیط میرزا معصوم ۲۳۰

نشاط میرزا عبدالوهاب ۲۳۱

حرف عین

مطبوع آقا محمد جعفر ۲۴۱

رقایع شیخ محمد شیرازی ۲۴۱

فروغ آقا محمد جعفر ۲۴۳

حرف فا

- حریف میرزا ابوالحسن ۲۴۳ ظریف میرزا احسن ۲۴۴
عارف شیخ عابد کازرونی ۲۴۴ عارف آقامحمد تقی اصفهانی ۲۴۵
واقف شاهجهان آبادی ۲۴۶

حرف قاف

- صادق شیرازی ۲۴۷ هاشم شائق هادی بیگ ۲۴۶
شائق آقا علی عسکر ۲۴۷ مشفق پیر مراد بیگ ۲۴۸
ناطق میرزا صادق اصفهانی ۲۵۰ وامق ملامحمد علی نردی ۲۵۱
وامق آقامحمد صالح اصفهانی ۲۵۱

حرف لام

- بیدل ملامحمد رحیم جهرمی ۲۵۱ بیدل محمد امین خان نیشابوری ۲۵۲
سایل آقاجانی معروف بمحمد سعید ۲۵۲ سایل میرزا محمد علی آشتیانی ۲۵۴
سایل آقا محمد برادر مؤلف ۲۵۵ سایل شیخ رحیم ۲۵۵
وصال میرزا کوچک ۲۵۵

حرف میم

- قائم مقام میرزا ابوالقاسم فراهانی ۲۶۵
میرزا ابوالقاسم انجوی شیرازی ۲۷۱
خرم میرزا نجفعلی ۲۷۲ خرم میرزا هاشم اصفهانی ۲۷۲
خرم حسین اصفهانی ۲۷۳ قائم مقام میرزا بزرگ فراهانی ۲۷۴
محروم آقا حسینعلی افشار ۲۷۵ متمم شیرازی ۲۷۶

حرف نون

- پریشان مرتضی قلی بیگ بیات ۲۷۸
 برهان علیخان لکناھوری ۲۷۸
 ملاحسین مازندری ۲۷۹
 حیران ملامحمدعلی یزدی ۲۷۹
 گلشن میرزا محمدعلی ۲۸۰
 مقتون عبدالرزاق بیگ دنبلی ۲۸۳
 همایون شیخ عبدالعال فریدنی ۲۸۴
 ملاحسن نھاوندی ۲۷۸
 میرمحمدحسین لکناھوری ۲۷۹
 روشن میرزا احمد ۲۸۰
 معجون میرزا محمدحسین ۲۸۳
 مفتون میرزا رفیع قمی ۲۸۴

حرف واو

چماقلو مازندری ۲۸۵

حرف ها

- آگدعلی اشرف بزاز مؤلف ۲۸۵
 بنده میرزارضی ۲۸۷
 شجنه محمد مهدیخان اوبهی ۲۹۰
 کشته میرزا احمد ۲۹۲
 والہ میرزا محمد کاظم ۲۹۳
 آشفته کلب حسین بیگ ایروانی ۲۸۶
 ذره میرزا عبدالغنی تفرشی ۲۸۹
 قطره میرزا عبدالوہاب ۲۹۱
 نصرت اللہ خان قراگوزلو ۲۹۳

حرف با

- باقری میرزا عبدالباقری ۲۹۵
 خاوری فضل اللہ ۲۹۷
 تسلی رجبعلی شیرازی ۲۹۵

میرزاجانی میرزا محمد حسین شیرازی ۲۹۶

حسینی میرزا محمد حسین یزدی ۲۹۶	خاوری میرزا معصوم ۳۰۰
ذوقی آقا بزرگ ۳۰۲	راری فاضلخان گروس ۳۰۳
رفیعی میرزا محمد علی تفرشی ۳۰۴	رهی آقامحمد ابراهیم اصفهانی ۳۰۴
سلطانی میرزا رضاقلی نوایی ۳۰۵	میرزا صفی صفی ۳۰۶
صفائی آقامحمد کرمانی ۳۰۶	صفائی محمدعلی یزدی ۳۰۶
فردی صفر بیگ زرد ۳۰۶	عالی میرزا محمد حسین شیرازی ۳۰۷
آقا علی شیرازی ۳۱۵	عامی حاج حسین ۳۱۵
فدوی آقامحمد جعفر شیرازی ۳۱۶	فکاری میرزا محمد ۳۱۷
قائمی میرزا حبیب شیرازی ۳۱۸	قضائی عبدالرحیم یزدی ۳۲۰
میرزا مهدی شیرازی ۳۲۱	مهدی بیگ شقایق ۳۲۰
نادری میرزا ابراهیم ۳۲۲	نشاطی محمد باقر بیگ ۳۲۳
نشاطی میرزا عباس ۳۲۴	نقی میرزا علیخان ۳۲۵
نورعلی نورعلیشاه ۳۲۵	نیری میرزا طاهر ۳۲۷
یاری میرزا محمد حسین ۳۳۷	نحیفقلی میرزا ۱۱۶
- بسمعلی اکبر نواب شیرازی مؤلف تذکره ۳۲۷
- آغاز: بسمله .

این روضه دلگشا است باغی زجنان

از فضل خدای اکبر ایمن رُخران

هر صفحه او است غیرت عارض حور

هر سطر از او است رشک زلف غلمان

دلگشا حمدی که شمیمش دلهای مرده را زندگی دهد و جانفرا شکری که

نسیمش جانهای پژمرده را تازگی بخشد حمد محمودیست . . . که ذکرش دوی دل
دردمندان است .

انجام : واختر طالع ساکنانش بانواع خطوط ذاتی و عرضی محفوظ بوده

۲- شرح سی فصل خواجه طوسی (۳۶۳ - ۴۳۶) از همو که در ۱۲۳۰ و بنام
فتحعلی شاه قاجار آن را ساخته است . چندین حاشیه دارد با نشانه « منه غفر له » .
(مدرس ۲۲۸) .

آغاز: بسمله . حمد خداوند را سزااست که چشم نجوم در مطالعه عظمت
وجلالش متحیر ... و بعد چنین گوید ... علی اکبر شیرازی .

انجام : و گویند این درجه صورت حشرات دارد والله يعلم .

۳- ذخیره النجاة فی میراث الاموات (۴۳۷-۴۸۷) از همو بفارسی در ۱۱ رجب
۱۲۴۷ و بنام حسین علی میرزای قاجار و در یک مقدمه در پنج قول و ده مقاله و خاتمه
در ده فصل و بسیار رساله خوبی است .

آغاز: بسمله . حمد بیحد مر خالق اکبر را رواست جل جلاله که ابواب قواعد
مدارک مسائل را که وسائل مسائلک راه نجاتست بر روی ما بندگان تبه روزگار گشاد...
- چنین گوید ... علی اکبر شیرازی .

انجام : این بود آنچه ممکن شد ایراد آن در این رساله موجزه و تفصیل را مقام
دیگر است امید که در تحریر آن مثاب باشد نه معاقب الحمد لله علی اوله و آخره .

۴- نور الهدایة فی اثبات الرسالة (۴۸۸ - ۵۰۷) از همو بدرخواست یکی از
دانشمندان مسیحی در یک مقدمه در سه باب و یک مقاله در یک مقدمه و سه مطلب و
یک خاتمه .

آغاز: بسمله . تحفه حمد سزاوار در گاه بی نیاز نیست که گم گشتگان وادی
ضلالت را بدلات پیش روان راه هدایت بس منزل مقصود رسانید ... بعد چنین گوید...
علی اکبر شیرازی .

انجام : واجزاعها بالاحسان احسانا و بالسمیات غفرانا .

۵- اندرزنامه (۵۰۸-۵۲۳) از همو که برای ابوطالب و میرزا علی صدر دوپس خود ساخته است (ذریعه ۲: ۲۶۶).

آغاز: بسمله . بعد از حمد خالق اکبر و درود حضرت سید خیر البشر . . .
چنین گوید . . . علی اکبر شیرازی که این کلمه ایست چند که برسمیل پند بجهت
فرزندان ارجمند و نورچشمان دلبنده ابوطالب و میرزا علی . . . نوشته میشود .
... الا ای نورچشم من که عمرت بادجاویدان
نصیحت گویمت بشنو بگوش سر نه گوش جان

.....

خدا را بندگی کن گرهوای سروری داری
که شاهانند کمتر بنده خلاق انس و جان

انجام : بارزوهای نفس خود مایل شده اند و الله اعلم بالصواب .

۶- تحفة السفر لنور البصر (۵۲۴-۵۵۹) از همو درمعانی و بیان و بدیع که بنام
فرزند خود ساخته است (ذریعه ۳: ۴۱۰) دريك مقدمه در آنچه پیش از شروع دانستنی
است و سه باب (استعارات - کنایات - صنایع بدیعی) و خاتمه در تشبیهات . او آن را
در بندر بوشهر هنگامی که حسین علی میرزای قاجار فرمانفرمای فارس در آنجا بوده
در ۷ رجب ۱۲۴۴ بپایان رسانده است .

آغاز: بسمله . مسافران دیار بندگی را در درگاه حضرت اله چه راه آوردی
خوشر از حمد و ثنا است . . . بعد چنین گوید . . . علی اکبر شیرازی .

انجام : باتمام رسید بید مؤلف . . . ابن علی بن محمد اسمعیل [بن] محمد مهدی

علی اکبر غفر له .

۱۹۳۰

۳۰۵۵

نسخ سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف : نسخه کتاب طهارت است و میرسد بپایان کتاب جنایات و نشانه بلاغ دارد ، یادداشت فرهاد میرزا مورخ شب ۱۲۸۴/۴ع ۴۵ و حاشیه‌ای از حاجی ملا علی کنی تهرانی دارد که بخواهش فرهاد میرزا نوشته و مورخ ۱۲۸۴/۱ج ۱۹ است (ص ۳۶) ، نسخه در ۲۳ مجرم ۱۳۳۶ از آن ریحان‌الله بن جعفر موسوی و در ۱۱۷۹ از آن محمد باقر بن محمد اسماعیل حسینی (با خط و مهر مورخ ۱۱۶۴) و در ۱۲۴۲ از آن محمد اسماعیل بن محمد باقر حسینی (باخط و مهر مورخ ۱۲۲۳) بوده است .

۳۰س ۱۲×۲۴ ، ۱۹۷۳۴۲۵×۴۱ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ مقوایی درون زرد

صافی

از مولی خلیل قزوینی است .

۳۰۵۵

استعلیق سده ۱۳ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول شنگرف و لاجورد :
۱۵س ۱۱×۱۸ ، ۱۸۳۴۱۳×۲۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج آبی مقوایی

دیرین

از ملاحسن معلم نهاوندی در گذشته ۱۸ع ۱۲۴۴/۲ با دیباچه از محمود میرزای قاجار شاگرد او در سرگذشت او (ص ۱-۵) و غزل است بترتیب تهجی و رباعی و قطعه و ماده تاریخ و نزدیک ۶۲۰۰ بیت (۲-۲۲) و تخلص او در شعرها «حسن» است مدح محمود میرزا در آن بسیار است و ستایش عبدالله میرزا هم در آن هست (ذریعه ۹: ۲۴۵) آغاز دیباچه : بسمله . مستحسن طبع حسن حمد پروردگار هست ... که افلاک و خاک آفرید .

آغاز دیوان: کتاب قصاید. این قصیده را در عروسی ... محمود میرزا گوید
صبیه حسن خان والی در خرم آباد کردستان.

منت وافر خدایرا که همه جا بهر من اسباب عیش کرده مهیا
بودم روزی بشهر بند نهانند شسته بخانه همی جریده و تنها
انجام: وله ایضا.

ای تیر غمت نشسته بر جان حسن در کوی تو عشق خار دامن حسن
دائم که بفردا نکشد زندگیش امشب سنگ کوی تستم پیمان حسن

۳۰۵۲

تعلیق محمد رحیم بن میرزا محمد در سپاهان در روز دوشنبه ۱۰ ح ۱۲۱۹/۴ بخوانش آقا
ابوالقاسم پسر آقا محمد علی، عنوان شنغری، جدول زر و مشک و لاجورد.
س ۲۱/۵ × ۲۱/۵، ۲۰/۵ × ۲۰/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضریبی مقوایی

روضه الانواریه

از محمد باقر سبزواری در گذشته ۱۰۹۰ در یک مقدمه و دو قسم که برای
شاه عباس دوم در رجب ۱۰۷۳ (در چند ماهی) ساخته است. (سپه ش ۸۱۵۳ - طوس
۳۳۹:۲ - ذریعه ۱۱: ۲۸۹).

۳۰۵۳

تعلیق خوش روی از علی قلی در ۱۲۹۹ (؟)، جدول زر و مشک و لاجورد و شنغری و زنگار، میان
سطرها با کلمبر ۳ طلائع اندازی شده، در پایان آمده که نسخه برای کتابخانه شاهزاده‌ای که نامش یاد شده
است نوشته شده، نسخه از آن محمد شفیع و محمد تقی میرزا و خانلرخان نصرالله میرزا پسر محمد شاه
قاجار بوده است، عالم میرزا آن را تعارف نموده و همین خانلر آن را به مریم سلطان بخشیده
بود، نواب عالیّه آن را به علی قلی داده که خط او مورخ ۴۹ محرم ۱۲۹۴ در آغاز هست.
س ۲۱/۵ × ۲۱/۵، ۲۰/۵ × ۲۰/۵، کاغذ متن و حاشیه - جلد تیماج سرخ ضریبی مقوایی

مطبوعات

از ظهوری نورالدین محمد تربتی ترشیزی (کشته شده در ۱۰۳۴ در دکن)
است و در این نسخه که در میانه افتادگی دارد دیباچه نورس (۱-۳۶) و دیباچه کلزار
ابراهیم (۳۶-۵۵) هست (ش ۱۳-۱۲/۱۹۹۷ - ذریعه ۹: ۶۵۶ و ۸: ۲۸۹ - سپه ۲: ۶۳۱
مجلس ۲: ۲۴۶).

۳۵۵۴

نسخ یحیی بن ابی النصر بن حامد در روز پنجشنبه ۱۹ خ ۱۰۴۵/۴ ، عنوان و نشان شغرف ، نسخه
از آن شیخ خضر و محمد بن عیسی بن ابراهیم کورانی حسینی و حسن اصفهانی بوده است ، تاریخهای تملک
۱۶ صفر ۱۲۶۲ و ۱۲۵۵ و ۱۱۷۰ و ۱۰۴۷ دارد .
۳۱ س ۲۰ × ۱۲/۵ ، ۱۹۷ × ۱۹ ، کاغذ سمرقندی جلد تیماج مشکی ضربی زر کوب مقوایی .

بَیِّنَةُ الرَّهَاءِ فِي طَبَقَاتِ النَّفَرِيَّيْنِ وَالنَّحَاةِ

از جلال الدین عبدالرحمن سیموطی که در رمضان ۸۷۱ ساخته است .

۳۵۵۵

نسخ گویا از خود مؤلف بگواهی باره ای از عنوانهای مطالب که در هاشم دیده میشود، عنوان
و نشان شغرف ، خط حیدرقلی قاجارنهاوندی در هاشم ص ۴۹ دیده میشود .
۲۰ س ۱۵/۵ × ۷/۵ ، ۲۲ × ۱۸/۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی

فتوحات دیلمیه

از محمد نصیر بن قاضی بن کاشف الدین محمد یزدی مؤلف « تحفه سلیمانیة
عباسیه در شرح رساله رضویه ذهبیه » (ش ۱/۸۳ و ۳/۲۷۰۳) که در آغاز فتح یکم سند

روایت او از پدرش از شیخ بهایی از پدرش از شهید ثانی تا بامام صادق هست. کتاب در سه فتح است :

فتح اول در بیان حدیث آداب صلوٰۃ یومیّه و افضل عبادات بدنیه (ص ۱-۱۵) .

فتح دوم در بیان تشریح مجموع سر (ص ۱۶-۵۶) در اینجا در میان ص ۱۵ و ۱۶ در نسخه افتادگی دارد و آغاز این فتح نیست .

بابهای ۱-۷ و نیمه نخستین باب ۸ این فتح را ندارد و از باب ۹ تا ۲۰ آن هست بدینگونه :

باب نهم در بیان دوپرده دماغ ام غلیظه وام رقیقه ص ۲۴ .

باب دهم در بیان مغز دماغ و جزو مقدم ومؤخر و یمین و یسار و تزیدات دماغ

ص ۲۸ .

باب یازدهم در بیان سه بطن مغز دماغ مقدم و وسط و مؤخر ص ۳۴ .

باب دوازدهم در بیان دوده والیتین ص ۳۷ .

باب سیزدهم در بیان معصره که آن را بر که گویند ص ۴۱ .

باب چهاردهم در بیان غده صنوبریه و عناقع آن ص ۴۵ .

باب پانزدهم در بیان مستنقع که او را قمع نیز گویند ص ۴۸ .

باب شانزدهم در بیان غده ترسیه ص ۵۰ .

باب هفدهم در بیان شبکه دماغ ص ۵۰ .

باب هیجدهم در بیان عرقهای وریدی سر ص ۵۳ .

باب نوزدهم در بیان شریانهای سر ص ۵۴ .

باب بیستم در بیان پیمها که از مغز رسته اند ص ۵۴ .

فتح سیوم در بیان شبهه مشهوره طفره و جواب آن از دوانی و پدر مؤلف

(۵۶ - ۶۱) .

عنوانهایی در هامش نسخه دیده میشود مانند «اعتراض پدر عالی مقامم بر قرشی» (ص ۳۵ و ۳۶) و «بحث پدرم بر جالینوس» (ص ۲۴) و «تحقیق جواب شبهه طفره که از پدر عالی مقامم دعاگوی دولت قاهره شنیده‌ام» (ص ۵۹) و اینها میرساند که نسخه ما اصل و نوشته خود مؤلف باید باشد چه این عنوانها در متن کتاب نیامده تا نویسنده نسخه آنها را در هامش بنویسد و پیداست که خود او این عنوانها و مانند آنها را مناسب با مطالب یافته و در برابر آن در هامش نوشته است. او در متن کتاب هم در چند جای دیگر از پدر خود بعنوان «استاد و پدر عالی مقامم» و «استاد عالی مقامم» و «پدر ارجمندم» یاد کرده است (ص ۵۹ و ۶۰ و ۵۹).

آغاز: بسمله .

ای از توحید معرفت را تبیین وی ترجمه وصف تو تنزیل مبین
گر شکر تو آرایش عنوان نبود تبلیغ رسالت نکند روح امین
حمد و سپاس بی قیاس حکیمی را که پادشاه نفس ناطقه را در سواد سواد قلب
صنوبری صاحب قران ساخته ... اما بعد چون در عنفوان طفولیت و جوانی ... محمد
نصیر ابن قاضی بن کاشف الدین محمد ... از بر کات راغت ... شاه عباس الصفوی الموسوی
الحسینی بهادر خان بتلثیم عبیه ... ابوالحسن علی بن موسی الرضا ... سرافراز گشته ...
این رساله موسوم به فتوحات عباسیه را ... تألیف ... نموده هدیه مجلس بهشت اساس ...
ساخت .

انجام افتاده : و تفصیل این جواب و تفصیل تقریر (فتح سیوم) .

۲۵۵۶

نسخ نیمه شوال ۱۱۰۸ (ص ۴۸۶) ، عنوان و نشان شنگرف ، حواشی لغوی دارد .
۱۹ ص ۱۸/۵ ، ۲۷۷/۱۸×۲۸ ، کاغذ سپاهانی - جلد توماج مشکی ضرایم قوایی .

دیوان

از شرف الدین میرزا محمد بن محمد رضای مجذوب تبریزی زنده در ۱۰۶۳ و ۱۰۸۸

(مجلس ۳ : ۶۳۸ و ۶۶۴).

۱- خزائن الفوائد (۱ - ۴۸۶ متن) .

آغاز:

بحر یست لباب از فراید	شد نام خزائن الفوائد
هم جل جلاله ازانت	هم عم نواله در شانت
لا احصى افضل الرسل بس	در باب نوعذر خواه هر کس
گفتند همه چنانکه شاید	افدستای تو آراید

انجام:

روزی که قلم گرفت معبود
شاه راه نجات ساخت ۱۰۶۸ (۴۸۷-۵۴۵ متن) .

آغاز:

این کتاب از توجه حضرات
شد مسمی بشاه راه نجات
بسمله .

یار آینه خانه ای میخواست	التفاتش بهانه ای میخواست
چون ثباتی نداشت خانه گل	دوستی برد پی بخانه دل

انجام: شکرشکر شاه راه نجات ...

راه این منزل این نامه تمام
گفتمت والسلام والا کرام
۳- قصائد در مدح امامان (۵۴۵-۵۵۳ متن) .

آغاز: بسمله . نمونه ایست از مدح امیر کل امیر .

زور بازوی ترا الله اکبر شاهد است
گردل خصم تو منکر گشت خمیر شاهد است
انجام :

جمع یکجاده شمنان را مگو دوزخ کشد
حیرت مجذوب در مدح هم از شما است
عکس رخسار تو در آینه جان داده اند
لطفها بسیار در دولت تو شاهان دیده اند
۴- مسلك النجاة (۴۷۷- ۴۸۹ هـ امش) .

آغاز:

صاحب نشوی گر تو زمین را و زمان را شیرازه که بنده بهم اجزای جهان را
انجام :

رو بآن روضه بهشت آیین سر بآن آستان فیض آثار
۵- منهاج الحقایق (۴۹۰ - ۵۰۴ هـ امش) .

آغاز:

ای شده محبوس دام آرزو نیست چیزی کز گرم در دام او
این همه موج سبابت آب نیست تا نبینی بد نگو بنگر نکو
انجام :

بسان شهی کز سجود درش فزون از ملائک بود عسکرش
۶- ترجیع و رباعی (۵۰۵ - ۵۳۱ هـ امش) .

آغاز:

بخاک ره آن شهنشاه دین که بر وی شود ختم فتح بهین
انجام : در ازل این سجده را آموختند ،

۳۵۰۷

تعلیق سده ۱۰، جدول زر و مشکى ، عنوان و نشان ششگوى ، یادداشتى دارد از سلمان مورخ
ذی قعدة ۱۰۲۵ (ص ۲) نسخه اندكى پیش از سرگذشت بابانصیبى است و پاره‌ای از شعرهای شعرا در هاشم

افروده شده است مویا از همان سلمان است نایمه سرمدشت هلالی ، صحیفه هفتم پیش از صحیفه پنجم آمده و نسخه آشفته و پس و پیش است ، آغاز و انجام آن هم افتاده است ، نسخه خوب و باامیزه ایست .
 ۱۷×۹ ، ۲۴×۱۵/۵۴۴۵ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکى زرکوب مقوای

توضیحات

از ابوالنصر سام میرزا است (حقوق ۴۲ - ادبیات ۸۵ - استواری ۱ : ۷۹۷ و

(۱۳۳۵) .

۳۰۰۸

شکسته اسعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنغرف ، در ص ۱۴۶ آمده « در روز پانزده ماه شوال سنه اربع و الف » و سپس دوبیتی است بفارسی ، نیز در ص ۱۶۶ آمده « در شب سه شنبه چهارم جمادی الآخر سنه اربع و الف » پس ازین يك بیت فارسی است .
 ۱۹×۹ ، ۱۵×۱۱/۵۳۱۰۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی ضربی مقوای

جنگ

شعرهای چندین شاعر در آن آمده بدین گونه :

- ۱- گزیده ای از حدیقه سنایی (۶۰-۱) .
- ۲- گزیده ای از پنج گنج نظامی (۶۱-۷۱) .
- ۳- گزیده ای از جام جم اوحدی (۷۳-۸۱) .
- ۴- گزیده ای از مثنوی مولوی (۸۳-۱۱۳) .

نیز شعرهای : عطار و خسرو و عماد شهریار و سعد دل و بسطامی و امیرمعزی و نظیری و حافظ و ناصر خسرو و از روشنائی نامه او و شاه داعی و محمد غزالی (بحر بی ص ۱۱۶) و جلال جعفری و شاه کبود جامه و سید محمد جامه یاف و همدی جهرمی و خواجوی کرمانی و امامی هروی و شیخ آذری و سنایی و سلمان ساوجی و کامی لاهیجی و اوحدالدین کرمانی و سعدالدین حموی و ظهیرفاریابی و نجم الدین زرکوب

و خواجه انصاری و ذواللسانین و ملای روم و امام احمد غزالی بفارسی (۱۳۱) و
 امرء القیس و ابوطاهر بن یحیی و نظامی و عبدالواسع پورحسینی متخلص بواسع بخط
 خود او (ص ۱۸۷) و رشید و طواط و محیی الدین اعرابی و میرحسینی سادات و امیر
 خسرو و پرتوی و ابوسعید و نجم الدین کبری و از فوایح الجمال ابوفارسی (ص ۱۵۰)
 و مجیر بیلقانی و شاء نعمه الله و عراقی و میر عبدالغنی (بلغه الله الی متمناه) (ص ۱۵۷)
 و نظام استرآبادی و سجایی و شرف شفروه و ملامؤمن حسین یزدی (ادام الله بر کاته)
 (۱۶۶) و سید حسینی و فردوسی و مجد همگر و شیخ ابوسعید بزغش شیرازی و کمال
 اسماعیل و ادیب صابر و اوحدی سپاهانی و مسعود سعد و شیخ روز بهان و ابو شرف
 کرمانی و پهلوان احمد گوهران و عایشه سمرقندی و عایشه مصری هردو بفارسی
 (ص ۲۰۶) و آصف و علامه دوانی و فغانی و اهلی و انوری و عصمت بخارایی و رودکی
 و ابوسعید رستمی - از « ده نامه شیخ » هم شعری آمده (ص ۸۱) و از مکاتیب قطبیه
 (ص ۱۳۸) و از ویس و رامین (۱۷۳)

۲۰۵۹

تستعلیق ۱۲۲۱ ، عنوان و نشان شنترفی ، جدول زنگار ، درص ۷۱-۷۶ شرح بیته است از عرفی
 بفارسی و نسیمی بفارسی و ساقی بترکی و دوشعر فارسی دیگر و شرح در همه بترکی است و از مستقیم
 زاده سعدالدین است ، یادداشت ۱۲۳۶ و ۱۲۲۹ و ۱۲۳۱ و ۱۲۳۴ در ص ۷۷ هست بترکی و شعرهای فارسی و
 ترکی در ص ۷۸ و ۷۹ ، درص ۸۰-۸۴ شرحی است بفارسی بر شعرهای انوری و ظهیر فاریابی و سلمان و از
 مرآة صفا و کشف اسرار خواجه جمال الدین و شعر حافظ و حسام دیوانه و معزی و از کشف ایبات شاه
 طاهر و باید بخشی از کتابی باشد.

۲۳۴×۷/۵ ، ۱۴۳۴×۲۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای ضریب متوازی

شعری و گلی

از میرک محمد نقشبندی نواده براق خان (ص ۱۴) بترکی که در شرح شعرهای

دشوار فارسی و در شهر سگتوار در ۱۰۲۲/۱۰۲۲ (پایان) ساخته است، تکیه های ادبی و تاریخی دارد. نام مؤلف و کتاب در دیباچه هست. او در خاتمه از ساقی نامه مسلسل و نوادر الامثال خود یاد میکند و این خاتمه بفارسی است (ص ۷۱-۷۲ نسخه).

آغاز: بسمله. بنام پاك خدای هشت ده هزار عالم جل ذكره كه روح پرفتوح خلاصه موجودات در قبضه قدرت او است... اجمعين بو كمينه طاشكندی اغنی میرك محمد نقشبندی كه سگ گردن بسته سلسله نقشبندی در فضایی متقدمين و شعرای متاخرين ابیاتی تتبع ایدروم.

انجام: بی منت مخلوق میسر گردان (نوشته شد بقلم قیالر امامی زاده ابراهیم... فی ۲۵ م سنه ۱۲۲۱).

آقای باستانی ترجمه دیباچه این رساله را بیارسی بخط خود نوشته است و اینك می بینیم:

بنام پاك خدای هجده هزار عالم جل ذكره كه روح پرفتوح خلاصه موجودات در قبضه قدرت اوست صلى الله علیه وسلم و نزو نامعدون بر چهار یار باصفا و آل و اصحاب رضوان الله علیهم اجمعين.

اما بعد این كمينه طاشكندی اغنی میرك محمد نقشبندی كه سگ گردن بسته سلسله نقشبندی است ابیات شعرای متقدمين و متاخرين را تتبع می کردم و بادوستان مذاکره می کردم در بین قصاید و رباعیات و مثنویات و مقطعات بعضی ابیات مشکله بنظر رسیده قصد کردم علی قدر الامکان بمثقب طبع الماس گون در ناسفته معانی را شکافتنی و ابکار حجله مضمون را دست کشیده و رخ بگشایم بیت لمؤلفه: «من نه چون قافیه سنجان قدیمم لیکن - قافیه بر همه کس پرتو انوار قدم» اینك از خوش طبعان روزگار كه بر فواید این فراید آگاه میگردند التماس دارم كه از دعاء خیر فراموش نفرمایند. این كتاب مستطاب كه نوزسته باغ جنانست و مقبول خاطر شارفان جهان گشته

و مانند دسته گلی دست بدست گشته شایسته است اگر بنام شهری و گلی بنام . بیت
لمؤلفه :

اولدی ای جان گلشنی نك بلبلی

بو کتابك نامی شهری و گلی

(ترجمه: گشته است ایگلشن جانرا بلبلی

این کتاب را نام شهری و گلی)

بیت کاتبی :

در خسوفی کاش بودی بسته دست امهات

تا ندیدی داغهای سرخ بر رخسار گل

مقصود اینست که کاش دست مادر روزگار هنگام خسوف ماه بسته بود تا بر رخ

گل داغهای سرخ نبود . در میان ایرانیان رسم است که معتقدند هنگام گرفتن ماه

اگر زن آبستن در حال تعجب و یا ترس دست به ریك از اعضاء و بدن خود بگذارد

بعینته اثر در همان موضع کودک می‌نماید و باقی میماند .

ایضاً :

چو در نظر گه دیوار یار چیده نهم

بهانه چشم پریدن کنم بدیده نهم

این يك هم باز خبر از يك عقیده معمول در میان ایرانیان میدهد که چون جانی

از بدن یا رخسار آدمی بپرد یا بجهد برای رفع اختلاج يك پر کاه از کاه گل دیوار

کنده و بران موضع می‌نهند تا آرام گیرد .

شاعر میگوید :

از فرط محبت کاه گل دیوار یار را به بهانه چشم پریدن بدیده نهم

چنین است ترجمه فارسی چند بندی از این رساله که آقای

باستانی نوشته است:

فرهنگ نویسان برای لغت رود معانی رود خانه ورود و در را نوشته اند ولی بمعنی
پسر هم آمده رود کی استاد الشعرا را برای آن رود کی گویند که در هنگام کودکی
اشعار میسروند - کاف رود کی علامت تصغیر است چنانکه کاتبی در مـ رثیة حضرت
حسین بن علی در جایی که پسر علی باید بگوید رود علی گفته :

رود علی است بسته و ما را برای او

دریاست چشم و هر مژه بر ترز چشمه هاست

این بیت مولانا دارای صنعت و همچون سحر حلال که هفت لفظ آشنا در آن جمع

کرده -

بین ایرانیان مشهور است که نهال بقم بغایت ضعیف و بی حال است . چنانچه
از این بیت مولانا نوری که شریان دشمن ممدوح خود را به بقم تشبیه کرده معلوم میشود :
سبابة بقراط قضا يك حرکت یافت شریان عدوی تو و شریان بقم را
فاعل یافت سبابة بقراط است و مفعولش شریان عدوست - یعنی شریان عدوی تو و شریان
بقم را سبابة دست قضا دارای يك حرکت از ضعف و ناتوانی باقت .

بیت شیخ عطار :

هست دریائی ز جوهر موج زن گردانی این سخن شش پنچ زن

مفهوم این شعر: واو بحروف ابجد ۶ و هاء است که «هو» میشود - منظور حضرت

شیخ از این بیت تقرب به خدا بوسیله تکثیر ذکرات

اجه و تته هر دو نام شهری است در هندوستان . پته نام پارچه ابریشمین است ،

گته یعنی بزرگ و گنده باشد ، خنک بارد و ثقیل ، تاسمه تسمه تکه چرم ، قنجره
خود لغت تر کی است و نام یکی از اشیائی است که در زین اسب بکار میروند . لغات

مذکورۀ بالا از این بیت شیخ هندوستان امیر خسرو دهلوی مبین و روشن میشود

نظم در وصف محبوب :

سروی چو تود را چه و در تته نباشد گل مثل رخ آل تو البته نباشد
از پشت رخ تو کشم تاسمه ای چند تا قنچوقه اسب تو از پته نباشد
دوزند قبا بهر قدت از گل سوری تا خلعت زیبای تو از لته نباشد
چون موی شد از فکر میان تن خسرو تا هم چو رقیب خنک گته نباشد

ایرانیان میگفتند که شب چراغ گوهریست در یابی که حق تعالی در دل گاو بحری
قرار داده و آن حیوان را بر او مو کل کرده از او آبی غفلت نمی نماید و شبها از دریا
بر آمده در روشنی او چرا مینماید چنانچه شیخ عطار در معراج حضرت رسالت این
مضمون را آورده :

بهر زمین گاو شد او گوهرش برده فلک از پی تاج سرش
گوهرش بر آبشبی گوهرین گاو فلک برده ز گاو زمین
مقصود از گاو فلک برج ثور است.

۲۳۵۱۵

شکسته نستعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شناسی .
سطر چلیپا ۱۰/۵ × ۱۷/۵ ، ۱۲۴۶۱۰۵ × ۱۸/۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای ضریبی.

نوشآت

نامه ها و فرمانها و نشانهای زمان صفوی است بدینگونه:

۱- انشای میرزا قاسم پسر عبدالقادر تونی (تذکرۀ نصر آبادی)

در تعریف درۀ انجیری

- ۲- انشای همو در سرگذشت خود و گله از روزگار ۴
- ۳- رقعه طیبیت آمیز که بکلاتر قاین نوشته است ۹
- ۴- رقعه طیبیت آمیز که در وصف سلطان محمدنایی نوشته است ۱۳
- ۵- رقعه طیبیت آمیز به ملاجان جنابدی ۲۰
- ۶- نامه میرزا عبدالقادر کلاتر وزیر تون بوزیر مشهد مقدس و وصف ۲۳
- حال شمسی خان بیک داروغه تون ۲۳
- ۷- دو نامه دیگر از میرزا عبدالقادر ۲۸ و ۲۶
- ۸- نامه شاهنوازخان بیگلربیگی قندهار بکاظم خان ۲۸ و ۲۶
- بیگلربیگی استرآباد ۹
- ۹- منشآت میرزا محمد مؤمنان آزاد نامه (۳۱ و ۳۹) و توبه نامه ۹
- (۳۱) و دو دیباچه ملک خریدن (۳۳ و ۳۴) و مهر نامه و مصالحه ۹
- نامه (۳۹-۳۴) ۹
- ۱۰- انشای الغ منشی بنام صفی قلی خان در شمارش و وصف ۹
- ۶۵ گونه انگور هرات در تنگ گوزیل ۱۰۹۴ ۴۲-۳۹
- ۱۱- نامه تاریخی امیر علی شیر به یعقوب بیک قرا گوزل و در باره ۹
- زر ناسره ۴۲
- ۱۲- نامه میرزا محمد رضی مستوفی خاصه به بیگلربیگی استرآباد ۴۲
- و فرستادن دیوان اشعار خود ۴۶
- ۱۳- پاسخ بیگلربیگی استرآباد ۴۸
- ۱۴- نامه بمستوفی الممالک با چند نامه دیگر گویا از همان ۴۸
- میرزا محمد رضی ۵۰
- ۱۵- نامه باعتماد السلطنه ۶۰
- ۱۶- نامه بابیشیک آقاسی باشی ۶۰

- ۱۷- نامه بمیرزا عبدالقادر ۶۱
- ۱۸- نامه بمیرزا طاهر گویا وحید و درخواست کلیات دیوان ۶۲
- ۱۹- نامه بواقعہ نویس ۶۳
- ۲۰- نامه بحکیم باشی ۶۳
- ۲۱- نامه بمتولی ۶۴
- ۲۲- نامه بدرویشان ۶۴
- ۲۳- نامه باطبا ۶۴
- ۲۴- نامه بارباب قلم ۷۷
- ۲۵- نامه بفضلا ۸۱
- ۲۶- نامه بوزیر موقوفات ۹۰
- ۲۷- پاسخ بکسی که بازواسب فرستادم ۱۰۹
- ۲۸- در تعزیت ۱۱۰
- ۲۹- درخواست پیوند درخت ۱۱۹
- ۳۰- نامه بنزان ۱۲۲
- ۳۱- نامه ابدال خان بقا حسینای خوانساری ۱۲۳
- ۳۲- انشای عبدالواسع غوریانی باشعراو و در آن از سلیمان خان بن
خان کرائی وصفی قلی خان بن تکش خان یاد شده است ۱۲۶
- ۳۳- نامه دیگر از همو ۱۳۰
- ۳۴- نامه تاریخی بخواجه تمیم اندجانی که بدثر « بارو چاق »
فرستاده شده تا از آنجا بهرات و از آنجا بمشهد بروی
چهار و بساط نیرنگ و تزویر گسترده بود ۱۳۵
- ۳۵- در تعریف غلیان ۱۳۹
- ۳۶- درخواست شراب ۱۴۳

۳۷- نامه حسینخان شاملو بحافظ محبعلی برای خواندن و نواختن

۱۴۳

و در آن افزارهای موسیقی یاد شده است

۱۴۴

۳۸- وقف نامه خراب آباد از رضی الدین محمد

۱۵۲

۳۹- وقف نامه املاک رضی

۱۶۵

۴۰- منشور شاطرا

۴۱- روایح الانشاء (۱۶۶-۱۸۱) از علی نقی ترشیزی که بدستور فتحعلی خان امیرشکارباشی دیوان اعلی و بیگلربیگی مشهد مقدس معلی در دژ سرخس و زور آباد خدمت میکرده است در آن مقاله ۱ در صورت ارقام طبقه ملا زمان و عنوانهای فرقه اول ارباب منصب که سرانجام امور معالک بپمن کفایت ایشان منوط است، نشان: نیابت و وکالت و وزارت و قورچی باشیگری و قوللر آفاسیگری و تفنگچی آفاسیگری و توپچی باشیگری و دیوان بیگی کری و میرشکار باشیگری و فرقه دوم اصحاب قلم که بنای دخل و خرج دیوان بکملک در سلک ایشان منظم است، نشان: استیفا و استیفای خاصگی و لشکر نویسی و صاحب توجیهی و آوارجه نویسی و احضار نویسی و اشراف و رونق افزایی دفتر خانه باز نشستی در هفتاد سالگی دیده میشود.

آغاز: رساله منشآت مرحمت پناه میرزا علی نقی ترشیزی قوردی. بسمله. حمد و سپاس شدید الاساس که عروج مرغ نشان بر شرفات ایوان بیانش عین خیال و محض محال است نثار بارگاه پادشاه بی مثل و بدل که پیش طاق درگاه جلالش ازل تنق بر آورده عظمت و کمالش امیزل است... اما بعد مقصود از تحریک مشاطه کلاک غالیه فام... آنست که این رساله ایست مسمی به روایح الانشاء مرتب بر مقدمه و مقاله و خاتمه.

انجام افتاده: از حصول خواهش و مقصود او.

۴۲- در تعلیم خط نستعلیق (۱۸۲) بنظم فارسی بدینگونه: در تعلیم خط

[نسق تعلیق]

بشنو سخنی ز روی تحقیق
 اما بهمان قلم که آید
 اما بطریق رمز و ایما
 گردد بهمان صفت نمودار
 شش نقطه درازیش هنر بنما
 حکم همه را يك احتمالست
 پیوند بنون کن از نکویی
 کش هیئت بیضه ای توان یافت
 فونست بنزد واضع اصل
 کنز دال دو حرف باتوان یافت
 يك نقطه سر است و دیگری پا
 یک نقطه نموده اند تعیین
 * * * * *
 در قول کسی که ذوفنون است
 تشبیه دیگر شنو ز مجنون
 بر شکل گلاب زن نماید
 کز وی صادی نگون توان یافت
 طایک الف است و يك سر صاد
 وز صاد گشاده تر نماید
 یک نقطه اش از الف جدا ساز
 چون مردم دیده قره العین
 کز وی سرطاء هم توان ساخت
 یک نوع نموده اند تعلیم

از واضع خط نسق تعلیق
 [از بهر] الف سه نقطه باید
 از وی حرکات همزه پیدا
 زانگونه که گر شود نگونساز
 يك نقطه بسست کردن پا
 حرف تی و ثی به با مثالست
 جیم از خواهی پی نکویی
 باید بن جیم را چنان ساخت
 يك نقطه اگر کنی برو وصل
 باید تن دال را چنان ساخت
 را نیز دو نقطه گفت بینما
 دندانۀ سین اول سر سین
 دندانۀ دویمش بیاید
 اما بن شین بشکل فونست
 شین را چون کشش دهی بقانون
 گر شین چپی برو فراید
 باید سر صاد را چنان ساخت
 نزدیک خرد و ران استاد
 اما الفش دو نقطه باید
 دندان وی از قلم بینداز
 ای تازه نهال باغ کونین
 باید سر عین را چنان ساخت
 در حلقۀ عین و حلقۀ جیم

هرجا که نموده اند فزائی
 قافست بقول ذوفنونئی
 کافست بحرف نیکرایی
 سرکش بچه ماندای یگانه
 طوالت ز چهار نقطه کم نیست
 لامست الف برو مرکب
 استخوان هنر و افسر میم
 مقدار دو نقطه گردن او
 نونشش نقطه است بشنو از من
 در پاش اگر نهی سر جیم
 هر واو گرفت نیک رایی
 ها نقطه بنه در او ز آغاز
 زانگونه بهار ها گشاید
 لارا الف بنه در آغاز
 وانگه الفی بکش بر این
 کانهم الفی دیگر نماید
 گویند مورخان عالم
 باید سر یا سه نقطه کردن
 کردن بطریقه ای نماید

یک نقطه مدور است و بایی
 یک نقطه مستدیر و نونئی
 پیوند الف بحرف بیایی
 تیری زده بر سر نشانه
 ورنه کشند نیز غم نیست
 گردیده بدین صفت مرتب
 یک نقطه نموده است تعلیم
 رعنا الفست دامن ام
 دو گردن و دوتن و دودامن
 آید بظهور پیکر جیم
 یک نقطه مدور است و رایی
 از نوک قدیم موربش ساز
 کاندازه نقطه ای نماید
 یک نقطه سوی یسارکش باز
 بر هامن او بنه سراسر
 زانگونه بیاض نو نماید
 لارا سه الف برابر هم
 یک نقطه دیگر بیای گردن
 کانداز [ه] دودال حاصل آید

۴۳- گلشن خیال (۱۸۳ - ۱۸۹) از حاجی میرزا محمد طاهر نصرآبادی (ش)

(۲۴۶۵/۱۲)

۱۹۰

۴۴- مثنوی شفیعی اثر درستایش وحیدالزمانی

۱۹۲

۴۵- بندی دیگر از او

- ۴۶- هجوى از شفيعا مورخ شب ۱۴ محرم ۱۱۳۳ ص ۱۹۲-۱۹۳
 ۴۷- منشآت واعظ قزوینی ۱۹۴
 ۴۸- وقف نامه ۲۰۰
 ۴۹- مهر نامه ۲۰۵
 ۵۰- نامه مير محمد باقر داماد به ملا عبدالله ۲۰۸
 ۵۱- تهنيت جلوس شاه سليم ۲۰۹

۱۱۵۳

تستعليق سده ۱۱ ، نشان شنغرف ، باستانی آن را در نسخه « بهرستان » نامیده است .
 ۱۸۶/۵ × ۱۲۴/۱۲ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی

دیوان

از مولی ادهم عزلتی خلخالی واعظ (ص ۲۳۴) بر روش بوستان سعدی درپند
 و اندرز گرچه میگوید که « پس از وی گلستان نوشتن خریست » (ص ۳۴) در ده باب
 هریک در چند فصل با داستانهای مناسب و خود او در دیباچه با عنوان « ترتیب ابواب »
 فهرست آنها را میآورد (ص ۳۵) نام او در آن (ص ۱۰ و ۱۶۹) آمده است .
 چنین است فهرست بابها : شهوات ، حرص و طول امل ، شکر ، قناعت ، سخا ،
 یقین ، علم ، علاج صفات بد ، اخلاص و صدق و رضا ، تقوی و خوف ورجا .
 نیز میگوید :

نوشتم بسی نسخه های نکو همه هادی و ره نمای نکو
 پیایی معانی بیان ساختمم بالفاظ پرهمم نپسردا ختمیم
 ولیکن به بحری که بستان دروست
 هر آن بحر چون طبع سعدی نکوست

دلم بود بسیار مایل بدان که ننوشته بودم کتابی در آن

.....

پس از وی گلستان نوشتن خریست

ببستان مقابل شدن ابقریست

.....

چه حاجت پس از آن دو عالی کتاب نوشتن کتب گرچه باشد صواب

ولسی طبع و تقلید مردان راه که شد من تشبه بحسنش گواه

(ذریعه ۹: ۷۱۷ - مجلس ۲: ۱۹۶ - دانشمندان آذربایجان ۲۷۳ - مشرق

التوحید اودرسپه ش ۵۸۳۸/۱۰).

آغاز:

بنام خدایی که بخشنده اوست بهر سختی یاور بنده اوست

حکیمی که جان جهان آفرید بقدرت نهان عیان آفرید

انجام افتاده:

خردمند گفتمش که باشدم حال که بی آن کنم بر تو آنرا حلال

بفکرت (حکایت یکم باب دهم).

۳۰۱۲

نسخه موسی بن کر بلای میرزا عبدالجواد چکنندولی در ۲۴ ج ۱۳۳۱/۱، عنوان شنغرف، نسخه دوم است که او نوشته است.

۳۰۱۲/۵/۱۴، ۲۲×۱۳/۵۴۵۱، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی

هارستان

تذکره شعری قاین است از ضیاء الدین محمد حسین بن محمد ضیاء آیتی بیرجندی

خوراسانی (سده ۱۴) که شعر هاسی و هفت شاعر قایینی را در آن آورده است. این کتاب بنام

بهارستان چاپ شده ولی در این نسخه از این نام نشانی نیست. (استوری ۱: ۹۲۳ -
مشار ۲۳۸).

چنین است فهرست نامهای شاعرانی که در این رساله سرگذشت و شعر آنها
آمده است:

بوذرجمهر قاینی (۳) ابوبکر قهپایی (۴) کوشککی قاینی (۴) حکیم ابونصر
محمد قاینی (۵) هلال قاینی (۶) نزاری قهستانی (۶) حکیم شیونی (۱۸) جلال الدین
یوسف (۱۸) ولی دشت بیاضی (۱۹) سیدعلی واعظ قاینی (۲۵) نورالله اسفراینی (۲۷)
سید محمد نوربخش (۲۸) سید جعفر قاینی (۳۳) ابن حسام (۳۴) شاه اسحق ولی (۴۷)
خواجه آصفی (۴۸) ملابلال شاخنی (۵۰) عبداللطیف بیرجندی (۵۱) منشی بمرودی
(۵۲) زرین قلم بمرودی (۵۲) صبوحنی بیرجندی (۵۳) اشراق بیرجندی (۵۵) دانش
بمرودی (۵۸) درویش قاینی (۵۸) فروغ بیرجندی (۵۹) طوفان بیرجندی (۵۹) شهاب
سیستانی (۵۹) سید ابوتراب (۶۵) شیخ محمد هادی (۶۷) سید اسماعیل سیددانی
قاینی (۷۱) وحشی بیرجندی (۷۴) شیخ عبدالحسین واعظ (۷۶) راعب بیرجندی
(۸۱) خیام بیرجندی (۸۳) مؤلف (۸۶) میرزا حبیب الله خراسانی (۹۴) محمد باقر پدر
مؤلف (۹۶) (۱).

۱- آقای باستانی راد یادداشت‌هایی درباره چند شاعر قاینی که در این تذکره نام
آنها برده نشده نوشته و منابع را هم یاد کرده و در لای نسخه گذارده که اکنون گزیده‌ای
از آنها را در اینجا می‌آوریم؛

۱- میرزا حسن اسیر جنابدی (مجموعه صدرالدین محمد جنابدی مورخ ۱۶۰۴
ش ۲۹۵۰)

۲- میربدیعی تونسی (تذکره کنوز الشعراء صدرالدین محمد بهبهانی از سده ۱۱
ش ۲۴۲۸)

دنباله صفحه پیش

- ۳- عیدی گون آبادی (مجموعه صدرالدین محمد جنابدی)
- ۴- عبدالقادر تونی (نصر آبادی ص ۱۰۴)
- ۵- شکری طبسی (همان مجموعه جنابدی)
- ۶- مهدی قاینی (مضامین الشعرا از سده ۱۱ - ش ۲۵۰۴)
- ۷- میرا بوطالب ترشیزی (همان مضامین الشعراء)
- ۸- حیاتی طبسی (مجموعه شماره ۹۹ باستانی)
- ۹- سعدی قاینی حاجی ملامحمد (بشت دیوان حسرت تراقی سده ۱۲ بخط او)
- ۱۰- میرزا کوچک ساغر قاینی (دیوان حسرت)
- ۱۱- محمد شقیع بیرجندی از لوطیان زمان خود که نامه ای به عالی حضرت میرزا حسین قاینی نوشته بود و شعرا و در آن هست (همان مجموعه جنابدی)
- ۱۲- محمد حسین بن بدیع الزمان منجم حسینی جنابدی مؤلف زایجه و طالع عباس میرزای نایب السلطنه که شعرا و و رساله پدرش در زایجه طالع نصرالله میرزا فرزند نادرشاه افشار بخواهدش میرزا ابوالقاسم وزیر در آن هست (از همین زایجه) .
- ۱۳- حیدر علی بن نعمه الله منشی طبسی مؤلف صحایف الاعمال که یک بیت و یک رباعی ماده تاریخ این کتاب در آن هست (صحایف الاعمال تألیف ۲ شوال ۱۰۰۶ نسخه مورخ ۱۰۹۱ در قم - ش ۳۰۲۴) .
- ۱۴- حیات میرزا محمد مهدی پسر میرزا محمد اسمعیل قسانی (منتخب تذکره مدایح المعتمدیه از میرزا محمد علی بهار مذهب اصفهانی) (ادبیات ۱۰۰ - مجلس ۳: ۶۸۲)
- ۱۵- محمود تونی (همان مجموعه جنابدی ص ۳۴)
- ۱۶- خرم جنابدی که قطعه ای در ماده تاریخ تولد فرزند دوستی سال ۱۱۱۹ دارد (همین مجموعه جنابدی) .
- ۱۷- غزالی بیرجندی در هجوشهر بیرجند دارد :
 داریم ز بیرجند ای دل گله‌ها آن به که سفر کنیم زو مرحله‌ها
 امید که دروی شود از زلزله‌ها صد بار دیگر عالیها سافلها
 (بشت نسخه رساله جوهر فرد تألیف نیازی بخاری مورخ ۹۹۶) .
- ۱۸- مؤمنای قاینی دشت بیاضی (همان مجموعه جنابدی) .
- ۱۹- حاج سراجا میرزا قاسم‌ای قاینی (همین مجموعه) .

زآب زر هر چند استیفا کنی حق وصفش کی تو استقصا کنی
 زنگ قاین را نموده بر طرف منبع فیض است و کانی از شرف
 للشیخ عبدالحسین دام مجده .

این تذکره مجموعه فضل و هنر است
 کنجی است که پر زرد و لعل و گهر است
 اینای وطن سزد بدو فخر کنند

اما صد حیف موجز و مختصر است

رب یسر ولا تعسر - تذکره شعرای قائنات درخشنده تدری که از صدف بلاغت
 سفته ... گردد سپاس حکیمی است . . . که خرد و عقل را در ممالك وجود بسلطنت و
 جهانداری بر گماشته :

انجام : قامتش خم بمثل چون پر کار آمد (لقد صار هذا آخر ما آورد و افاد
 جناب المستطاب المؤلف ... و زلل از خویش دلریش مدفوع نکرده ... والسلام).

۱۳۰۱۳

استعلیق ، عنوان شگرف و لاچورد و زنگار ، جدول زر و لاچورد ، سرلوح زرین ، دو صفحه
 آغاز بر حاشیه سازی شده ، در ۱۵۴ ص ،
 ۱۴ س ۷/۵ × ۱۳/۵ ، ۴۷۸ × ۱۳/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی مقوایی درون سرخ زر کوب

تاریخ قوامی

از حاجی اسمدالله خان درویش بن حاجی ابراهیم قوام کلانتر شیرازی که در
 زمان نایب‌نایی در ذی‌حجه ۱۲۳۹ تا ۱۲۶۳ بنام فتحعلی‌شاه ساخته و داوری میرزا
 کوچک وصال آن را نوشته است (س ۳۷-۳۸ و ۱۰۶) سرگذشت خانواده قوام شیرازی است و
 پاداش رفتاری که او با مخدوم و مخدوم زاده خود لطفعلیخان زند کرده و از دست
 فتحعلیشاه آن را گرفته در آن یادشده است . مؤلف « بزم غریب » دارد در شرح سفر مکه که

بنام حاجی محمد علی در ۱۲۲۱ نوشته است (ص ۱۴۹) او را در ۱۹ سالگی در شب آینه مباحله
 ۱۲۱۵ شاه کور کرد و بستگان او را هم یا کور کرد یا زبان برید یا زهر داد و یا با گلوله
 از پای در آورد و یا خواجه کرد (ص ۲۳-۲۴) سر گذشت او از ۱۲۴۰ تا ۱۲۶۳ در آن هست .
 کتاب در چهارده باب است :

- ۱- کیفیت نسب .
- ۲- از زمان ولادت الی اوان مغضوب شدن از سلطان جهانیان .
- ۳- در انحراف مزاج مبارک سلطانی .
- ۴- تفصیل احوال بعد از سیاست و یاسا و اعطاف زیاده از حد
 یکدور تاریخ ایران هم در آن هست (ص ۴۵-۹۹) نام کتاب از باستانی است .
 آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعد چون چندی بود که بخاطر فاتر... این بنده ..
 چنین می آمد که محملی از ... کیفیت احوال خود ... مرقوم قلم شکسته رقم ... دارد .
 انجام : و چشم از بهانه گویی و عیب جوئی پوشند . مصرع : قلم اینجا رسید
 سر بشکست والسلام علی اشرف الانبیاء و سائر ائمة الهدی و رحمة الله و بر کاته .
 (در پایان قصیده ایست از داوری در ثای مؤلف)

۳۰۱۴

نسخ مؤلف سده ۱۲ و ۱۱ ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد .
 ۱۴×۹/۵۳۱۴۲ ، کاغذ سیاهانی - جلد تیماج فیهوای ضربی مقوایی

خلاصه الاذکار و اطمینان القلوب

از فیض کاشانی که در ۱۰۳۳ ساخته است (منزوی ۱ : ۱۰۵ - ذریعه ۷ : ۲۱۱)
 - سپه ۱ : ۲۴ - محجه ۲ : ۱۵ و ۳۰ و ۴۰ .

تستعلیق سده ۱۱ ، جدول شنگرف ، یادداشت‌های تولد ۱۲۴۳ و ۱۲۴۸ درص ۷۵ هست .
 ۱۸س ۷/۵×۱۹ ، ۲۱×۱۰/۵×۱۰۲ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکى ضربى مثنوی

جنگ

نثر و نظم و ادب و تاریخ و خبر شیعی و فلسفه است و بیشتر آنها گردآوری
 میرابوالحسن تاج حسینی وزیر قبانات سپاهان زنده در سده ۱۱ و ۱۲ است . در آن
 از ماده تاریخهای ۱۱۲۰ و ۱۱۱۲ آمده و یاد شده از منع محمد سلیمان خان ایشیک
 آقاسی باشی با اشاره شاه استعمال تنباکو و غلیان طلا و نقره را در ۱۱۲۱ (ص ۲۰) درص ۱۷
 و ۶۰ نام « ابوالحسن الحسینی » و در ص ۵۳ در شهرها ای که سرگذشت او در آن آمده
 نام « تاج » دیده میشود : در دیوان قاسم خادم اصفهانی آمده :

چون میر ابوالحسن ازین غم آباد جهان

شد عازم باغ خلد با خاطر شاد
 گفت از پیش تاریخ و فاقش خادم

از تارک ارباب سخن تاج افتاد (۱۱۳۳)

نیمه دوم آن (ص ۱۶۰ - ۲۰۳) نباید از تاج باشد . در این جنگ شعر شعرای

دیگر هم هست . چنین است فهرست پاره از مطالب آن :

- ۱- راقم از جانب بزرگ زاده بهالیه بیگلربیگی گوه کیلویه نوشته (۱)
- ۲- راقم بحاکم قبانات در هنگامی که باعث غرل و تغییر وزارت محرر
 حرف گردیده و بعد از اندک مدتی خود هم معزول شده نوشته (۶)
- ۳- راقم بیکی از دوستان نوشته (۱۲)
- ۴- از منشآت ظهوری از خوان خلیل او (۱۳)

- ۵- تعزیت نامه (۱۵)
- ۶- فردی چند از محرراست (۲۹ و ۳۰ و ۳۵-۴۶ و ۵۱ و ۵۲ و ۵۶)
- ۷- تاریخ خلف اسحق بیک (بنظم مورخ ۱۱۲۹) (۳۲)
- ۸- قصیده سوزنی نزدیک بشعر راقم نسخه (۴۷)
- ۹- شعر بوالعجبی جورجانی (۵۰)
- ۱۰- نامه های کوتاهی از راقم نسخه (۶۰-۷۴)
- ۱۱- نیمه دوم رساله ای در تعبیر خواب بفارسی دارای عنوانها «فصل پنجم مشتمل بر علم جتیش تاجه تصنیف بزرگی» و «فصل ششم مشتمل بر تعبیر خواب تصنیف بزرگی متضمن است بر دوازده باب» و «فصل هفتم پوشیدن پوشاک» به نشر و نظم (۶۷-۱۸۸)
- ۱۲- «بیست و هشت باب» در اسب شناسی و فرسنامه (۲۹۰-۲۰۲)
- آغاز: بسمله . حمدله . این نسخه ایست از گفتار ارسططالیس حکیم که جمع کرده است در وصف اسبان نیک و بد و هنرها و الوان و علامات هر یک و دردها و بیماریها و درمانهای ایشان این نسخه را تألیف کرده از برای ذوالقرنین که اسکندر رومی خوانند و از دست یکی از نزدیکان پادشاه بدست من افتاد . . . و این موسومست به «بیست و هشت باب» .
- انجام : و بسیار رنجها حاصل شود والله اعلم .
- ۱۳- طریقه عقد کردن اهل کردستان (۲۰۳) صیغه نکاح و طلاق آنها است بزبان کردی .

۲۰۱۶

تستعلیق اسماعیل داروغه الفقا در ذی قعدة ۱۳۰۵ و یا همان سال تألیف .

۱۶×۸ ، ۴۵۶×۱۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ .

تنبیهیه مہدیہ شہیدیہ

بفارسی در تصوف ذہبی از آقاسید آقای ارومی کەدر ۱۳۳۰ ساخته است . در پایان
نسخہ نامہ ایست از جلال الدین مجد الاشراف شیرازی بمؤلف درستایش این رسالہ .
آغاز: ذلک فضل اللہ یوتیہ من یشاء رسالۃ تنبیہیہ مہدویہ شخصیہ . بسملہ . الحمد للہ
الفیاض المطلق الازلی الابدی ... وبعد بدان ای طالب رحیق تحقیق .
انجام :

سائلم از قارئین و سامعین رحمۃی آرند بہر این خزین

۳۰۱۷

نسخ سده ۱۰ و ۹ ، عنوان شنغرف یا مشکى درشت ، نشان شنغرف ، ش ۱ اربابان افتادہ ، درص
۱۱۵ پ شعرست بفارسی بخط بیرام ایک :
خفته بودم بر سرم آمد نگارم گفتمہی آفتاب آمد برویت برنمی خیزی هنوز
ش ۱ حواشی دارد بانسان « رومی » بردعی ، عبدالرحیم ، محیی الدین » ، ش ۴ حواشی دارد با
نشان « صلاح الدین ، میر حسین » ، شعرهای فارسی درص ۹۲ رہست .
۱۷ س ۵/۷ × ۱۵/۵ ، ۱۴۰ گ ۱۳/۵ × ۲۲/۵ ، کاغذ سپاہانی — جلد تیماج مشکى ضربی مقوالبی

مجموعہ

- ۱- شرح الهدایۃ (۲ پ - ۹۱ پ) از مہدی بہر ہدایۃ اثیریہ ساختہ شوال ۸۸۰
(حقوق ۳۹۱ - طوس ۴ : ۱۹۶) .
- ۲- شرح الهدایۃ (۲ پ - ۱۳۰ پ) از میرک شمس الدین محمد بن مبارکشاه
بخاری جنگی (حقوق ص ۳۹۲ مورخ ۸۸۵ - طوس ۴ : ۱۹۵۰ مورخ ۸۵۰ - دیباچہ ایضاح
المقاصد ص ۲۳) میرک در شرح حکمۃ العین از علامۃ حلی (م ۷۲۶) یاد کردہ و سید
شریف (م ۸۱۶) بر شرح او حاشیہ نوشتہ است ، پس او در میان ۷۲۶ و ۸۱۶ میزیستہ
است .

